

EL-ESMÂÜ'L-HÜSNÂ

(Allah'ın (c.c.) Güzel İsimleri)

İkinci Bölüm
(49 İsim)

Yüksel Şenel
Araştırmacı Yazar

OKU Kİ ANLA!
ANLA Kİ ANLAT!
ÖĞREN Kİ ÖĞRET!
EL-ESMÂÜ'L-HÜSNÂ'YI...
ÖNCE ZİKRET!
SONRA FİKRET!
DAHA SONRA ŞÜKRET!
HİÇ AKLINDAN ÇIKARMA!
SENİ BİR NUTFEDEN YARATAN,
ZÜL-CELÂL-İ VE'L İKRÂM'I...

Araştırmacı Yazar
Yüksel Şenel

Dizgi
Mehmet Tark Talha KAPLAN

Tasarım - Konsept

Arjantin Caddesi Kader Sokak 14/1 G.O.P. / ANKARA
T: (0312) 426 66 17 - 18 F: (0312) 426 66 19
www.spiart.com.tr

İletişim Adresi
bilgi@yükselsenel.com www.yükselsenel.com

İÇİNDEKİLER

05.....	El-Hakk (c.c.)
17.....	El-Vekîl (c.c.)
32.....	El-Kaviyy (c.c.)
46.....	El-Metîn (c.c.)
56.....	El-Veliyy (c.c.)
69.....	El-Hamîd (c.c.)
82.....	El-Muhsî (c.c.)
92.....	El-Mübdi' (c.c.)
104.....	El-Muîd (c.c.)
119.....	El-Muhyî (c.c.)
131.....	El-Mümît (c.c.)
143.....	El-Hayy (c.c.)
153.....	El-Kayyûm(c.c.)
164.....	El-Vâcid (c.c.)
176.....	El-Mâcid (c.c.)
188.....	El-Vâhid (c.c.)
188.....	El-Ehad (c.c.)
202.....	Es-Samed (c.c.)
217.....	El-Kâdir (c.c.)
229.....	El-Muktedir (c.c.)
240.....	El-Mukaddim (c.c.)
240.....	El-Muahhir (c.c.)
251.....	El-Ewel (c.c.)
261.....	El-Âhir (c.c.)
270.....	Ez-Zâhir (c.c.)
280.....	El-Bâtın (c.c.)
291.....	El-Vâlî (c.c.)
301.....	El-Müteâlf (c.c.)
310.....	El-Berr (c.c.)

4 • EL-ESMÂÜ'L-HÜSNÂ

326.....	Et-Tewâb (c.c.)
336.....	El-Müntekim (c.c.)
350.....	El-Afüw (c.c.)
359.....	Er-Raûf (c.c.)
369.....	El-Mâliku'l-Mülk (c.c.)
379.....	Zül-Celâli Ve'l-İkrâm (c.c.)
388.....	El-Muksit (c.c.)
397.....	El-Câmi' (c.c.)
407.....	El-Ĝaniyy (c.c.)
418.....	El-Muĝnî (c.c.)
428.....	El-Mâni' (c.c.)
439.....	Ed-Dârr (c.c.)
451.....	En-Nâfi' (c.c.)
461.....	En-Nûr (c.c.)
472.....	El-Hâdî (c.c.)
484.....	El-Bedî' (c.c.)
495.....	El-Bâkî (c.c.)
507.....	El-Vâris (c.c.)
518.....	Er-Raşîd (c.c.)
529.....	Es-Sabûr (c.c.)
542.....	Son Söz
543.....	Dipnotlar

EL-HAKK
(C.C)

El-Hakk (c.c.) Allah'ın doksan dokuz isminden biridir. Lügat manası: Varlığı hiç değişmeyen, sürekli olarak var olandır. Kur'an-ı Kerim'de 247 yerde geçmektedir. Örneğin **“Hakk”** bir ayette, **“görünen ve görünmeyen âlemlerin sahibi”** Melik ismi ile birlikte kullanılmaktadır.¹ Bazı ayetlerde ise 99 isim listesinde olmayan, **“besleyip geliştiren”** anlamındaki **“Rabb”**, gerçek dost ve yardımcı manasındaki **“Mevlâ”**² ile birlikte kullanılmaktadır.

Abdullah b. Abbas'ın rivayet ettiği bir hadiste Resulü Ekrem teheccüd namazında: **“Allah'ım! Sen haksın, vaadin hak, sözün haktır. Sana kavuşmak haktır. Cennet hak, Cehennem haktır. Peygamberler haktır. Kıyametin kopması haktır.”** diye dua ederlerdi, diye buyurmuşlardır.³

Buna göre **“Hakk”** sıfat anlamı ile **“Vâcibü'l-Vücûd”** (varlığı kendisinden ve zaruri olan) kavramı ile de birleşir. Onun için Gaz-zâlî **“Hakk”**ı bu manasıyla zâtî isimlerden saymış ve onun el-Esmâü'l-Hüsnâ içinde Lafz-ı Celal'den sonra hemen geldiğini söylemiştir. Kısacası **“Hak”** fiilen var olan, ezeli ve ebedî mevcudiyeti ve ulûhiyeti gerçek olan anlamına gelmektedir.

AYETLERİN IŞIĞINDA HAKK İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Yunus suresi 30. ayetinde Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: **“İşte orada herkes dünyada yapmış olduğunu bilir ve gerçek (Hakk) Mevlaları olan Allah'a döndürülürler. Uydıkları putları ise kaybolup gitmiştir.”**

Böylece Rabbü'l-Âlemîn, Kur'an'da kendisini böyle tanımlıyor.

Ey insanlar! Sizi yaratıp dünyaya gönderen Rabbiniz, kıyamet günü gelince sizi suale çekecektir. Dünyada iken düzgün yaşayan, iman edip güzel ameller işleyen kimseler mükâfatlarını alacak, kâfirler küfürlerinin cezasını çekeceklerdir. Allah katında hiç kimsenin ameli zayi olmaz. Herkes amelinin karşılığını alır.

Kâfirlerin Allah'a eş koştukları putlar ise kendiliğinden yok olup

gitmişlerdir. Kendilerini bile korumaktan aciz bu putların başkalarına karşı hayrı dokunabilir mi?

Yunus suresi 26. ayetten 70. ayete kadar Yüce Rabbimiz bizi uyarıyor. Allah'ın birliğine, Resulün doğruluğuna, ahiret gününün kat'î olduğuna, orada sorgu ve sual edilip adaletin tecellî edeceğine vurguda bulunarak inananlara mükâfat var, inanmayanları ise büyük azap beklemektedir, diyor.

Rivayet edildiğine göre ölümünden sonra Cüneyd Bağdâdî bir dostunun rüyasına girdi. O dostu sordu: **“Ya Cüneyd! Rabbin sana orada ne yaptı, ne gibi bir muamele ile karşılaştın?”** deyince Cüneyd şu cevabı verdi: **“Dünyadaki işaretler, ibareler, şu ilimler yok olup gitti. Hepsi kaybolup boşa gitti. Yalnız seher vaktinde kıldığımız namazlardan başka hiçbir şey bize yarar sağlamadı.”**

Yine Yüce Rabbimiz buyuruyor ki: **“İşte gerçek Rabbiniz olan Allah budur.”**

Yegâne ibadete müstahak olan gerçek Rabbiniz ve ilâhınız O'dur. O'nun dışındaki bütün mabutlar batıldır. O'ndan başka ilâh yoktur. O tektir ve ortağı yoktur.

Yine Yunus suresi 31. ayette: **“De ki size gökten ve yerden rızık veren kimdir?”** diye sorduktan sonra yine kendisi cevaplıyor. **“Size rızık veren gerçek Rabbinizdir.”** diye buyuruyor.

İslâmiyet adeta haklar manzumesidir. Hakları başlıca şu iki kısmda toplayabiliriz:

1. Allah'ın kulları üzerindeki hakları
2. Kulların birbiri üzerindeki hakları

Yukarıdaki bahislerimizde Allah'ın kullar üzerindeki hakkına değindiğimiz için burada kulun, kul üzerindeki haklarına değineceğiz.

Kıyamet günü hak sahibi hakkından vazgeçmezse, yarım gram gümüş hakkı diğerine geçmişse o zatın cemaatle kılmış, kabul edilmiş yediyüz namazı alınıp hak sahibine verilecektir.

Bakınız, Ahmet Doğrusözlü isimli bir yazarımız **“İstikamet”** isimli bir makalesinde bu konuya nasıl açıklık getiriyor:

Kul hakları çeşitlidir. Ana-baba hakları, evlad hakları, hoca hakları, talebe hakları, eşlerin karşılıklı hakları (karı-koca hakları), komşu hakları, umumi olarak Müslümanların hakları, gayri müslimlerin hakları gibi muhtelif haklar vardır.

Sevgili Peygamberimiz, **“mûflis”**i (iflas etmiş kişiyi) tarif ederken buyurdu ki:

“Mûflis, şu kimsedir ki kıyamette, amel defterinde pek çok namaz, oruç ve zekât sevabı bulunur. Fakat bazılarına çeşitli yönlerden zararı dokunmuştur. (Kimini dövmüştür, kimine sövmüştür.) Sevapları bu hak sahiplerine verilir. Hak sahiplerinin hakları ödenmeden önce, bu kişinin sevapları biterse, onların günahları, bunun üzerine yükletilip Cehennem’e atılır.”⁴

Kul hakkını ödemek, Allah'ın hakkını ödemekten önce gelir. Kul hakkı olan günahların affı güç ve azapları daha şiddetlidir. Başkasının hakkını yiyen, onunla helâlleşmedikçe affa uğramaz. Yani üzerinde kul hakkı bulunanları Allahu Teâlâ affetmez ve bunlar Cehennem'de cezalarını çekerler. Şehit olan kimselerin kul borçlarını Allahu Teâlâ öder.

Üzerinde kul hakkı bulunduğu hâlde ölen kimse Cennet'e giremez. Bir kimse üzerine kul hakkı geçirmişse, bundan dolayı kâfir olmaz. Ama muhakkak kul hakkını ödemesi lazımdır.

Üzerinde kul hakkı bulunan kişi, bu dünyada kul haklarını ödemezse, **“Âdil-i Mutlak”** olan Allahu Teâlâ, ahirette ondan hak sahiplerinin haklarını alıverir. Sevaplarından bir kısmı alınıp onlara verilir. Böylece (sevaplarından bir kısmını vererek) kul hakkını öderse, Cehennem'e girmez.

Demek ki kul borcu olan, bu dünya iken helâlleşmelidir. Kul borcu ile ölürsek, birçok sevabımız hak sahiplerine verilir. Sevabımız kalmazsa, onların günahlarını yüklenmek zorunda kalırız.

Şu hâlde bir Müslüman'ın hiç sevapları yoksa, yahut hak sahiplerine verildiği için bitmişse, kendisinde alacağı (kul hakkı) olan günahlarının bir kısmını yüklenir.

Hadis-i Şerif'te zikredildiği gibi, üzerine hak geçen kimsenin verecek sevabı kalmazsa; borçlarını ödemek için Cehennem'e girer, cezalarını çektikten sonra Cennet'e giderler.

Bilindiği üzere dünyada da borçlu kimseler, hacedilecek bir şeyleri kalmamışsa hapsediliyorlar. Müslüman ne kadar çok günahkâr olursa olsun, günahlarının cezasını çektikten sonra, muhakkak Cennet'e girer. Fakat Cehennem'de ceza çekmek de öyle kolay değildir. Yalnız kâfirler, Cennet'e giremezler.

İşlenen günahta kul hakkı da varsa, hakkını hemen ödemek, onunla helâlleşmek, ona iyilik ve dua etmek gerekir.

Yine aynı yazarımız, çok kimsenin aklına gelmeyecek bir hususa dikkatimizi çekiyor. Namaz kılan Müslüman'ın namaz kılmayan kimseler üzerinde hakkı doğar, nasıl mı? Bakınız, çeşitli şekillerde hak geçmektedir. Mesela çok kimsenin hatırına gelmeyecek bir hususu dile getirelim. Müslümanların, namaz kılmayan kimseler üzerinde hakları vardır.

Seyyid Abdülhakim-i Arvâsî hazretleri buyuruyor ki: **“Namaz kılmayan namaz kılmamakla bütün müminlere zulmetmiş olur. Çünkü her namazda, (Es-Selâmü aleynâ ve âlâ ibâdillâhi's-sâlihîn) (Selam, bize ve Allah'ın salih kullarına olsun) demekle, bütün müminlere dua ediliyor. Her gün beş vakit namazda yirmi bir defa tekrar edilen bu duadan, Müslümanları mahrum bırakmış olur. Yani hakları olan bu duayı terk etmiş olur. Kıyamette bütün müminler bu haklarını alırlar.”**

Bu durumda bir kimse namaz kılmamakla, hem Müslümanlara yapması gereken duayı terk etmiş oluyor; hem de namazı terk etmekle salih olma vasfını kaybetmiş olduğu için onların duasından istifade edemiyor.

Yüce Rabbim hepimizi, Hakk'ı bilip hak yolunda yürümeyi nasip etsin. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de Hak Teâlâ **“Vetevâsav bi'l-Hakk”** diyerek hakkı birbirimize tavsiye etmektedir. Rabbim hepimizi Hak yolunda, Hak için, Hakk'ın emrettiği şekilde yürüyerek salih ameller işlememizi hepimize nasip etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-HAKK (c.c.)

Yüce Allah her türlü noksanlıklardan uzak olup varlığı ve ilâhlığı en açık bir gerçektir.

O, fiilen vardır. Ulûhiyeti, mevcudiyeti gerçektir. O Hak'tır. Hak O'ndan sudur etmiştir.

Hiz. Ayşe annemizden nakledildiğine göre Hiz. Peygamber Efen-dimiz geceleyin namaz için kalktığında, **“Allah'ım! Hamd yalnız sanadır!”** derdi. Yine bu hadiste şöyle dua ettiği de nakledilmektedir: **“Hak olan sensin! vadin de haktır, sözün de haktır! Sana kavuşmak da haktır! Cehennem de haktır, kıyamet de haktır! Peygamberler de haktır, Muhammed de haktır.”**⁵

Bir şair diyor ki:

Hak sillesin sedası yoktur,

Bir vurdum mu hiç devası yoktur.

Allah hepimizi o silleden muhafaza buyursun inşallah.

Allah'tan başka âlemde ne varsa bütün her şey yok olur. Yaratılır, doğar, yaşar ve sonunda ölür. Ancak Allahu Teâlâ'nın varlığı daim ve hiçbir değişikliğe uğramadan devam eder. Bu sırrı ilâhidir. Bakınız mümin kardeşimiz bunu ne güzel ifade ediyor.

İnsanlar bir bir gelir,

Bir bir gider,

Kalan birdir.

Gelen gider,

Giden dönmez,

Bu bir sırdır.

Allah'ın ezeli ve ebedi olduğu bundan güzel anlatılabilir mi? Kendi varlığı değişmeyen Yüce Allah, yarattığı varlığı muayyen bir zaman için öldürür ve tekrar diriltir. İlbahar geldiği zaman sonbaharda kuruyan, ölen bütün bitkiler yeniden canlanır. Dağlar, ovalar yemyeşil bir örtü ile kaplanır. Azalan dereler coşar, kuşlar öter, uyuyan hayvanlar kış uykusundan uyanır. Bu yetkiye ancak hak sahibi olan Yüce Allah kadirdir.

Hazreti Ebu Bekir'in şöyle söylediği rivayet edilir: **“Her şeyi, bütün her şeye sahip olan Cenab-ı Hak'tan istemek gerekir.”**

Bir zamanlar bir insan, bir dervişin mezarının başına gelip ondan dünyalık istemeye başlar. O derviş, o gece zatın rüyasına girer ve ona şöyle der: Ey efendi! Herkes sahip olduğunu verir. İnsan sahip olduğu şeyle cömertlik yapar. Bizim hiçbir dünyalığımız olmadı ki sana verelim.⁶

Mevlanâ'da Mesnevî'sinde şöyle diyor: **“Oğul! Gönül havuzunun basamağı etrafında dolaş, ten havuzunun basamağı etrafında dolaşmaktan sakın!”**

Yüce Rabbim El-Hakk esmasına şahit yazsın bizleri inşallah.

EL-HAKK İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Allah'tan başka hiçbir varlık hak ve gerçek değildir. Kul her ne kadar gerçek ise de Allah'ın sayesinde var olduğu için gerçektir. Çünkü Allah onu halk etmeseydi, o mevcut olamayacaktı. Kul, bütün bunları bilmek durumundadır. Halk arasında çok güzel bir atasözü vardır:

Duvara dayanma yıkılır,
İnsana dayanma ölür,
Dayanacaksan Allah'a dayan.

O Allah ki ne yıkılır, ne çöker. O haydır, daima vardır ve var olmakla devam edecektir.

Kulluk mertebesinin en doruk noktası kulun kul olduğunu bil-

mesi, onu yaratan, ona can veren hakkın emrettiği yoldan ayrıl-mamasıdır. Allah Resulü Hz. Muaz ile sohbet ederken, **“Ya Muaz! Cenab-ı Hakk’ın kul üzerinde hakları ve kulun da Cenab-ı Hak üze-rinde hakları vardır.”** diye buyuruyor. Sonra şöyle devam ediyor, **“Cenab-ı Hakk’ın kullar üzerindeki hakkı, kullarının kendisine itaat ve ibadet etmeleri ve başka hiçbir varlığı O’na ortak koşmamala-rıdır. Kulların Allahu Teâlâ üzerindeki hakları ise, kullar bu vazife-lerini yerine getirirlerse Allahu Teâlâ’dan bekledikleri hakları nelerdir? Muaz biliyor musun?”** deyince Muaz, **“Allah Resulü daha iyi bilir!”** deyince Resulullah şöyle buyuruyor: **“Bu takdirde kulların Allahu Teâlâ üzerinde hakkı onlara vaat ettiği nimeti vermesi ve azap etmemesidir.”**

Ve sonra iki cihan Resulü şöyle devam etti. **“Ey Muaz! Sana Allah’tan korkmayı, ona sığınmayı, doğru konuşmayı, verdiği sözde durmayı, herkese selam vermeyi, güzel amel işlemeni, ök-süze, yetime merhamet etmeyi, tatlı söz söylemeyi, kalp kırma-mayı, Kur’an-ı Kerim okumayı, ahiret hesabından korkmayı, herkese şefkat kanadını germeyi tavsiye ediyorum!”** diye buyurdu.

Bizler de inşallah Resulü Ekrem’in bu tavsiyelerine uyararak ha-yatımızı yönlendirmemizi, Hakk’ı hak bilerek, hak yolunda yürü-memizi Cenab-ı Allah’tan bize nasip etmesini dileriz.

Bu konumuzda Yüce Rabbimizin El-Hakk ismi şerifine misafir olduk, bizleri huzuru ilahisine kabul eder inşallah.

Hakk’ı nasıl bulursun,
Hakk’a kul olmayınca...
Erenler eşliğine,
Yaslanıp yatmayınca...

Yunus Emre

ŞİİR

BAHANE

Âlem bahanedir varlığın için
Ağaçlar yapraklar dallar bahane
Kendini kendinden gizledin niye?
Arılar petekler ballar bahane

Bilinmek istediğin âlem yarattın
Kendi suretinden Âdem yarattın
Havayı Âdem'e hem dem yarattın
Hawa-Âdem adlı kullar bahane

Sevdiğin, yarattın şu kâinatı
Kendinden kendine tuttun mir'atı
Oradan gösterdin türlü sıfatı
Görünen yeşiller allar bahane

Kastın var âşığı nâlân etmeye
Gözünü gözüne giryân etmeye
Aşkını kendine ilân etmeye
Leylalar mecnunlar çöllere bahane

Her işin şahane, a sevdiceğim!
Her zerren bahane, a sevdiceğim!
Doğmuşsun cihana, a sevdiceğim!
Seni bulmak için yollar bahane

Akıl sır ermiyor senin fendine
Hem suyuna hem çevrili bendine
Bahane olmuşsun kendi kendine
Zeynep'ten söylene diller bahane

DİNİ HİKÂYE

Hayattaki canlı ve cansız her şey bir değişime uğrar. İnsanlar, bitkiler, çiçekler, böcekler kısaca tüm canlılar durmadan değişir. Doğarlar, büyürler, yaşlanırlar ve ölürlər.

Bu değişim yalnız madde âleminde olmaz, mana âleminde de olur. Daha önce süflî bir hayat yaşarken Yüce Allah'ın lütfuna mazhar olup mümin olan Muhammedî yolu seçip tövbekâr olan çok günah ehli insan vardır. Tabii ki tersi de sosyal hayatta görülen hadiselerdir.

Yalnız ve yalnız hayy (canlı) olduğu hâlde hiç değişmeyen, değişmeye ihtiyacı olmayan, yaşlanmayan ve ölmeyen El-Hakk olan yüce varlık yaratıcımız Cenab-ı Hak'tır.

Yaşadığı devirde süflî ve günahkar bir kul olarak yaşarken tövbe edip Allah'ın "Afüw" esmasının lütfuna mazhar olan şu ibret verici hikayeyi beraber okuyalım.

ÇOBAN

Bişr-i Hafî hazretleri, sekizinci ve dokuzuncu yüzyıllarda Horasan'ın Merv şehrinde ve Bağdat'ta yaşamış olan büyük velilerdendir. İsmi Bişr bin Haris Addurrahman'dır. Bişr-i Hafî diye meşhur olmuştur.

Bişr-i Hafî hazretleri Horasan'ın Merv şehrinde doğdu. Bağdat'ta vefat etti. Kabri orada olup ziyaret yeridir. Çocukluğu ve gençliğinin bir kısmı bolluk, refah içinde geçti. Bir gün eğlence âlemlerinden sonra sarhoş ve bitkin olarak evine dönerken yolda üstünde "Besmele" yazılı bir kâğıt buldu. İçi sızlayıp yerden aldı. Öpüp çamurlarını silerek temizledikten sonra, güzel kokular sürüp evinin en güzel yerine asıyor. O gece âlim bir zat bir rüya görür. Rüyada, "Git, Bişr'e söyle! İsmimi temizlediği gibi onu temizlerim. İsmimi büyük tuttuğun gibi büyütürüm. İsmimi güzel kokulu yaptığı gibi, onu güzel ederim. İzzetime yemin ederim ki, onun ismini

dünyada ve ahirette temiz ve güzel eylerim!" denildi.

Bu rüya üç defa tekrar etti. Rüya gören kimse, sabah olunca Bişr-i Hafî'yi arayıp meyhanede buldu. **"Mühim haberim var!"** diye içeriden çağırdı. Bişr geldiğinde, **"Kimden haber vereceksin?"** dedi. **"Sana Allahu Teâlâ'dan haber vereceğim!"** deyince, ağlamaya başladı. **"Bana kızıyor mu, şiddetli azap mı yapacak?"** Rüya'yı dinleyince arkadaşlarına, **"Ey arkadaşlarım! Beni çağırdılar, bundan sonra bir daha beni buralarda göremeyeceksiniz!"** dedi. O zatın yanında hemen tövbe etti. Bu anda ayağında ayakkabı bulunmadığı için hiç ayakkabı giymedi. Sebebini soranlara, **"Allahu Teâlâ'ya tövbe ettiğim zaman giymediğim ayakkabıyı şimdi giymeğe hayâ ederim..."** derdi. Bu zamandan sonra ayakkabı giymediği için kendisine yalınayak manasında **"Hafî"** lakabı verildi.

Vefatı yaklaşınca, kendisini büyük bir ıstırap kapladı. **"Galiba hayatı seviyorsun!"** diyenlere, **"Hayır!"** dedi: **"Lakin Padişahlar Padişah'ının huzuruna çıkmak cidden zor bir iş..."**

Naklederler ki, hayatta olduğu müddetçe yalın ayak gezdiği için hayvanlar ona hürmeten sokaklarda hiç terslemezlerdi. Bir gün bir şahıs sokakta hayvan tersi görünce, **"Eyvah! Bişr gitti!"** diye feryadı bastı. Araştırdılar, adamın dediği doğru çıktı. **"Bunu nasıl anladın?"** diyenlere, **"Çünkü!"** dedi, **"O hayatta olduğu sürece, Bağdat'ın hiçbir sokağı hayvan tersiyle kirlenmemiştir. Bu sefer alışılmışın aksine durum gördüm. Anladım ki, Bişr artık hayatta değil!"**

DUA

Yarabbî! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin. Sen o güzel isimlerinle aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır. Görünen ve görünmeyen âlemlerin hatırına Allah'ım!, **"El-Hakk"** şâhit yaz bizleri...

Allah'ım! Yüce hakkın ve nur cemalin hatırına, yüce arşın, aza-

metin, celalin, cemalin, kudret güç ve arşını taşıyan kürsünün hakkı için huzuruna geldik! Elimizi açtık sana yalvarıyoruz, affını talep ediyoruz, affedildiğimizi sağır kulaklarımıza üfleyiver yâ Rabbî!

Yarattıklarından hiçbir kimsenin bilgisinin olmadığı sır hazinelerinin isimleri hürmetine, gönlümüzde yatan arzu ve isteklerimiz sana arz ediyoruz kabul buyur Allah'ım!

Yâ Rabbî! Seni zikretmekte, sana şükretmekte, sana ibadet etmekte, sana dua etmekte, yine senin rızana ihtiyacımız var! Bizi nefsimizin eline bırakma! Yoksa biz perişan oluruz! Yardımına ihtiyacımız var! Bizi bizden al! Bizi sensiz bırakma yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Hamd, âlemlerin rabbi olan sana mahsustur. Güç ve kuvvet, azim ve azamet ancak sana mahsustur. Onun için gerek ülkemizi, gerek ailemizi, gerekse bizleri güçsüz bırakıp da muhannete muhtaç eyleme Allah'ım! Ey âlemlerin rabbi olan Allah'ım! Senin ve resulünün hoşnutluğunu kazanmak ve aynı zamanda Müslüman olarak doğduk, Müslüman olarak ölmek istiyoruz, bize son nefesimizde kelime-i şehadet getirerek canımızı vermeyi nasip et yâ Rabbî! Allah'ım! Daha önce aramızda iken şimdi huzur-u ilâhine kabul ettiğin ana, baba, hala, teyze, bütün eş, dost, mümin ve mümine kardeşlerimizin de günahlarını bağışla, kabirlerini nurunla aydınlatarak pir nur eyle yâ Rabbî!

Allah'ım! Sen bizim rabbimizsin! Bizi sen yarattın! Biz senin kullarınız! Gücümüz yettiği kadar sana elest meclisinde verdiğimiz söze sadık kalıyoruz. Yaptıklarımızın şerrinden sana sığınıyoruz. Bütün gücümüzle sana dönüyoruz! Günahlarımızı affet! Çünkü senden başka kimse bizi affetmez. Ey bütün günahları bağışlayan tanrım! Affımızı kabul buyur da yaptığımız hatalardan ötürü bizi utandırma yâ Rabbî! Yüce Allah'ım! Dualarımızın kabulü, şerlerin defî, hayırların celbi, ülkemizin selameti, ordumuzun muvaffakiyeti, çocuklarımızın sıhhat ve selameti, **"El-Hakk"** ism-i celilin yüzü gözü hürmetine günahlarımızı affet yâ Rabbî! Âmîn.

EL-VEKÎL
(C.C)

El-Vekîl, Allah'ın doksan dokuz isminden birisidir. Lügat manası; işlerini kendisine bırakanların, işlerini kendilerinden iyi yapan demektir.

Allah ne güzel Mevlâ ve ne güzel Vekîldir. İşlerin O'na havale etmek, yani O'nu Vekîl tayin etmek, O'na tevekkül edip sığınmak kulun yapacağı en doğru yoldur. Bir başka ifade ile kulun yapacağı iş ve amellerinin, sarf ettiği gayretlerin yerini bulması için daha önce o işin iyi olabilmesi için yaratıcısı Allah'tan muvaffakiyet dilemesi demektir. Yoksa hiç çalışıp çabalamayıp her şeyi oluruna bırakmak, **“ben işimi Allah'a emanet ettim!”** demek tevekkül değildir. Tevekkülde bütün gayretler gösterilir. Ondan sonra Allah'tan yardım istenir. Böylece kul hem maddeten hem de manen vazifelerini yapmış olur.

İnsan her işte Allah'a sığınınca o iş kendi istediği gibi olmasa bile **“bu işin böyle neticelenmesi benim için hayırlıymış!”** deyip tevekkülle karşılaşması gerekmektedir. Devamlı rabbine sığınacak ve sığınmaya da devam edecektir.

İşte şairin dediği gibi, **“Neylese Mevla'm eyler, eylese güzel eyler!”** diye teslimiyetimizi arz edeceğiz.

AYETLERİN İŞİĞİNDA VEKİL İSMİ ŞERİFİ

Ebu Ubeyde (r.a.) **“Vekîl”** ismi celinin manasını kısaca şöyle açıklamıştır: Vekîl, yüce Allah yarattığı her şey üzerinde gözeticidir ve Hafız (emin) olan hepsinin rızıklarının ve idarelerinin kendisine ait olduğunu bildirendir.

İsra suresi 22. ayette yüce Rabbimiz buyurmuşlardır: **“Doğrusu, benim mümin kullarımın üzerinde senin bir hâkimiyetin olmaz. Rabbin Vekîl olarak yeter.”**

Bu ayeti celilede gerçek müminlere müjde vardır. Rabbimiz şeytanın insanlar üzerinde mutlak bir hâkimiyetinin olamayacağını bildiriyor. Çünkü gerçek bir mümin, Allah'ın emirlerine itaat edip

yasaklarından sakınır. İşlerine **“Bismillâhirrahmânirrahîm”** yani **“Esirgeyen ve bağışlayan Allah’ın adıyla...”** diyerek başlar. İş başlamadan önce yüce yaratıcısına müracaat eder, ondan müsaade ister, yardım ister ve onun bu işte **“Vekîl”** olmasını talep eder. İşte böylece kul, kul olmanın bilinci içerisinde yaratıcısından müsaade aldıktan sonra rabbine havale eder. Yaptıkları her şeyi Allah rızası için yaptıkları için şeytanın hile vesveselerine aldırma-zlar. Zira onların yardımcısı, koruyucusu Allah’tır, diyor yüce kita-bımız...

“Nitekim gerçek şu ki iman edip de yalnız rablerine tevekkül edenler üzerinde onun (şeytanın) bir hâkimiyeti yoktur!”⁷ diye buyrulmuştur.

Hikâye edildiğine göre salih şahıslardan birine bir Yahudi ge-lerek, **“Biz Yahudiler kalp huzuru içinde şeytanın vesvesesi olma-dan ibadetlerimizi yapmaktayız. Siz Müslümanların ise ibadetlerinizi şeytanın vesvesesine maruz bir durumda yapmakta olduğunuzu işitiyoruz. Bunun sebebi nedir?”**

Salih kişi şu cevabı verir: **“Ey Yahudi! İki evden birinde altın, gümüş, inci, yakut, para gibi değerli şeyler olsa, diğer evdede hiç-bir değerli eşya olmadığı gibi boş ve harabe olsa, şimdi bu iki evin durumunu iyi bilen bir hırsız bu evlerden hangisine girer?”** diye sordu. Yahudi, **“Elbette mücevherlerle ve en değerli eşyalarla dolu olan eve girer!”** cevabını verdi. Salih kişi devamla, **“Bizim kalple-rimiz tevhid, mağfiret, iman takva, ihsan gibi eşsiz faziletlerle do-ludur. Şeytan, bu faziletlerden çalmak için gelip bizi meşgul eder. Sizin kalpleri bu gibi faziletlerden boş olduğu için iblis sizin kalp-lerinize girip, sizleri meşgul etmeğe değer vermez!”** cevabını ver-miştir. Bunun üzerine Yahudi Müslüman olmuş.

Bundan anlaşılıyor ki şeytan maksadına ulaşamaz. İşte bu şey-tanın vesvesesinden kurtulmak için her işe başlarken, **“Eûzü bil-lâhi mineşeytânirracîm, Bismillâhirrahmânirrahîm”** yani **“Allah’ım!**

Kovulmuş şeytanın şerrinden sana sığınırım!” diyerek önce o şeytani uzaklaştırır, sonra da yapacağımız iş için Allah’a tevekkül edip O’nun vekilliğine müracaat ederiz.

Kıymetli okuyucularım! Gerek dünyada gerekse ahirette mutlu olmak istiyorsak, biz insanların tek bir çaresi vardır.

Allah’a inanmak, Allah’a sarılmak, O’na teslim olmak, O’nunla dost olmak, hayal âleminde kurtulup gerçekleri yaşamak, büyük bir kararlılıkla, büyük bir samimiyetle, içtenlikle **“Yüzümü sana döndürdüm vekilim olur musun?”** diyerek rabbimize rücu’ etmektir. Rahmân ve Rahîm olan yaratıcımız bu samimiyetimizi görerek vekilimiz olmayı kabul eder inşaallah.

HADİSLERİN İŞİĞİNDE EL-VEKİL ESMÂSİ

Buhari (r.a.) **“Hasbunallâhi ve ni’me-l vekîl”** ayeti hakkında İbni Abbas (r.a.)’dan nakletti ki bu sözü Hz. İbrahim ateşe atıldığı anda söylemiştir.

Yine Buhari İbni Abbas’dan da aynı mealdeki rivayete göre **“İbrahim (a.s.) ateşe atıldığında son sözü Allah bana yeter, O ne güzel Vekîl’dir!”** olmuştur.

Hz. İbrahim’in putları kırması ve bu yüzden putperestlerce ateşe atılmasına rağmen ateşin kendisini yakmaması onun tevhid mücadelesinin güzel bir hatırası olarak Kur’an’da yer almaktadır.

Hz. İbrahim, taptıkları putların ne kadar âciz olduğunu ve işe yaramaz olduğunu kavmine göstermek ister ve fırsat kollar. Ni-hayet bir bayram günü halk şenlik için şehir dışına çıkınca bunu fırsat bilen Hz. İbrahim, Saffat suresi 88-90. ayetlerinde belirtildiği gibi put evine gizlice girerek büyük put hariç bütün putları kırar. Kavmi şehre döndüğünde durumu görünce şaşkına dönerler ve Hz. İbrahim’i bunu sen yaptın, diye onu sorguya çekerler. Bunun üzerine İbrahim belki şu büyük put yapmıştır. Ona sorun, der.⁸ Tabii bu cevap karşısında şaşkına dönen putperestler Hz. İbra-

him'i cezalandırmak için şehrin ortasında büyük bir ateş yakarlar. Nemrut'un talimatıyla mancınıklar kurulur ve ateşe fırlatılırken Cebrail (a.s.) yardım etmek ister. İbrahim (a.s.), Hz. Cebrail'in teklifine şu cevabı verir: **"Hasbunallâhi ve ni'me'l-Vekîl!"**⁹ Yani Allahü Teâlâ bize yeter, hem o ne güzel vekîldir, der. Bunun üzerine Ankebut suresi 24. ayetinde belirtildiği üzere Allah (c.c.) ateşe şu emri verir: **"Ey ateş, İbrahim'e karşı serinlik ve esenlik ol!"** Bu emri alan ateş, o zor durumda iken bile başkasını vekîl tayin etmeyip de kendisini vekîl tayin eden İbrahim'in niyazını kabul ederek o ateş topluluğunu gülistana çevirdi, orası adeta gülden bir bahçe oldu.

Dünya ve ahiret selameti için Ebu'd Derda (r.a.) hazretleri buyuruyor ki: **"Her kim sabah, akşam bu duayı yetmiş kere okursa, Cenab-ı Hak kendisini vekîl tayin eden bu kimseyi kederlerinden ve kötü şeylerden onu kurtarır."**

Kim ki Allah ile beraber olursa, Allah da onunla beraber olur. Kısaca bize verilen mesaj budur.

EL-VEKÎL İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Mümin bir insan kendisini **"Hak"** ile yani yaratıcısı ile bilebilir. Bundan dolayı **"Hak"**, insanın işinin nihayette kendisine varacağını ve o işi yine kendisinin bitireceğini bildiği için şu ayetle bizi uyarıyor: **"Kim Allah'a tevekkül ederse. O ona yeter."** Netice itibarıyla insan son varlık ve ilk maksattır.

Yani burada rabbu'l-âlemîn bize şu mesajı veriyor: **"Ben bir hazine idim, keşfedilmek istedim, sizi yarattım. Siz benim, ben de sizin sırrınızım. Beni iyi keşfedin, beni iyi okuyun, beni iyi anlayın, bana layık olun, beni vekîl tayin edin gerisini bana bırakın!"** diyor.

Bunu bir Allah dostu şöyle ifade ediyor: **"Allah'la olan neyi kaybeder, O'nsuz olan neyi kazanır! Allah her şeye kadirdir."**

Kısaca hülasa edecek olursak, herhangi bir kimse bir iş husu-

sunda kendi üzerine düşen vazifeyi hakkı ile yaptıktan sonra Hak Teâlâ'yı kendisine vekîl tayin ederse, yüce Allah o kimsenin vekîli olur. O kimsenin vekîli Allah olursa da ne dünyada ne de ahirette herhangi bir müşkülâtla karşılaşmaz. Onun içindir ki iki cihan selveri Peygamberimiz (a.s.v.) tehlikenin en uzağını, en gizlisini herkesten önce görürdü. Ona göre ne yapmak gerekiyorsa yapar, tedbirini alır, sonra da aldığı bu tedbirle yetinmez, ancak ve sadece rabbine güvenir ve ona rücu' ederdi.

İşte tevekkül mevzuunda bize güzel ve yüce bir örnek:

Ewel Allah'a tevekkül eyle!

Sonra esbaba tevessül eyle!

Matlabın hâsıl olursa şükret!

Şayet olmazsa tahammül eyle!

Allah hepimizi vekîlliliğini kabul ettiği kullarından eylesin.

ŞİİR**GÖNÜL SANA DEMEDİM Mİ?**

Gözün aç uykudan uyan
Gönül sana demedim mi?
Kalır yolda çok uyuyan,
Gönül sana demedim mi?

Kesel deryasına daldın,
Ki nevmin tadını aldın,
Erenlerden geri kaldın;
Gönül sana demedim mi?

Aman gönül dedim sana,
Gel gidelim Haktan yana,
Edelim bendelik ona;
Gönül sana demedim mi?

Dedim edelim gayret,
Ki elde var iken fırsat,
Tutup durmaz seni sıhhat;
Gönül sana demedim mi?

Bu dünyaya gelen ölür,
Ölüm acısını bulur,
Senin de başına gelir;
Gönül sana demedim mi?

Ben ettik de sana pendî,
Bana sen eyledin fendî,
Çözülür cismin bendî;
Gönül sana demedim mi?

Olur, bir gün beden üryan,
Kabir içinde bir divan,
Ederler malını talan;
Gönül sana demedim mi?

Atan anan, edemez yâd,
Kavim, kardeş, ayal, evlad,
Edemez hiç kimse imdad;
Gönül sana demedim mi?

Beni sen çokça incittin,
Rızasız yollara gittin,
Siva-yı Hakk'a meyil ettin;
Gönül sana demedim mi?

Ne kadrini bilirsin,
Ne benden öğüt alırsın,
Yarın sözüme gelirsın;
Gönül sana demedim mi?

Gider günler geri gelmez,
Bu günler hep gider, kalmaz,
Çalışmayan murat almaz;
Gönül sana demedim mi?

Gönül, Kuddusi'ye yar ol,
Ki Mevla'ya olalım kul,
Kişi sây ile alır yol;
Gönül sana demedim mi?

DİNİ HİKÂYE

EN GÜZEL VEKİL

Merdivenleri silerken bir ara doğrulup, ağrıyan belini dinlendirmeye çalıştı. Sabahtan beri temizlik yapmakla meşguldü. Yine de konakta yapılması gereken bir sürü iş onu bekliyordu.

Her şeye rağmen hâlinden memnun olmalıydı. Çok şükür bir işi vardı. Yetim yavrularına helal lokma götürebiliyordu. Bazılarının kendisine, **“Sarı konağın hizmetçisi!”**, diye seslenmeleri umurunda bile değildi. Namusuyla kazanmak ayıp değildi, asıl ayıp ve günah olan haramdan kazanmaktı. Gücü kuvveti yerindeyken, çalışıp kazanması mümkünken çalışmayıp, başkalarına el açmaktı.

“-Fatma kadın, işin bitti mi?”

Bu ses evin hanımının sesi idi. Hızla merdivenleri silmeye devam ederken cevap verdi:

“-Çok az kaldı, hanımım, hemen geliyorum!” Kalan birkaç merdiveni de aceleyle silip, hemen hanımının yanına gitti.

“-Buyur, hanımım!”

“-Akşama Erdinç'in arkadaşları gelecek. Hemen işlerini bitir de aşçıya yardıma git!”

“-Peki!”

Mutfağa doğru yürürken vücudunun ne kadar yorgun olduğunu düşündü. Hemen arkasından da mutfak işi, temizlik işi kadar yorucu olmaz, diye düşünerek kendisini teselli etti.

Erdinç evin büyük oğluydu. Uzun boylu, yakışıklı ve gururlu bir gençti. Kendisiyle ve konağın diğer hizmetkârlarıyla konuşurken sert bir ses tonuyla ve emirler vererek konuşurdu.

Fatma kadın ondan çekinir ve ne söylerse hemen yapardı. Aynı zamanda da **“kalbimi kıracak bir söz söyler”** endişesiyle mümkün olduğu kadar ondan uzak durmaya çalışırdı.

Sonunda işi bitmiş ve evinin yolunu tutmuştu. Gönlü bir an önce evine varmak ve çocuklarıyla birlikte bir tas sıcak çorbayı

yudumlamak istiyordu. Ama yorgun ayaklarının daha hızlı yürüyecek takati kalmamıştı. On dakika kadar sonra durağa ulaşmıştı. Şimdi de otobüs çilesi başlamak üzereydi. Bunca yorgunluğun üstüne otobüs beklemek ve o tıklım tıklım dolu otobüslerde ayak üstü dikilmek ne kadar da zor geliyordu. Ama başka çaresi yoktu.

“-Hoş geldin anneciğim!”

“-Hoş bulduk, yavrum!”

Fatma kadın kızının sofrayı hazırladığını görünce çok sevindi. Bu soğuk havada bayağı üşümüştü. Sıcak bir odada oturup, sıcak bir çorbayı yudumlamanın ne kadar büyük bir nimet olduğunun farkındaydı. Aslında o çok şükreden bir insandı. Çocukluğundan beri yaşadığı zorluklar onu erken yaşta olgunlaştırmış ve herkesin sıradan görüp, şükretmeyi akıl edemediği şeylerin bile ne kadar değerli olduğunu anlamasını sağlamıştı.

Beyinin ani ölümünden sonra hayatları iyice zorlaşmıştı. On yaşındaki kızı Derya ve yedi yaşındaki oğlu Taha ile birlikte hayata tutunmaya çalışıyorlardı. Yavrularının her ikisi de hem akıllı, hem de çalışkan çocuklardı. Annelerinin kendilerini yetiştirmek için ne zorluklara katlandığını farkındaydılar. Evlerinde sıcak ve sevgi dolu bir atmosfer vardı. Bu da Fatma hanımın yorulan bedenine güç katmaya yetiyordu.

Günler böylece geçerken bir gün konak kötü bir haberle çalkalandı. Hanımefendinin çok değerli mücevherlerinden bir kısmı çalınmıştı. Hemen polise haber verildi. Evde bulunan hiç kimsenin dışarıya çıkmamasını isteyen polis, herkesi tek tek sorgulamaya başladı. Erdinç'i sorgulayan komiser ondan ilginç bilgiler aldı.

Erdinç, **“-Ben hizmetkârlardan şüpheleniyorum!”** diyordu. **“Çünkü köşkte alarm teşkilatı var. Dışardan birisi zorla girse alarm çalışırdı. Demek ki bu mücevherleri çalan içimizden birisi!”**

“-Peki, sizce hırsız kim olabilir?”

“-Ne bileyim, komiserim?”

“-Konakta kaç hizmetkâr var?”

“-Beş!”

“-O hâlde onları birer birer bana gönderin!”

“-Tamam!”

Komiser bir yandan bu beş hizmetkârı sorgularken, bir yandan da görevli iki polis konaktaki hizmetkârlara ait olan dolapları ve eşyaları arıyordu.

Hayatı boyunca ne kadar zor durumda kalırsa kalsın asla başkasının malına el uzatmamış olan Fatma kadının gönlü rahattı. Ancak böyle bir nedenle sorguya çekiliyor olmak bile ona çok ağır gelmişti. İçinden **“İnsan el kapısına muhtaç olunca başıma neler geliyor!”** diye düşünüyor ve bir an önce hırsızın bulunmasını ve böylece bu sıkıntılı ortamdan kurtulmayı diliyordu.

Saatler geçmek bilmiyordu sanki... Bir yandan sorgulama, diğer yandan da arama sürerken aniden sesler yükseldi.

Polislerden biri koşarak gelip, evin hanımına sordu:

“-Hanımefendi bu yüzükler size mi ait?”

Hanım yüzükleri eline alıp, dikkatle baktı ve hemen arkasından da heyecanla haykırdı:

“-Evet, bu yüzükler bana ait, çalınan mücevherlerin içindeydi.”

Annesinin yanında duran Erdiç hemen:

“-Nereden buldunuz bu yüzükleri?” diye sordu.

“-Hizmetkârlara ait olduğunu söylediğiniz dolaplardan birinde bulduk!”

“-Yaa! Demek öyle! Hangi nanköre ait acaba bu dolap?”

Polis memuru önde Erdiç ile annesi arkada dolabın yanına gittiler. Polis eliyle göstererek, **“-İşte bu dolap!”** dedi.

Hanımefendi hayretten iri iri açılan gözleriyle dolaba bakarken mırıldandı:

“-Ama bu dolap, yıllardır yanımızda çalışan Fatma hanıma ait. Ondan böyle bir hareketi asla beklemezdim!”

Erdiñç hemen atıldı:

“-Ben sana her zaman bu insanlara güvenme, demez miyim anne? Nasıl, şimdi benim sözüme geldin mi?”

Bu arada diğçer polis memuru da Fatma hanımı getirdi. Hanım-efendi ona **“Yazıklar olsun sana!”** dercesine bakarak, **“-Gözümle görmeseydim mücevherlerimi çalanın sen olduğuna asla inanmazdım!”** dedi.

Bu sözler bir hançer gibi saplanmıştı Fatma kadının yüreğine.

“-Vallahi ben çalmadım, hanımım! Ben hayatım boyunca asla harama el uzatmadım. Bu işte bir yanlışlık var. Ne olur bana inanın!” diye yaşlı gözlerle yalvarmaya başladı.

Hanım başını çevirdi. Erdiñç ise yan tarafta duran polise dönerek öfke ve nefret dolu bir sesle konuştu:

“-Alın, götürün bu hırsız!”

Fatma Hanım hâlâ:

“-Vallahi ben yapmadım! Ben masumum!” diye yalvarıyor, hiç-kırıklarla ağlıyordu.

Polis tam Fatma kadını alıp götürüyorken evin hanımı seslendi:

“-Eğçer sen çaladıysan bu yüzüklerin senin dolabında ve senin eşyalarının arasında ne işi var?”

“-Vallahi bilmiyorum hanımım! Bunca senedir ekmeğınızı yedim. Ben asla böyle bir hainlik yapmadım, yapmam. Ne olur inanın bana!”

Evin hanımı bir süre düşündü ama her şey ortadaydı. Nasıl olduysa olmuş ve Fatma kadın şeytana uymuştu anlaşılan. Şimdi de sonucuna katlanacaktı.

Fatma kadın ne kadar çok yalvarıp, yakarmış ama hiç kimseyi kendisine inandıramamıştı. Karakolda ifadesi alındıktan sonra onu cezaevine göndermişlerdi. Neredeyse yemekten içmekten kesilmişti. Durmadan, dinlenmeden hep aynı sözleri tekrarlıyordu; **“Hasbünallâhü ve ni'me'l-Vekîl!”**

Yanına yaklaşan bir mahkûm ona:

“-Bu okuduğun dua ne demek?” diye sordu.

“-Allah bana yeter, O ne güzel vekîldir!” demek.

“-Peki, vekîl ne demek?”

“-Nasıl anlatayım? Bir işini hâlettirmek için kendi yerine görevlendirip güvendiğin kimseye vekîl denir.”

“-Neden durmadan bu duayı tekrarlıyorsun?”

“-Ben masumum. Suçsuz yere hapse atıldım. Allah, bunu biliyor. Ben de, Allah'ım! Bütün kalbimle sana güveniyorum ve senden yardım diliyorum. Benim suçsuzluğumu sen ortaya çıkar, diye O'na yalvarıyorum. O'na güveniyor ve O'na sığıyorum.”

Nuran, Fatma kadına üzüntüyle baktı ve:

“-İnşallah suçsuzluğun ortaya çıkar, ben de sana dua edeceğim!” dedi. “-Sağol!”

Fatma kadın bu olaylara inanamıyor, bazen “bir kâbus mu görüyorum acaba?” diye düşünüyordu. Akli fikri çocuklarındaydı. Şimdi nerede ve ne durumdaydılar acaba?

Ziyaretine gelen yan komşusu Huriye hanımlar:

“-Merak etme çocukları bizim eve götürdük. Dava sonuçlanana kadar bizde kalacaklar. Eninde sonunda masum olduğun ortaya çıkacak, üzülme!” diyerek onu biraz da olsa rahatlatmaya çalışmışlardı.

Fatma kadın uyanık olduğu her an, “Hasbünallâhü ve ni'me-l vekîl” zikrini çekmekle meşguldü. Yüce Allah'ın kendisine güvenen ve yardımına koşacağına inanan bir kulunu yardımsız bırakmayacağına bütün kalbiyle inanıyordu.

Bu arada yanında kız arkadaşıyla birlikte bir sarraf dükkânına giren Erdinç elindeki gerdanlığı göstererek:

“-Yeni evliyiz. Eve aldığımız eşyaların taksitlerini ödeyemeyince karıma ailesinin hediye ettiği bu değerli gerdanlığı satmak zorunda kaldık!” dedi.

Sarrağ gerdanlığa şöyle bir baktı. Bu gerdanlık on beş gün kadar önce çalındığı haber verilen gerdanlığın özelliklerini taşıyordu.

“-Siz şöyle oturun da gerdanlığın değerini tespit edelim!” dedi. Erdinç ve kız arkadaşı:

“-Lütfen fazla sürmesin, acelemiz var!” diyerek oturdular. Sarraf onlara birer çay söyledi, çayları tam bitmek üzereydi ki kapıda bir polis arabası durdu.

Erdinç ve arkadaşı hemen gerdanlığı alıp, kaçmak istediler ama çok geçti. İki birlikte emniyete götürüldüler. Erdinç her şeyi itiraf etmek zorunda kaldı.

“-Kumarda çok borçlanmışım. Borcumu ödemezsem beni öldüreceklerini söylüyorlardı. Çaresizlikten ne yapacağımı şaşırmışım. Arkadaşımla birlikte bu planı yaptık!” dedi.

Komiser bu sözlere çok kızmıştı.

“-İki yetimini beslemek için sizin evde çalışan o zavallı kadına bu iftirayı nasıl yaptın? Sende hiç vicdan yok mu?” diye bağırdı.

Erdinç'in annesi ve babası olanları duyunca inanamadılar. Babası sıkıntısından kalp krizi geçirdi. Annesi kelimenin tam anlamıyla perişandı.

Ellerine kelepçe vurularak hapse gönderilen Erdinç ve arkadaşı da çok kötü durumdaydılar. Doğdukları andan beri yaşadıkları o rahat hayattan sonra hapishane köşelerine düşmek, onlar için korkunç bir işkence gibiydi. Öyle rezil olmuşlardı ki, kimsenin yüzüne bakacak hâlleri kalmamıştı.

Koğuşun paslı kapısı gıcırtyla açıldı ve gardiyan:

“-Gözün aydın Fatma kadın! Hırsızlar yakalanmış. Senin masum olduğun anlaşılmiş!” deyince Fatma kadın bir an ne yapacağını bilemedi. Sonra hemen ellerini gökyüzüne doğru açıp, **“Şükürler olsun Allah'ım! Suçsuz olduğumu ortaya çıkardın!”** diye şükretti.

Koğuştaki herkes de bu habere çok sevinmişti. Gardiyan Fatma kadına:

“-Hazırlan! Biraz sonra gelip seni götürüleceğim ve serbest bırakılacaksınız!” diyerek gitti.

Bütün mahkûmlar çok sevinmişlerdi. Bu güzel haberi alkışlarla karşıladılar. Hepsi Fatma kadının yanına koşup onu tebrik ettiler. Daha önce Fatma kadına durmadan, **“Ne söylüyorsun?”** diye soran mahkûm, onu tebrik ederken:

“-Ben de bundan sonra hep “Hasbünallâhü ve ni'me-l vekîl” diyeceğim!” deyince:

Fatma kadın ona içtenlikle gülümseyerek:

“-Bu güzel ayetin devamı da var. Onu da söylememi ister misin?” diye sordu. **“-Elbette!”**

“-Ni' me'l- mevlâ ve ni'men nasîr.”

“-Peki, bu ne demek?”

“-O (Allah) ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır...” anlamına gelir.

En güzel isimler kendisine ait olan yüce Allah'ın isimlerinden biri de El-Vekîl ismidir. **“İşlerini yoluyla kendisine bırakanların işini düzeltip onların yapabileceğinden daha iyisini yapan ve kullarına yardım eden”** anlamına gelir.

Elinden gelen her şeyi yaptıktan sonra, **“Yâ Rabbî! Sana sığınıyorum! Senden yardım diliyorum. En güzel vekîl sensin!”** diyerek Allah'tan yardım isteyen kişiler en doğrusunu yapmış olurlar.

Sen ne güzel Mevla'sın, sen ne güzel vekîlsin!

Senden yardım isteyen, kula yardım edersin!

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir, bütün güzel isimlerin... Sen, bu güzel isimlerinle aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır! Nice olur hâlimiz! Bütün güzel isimlerine şahit yaz bizleri!

Allah'ım! Allah'ım! El- Vekîl olan Allah'ım! Hamdini sözüme baş tacı, zikrini kalbimize mi'raç, Kur'an-ı Azimüşan'ı kendimize kılavuz ettik! Kiblene durduk, secdene vardık, yaptığımız ibadetleri ekşiğiyle, noksaniyla kabul buyur yâ Rabbî!

Allah'ım! Celîl Allah'ım! Kerîm Allah'ım! Biz yokken sen vardın. Varlığından bizleri haberdar ettin. Kalbimizi kendine karargâh ettin. Kapına geldik, hidayetine sığındık, lütfuna geldik! Kulluk edemedik, affına geldik! Sana genel vekâletimizi verdik. Kabul eder misin? Kabul eder misin? Kabul ediver yâ Rabbî!

Şu dâr-ı dünyada bol rızık ver! Rızığımızı daraltma! Az verip taşıma! **“Rezzâk”** kapına geldik, aç kapını bize başka kapı aratma yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! **“Hasbünallâhi ve ni'me-l vekîl”** duasını Hz. İbrahim'in ağzıyla, **“Hasbünallâhi ve ni'me-l vekîl”** duasını Hz. Yusuf ağzıyla, **“Hasbünallâhi ve ni'me-l vekîl”** duasını Veysel Karanî ağzıyla okumayı bizlere nasip et yâ Rabbî!

Allah'ım! Allah'ım! Allah'ım! Saygılı ve sevgili kullarının kefil ve vekîli olmayı seversin, bugün biz de **“El-Vekîl”** esmana misafir olduk bizleri de kabul buyur yâ Rabbî!

Şerlerin defi, hayırların celbi, vatan ve milletimizin selameti, çoluk-çocuk ve aile efradının muvaffakiyeti, cümle günahlarımızın affını senden diliyoruz yâ Rabbî! Âmîn.

EL-KAVIYY
(C.C)

El-Kaviyy, Allah'ın doksan dokuz isminden birisidir. Lügat manası, nihayetsiz güç ve kuvvet sahibi olan demektir. Yüce yaratıcımız pek güçlü, pek kavidir. Nihayetsiz kudret ve kuvvet sahibidir. Bu kudret ve kuvvet hiç bitmez, ezelden ebede kadar sürer. İsteddiği bir anda bütün kâinatı bir ol emri ile nasıl yarattı ise yine bir emir ile de yok eder. İşte yaşadığımız depremler, rüzgârlar, seller bunun en canlı misalleridir. Onun gücüne dur diyecek hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Onun kuvvet ve kudretinin sınırı yoktur. Allahu Teâlâ'ya göre ağır, yorucu bir iş yoktur. Bir iş ne kadar zor, ne kadar ağır bir iş olsun, o işi yapmak ona güç gelmez. Çünkü o ezelden güçlüdür. Bütün mahlûkatın sayısı, nerede, ne zaman, ne kadar nefes alıp vereceklerinin hesabını bilir, onları muhafaza eder, yapacağı işin zamanı gelince de hemen yapar, o çok sağlamdır, o çok **"Kaviyy"**dir.

Kavi ismi celilinin lügat manasına değindikten sonra şimdi de ayetlerin ışığında bu esmayı izaha çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA KAVİYY İSMİ ŞERİFİ

Kaviyy ismi yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in yaklaşık olarak dokuz ayetinde Allah'a nisbet edilmiştir. Bunlardan iki tanesi Allah'ın cezasının çok çetin olacağı anlamını taşımaktadır. Diğerleri ise yegâne güç sahibi, yegâne galip manasındaki **"Azîz"** ismi ile birlikte geçmektedir. Her iki grup ayet Allah'ın muktedir olduğu anlamını taşımaktadır. Kaviyy ismi celili, Kur'an-ı Kerim'de Azîz, Cebbâr, Kakhâr ve Metîn isimleri ile yakın mana içinde geçmektedir. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Hac suresi 19. ayetinde şöyle geçmektedir: **"Şüphesiz ki Allah Kaviyy'dir, Azîz'dir."** Burada rabbu'l-âlemîn, kendini ismini kuvvet ve izzet anlamı ile beraber zikretmiştir. Buradaki anlamı hiçbir güçlü O'na karşı duramaz, hiçbir galip O'nu mağlup edemez, bilakis her şey gücünü O'ndan alır, O'na her zaman muhtaçtır.

Yine başka bir ayette ise ¹⁰ **“Allah, ben ve peygamberlerim elbette galip geleceğiz, diye yazmıştır. Şüphesiz ki Allah Kaviyy’dir, Azîz’dir.”** Bu ayet-i celile’de yüce Allah gerek kendisinin gerekse onun görevlendirdiği peygamberlerinin çok kaviyy ve çok azîz olduğunu, eninde sonunda her konunun galibi olacağını açık ve seçik bildirmiştir.

Yine başka bir ayette¹¹ **“Allah kullarına lütfkâdır. Dilediğini rızıklandırır. O kuvvetlidir (Kaviyy’dir), güçlüdür, Azîz’dir.”** diye buyurmaktadır.

Bu ayette bize verilen mesaj, Allah kullarına karşı lütuf sahibidir. Allah yarattığı kula daima ihsan sahibidir. Her türlü lütfunu onlardan esirgemez, cömertçe dağıtır.

Allah kullarını rızıklandırır. Allah dilediğini, dilediği gibi rızıklandırır. Kime, nasıl, nerede, ne rızık verecekse onu bilir ve ona göre rızıklandırır. Bu kendi uhdesinde değerlendirilir. Kimse onu az verdi, çok verdi diye eleştiremez. Çünkü gücü ona müsait değildir.

O Kaviyy’dir, kuvvetli olan da O’dur. Yani dilediği her şeye kâdirdir, diye buyrulmuştur.

Yine aziz kitabımız Kur’an-ı Kerim’in Bakara suresi 165. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“Bütün kuvvetin Allah’a ait olduğunu keşke bilselerdi.”** Yüce Allah burada kendi güç ve kuvvetinden habersiz yaşayan, kendisine şirk koşan zavallıların hâlini bildiriyor. Yani bu inançsızlar bunun sonunda görecekleri azabı gözleriyle görmüş olsalardı, bütün kuvvetin Allah’a ait olduğunu bilirlerdi. O baş döndürücü, o korkutucu kötü azap hâlini görmüş olsalardı, yaptıkları sapıklıkları yapmaz ve o sonsuz güç sahibine sığınırlardı, diye onları uyarıyor.

“Zalimler azabı gördükleri zaman kuvvetin tamamıyla Allah’a ait olduğunu bir bilselerdi.” ayetine şu yorumu getiriyor.

Eğer o zalimler Allah’ın azabının şiddetini, kuvvetini görselerdi,

Allah'a inanır, başka putlara tapmazlardı. Eğer o zalimler Allah'ın azabını gördükleri zaman ne kadar âciz kalacaklarını bilselerdi, şüphesiz tek kuvvetin Allah'a ait olduğunu görecek ve anlayacaklardı.

Kısaca bu esmadan kulun alacağı ders, **“Allahu Teâlâ Kaviyy'dir.”** Abad etmek istediğini abad eder, helak etmek istediğini helak etme gücüne sahiptir. Bu güç bizâtihi kendisinde her an mevcuttur. İstedikini, istediği yerde ve istediği zamanda kullanır.

Bazı ahvalde sıkıntı ve üzüntü müminler için rahmet kaynağı olabiliyor, zalimler içinse azap kaynağı oluyor.

Bir mümin zalim Haccac'ın idam ettiği bir adamı görünce Allah'a şöyle seslenmiş: **“Rabbim, zalimleri hemen cezalandırman, hesaba çekmemen o şahısların mazlumlara daha fazla zarar vermelerini sağlıyor!”** demiş. O akşam o mümin rüyasında kıyametini koptuğunu ve kendisinin de Cennet'e girdiğini, daha önce Haccac'ın astığı kişinin de Cennet'te en üst makamda olduğunu görmüş. Bu arada kulağına hafifçe şöyle seslenmişler: **“Zalimlerin cezasını geciktirmem mazlumlara Cennet'te en üst makamlara soktu.”**

Kitab-ı kâinat esrâr hikmetle lebâlebdir.

Şikâyet cehlden feryâd bî-idraktendir.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-KAVİYY ESMÂSİ

Hem İbn-i Mâce, hem de Tirmizî'den rivayet edilen hadislerde **“Kaviyy”** ismi kuvvet kelimesiyle birlikte Allah'a nisbet edilmiştir.

Müslümanlar arasında sık sık kullanılan: **“Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh!”** (bütün tasarruf, güç ve kuvvet Allah'a aittir) ifadesi de birçok hadis kitaplarının kaynağında mevcuttur.

Rivayet edildiğine göre kıyamet gününde bir şahsa şöyle bir hitap gelir:

“Ey kul! Sen bizi dünyada tanıdın mı? Eğer tanımadıysan, niçin

tanır gibi hareket ettin? Eğer tanıdıysan, bir kimse tanıdıklarına senin yaptığını yapar mı?”

Bir gün bu suale hepimiz muhatap olacağımızı düşünerek, dünya hayatımızı ona göre yaşamayı kendimize düstur etmemiz gerekir.

Bu sualden bizim çıkartacağım dersi bir dini yazar şöyle açıklıyor: **“Bize deniliyor ki, ey korkusuz kimse! Evin köşesinde kimse yokken yaptığını, eğer mertsen çarşının ortasında, herkesin önünde de yap da Hâlık’tan mı korkuyorsun, halktan mı belli olsun. Şayet Hâlık’tan korkuyorsan o hep seni görür, her yerde korkmalısın.”**

Yine Ebu Hureyre bir hadisi şerifte Resulullah efendimizin şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **“Her kim ‘Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh’ Yani bütün tasarruf, güç ve kuvvet Allah’tandır.”** derse keuderleri gider, doksan dokuz derdine şifa olur.¹²

Allahu Teâlâ’ya karşı güç ve kuvvet kullanmak bahsi mevzu değildir. Kimse Allah’ın hükmüne karşı gelemez, kimse Allah’ın hükmünü yenemez. Güç ve kuvvet ancak ve ancak Allah’ın vermesiyle tecelli eder.

Allah’ın yanında kulun mertebesi, ne sualine karşılık Hz. Peygamber şöyle buyuruyor: **“Senin Allah’ın yanında durumun ve mertebenin ne olduğunu bilmek istiyorsan, senin yanında Allah’ın durumunun ne olduğunu düşün!”** Sen Allah’ı seviyorsan, Allah da seni sever. Sen Allah’ı nasıl, nerede anıyorsan Allah da seni öyle anar.

Her kıldığımız namazın arkasında çektiğimiz tesbihatta: **“Süb-hânallâh, Elhamdülillâh, Allahu Ekber”** diyoruz.

Yani **“Süb-hânallâh”** diyerek Allah’a karşı hayranlığımızı, sevgi ve aşkımızı bildiriyoruz.

“Elhamdülillâh” diyerek şükranlarımızı, teşekkürlerimizi bildirerek Allah’ı övüyoruz.

“Allahu Ekber” diyerek Allah’ın sonsuz büyüklüğünü tekrar ediyoruz.

Özetleyecek olursak, yüce Allah bu ism-i celili ile “Ben sizin yaratıcınızım, beni sevin, beni sayın, verdiğim her nimete şükür edin, benim büyüklüğümü her defasında anın, benim gücüm üstünde bir güç olmadığını bilin ve dünya hayatınızı ona göre tanzim edin!” diye bizi uyarıyor ve öğüt veriyor.

EL-KAVİYY İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Kaviyy ismi celilinin hakikati, sadece kuşatıcı kul üzerinde zuhur eder. Çünkü söz konusu kulu Cenab-ı Hak insanı kâmil olarak yaratmıştır. Bir rivayete göre “Cebrail, Âdem Aleyhisselam’a ilk defa Beytullah’ı tavaf etmenin rükünlerini öğretirken şöyle demiştir: “Biz daha sen yaratılmadan, sen dünyaya gelmeden de Beytullah’ı tavaf ederdik.” Onun üzerine Hz. Âdem sorar: “Peki, bu tavaf esnasında nasıl dua ederdiniz?” Cebrail şöyle cevap verir: “Sübhânillâhi ve ve’l-hamdülillâhi velâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber” yani, Allah’ı tenzih ederim. Hamd ona mahsustur, kendisinden başka ilâh yoktur ve Allah en büyüktür, deriz. Bunun üzerine Âdem Aleyhisselam şöyle demiştir: “Ya Cebrail! Ben de bu söylediklerinize, “Velâ havle velâ kuvete illâ billâhi’l- aliyyi’l-azîm” ifadesini ekleyeceğim. Bunun üzerine bu zikir Âdem Aleyhisselam zikri olarak tahsis edilmiştir.

Güç ve kuvetin yalnız Allah’a ait olduğunun bilinci içinde olan insanlar, bir işe talip olduklarında, bir şeye sahip olmak istediklerinde o isteklerinin yerine gelmesi için sık sık “El-Kaviyy” gücü, kuveti sonsuz olan kendi isteyince her şeyi veren Allah’ına bu esma ile yalvarırlar ve ondan isterler.

Nitekim İstanbul’un fethi esnasında merhum Akşemseddin hazretleri, yanına aldığı ehli kalp insanlarla otağın içerisinde sabaha kadar “El-Kaviyyu Celle Celaluh” diyerek zikrettiklerini söy-

lemektedir. Ayrıca fetih sırasında Fatih Sultan Mehmet Han hazretlerinin de fetih süresince bu tertibi üç kere tekrar ederek surlara doğru üflediği nakledilmektedir.

Mümin bu gerçeklerin şuuruna eren insandır. Kendisinde var olan gücün Allah'ın ihsanıyla olduğunu bilendir ve o gücü kullanırken daima bunu aklından çıkarmaz.

ŞİİR

DUA

Biz, kısık sesleriz... Minareleri,
Sen, ezansız bırakma Allah'ım!

Ya çağır şurda bal yapanlarını,
Ya kovansız bırakma Allah'ım!

Mahyasızdır minareler... Göğü de,
Kehkeşansız bırakma Allah'ım!

Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma Allah'ım!

Bize güç ver... Cihad meydanını,
Pehlivansız bırakma Allah'ım!

Kahraman bekleyen yığınlarını,
Kahramansız bırakma Allah'ım!

Bilelim hasma karşı koymasını,
Bizi cansız bırakma Allah'ım!

Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma Allah'ım!

Yarının yollarında yılları da,
Ramazansız bırakma Allah'ım!

Ya dağıt kimsesiz kalan sürünü,
Ya çobansız bırakma Allah'ım!

Bizi sen sevgisiz, susuz, havasız;
Ve vatansız bırakma Allah'ım!

Müslümanlıkla yoğrulan yurdu,
Müslümansız bırakma Allah'ım!

Ârif Nihat ASYA

DİNİ HİKÂYE

İngiliz White Star Line şirketinde her zamankinden farklı bir koşuşturmaca ve farklı bir heyecan vardı. Çünkü şirket dünya tarihine isimlerini altın harflerle yazdıracak bir girişime başlamak üzereydi.

Şirketin sahibi en önemli elemanlarıyla birlikte çok önemli bir toplantı yapmaktaydı. Gemiye dizayn eden gemi mühendisi ayağa kalkarak, kendinden çok emin bir biçimde konuşmaya başladı.

“-Efendim yapacağımız gemi ile dünya tarihinde bir ilki başacağız. Bu zamana kadar görülmemiş büyüklükte bir gemi olacak bu...”

“- Ne kadar büyüklükte olacak?”

“- 271 m. boyunda ve 60 ton ağırlığında olacak.”

“-Güzeel, ama yetmez, aynı zamanda bu zamana kadar görülmemiş derecede de lüks olmalı.”

“-Elbette efendim. Gemide lüks yaşama alışmış olan insanların her türlü ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte bölümler var.”

Şirket sahibi çevresindeki insanlara şöyle bir baktı ve:

“-Haydi, göreyim sizi!” dedi. “Bana istediğimden daha güzel ve daha lüks bir gemi yapın. Ben de sizi bu ülkenin sayılı zenginleri içine katayım.”

Herkes sevinçle gülümsedi. Bu sözler hepsinin gayretini artırmıştı. Daha büyük bir sevkle işlerine devam ettiler.

İşçiler aylardır büyük bir gayretle çalışıyorlardı. Gazetelerde zaman zaman **“Titanic”** ismi verilen geminin yapımının hangi aşamada olduğuyla ilgili haberler çıkıyordu. Herkes bu gemi ne zaman bitecek diye merak ediyor, pek çok insan içini görmeye can atıyordu.

Bu arada zenginler de geminin ilk yolculuğu için yer ayırmakta birbirleriyle yarışıyorlardı. Böylece hem arkadaşları arasında ne kadar zengin olduklarını gösterme fırsatı bulacaklar ve hem de çok neşeli ve eğlenceli bir yolculuk yapacaklardı.

Sonunda **“Titanic”** ismi verilen transatlantik bitti. Görülmemiş büyüklükteki bu geminin üç pervanesi ve üç bin yolcu taşıma kapasitesi vardı. Bu muhteşem geminin bitirilmesi görkemli bir törenle kutlandı. İngilizler büyük bir neşe ve gurur içindeydiler. Gemiye yaptıran şirketin sahipleri ve kaptanı ise sevinçten çıldırmış gibiydiler. Hatta geminin kaptanı gemisinin ne kadar muhteşem olduğundan bahsederek öyle çok böbürlendi ki, çevresindekilerden biri:

“-Ne kadar çok yolcu taşıyacak. Bir düşünün bu geminin başına bir şey gelir de batarsa felaket olmaz mı?” diye sorunca kaptan ona aşağılayan bakışlarla bakarak:

“-Bu gemiyi tanrı bile batıramaz!” şeklinde çok yanlış bir cevap verdi. Anlaşılan kibir ve gurur insanları ne söylediğini bilmez hâlâ getirmişti.

1919 yılının güneşli bir bahar gününde transatlantik hepsi de birbirinden zengin ve gösterişli yolcularını alarak büyük ve coşkulu bir tören eşliğinde yola çıktı. Aylarca sürecek olan bir gezi programı hazırlanmıştı. Her gece akşam yemeğinden sonra balolar düzenleniyor, insanlar müzik eşliğinde dans ediyor ve su gibi içki içiyorlardı.

Ayrıca çeşitli yarışmalar ve eğlenceler düzenleniyor ve yolcuların her türlü istekleri anında karşılanmaya çalışılıyordu. Hedef herkesin bu muhteşem geziden memnun dönmesi ve bir dahaki seferlerde daha çok kişinin bu gezilere katılmak istemesiydi. Kaptan akşam yemeğinde neşeli bir konuşma yaparak yolcuların seyahatten memnun olup olmadıklarını sormuş ve herkesin mutlu olmasını istediklerini, bu yüzden de her konuda yolcuların rahatını sağlamaya özen gösterdiklerini söylemişti. Sözlerini:

“Sevgili yolcular! Eğlenin, dinlenin, için, dans edin. İçinizden ne geliyorsa onu yapın. Unutmayın ki bu gezi sizin hayatınız boyunca unutamayacağınız bir gezi olacak!” diyerek bitirdi.

Bu kısa konuşmadan sonra herkes yemeğe başladı. Kaptanın masasında en önemli yolcular oturmaktaydı. Şirketin ortakları ve İngiltere'nin en zengin iş adamları kaptanın masasında ağırlanıyorlardı. Şirketin en büyük ortağı:

“-Bu gemi benim hayatımda yaptığım en güzel yatırımdır.” diyerek içinde bulunduğu ortamdan duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Kaptan onu başıyla tasdik ederek konuştu:

“-Haklısınız Bay Harrington! Bu gemi benim de meslek hayatım boyunca çalıştığım en muhteşem ve en büyük gemi.”

“-Eeee, söz sırası bende herhâlde... Bu gemi benim hayallerimin gemisi.”

“Sizinle birlikte pek çok kişinin de hayallerini süsleyen bir gemi.” Bu sözler Bayan Harrington aitti.

Ertesi gün öğle sıraları yolcuların çoğunluğu güvertedeydiler. Titanic kutuplara doğru yol almaya başlamıştı. Buz dağlarını görmek ve onların arasında dolaşmak ne kadar eğlenceli olacaktı kimbilir. Herkes buz dağlarını ilk gören kişi olmak istiyor ve heyecan içinde çevreyi gözlüyordu.

Birçok kişi saatlerce çevreye bakındılar. Üşüyenler zaman zaman içeriye girip ısınıyor ve sonra yeniden çevreyi gözetlemeye başlıyorlardı. Sonunda genç bir bayan:

“-Gördüm!” diye bağırınca herkes ona döndü. Onun eliyle işaret ettiği tarafa bakınca çok uzaklarda beyaz ve çok büyük bir karaltının, adeta bir dağın gözüktüğünü gördüler.

Bu haberi duyan hemen hemen bütün yolcular güverteye dolmuşlardı. Hayatlarında ilk defa bir buzdağı görmenin heyecanı ile hayranlık içerisinde çevreye bakıyorlardı.

1919 yılının 14 Nisan gecesi bu insanlar için gemiden buzdağına yöneltilen ışıklar altında bir buzdağını ilk defa yakından gördükleri ve bu ihtişama hayran olduktan geceydi. Ama yalnızca bununla kalmayacaktı.

Yolculardan biri kaptana:

“-Kaptan, bu buzdağlarının yukarıda görülen kütesinden çok daha büyük bir kütesi de denizin altında vardır. Bu bakımdan bu büyük gemiyi buzdağlarına bu kadar yaklaştırmakla tehlikeye atmış olmuyor musunuz?” diye sordu.

Kaptan kibirli bir bakışla süzdü bu genç kimyacıyı ve sonra gereksiz bir soruyu cevaplarcasına konuştu:

“-Sizin yaşanız kadar benim deniz tecrübem ve meslek hayatım var, delikanlı! Herhangi bir tehlikeyi sizden çok daha önce görür ve gereken tedbiri alırım, merak etmeyin!”

Kaptanın bu sözleri genç kimyacı dışında herkesi rahatlatmıştı. Bu muhteşem gemi artık New Foundland'ın güneyinde yol almaktaydı. Yolcuların kimileri buzdağlarının bu kadar yakınına gelmiş-

ken onları seyretmek isteğiyle güverteleri mesken edinmiş, kimi-leri ise duydukları bu büyük heyecanın verdiği coşkuyla dansa ve eğlenceye dalmışlardı. Birden korkunç bir ses ve çok büyük bir sarsıntıyla neye uğradıklarını şaşırıldılar. Herkes ve her şey bir tarafta fırladı. Asla batmaz, asla hiçbir zarara uğramaz, denen gemi bir buzdağının alt kütlesine hızla çarpmış. ve büyük bir yara almıştı. Bu büyük yarıktan giren sular hızla gemiyi dolduruyor ve bir an başlarına gelen bu korkunç kazaya inanamayan insanlar panik hâlinde bir o yana bir bu yana koşuyorlardı.

Geminin batması gibi bir duruma asla ihtimal verilmediği için gemide yeterli sayıda filika yoktu. Filikalar gemideki yolcu sayısının ancak yarıya yakınına alabildiler. Öncelikle yaşlılar ve kadınlar bindirildiler filikalara. Bu arada bazı gözü açıklar da onların arasına sızmayı başarmışlardı.

Yolcuların önemli bir kısmı çılgınlık atarak koşturuyorlardı. Ne yapacaklarını, ne söyleyeceklerini bilemez bir durumdaydılar. Geminin kibirli kaptanı neye uğradığını şaşırılmıştı. **“Tanrı bile batırmaz!”** deme küstahlığında bulunduğu gemisinin bu perişan hâli karşısında kendisi binlerce kez daha perişandı. Gemide kalarak gemi ile birlikte denize batmaya karar vermişti.

Titanic'in batması sırasında 1513 kişi boğularak ölmüş, kurtulabilen yolcular olayı duyup gelen gemilere alınmışlardı. Bu olay da göstermişti ki herhangi bir şey, ne kadar güçlü ve sağlam olduğu zannedilirse zannedilsin, batmaya, bitmeye, eskimeye, pürsümeye, ölmeye ve yok olmaya mahkûmdur.

Dağlar, Güneşler, aylar, yıldızlar, kısacası evrendeki her şey bir noktaya kadar güçlü ve sağlamdır. Bu güç ve sağlamlık belirli bir zaman ya da belirli şartlar içerisinde geçerlidir.

Ancak Yüce Allah **“Pek güçlü ve çok sağlamdır.”** Her zaman çok güçlü ve pek sağlam olmak ancak O'na has olan bir durumdur. O'ndan başka hiçbir şey ve hiçbir kimse bu özelliğe sahip ola-

maz. Yüce Allah'ın en güzel isimlerinden biri El-Kaviyy isimdir. **“Pek güçlü”** anlamına gelir. Yüce Allah öylesine güçlüdür ki hiçbir zaman kendisine dermansızlık, güçsüzlük erişmez. O'nun gücü, kudreti asla tükenmez, gevşemez. O'nun uykuya ihtiyacı yoktur. Çünkü sonsuzdur. Yüce Rabbimizin bir başka ismi de El-Metîn isimdir. **“Çok sağlam”** anlamına gelir. Yüce Allah hiç kimsenin yardımına ihtiyaç duymaz. Hiçbir şey O'nu aciz bırakmaz. Hiçbir iş O'na zor gelmez.

Gücün, kudretin sonsuz, ölçüye gelmez Rabbim!
Her an sana muhtacım, hep sana güvenirim!
Yerde gökte hiçbir şey zora düşürmez seni
Çok sağlamsın Allah'ım! Darda bırakma beni!

DUA

Allah'ım! Allah'ım! Kaviyy olan Allah'ım! Kâinattaki her şey seni tesbih etmekte ve bize seni hatırlatmaktadır. Bu güzel isimlerinle aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, bugün **“Kaviyy”** ismi celiline misafir olduk kabul buyur yâ Rabbî!

Sanadır teveccühümüz, acimizi bilip dergâhına geldik, kusurumuzu bilip secdene vardık, kuvvet senindir, Kaviyy sensin, **“iy-yâke na'büdü ve iyyâke nestaîn”** yüceler yücesi Allah'ım!

Kaviyy ismini kalbimize naksettik, hamdini sözümüze baş tacı ettik, Kur'an'ını kendimize kılavuz ettik. 99 esmanı kalbimize mi'raç ettik, kabul buyur yâ Rabbî!

Çok verip taşıрма, az verip şaşırtma, bize doğru yolu göster, bize doğruyu söylet, hakikati öğret, neşeni duyur, sırat-ı müstakimden ayırma yâ Rabbî!

Allah'ım! Allah'ım! Yüceler yücesi Allah'ım! Sen kalbimizi karatma, rızkımızı azaltma, yarın kabre konduğumuzda kabrimizi daraltma yâ Rabbî!

Sevdim ve habibin yaptın Hz. Muhammed'i, kâinata da sevdirdi-

din, sevdin de peygamberlik makamına getirdin, Makam-ı İbrahim'den Makam-ı Mahmud'a erdirdin, bizlere son peygamber Muhammed Mustafa kıldın, dünyada sevgisini, ahirette şefaatinin nasip kıl yâ Rabbî!

Allah'ım! Salâtlar, selamlar, tahiyât ve ikramlar, her türlü saygılar ona ve onun mübarek nesline, hasseden Ebu Bekir Sıddîk, Ömeru'l-Faruk, Osman Zi'n-nûreyn ve Aliyye'l-Murtazâ efendilerimizin aziz ruhlarına olsun, ulaştırıver yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Hastalarımıza şifa, dertli olanlarımıza deva, borçlu olanlarımıza edalar nasip eyle yâ Rabbî!

Vatanımızı düşman istilasından koru, ordularımızı karada, havada ve denizde daima muzaffer kıl yâ Rabbî!

Bu yolda canlarını seve seve veren şehitlerimize şehadet şerbeti içirmeyi nasibeyle yâ Rabbî!

Çoluk çocuğumuzu şeytan sözüne uydurma, bizi aile efradımızı nazardan, iftiradan, ısırın sözden, pıtraklı dilden muhafaza buyur yâ Rabbî! Âmîn.

EL-METÎN
(C.C)

El-Metîn, Allah'ın doksan dokuz isminden birisidir. Lügat manası her şeye gücü yeten, kudretli, çok güçlü ve sağlam demektir.

Kur'an-ı Kerim'de ve meşhur Esmâ-i Hüsnâ hadisinde, Yüce Allah'ın kuvvetinin şiddetini gösteren bu isim, sağlamlık ve salâbet manalarına gelen metanet mastarından türetilmiş bir sıfattır.

Biz insanlar kudretin sonsuz, metaneti sınırsız olan Cenab-ı Hakk'ın rahmetinin gölgesine sığınarak, hiddetinden, celalinden korkmalıyız. Allah korkusunu her an hatırlayarak başımızın üstünde daima olarak bir taç gibi taşımamız. Çünkü onu inkâr edenin mahşerde azabı çok çetin olacağını idraki içinde yaşantımızı yönlendirmeliyiz. Azabından bizi muhafaza buyur, lütfuna mazhar et bizleri yüceler yücesi Allah'ım!

Metîn ismi celilinin lügat manasına böylece değindikten sonra Kur'an'ın mesajına bakalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA METÎN İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Zariyat suresi 58. ayetinde **“O pek metin, kuvvet sahibi Allah'ın kendisidir.”**

Yüce Allah bu ayeti kerimede **“El-Metîn”** tabirini kullanmıştır. Çünkü bu ifade ile kendisinin kuvvet sahibi olduğunu ifade etmiştir.

İslâm ulemaları bu ayetin manasını açıklarken şu hususun altını çizmişlerdir: **“Onlara bol nimetler verip, şükürünü unuttururuz. Nimete meyledip onu verenden uzaklaştıkları zaman da ansızın yakalanıverirler.”**

Rızık veren, kullarının rızıklarını ve ihtiyaçlarını gidermeyi üslenen Yüce Allah'ın kendisidir. Şanınin yüceliğini, büyüklüğünü ifade etmek için Allah lafzını açık ve seçik olarak belirtmiştir.

İbn Kesir şöyle buyuruyor: Yüce Allah kendisinin mahlûkata muhtaç olmadığını, aksine kullarının bütün yaşantıları boyunca

Allah'a muhtaç olduğunu, onları yaratan ve rızıklarını verenin güç ve kudret sahibi olan Allah olduğunu bildirmiştir.

İbni Kesir "**El-Esas fi't-Tefsir**" adlı tefsirinde şöyle diyor: "**Şüphesiz ki yarattıklarını rızıklandıran da eksiksiz, kâmil kudret sahibi, güç ve kudret sahibi olan da Allah'tır.**"

Durum böyle olduğuna göre o'na ibadet etmeyen kişi zalimdir. Dolayısıyla böyle bir kimsede dünyada ve ahirette azabı hak eder.

Kısaca toparlayacak olursak Yüce Allah kudretinin son noktasına kadar her şeyin maliki olduğu için Kaviyy, kuvvetinin şiddetli olması açısından da Metîn'dir. Allah şiddetli cezalardan bizleri muhafaza buyursun inşallah.

Bakınız bir şair bu durumu ne güzel izah ediyor:
Allah'ın tokadının sedası yoktur,
Vurunca da devası yoktur.

Rivayet edildiğine göre, İsrailoğullarından birisi Rabbine şöyle seslenmiş: "**Rabbim! Sana kaç kere isyan ettim, ama sen beni cezalandırmıyorsun!**" dedi. Bunun üzerine Yüce Allah o zamanın peygamberine, o adama söyle demesini vahyetti: "**Benden sana nice cezalar gelmiştir. Ama sen onların ceza olduğunu anlamıyorsun. Gözünün donukluğu, kalbinin katılığı benden yavaş yavaş inen azap ve cezadır. Eğer sen anlarsan!**"

Bir âlimin şöyle dediği rivayet edilmektedir: "**Bir kimseye ilim verilip onunla amelden mahrum edilmesi veya amel verilip ihlâstan mahrum edilmesi, onun için ilahi bir aldatmacadır. Bir kimse kendisinde bu sıfatların olduğunu anlarsa, bilsin ki o kişi aldatılmıştır.**"

Yüce Allah'ım! Sen, hepimizin aldatmalarına karşı kuru bizi! Sevgili peygamberimizin yaşantısını rehber et bizlere! Dünyada Kur'an'dan, ahirette imandan ayırma bizleri!

"**El-Metîn**" esmasını ayetler yönünden izah etmeye çalıştık.

Şimdi de hadisler penceresinden bakarak bu esmanın bize verdiği mesajları görmeğe çalışalım.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-METİN ESMASI

Yüce Peygamberimiz bir hadislerinde şöyle buyurmuşlardır ve şu ayeti okumuşlardır: **“Eğer Allah’ın günah işlemekte olan bir kula nimet verdiğini görürsen bil ki o azabı yavaş, yavaş indirmektedir.”**

Yine Buhari ve Müslim’in sahih hadislerinde bahsedilir ki Resulullah şöyle buyurmuşlardır: **“Muhakkak ki Allahu Teâtâ, zalime mühlet verir. En sonunda onu yakalayınca bir daha bırakmaz.”** deyip Hud suresinin 102. ayetini okumuştur.

“Rabbim, halkı zalim olan ülkeleri yakaladığı zaman işte böyle yakalar. Gerçekten onun yakalaması çok acı ve şiddetlidir.”

Yine bu konuda bir uyarıda Hz. Ali’den gelmektedir: **“Kime dünyada bol bol verilir de, o kendisine bir tuzak kurulduğunu bilmezse aklından zoru vardır.”**

İbn Abbas hazretleri bir toplantıda Resulullah’ın şöyle buyurduğunu işittiğini bize nakletmektedir:

“Âdemoğlunun bir vadi dolusu altını olsa, bir o kadarının daha kendisinin olmasını ister. Âdemoğlunun bu aç gözünü ancak toprak doldurur. Allah ise tövbe edenin tövbesini kabul eder.”¹³

İnsanoğlunun bu bir türlü doymayan aç gözlülüğünü bir mizahi şiirde şöyle belirtiliyor:

Allah’ım! Bana bir çuval altın bırak,
Yarısı iri, yarısı ufak,
Ne olur, hamal parasını da yanına bırak.

İşte tatmin olmayan nefis bazı kişilerde böyle acayip şekilde tecelli ediyor. Yine Buhari’den rivayet edilen bir hadiste Hz. Aişe şöyle söylemiştir:

Babam Ebu Bekir Es-Siddîk'ın vergi toplayan bir memuru vardı. Babam da maaşını o toplanan vergiden alırdı. Bir gün o vergi memuru bir yiyecek getirdi. Ebu Bekir de o yiyecekten bir parça yedi. Adam Ebu Bekir'e "Bu yiyeceği nereden aldım bilir misin?" dedi. Ebu Bekir de "Hayır bilmiyorum, anlat!" dedi. Adam şöyle devam etti: "Ben Müslüman olmadan önce bilmediğim hâlde kâhinlik yaparak birini aldatmışım. O adamla karşılaştım, bu yediğini o günkü yaptığım işe karşılık verdi." dedi. Bunun üzerine Ebu Bekir elini ağzına sokup midesindeki her şeyi kustu.

Kıymetli kardeşlerim! Allah Metîn'dir. Din Metîn'dir. Zira dinin metaneti, dinin koruyucusu olan Hak'tan kaynaklanmaktadır.

Yaşadığımız dünya mayın tarlaları ile doludur. Bize düşen mayınlara basmadan hayatımızı idame ettirmektir. Yunus'un şu veciz satırları hiç aklımızdan çıkmamalıdır:

Âriflere bu dünya hayalü düş gibidir.

Kendisini sana veren hayalü düşten geçer.

EL-METÎN İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Yüce yaratıcımızın rahmeti vardır, gazabı da vardır. Allah'ın rahmetine kimse mani olamayacağı gibi intikamını durduracak bir kuvvette yoktur. O hâlde kul olarak biz insanlara düşen vazife istediği lütuf ve inayeti ancak Allah'tan beklemek olmalıdır. Kıldığımız her namazda Fatiha suresini okurken ne diyoruz?

"İyyâke ne'budu ve iyyâke nesteîn"

Yalnız sana kulluk ederiz (ibadet ederiz), yalnız senden yardım dileriz.

"İhdina's- sırâta'l-müstekîm!" Bizi doğru yola yönelt!

"Sırâtallezîne en amte aleyhim ğayri'l-mağdûbi aleyhim velad-dâilîn, âmîn"

Kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet, gadaba uğrayanların ve sapıkların yoluna değil, âmîn.

İşte kul bu vaziyette gönlünde Allah'tan başkasından korkmıyacağını, bütün yardımların O'ndan isteneceğini, gadaba uğrayanlardan olmayacağını, her namazda Allah'ın huzurunda O'na söz veriyor.

İşte ulemanın, **“Fatıha Kur'an'ın ruhudur. Fatıha'sız namaz olmaz. Namazsa kulun miracıdır.”** dedikleri sır burada yatmaktadır.

Gavs-ı Âzam Abdulkâdir Geylânî diyor ki: **“Namaza durmanın manası da bu miracı yaşamaktır. Beş vakit namaz sana günde beş defa miracın kapısını açıyor. Kula düşen görev o kapıdan içeri girip, sarayın sahibi ile hemhâl olmayı kolaylaştırıyor.”**

Kıymetli kardeşlerim! Bu esmanın mesajını iyice kavrayalım. Allah'tan korkalım, Allah'tan korkmayandan da korkalım. Gada-bından, şefkatine, merhametine sığınalım. Dünyada yaşarken hayal âleminde olmanın manası yok, yere sağlam basalım. İşte Yunus'un şu sözünü hiç unutmayalım.

Âriflere bu dünya hayalü düş gibidir.

Kendisini sana veren hayalü düşten geçer.

O hâlde Allah'ın rahmet ve mağfiretini isteyelim, gazabından yine kendisine sığınalım. Rahmetinden hiçbir zaman ümit kesmeyelim, inşallah.

ŞİİR

ÖMRÜM SONA EREN DE

Ömrüm sona eren de ben neyerim Allah'ım!

Can alıcı gelen de ben neyerim Allah'ım!

Can vermenin vehminden, Azrail'in hışmından

Şefkat olmasa senden, ben neyerim Allah'ım!

Can vermek işi çok zor, kolay eyle yâ Cebbâr!
Başka gideren yok, ben neyerim Allah'ım!

Canım ayrı olan da, tenim burda kalan da,
Tahta üzre konan da ben neyerim Allah'ım!

Âciz olup yatan da, melekler giren de
“Rabbin kimdir?” diyen de ben neyerim Allah'ım!

Alıp kabre koyan da, yedim adım dönen de,
Sorgucular giren de ben neyerim Allah'ım!

“Rabbin kim?” sorduğunda, kara gündür o anda,
“Rabbin kimdir?” diyen de ben neyerim Allah'ım!

Hoca Ahmed sen bende pişmansın nefs elinde,
Mahşer günü olan da ben neyerim Allah'ım!

DİNİ HİKÂYE

Metin olan nihayetsiz kudret ve kuvvet sahibi Allah isteyince Peygamberini göndererek bir mücrimi, işte böyle mükâfatlandırır. Yeter ki, kul istemesini, yalvarmasını, dua etmesini bilsin. Devrinde yaşanmış bu ibret verici hikâyeye kulak verelim.

İSA ALEYHİSSELAM'IN RASTLADIĞI MÜCRİMİN HİKÂYESİ

İsa aleyhisselam bir ağacın altında ibadet eden birini gördü. Dikkatlice baktığında adamın ayakları felçli olduğunu anladı. İki gözü de görmüyordu. Vücudunda ise baras hastalığı olduğu anlaşılıyordu. Ama adam bütün bunlara rağmen, mutluluktan uçacakmış gibi dua ediyordu:

“Ey nice zenginlere vermediği nimeti bana ikram eden Rabbim! Sana ağaçların yaprakları sayısınca şükürler olsun!”

İsa aleyhisselam kötürüm adama yaklaştı:

“-Ayağın yürümüyor, gözün görmüyor. Bedenin de sıhhatli görünmüyor? Peki, hangi nimettir, nice zenginlere verilmediği hâlde sana verilen?”

Kapalı gözleriyle sesin geldiği yana yönelen kötürüm adam dedi ki:

“-Allahu Teâlâ bana öyle bir kalp vermiş ki, o kalple O'nu tanıyorum. Öyle de bir dil vermiş ki, o dille de O'na şükrediyorum. Hâlbuki dünyanın serveti elinde olan nice zenginler var ki, kalbinde O'nu tanıma sevinci, dilinde de O'na şükretme mutluluğu yoktur. Ama Rabbim bana bu sevgiyi ihsan eylemiş.”

Gözleri Anında Açılır!

İsa aleyhisselam; **“Ver şu elini öyle ise!”** diyerek elinden tutar, gözlerinden öper. Peygamberin dudaklarının değdiği gözler anında açılır. İsa aleyhisselam olduğunu görünce heyecanlanan adam:

“-Sen şu ölüleri dirilten, hastalara şifalar bahşeden mucizelerin sahibi Peygambersin!” der. Sonra da ayakları üzerine kalkabildiğini anlayınca söylediği ilk sözü şu olur:

“-Yâ Nebiyallah! Sendeki bu mucizeler de O'ndan değil mi? Öyle ise izin ver de geç kalmayayım, O'na şükredeyim!” diyerek hemen yere iner, başını secdeye koyar ve der ki:

“Rabbim! Seni tanıyan bir kalple, şükreden bir dil nimetinin şükürünü yapmaktan acizken, şimdi gören bir çift gözle, yürüyen iki de ayak lütfettin. Artık bilemiyorum nasıl şükretmem gerekiyor bu eşsiz nimetler karşısında?”

Adam bunları söyledikten kısa bir zaman sonra ruhunu teslim eder.

Hadiseye şahit olanlar İsa aleyhisselama derler ki:

“-Onu secdeye indiren nimetlere biz baştan beri sahibiz. Ama hiçbirimiz onun duyduğu gibi bir mutluluk duymadık.”

İsa aleyhisselam da onlara şöyle buyurur:

“-Öyle ise tefekkür edin, siz de düşünün! Düşünen, sahip olduğu nimetin farkına varır. Düşünmeyen ise kendisini mahrumiyette sanır!”

DUA

Yâ Rabbî! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimler, sen güzel isimlerine aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, el-Esmâü'l- Hüsnâ'na şahit yaz bizleri Allah'ım!

Yâ Rabbî! Demir emrinle eriyip parçalanırken, nefsimizin eline bırakma bizleri. Dağlar, taşlar, kayalar sana boyun eğmişken, kâinat hep seni tesbih ederken, şeytanın vesvesesinden, gururundan, kibrimden, bizi aldatmalarından “**Ei-Metîn**” olan esmanın yüzü, gözü hürmetine bizi koru, bizi muhafaza et, bize acı yâ Rabbî!

Arşın ve kürsünün etrafında yazılmış isimlerin hürmetine senden aklanıp paklanarak af diliyoruz, sana açtığımız günahkâr ellerimizi boş çevirme yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizleri Peygamberimize tabi olup, ona muhabbet duyan herkesi, hesap gününde kusurları bağışlanmış, azap görmeden, azar işitmeden, terslenmeden, onun şefaati yüzü, gözü hürmetine bizleri rızıklandır yâ Rabbî!

Allah'ım! Kalbimizi isminle nurlandır, bedenimizi senin yolunda kullanmamızı bizlere nasip et. Ruhumuzu fitnelere temizle, akıllımızı, fikrimizi muteber işler yapmaya yönelt. Şeytanın şerrinden ve vesvesesinden koru, Rahman ve Rahim olan Allah'ım!

Yâ Rabbî! Bizi nefsimizin zulmünden, şeytanın üzerimizde hiçbir yaptırıcı gücü kalmayınca kadar bizleri koru ve muhafaza et yâ Rabbî!

Allah'ım! Allah'ım! Yüceler yücesi Allah'ım! Arşının rükünlerini dolduran cemalinin hatırına, nasıl bilinmemiz gerekiyorsa o şekilde marifetinin hakikatini bizler bilinceye kadar kalbimize marifet tohumu at, her zaman şükretmeyi bizlere nasip et yâ Rabbî!

Allah'ım! Bütün canlı ve cansız yaratıklar senin huzurunda, senin rahmetini ümit ederek, azabından korkarak hüküm vermeni beklerken, dünya yaşantımızda hak olanı iyice görebilmemiz için gözümüze nur, gönülümüze sürur, dilimize zikir, vererek salih amel sahibi olmamızı senden talep ediyoruz. İşte bu güzelliklerle rızıklandır bizleri.

Yâ Rabbî! Biz suçluyuz, biz günahkâruz, sense Gafur ve Rahim'sin! Günahlarımızı bağışlamayı, ayıplarımızı, geceyi yorgan yapıp üstümüze örttüğün gibi örtmeni, bizi, anamızı, babamızı, akraba-i taallukatımızı Cehennemden ateşinden kurtarmanı, gönül hoşluğu içerisinde emniyetini, affını, ihsanını lütfetmeni senden istiyoruz ve yalvarıyoruz, dua ve isteklerimizi yüce katında kabul buyur yâ Rabbî!

Sen Metîn'sin aynı zamanda da Emansın Cehennem azabından bizi halas et!

Şerlerin defi, hayırların celbi, ümmeti Muhammed'in selameti, çoluk çocuk ve akraba-i taallukatın hidayeti, devleti cumhuriyetimizin payidar olması için el açtık, boyun büktük, gözyaşı döktük, **"El-Metîn"** esmana misafir olduk kabul buyur, bizlerin azını, çoğa tutarak selamete erdir. Yâ Rabbî! Âmîn.

EL-VELIYY
(C.C)

El-Veliyy ismi celili Allah'ın doksan dokuz isminden birisidir. Lügat manası, o dostlarına (müminlere) yardım eden ve düşmanlarını kahreden demektir. Noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah salih kullarının velisi, kendine itaat edenlerin yardımcısıdır.

Yüce yaratıcının velayeti, kullarının velayetine benzemez. Şûra suresi 11. ayette: **“Onun benzeri hiçbir şey yoktur. O işiten ve görendir.”** buyuruluyor. O öyle velidir ki yarattıklarını hem dünyada, hem de ahirette kendilerine yararlı işler yapmaya, onları doğruya-güzele doğru yöneltten bir velidir.

Yine Şûra suresi 9. ayete buyuruyor ki: **“Yoksa onlar Allah'tan başka dostlar mı edindiler? Hâlbuki dost (veli) yalnız Allah'tır.”** Allah, takva sahiplerinin dostudur.

Kısaca izah edecek olursak Allah sözlerinde, niyetlerinde samimi olarak bana yönelen kullarımın dostu olurum, velisi olurum. Onlara lütuf ve ihsanda bulunur, onları korur ve gözetirim, diyor. Lügat manasına böylece değindikten sonra ayetlerin ışığında bu ismi celili ile bize verilen mesajı anlamaya çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA VELİYY İSMİ ŞERİFİ

El-Veliyy ismi şerifi yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde geçmektedir. Biz burada yalnız birkaç tanesine değinebileceğiz. Örneğin, Bakara suresi 257. ayet: **“Allah, iman edenlerin velisidir (dostu ve koruyucusudur). Onları aydınlığa çıkarır. Kâfirlerin velisi ise tâğûttur (şeytanı dost edinenler). Onları aydınlıktan karanlığa çıkarır. İşte onlar Cehennem halkıdır. Orada devamlı kalacaklardır.”**

Ayet-i Kerime o kadar açık ki, yüce Allah bizi uyarıyor. Bütün iman edenleri hidayete erdirir. Onları korur, kollarım. Benim veliliğimi kabul etmeyip şeytanı veli kabul edenleri de Cehenneme sokar ve ebedi orada cezalandırırım, diye buyuruyor.

El-Esmâü'l-Hüsna ilminin şerhi ile meşgul olan âlimler

Kur'an'ın tarif ettiği müminin derecesini ve birbirinden farkını şu merteye ile izah etmektedirler.

MÜMİNLİĞİN BİRİNCİ MERTEBESİ

Müminlik bir kulun birinci basamağıdır. Allah bu kullarını küfrün ve sapıklığın karanlıklarından çıkartıp, iman ve hidayet nuruna kavuşturmuştur. İşte Kur'an'da Muhammed suresi 17. ayette, **“İman etmekle doğru yolu bulanlara gelince, Allah onlara hidayetini artırır ve onlara takvalarını nasip eder.”** diyerek birinci basamakta olanlar kastedilmektedir.

MÜMİNLİĞİN İKİNCİ MERTEBESİ

Bu merteye müminlerin imanlarında şuurlu bir şekilde hareket edenlerin mertebesidir. Allah bu kullarını nefsanî ve cismanî sıfatın karanlıklarından çıkartıp Rabbani ruhaniyetinin aydınlığına kavuşturur. Bunlar Kur'an-ı Kerim'in Rad suresi 28. ayetinde belirtilen, **“Onlar iman eden ve Allah'ı anmakla kalpleri huzura kavuşan kimselerdir.”** diye buyurduğu kimselerdir. Bu mertebeye erişmiş mümin bir kul, kalbini nefsanî sıfatlardan arındırıp tamamen ruhani sıfatlarla doldurmuştur.

MÜMİNLİĞİN ÜÇÜNCÜ MERTEBESİ

Bunlar Havassü'l-havas adı verilen Allah'ın çok seçkin kullarıdır. Allah bu kullarını varlıklarında yok etmek suretiyle bu mertebeye ulaştırmıştır. Bunlar içinde Kur'an'ın Kehf suresi 13. ayetinde **“Resulüm! Biz onların haberlerini sana doğru bir şekilde anlatıyoruz. Onlar Rablerine gerçekten iman etmiş gençlerdi. Biz de inançlarını daha da artırmıştık.”** Burada gençlerden maksat fütüvvet nasip edilen, yani onlar hakkı aramak için canlarını tehlikeye atanlardır.

Bir Allah dostu bu makamı şöyle tarif ediyor:

Kim nefisini fani olarak tanırsa
Rabbini baki olarak tanır.

Ayette bahsedilen bu kullar Allah'a iman edip, tâğûtu, inkâr ve reddettiler. Nefislerini Allah'ın zikrinin nuruyla aydınlatınca, bununla ünsiyet ve yakınlık kazanıp, dünya ehlinde ve ondaki şeylerden ürpermeye başlayınca, hemen yalnızlığı istediler ki Hz. Peygamberin ilk zamanlardaki hali gibi, Hz. Ayşe validemiz bu durumu şöyle izah ediyor: **“Hz. Peygambere ilk vahiy sadık rüyalarla başlamıştı. Sonra kendisine yalnızlık sevdirdi.”**¹⁴

Yine **“Velîyy”** kelimesi Muhammed suresi 11. ayette şöyle buyruluyor: **“Çünkü Allah müminlerin velisidir. Kâfirlerin ise velisi yoktur.”** Kısaca bu ayetlerle bize verilen mesaj Allah Resulünün ve müminlerinin dostluğuna rıza gösteren herkes dünyada ve ahirette felaha ermişlerdir. İşte Allah bu yolda yürüyen kulunun velisidir. **“Allah'ı dost seçene, Allah ben de onu dost seçerim.”** diye bize mesaj veriyor.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-VELİYY ESMASI

Yüce Allah kendisine işlerini bırakanların işlerini düzeltir. İyi bir şekilde neticeye erdirir. **“Vekîl”** olan zat onun işini hakkıyla yapmaya muktedir ise de Allahu zü'l-Celâl de kulun kendisine bıraktığı işi hakkıyla düzeltir. Hakiki **“Vekîl”** O'dur. Hz. Ali, Resulullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Şu üç şey gerçektir ve şüphe götürmez. 1. Allah, İslâm'dan nasibini alıp da yararlı işler yapanı, İslâm'dan nasibini almayan gafillerle bir tutmaz. 2. Allah kendisine itaat ederek (veli ederek) yaklaşan kulunu başkasına kul etmez. 3. Kişi kimleri severse, mutlaka ahrette onlarla birlikte haşrolunur.”

Yani Allah bir kulunun velisi olmayı kabul edince, o kulunu bir daha başkasına muhtaç etmez.

Allahu Teâlâ velilerini sever ve onlara yardımcı olur ve onları doğru yola sevk eder. Onun içindir ki kim ki Allah'ın dost bildiği bir velisine düşmanlık ederse Allah'a harp ilan etmiş demektir.

Hz. Peygamberimizden rivayet edilen bir hadiste şöyle buyrulmaktadır: **“Bir kimse benim velilerimden birine düşmanlık ederse, ona karşı harp ilan ederim. Hiçbir kulum kendine farz kıldığım şeylerden, bence daha sevimli bir şeyle bana yakınlık kazanmamıştır. Kulum bana nafilâ ibadetle de durmadan yaklaşır, yaklaşır, nihayet onu severim.”**

Devrinde yaşayan İslâm âlimlerinden İbn Ataullah el- İskenderî hazretlerinden rivayet edildiğine göre, İskenderiye'de gezinirken efendisinin arkasında yürüyen bir köle gördüm. Üzerinde yeryüzü ile gökyüzü arasını kapatacak büyüklükte bir sancak vardı. Bu sancağın kime ait olduğunu öğrenmek istedim ve takip ettim. Köle efendisinin pazardan aldığı pazar eşyasını efendisine teslim edip ayrıldığını görünce sancağın köle ile birlikte gittiğini görünce, kölenin Allah'ın veli kullarından biri olduğunu anladım.

Hemen efendisine gidip köleyi bana satmasını istedim. Efendisi bana köleyi neden satın almak istediğimi sordu, bende gördüklerimi anlattım. Bunun üzerine o köleyi azat etme sevabına ben daha layığım, onu azat ediyorum, o büyük bir velidir, dedi.

Allah'ın veli kulları çok zaman birbirlerini tanırlar. Onlardan herhangi bir koku salgılanmadığı hâlde onlar birbirlerini kokularından tanırlar.

Allah'ın koyduğu yasaklara uymayarak haram işler yapan kimselere yaptıkları farz ibadetler fayda vermez. Nasıl ki teşhisi tam yapılamayan bir hastaya verilen herhangi bir ilaç tesir etmiyorsa, ibadetleri de o kişilere fayda etmez. Bir büyük velinin dediği gibi, “Yağmacıların ele geçirdikleri malın bereketi olmazsa işte Allah'a yemin ederim ki gafillerin ömrü de böyle yağma edilmiş ve ellerinden çıkıp gitmiştir.”

EL-VELİYY İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Allah her halükarda müminlerin velisidir. Çünkü veli Allah'ın isimlerindedir. Ahlak-ı ilahî ile ahlaklanan ve sıfatı hak da fena bulan bir kimse, bu isme mazhar olur ve o evliyaullahtandır. Bu vasıftaki kimseler her devirde bulunur ve asla eksik olmaz.

Hz. Mevlana bakınız bu konuya nasıl değiniyor:

“Şu hâlde her devirde peygamber yerine bir veli vardır. Bu sınamaya kıyamete kadar daimdir. İşte diri ve faal o velidir. İster Ömer soyundan olsun, ister Ali soyundan...”

Allah'ın veli isminden nasibi alan bir insan Allah'ın dostluğunu kazanmaya çalışır. Allah'ın dostluğunu kazanma mertebesine ulaşmış bir kimse de başka bir dost aramaya muhtaç olmaz.

İbn Fariz hazretleri buyuruyor ki:

Meyletme hayal gibi cemali surete

O zinet ki bir gölgedir, hayal gibi gelir geçür.

Velilerin güneşi ve kaynağı Hz. Peygamber'dir. Veli olan kimse Resulullah'a ne kadar tabi olursa, o kadar kemal mertebesine erer. Zira Yüce Allah ulvi kitabımız Kur'an-ı Kerim'in bir ayetinde buyuruyor ki: **“De ki ey Habibim! Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin.”**

Yüce Rabbim istemedikçe biz hiçbir şey yapamayız, o isteyince kimse mani olamaz. Onun içindir ki Rabbim kendisini, peygamberini, velisini bize sevdirmeyi ve onların ahlaki ile ahlaklanmayı bizlere nasip etsin inşallah.

Bu konumuzda yaratıcımızın **“Veliyy”** esmasına misafir olduk. Eksikliği ile noksanı ile dualarımızı kabul edip bu ulvi ismine layık kul olmayı bizlere nasip etsin inşallah.

ŞİİR

KARA TOPRAK

Dost, dost diye nicesine sarıldım,
Benim sadık yarım kara topraktır.
Beyhude dolandım, boşa yoruldum.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Nice güzellere bağlandım kaldım,
Ne bir vefa gördüm, ne fayda buldum.
Her türlü isteğim topraktan aldım.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Koyun verdi, kuzu verdi, süt verdi,
Yemek verdi, ekme verdi, et verdi.
Kazma ile dövmeyince kıt verdi.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Âdem'den bu deme neslim getirdi,
Bana türlü türlü meyve yetirdi.
Her gün beni tepesinde götürdü.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Karnın yardım kazma inen belinen,
Yüzüm yırttım tırnağınan, elinen.
Yine beni karşıladı gülünen.
Benim sadık yarım kara topraktır.

İşkence yaptıkça bana gülerdi,
Bunda yalan yoktur, herkes de gördü;
Bir çekirdek verdim, dört bostan verdi,
Benim sadık yarım kara topraktır.

Havaya bakarsam hava alırım,
Toprağa bakarsam dua alırım.
Topraktan ayrılısam nerde kalırım?
Benim sadık yarım kara topraktır.

Dileğın varsa dile Allah'tan,
Almak için uzak gitme topraktan.
Cömertlik, toprağa verilmiş Hakk'tan.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Hakikat ararsan açık bir nokta,
Allah kula yakın, kul da Allah'a.
Hakk'ın gizli hazinesi toprakta.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Bütün kusurlarım toprak gizliyor,
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor.
Kolun açmış, yollarım gözlüyor.
Benim sadık yarım kara topraktır.

Her kim ki bu sırra olursa mazhar,
Bırakır dünyaya ölmez bir eser.
Gün gelir Veysel'i bağrına basar.
Benim sadık yarım kara topraktır.

AŞIK VEYSEL

DİNİ HİKÂYE

EN GÜZEL DOST

O kadar dardaydı ki, herkesin içinde kalkıp yardım istemek zorunda kaldı.

“Bir dakika beni dinler misiniz lütfen? Ben dilenci değilim. Günlerdir iş aradım ama bulamadım. Bu kış gününde yakıtımız yok, evimiz buz gibi. Çoluk çocuğum aç. İsteyen bizzat gelip evimizi ve hâlimizi görebilir. Ne olur bize yardım edin.”

Kalabalıktan hiç bir cevap gelmedi. Herkes öylece durmuş bakıyordu. Kim bilir akıllarından neler geçiyordu.

Adamın utançtan yüzü kızarmış, alnı ter içinde kalmıştı. Bu sessizlik üzerine yere diktiği gözlerini karşısındaki insanların yüzlerine çevirdi. Belki de içlerinden insaf sahibi biri çıkar ve **“Ben gelip hâlinizi görmek ve size yardım etmek istiyorum.”** der, ya da bir başkası, **“- Ben ona iş veririm.”** der diye bekledi. Saniyeler saat gibi uzun geliyor, adam kendisini tonlarca yük altında kalmış gibi ezik hissediyordu.

Ona hiç kimse cevap vermedi ne yazık ki... Önce bir kaç kişi, sonra da diğerleri hiç bir şey olmamış gibi birbirleriyle konuşmaya başladılar.

Adam bir an, ne olduğunu anlayamadı. Boş ve ümitsiz gözlerle çevresine bakındı. Sonra zaten düşük olan omuzları daha da düşmüş bir hâlde topal ayağını sürüyerek bir an önce oradan uzaklaşmaya çalıştı. Dünya başına yıkılmış gibiydi. Zihninde sürekli aynı soru tekrarlanıyordu.

“- Şimdi ne yapacağım?”

Buz gibi evinde titreyen aç çoluk çocuğunun yanına böyle eli boş olarak nasıl gidebilirdi? Bari bir-kaç sıcak ekmek bulsaydı onlara götürecekti... O bile yoktu.

Gözlerinden akan yaşlar yanaklarından aşağıya yuvarlanıyor, sanki yüreği kaniyordu.

Birden omuzun da bir el hissetti.

“- Arkadaşım bakar mısınız?”

Şaşkınlık içinde döndü. Karşısında temiz yüzlü bir adam duruyordu. **“-Herkesin içinde söylemek istemedim. Durumunuza çok üzüldüm. Şu parayı al. Odun, kömür ve yiyecek alırsın. Şuraya da adresimi ve telefon numaramı yazıyorum. Yarın gel, sana uygun bir iş bulalım.”**

Fakir adamın üzüntüden perişan yüzünde bir tebessüm belirdi. Donuk donuk bakan gözleri parladı.

Ani bir hamleyle adamın ellerine sarıldı. Ellerini öpmek istiyordu. Zengin adam çevik bir hareketle elini geri çekti. Bunun üzerine fakir adam:

“-Ne olur, izin verin de elinizi öpeyim!” dedi. Minnettarlığı sesine bile yansımıştı.

“-Aman rica ederim. Ben yapmam gereken şeyi yapıyorum. Bana minnet duymanız gerekmez. Siz bir an önce çoluk çocuğunuzun ihtiyaçlarını karşılayın!”

Bu son cümleyi duyunca adam irkildi.

“-Allah sizden razı olsun. Siz benim dar anımda elimden tutunuz. Allah da sizi hiç darda koymasın!” diyerek geriye dönüp hızlı adımlarla uzaklaştı.

Bir an önce yakıt ve yiyecek almam gerek, diye düşünürken adamın eline tutuşturduğu paralara baktı. Adam hem yakıt ve hem de yiyecek almasına yetecek kadar çok para vermişti kendisine.

“-Allah'ın ne iyi kulları var, çoluk çocuğum adeta bayram edecek!” diye düşünerek sevinç içinde yoluna devam etti.

Ona bu paraları veren kişi de bir fakire yardım etmiş olmanın verdiği iç huzuru ve mutluluk içinde yoluna devam etmekteydi.

Sevgili peygamberimizin bir hadisini hatırlamıştı. O yüce peygamber buyurmuştu ki:

“Allah şu üç kişiyi sever: Bir yerde bir kalabalık olur. Darda olan bir insan oraya gelir. Çok sıkıntıda olduğunu söyler, açıkça “Ne olur bana yardım edin!” der. Herkes dinler. Ama kalabalıktan hiç kimse yardım etmeye yanaşmaz. Adam son derece üzgün ve perişan oradan ayrılır, gider. Oradan uzaklaşınca kalabalıktaki insanlardan biri onun arkasından yetişir, hiç kimse görmeden ve bilmeden onun tüm ihtiyacını karşılar. İşte Allah bu kulu sever.

İkincisi bir topluluk yolculuk yapar. O kadar yorulmuş ve uykusuz kalmışlardır ki bir an önce güvenli bir yere gelip, mola vermekten başka bir şey düşünecek hâleri kalmamıştır. Son güçlerini harcayarak bir mola yerine varırlar. Herkes bitkin bir hâlde kendisini uykunun kollarına bırakır. Ama içlerinden bir adam son derece yorgun ve uykusuz olmasına rağmen, abdest alıp, namaz kılar. Bunca yorgunluğuna karşın yine de namazını ihmal etmez işte Allah bu kulu sever.

Üçüncüsü; iki ordu savaşır. Bunlardan biri Allah yolundadır. Diğerleri de Allah'ın dinini yok etmek isteyenlerindir. Her iki ordu da tüm güçleriyle birbirine saldırır.

Savaş son derece kritik bir durum gelir. İslâm ordusundan bir asker, **“- Ya zaferi kazanıncaya ya da Allah yolunda şehid oluncaya kadar savaşmak niyetiyle düşmanın içine dalar. Bütün gücüyle savaşır. İşte Allah bu kulu sever.”**

Zengin adam Sevgili Peygamberimizin bu sözlerini hatırlayınca çok sevindi. **“-Çok şükür, güzel bir davranışta bulundum.”** diye düşündü. yüce Allah'ın rızasını kazanmama neden olmasını dileirim. O'nun sevdiği bir kul olmaktan daha önemli ne olabilir?

Yoksul adama yardım ettiği için çok sevinçliydi. Güzel davranışlarda bulunmak ve sevap işlemek insanı çok mutlu ediyordu. Böylece insan daha dünyada iken yaptığı güzel davranışın, sonucunu görmeye başlamıştı bile.

Dünyada kazanılabilecek en değerli şey ve en büyük mutluluk

Allah'ın dostu olabilmektir. Dostların en değerlisi, en güzeli, en yücesi O'dur!

En büyük mutluluktur, sana dost olmak Rabbim!
 Senin yolunda olmak, aşkınla dolmak Rabbim!

DUA

Yâ Rabbî! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimler, sen bu güzel isimlerini aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır. “**El-Veliyyu**” olan bu ulvi ismine şahit yaz bizleri Allah'ım!

Ey başlangıcı olmayan “Evel”, ey sonu olmayan “Âhir” olan Allah'ım! Ey sevdiklerine “Veliyyu” olan onlara dost olan Allah'ım! Her biri bir sır hazinesi olan esmaların yüzü gözü hürmetine kalbimizi ilminle nurlandır, bedenimizi iyi işler yapmak yolunda kullanır. Ruhumuzu fitnelerden temizle, aklımızı muteber işlerle kullanmayı bizlere nasip et! Şeytanın vesvesesinden bizleri koru! Ey yüceler yücesi! Ey Rahman ve Rahim olan Allah'ım! Üzerimizde şeytanın gücü kalmayınca kadar bizi ondan koru ve kurtar yâ Rabbîm.

Yâ Rabbî! Biz hatalarımızı biliyoruz, senden başka ilah olmadığını da biliyoruz, sen dirisin, her şeyin canlılığı senin iradene ve senin varlığına bağlıdır. Onun için senden af diliyoruz, senden bağışlanmamızı diliyoruz, kalplerimizden gaflet perdesini kaldır, bizi salih kullarından eyle, bizleri hidayete erdir, tövbelerimizi kabul buyur yâ Rabbî!

Allah'ım! Bütün yaratıklar senin huzurunda rahmetini ümit ederek, azabından korkarak, hüküm vermeni beklerken, bütün ruhlara ve cesetlere geçerli olan kelimelerin hatırına ve onlardan her türlü hakkı alabilmemiz hatırına bizlerin iyice görebilmemiz için, gözümüze nur, gönlümüze sürur, gece ve gündüz dilimize zikir, verdiğin nimetlere şükür etmeyi bizlere nasip et yâ Rabbî!

İlahi yâ Rabbî! Az verip bizleri şaşırtma, çok verip de taşırma,

amansız dert verip de derman aratma, altından kalkamayacağımız borç altına sokup da bizleri daraltma, senin kapının dilencisiyiz, bizlere başka kapı aratma yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Hikmetin, nimetin, merhametin, şefkatin, hidayetin, burhanın ve Kur'an'ın, habibin, halilin, kelimin, nebiyyin, ruhullahın olan sevgili peygamberlerin hürmetine, ülkemizi payidar kıl, küffara karşı daima bizleri üstün kıl, vatanımızı, milletimizi, ordumuzu, bütün kolluk kuvvetlerimizi her konuda muvaffak ve muzaffer eyle, şehitlerimize rahmet, gazilerimize sağlık lütuf eyle yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Yâ Rabbî! Yâ Rabbî! Dünyada inandık ahretine, inandık meleklerine, kitabına, peygamberlerine inandık, hepsine iman ettik. Aziz ve mübarek Ramazan ayının şu ulvi saatinde el açtık, boyun büktük, gözyaşı döktük, el açtık senden istirhamımız günahlarımızı bağışlaman ve bize emanet ettiğin ruhu teslim ederken kelime-i şahadet getirmeyi bizlere nasip etmenddir. Bu mutlu anı bizlerden esirgeme yâ Rabbî!

Yüce Allah'ım! Dualarımızın kabulü, şerlerin defi, hayırların celbi, ülkemizin selameti, çoluk çocuğumuzun sıhhat ve selameti, "El Veliyy" ismi celilin yüzü gözü hürmetine günahlarımızı affet yâ Rabbî! Âmîn.

EL-HAMÎD
(C.C)

El-Hamîd, Allah'ın 99 isminden birisidir. Kelime manası her bakımdan övgüye layık olan, ancak kendisine hamd edilen demektir. Her türlü noksan sıfatlardan münezzehtir olan, kemal sıfatlarla mücehhez olduğu için her zaman hikmet sahibidir ve övülendir. İbnü'l Arabî **“Allah ilk peygamber Hz. Âdem'e esmayı, son peygamber Hz. Muhammed'e de onlarla kendisine sena etmeyi öğrettiğini”** ifade etmektedir.

Hamd aynı zamanda zikir, aynı zamanda şükür, aynı zamanda da dua unsurlarını ihtiva ettiği için tıpkı besmele gibi Müslümanların hayatında önemli bir yer tutmaktadır.

Her kılınan beş vakit namazda kırk defa Fatiha suresi okunmaktadır. Fatiha suresinde, **“El-hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn”** diye başladığı gibi, namaza başlarken okunan “Sübhanek”, rükûdan doğrulurken, **“Semiallâhülimen Hamîdeh”** (Allah kendisine hamd edenleri işitir), yine namazda okunan salli ve barik dualarında ve namazdan sonra çekilen tesbihlerde 33 defa El-Hamdülillah (Allah noksan sıfatlardan münezzehtir) diyerek hamd kavramını namazın başından sonuna kadar defalarca tekrarlarız.

Hz. Peygamberden rivayet edildiğine göre besmele ile başlayan hamd ile sona erdirilmeyen her önemli işin hayırsız ve bereketsiz olacağı bildirilmiştir.

Yine Resulullah'ın tavsiye ve uygulamalarından olmak üzere yemeğe besmele ile başlayıp, yemekten sonra o nimeti bize lüt-feden Allah'a hamd ve şükür etmek her Müslüman'a tavsiye edilmiştir.

“Hamîd” esmasının manasına kısaca değindikten sonra şim-dide ayetler yönünden bu esmanın mesajına bakalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA HAMÎD İSMİ ŞERİFİ

Yaratıcımız Yüce Allah kendisine layık bir şekilde nasıl hamd etmemiz gerektiğini bize şu ayet ile hem öğretiyor, hem de buyuruyor **“El-hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn”** (Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur).

Yani açık ve seçik diyor ki yaratıcımız, ey kullarım! Bana şükretmek ve beni övmek istediğinizde **“Elhamdülillâh”** (hamd Allah'adır) deyin. Size olan lütuf ve ihsanımdan dolayı bana şükredin. Çünkü ben azamet, şeref ve şan sahibi olan Allah'ım! Bir şeyi icat etmek, yoktan var etmek ancak ve ancak bana mahsustur. Ben insanların, cinlerin, meleklerin, yerin ve göğün yaratıcısıyım, Rabbiyim. O hâlde hamd, övgü, şükür yalnız bana yapılır, diye buyuruyor.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de hamd kavramı altmış bir yerde Allah'a nispet edilmekte olup, bunların yedisini **“Hamîd”** ismi oluşturmaktadır. Hamd bir ayette **“Lafza-i Celâl”** yerine tek başına ve **“övgüye layık olanın”** Allah'ın yolu (Sıratü'l-Hamîd) şeklinde yer almıştır. On ayette her şeyden müstağni ve her şey kendisine muhtaç anlamındaki Ganî, yani doksan dokuz esma içinde hâkim, yardımcı, dost, veli ismi ile birlikte kullanılmıştır. Yani doksan dokuz esma içinde yer alan bu isimler zat-i ilahiyenin övülmeye layık olduğunu belirten **“Hamîd”** isminin övgü yönünden açık ve seçik belirterek zihinlerde pekişmesini sağlamaktadır.

İbnü'l Kayyım, Allahu Teâlâ'nın iki yönden **“Hamîd”** olduğunu söylemektedir.

Birincisi kâinattaki mahlûkat onun hamdini söyler. Çünkü Allah onları yaratmış, rızıklarını vermiş, onları sayısız dini ve dünyevi nimetlerle donatmış, onları sayısız bela ve musibetlerden korumuştur. Kullar hangi nimete kavuşmuşsa hepsi Allah'ın lütuf ve ihsanıyla olmuştur. Her kötülükten kurtulduysa yine Allah'ın koruması sayesinde olmuştur. O hâlde her an kulların yatarken, kal-

karken, yerken, içerken Allah'a Őukretmeleri gerekmektedir. Bunun için yuce Allah Kur'an-ı Kerim'in kaç yerinde **“Ne kadar az Őukrediyorsunuz?”** diye bizi uyarmitir.

İkincisi bütun kemal sıfatlar ve bu sıfatların en mükemmelleri ve en büyükleri O'na aittir. Bu da hamdın en büyüğüne layık olduğunu gösterir. Dünya ve ahiretteki yaşantımız hep o'na hamd etmemizi gerektiren hususlardır. Kara toprağın altındaki kara karınca benim iznim, benim haberim olmadan nefes bile alamaz, diyen Rabbimize Şükür etmemek mümkün mü?

Hamd kapsam olarak hem dua, hem Şükür, hem de övgüyü içerir. Bundan dolayı Allah yuce kitabımız Kur'an-ı Kerim'e başlarken okuduğumuz Fatiha suresinde **“Elhamdülillah”** derken sena ile **“Rabbi'l- âlemîn”** derken Şükür, **“Er-rahmâni'r-rahîmi mâliki yevmi'd-dîn”** derken de kendisini methederek, kendisine hamd ederek başlamamızı emretmitir.

Yuce Allah İsra suresi 111. ayette, Hz. Muhammed Efendimize Şöyle buyurmuştur:

“Ve de ki: Hamd, evlad edinmeyen, mülkünde hiçbir ortağı olmayan, bir noksanlıktan dolayı başkasının yardımına ihtiyacı bulunmayan Allah'a olsun. O'na kemal-i ta'zim ile tazimde bulunun.”

Yani bu ayette yuce yaratıcımız Peygamberimize, **“Benim Rab-bim yücedir. Kimse o'na hükmedemez, mülkünde ortak yoktur, her şeyin velisi, sahibi o'dur. Her hamd ve Şükür Allah'adır, bunu ümmetine böylece bildir!”** diye emrediyor.

Kısaca hülasa edecek olursak yuce Allah bu esması ile bize Şu mesajı veriyor: Her yaratılan kendi lisaniyla yaratanını zikreder. Zerreden küreye, çiçekten böceğē, her şeyin yaratıcısı o olduğuna için yaratılanın yaratıcısına Şükür, teşekkür borcu vardır. O da ne ile olur. Hamd ile olur. İslâm âlimlerine göre kulun yaratıcısına tesbihi **“Sübhânallâhi ve bi hamdihî”** dir. Çünkü bu tesbihat hem Şükür, hem de hamd kapsamaktadır.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-HAMİD ESMASI

Yüce Rabbimiz **“Elhamdülillah”** sözünü Kur'an-ı Kerim'in ilk ayeti olarak indirmiştir ve Hz. Muhammed Efendimize **“Hamd”** kelimesinden türemiş iki isim vermiştir. Bunlardan birisi **“Ahmed”** diğeri ise **“Muhammed”** dir. Bundan dolayıdır ki Hz. Peygamber, **“Ben gökte Ahmed, yerde ise Muhammed'im bu isimlerle bilirim.”** diye buyurmuşlardır.

Gök ehlinin görevi Allah'ı övmektir. Gece gündüz hep Allah'ı övmekle meşguldürler. Allah Resulü ise onların Allah'a en fazla hamd edenidir. Onun için rabbu'l-âlemîn O'na Ahmed ismini vermiştir.

Allah'a hamd edenin mükâfatını bildiren Hz. Ömer'den rivayet edilen bir hadiste Resulullah'ın şöyle buyurduğu ifade edilmiştir.

Herhangi bir kimse: **“Hamd, ululuğu karşısında her şeyin eğildiği Allah'a olsun. Hamd, izzeti ve yüceliği karşısında her şeyin boyun eğdiği Allah'a olsun. Hamd, saltanatı karşısında her şeyin boyun eğdiği Allah'a olsun. Hamd, kudreti karşısında her şeyin teslim olduğu Allah'a olsun!”** diyerek Allah'tan ecir ve sevap talebinde bulunursa, yüce Allah yapılan bu istek ve dua karşısında o kimseye bin sevap yazar. Mevcut derecesini bin derece yükseltir ve o şahsa kıyamet gününe kadar Allah'tan mağfiret talep edecek yetmiş bin melek vekil edilir.

Yine İbn. Abbas'tan nakledildiğine göre Resulullah'ın şöyle buyurduğu ifade edilmiştir.

“Cennete ilk çağrılanlar bolluk ve sıkıntılı anlarda Allah'a hamdedenlerdir.”

İslâm âlimleri şu noktada fikir yürütmüşlerdir: **“Kâinatta canlı ve cansız her şey Allah'ı tesbih eder.”** Onların tesbihleri de **“Süb-hânallâhi ve bi hamdihî”** (Allah'ı tesbih eder. O'na hamd ederim) anlamındadır.

Yine rivayet edildiğine göre Resulü Ekrem Medine'deki mesci-

dinde hutbeye çıkarken bir hurma kütüğüne basarak çıkarmış. Sonra birisi Resulullah kolay çıksın diye üç basamaklı bir merdiven yapmış, buna çok üzülen hurma kütüğü ağlayıp inlemeğe başlamış. Bunu gören ve işiten Resulullah minberden inerken mübarek elini kütüğe koyarak onu okşamış ve kütüğün iniltisi kesilip sakinleşmiş.

Yani bu da bize gösteriyor ki kâinatta her şey hareket hâlinde, hepsi kendi durumlarına göre Allah'ı tesbih edip hamd ve şükürlerini yaratana arz ediyorlar.

Nasıl şükretsek sana,
Yine de azdır, Allah'ım!
El-Hamîd ismini zikir,
Sana niyazımızdır Allah'ım!

EL-HAMÎD İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Kâinatın yaratıcısı olan Allah yarattığı mülkün yegâne sahibidir. Her şey O'nun kudretinin eseridir. O, hiçbir şeye muhtaç değildir. Asıl muhtaç olan kuldur. Hava O'nun, su O'nun, yiyecek, içecek her şey O'nun, biz ise dünyada O'nun misafiriyiz. Misafir her zaman ev sahibine tabidir. O hâlde Allah'ın mülkünde misafir olup da, O'nun nimetiyle geçinip de hayatını idame ettiren insana düşen vazife, mülkün asıl sahibine hamd ve şükür, ibadet ve itaate bulunmaktır.

İnsanlar tarafından kendisine hamd edilse de edilmese de Allah zaten zatına **“Hamîd”** dir. Her türlü kullarına hiç ayırım yapmadan karşılıksız veren Allah'tır. Biz insanlara düşen hamd etmek, şükretmektir.

Hz. Peygamber Efendimiz buyuruyorlar ki Hamd ile başlama-yan her işin sonu yoktur, hüsrarla neticelenir.

Bu ismi şerifle biz kullarına verilen mesaj içtenlikle, şuurla **“El-hamdü li'llahi Rabbi'l-âlemîn”** demektir. Bu şuura, bu inanca

sahip bir insan yaşadığı dünyada sevilen, sayılan, övülen bir insan olmaya layık olduğu gibi, öldükten sonra da hayırla anılır.

Kendini bilen, haddini bilir.

Haddini bilen de Rabbini bilir.

Yüce Rabbimiz hepimize haddimizi bilmeyi, yaradanımıza hamd ve şükür etmeyi kendisine layık bir kul, habibine layık bir ümmet etmeyi bizlere nasip etsin inşallah.

El-Hamîd sensin yâ Rabbî! Hamdü sena olsun sana.

ŞİİR

SEN HAMÎD'SİN

Gökyüzü mavi,

Yaprak yeşil

Gül pembe

Her yer desen desen

Nereye baksam sen

Neyi görsem sen

Sensiz seni, bensiz beni

Yaratan sen!

Gören sensin, gördüren sen

Duyan sensin, duyuran sen

Var eden sen, yaşatan sen

Yok eden yine sensin!

Canlı cansız her şey senin

Hepsi senin eserin

Bensiz beni, sensiz seni

Yaratan sen

Çiçekte böcekte

Deseni çizen sen

Yaratan sensin!
Bedenimdeki can senin
Damarımdaki kan senin
Üstümdeki gön senin
Hepsi senin eserin
Bensiz beni, sensiz seni
Yaratan sen!
Övülen sen, övdüren sen
Bütün yarattıklarını
Rızıkla doyuran sensin
Hem Rahmansın, hem Rahim
Bizler fani, sen kadim
Hem kulfusun, hem ahad
Bizler fani, sen Samed
İkramın bol demet demet
Sensiz seni, bensiz beni
Yaratan sen!
Yüksel kulun derki ya Hamîd
Güzellikler koymuşsun
Hemen her bir köşeye
Beni görsünler diye
Hamd sana, sena sana
Selam sana, salât sana
Hamd çeşmenden zezem suyu
İçir bize kana kana.

Yüksel ŞENEL

DİNİ HİKÂYE

ÖDÜL

“- Buraya gelirken o kadar zor geldim ki evladım!”

“- Neden teyzeciğim?”

“- Nasıl söyleyeceğim diye utana-sıkıla geldim!”

“- Olur mu teyzeciğim, ben sana her zaman beni de bir kızın say. Ne sıkıntın olursa çekinme gel, demiyor muyum?”

“- Allah razı olsun yavrum, diyorsun ama yine de...”

Kalfanın bir bardak çay getirdiğini gören Gönül Hanım:

“- Buyur teyzeciğim, sen önce bir çayını iç hele!” diyerek konuyu değiştirmek istedi.

Yaşlı kadın çayı aldı.

“- Allah razı olsun!”

“- Afiyet olsun!”

Gülrihal hanım eczacıydı. Güler yüzlü, temiz gönüllü, fakiri seven ve hiç incitmeden yardım eden bir insandı. Kendine yeni bir şeyler almaktan daha çok, birilerine bir şeyler vermekten zevk alır, mutluluk duyardı. Her zaman herkese iyilik ederdi. Hiç kimseye elinden ve dilinden en ufak bir kötülük gelmezdi. Bu yüzden de küçük-büyük, yaşlı-genç herkes onu çok severdi. Gönülünün güzelliği yüzüne yansımıştı sanki... Başörtüsünün çevrelediği yüzünde nurani bir görüntü vardı.

Yaşlı teyze çayını bitirince onun yanına kadar gidip yavaş sesle sordu:

“- Buyur teyzeciğim, senin için ne yapabilirim?”

“- Havalar soğudu evladım. Kış geliyor ama biz hala odun-kömür alamadık.”

“- Hiç üzülme teyzeciğim, bugün alırsız inşallah.”

“- Allah senden razı olsun yavrum.”

“- Cümlemizden teyzeciğim!”

Yaşlı kadın sevinerek gitti. Gülnihal hanım kasaya baktı; bugün eczanenin ödemesi vardı. Yüklü bir çek ödeyeceklerdi. Ödememek söz konusu olamazdı. Ama bugün yaşlı kadına da odun kömür alması gerekliydi. Yaşlı teyzeyi, kızını ve dört torununu bir an önce kurtarmalıydı soğukta titremekten.

Beyinin iş yerine telefon edip, durumu anlattı.

“-Mutlaka hem çeki ödememiz, hem de yaşlı teyzeye odun-kömür almamız gerek. Ne yapalım?” dedi.

Salim bey:

“- Ben bugün maaş alacağım!” diye cevap verdi.

“- Aaa! Doğru, bugün maaş günü...”

“- Evet, ben onu getireyim, üstünü de borç alalım.”

“- Haklısın, beş-on güne kalmaz öderiz inşallah.”

İç i rahatladı. Zaman zaman birbirlerinden borç alıp verdikleri dostları vardı. Bu kadar borç bulmak sorun değildi onlar için.

Salih Bey öğle tatilinde maaşının tümünü getirdi. Bir miktar da borç buldular. Böylece ellerindeki para hem odun-kömür almaya, hem de çeki ödemeye yetecekti.

Odun ve kömürün bir an önce yaşlı teyzenin evine ulaşması için Gülnihal Hanım kömürcüyle bizzat konuştu. Odun ile kömürü teslim eder etmez kendisine haber vermelerini istedi. Bu arada eczanenin çekini de ödemişti.

Öğleden sonra kömürcü arayıp, tüm malzemenin teyzenin kömürlüğüne yerleştirildiğini bildirdi. Bu haber Gülnihal hanımı çok sevindirdi. Onların şu an soğukta titremekten kurtulduklarını ve sıcak bir evde olduklarını bilmek ne güzeldi.

Geçmiş günleri hatırladı. Eczaneyi ilk açarlarken kolundaki bilezikleri bozdurmuşlardı. Bu para yetmemişti tabii ki. Bir hayli de borçlanmaları gerekmişti.

İlk günler, hatta ilk yıllar ellerinden geldiğince dikkatli harcama yaparlardı. Bir an önce borçlarını bitirmek istiyorlardı çünkü.

İlk yıllar yeni bir etek almaya bile para ayırmamış ve sanki forma gibi sahip olduğu iki eteği giymişti hep. Hatta bir gün yanında çalışan bayan kalfanın erkek kalfaya **“Yine formasını giymiş”** dediğini duyup, üzülmüştü.

Ama niyetleri güzeldi. Helâlinden kazanmak, borçlarını bitirip, hayır yapmak istiyorlardı. Zamanla işleri çok ilerlemişti. Borçlarını tamamen ödemiş ve bir araba bile alabilmişlerdi. Artık zekât ve sadaka verebilecek durumdaydılar. Zekât ve sadakalarını da bol bol vermeye özen gösteriyorlardı.

Onlar fakirlere eli açık davrandıkça Allah onlara daha çok vermiş, artık bir de evleri olmuştu.

Şimdi yardım ettikleri fakirlere, çeşitli okullarda okuttukları fakir öğrenciler de ilave olmuştu. İşte bu teyzecik de her zaman yardım ettikleri fakirlerden birisiydi. Zaman zaman onlar yiyecek, içecek v.b. bir şeyler alıp götürürlerdi. Çok darda kalmadıkça bir şey istemeyen hayâlı fakirlerdendi teyzecik.

Akşam yaklaşırken eczaneye bir hasta yakını geldi. Elinde çok pahalı bir reçete vardı. Kalfa ilaçlara bakarken:

“- Resmîyetiniz var mı?” diye sordu.

“- Hayır, peşin ödeyeceğim!”

Kalfa ilaçları hazırlayıp, hasta sahibine verdi. Gülnihal hanım kasada hesabı yapıp, parayı aldı ve üstünü verdi.

“- Geçmiş olsun. Allah şifa versin!”

“- Sağolun!”

Hasta sahibi kapıdan çıkarken eczacı hanımın gözyaşları yanaklarından aşağıya süzölmeye başlamıştı bile.

Elindeki paraya bakıp kalmıştı. Bu para hem odun-kömür parasını ve hem de eczanenin çekini ödemeye yetiyor ve artıyordu. Böyle bir reçete senede bir kaç kez gelirdi ancak.

“Allah’ım!, dedi güzel Allah’ım! Sen ne kadar yücesin, sana ne kadar şükretsek azdır!”

Gözlerinden birbiri ardınca akan yaşlar öyle çoğaldı ki, başörtüsünün önü yanaklarından damlayan yaşlarla ıslanmıştı. Bütün içtenliğiyle Rabbine sesleniyordu.

“-Seni ne kadar övsek azdır. Seni övmek için denizler mürekkep olsa, ağaçlar kalem olsa yine de yetmez. Allah’ım! Bitmeyen övgüler sanadır Allah’ım! En içten şükürler sanadır Ya Rabbi! Ben seni övmekten acizim Allah’ım! Sen kendini övdüğün gibisin!”

Yüce Allah’ın en güzel isimlerinden birisi de El-Hamîd ismidir. Anlamı, **“Övülmeye ve şükre layık olan, bütün varlığın diliyle biricik övülen”** demektir.

Nasıl şükretmem sana, azdır yüce Allah’ım!
Övmeye yetmez seni, dilde hece Allah’ım!

DUA

Allah’ım! Kâinattaki her şey seni tesbih eder, seni hatırlatır bizlere! Bu güzel isimlerinle aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, nice olur hâlimiz, bu bahsimizde misafir olduğumuz **“El-Hamîd”** ismine bizleri kabul buyur yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! En çok hamd edilen, en çok övgüye layık sensin. Sen en büyüksün, senden başka büyük yoktur. Büyüklüğüne yakışır şekilde bizleri bağışla, bizlere acı, bizlere merhamet et, yerden gökten gelecek tabii afetlerden bizleri koru ve bizleri muhafaza et yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizleri adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden koru, sen rahmetinle her şeyi kaplar ve kucakları, rahmet şemsiyeni üzerimizden çekme yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bütün yaratıklar senin huzurunda toplanıp senden rahmet ümit ederek, azabından korkarak, hüküm vermeni beklerken huzurunda utanıp, mahcup olmamız için, dünya hayatında gözümüze nur, dilimize zikir, halimize şükür etmeyi senden istiyoruz. İsteklerimizi yüce katında kabul buyur yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kalplere yerleştirdiğin muhabbet, âlemlere sevgili kıldığın Muhammed hürmetine, geceleri duaya duran dostların, teeccüdde huzuruna durup damla damla eriyen has kulların hürmetine, bize bizim gibilere güç ver, kuvvet ver, biz faniyiz, sen daim, bize sahip çık Rabbim. Sen sahip çıkarsan biz gariplerini kimse yıkamaz. Sen sahip çıkmazsan, başkası bizi koruyamaz. Aklımızı, kalbimizi, ruhumuzu 99 el-Esmâü'l-Hüsnâ ile aydınlat, muhabbetini kalbimize **“Hamîd”** isminle nakşet Allah'ım!

Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e getirdiğimiz salât ve selamlar hürmetine işlerimize kolaylık ver! Kederlerimizi ve üzüntülerimizi kaldır üzerimizden, günahlarımızı bağışla, borçlarımızı ödemeyi nasip eyle, halimiz ıslah eyle, emellerimize bizi ulaştır, çoluk çocuğumuza, vatan ve milletimize kötü gün verme yâ Rabbî!

Allah'ım! Tövbelerimizi yüce katında makbul tövbe kabul ederek, günahlarımızdan bizi arındır. Biz aciz kullarınız zavallılığımıza merhamet et yâ Rabbî!

Allah'ım! Resulün Muhammed kapısına intisap ettik. Bizleri kapından kovma, biz ancak sana ibadet eder, ancak senden yardım dileriz, bizleri mahrum ve mahzun bırakma Allah'ım!

Allah'ım! Bu fani dünyadan ayrılırken arkamızda bir tane kul hakkı bırakmadan, bir tane kırgın gönül bırakmadan muhabbet fedailerinden eyle bizleri yâ Rabbî! Ey Yüceler Yücesi Rabbim! Sen hem Rahmansın, hem Rahimsin, hem Cebbarsın, hem Gafur, bizler fani, sen daim, hem gulfusun, hem ahad, bizler aciz sen Samed, **“El-Hamîd”** esmana misafir geldik, aç kapını yâ Rabbî!

Ey bütün övgülere layık olan Allah'ım! Bizleri sana karşı hamd ve şükür edenlerden kıl, kıyamet gününde ananın evladını tanıyamadığı o anda Hamd sancağının altında, peygamberler, şehid ve salih kulların ile haşret yâ Rabbî!

Şerlerin defi, hayırların, celbi, ümmeti Müslümanların selameti, dualarımızın kabul için el-Fatiha!

EL-MUHSÎ
(C.C)

El-Muhsî, Allah'ın doksan dokuz isminden biride Muhsî'dir. Muhsî'nin lügat manası, nihayetsizde olsa her şeyin, her yerin sayısını bilen, hiçbir şeyin gözünden kaçmayan yüce yaratıcıdır.

Sonsuzluk yalnız yaratıcı olan Allah'a mahsustur. Yaratılanlarda sonsuzluk olmaz, her canlı ve cansız şeyin bir sonu vardır.

Yüce Allah'ın ilmi ve bilgisi sonsuzdur. Kâinatta ne kadar varlık varsa, hepsinin yemesini, içmesini, büyümesini, öleceği vakti bilir. Her şey onun ilminde mevcuttur. Eğer öyle olmasaydı, ay, yıldız, güneş birbirine karışır, kâinat yok olur giderdi.

Kâinattaki bu nizam, intizam, mükemmel düzen, o düzenin hiçbir sekteye uğramadan mükemmel bir şekilde devam etmesi yüce Allah'ın "Muhsî" isminin tecellisi ile ilgilidir.

Bir yazar kardeşimiz bu esmanın sırrını şu dörtlük ile ne güzel dile getirmiştir:

Sonsuzluk münhasır sana, cümle sırrı bilen sensin,
Akıl almaz her hesabın, üstünden gelen sensin,
El-Muhsî sensin ilahi, her şeyi edersin ihşa,
Gölde suyun, çölde kumun sayısını bilen sensin.

Sadettin KAPLAN

El-Muhsî ismi celilinin lügat manasına kısaca değindikten sonra, ayetlerin ışığında bu esmanın esrarını incelemeye çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-MUHSÎ İSMİ ŞERİFİ

Yüce Allah Kur'an-ı Azîmü'ş-şân'da buyuruyor ki: "Onların neye inanacaklarını ve bu inançları gereği neler yapacaklarını ezeli il-mimizle bildiğimiz için **"Levh-i Mahfûz'da" tespit ettik yaptıklarını bir bir tespit edecek melekler görevlendirdik. Aleyhlerinize olan sözlerini de yazdırıyoruz.**" (Nebe 29.)

Yüce Allah bu ayeti celili ile her şeyi tek tek saydığını, kaydet-

tiğini ifade ediyor. Burada kastedilen ya Levh-i Mahfûz'dur, ya da bütün yaptıklarımızı kaydeden meleklerin bizim için tuttuğu amel defterlerimizdir veya her ikisinde yazılı olandır.

İnfitar suresi 10-11. ayetlerde daha açık ve seçik olarak belirtiliyor ki: **“Sizin üzerinizde gerçekten bekçiler vardır, çok şerefli kâtipler vardır.”** diyerek yapmış olduğumuz hayır ve şer ne iş yaptysak meleklerin onları kaydettiğini, amel defterimize yazıldığını yüce Allah bize bildiriyor.

Yine Yasin suresi 12, ayette yüce yaratıcımız buyuruyor ki: **“Ölüleri biz muhakkak diriltiriz. Onların önden göndermiş oldukları ve bıraktıkları eserleri biz yazarız. Biz her şeyi Levh-i Mahfûz'da tespit edip korumuşuzdur.”**

Yani Allahu Teâlâ, kıyamet günü gelip çataınca ölüleri diriltecektir. Onlara dünyada yaptıkları lehte ve aleyhte olan her şey hatırlatılır. Çünkü o insanların dünyada yapmış oldukları bütün işler apaçık yazılıp bir kitap haline getirilmiştir.

Yaşayan insanın sağında ve solunda iki melek vardır. Sağdaki melekler o insanın yapmış oldukları iyi işleri ve salih amelleri yazarlar. Solundaki melekler ise yapmış oldukları kötü işleri yazarlar. Yüce yaratıcı, kıyamet günü gelince kula, oku bakalım kitabını deriz. Hayır yazılı işler için mükafatlandırırız. Kötü yaptığı işler içinde cezalandırırız, diye buyuruyor.

Böylece bir kısım insanlar iyi yaptıkları işin mükâfatını görerek Cennet'te, diğer insanlarda cezalarını çekmek üzere Cehennem'te sevk ediliyorlar. Allah hepimize amel defterimizi sağ elinden verilen kullardan etmeyi nasip etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-MUHSÎ ESMASI

Yüce Allah her kavme uyarıcı ve o kavme doğru yol gösteren bir peygamber göndermiştir. O peygamberlerin görevi kavimlerini imana, ibadete, doğru yola davet etmektir. Hz. Muhammed ise

uyarıcı olarak bütün insanlığa gönderilmiştir. Onun içindir ki o yalnız bir kavmin peygamberi olmadığı, bütün insanların peygamberi olduğu için kendisine peygamberler peygamberi denilmektedir.

Hız. Peygamberde insanlığı iman davet etmiş, içlerinden bazıları bu davete uymuş, bazıları ise uymamış, hatta yalanlamışlardır. Hız. Peygamber bu duruma çok üzülür. Yüce Allah sevgili peygamberinin üzüldüğünü görünce ona teselli için şöyle buyurur: **“Ya Muhammed! Sen ancak Kur’an’a uyan ve görülmediği hâlde Rahman’dan korkan kimseyi uyarabilirsin. İşte sen onu hem bir mağfîret, hem çok şerefli bir mükâfatla müjdele!”**

Tabidir ki ilahi mükâfata nail olmak isteyenler peygamberlerin davetine uyarak doğru yolu bulanlardır. İşte onlar Rahman’dan korkanlardır. Mümin daima ümit edecek, Allah’tan hiçbir zaman ümidini kesmeyecek, ama korkuyu da akıldan çıkarmayacaktır.

Yüce yaratıcımız bize bizden yakın olduğu için Yunus’un dediği gibi (bir ben var, benden içeri) yaptığımız, hatta yapmayı planladığımız her şeyi bilir. Lehte olanlarını sevap hanemize, aleyhte olanlarını günah hanemize yazdırır.

Rivayet edildiğine göre rabbu’l-âlemîn, peygamberlerinden birine şöyle vahiy etti: **“Falan kimsenin bana ihtiyacı var, benim de ona ihtiyacım var. O benim ihtiyacımı görürse ben de onun ihtiyacını görürüm.”** Bu talimatı alan peygamber hemen müracaat Rabbine etti ve, **“Ya ilahi senin bir insana nasıl ihtiyacın olur.”** dedi. rabbu’l-âlemîn hemen cevap olarak **“Onun kalbi benden başkasıyla sükûnet buldu. O kalbini boşaltsın, bende onun haccetini göreyim.”** diye buyurdu.

Yine nakledildiğine göre bir kere Rabia hazretleri hastalanmış, yakınları hastalığının sebebini sorunca, **“Kalbimle Cennet’e bakmış ve Cennet’e iltifat etmişim. Onun için Rabbim beni edeplendirdi. Tabii ki azar ve uyarı onun hakkıdır. Bu hatamı bir daha tekrarlamayacağım.”** Diye cevap vermiştir.

Yüce Allah Muhsî'dir. Sonsuza dek her şeyi tek, tek bilendir. Esad Dede'nin dediği gibi:

**Görünen cümle eşyada Hüdadır,
Sakın sanma O'nu senden cüdadır.**

Bizlere düşen görev hiçbir zaman gaflete düşmeden, her vakte, her zaman kendi kendimizi gözetip kulluğumuzu unutmaktır.

EL-MUHSÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Bilgisayar çağında olan insan her ne kadar bir tuşa basarak bilgilere en kısa zamanda ulaşsa da öyle ulaşamayacağı şeyler var ki öyle sayamadığı, öyle hesaplayamadığı şeyler var ki onun için gerçek Muhsî olamaz. Çünkü gerçek Muhsî ancak ve ancak Allah'tır. Bir yazarımızın dediği gibi:

**Denizde kaç damla var ve ağaçta kaç yaprak,
Kimse bilemez Rabbim, bir sen bilirsin ancak.**

A. Zeynep

Yüce yaratıcımız her şeyi olduğu gibi görür ve bilir. Hatta bir insan bir ömür boyunca kaç nefes alır, kalbi kaç defa çarpar, kaç lokma yemek yediğimizi bilir. Kalbimizden iyi şeylerde kötü şeylerde geçsek bilir. O hâlde yapacaklarımızı yapmadan önce iyice ölçüp tartıp ona göre yapmalıyız. Yapacağımız işin neticesi bize sorulacağına göre bu fiilleri yapmadan, hiç hataya, gaflete düşmeden hareket etmeliyiz. Kulluğun gereği budur.

Yarın Ruiz-i Mahşer'de amel defterimiz açıldığında pişman olacağımız cezaya çarptırılacağımız fiilleri dünyada iken yapmamaya çalışmalıyız. Zaten yüce kitabımız Kur'an'ı-Kerim bu konuda bizi uyarıyor. Kahf suresi 49. ayette buyruluyor ki:

“O gün herkesin kitabı önlerine koyulacaktır. Resulüm! Günahkârlar kitabın içindekilerden korktukları için şöyle dediklerini vay

başımıza gelen! Ne biçim kitap bu! Ne küçük bırakmış, ne büyük hepsini sayıp dökmüş.” diyeceğimi günü hiç unutmamalıyız.

İşte bu esmanın biz insanlara verdiği mesaj budur. Gerek lehte gereksealeyhte yapmış olduğumuz her hâl ve hareketimiz amel defterlerimize kaydediliyor. Yarın amel defteriniz önünüze açıldığında keşke yapmasaydım, diyeceğiniz işi dünyada yaşarken yapmayınız. Zira son pişmanlık fayda etmiyor. Rabbim hepimize yarın utanacağımız hareketi bu günden yaptırmasın. İyi hareketler yapmayı bizlere nasip etsin inşallah.

ŞİİR

LEYLİMİZ NEHAR OLUR

Sultanlara taç yakışır gedâ tacı neylesin
Kulum deyip lütfedersen kışımız bahar olur
Serde bunca belâ varken kim inayet eylesin
Eğer imdad eylemezsen gülistanlar hâr olur

Sinemde dağılı yaram var sanma şâd u handânım
Öyle bir hâle düştüm ki meded Şâh-ı devrânım
Akılımlı bî-karar kıldın Sen’de benim dermanım
Kerem kılmazsan ilahî sekiz Cennet nâr olur

Bir canı var gedaların fakirlik sermâyesi
Nazar eyle mücrimlere kullukları pâyesi
Başka bir şey istemezler bendelerin gâyesi
Muhabbetin lütfedersen Habibullah yâr olur

Meramını anlatamaz ahvalinden âr eder
Kimse bilmez tenhalarda gizli gizli zâr eder
İnsanlığın gam yükünü yüreğine bâr eder
Bir tebessüm lütfedersen leylimiz nehâr olur

Rahmetin gazaptan aşkın rahmetini isterim
Mağfîret Sen'in şanıdır beraatımı isterim
Ümidimsin muradımsın Sen'i Sen'den isterim
Nazar kılırsan ilahî kullar bahtiyar olur

Muhammed Adnan KIZILOĞLU

DİNİ HİKÂYE

ACABA KAÇ TANE?

Zaman, mutluluk çağıydı. Yer Medine kentiydi. Sevgili Peygamberimizin gelişiyile Medine daha bir başka olmuştu. İslâm nuruyla aydınlanmıştı her yer... İnsanlar Allah'a ve Resulüne koşmuşlardı bütün içtenlikleriyle...

Gönüller imanın verdiği o tatlı huzur ile dolmuş, yüzlere imanın nuru yansımıştı. Sevgili Peygamberimizi gören, onunla konuşan, onu dinleyen insanlar ne mutlu insanlardı.

Peygamber Efendimiz mescitte bir Müslüman'ın yanından geçerken onun şöyle dua ettiğini duydu:

Ey o kimse ki, gözler onu göremez, akıllar onu idrak edemez, dünya olayları onu değiştiremez. Bela ve musibetler (sıkıntılar) onu endişelendiremez.

Dağların ağırlıklarını, deniz sularının ölçeklerini, yağmur damlalarının sayısını, ağaç yapraklarının tanelerini, gece karanlığının kararttığı ve gündüz ışığının aydınlattığı eşyanın hepsini bilir.

Hiç bir gök, başka bir göğü, hiç bir yer, başka bir yeri, hiç bir deniz onun dibindekileri, hiç bir dağ onun sarp yerindekileri O'nun görmesine engel olamaz.

“Ömrünün en hayırlısı ömrümün sonu olsun, amelimin en hayırlısı son amelim olsun ve günlerimin en hayırlısı sana kavuştuğum gün olsun.”

Bu dua Peygamber Efendimizin hoşuna gitti ve yanındaki kişiye;

“-Bu adamın yanında kalıp bekleyin. Namazı bitirince onu benim yanıma getirin!” buyurdu.

Bu kimse namazını bitirince, onu bekleyen kişi ona:

“-Peygamber Efendimiz seni bekliyor!” dedi ve onu Peygamberimizin yanına götürdü.

Bu sırada bir yerden Sevgili Peygamberimize hediye olarak bir miktar altın gelmişti. Efendimiz o altınları alıp, bu duayı yapan kişiye verdi ve ona;

“-Sen nerelisin?” diye sordu.

“-Ben Sa'saa kabilesindenim!” diye cevap verdi. Peygamber Efendimiz yeniden:

“-Bu altınları sana neden verdiğimi biliyor musun?” diye sordu.

Adam şöyle bir düşündü ve sonra:

“-Kabilelerimiz akraba olduğu için verdiniz!” dedi. Yakınlık bağını gözettiğiniz için.

Onun bu sözleri üzerine Peygamber Efendimiz:

-Şüph yoktur ki akrabalık (yakınlık) bağının hakkı büyüktür. Ama ben sana bu altınları Allah'a güzelce dua ettiğin için verdim, buyurdu.

O kimse duasında Yüce Allah'ı özelliklerini söyleyerek övmüştü. Allah'a olan aşkını dile getirmiş, O'nun yüceliğine karşı duyduğu hayranlığı ifade etmişti. Bu güzel dua da Sevgili Peygamberimizin hoşuna gitmişti ve onu ödüllendirmek istemişti.

Gerçekten hiç kimse denizlerde, okyanuslarda kaç damla su ve ne kadar su molekülü var bilemez. Yeryüzünde ne kadar ağaç ve tüm ağaçlarda kaç tane yaprak olduğunu bilemez. Ama Allah her şeyin olduğu gibi bunlarında sayısını tam olarak bilir.

Hayatımız boyunca kaç defa nefes aldığımızı ve verdiğimizizi bilir. Şu sonsuz sandığımız uzayda ne kadar galaksi ve ne kadar yıldız var, hepsinin sayısını bilir.

Yeryüzünde kaç insan, kaç hayvan, kaç çiçek, kaç böcek, kaç mikrop var, bütün bunların sayısını bilir.

Kısacası yüce Allah her şeyin sayısını kesin olarak bilir.

Yüce Allah'ın en güzel isimlerinden biride EL-MUHSÎ ismidir. Anlamı ne kadar çok olursa olsun her şeyin bir bir sayısını bilen, her yapıları hesap eden demektir.

Yüce Allah maddenin en küçük parçası olan atomdan en büyüğü olan galaksilere kadar her şeyin kaç tane olduğunu yani kesin olarak bilir. Bizim gördüğümüz ve göremediğimiz, bildiğimiz ve bilemediğimiz herşeyin sayısını bir bir bilir.

DUA

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Allah'ım! Kâinattaki her şey seni ve senin ismini resmetmekte ve zikretmektedir. Sen bu güzel isimlerinle bizi aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır. Doksan dokuz ismine şahit yaz bizleri.

Yâ Rabbî! Sen Muhsî'sin, her şeyi yaratan, sayısını bilen, hiçbir şeyi gözden kaçırmayansın. Sen ki sabahın seher vaktinde sana arz edilen dilekleri tek tek biliyor, ihtiyaçlarını yerine getiriyorsun. Muhtaçların ihtiyaçlarının sayısını bilen sensin, rahmetini başımıza taç eyle yâ Rabbî!

Sen ki sana uzanan ellerin, sana dökülen gözyaşlarının tek tek adedini biliyor, dertlerini dinliyorsun, onlara tek tek çare üretiliyor, bizim dertlerimize de çare bul, şefkatini ilaç eyle yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Seni çağırınların her istediğini gözetiyor, ayrı ayrı cevap veriyorsun, isteyenlerin ve istenenlerin sayısını bilen sensin, kalbimize yoldaş eyle rahmetini!

Boşalacakları bilir, dolacakları bilirsin. Göçecekleri bilir, kalacakları bilirsin. Biz olmuşları bilmeyiz, sen olacakları da bilirsin. Hakkımızda hayırlı olanları bize nasip eyle yâ Rabbî!

Ey Yüceler Yücesi Allah'ım! Bütün canlı ve cansız mükevvena-

tın, her şeyin sahibi sensin, sen daimsin, sen **“Hayy”**sın, bizler aciz misafiriz, misafir buyurduğun dünyada bizlere takdir buyurduğun ömrümüz içinde sana layık kul, Muhammed'ine layık ümmet etmeyi bizlere nasip et yâ Rabbî!

Bizce malum olmayan her şey sence açık ve seçik olarak malumdur. Çünkü sen **“El-Muhsî”**sin. Bu gün bu esmana misafir olduk aç kapını bizi misafir et yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Yâ Rabbî! Yâ Rabbî! Dualarımızın kabulü, şerhlerin def'i, hayırların celbi, ümmet-i Muhammed'in selameti için toplandık, el açtık, yalvardık, gözyaşı döktük. Gizli ve ayan olarak isteklerimizi sıraladık. El-**“Muhsî”** isminin hürmetine, Hazret-i Kur'an hürmetine, Habibin, Halilin, nebîn olan sevgili peygamberimiz Muhammed Mustafa efendimiz hürmetine dua isteklerimizi kabul buyur yâ Rabbî! Âmîn.

EL-MÜBDI'
(C.C)

Mübdi", Yüce Allah'ın 99 isminden biridir. Lügat manası, varlıkları modeli ve örneği olmaksızın iptidaen yaratan demektir. Varlıklar daha önce yokken "**Mübdi**" olan yüce Allah'ın sayesinde yaratılarak dünya âlemine çıkartılmışlardır. Daha evvel numunesi yokken onu oluşturan, madde yokken yoktan yaratıp onu varlık âlemine sunmak, yalnız ve yalnız "**Mübdi**" olan Allah'a mahsusur.

Yüce Allah ulvi kitabımız Kur'an-ı Kerim'inde bunu açık ve seçik bize söylüyor. Yasin suresi 82. ayet: "**Bir şeyin olmasını istediği zaman, onun emri sadece ol demektir. O şeyde hemen oluverir.**"

Bütün mahlûkatı, ilk defa meydana getiren Yüce Allah olduğu gibi sonradan olan her şeyi yeniden yaratıp tekrar huzuruna döndürecek yine kendisidir. İlk yaratıp, meydana getiren o olduğu gibi, son dönüş yine kendisine olacaktır. Öldükten sonra dirileceğimize inanmak imanın önde gelen şartlarından. El- Mübdi' ismi celilinin biz insanlara verdiği mesajı bakınız bir şair ne güzel dile getiriyor:

Âlemin tamamı Hüsna-i hikmettir.
Meânisini fahmeyleyene Cennet'tir.

Lügat manasına kısaca değindikten sonra Kur'anın ışığında bu esmanın mesajına değinelim.

AYETLERİN IŞIĞINDA MÜBDİ' İSMİ ŞERİFİ

Bürûc suresi 13. ayet: "**İlk yaratan da odur, tekrar diriltecek olanda odur.**"

Yunus suresi 34. ayet: "**Resulüm! De ki: Allah'a ortak koştuğunuz arasında yaratılanları yoktan var edecek, öldükten sonra da tekrar diriltecek biri var mıdır? De ki sadece Allah, yaratılanları yoktan var eder. Ölümden sonra da tekrar diriltir. O hâlde batıla nasıl döndürülüyorsunuz?"**

Bu ayetler ile kâfirlere şu mesaj veriliyor. Kâfirler öldükten sonra tekrar dirilmeyi inkâr ederek, ölümle her şeyin bittiğini zannetmişlerdir. Her şeyi yoktan var eden Allah öldükten sonra tekrar dirilmeğe kadir değil midir? Elbette ki kadirdir.

Ölüm, canlılar için bir yok oluş değil; ebedi âleme doğuştur. Öldükten sonra tekrar dirilmeyi inkâr edenler, neden kendilerinin ilk yaratılışlarını, yoktan yaratıldıklarını inkâr etmiyorlar. İşte Yüce Allah El-Mübdi' esması ile bu inkâr edenlere şöyle meydan okuyor: **“Allah’ın yaratmaya nasıl başlayıp sonra onu tekrar edeceğini görmediler mi? Şüphesiz bu olay Allah için çok kolaydır. Ey Muhammed! Onlara de ki: Yeryüzünde gezip dolaşın da Allah’ın yaratmaya nasıl başladığını bir görün. İşte Allah aynı şekilde ahiret hayatını da tekrar yaratacaktır. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir.”**

Burada bu ayetle yüce Allah tam idaresini ortaya koyuyor. Gökerlerin ve yerin sahibi benim, onların yaratıcısı benim, o yarattıklarımı idare eden yine benim, bütün tasarruf benim yetkimdedir. O yarattıklarımı bir anda da yok ederim, diyor.

Yüce yaratıcımız, öldükten sonra tekrar dirileceğimizi, dirildikten sonra nelerle karşılaşacağımızı bize ibret olsun diye şöyle anlatıyor:

Enbiya suresi 104. ayette **“Kıyamet günü öyle dehşetli bir gün ki, gökler defter dürülür gibi dürülecek, güneş kararıp dökülecek, yıldızların ışığı sönecek, denizler kaynayıp birbirlerine karşıacaklar, dağlar yerinden sökülüp savrulacaklar, her şey tarumar olacak, yerin altındakiler üzerine çıkarılacaklar, insanlar tekrar dirilip mahşer yerine toplanacaklardır. İşte o gün insanlar dünyada yaptıklarının karşılığını göreceklerdir. Doğrusu biz yaparız.”**

Bunun bilincine vakıf olan büyüklerimiz, onun için diyorlar ki: **“Dünya ahiretin arka bahçesidir. O bahçeye ne ekersen, onu biçersin.”** Yani dünyada iken hayır eden, hayır işlerle uğraşan orada

mükâfatını görererek kurtuluşa erer. Dünyada iken şer işlerle uğraşan, orada cezasını çeker. Bir atasözü bakınız bu durumu ne güzel izah ediyor: **“Rüzgâr eken, fırtına biçer.”**

Yüce Allah'ım! Örneksiz bizi yarattın, sana layık örnek bir kul gibi huzuruna çıkmayı bize nasip et.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-MÜBDİ' ESMASI

Eşi, emsali, numunesi, malzemesi olmadan bir şeyi yaratmak; yani, yoktan yaratmak Mübdi' olan Allah'ın en belirgin vasfıdır. İnsanlar var olan şeylerden bir şey yapıp ortaya çıkarırlar. Çünkü yaptıkları şeyin bir numunesi vardır. Bir ressam deniz resmi yaparken denizi görmüştür, bilir, ona göre resmini yapar. Dağ, dere, ağaç, çiçek, v.s. resmi yaparken hepsini bildiği için onun resmini yapar. Ama hiç örneği yokken, hiç deve, fil görmemişken bir insan bunların resmini yapabilir mi? Hiç şüphe yok ki yapamaz. İşte Yüce Allah bu ismi şerifi ile bize şu mesajı veriyor. Hiçbir şeyin örneği yokken, kâinatta hiçbir şey yokken, ben vardım. Sonra rahmetimim ve kudretim gereği olarak canlı ve cansız her şeyi ben yarattım ve hayat sahasına çıkarttım. Yine onlara nizam ve intizam verdim ve bir kanuna bağladım. İlkbahar vaktini, sonbahar vaktini, kış vaktini hiç kaçırmaz. Çiğdem çıkacağı zamanı bildiği gibi kar da yağacağı zamanı bilir.

Ateşin yakması, suyun ateşi söndürmesi, balığın tuzlu denizde yetiştiği hâlde içine gram tuzun girmemesi, yenirken de tuz dökmeyen yenmemesi, arının kâinattaki çiçekleri dolaşarak bal yapması, ağaçların her birinin ayrı ayrı meyve vermesi; yüce Allah'ın Mübdi' esmasının tecelliyatındandır.

İşte yüce Allah bu esması ile benim gücümü, kuvvetimi bilin ve benim emirlerime riayet edin, diyerek bizim bir kul olduğumuzu, bizi yaratana kulluk borcumuzun olduğunu bize hatırlatıyor. İşte namaz ibadeti bunun en canlı misalidir.

Namazda tekbir vardır, kul bu tekbirlerle Allah'ın büyüklüğünü takdir eder. Tahmid, ona devamlı hamd edildiğini tekrarlar. Takdis, vardır. Onun noksan sıfatlardan tenzih ettiğini bildirir ve yüceliğinde, **“Sübhâne Rabbiye'l-Azîm ve Sübhâne Rabbiye'l-A'lâ”** diyerek tasdik eder.

Bu esmadan nasibini almamış cahiller, kâinattaki bu olayları sanki vakîâ-i âdiye imiş gibi görür, **“Bunlar tabiat hadisesidir.”** deyip geçerler. Bunun bilincinde olan bir Allah dostu bakın bu cahilleri nasıl tarif ediyor:

Âvâre geçen ömrü, ömür zanneder cahil,
İnciyi ve elması kömür zanneder cahil,
Çağlayan ırmaklara, pınarlara bakar da,
Suyu kendi keyfince yürür zanneder cahil.

Yoksa o suyun kulağını büküp ona emri vermese, o su dağlardan, tepelerden sürüne sürüne dolaşıp senin ayağına gelir miydi? İşte ey insanoglu! Bunları düşün, taşın, vakit geçmeden hatalarını düzelt ve yaradanına teslim ol mesajı buradadır.

Dünyada yaşarken bu dünyanın bir sonu olacağını, sonunda dönüşün Allah'a olacağını düşünen âkil insan yaptığı hata ve günahlardan tövbe eder, iman edip salih amel işleyen kişilerden olur ve şu hikmetli sözü daima hatırlar:

“Bir kimsenin yaşı kırk yaşına vardığı hâlde, yaptığı şer işlerin sayısı hayır işlerin sayısından fazla ise şeytan onun alnından öper ve der ki: Ebediyen kurtulmayacak bir kişiyi kazandım.”¹⁵

Eğer yüce Allah bir kişiye ihsanda bulunur, o da tövbe ederse, onun cehaletin karanlıklarından kurtarıp selamete erdirirse, o kişinin hayır işleri, şer işlerinden fazla olur. O zaman şeytan şöyle der: **“Yazıklar olsun! Ömrünü sapıklıklarla geçirdi. Günah işleyerek beni sevindirdi. Fakat sonra yaptığı tövbe sebebiyle Allah onu karanlık batağından çıkartıp, kendi nuruna gark etti.”**

Cennet'e girmek için sırat köprüsünden geçilir. Sırat Cehennem'in üstündedir. Onun için ehli-iman sıratı tarif ederken **"Kıldan ince, kılıçtan keskin..."** demiştir.

Yüce Rabbim bizleri El-Mübdi' esmasının sırlarına vakıf olan kullarından ederek, yarın huzuruna çıktığımızda pişmanlık duyan kullarından etmesin inşallah.

EL-MÜBDİ' İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Aklı başında olan her kul nasıl kendisini yoktan yaratan Allah'ın, bir gün gelince tekrar onu diriltmek için ikinci defa yaratacağının bilinci içinde olmalıdır.

Kâinata canlı ve cansız ne varsa ondan olmuştur. Sonunda yine ona dönelecektir. Hayat onunla başlamıştır, sonunda yine ona dönelecektir. Rabbu'l-âleminin öldürdükten sonra tekrar insanları diriltmesi bir ihtiyaçtan değildir. Hikmeti gereğidir, kudretini göstermesinin gereğidir. Eğer insanlarda öldükten sonra tekrar dirilip dünyada yaptıklarından sorumlu olmayacak olsalardı, bu dünyada yaptıkları bu dünyada kalacak olsaydı, bu dünya yaşanır bir dünya olur muydu?

İşte insanlar bu durumun farkında olarak, mahlûk olduklarını unutmayarak yaratıcısının büyüklüğü karşısında, küçüklüğünün farkında olarak ona karşı gelmeyecek, emirlerine uyacaklardır. Çünkü o Mübdi'dir. Yarattığı gibi diriltecektir.

Rabbim bizlere kendisine muti bir kul, peygamberine layık ümmet etmeyi nasip etsin inşallah.

ŞİİR - İLAHİ AZRÂİL CANIM ALACAK

İlâhi Azrâîl canım alacak
Canını tez veren kulundan eyle!
Fena mülkten bekâ mülke göçürsen
İman ile geçen kulundan eyle!

İletüben kabr evine koyalar
Anda Münker Nekir ile geleler
"Tanrın, peygamberin kimdir?" diyeler
Asan cevap veren kulundan eyle!

Asan cevap vermez ise dilimiz
Katı cevap vermez ise hâlimiz
Sırat köprüsüne uğrar yolumuz
Sırat'ı tez geçen kulundan eyle

Sırat'ı tez geçen kullar kurtula
Münafıklar yüz üstüne sürtüle
Her kişinin hayrı şerri tartıla
Hayrı ağır gelen kulundan eyle

Rabbim nazar eder ise kuluna
Tamu değmez onun hiçbir kılına
Salına salına Cennet iline
Ön saf ile giden kulundan eyle!

Eya Muhyî nedir senin maksudun
Her ne diler isen kadir ma'budun
İlâhî dilerim yetir maksudum
Cemalini gören kulundan eyle

İdrisî MUHTEFÎ

DİNİ HİKÂYE

EN BÜYÜK RESSAM

Bu güzel habere arkadaşı Hârûn'un ne kadar çok sevineceğini düşünerek hemen yola çıktı. Bir yandan hızlı adımlarda yürüyor, bir yandan da çevresindeki harika manzaralara göz gezdiriyordu.

Kışın hepsi kupkuru tahtalar hâline gelen ağaçlar yeşermiş, kimileri yeşil yapraklarla, kimileri ise gelin gibi çiçeklerle süslenmişlerdi.

Çevresinde ne kadar çok ağaç ve ne kadar da çok yaprak vardı. Hepsi yapraklı ama hepsi de birbirinden farklıydı. Tıpkı bunun gibi bütün insanların yüzünde iki kaş, iki göz, iki kulak, bir ağız ve bir burun vardı. Ama yine de milyarlarca insan birbirinden farklı yüzlere sahip idiler. İki el büyüklüğündeki bir yüzde bunca farklı görünüşler yaratan Allah'ın sanatı ne kadar büyük, diye düşündü.

“-En büyük sanatkâr sensin Allah'ım! Sana hayranım!” diye haykırmak geliyordu içinden.

Bu arada müjde vereceği arkadaşına da iyice yaklaşmıştı ama arkadaşı Hârûn bunu fark etmemişti bile. Kendisini yaptığı resme öylesine vermişti ki, ondan başka hiç bir şey dikkatini çekmiyordu anlaşılan.

Hârûn'a iyice yaklaşıp:

“- Selâmün aleyküm, büyük sanatkâr!” dedi.

“- Ve aleyküm selâm, hoş geldin!”

“- Bil bakalım, hangi haberle geldim!”

Hârûn yaptığı işi bırakıp arkadaşına döndü ve merak dolu bir sesle sordu:

“- Yoksa yarışmanın sonucu mu geldi?” Mücahit bu soruya cevap vermedi. Yalnızca gözlerinin içi gülerek;

“- Sana bir müjdem var!” dedi.

“- Neymiş? Haydi, çabuk söyle! Lütfen!”

“- Resmin yarışmada birinci olmuş.”

“- Ne dedin, ne dedin?”

“- Yarışmayı sen kazandın! Birincilik ödülü senin!”

“- Harika! Harika bir haber bu!”

“- Tebrik ederim Hârûn, çok sevindim! İnşallah yaşamın boyunca çok başarılı olursun!”

“- İnşallah dostum, sağol!”

Her ikisi de sevinç içindeydiler. Mücahit Hârûn'un biraz önce sine kadar yapmakta olduğu resme dikkatle bakarak:

“- Bravo!” dedi. “Neredeyse resmi bitirmişsin!”

“- Haklısın, az kaldı.”

“- Yorulmadın mı?”

“- Bilmem, farkında değilim!”

“- Biraz dinlenmek ister misin?”

“- Olabilir, ama nasıl?”

“- Elindeki fırçayı bırak da biraz konuşalım. Hem ben sana senin resminle ilgili bir şey sormak istiyorum.”

“- Sor bakalım!”

“- Bir ressam çıksa, bu senin resmin gibi bir manzara resmi yapsa ama bir farkla. Bu resim sürekli kendi kendine renk değiştirse...”

“- Nasıl?”

“- Yazın ayrı, kışın ayrı, ilkbaharda ayrı, sonbaharda ayrı renklere bürünse...”

“- Ne dedin? Ne dedin?”

“- Dur bitmedi. Ayrıca bir gün içinde de birçok kereler renk değiştirse... Örneğin güneş doğarken ayrı, batarken ayrı, Öğleyin ayrı, ikindinde ayrı, akşam ayrı, geceleyin ayrı renklere ve görüntülere bürünse...”

“- Hayaller gerçek olsa, diyorsun yani...”

“- Say ki; bunu başarabilen bir ressam oldu. İnsanlar ne ya-

parlar?”

“- Bu ressamı dünyanın sekizinci harikası seçerler. Nasıl övecelerini şaşırırlar.”

“- Sonuçta o ressam bunları 70 x 90 bir tabloda gerçekleştirdiği hâlde mi?”

“- Evet, 70 x 90 bir tabloda bile olsa bunu gerçekleştirmek inanılmaz bir şey!”

“- Ama bu her gün, her an oluyor.”

“- Nasıl oluyor?”

Arkadaşına gülümseyerek baktı Mücahit ve dostça bir ses tonuyla konuşmasına devam etti:

“- Dünyayı kocaman bir tablo bir resim gibi düşün. Sabah ayrı, akşam ayrı, gün doğarken ayrı, batarken ayrı, Öğleyin ayrı, geceleyin ayrı renklere ve gölgelere bürünmüyor mu?”

“- Evet!”

“- Peki, ilkbaharda ayrı, yazın ayrı, sonbaharda ayrı, kışın ayrı kostümlerle bezenmiyor mu?”

“- Evet!”

“- Kısacası en büyük ressam olan Allah şu kocaman dünyayı her mevsim ayrı renklerle ve güzelliklerle süslemiyor mu?”

“- Evet!”

“- Peki, bir tabloda bunu yapabilen ressama herkes hayran oluyor da, koskoca dünyada bunu yapabilen o kusursuz ressamı övmekte neden bu kadar sessiz kalıyor insanlar?”

Arkadaşının söyledikleri Hârûn'a çok ilginç gelmişti. Görüş ufku genişlemişti sanki. Bir süre düşündü, sonra;

“- Arkadaşım!” dedi. “Sen ne kadar önemli şeyler söylediğinin farkında mısın?”

“- Elbette! Can kulağıyla dinliyorum!”

“- Bir ressam resim yaparken doğada ve çevresinde gördüğü örneklerden yararlanır.”

“- Tabii...”

“- Oysa Allah yarattığı her şeyi örneksiz olarak İlk baştan yarattandır.”

“- Yani?”

“- Yani biz kuşlara bakarak uçakları, balıklara bakarak gemileri yaptık. Gözleri kör olduğu hâlde hiç bir yere çarpmadan yolunu bulabilen yaralarını inceleyerek radarı yaptık.”

“- Doğru...”

“- Oysa Allah her şeyi hiç bir örnek olmadan yoktan var etmiştir. Yüce Allah'ın en güzel isimlerinden biri El-Bedi' ismidir. Örnek-siz olarak hayret edilecek, hayran olunacak nice dünyalar ortaya koyan demektir.”

“- Çok ilginç!”

“- Diğer bir güzel ismi de El-Mübdi' ismidir ki Tüm yaratılanları maddesiz ve örneksiz olarak ilk baştan yaratan demektir.”

“- Çok güzel, ama neden daha önce söylemedin bana bunları?”

“- Ben de yeni farkına varıyorum da ondan.”

“- Lütfen bu güzellikleri benimle paylaş!”

“- Memnuniyetle Hârûn, haydi gel ilk güzelliği paylaşmaya gidiyoruz.”

“- Nereye?”

“- Dereye!”

“- Neden?”

“- Abdest alıp tüm evreni yaratan ve renkten renge boyayan muhteşem ressama secde etmeye. Gökyüzünü tepemizde direksiz durduran olağanüstü mimara kulluk ermeye. Kısacası bizi biz yapan Rabbimize sevgilerimizi ve teşekkürlerimizi sunmaya...”

Hârûn bir an duraladı ve sonra biraz mahcup biraz çekingen bir tavırla;

“- Ama ben namaz kılmayı bilmiyorum ki!” dedi. Mücahit bunu

çok normal karşıladı ve;

“- **Sen yeter ki iste!**” dedi. “**Gerisini ben öğretirim, üzülme!**”

Bu sözler Hârûn'un hoşuna gitmişti. Arkadaşına gülümsedi. Birden Mücahit yüksek sesle;

“- **Haydi dereye kadar yarışalım!**” dedi. “**Bir, iki, üç, başla!**”

Neşeyle gülererek birlikte dereye doğru koşular.

Kim neyi güzel yapsa, doğadan örnek alır,

Hiçbir örnek olmadan ancak Allah yaratır!

Sen yarattın hiç yoktan gördüğümüz her şeyi,

Hiç örneksiz var ettin, bunca güzellikleri!

DUA

Yâ Rabbî! Kâinattaki her şey seni tarif etmekte ve seni bize hatırlatmaktadır. Sen o güzel isimlerinle bizleri aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır. El-Mübdi' ismine misafir olduk kabul buyur yâ Rabbî!

Ey sonsuz dirilik, ey canlılık sahibi! Ey kendi varlığı ile kaim olup mevcudatı varlığı ile var kılan, varlıkları örneksiz, maddesiz yaratan El-Mübdi' olan Allah'ım! Divanına geldik, yalvarıyoruz, dualarımızın kabul olmasını niyaz ediyoruz, 99 esmana şahit yaz bizleri.

Yâ Rabbî! Sen bizim Rabbimizsin! Beş vakit namazda huzuru ilahine durup “**İyyâke na'büdü**” diyerek yalnız sana inandığımızı, yalnız sana kulluk ettiğimizi, “**İyyâke nesteîn**” diyerek yalnız sana yalvarıp, yalnız senden yardım dilediğimizi arz ediyoruz, bizi doğru yoldan ayırma, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet! Hayatımızı ve yaşantımızı Fatiha'yı şerifin sırrıyla, nuruyla donat, dünyada iken Kur'an'dan, ahirette imandan bizleri ayırma yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Senden sağlık, sıhhat, hayırlı evlat, helal rızık istiyoy-

ruz, eğer rızığımız gökyüzünde ise onu bize indir! Eğer yerde ise onu karşımıza çıkar, uzaktaysa yakınlaştır, yakında ise ona ulaşmayı kolaylaştır, az ise çoğalt, çok ise onu bereketinle koruma altına al yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Yalnız maddi rızıkla değil, senin hayır kabul ettiğin, hayır esasların tümü ile bizleri rızıklandır. Bütün hâl ve hareketlerimizi düzeltmeni ve her kötülüğü bizden uzaklaştırmanı senden istiyoruz. Çünkü senden başka bunu yapacak yoktur, bu cömertliği ancak sen yaparsın yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Rızıkıma kefil olmanı, mevcut olana da şükür edip kanaat getirmemizi nasip et, bizlere faydası olmayan lüzumsuz, fuzuli, tufeyli işlerle uğraşıp, kalbimizi onlarla meşgul etmemizi bize nasip eyleme yâ Rabbî! Allah'ım! Ey Rahman ve Rahim olan Allah'ım! Bizlere bütün ehli imana merhamet et, tövbelerimizi kabul et, maddi ve manevi bütün şer odaklarından ve belalardan bizleri koru ve muhafaza et yâ Rabbî!

Allah'ım! Bütün canlı ve cansız yaratıklar senin huzurunda rahmetini ümit ederek, azabından korkarak hüküm vermeni beklerken bütün ruhlara ve cesetlere geçerli olan kelimelerin hatırına, bizlere doğru olanı görebilmemiz için gözümüze nur, dilimize zikir, salih ameller ihsan etmeni diliyoruz, kabul buyur yâ Rabbî!

Allah'ım! Kulun ve Resulün iki cihan selveri efendimiz Muhammed Mustafa efendimize, onun âline, kadın erkek bütün mümin ve müminelere, salât ettik kabul buyur yâ Rabbî!

Bu sohbetimizde El-Mübdi' esmana misafir olduk, dualarımızı, isteklerimizi, hususiyile ana babalarımıza, ahret âlemine intikal eden yakınlarımıza duyur, haberdar et yâ Rabbî!

Şerlerin defî, hayırların celbi, vatan ve milletimizin huzur ve selameti, çoluk çocuklarımızın muvaffakiyeti, hastalarımızın afiyete kavuşması için senden yardım bekliyoruz. Senden şefaate bekliyoruz, kabul buyur yâ Rabbî! Âmîn.

EL-MUÏD
(C.C)

El-Muîd, Allah'ın 99 isminden biridir. Lügat manası, yarattıklarını yok ettikten sonra tekrar yaratabilen, diriltten demektir. Yoktan bir canlı yaratmak, yarattığı o canlıyı muayyen bir zaman yaşatmak, sonra onu yok etmek, yok ettikten sonra tekrar diriltmek yalnız ve yalnız Allah'a mahsus bir hususiyettir.

Yüce Rabbimiz her canlıya mukadder bir ömür biçmiştir. Ömrünün nihayetinde tekrar diriltildiğinde dünya hayatında yaşarken, ne yaptı ise her şeyden haberi olan yüce Allah'ın huzurunda yaptıklarının teker teker hesabını verecek, hayırlı iş yapıp da sevap hanesi ağır gelen kul Cennet'le mükâfatlandırılacak, suçu, cezası ağır basan kul ise Cehennem'le cezalandırılacaktır. Çünkü Yüce Allah Âlim'dir, Habîr'dir. Her şeyi bilir ve her şeyden haberi vardır.

Demek ki Yüce Allah kendisine ben Muîd demekle biz kullarına şu mesajı veriyor ve bizleri uyarıyor:

Ölümlle işiniz bitmiyor, nasıl doğmak elinizde değilse ölmekte kendi elimizde değildir. Yüce Rabbimizin yaratıldıktan sonra tekrar dirilteceğini bilerek dünya yaşantımızı ona göre deruhte etmektir. Sonunda cevabını veremeyeceğimiz bir işi dünyada iken mümkün merteye yapmamaya çalışmaktır.

Ya Rab! Haberimiz yokken
Bizi dünyaya gönderen sensin
Ömür bitince can ışığını söndüren sensin
Muîd esman ile tekrar hayata döndüren sensin.

Bir hesap günü vardır. O gün gelince Allah her canlının dağılmış parçalarını tekrar birleştirecek ve aynen dünyada vermiş olduğu vücudu onlara iade edecektir. Böylece onlara yeniden yaratacaktır. Her bedenin ruhunu kendisine tekrar verecektir. İşte o güne Kıyamet Günü, toplanılan yere de Mahşer Yeri diyoruz. El-Muîd olan Allah o gün hepimizin koruyucusu, yardımcısı olsun inşaallah.

AYETLERİN IŞIĞINDA MUÛD İSMİ ŞERİFİ

Öldükten sonra tekrar dirilmek olayı müşriklerle Hz. Peygamber arasında çok tartışmalara sebep olmuştur. Müşrikler, imanın altı şartından biri olan öldükten sonra dirilme olayına bir türlü inanmamışlar ve hep itiraz da bulunmuşlardır. İşte yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in İsrâ suresi 49. ayetinde bahsedildiği gibi, **“Onlar dediler ki: Biz kemik ve ufalanmış toprak olduğumuz zaman, gerçekten biz yeni bir yaratılışla dirilecek miyiz?”** Hâlbuki her canlı öldükten sonra, tekrar dirilecek, mahşer yerinde toplanacak ve Allah'ın huzurunda hesaba çekilecektir. İşte o zaman zerre kadar hayır işleyen mükâfatını, zerre kadar günah işleyen de cezasını çekecektir.

“İşte biz öldükten sonra bizi kim diriltecektir?” diye iman etmeyenlere şu şekilde cevap vermesi için sevgili peygamberimize şu mesajı gönderiyor: **“Ya Muhammed de ki: ‘Siz ister taştan olun, ister demirden yahut da kalbinizde büyüttüğünüz başka bir yaratık. Sonra bizi tekrar kim diriltir?’ diyecekler, de ki sizi ilk kez yaratan.”**¹⁶

Öldükten sonra tekrar dirileceklerine bir türlü inanmayan müşrikler peygamberimize bu defa şöyle bir sual daha sorarlar. Peki, biz öldükten sonra bizi tekrar kim diriltecek? Peygamberimiz bu sorularına şöyle cevap verir: **“Sizi ilk defa yoktan var eden diriltecektir. Bundan hiç şüphemiz olmasın.”** Yine bir türlü inanmamakta ısrar eden müşrikler, peki: **“Bu söylediklerin ne zaman olacaktır, derler. Allah Resulü onlara, onların anlayacağı bir dille der ki: “Siz merak etmeyin yakında olabilir!”** der.

Demek oluyor ki yeniden dirilme işi Allahu Teâlâ'nın, bütün canlıların yaratıcısı olduğunu kabul etmeye dayanan bir mesele olduğu ortaya çıkarır. Bu sabittir ve katidir.

İşte o zaman ilk defa yaratmaya kadir olan Allah'ın, yeniden yaratmaya da kadir olduğu şüphe götürmez bir olaydır.

Yine aynı mevzuda başka bir ayete dikkatimizi yöneltelim. Yunus suresi 34. ayet: **“De ki: Allah’a ortak koştuklarınız arasında önce yaratan, sonra bu yaratmayı tekrar eden var mıdır? De ki: Allah önce yaratır, sonra bunu tekrar eder, öyleyse nasıl saptırılıyorsunuz?”**

“Gökleri ve yeri yaratmaya başlayan, sonra onlardaki yaratıkları var eden, gök cisimlerini ve yeryüzünü ayıran, onlardaki yokluğu çeviren ve sonra yaratıklarını yeni bir yaratışla tekrar eden kimdir? De ki: tek ortağı olmaksızın yalnız bunları tek başına yapan Allah’tır. Olgunluk yolundan batıla nasıl döndürülüyorsunuz?”¹⁷

Tâhâ suresi 55. ayet yine Rabbimiz bu ayeti kerime ile buyuruyor ki: **“Sizin aslınızı topraktan yarattık, yine oraya döndüreceğiz. İkinci kez de sizi ondan çıkaracağız.”**

Yani bu ayetle hatırlatılıyor ki sizin başlangıç noktanız yeryüzündedir. Babanız Âdem yeryüzü toprağından yaratılmıştır. Ölüp çürüdüğünüz zaman oraya dönüp gideceksiniz. Sizi oradan tekrar çıkaracağız. Yine aynı mealde İsrâ suresi 52. ayet: **“O, sizi çağırdığı gün hamederek davetine uyarsanız ve çok az kalmış olduğunuzu sanırsınız.”** Yani bu iki ayette yüce Rabbimiz altını çizerek buyuruyor ki: Dünyadaki ikamet ettiğiniz topraklarda doğar, orada yaşar ve oradan biz sizi çıkarırız.

Yahya b. Muaz’a sordular: **“Ya Muaz! İnsanoğlu niçin dünyayı sever? Ayetler açık. Gideceğiniz belli. Buna rağmen bu dünya sevgisinin sebebi nedir? Bize izah eder misiniz?”** dediler. Muaz dedi ki: **“Bunu bilmeyecek ne var! Çünkü insanlar topraktan yaratıldılar. İnsan anasını sevmez mi?”** İkincisi geçimimizi, rızığımızı yine dünya nimetleri ile elde ederiz. O hâlde toprak insana hayat veren can damarı gibidir. Öldükten sonra da yine toprağa iade ediliz. Şu hâlde hayatımızın başında da toprak var sonunda da. Üçüncü mühim nokta ise Cennet dünyada kazanılır, sevap defteri dünyada doldurulur. O hâlde dünya insanın saadetinin ve mutluluğu-

nun başlangıç noktasıdır ve dünya salih kimselerin, yüce Allah'a yürüyüp gittikleri bir yoldur. Bütün bunları düşünüp sizi yedirip, içirip, yaşatıp, sonra da Rabbinin huzuruna götüreceği yolu insan hiç sevmez mi? Onun içindir ki hiç ölmeyecek gibi dünyaya, yarın ölecekmiş gibi ahirete hazır olmak bilinci için de olmalıyız.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-MUÎD ESMASI

Yüce Peygamberi efendimiz bir hadisi şerifte şöyle buyurduğu ifade edilmektedir: **“Yere iyi davranın, çünkü o da size iyi davranır.”**

Yine başka bir hadisi şerifte Allah Resulü bir cenaze namazına gitmişlerdi. Ölü defnedileceği anda yerden bir avuç toprak alıp, o toprağı kabrinin üzerine attı ve sonra şöyle buyurdu: **“Ondan yarattık sizi...”** Sonra bir avuç toprak daha aldı, onu atarken **“Ve oraya döndüreceğiz.”** diye buyurdu. Sonra bir avuç toprak daha aldı, onu da kabrin üzerine atarken **“Ve sizi bir kere daha oradan çıkartacağız!”** diye buyurdu.¹⁸

El-Berâ b. Azib rivayet edilen bir hadiste peygamber Efendimizin şöyle buyurduğu bildirilmektedir.

“Mümin kulun ruhu cesetten çıktıktan sonra, melekler onu semalara doğru çıkartırlar. Bu arada bunu gören başka bir melek grubu ‘bu hoş ve güzel ruh neyin nesidir?’ diye birbirlerine sorarlar. Onlar da, ‘bu dünyada iken filan oğlu filan diye güzelliklerle anılan bir insanın ruhudur.’ diye cevap alırlar. O ruha melekler kapıların açılmasını isterler, kapılar açılır. Her bir semanın makarreb melekleri bir diğer semaya onu uğrularlar. Nihayet ruh yedinci semaya kadar ulaşır.”

Bunun üzerine Azîz, Cefîl ve Muîd olan Allah şöyle buyurur: **“Bu kulumun lehine illiyîn de konulacak bir kitap yazınız ve onu tekrar yere iade ediniz. Çünkü onları ben oradan yarattım. Onları oraya iade ederim. Bir defa daha onları yine oradan çıkartırım. Bunun**

üzerine ruhu tekrar cesedine iade edilir.” diye hadisi şerifte zikredildiği bildirilmektedir. ¹⁹

Ebu Hureyre'den nakledilen bir hadisi şerifte iki cihan sultanının şöyle buyurduğu ifade edilmektedir: **“Cehennem'in bir benzerini görmedim. Kendinden hem kaçıyorlar, hem de kaygısız uyuyorlar. Cennet gibisini de görmedim. Onu hem istiyorlar, hem de uyuyorlar, ibadet yapmıyorlar.”**²⁰

Ölümden sonra tekrar yaratacağına inandığımız El-Muîd olan Rabbim, dünyadaki hayatımızda yanlış işler yaparak, öbür dünyada tekrar yarattığımızda bizi utanan, mahcup olan kullarından etmesin. Hem bu dünyada, hem ahirete yüzü ak, gönlü pak, kalbi parlak kullarından etmeyi hepimize nasip etsin inşallah.

Ey öldükten sonra tekrar dirilten Rabbim, mahşer meydanında efendimiz Muhammed Mustafa efendimizin sancağı altına alarak yüzümüzü güldür yâ Rabbim!

EL-MUÎD İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Bu esmanın biz Müslümanlara verdiği mesaj şu anlamda yoğunlaşmalıdır:

Ben sizin rabbinizim, sizi bir damla sudan yaratan benim, sizi yoktan yarattımsa, yine öldükten sonra tekrar diriltecek olan da benim. Ruhunuz, bedeniniz, bedeninizdeki bütün organları yaratan benim, yarattığım insanları hiçbirini diğerine benzetmeden yaratan benim.

O hâlde dünyada yaşarken dikkatli, Kur'an yolundan, hak yolundan ayırma, daima hayır işlerle meşgul ol, iyilik yap. İşte o zaman ahirette mutlu olursun. İslâm âlimlerinin dedikleri gibi ahiret dünyanın arka bahçesidir. Dünya bahçesine ne dikersen, ahirette onu biçersin.

Öyleyse iyilik yapmayı, insanlara yardım yapmayı sürdür, ta ki ölüm denilen kaçınılmaz akibet gelinceye kadar. Böyle yaparsan,

şunu iyi bil ki ikinci diriliş senin için daha güzel olacaktır. Yüce Allah dünya yaşantımızda neyi yapmamızı, neyi yapmamamızı gönderdiği kitaplarla, peygamberlerle bize bildirmiştir. Bize düşünmek ve idrak etmek gerekmektedir. Şöyle ki: İnsan niçin yaratıldığını, bu dünyaya niçin gönderildiğini iyi düşünmelidir. İnsan yalnız yiyip-içmek, yatıp uyumak, eğlenip, gezmek, şehevî arzularını tatmin etmek için yaratılmış olsalardı, hayvanların insanlardan üstün olması lazım gelirdi. Zira hayvanlar yiyip, içip, yatıp uyumaları, çiftleşmeleri insanlardan daha fazla olmalarına rağmen diğer hizmetleri vardır ki o hizmetler insanda yoktur. Onlar yük çekerler, onlar çift sürerler, onlar et verirler, onlar süt verirler, onlar bal verirler.

Diğer bir cepheden bakacak olursak, insanlar harp etmek için, darp için, istila için yaratılmış olsalardı, hayvanların insanlardan daha makul olmaları lazımdı. Aslanlar, kaplanlar, köpekler bu işi çok daha iyi yapmaktadırlar.

Demek ki insanlar, ne yiyip içmek, ne vurup kırmak, ne parçalamak için yaratılmadılar. Ancak kulluğunu ve kendisini yaratan yüce Allah'ı bilmek için halk olundular. Bunu iyice anlamak, idrak etmek için Allah onlara her varlıktan üstün olduklarının bilincine vakıf olabilmek için akıl, zekâ ve anlayış kabiliyeti ihsan buyurmuştur. İşte bu yüce yaratıcıya yakınlık kazanmıştır. Bu sayede de yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Kamer suresi 55. ayetindeki şu sırra mazhar olunmuştur. **“Onlar, hak ve sadakat meclisinde kudretine nihayet olmayan Allah'ın huzuru kibriyasında bulunacaklardır.”**

İşte **“Ba'su ba'de'l-mevt”** sırrı burada bize açık ve seçik olarak bildirilmektedir.

Ey yüceler yücesi Allah'ım! El-Muîd esmanın sırrına erdirdiğin kullarından etmeyi bize nasip et!

ŞİİR

UNUTMA HA!

Bir gün başın son yastığa,
Koyacaklar unutma ha!
İki komşu gelir bir bir,
Soyacaklar, unutma ha!

Gezen ölüm, pazarında,
Gelir bugün de yarın da;
Bir tahtanın üzerinde,
Yuyacaklar, unutma ha!

Bağlanır kanadın, kolun,
Nutka kadir olmaz dilin;
Mirasçılar bütün malın
Yiyecekler, unutma ha'

Kan dolar gözün içine,
Söz katma sözün içine,
Yarım top bezin içine,
Saracaklar, unutma ha!

Felek dinlemez nazını,
Kabul etmez niyazını,
Beş, on kişi namazını
Kılacaklar, unutma ha!

Bu gün kadrin bilmezsin,
Gider geri gelmezsin,
Bağrına taş öğüt almazsın,
Gömecekler, unutma ha!

İndirirler kara yere,
Karanlık bir ıssız dere;
Ne bir mum ne de bir çıra
Koyacaklar, unutma ha!

Yalnız kalırsın bikes,
Evden barktan ümidi kes,
Kayıptan işitin bir ses,
Soracaklar, unutma ha!

İmanın var ise tende,
Yine geri gelir canda,
Sual ederler o anda,
Vuracaklar, unutma ha!

Eğer yok ise imanın,
Cehenneme varır canın,
Semaya çıkar figanın,
Yakacaklar, unutma ha!

Ruhsati, ölüm korkusu,
San islah eder herkesi;
Kaldır dünyadan hevesi,
Görecekler, unutma ha!

Aşık Ruhsati

DİNİ HİKAYE NE OLDU?

Uzandığı yerden kalkmaya çalışıyordu. Ancak elleri yumuşak yatağına değil de toprağa dokunuyor gibi geliyordu ona. Olsun, o yine de kalkmaya çalışacaktı. İşte sonunda oturmayı başarmıştı. Çevresine bakındı, ne bir insan vardı ne de bir ağaç. Her yerde yalnızca taş ve toprak görünüyordu. Nasıl bahar gelince bir anda topraktan yemyeşil çimleri fişkırtırsa, bir sürü insan da toprakların içinden dışarıya çıkıyorlardı.

Az ilerisinde bir kişinin eliyle başındaki tozları silkeleyerek:

“-Bizi yattığımız yerden kim kaldırdı?” diye söylendiğini işitti. Başka ne söyleyecek diye dikkatle ona bakarken adam: **“-Eyvah, peygamberlerin söylediği gün demek ki doğruymuş.”** diye feryat etmeye başladı.

Onun bu sözleri içinde bulunduğu ortama anlam vermesini kolaylaştırdı. Kendisinin bulunduğu yere baktı. Sanki bir mezarda gibiydi. Biraz daha dikkatlice bakınca ölüp de yeniden dirildiğini anladı.

Az ilerisindeki adam hâlâ feryat etmeye devam ediyordu. Demek ki bu insan inançsız bir kişiydi. Şimdi dünyadayken defalarca uyarıldığı hâlde inanmadığı gerçeklerle karşılaşmıştı. Büyük bir şok geçiriyordu. Çok üzgün, çok perişan bir hâli vardı.

Çok şükür ki ben öldükten sonra dirilmeye bütün gönlümle inandım, diye düşündü.

Bir evi, bir tabloyu bile yapan biri vardı. Yapanı görmesek bile o ev ya da o tablo bize kendisini bir yapan olduğunu bildirirdi. Peki, yaratılan her şeyde bize şu güzelim dünyayı yaratan birinin olduğunu göstermiyor muydu?

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de:

“Gökleri ve yeri yaratan ve onları yaratmada hiç bir güçlük çekmeyen Allah'ın ölüleri tekrar diriltmeye kadir olduğunu (gücünün

yettiğini) görmüyorlar mı? Evet, elbette O her şeye gücü yetendir.” buyuruyordu.

Kendini yaratanı inkâr etmek, kendini inkâr etmek gibi bir şeydi. İşte şimdi son derece perişan bir durumdaydı. Oysa Kur'an-ı Kerim dünyadayken tüm insanlara haber vermişti. Allah'a inmayanların, ahiret günü gelip de yeniden diriltildikten zaman son derece pişman olacaklarını bildirmişti. İşte onun bildirdiği gibi olmuştu.

“-Keşke ben toprak olsaydım!” diye acı içinde kıvrınmanın bugün kimseye yararı yoktu.

Baktı, bütün insanlar sanki çağrılıyormuş gibi aynı yöne doğru gidiyorlardı. Kendisi de onların gittiği yöne doğru yürüdü. Sayısız insanlarla dolu bir yere gelmişti.

Yüce Allah tüm insanları yeniden diriltilip, burada bir araya toplamıştı demek ki... Burası hesaplarımızın görüleceği mahşer meydanı olmalı, diye düşündü.

Birden aklına geldi. Burada her insanın ameli tartılacaktı. Günahlar bir kefeye, sevaplar bir kefeye konacaktı. Hangi tarafın daha ağır geleceği çok önemliydi. Çünkü o kişi sevabı ağır gelirse amel defterini sağ elinden alıp Cennet'e gidecekti. Ama günahı ağır gelirse amel defteri sol elinden, ya da arkasından verilecek ve Cehennem'e gidecekti.

İçine bir acı düştü. Ya günahları sevaplarından ağır gelirse ne yapacaktı? Başını yukarıya doğru kaldırınca sağ üst tarafında inanılmaz derecede güzel yerler gördü. Bunlar Cennetler olmalı diye düşündü. Dünyadayken “**Cennet'te gözlerin görmediği, kulakların duymadığı güzellik var.**” denirdi. Ne kadar doğruymuş. Çok güzel kelimesi bu güzelliği anlatmakta ne kadar çaresiz kalıyor. Aman Allah'ım! Bu nasıl bir güzellik. Ah bu güzelim Cennetlere girebilsem. Keşke dünyadayken çok, pek çok daha fazla sevap işleseydim. Ah ben ne yaptım, diye pişmanlık duyarken gözü sol üst

tarafında olan Cehennem'e ilişince korkudan dona kaldı.

Aman Allah'ım! O alevler ve dumanlar içindeki Cehennem'i görünce neye uğradığını şaşırmişti. Kalbi korku ve dehşetle doldu. **"Günahlarım ağır gelir de oraya atılırsam ne yaparım? Ah ben neden günah işledim? Neden Rabbimin sevmediği şeyleri yaptım, neden O'nun sevmediği şeyleri söyledim?"** diye ellerini dizlerine vurarak dövünmeye başladı.

Kan ter içinde kalmıştı. Ah diyordu, ah bir kurtulsam Cehennem'den. Ah bir girsem Cennet'e daha ne isterim. Bir umut, bir ışık arıyordu çaresizce. Belki de Rabbim bağışlar, günahlarımın bir kısmını düşüncesi geldi birden aklına. O şefkatlilerin en şefkatlisi, merhametlilerin en merhametlisidir.

Evet, öyledir ama ben affedilmeyi hak ettim acaba? Bağışlanmaya değer bir kul olabildim mi? Düşünceler birbiri ardınca zihninden geçiyordu. Birkaç gün önce Kur'an-ı Kerim mealinden Hakka suresini okumuştı. Oradaki bazı ayetler çınlıyordu sanki kulaklarında.

Yüce Allah buyuruyordu ki:

(Ey insanlar) O gün (hesap için) huzura alınırsınız; size ait hiç bir sır gizli kalmaz.

Kitabı sağ tarafından verilen, alın, kitabımı okuyun! Doğrusu ben, hesabımla karşılaşacağımı zaten biliyordum, der.

Artık o, meyveleri sarkmış yüce bir Cennet'te hoşnut kalacağı bir hayat içindedir.

(Onlara denir ki) Geçmiş günlerde işlediklerinize (yaptığınız güzel işlere) karşılık afiyetle yeyin, için.

Kitabı sol tarafından verilene gelince, o: **"Keşke!"** der, bana kitabım verilmeseydi de, hesabımın ne olduğunu bilmeseydim!

Keşke onunla (ölümle) her iş olup bitseydi.

Malım bana hiç fayda sağlamadı.

Saltanatım da benden (koptu) yok olup gitti.

Böyle kimseler hakkında, Cehennem'in bekçilerine şu ilahî buyrukla seslenilir:

Onu yakalayın da (ellerini boynuna) bağlayın.
Sonra alevli ateşe atın onu!

Hatırladığı ayetler içinin daha da çok yanmasına neden olmuştu. Ah şimdi ne yapacağım? Ne yapacağım, diye dövünürken allında bir serinlik hissetti. Bu da ne diye düşünürken tâ uzaklardan gelen bir ses duydu.

“- Oğlum Hasan, oğlum evladım!”

Bu da ne demekti. Bir şey anlayamıyordu. Ama aynı sesi giderek biraz daha kuvvetlice duymaya başlamıştı. Birisi omuzlarından tutmuş, sarsıyordu onu.

“-Oğlum, evladım, korkutma beni ne olur, uyan!” Son bir gayretle gözlerini araladı. Annesinin merak ve endişe dolu bakışlarıyla karşılaştı. Oğlu gözlerini açınca:

“- Oh! Allah'a çok şükür sonunda uyandı!” diyerek rahat bir nefes aldı.

Hasan bir daha annesine baktı. Sonra çevresini taradı gözleriyle. Oturmaya çalıştı. Elleri toprağa değil de yumuşacık yatağına değiyordu.

“-Oh Allah'ım! Yaşıyorum. Sana sayısız sonsuz şükürler olsun!” diye haykırdı. O güzelim Cennetleri kazanacak şekilde yaşayacağım. O korkunç Cehennem'e götürecek her şeyden uzak duracağım. Allah'ım! Ne olur bana yardım et!

Annesi hayretler içinde Hasan'a bakıyor, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.

“- Ne oldu oğlum!” diye sordu.

“-Çok şey oldu anneciğim, pek çok şey. Hepsini sana anlatacağım, merak etme!” derken neşeyle gülümsüyordu.

Yüce Allah'ın en güzel isimlerinden biri El-Câmi' ismidir. İsteddiğini istediği zaman istediği yerde toplayan anlamına gelir. Anı

zamanda güzellikleri zatında, kullarını ahrette toplayan anlamını da içerir.

Diğer bir isim olan El-Muîd ise öldükten sonra diriltlen anlamına gelir. Allah hepimizi öldükten sonra yeniden diriltecektir. Akıllı insan yalnız dünyası güzel olsun diye çalışan değildir. Asıl akıllı insan hem dünyası, hem de ahreti güzel olsun diye gayret edenidir.

Ey tüm güzellikleri toplayan kendisinde,
Toplayacaksın bütün kullarını mahşerde!

Sensin bizi yaşatan, öldüren ve diriltlen,
Kupkuru topraklara yemyeşil çimler veren!

DUA

Yâ Rabbî! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimler. Senin imzanı taşır kâinattaki bütün zerreler. Sen güzel isimlerini aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır. Esmâü'l-Hüsna'na şahit yaz bizleri yâ Rabbî!

Ey öldükten sonra tekrar diriltlen Allah'ım! Ananın evladını, kardeşin kardeşini tanımadığı o mahşer gününde yüzümüzdeki parlayan abdest suyunun nurundan bizleri tanıyacak olan iki cihan sultanı peygamberimiz Muhammed Mustafa efendimizin Livâü'l-Hamd sancağı altında toplanarak yüzümüzü güldürmeyi bizlere nasip et yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kudret kaleminde ömür mürekkebizim tükenince senin huzuruna varacağız. Şu an hayatta iken bizi doğru yolailet! Kendilerine nimet verdiğin kullarının yolunailet! Gazaba uğrayanların, gafillerin, sapıkların yolunailetme yâ Rabbî!

Allah'ım! Her an seni tesbih eder ve sana hamd ederiz. Senden başka ibadete layık varlık olmadığına tanıklık eder, senden mağfiret diler ve sana tövbe ederiz. Allah'ım! Nefsimize zulmet-

mekten yine sana sığınırız. Bize acı, bize merhamet et! Çünkü sen bizim Allah'ımızsın! Günahlarımızı ancak sen bağışlarsın. Bizlerin de günahlarını bağışla yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Nuh suresi 28. ayetinde buyurduğun üzere bizi, anamızı, babamızı, çoluk çocuğumuzu, evimize mümin olarak giren bütün mümin kadınları ve erkekleri bağışlayacağını ve zulüm işleyenleri her zaman helake uğratacağını vaat ediyorsun, duanın kapsamına bizleri al. Adama benzer insan, insana benzer adam şerrinden koru yâ Rabbî!

Allah'ım! Tevazuyla sana yaklaşmamıza merhamet eyle! Korktuklarımızdan emin, umduklarımıza nail eyle! Hâllerimizi ıslah eyle! Meşguliyetlerimizi sana ibadet ve taat eyle! Sonumuzu hayırlara tebdil eyle Allah'ım!

Allah'ım! Emellerimizi ziyadesiyle gerçekleştir. Bizi İslâm olarak dünyaya getirdin, yine İslâm olarak ecelimizi teslim etmeyi bizlere nasip eyle Allah'ım!

Allah'ım! Hâlimiz perişandır. Bu perişan hâlimiz sence de mahlumdur, sana gizli değildir. Sen yasakladın, biz yaptık! Bizleri ancak senin affın kurtarır! Açtık elimizi, diktik gözümüzü, döktük gözyaşımızı affına mazhar olmayı bizlere nasip et yâ Rabbî!

Ey bağışlaması bol olan Allah'ım! Ey ihsanı bol olan Allah'ım! Kendin diyorsun ki lütfüm gazabımdan çoktur. Öyleyse bizleri lütfünle kucakla, ayıplarımızı ört, kalplerimizi pak eyle, hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva, borçlularımıza ödeme fırsatı yarat, yaptığımız ibadetleri ekşiğiyle kabul buyurarak azımızı çoğa tut yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerhlerin def'i, ümmeti Muhammed'in affı, hükümetimizin ve cumhuriyetimizin selameti, ordu ve güvenlik kuvvetlerimizin muvaffakiyeti için, El-Muîd esmanın yüzü gözü hürmetine dua ve isteklerimizi kabul buyur yâ Rabbî! Âmîn.

EL-MUHYÎ
(C.C)

El-Muhyî, Allah'ın 99 isminden birisidir. Lügat manası bir varlığa can veren, ruh veren ve yoktan yaratan demektir.

Canlıyı yoktan yaratan da o'dur. Canını alan da o'dur. Her gün milyonlarca insan dünyaya gelir, milyonlarca insan da ölür. Bütün bunlar yüce yaratıcının talimatı, izni ile olur.

Bugün dünyadayız, yaşıyoruz. Dünyaya gelmeden önceki hayatımızı bilemiyoruz. Çünkü o zaman hayatımız yoktu, adına ahd-i mîsâk dediğimiz ruhlar âleminde, hangi ananın karnında canlanıp dünyaya geleceğimizi bilemiyorduk. Bu gizli sırrı ancak bizim yaratıcımız Cenab-ı Allah biliyordu. Sonra ikinci vatanımız olan ana karnına Rabbimiz bir evlilik vasıtasıyla bizi oraya bir kan pıhtısı gibi yerleştirdi. Sonra Rabbimiz ana rahminde vücudumuzu yarattı, gün ve gün o vücudumuza el, ayak, göz, kulak vs. şekil verdi. Zamani gelince de adına dünya dediğimiz bu içinde yaşadığımız dünyaya etten bir elbise giydirecek çıkardı. Artık dünyalı olduk, beşikten mezara kadar düşünen, gören, yiyen, içen bir canlı olduk. İşte bize can verilmesinde, ruh verilmesinde, hangi ana ve babanın çocuğu olacağımızda bizim zerre kadar tesirimiz, katkımız, tercihimiz yoktur. Eğer Rabbim bize can vermeseydi, ruh vermemiş olmasaydı, bize can verecek herhangi bir kuvvet olabilir miydi? İşte yoktan yaratmak, var edip bizi dünyaya göndermek ve dünyada da türlü nimetler vererek hayatımızı idame ettirmek ancak Muhyî olan Allah'a mahsus bir mucizedir.

Bakınız şair bu durumu ne güzel şu mısralarda dile getirmiş:
Ne gördümse bu varlıkta hep senden,
Ruhlarda sen, canlarda sen, tende sen,
Anladım ki bir hayalmiş bu âlem,
Görünen sen, bilinen sen, bilen sen.

Yusuf Kemalettin ÖZGÜR

Dördüncü vatanımız kabir ve beşinci vatanımız ahiret hayatıdır. Böylece lügat manasına değindikten sonra ayetlerin ışığında El-Muhyî esmasının sırrına değinmeye çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA MUHYÎ İSMİ ŞERİFİ

Cenab-ı Allah'ın bu dünyada bütün canlılara can bağışlaması ihya fiilinin bir sonucu olmakla beraber gerçek ve ebedi olan ahiretteki hayat, yani **“ba’su ba’de'l-mevt”** dir. Yani yeniden dirilme, can ve hayat bahşetme de bu fiille bağlantılıdır. İki ayeti kerimede Allahu Teâlâ zatını Muhyî'l-Mevtâ ölüleri diriltici olarak tanıtmaktadır.²¹

Yüce yaratıcımız mülkün mutlak sahibi ve ona hükmetmenin bir neticesi olarak, her şeye gücünün yettiğinin ve iradesinin eşsizliğinin bir sonucu olarak nasıl hayatı yaratmışsa ölümü de öyle yaratmıştır. Çünkü insan hayatı dediğimiz olay hem dünya hem de ahiret hayatını içerisine almaktadır. Ölümü her canlının tadamacağına inanan insanları bu olay ebedi bir uyanıklığa ve çekingenliğe sevk eder. Yapacağı her hareketin kendisine sorulacağını bilen kimse yapacağı her hareketi, atacağı her adımı akıllıca düşünerek atar. Çünkü bilir ki yüce yaratıcımız kendisini gözetken ve ondan çekinen gönüllere huzur ırmağı akıtır.

Mülk suresi 2. ayet, **“O hanginizin daha güzel amel ve harekette bulunacağını imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratandır.”**

Ayetin manası şudur: Size, sizin hanginiz daha iyi ameller işleyeceğinizi denemek için dünya denilen bir imtihan yerine sizi gönderiyorum. Sonunda oradaki icraatınıza göre bunları değerlendireceğim, uyarısını vurgulamaktadır.

İşte bu cümleyi iki cihan kurtarıcımız Hz. Peygamber **“Hanginizin akli daha iyi Allah'ın yasaklarından daha uzak ve Allah'ın talimatlarına hanginiz daha çok koşuyor.”** diye tefsir etmiştir.

Ez-Zeccah hazretleri bu konuya şöyle bir açıklık getiriyor:

Allah, ölüm denen olayı, öldükten sonra diriliş ve amellerin karşılığını görmek için yaratmıştır. Hayatı da kullarını sınamak için yaratmıştır. Ölmek yok olmak demek değildir, fani âlemden yok olup ebedi âlemde tekrar doğmaktır.

Duhan suresi 8. ayet: **“O’ndan başka ilah yoktur. Diriltende, öldüren de o’dur. Sizin Rabbiniz ve önceki atalarınızın Rabbi o’dur.”** Ayetten anlaşılacağı üzere, kudretiyle cansızlara can veren yüce yaratıcı canlılarda da ölümü yaratır.

Bakara suresi 260. ayet: Hz. İbrahim: **“Ya rabbe’l-âlemin! Ölülerini nasıl dirittiğini bana göster!”** dediği zaman, Allah: **“Yoksa sen inanmıyor musun?”** diye buyurdu. Hz. İbrahim: **“Hayır inanıyorum. Fakat kalbimin tatmin olmasını istiyorum!”** dedi. Allah: **“Öyle ise dört kuş yakala, onları yanına al, sonra kesip her dağın başına bir parçasını koy. Sonra onları kendine çağır, koşarak sana geleceklerdir. Allah’ın çok güçlü, hüküm ve hikmet sahibi olduğunu bil!”** buyurdu.

Yine Hz. İsa’nın **“kum, bi izni Muhyî”** yani dirilten Allah’ın izniyle ayağa kalk, diyerek ölüyü yerinden kaldırması, işte Yüce Rabbinizin Muhyî ismi celilini kullanarak Rabbine yalvarışı, Hz. İsa’ya bu mucizeyi bahşetmiştir. Yüce Peygamber Efendimiz, Ebu Cehil’in oğlu İkrime’nin İslâm ile müşerref olup, İslâm dinini seçtiğini görünce çok sevinerek **“Yuhricü’l-hayye mine’l-meyyiti ve yuhricü’l-meyyite mine’l-hayyi”** diyerek yüce Allah’ın ölüden diri çıkarır, diriden de ölü çıkarır, ayeti celilesini okuyup Allah’a şükretmiştir.

Yüceler yücesi Allah’ım! El-Muhyî ismiyle, müsemmasıyla hayat veren, sağlık veren bir zatı eceli âlâsın sen.

Her zaman inanır ve iman ederiz ki **“Yeşil ota beyaz ayran gizleyerek kâinata can veren sensin, zamanı gelince verdiğin canı alıp, huzurunda toplayacak yine sensin!”** Bizleri Muhyî esmanın sırrından nasibini alan kullarından et inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- MUHYÎ ESMASI

Yüce rabbimiz kullarını imtihan etmeyi diliyor. Onun için insanları hayat ile ölüm arasında bir imtihana tabi tutuyor. Hangi insanların sevgisi, muhabbeti bu yalancı, bu emanet, bu geçici dünyaya, kimlerin muhabbeti sevgisi daimi yaşayacağı ahirette onu görmek, ortaya çıkarmak için hayatı ve ölümü yarattı.

Hakikate ulaşmak esastır, hedef odur. Yüce Allah ilmiyle bildiği hâlde, bu durum bir de imtihan dünyasında bilinsin istemiştir. Bu imtihan yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in kaç yerinde tekrar edilir. Resulullah buyuruyorlar ki: **“Lezzetleri (tatları) mağlup eden, yok eden şeyi (ölümü) çokça hatırlayın.”**²²

Yine yüce Peygamber Efendimiz: **“Eğer lezzetleri yok eden yok eden şeyi (ölümü) çokça hatırlasaydınız, bu sizi benim gördüğüm şu işlerinizden sizi kesinlikle alıkoyardı.”** diye buyuruyor.²³

Said İbn. Sehl anlatıyor: Ashaptan bir adam ölmüştü. Resulullahın ashabı ise o zatın ibadetlerinden ve yaptıkları iyiliklerden söz ediyorlardı, onu övüyorlardı. Hz. Peygamber sessiz, sessiz durup onları, konuşmalarını diniliyordu. Onlar susunca: **“O zat ölümü çok anar mıydı?”** diye sordu. Cemaat, **“hayır!”** diye cevap verdi. **“Nefsinin istediği bir şeyi terk eder miydi?”** diye sordu. **“Hayır ya Resulallah!”** dediler. **“O hâlde arkadaşınız anlattığınız övgüye layık olamadı.”** diye buyurdu.²⁴

Gerek incelediğimiz ayetlerde, gerekse hadislerde gördük ki âlemde hiçbir şey ebedi değildir. Her canlının muayyen bir ömrü vardır, o ömür bir gün gelir, biter. İşte bu bitişin adı ölümdür. Ancak mümin ölümü temenni etmez. Ölümün yüzü soğuktur. Herkes ondan çekinir ve korkar. Onun bilincinde olan Resulullah Ebu Hureyre'den nakledilen bir hadiste şöyle buyurmuştur: **“Size hayrınızın kim olduğunu söyleyeyim mi?”** diye sorunca, ashab söyle ya Resulullah deyinca: **“Hayrınızın ömrü uzun, amelleri güzel olanınızdır.”** diye buyurdular.

İnsanın en kıymetli sermayesi ömrüdür. Onu en güzel biçimde Allah yolunda, Resulullah'ın gösterdiği yolda yürüyerek değerlendirenler her zaman kârlı çıkarlar. Hem de yüce Rabbimizin bize lütfedip verdiği bu emanet sermayeye ihanet etmemiş olurlar.

Yüce Rabbim yaşadığımız şu aldatıcı dünyada El-Muhyî esmasından nasibini almış kullarından etsin inşallah.

EL- MUHYÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Evet, insanlar ölüm için yaşamazlar. Meğer dünyaya getirildiler, dünyanın zevklerinden, nimetlerinden yararlanmak onların en tabii haklarıdır. Yalnız şunu hiçbir zaman unutmayacağız ki ölüm de Allah'ın emridir. Onun için gereken hazırlığı yapmamız gerekiyor. Onun için İslâm büyüklerimizin söylediği şu veciz sözü hiç gözden uzak tutmamalıyız. **“Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya, yarın ölecekmiş gibi ahirete sarılmamız.”** Ahiret için gerekli hazırlığı yaparsak ölümden korkmaya gerek kalmaz. Çünkü ölüm yok olmak değil, bir nevi adres değişikliğidir. Çünkü ölüm dünya hayatımızın sonu, ahiret hayatımızın başlangıcıdır.

Allah'ın sevdiği bir olmayı dünyada becerebilirsek, ölümden sonraki hayatımız milyarlarca daha rahat ve ferah olacaktır.

Bir şairimizin dediği gibi:

Yoktan hayat verirsin, can bağışlarsın kula,
Akli olan gider mi? İslâm'dan başka yola,
Can verdiğin insana ecelide belirlersin,
Hayatı veren sensin, alanda ancak sensin.

Aysel Zeynep

Yüce Rabbimiz bizleri dünyada Kur'an'ın, ahirette imanın lütufuna mazhar kullardan etsin.

İslâm büyüklerimiz El-Muhyî esmasını hulusi kalp ile riyazetle, bu ismi zikretmeye devam ederse, o kimse ilahi tecelliler hâsıl

olur, tıbbın bile aciz kaldığı bazı hastalıkların iyileşmesine vesile olduğunu bildirmişleridir.

Yüce Rabbimiz hepimizi El-Muhyî ismi celilinin sırrına mazhar olan kullarından eylesin inşallah.

ŞİİR

HUZUR TOPLULUĞUNA HOŞ GELDİNİZ

Yaratılanı yaratandan ötürü seven,
Dostluğu gönlüne çit gibi ören,
Cemal aynasını kalbinde gören,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Yaratılanı yaratandan ötürü seven,
Dünyaya gelişin sebebin bilen,
İnsan olmanın sırrına eren,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Allah Allah diye deve güden,
Yüce Resulü görmeden gören,
Veysel Karanî felsefesine eren,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Alın ak yüzü pak,
Gönül aynası parlak,
Seherde bülbül gibi şakrak,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

İpek böceği gibi kozasını ören,
Ba'su ba'de'l-mevti önceden gören,
Kul olmanın idrakiyle ölmeden ölen,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Sabır ede ede sabır taşına dönen,
Bir somun ekmeği dostuyla bölen,
Ağlayanla ağlayıp, gülenle gülen,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Eliften sonra B gelir diyen,
Cim karnında noktayı gören,
Örümcek misali yuvasını ören
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Mevlana gibi önceden yanıp,
Yanmayan nice mumları yakan,
İnsanlara gönül penceresinden bakan,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Hazreti Peygamberi düşünde gören,
Muhammed'deki üç mimin sırrına eren,
Önce Ahmed'i sonra Muhammed'i sezen,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğuna hoş geldiniz.

Allah'ın manevi evini Kâbe'de gören,
Peygamberler toprağına yüzünü süren,
İlmi ledun yolunu güden,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğına hoş geldiniz.

Her çiçekten toz alıp arı gibi bal yapan,
Yaptığı balı balcıya satan,
Kur'anı kendine rehber, Resulü kendine önder eden,
Benim mümin kardeşim,
Huzur topluluğına hoş geldiniz.

Yüksel kulun der ki, kalbimiz senin aşkınla doludur,
Bizim yolumuz iman yoludur, bizim yolumuz Kur'an yoludur,
Yaradana kul, Resulüne ümmet yoludur,
Benim mekânı Cennet olası kardeşlerim,
Huzur topluluğına hoş geldiniz.

Yüksel ŞENEL

DİNİ HİKÂYE

Sultan Murat Han bir rüya görür, tam bir anlam veremez. Veziri Siyavuş Paşa'yla tebdili kıyafet yollara düşer. Unkapanı civarında, yerde yatan bir ceset gözüne ilişir. Mahalleli, bu cesetten uzak durmaktadır. Padişah, merak edip sebebini sorunca şu cevabını alır: **“İyi sanatkârdır. Azaplar çarşısında nalinin hasını yapar. Ama kazandıklarını içkiye ve fuhuşa harcar. Hem şişe şişe şarap taşır evine, hem de nerede namlı mimli kadın varsa takar peşine...”**

Mahalleli, cesedi yıkayıp cenazeyi kaldırmayı istemediği için padişah üstlenmiş görevi. Sadrazamın itirazına rağmen, adamın naaşını Fatih Camii'ne götürüp önce yıkamışlar, sonra da musalla taşının üstüne koymuşlar. Ama birden bire vezir-i azamın aklına

bir şey gelmiş: **“Padişahım!”** demiş, **“Bu adamın belki bir yakını vardır. Cenazesinde bulunmak ister. Haber edelim onlara.”**

Padişah gene o mahalleye gitmiş, sorup soruşturmuş ve ölen kişinin evini bulmuş. Kapıyı yaşlı bir kadın açmış. Vefatı ve sonraki gelişmeleri padişahıtan öğrenmiş; hatıralarına dalmış ve anlatmaya başlamış: **“Bizim efendi bir âlemde vesselam. Akşamlara kadar nalın yapar. Ama birinin elinde şarap şişesi görmesin, elindeki avucundakini verir satın alırdı. Sonra getirip dökerdi helâya. Malum kadınların ücretini öder eve getirirdi. 'Ben sizin zamanınızı satın aldım mı? Aldım', derdi, 'öyleyse şimdi dinlenmeniz gerek.'”** O çeker gider, ben Kur'an okurdum kadınlara...”

Padişah mırıldanmış: **“Bak sen! Oysa millet ne sanıyor!”**

Kadın, **“Bir gün bakasın efendim dedim. Sen böyle böyle yaşıyorsun ama komşular kötü belleyecek; inan cenazen kalacak ortada.”** Kimseye zahmettin olmasın deyip, mezarını kendi kazdı bahçeye. Ama ben üsteledim **“İş mezarla bitiyor mu”** dedim. Seni kim yıkasın kim kaldırsın?

“-Peki, o ne?” dedi.

Önce uzun uzun güldü. Sonra, **“Allah büyüktür hatun!”** dedi. **“Padişahın işi ne?”** bakarsın sadrazam cenazemi kaldırır, padişah namazımı kıldırır.

DUA

Allah'ım! Kâinattaki her şey seni tarif etmektedir. Biz bunları anlayıp göremezsek ruhumuz karanlıkta kalır, bütün güzel isimlerine şahit yaz bizleri.

Muhyî ve Mümît olan Allah'ım! Manevi açıdan ölü durumda olan kalpleri ilahi hidayet ve mağfiretinle dirilterek, iman edip yararlı işler yapmamızı dünya ve ahirette mutlu olmamızı bizlere nasip et yâ Rabbî!

Yüce Kur'an-ı Kerim'de buyuruyorsun ki: **“Âlemlerin Rabbi di-**

lemedikçe siz dileyemezsiniz!” Bizim için, ailemiz için, çocuklarımız ve vatan, milletimiz için hayırlı olanı bizler namına dileyerek, kuveden fiile çıkar yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Biz ancak senden yardım alır, senden ister, yalnız sana döneceğimizi bilir ve inanırız. Yüz yüze kaldığımızda bizleri utandırma yâ Rabbî!

Allah'ım! Senden uzak kalmış hasretini nefsimize duyur. Aç kalan gönlümüzü doyur. Gece karanlıkta olan ruhumuza şefkat et. Bükülmüş şu belimizi ölgün ve solgun rengimize, burkulmuş boynumuza ve kırık kalplerimize merhamet et yâ Rabbî!

Allah'ım! Bütün yaratıklar senin huzurunda rahmetini ümit ederek, azabından korkarak, hüküm vermeni beklerken azabından bizi helak etme yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bütün ruhlara ve cesetlere geçerli olan kelimelerin hatırına ve onlardan her türlü hakkı alabilmemiz hatırına, bize hak olanı iyice görebilmemiz için gözümüze nur, gece gündüz dilimize zikir, gönlümüze sürur ve salih amel işlememizi istiyoruz. İşte bunlarla bizleri rızıklandır yâ Rabbî!

Hız. Peygamberimizin bir cenazede okuduğu duayı bizde aynen tekrar ediyoruz.

Allah'ım! Daha önce hayat vererek dünyaya gönderdiğin kimseyi İslâm üzerine yaşat, hayatına son verdiğin kimsenin ruhunu da iman üzerine al.

Yine Resulullah Efendimizin yatağa girerken ettiği duayı aynen tekrarlıyoruz.

Allah'ım! Canımı veren sensin, sonunda alacak olan da sensin. Hayatımın devam etmesi de, sona ermesi de yine senin elindedir. Fani vücudumu yaşatırsan onu lütfunla koru, öldürecek olursan onu affet!

Allah'ım! Senden sağlık ve esenlik dileriz.

İki cihan selveri Hız. Muhammed hatırına dualarımızı kabul

buyur yâ Rabbî!

Allah'ım! Bizleri gam ve gafletlerden, içinden çıkamayacağımız meşakkatlerden koru, afiyet ve güzellikler ihsan eyle yâ Rabbî!

Kalplerimizi hırs, kin, hasetten temizle, bizleri üzerinde hiç kul hakkı kalmayan mümin insanlardan etmeyi nasip et yâ Rabbî!

Allah'ım! Şüphesiz ki gerçekleştiği sadece seninle benim aramda bilinen bazı günahlarımız vardır. Bir de bizlerin insanlarla birbirimiz arasında cereyan eden günahlarımız vardır. Allah'ım! Bu günahlardan seninle bizim aramızda olanını bağışla, insanlarla aramızda olan günahlarımızı tekeffül eyle, o günahlarımızdan bizi ârî kıl, fazlında bizleri ihtiyaçsız kıl, şüphesiz sen Rahman ve Rahim'sin, af etmeyi seversin, bizleri de affet yâ Rabbî!

Allah'ım! Bizi, annemizi, babamızı, bütün Müslümanları, onların ölülerini, dirilerini, bağışla, son duamız âlemlerim Rabbi olan Allah'a hamd etmektir, yaptığımız hamd ve senaları eksiğiyle noksanıyla kabul buyur yâ Rabbî!

Bu konumuzda El-Muhyî esmana misafir geldik, kapının önünde bekliyoruz, El Muhyî esmanın yüzü gözü hürmetine aç kapını, huzuruna bizleri kabul buyur yâ Rabbî! Âmîn.

EL-MÜMÎT
(C.C)

El-Mümît, Allah'ın 99 isminden birisidir. Lügat manası bir ölümü yaratan, ecelleri geldiğinde canlıları öldüren demektir.

Yüce yaratıcımız yaşatma sıfatı ile övündüğü gibi öldürme sıfatı ile de övünmektedir. Çünkü hayır ve şerrin, yarar ve zararın yalnız kendisinden geldiğini ve mülkünde hiçbir ortağının bulunmadığını, yalnız kendisinin bâkî ve ebedî olduğunu, kendisinin dışında bütün varlıkların fani olduğunu bizim bilmemiz içindir.

İslâm inancına göre hayat manasız bir varoluş olmadığı gibi ölüm de sonu hiçlik olan bir yok oluş değildir. Tam aksine hayat hayırlı ver güzel işlerin, insanlara faydalı işlerin yapılacağı bir faaliyet alanı, ölüm ise bunların karşılığının alınacağı ebedi bir varlık sahasıdır.

Allah her canlı için bir doğuş ve bir de ölüm zamanı takdir etmiştir. Her canlı zamanı gelince doğar, yine zamanı gelince ölür. Böylece fani hayat biter, ebedi hayat başlar. Ölen yalnız cesettir, ruh hiçbir zaman ölmez. Ahirette ceset ile birleşip ebedi olarak yaşar. Ölüm olayı yalnız dünyada iken vuku' bulur. Ahirette ölüm yoktur.

İslâm dini ölümü, Allah'tan gelen bir varlığın, yine O'na dönmesi olarak kabul etmektedir. İşte o zaman hayatın gerçek mana ve değerinin bir kıymeti oluşur.

Fani olan dünya hayatı doğmakla başlar, ölmekle biter. Fakat bâkî hayat öyle değildir. Ölmek ebedî âleme doğmak, yani vuslata ermek, dosta kavuşmaktır. Onun için Mevlanâ Rahmeti Rahmana kavuştuğu gün için, sakın bana öldü, demeyin. Bu gün benim düğün günümdür, sevgilime kavuşacağım, Şeb-i Arus günüdür, demektedir.

Yüce Rabbim hepimize hayırlı ömür, ömür sonunda da salih imanla ebedi yolculuğumuza gitmemizi nasip etsin inşallah.

AYETLERİN IŞIĞINDA MÜMÎT İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Âl-i İmrân suresi, 185. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“Her canlı ölümü tadacaktır. Mükâfatlarımızı ancak kıyamet günü verilecektir. Kim o gün ateşten uzaklaştırılıp Cennet'e sokulacaksa kurtulmuş olacaktır. Bu dünya hayatı ise aldatıcı bir menfaatten başka bir şey değildir.”**

Kıyamet günü gelince her insan ameline göre noksansız bir karşılık görür. Hiçbir kimseye cezasından fazla kötülük yapılmaz, haksızlık edilmez.

Yine başka bir ayette Mücadele suresi 6. ayette açık ve seçik bildiriliyor ki: **“Allah onların hepsini dirilteceği gün, yaptıklarını kendilerine haber verecektir. Allah, onların yaptıklarını bir bir saymıştır. Fakat kendileri unutmuşlardır. Allah her şeye şahittir.”**

Yine Yasin suresi 77 ve 78. ayetlerde buyrulmaktadır ki: “O çürümüş kemiklere kim can verip diriltecek? dedi. De ki, onları ilk defa yaratan diriltecektir. O, her yaratmayı hakkıyla bilendir.”

Bu ayetten açık ve seçik anlaşılacağı üzere, yüce Rabbimiz buyuruyor ki, tekrar dirilmeyi inkâr eden kimse hiç yok kendisinin yaratılmasını da inkâr etmiş oluyor.

Yalnız şu hususun altını çizmek lazımdır ki, Allah'ın izni ve müsaadesi olmadan hiçbir canlının ölmesi mümkün değildir. Ölüm zamanı daha önce yazılmış zamanı belli bir eceldir. Geri veya ileri alınamaz.

Hız. Ali anlatıyor: Hız. Peygamber Efendimiz vefat edip de taziye için gelenlerin arasında geldiği hissedilen fakat şahsen görünmeye bir şahıs vardı. Şöyle konuştu: **“Selam size ey ehl-i beyt! Allah'ın rahmeti ve bereketi size olsun. Her canlı ölümü tadacaktır. Muhakkak ki Allah katında her musibete sabır, her yok olana bir halef, her kaçana bir telafi vardır. Ancak Allah'a güvenin ve O'na dönün. Selam size, Allah'ın rahmeti ve bereketleri üzerinize olsun!”** dedi. Hız. Ali bu konuşma üzerine orada bulunanlara

sordu: **“Biliyor musunuz bu kimdir? Bu Hızır’dır, diğer gelen melekler de aynen böyle taziyelerini bildirdiler.”** dedi.²⁵

Hz. Ayşe der ki: Peygamberimizin vefatından sonra Hz. Ebu Bekir izin isteyerek Resulullah’ın konduğu odaya girdi. Mübarek yüzünün üstündeki örtüyü kaldırarak alnından öptü ve **“Allah doğru söyledi.”** diyerek dışarı çıktı ve sesli olarak şu ayeti okudu: **“Her canlı ölümü tadacaktır. Bir imtihan olarak size iyilik ve kötülük veririz. Sonunda bize döndürüleceksiniz.”**²⁶ Daha orada toplanan insanlara bir hutbe irad etti. Hutbesinde dedi ki: **“Kim Muhammed’e tapıyorsa şüphesiz ki Muhammed vefat etmiştir. Ve kim Allah’a tapıyorsa şüphesiz ki Allah diridir. (Hayy’dır) O hiç ölmez.”**

Netice olarak Yüce Rabbimiz yukarıda zikrettiğimiz ayetlerin tetkikinden de anlaşılacağı üzere **“El-Mümît”** ismi celili ile biz yaşayanlara şu mesajı veriyor:

- a. Her şeyin neticesi ölümdür.
- b. Bu dünya fanidir, insanlarda fanidir, esas baki olan ahiret yurdudur.
- c. İnsanlar dünyada yaptıkları her şeyin karşılığını ahirette vereceklerdir.

İşte bu durumu iyice anlayıp kavrayabilmemiz için Hz. Ömer’in şu uyarısına dikkat etmemiz gerekiyor.

“Kim, dünyada kendisine mal ve servet verilir de, onunla kendisine tuzak hazırlandığını bilmezse, o kimse aldanmıştır.”²⁷

Yüce Rabbim dünya yaşantımızda **“El-Mümît”** esmasından nasibini almış bir kul olmayı bizlere nasip etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- MÜMÎT ESMASI

Yüce Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuşlardır: **“Dünya müminin hapishanesidir.”**²⁸

Yine Resulullah: **“Cennet’te bir kırbaçlık yer, dünya ve dünyadaki her şeyden daha hayırlıdır.”**²⁹ diye buyurduğu ve arkasından da şu ayeti okuduğu rivayet edilmiştir. (Ali İmran suresi 185.)

“Kim, Allahu Tealâ’ya kulluk ve itaat etmiş, kötülüklerden sakınmış ve dünyadan yüz çevirmiş bir hâlde Rabbine kavuşursa Cennet’i ve Cennet’teki dereceleri kazanmış olur. Aksi hâlde bunlardan mahrum olur ve Cehennem çukuruna düşer.”

Yine bu konu ile ilgili olarak Resulullah şöyle buyurmuşlardır: **“Kim Cehennem’den uzaklaştırılıp Cennet’e konulmayı arzu ederse, Allah’a ve ahiret gününe iman etmiş olarak ölümü kendisine gelsin. Ve insanların kendisine vermesini arzu ettiği şeyleri insanlara versin.”**³⁰

Bu hadisi şeriflerin tetkikinden de anlaşılacağı üzere dünya tatlıdır, zehiri de öldürücüdür. Tabi ki dünyaya geldik, Rabbimizin bizler için lütfettiği her güzel şeyden istifade edeceğiz. Verdiği nimetlerden dolayı kendisine hamd edeceğiz. Şeytan dünya yaşantımızda kötü şeyleri; zehiri bize kristal kâselerde sunar. Onun bu aldatmacasına kanmayacağız. Bir başkasının bize yapmasını istemediğimiz şeyleri, biz de başkasına yapmayacağız. Mümin dünyaya âşık olarak girer, maşuk olarak çıkar. Mümin dünya zindanından çıktığında Cennet’i onun hükümdarlığını bulur.

Bakınız bir Allah dostu yazar bu konuyu şu mısraları ile ne güzel dile getiriyor:

Yâdında mı doğduğun zamanlar
Sen ağlar idin güler idi âlem
Bir ömür geçer ki olsun
Mevtin sana hande halka matem.

El-Mümîn olan Rabbim ahirete intikal ettiğimizde mahcup olacağımız, günahkâr olacağımız şeyleri yapmamızı nasip etmesin inşallah.

EL- MÜMÎT İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Dünyaya gelen her insan bilmelidir ki ölüm Allah'ın emridir.

Yüce yaratıcımız Kur'an-ı Kerim'in Mülk suresi 2. ayetinde bunu açık ve seçik olarak bize bildirmektedir. Ayette mealen şöyle buyrulmaktadır: **“Hanginizin daha güzel amel işleyeceğini imtihan etmek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur. O çok güçlüdür, çok bağışlayıcıdır.”**

Dünyaya gelen her canlı muhakkak ölümü tadacağına göre akli başında bir insan ömür sermayesini boşa harcamamalıdır. Ölümün olmadığı bir ahiret hayatı için ölümlü dünyada yaşarken azık hazırlanmalıdır. Çalışmalı, çabalamalı, hayırlara vesile olacak işler yapmalı, elinden geldiği kadarı ile ibadetlerini yerine getirmelidir. Allah çalışanların emeğini boşa çıkarmaz, muhakkak mü-kâfatlandırılır.

İbni Abbas'tan rivayet edilen bir hadiste Hz. Peygamber Efen-dimiz şöyle buyurmuşlardır. Kıyamet gününde insanlar üç grup hâlinde diriltilecektir.

1. Yaya olarak
2. Develere benzeyen buraklar üzerinde binekli olarak
3. Yüzleri üzerinde sürünerek

Yüze Rabbimiz bizleri **“Burak”** biniti ile sıradan geçirip Cennet'e kavuşturmayı hepimize nasip etsin inşallah.

El-Mümît esmasından nasibimizi alabilmemiz ve bize verdiği mesajı iyice anlayabilmemiz için kendi kendimize şu suali sormalıyız: **“Öldükten sonra dirileceğimize inanıyor muyum? İnanmıyor muyum?”** Evet, **“Öldükten sonra tekrar dirileceğime ve hayatımı ölümsüz olarak ahirette devam edeceğine inanıyorum.”** diyorsak o zaman Resulullah'ın dediğine göre, dediği biçimde kendimizi ölümden sonraki hayata hazırlanmamız gerekir. Kur'an, açık açık bizi uyarıyor: **“Dünyada âmâ olarak ölen, ahirette de âmâ olarak**

doğar.” Bu mevzuyu Resulullah Efendimizin yatağa girdiği zaman okuduğu şu dua ile bitirelim: **“Allah’ım! İsmine dirilir, isminle ölürüm. Sabah yataktan çıkmadan bizi öldürdükten sonra tekrar dirilten Allah’a hamd olsun, dönüş O’nadır,”** derdi.

Yüce Rabbim hepimizi **“El-Mümît”** esmasından nasibini almış, dünyada dünya, ahirette ahiret saadetlerine ulaşmış kullarından eylesin inşallah.

ŞİİR

SANA YÖNELDİM

Dünya nimetleri, başım döndürdü,
Gönül gözlerime, perde indirdi,
Yüreğimde, ne fenerler söndürdü,
Birer birer yakıp, sana yöneldim.

Kimi uykulara, derince dalmış,
Kimisi kararsız, ortada kalmış,
Kimi, Seni arar, kimi de bulmuş,
Bulanlardan oldum, sana yöneldim.

Âlimin ilmini, zâlim bilir mi?
Yol sokak bilmeyen, Seni bulur mu?
Bilenle bilmeyen, eşit olur mu?
Bilenlerden oldum, sana yöneldim.

Kâbe'de şahlanan, elleri gördüm,
Yalvarıp yakaran, dilleri gördüm,
Önünde durulmaz, selleri gördüm,
Kapıldım sellere, sana yöneldim.

Ne yaralar gördüm, ilâç kâr etmez,
Ne hastalar gördüm, gecesi bitmez,
Yine de; sabreder, isyana gitmez,
Hayran, hayran bakıp, sana yöneldim.

Aylar döner, mevsim döner, yıl döner,
Dünya döner, devran döner, yol döner,
Bir gün gelir, tövbe eder, kul döner,
Döndüm, döne döne, sana yöneldim.

Mahşerde çözülür, diller konuşur,
Diller inkâr etse, eller konuşur,
Göz, kulak, parmaklar, kollar konuşur,
Ben, nice ikrarla, sana yöneldim.

Bunu anlatması, zor gelir dile,
Nedir ki, dünyada çekilen çile,
Kabir azâbını, düşünmek bile,
Kuluna yetti de, sana yöneldim.

Şehit kula yüce rütbe vermişsin,
Ayağına hazineler sermişsin,
Dile benden ne dilersen demişsin,
Nasip eyle deyip sana yöneldim.

Yıllar geçer, ömür geçer âheste,
İstemem, gözüm yok, altın kafeste,
Bana, bir servet ver, o son nefeste;
Îmân, diye diye sana yöneldim.

DİNİ HİKÂYE

HZ. AZRÂÎL'DEN İZİN İSTEYEN HÜKÜMDAR!

Tabiîn devrinde yetişen büyük âlim ve velilerden Vehb bin Münebbih hazretleri şöyle ibretli bir hadise anlatır:

Kibirli hükümdarlardan biri seyahate çıkacaktı. Giymek için bir kat elbise istedi. Birkaç elbise değiştirdikten sonra biri hoşuna gitti. Sonra bir binek istedi. Kendisine getirilen binek hoşuna gitmedi. Birkaç at getirildi ve en güzelini seçip bindi...

Yolda giderken, pejmürde kıyafetler içinde bir zat selam verdi. Selamı almadı. O zat bineğinin dizgininden tuttu. Sultan, **"Dizgini bırak!"** diye haykırdı. O da, **"Senden bir dileğim var!"** dedi. Sultan, **"Atının dizginini bırak da ineyim. İhtiyacını o zaman arz et!"** dedi.

Adam, **"Hayır, şimdi!"** diye ısrar etti ve böylece atının dizginini bırakmadı. Naçar kalan hükümdar, **"İhtiyacını söyle!"** dedi. Adam da, **"Benim ihtiyacım sırdır!"** dedi. Bunun üzerine sultan kulağına fısıldaması için başını eğdi. Atın dizginini tutan zat sultanın kulağına, **"Ben ölüm meleği Azrâîl'im!"** dedi. Bunun üzerine sultanın beti benzi attı. Dili peltekleşti. Sonra dedi ki:

-Aileme dönüp ihtiyacımı yerine getirinceye ve onlarla helalleşinceye kadar bana mühlet ver!

-Hayır! Allah'a yemin ederim ki, sen ne aile efradını ve ne de geride bıraktıklarını artık bir daha göremeyeceksin!

Böylece onun ruhunu kabzetti...

Melekü'l-mevt, oradan ayrılıp salih bir kulun yanına gitti. Hasta olup, ölüme hazırlanan mümine selam verdi ve dedi ki:

-Senin katında bir ihtiyacım vardır. Kulağına onu fısıldayayım!

"Buyurun!" deyince kulağına **"ben ölüm meleğiyim!"** diye fısıldadı. Bunun üzerine o salih kul dedi ki:

-Gelmesi geciken bir kimseye merhaba! Yemin ederim ki, şu an yeryüzünde senden daha fazla kavuşmak istediğim bir kimse yoktur!

Bunun üzerine Azrail aleyhisselam **“yapmak istediğın ihtiyacını gör!”** deyince o mümin kul, **“Allah ile mülaki olmaktan daha sevimli ve ondan daha büyük bir ihtiyacım yoktur.”** dedi. Hazreti Azrail o zaman dedi ki:

-O hâlde hangi hâl üzerine ruhunu kabzetmemi istiyorsan o hâli seç!

-Senin buna yetkin var mı?

-Bana bu emir verilmiştir.

-O hâlde abdest alıp namaz kılayım, secdede olduğum hâlde ruhumu kabzet!

Daha sonra abdest aldı ve namaza durdu. Bu sırada ruhu kabzedildi...

İşte biri dünya sultanı bir âhiret sultanı... Mühim olan netice değil mi?

DUA

Allah'ım! Kâinattaki her şey ve her isim seni tarif etmektedir bize, sen o güzel isimlerinle aydınlatmazsan bizleri bizim ruhumuz karanlıkta kalır, El-Mümît ismine şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Hiç şüphe yok ki dünya ve ahirette yegâne sahibimiz sensin, her zaman, her yerde başvuracağımız senin makamındır. Bütün işlerimizi havale edeceğimiz yegâne güvencemiz sensin, ümidimiz sensin, şehri haram, belde-i haram, meş'ar-i haram ve Peygamberimizin kabri şerifi hürmetine bizi kötülüklerden, şerlerden, haram işlerden bizleri korumanı senden istiyoruz. Kabul buyur Yâ Rabbî! Allah'ım! sen yasakladın, biz yaptık, doğru yolu bırakıp eğriye saptık, dolayısıyla sonsuz günah işledik, günahlarımızın bağışlanmasını, ayıplarımızın hepsinin örtülmesini, bizleri Cehennem ateşinden kurtarmanı, gönül hoşnutluğunu, hayat emniyetimizi, affını, lütfunu istiyoruz. Affından lütfundan istifade eden kullarından eyle bizleri Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kur'an-ı Kerim'inde buyuruyorsun ki: **"Benim lütfum azabımdan çok büyüktür."** Biz de burada toplandık, el açtık, o lütfu ilahine talip olduk, kendilerine nimet verdiği nebiler, sıddıklar, şehitler ve salihler yüzü gözü hürmetine bizleri de Cennetle nimetlendirerek, Cennet'te cemalini gören o mutlu kullarından eyle bizleri Yâ Rabbî!

Hak etmedikleri hâlde kullarına karşılıksız nimetler lütfeden, yarattıklarını öldükten sonra diriltten, celal ve ikram sahibi Allah'ım! Kullarının kalpleri senin kudretinin elindedir. Onlara dilediğin şekilde tasarruf edersin, onlara dilediğin hayrı verir, dilediğinde şerlerden muhafaza edersin. Koruyup kolladığın sevgili kullarının arasına bizleri de kat, bizleri boynu bükük bırakma Yâ Rabbî!

Allah'ım! bizi fitnelerin şerrinden koru. Bütün meşakkatlerden uzak tut, görünür ve görünmez kaza ve belalardan muhafaza buyur, kalbimizi kin ve hasetten temizle, üzerimizde kul hakkı bırakma Yâ Rabbî!

Yüceler Yücesi Allah'ım! Dünyada ve ahirette bizi sıkıntıda bırakma, muhannete muhtaç etme, yalnız sana inanır, senden isteriz, senin kapından başka kapı aratma Yâ Rabbî!

Allah'ım! Hesapsız ve sonsuz olan kerem hazinenden bizleri mahrum bırakma!

Allah'ım! Bizleri sonu gelmez rahmetinle, gufranına, rahmetine ve sevincine gark eyle!

Allah'ım! İndirdiğin yüce kitabımızı Kur'an-ı Kerim hakkına bizim ona rağbetimizi arttır, onu hayatta bize rehber eyle, gözümüzü nur, göğsümüze şifa kıl! Allah'ım! Dilimizi onunla müzeyyen, yüzümüzü onunla güzel, bedenimizi onunla güçlü kıl. Gece gündüz okumamızı bizlere nasip et, Kur'an'ı bizlere yoldaş et, iki cihan selveri peygamberler peygamberi Hz. Muhammed Mustafa efendimizin güzîni ile bizleri haşret Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bu konumuzda El-Mümît esmana misafir olduk. Bu ismi celilin hürmetine yâ Rabbî kalbimizi karatma, rızığımızı daraltma, sağlık ver, sıhhat ver, bizlere hekim aratma Yâ Rabbî!

Allah'ım! Yüce Allah'ım! Yüzü soluk, boynu bükük, gözü yaşlı, suçu büyük olarak kapına geldik, kapının önünde bekliyoruz, aç kapını bize başka kapı aratma yâ Rabbî! Âmîn.

EL-HAYY
(C.C)

Hayy ismi celili yüce Allah'ın 99 isminden birisidir. Lügat manası yaşayan, daima canlı ve diri olan, ebedi hayat sahibi olan demektir.

Hayy ismi Allah'ın zatî isimleri ve subûti sıfatları içinde yer alır. Hayy ismiyle varlığının başlangıcı olmayan manasındaki “Ewel”, varlığının sonu olmayan manasındaki “Âhir”, mevcudiyeti ve ulûhiyeti gerçek olan “Hakk” isimleri arasında anlam yakınlığı vardır.

Çeşitli ayetlerde yaşatanın da öldürenin de mutlak şekilde Allah olduğu, her şeye onun vâris bulunduğu ve herkesin eninde sonunda ona varacağı belirtilmektedir. Mesela Yunus suresi 56. ayet, El-Hicr suresi 23. ayet ve Kaf suresi 43. ayette bunu açık seçik bizlere bildirmektedir.

Her türlü canlıyı yaşatıp öldüren, tekrar diriltten, kurduğu nizama, tabiatı idare eden bir varlığın kendisinin ebedi hayatta “Hayy” olması yani daima canlı ve diri, uyanık olması akıl ve idrak bakımından benimsenmesi zaruri olan bir gerçektir.

Hay isminin kullanıldığı Kur'an-ı Kerim'in üç ayetinde “Kayyûm” ismiyle yer aldığı dikkatimizi çekmektedir. Öyle anlaşılıyor ki “Kayyûm” yani her şeyin varlığı kendisine bağlı olan, kâinatı hem yaratan hem idare eden şeklindeki manasıyla “Hayy” ismi ve sıfatını fonksiyonel hâle getirerek “Hayyû'l-Kayyûm” denilmektedir. Bütün bu hususiyetler yalnız ve yalnız ancak yüce olan Allah'a mahsustur. O mutlak Hayy'dir. O her türlü canlıyı yaşatıp, öldüren, tekrar diriltten, amma kendisi daima Hayy (diri, canlı) olandır. Böylece Hayy isminin lügat manasına kısaca değindikten sonra ayetlerim ışığında bu esmayı anlamaya çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA HAYY İSMİ ŞERİFİ

El-Hayy ismi şerifinin izahına Ayet el-Kürsî ile başlayalım. Bu konudaki müfessirlerin yorumlarını inceleyelim: **“Allahü lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyü'l-kayyûm. Lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm.”**

Allah kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayandır, O Hayy'dır. O Kayyûm'dur. Yani Allah diridir, tekdir, Samed'dir, kâmil hayat sahibidir, ölmeyen devamlı var olandır. Mahlûkatın ihtiyacını gözeterek, onları koruyarak işlerini bir nizam içinde yürütendir. Ona ne uyku gelir, ne de uyuklar.

Cahiliye devrinde müşrikler elleri ile put dikiyorlar, sonra o cansız putlara Allah'ın ortağı olduğunu söyleyerek onun katından kendilerine şefaath edileceğine inanıyorlardı.

İşte yüce Allah da onların bu yalanlarını reddederek, vahdaniyetini beyan etmek için bu ayeti celileyi inzal ederek **“Allah'tan başka hakiki mabud yoktur. O Hayy'dır. Allahü Teâlâ'nın hayatı kimseden değildir, O'nun hayatının başlangıcı ve sonu yoktur. O kadimdir, hayatı son bulmaz, zatıyla kaimdir, asla zeval bulmaz. O'na hiçbir kötülük isabet edemez, O'nu dalgınlık ve uyku tutmaz, O daima diridir, O Hayy'dır, hayat sahibidir.”**

Hayy esmasına Kurtubî de şöyle bir yorum getirmektedir. Hayy, Yüce Allah'ın isimlerinden birisidir. Allah'ın ismi azamı olduğu söylenir. Rivayet edildiğine göre Hz. İsa ölümleri diriltmek istediğinde Allah'a **“Ya Hayy ya Kayyûm”** diye dâa edermiş.

Hız. Musa'ya Allah'ın ismi azamının hangisi olduğu sorulduğunda **“Ya Hayy, ya Kayyûm”** olduğunu söylemiştir.

Her türlü canlıyı yaşatıp öldüren, tekrar diriltten ve hayat ile ölüm arasında kurduğu ilahi nizamla tabiatı idare eden bir varlığın kendisinin ebedi hayatta Hayy olmasının kabulü akıl ve realite bakımından kabul edilemeyecek bir gerçektir. Onun içindir ki yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in beş ayetinde Hayy ismi Allah'a izafe edilmiştir.

Bakınız Allah dostu bir kardeşimiz Hayy esmasını ne güzel şu satırları ile dile getirmiştir:

Doğan günde, esen yelde, açan gülde murad sensin,
Diyen dilde, yazan elde, çalan telde sanat sensin,
Söner güneş, kayar yıldız, her hayatın bir sonu var,
Hayy sana münhasır Yarab, sonu gelmez hayat sensin.

Yâ Rabbî! Kâinata ne kadar canlı varsa, o canlılar yaşantılarını senin Hayy isminden alırlar. Hayy ismi celiline yakışır bir şekilde uyurgezerlerden değil de bakıp görenlerden eyle bizleri.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-HAYY ESMASI

Hayy ismi celili ile ilgili olarak kısmen Kayyûm ismi şerifine de değinmiştik ve demiştik ki bu iki ismin Hayy ve Kayyûm isminin bir arada telaffuz edildiği Ayet el-Kürsî'nin fazileti bir hadisi şerifte, Allah'ın kitabındaki en faziletli ayet olduğu belirtilmiştir.

Resullah şöyle buyurmuştur:

“Bu ayet herhangi bir evde okunduğunda, şeytanlar o evi otuz gün süreyle terk ederler. Ve hiçbir büyücü (sihirbaz) erkek ve hiçbir büyücü kırk gece içerisinde o eve giremez.” (Fedâilü'l-Kur'an s. 448)

Yine rivayet edilen bir hadiste Ebey b. Kaib naklediyor. Resulullah bir toplantı esnasında, **“Ey Ebu Münzir! Yanında bulunan Allah'ın kitabından hangi ayet daha büyüktür biliyor musun?”** diye buyurdu. Allah ve Resulü daha iyi bilir, dedim. Soruyu tekrar sorunca **“Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm”** dedim. Bunun üzerine Resulullah göğsüne vurup, **“Ey Ebu Münzir! İlim sana kutlu olsun!”** diye buyurdu. (Müslim ve Ebu Davut'tan rivayet).

Yine başka bir hadiste Hz. Ali'nin, Resulullah efendimiz minber üzerindeyken şöyle dediğini duydum dediği rivayet edilmektedir: **“Kim Ayet el-Kürsî'yi her farz namazından sonra okursa Cennet'e**

girmesine, ölümden başka hiçbir şey mani olamaz, ölünce de Cennet'e girer. Onu okumaya ancak Allah'ın sıddık ve abid kişileri devam eder. Kim onu yatağına girdiğinde okursa, Allah o kimseyi kendi canı, komşusu, komşusunun komşusu ve etrafındaki evler hususunda emin kılar." (Münziri-Tergib ve Terhib).

EL-HAYY İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Hayy olan Yüce Allah, hayat sahiplerine yaratılışındaki hikmete göre sınırlı bir hayat ve ömür vermiştir. Bitkiler, hayvanlar ve insanlar canlıdır, hayat sahibidir. Hepsi doğar, yer, içer, yaşar ve sonra ölür. Bir Allah dostu bunu ne güzel izah ediyor. İnsanlar dünyaya bir, bir gelir, bir, bir gider, kalan birdir. Gelen gider, giden dönmez, bu bir sırdır.

İşte bu sır hakiki hayat sahibi Hayy olan Allah'a aittir. Her şey O'na muhtaçtır. O ise hiçbir şeye muhtaç değildir.

Ziyauddini Nahşebi hazretlerinden bahsedildiğine göre: Akşam namazı yaklaşmıştı ki, Azrail (a.s.) Hayrun Nessac hazretlerinin ruhunu kabzetmek üzere geldi. Nessac şöyle dedi: Ey ruhları kabzededen ve bedenleri parçalayan melek sen de Allah'ın kulusun, ben de Allah'ın kuluyum, seni yaratan benim canımı almak için emir verdi. Aynı yaratan bana da namaz kılmamı. Sana emredilen şey senden sakıt olmayacak, ancak bana emredilen şey benden geçecek. Biraz bekle de akşam namazını eda edeyim. Azrail'e Nessac'ın istediğini yapması emredildi. Hayrun Nessac su istedi, abdest tazeledi, akşam namazını kıldı ve canını, canı isteyene verdi.

Bakınız Allah dostu Yunus bu anı nasıl dile getiriyor.

Canı canan dilemiş vermemek olmaz ey dil,

Ne niyaz eyleyelim ol ne senindir ne benim.

Bu esmadan biz kullara verilen mesajı özetleyecek olursak, Allah Hay'dır, daima diridir. O yemez, içmez, yatmaz ve uyumaz,

her zaman bizi görür ve gözetir. Bunun bilincinde olarak hareket etmeliyiz.

Hız. Peygamber Efendimizin şu hadisini hiç ama hiç unutmamalıyız. Hak Teâlâ şöyle buyurmaktadır: **“Bir kulumu sevdiğim zaman onun işitmesi, görmesi ve gönlü ben olurum. O kulum artık benimle duyar, benimle görür, benimle düşünür.”**

Rabbim hepimizi kendisine layık kul, peygamberimize lââyık ümmet etmeyi nasip etsin inşallah.

ŞİİR

SANA DÂİR

Güneşte, ayda aradığım Sen'sin.
Şu göğsümdeki kafeste Sen,
O kafesin içinde aldığım nefes Sen'sin.
Attığım adım Sen,
Biricik yâdım Sen'sin.
Batıp giden şeyleri sevmeyişim Sen,
Her söylenene gülmeyişim Sen'sin.
Firavun'a bile yazılsa yazgım,
Asiye'nin gözleriyle baktığım Sen'sin.
Ebâbillerin ayağındaki taşlar Sen,
Uhût'ta düşen başlar Sen'sin.
Ebrehe'nin yıkmak için koştığı Sen,
Kurtulmak için kaçtığı Sen'sin.
Şeytanın isyanı Sen'in nuruna,
Âdem'in gözyaşlarına hayat olan isim Sen'sin.
Ey Rahmân'ın medâr-ı rahmeti,
Ey şu koca kâinatın kâmeti!
Gönlümün Cehennemleri beni Nemrud'a bile satsa,
İbrahimî duruşum Sen'sin.

Güllerin yanmadığı ateşlerde aradığım Sen,
 Yüreğimdeki savaşlarda kendimden bile koruduğum Sen'sin.
 Beni ateşlere yâr eden Sen,
 Hayallerimi Sen'den gayrisine ağyâr eden Sen'sin.
 Yüreğimdeki ışıklar yıldız değil,
 Her biri bin yıllık hançerdir onlar,
 Ve uçlarında, hayalinden geriye kalanlar...
 Her bir parçamda ağlayan Sen,
 Âfâkın gözlerinde parlayan Sen'sin
 Baktığım Sen, gördüğüm Sen'sin,
 Ne kâinat var şimdi, ne de ben,
 Sen'i çıkarsam kendimden,
 Geriye sadece yokluk kalır.
 Yokluk ben, varlığım Sen'sin...

Zeliha Bayram

DİNİ HİKÂYE HÜDHÜD'ÜN FİKRİ

Süleyman Aleyhisselam'a hem dünya hem de ahiret saltanatı verilmişti.

Dünyadaki saltanatı, çok zengin oluşu, insanlardan başka cinlere de hükmedişi, hatta hayvanlara bile hâkim oluşuydu. Onun yanında kurtlar, kuşlar itaatli birer hizmetçi gibiydiler. Ne emrederse hemen yerine getirirler, ne isterse derhal yaparlardı.

Bir gün bir melek elinde bir bardak su ile geldi ve şöyle dedi: "Ey insanların ve diğer canlıların sultanı! Şu elimdeki suyun adına "ab-ı hayat" denir. Bunu içersen çok uzun ömürlü olacaksın, asırlarca yaşama imkânına kavuşacaksın. Nice kavimler ölecek, yerlerine yenileri gelecek, ama sen hepsinin zamanında da ömür sürecek saltanatta olacaksın. Yeter ki bu sudan iç!"

Süleyman Peygamber düşünmeye başladı: "Ben bu söyledik-

lerini, kuşları toplayıp bir istişare edeyim de sonra kararımı bildireyim!” dedi.

Bir gün bütün kuşların hazır bulunduğu bir zamanda durumu anlattı: **“Bana, bir melek ab-ı hayatı getirdi. İçersem çok uzun zaman yaşayacak, asırlarca saltanat sürecekmişim, ne dersiniz, ab-ı hayattan içeyim mi?”**

Hepsi de sevinçle cevap verdiler: **“İçiniz efendim, içiniz de asırlarca yaşayınız.”**

Ancak o sırada Hüdühüd kuşu yoktu. Geldiğinde diğer kuşlar dağılmak üzereydi. Onun yeni geldiğini gören Süleyman Aleyhissalam: **“Bakın, dedi, bir kardeşiniz toplantıda yokmuş. Bir de Hüdühüd’ün fikrini soralım, belki ufkumuzu genişletecek görüş ileri sürebilir. Durumu ona da anlattı. Hüdühüd yavaş yavaş konuşurdu. Fakat bu sefer heyecanla ve aceleyle konuşmaya başladı: “İçmeyiniz efendim, ab-ı hayattan içmeyiniz!” “Neden içmeyeyim, sebebini de söyler misiniz?” “Neden olacak Efendimiz, siz bu sudan içince asırlarca yaşayacaksınız, ama sizin emsal ve akranlarınız ölmüş, bu âlemden göçmüş olacak. Emsal ve akranlarınızın hepsinin de ölümlerinin acısını tadacak, aranızdan ayrılışının ıstırabını duyacaksınız. Sonra yeniden dost ve emsaller edineceksiniz. Onlar da bir müddet sonra ölümü tadacak, aranızdan ayrılacak. Siz, onların da ölümlerinden acı duyacak, üzüntü hissedeceksiniz. Bu nasıl bir hayat ki, daima emsal ve akranlarınız durmadan ölüp gidecek ve siz de durmadan onların ölümlerinin acısını tadacak, hasretini hissedeceksiniz?”**

Düşünmeye başlayan Süleyman Aleyhissalam dağılmak üzere olan kuşlara sordu: **“Ne dersiniz, kardeşiniz Hüdühüd’ün söylediklerine?”**

Hep birlikte cevap verdiler: **“Katılıyoruz, kardeşimiz Hüdühüd bizden isabetli görüş ileri sürdü. Kararımızı onun söylediği şekilde düzeltmemiz gerekir.”**

Süleyman Aleyhisselam ab-ı hayat getiren meleğe seslenip kararını bildirdi: **“Ab-ı hayatı içmekten vazgeçtim, herkes gibi zamanı gelince ölmeyi daha hayırlı olarak görüyorum. Az yaşa çok yaşa, akıbet ölüm gelecek başa... Al götür ab-ı hayatını. Herkes gibi sınırlı ömür yeter bana!”**

Kuşlar uçup dağıldılar. Süleyman Aleyhisselam da oradan ayrılıp köşküne gelirken yolda bir gence rastladı. Gencin derdi büyüktü. Diyordu ki: **“Ey Allah’ın Resulü! Dedem çok yaşlandı, ekmeğini yiyemiyor, suyunu içemiyor, tuvaletini de kendi başına yapamıyor. Aile halkımız ona hizmette kusur etmemek için çırpıyoruz. Ama artık dayanma gücümüz bitti. Ne olur, bir dúa et de, derdimize bir çare bulunsun...”**

Süleyman Aleyhisselam ellerini açıp şöyle dúa etti: **“Ya Rabb! Sonu rezil ömürden sana sığınırım. Bana ve başka bir kuluna rezil ömür verme, ele düşecek hale gelince emanetini kolaylıkla al. Bu, yaşamaktan daha güzeldir.”**

Bu sırada koşu koşu biri gelip gencin kulağına fısıldadı: **“Yaşlı deden Hakkın rahmetine kavuştu. Evden seni istiyorlar...”**

DÛA

Allah’ım! Seni tarif etmektedir, bütün güzel isimlerin, bu güzel isimlerinle aşikâr etmezsen bizleri ruhumuz karanlıkta kalır, Hayy ismi Azamına şahit yaz bizleri.

Ey Allah’ım! Hayy ismiyle müsemmasıyla diri olan, her şeyi bilen ve her şeyi görüp, gözeten sensin. Ey yumurtadan tavuğu, tavuktan yumurtayı çıkartarak o yumurtaya can veren, vakti gelince ham korukları helva yapan sensin, Hayy ismi celilinden bizleri de nasiplendir Yâ Rabbî!

Allah’ım! Hem Hayy’sın, hem Kayyûm, hem ewel, hem âhirsın, eşi emsali olmayan birisin, birliğin altında topla bizleri!

Allah’ım! Bizlere güzel isimlerini anlayacak idrak ver, bizleri

esma-ü'l-hüsnanın ebedi tecellisine mazhar eyle, bizlere ebedi Cennet'inde cemalini görecek göz ve gönül ver!

Bizleri güzel isimlerinin feyzinden istifade eden, okuduklarımızı anlayan, anladıklarımızı anlatan ve yaşantımızı ona göre düzenleyen kullarından et!

Yüceler yücesi Allah'ım! Kıldığımız namazları miracımız eyle, her secdeye kapandığımızda secdelerimizi kabul eyle, her secdede **"Kab-ı Kavseyin'e"** yakıştır bizleri!

Yâ Rabbî! Kâbe'ye komşu eyle, secdelerimizi senin zikrinle lezzetlendir dilimizi, senin ilminle doldur beynimizi, senin ilminle doldur kalbimizi!

Ey kâinatın eşsiz imparatoru din gününde yüzümüz ak eyle, kalbimizi pak eyle, günahımızı af eyle, sevabımız çok eyle, Cennet'inde cemalini lütfedip gösterdiğin kullarından eyle!

Yâ Rabbî! Nefsimize zulmetmekten kurtar bizleri, nefsimizin kurbanı eyleme bizleri, cehaletin karanlığından kurtar, nuruna kavuştur kalbimizi!

Bizler bir seni biliriz, bir seni görürüz, bir seni duyar, bir seni işitiriz, bir sensen isteriz. İşte şu anda toplandık huzurundayız, büktük boynumuzu, uçuk benizlerimizle, yaşlı gözlerimizle, günahkâr ellerimizi açtık senden istiyoruz, rızkımızı daraltma, muhannete muhtaç eyleme, kalbimizi karartma, kapının önündeyiz aç kapını Yâ Rabbî! Bizlere başka kapı aratma!

Vatan ve milletimizin, hükümeti cumhuriyetimizin, çoluk çocuk, akraba-ı taallukatımızın selameti, ülkemizin rahmet ve bereketi, günahlarımızın affı, tövbelerimizin kabulü için el- Fatiha.

EL-KAYYÛM
(C.C)

Kayyûm, Yüce yaratıcımızın 99 isminden biridir. Lügat manası bir işin idaresini üzerine almak, gözetip korumak anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle her şeyin varlığı kendisine bağlı olan ve kâinatı idare eden, yöneten demektir.

Allahu Teâlâ yaşattığı, can verdiği her canlı varlığa bir ömür takdir etmiştir. İnsan yaşayıp dururken, bir gün gelir, ölür. Artık o ceset hayatiyetini kaybeder, eskisi gibi şekil itibariyle görünse de gözleri görmez, kulakları duymaz, tamamen cansızdır. Zira o cese can veren ruhtur. Ruh çıkınca ceset bu hâle gelir. Ceset her an ruhun yardımına muhtaçtır. İşte kâinattaki her şey, her zerre KAYYÛM olan Allah'ın yardımına muhtaçtır.

Her şeyin varlığı kendisine bağlı olan, gökleri, yeri ve her şeyi dengede tutan, varlığını devam ettiren, kâinattaki şu kusursuz düzeni kuran ve sürdüren yalnız ve yalnız Allah'tır.

Bakınız bir şair kardeşimiz Rabbimizin bu sırrı ilahisini bize ne güzel anlatıyor:

Güneş, ay ve yıldızlar gökyüzünde duruyor,
Bu direksiz tavanı, böyle kim durduruyor.

AYETLERİN IŞIĞINDA KAYYÛM İSMİ ŞERİFİ

El-Hayy ve El-Kayyûm ismi şerifleri ismi azam olarak nitelenir.

Bakara suresi 255. ayette Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **“Allah, O’ndan başka tanrı olmayan, kendisi uyumayan ve uyku tutmayan, diri, her an yarattıklarını gözetip durandır. Göklerde ve yerde olanların hepsi O’nundur. O’nun izni olmadan huzurunda kim şefaath edebilir ki? Onların işledikleri ve işleyeceklerini bilir. Dilediğinin dışında ilminden hiçbir şeyi kavrayamazlar. Hükümdarlığı gökleri ve yeri kaplamıştır. Onların gözetilmesi O’na ağır gelmez. O yücedir, büyüktür.”**

Bu ayette Yüce Rabbimiz adeta bizlere kendisini tanıtıyor. Kendisinin daima diri olduğunu Allah’tan başka ilah olmadığını, ken-

disinin KAYYÛM olduğunu, kudretin kaynağının kendisi olduğunu, kendisine gafletin yaklaşamayacağını, kendisinin hiç uyumadığını ve uyku tutmadığını, göklerde ve yerde ne varsa yalnız O'nun olduğunu, onsuz hiçbir şeyin olamayacağı gibi, onun izni olmadan kimsenin şefaata edemeyeceğini açık ve seçik olarak bize bildiriyor.

Yani biz insanlara diyor ki, benim bilgim olmadan, ben dilemeden hiçbir şey yapamazsınız, benim kürsüm her şeyi, gökler ve yeri çepeçevre kuşatmıştır. Sizde bunun bilincinde olun, atacağınız her adımı, yapacağınız her fiili ona göre yapın.

Yine Rum suresi 25. ayette: **“Göğün ve yerin, buyruğu ile ayakta durması, O'nun varlığının delillerindedir. Sonra sizi yerden bir defa çağırdığı zaman kabirlerinizden çıkıverirsiniz.”**

Burada ayrıca bir uyarı ve ikaz var. Bir gün gelecek verdiğim bir emirle kabirlerinizden çıkarak huzuruma geleceksiniz, işte o zaman bütün yaptıklarınız müspet veya menfi her aletinizden sorguya çekileceksiniz.

Bir şairin dediği gibi:

Şol gün ki mizan kurula,
Hak kapısında durula,
Halayık ola sürüle,
Ya Rab ne olacak benim halim?

Yâ Rabbî! O hesap gününde mahcup olmamamız için dünya yaşantımızda KAYYÛM ismi celilinden nasibini almış kullarından eyle bizleri!

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- KAYYÛM ESMASI

Âl-i İmrân suresinin faziletine dair birçok haber rivayet edilmiştir. Bunlardan birinde Resulullah şöyle buyurmuştur: **“Kıyamet gününde Kur'an-ı Kerim ve onun emirlerine gereğince uyan, amel**

eden, ehli Kur'an olanlar getirilir. Kur'an'ın önünde Bakara suresi ve Âl-i İmrân yer alır." Resulullah bu iki sure hakkında şöyle rivayet ediyor. Bu iki sureyi okuyan kimse, onları okumasını sağladığı sevabın gölgesindedir. Nitekim hadisi şerifte **"kişi sadakasının gölgesindedir"** denilmektedir.

Yine İbni Abbas'tan rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurmuşlardır: **"Kim Cuma günü Âl-i İmrân suresini okursa güneş batıncaya kadar ona Allah rahmet, melekleri de dua ederler."**

Yine Resulullah'ın şöyle rivayet ettiği bildirilmektedir: **"Kim Âl-i İmrân suresinin sonunu okur da üzerinde düşünmezse ona yazıklar olsun!"** deyip mübarek parmaklarını saya, saya on defa tekrar etmiştir. Bahsi geçen ayetin meali şöyledir: **"Ey iman edenler, nefsi arzularınıza ve çeşitli zorluklara karşı dayanın, düşmana karşı sabır ve sebat yarışına girin, nöbet tutarmış gibi bekleyin, cihada hazırlıklı olun ve Allah'tan korkun, emirlerine uygun yaşayın ki kurtuluşa eresiniz."**

Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Bakara suresinin son ayeti ile ilgili olarak Vâhidî, Mukatil İbn Süleyman şöyle rivayet edildiğini bildirmektedir.

Hz. Peygamber Miraca çıktığında O'na Bakara suresinin son ayetleri verilmiştir. Bunun üzerine melekler, **"Hiç şüphesiz Yüce Allah'a iman etti diye âmanerrasûlü'yü güzel bir övgü ile ikram etti."** dediler.

Bundan sonra sen O'ndan iste ve O'na yalvar yakar, dediler. Bunun üzerine Cebrail Hz. Peygambere nasıl dua edeceğini öğretir. Hz. Peygamber de, **"Ey Rabbimiz, bağışlamamı dileriz, dönüş ancak sanadır."** deyince: Yüce Allah **"Şüphesiz ben sizi bağışladım."**

Hz. Peygamber **"Bizi muaheze (kınama, azarlama) etme"** deyince, Allah **"Ben sizi muaheze etmeyeceğim!"** diye buyurur. Hz. Peygamber **"Üstümüze ağır yük yükleme!"** deyince, Cenab-ı Hak,

“Ben size katı davranmayacağım!” diye buyurur. Hz. Peygamber **“Takat getiremeyeceğimiz şeyi bize yükleme!”** deyince Allah, **“Muhakkak ki sizi affettim, sizi bağışladım, size merhamet ettim ve kâfir toplumlara karşı da size yardım ettim!”** diye buyurur.

Bazı rivayetlere göre Hz. Peygamber bu şekilde dua ederken meleklerin âmîn (kabul buyur) dedikleri bildirilmektedir.

Bu konuyu şu iki hadisi şerif ile noktalamak istiyorum. Nakleden Enes bin Malik diyor ki, Resulullah'ın Hz. Fatıma'ya şöyle buyurduğuna şahit oldu.

“Kızım Fatıma! Sana sabah ve akşam Ya Hayyu! Ya Kayyûm! Rahmetinden yardım istiyorum, bütün işlerimi düzelt! Bir an olsun beni yalnız bırakma!” demeni tavsiye ettim. **“Bu tavsiyemi tutmana engel olan nedir?”** diye buyurdu.

Ebu Ali Kennani şöyle naklediyor: Hz. Peygamberi rüyada gördüm. Kendisine şöyle dedim: **“Ey Allah'ın Resulü! Allah'ın kalbimi öldürmeyip diri tutması için bana bir dua öğretir misin?”** deyince bana şöyle dua etmemi tavsiye etti: **“Kalbinin devamlı diri kalıp ölmemesi için her gün sabah namazının sünneti ile farzı arasında 40 defa şöyle oku: “ya hayyu ya kayyûmu lâ ilâhe illâ ente.”**

Özetleyecek olursak bu iki isimle yardım isteyen kimseler, sanki Yüce Allah'ın bütün isimleriyle ve bütün sıfatlarıyla yardım istemiş gibi olurlar. Dolayısıyla sıkıntılardan kurtulmanın, üzüntüleri gidermenin ve isteklerin yerine gelmesinin reçetesi YA HAYYU-YA KAYYÛM esmasının sırrında gizlidir.

Yüce Rabbimiz bu dersimizde Kayyûm esmana misafir olduk. Ey Kayyûm olan Rabbim, her zorluğu bizlere kolay kıl!

Şairin dediği gibi:

Ömür biter, söner yanan mum

Zamanın sonsuzluğunda bizi korusun Kayyûm.

EL- KAYYÛM İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Kul kendisini yoktan yaratan ve onun “OI!” emri ile yarattığı dünyaya gönderen, Allah’ın bütün fiili sıfatları kapsayan KAYYÛM ismi ile tanıştığında bakınız neleri öğrenmiş olur.

- Kâinatta ne varsa O’nun desteği ile var
- Varlığının devamı O’na bağlıdır.
- Her canlı ancak O’nun emri ile canlı kalır.
- Her şeyin düzenli bir şekilde idaresi ve yönetimi O’nun elindedir.
- O’nun adaletinin her şeyi kapsadığını,
- İyilik edenlerin sevapla mükâfatlandırılacağını, kötülük edenlerin cezalandırılacağını,
- Bu dünyanın geçici olduğunu,
- Dünyaya her gelen canlının öleceğini,
- Hesap gününün var olduğunu anlar ve ona göre yaşantısını düzenler.

Mevlana hakkın rahmetine kavuştuğunda, binlerce insan tabutunu tutmak isterken aralarında Hıristiyan papazlarında olduğu dikkat çeker. Sizin ne işiniz var burada? diye sorulduğunda, onların cevabı şudur. Mevlana hepimizin Mevlana’sıydı, derler.

Bakınız Allah’ın bu ismi celilinden nasibini almış, bir mümini bir Allah dostu ne güzel ifade ediyor.

Şu fani dünyada: Öyle bir hayat yaşa ki,
Yaşarken herkes seninle öğünsün,
Öldüğünde de küffar bile döğünsün.

Yâ Rabbî! Biz sana inanır ve şahadet ederiz ki sen teksin, senden başka ilah yoktur. Biz seni tenzih ve tesbih ederiz. Bize bu dünyada ve ahrette afiyet ver ve bizi cemalinle şereflendir.

ŞİİR

SEN MEVLA'YI SEVENDE MEVLA SENİ SEVMEZ Mİ?

Sen Mevla'yı sevende Mevla seni sevmez mi?
Rızasına ivende rızasını vermez mi?

Sen Hakk'ın kapısında canlar feda eylesen
Emrince hizmet kılsan Allah ecrin vermez mi?

Şer'i Şerif yolunda havf-i Hudâ dilinde
Ehlullah'ın hâlinde Allah hâlin sormaz mı?

Variyetin mahv edip Kur'an yolunda gidip
Yar ile yaran olsan yarin yaver olmaz mı?

Derd ile cangahında ateş yansa ahında
Ah u feryadlar etsen derde derman vermez mi?

Canın canan elinde canan canın dilende
Yarelensen yolunda yaran merhem urmaz mı?

Lütfi'ye lütf-i Mevla rahm eyleye Te'ala
Allah deyu çağırırsan Kerîm kerem kılmaz mı?

Muhammed Lütfi

DİNİ HİKÂYE

Dul Kadın ve Yahudinin İmanı

Bir bayram arifesinde, dul bir kadın yanında babadan yetim kalmış çocuğu ile zengin bir hacının dükkânına girerek, Allah rızası için yardım istedi. Hacı fakir kadına yardım etmediği gibi: "Ben sizin için mi çalışıyorum? Defol şuradan!" diyerek kovdu.

Hacıdan hiç ummadığı bir şekilde cevap alarak kapı dışarı edi-

len kadıncağız, üzülererek oradan ayrılıp giderken, hacının karşısındaki dükkânın sahibi olan yahudi, o fakirin ızdırabını anladı ve, **“Nedir hanım, hacı size niçin bağırdı?”** diye sordu. İmanlı ve şuurlu biri olan kadın, Yahudiye hacıyı şikayet etmek yerine: **“O benim büyüğümdür. Döver de, kovar da, sana ne oluyor?”** diye cevap verdi. Fakat Yahudi durumu anlamıştı. Kadını ısrarla dükkâna çağırıp, ne isterse almasını, kendisine ve çocuğuna olacak elbisenin kendisinde bulunduğunu hatta hacınınkinden daha iyisini kendisinden alabileceğini söyleyerek dükkânına getirdi. Dul kadın ve yetim çocuk Yahudinin dükkânından beğendikleri elbiseyi giydiler, kuşandılar ve kadın Yahudiye: **“Allah sana iman nasip etsin! Sen bizi gjydirdiğin gibi Allah da sana Cennet'te köşkler verip Cennet elbiseleri gjydirsin, gibilerden dua etti, yanındaki masum çocuk da, anasının duasına âmin!”** dedi. Şen şakrak oradan ayrılıp gittiler.

Dul ve yetimi dükkânından kovan hacı, o gece bir rüya gördü. Rüyasında kıyamet kopmuş ve kendisi Cennet'e girmişti. Cennet'te gezerken gayet güzel, gözleri kamaştırıran bir köşk gördü. Baktı ki, köşkün kapısında kendisinin ismi yazılı idi. **“Demek ki burası bana ait”** diyerek köşkün kapısından içeri girmek istedi. Fakat kapıda bekçi olarak bekleyen melekler hacıyı içeri almadılar. **“Giremezsin hacı, dur bakalım nereye gidiyorsun?”** dediler.

Hacı durdu: **“Niye giremiyorum, bu köşk benim değil mi?”** diye sordu. Melekler cevap verdiler: **“Düne kadar senindi ama maalesef dün sizden başkasına devredildi. Daha henüz kapısının üzerindeki tabelâ da sökülmemiş, yakında sökerler.”** dediler.

Hacı neye uğradığını anlayamadı. O telaş ve heyecan içinde uyandı ki, yatakta yatıyor: **“Eyvah ben ne yaptım! Dün çocuklara iyilik etmemekle hata ettim, demek ki benden sonra onları Yahudi Avram efendi gjydirmişti. Köşkü kaçırдық!”** dedi.

Sabah olunca doğru yahudi Avram efendinin dükkânına gitti.

Selam, hoş - beşten sonra: **“Avram efendi! Dünkü dul kadına sen kaç liralık elbise verdiysen onların parasını sana ben vereceğim!”** dedi.

Yahudi bir altın değerinde elbise verdiğini söyledi. Hacı: **“Madem o kadarmış al sana onun iki misli.”** dedi. **“Fakat Avram olmaz!”** dedi. Hacı değerini yükseltti, hacı yükselttikçe yahudi olmaz diyor, yahudi kabul etmedikçe hacı vermek istediği parayı artırıyordu. Hacı yüz altın, ikiyüz altın vermeğe başladı ama artık Avram'ın da sabrı taşmıştı. **“Olmaz hacı olmaz, o köşk yüz altınla bin altınla satın alınmaz... O senin gördüğün rüyayı ben de gördüm ve işte Müslüman oldum. O köşk düne kadar senindi, sen daha ewel yaptığın hayır - hasenatla o köşkü yaptırmıştın ama dün bana sattın. Ben onu tekrar sana satmaya niyetli değilim. Sen artık bundan sonra kapına geleni boş çevirmede, Cennet'te kendine başka saraylar yaptır. Allah'ın mülkü geniştir.”** dedi. Yahudiden de bu cevabı alan hacı, bir daha kapısına geleni boş çevirmeyeceğine dair kendi kendine söz vererek oradan ayrıлып gitti. Ama köşk de elden gitti. Allah yardımcısı olsun.

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimler. Sen o güzel isimlerinle aydınlatmaz isen bizleri ruhumuz karanlıkta kalır, El-Kayyûm ismi celiline şahit yaz bizleri

Ey Hayy ve Kayyûm olan Allah'ım! Senden başka ilah olmayan Allah'ım! Senden kalbimizi mağfiret nurunla doldurmanı istiyoruz. Allah'ım! Ayrılıktan, nifaktan ve kötü ahlaktan sana sığınıyoruz. Allah'ım! Asla uyumayan, uyku tutmayan isminle bizleri koru, yok olmayan desteğinle bizleri himaye et, üzerindeki sayısız kudretinle bizlere merhamet et, dünyada dünya, ahrette ahret muradımızı ver, Cennet'te cemalini göstermeyi bizlere nasip et.

Allah'ım! Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Tövbe suresi 129.

ayetinde şöyle buyuruyorsun: **“Ey Resulüm! Eğer senden yüz çevirirlerse, deki: Bana Allah yeter, O’ndan başka ilah yoktur. Ben ancak O’na güvendim ve o büyük arşın sahibidir.”** de, diye buyuruyorsun. Bizler bu emirlerine aynen uyuyor ve aynen kabul ederek sana yalvarıyoruz.

Yaptığımız bu ibadetleri eksiği ile noksanı ile kabul buyur Yâ Rabbî! Yâ Rabbî! Bizleri affet, bizlere acı merhamet et, kalbimizi aç, gönlümüze nurunu saç Yâ Rabbî! İşlerimizi senin emrine uygun olarak yapmayı, yasaklardan kaçmayı bizlere nasip et Yâ Rabbî! Bizlere lütfedip, bizleri İslâm olarak yarattın, İslâm’ı yaşamamızı, İslâm gibi hareket etmemizi ve İslâm dininin emrettiği gibi çene kapamayı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

İlahi Yâ Rabbî!

Hikmetine karşı rızanı,

Nimetine arşı şükrü,

Belaya karşı devayı,

Sıkıntılara karşı edayı,

Keder karşı sevini,

Fakirliğe karşı zenginliği,

Günaha karşı sevabı,

Cehennemine karşı Cennet’i,

Gazabına karşı lütfü,

Üzüntüye karşı sevinci,

Bizlere lütfedip verdin. Bu nimetlerine karşılık, aciz insanlar olarak sana layık kul olmadık, bu hususta bizlere acı, merhamet et, bizlere tevhid kapısını, hidayet kapısını, mağfiret kapısını, şükür kapısını, ibadet kapısını, sabır kapısını, helal rızık kapısını bizler açık tut. Kendine layık kul, peygamberine layık ümmet olmayı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizleri, çocuklarımızı, anamızı, babamızı ve yakınla-

rımızı El-Hayy ve El-Kayyûm esmasından nasibini almış ve yaşantısını ona göre yöneltmiş kullarından eyle, bütün günahlarımızı bağışla yaptıklarımızdan utanıyor, yapamadıklarımızdan dolayı affını istiyoruz, kabul buyur Yâ Rabbî!

Günahlarımız affı, kalbimizin ıslahı, dualarımızın kabulü, ümmeti Müslüman'ın, hükümet, cumhuriyetin payidar olması, çocuklarımızın muvaffakiyeti, borçlarımızın edası, hastalarımızın şifası için, bu sohbetimizde El-Kayyûm esmana misafir olduk, misafirliğimizi kabul buyur Yâ Rabbî! Âmîn.

EL-VÂCID
(C.C)

Vâcid, Yüce Allah'ın 99 isminden biridir. Lügat manası istediğini, istediği anda bulan, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan demektir. Yüce Yaraticımız hiçbir şeye muhtaç değildir. Bir şeyi istemesi ve istediği şeyin hemen yerine gelmesi O'nun ol emrine bağlıdır. Allahü Teâlâ her şeyi yerine getireceği zaman her şey hemen O'nun emrinde ve huzurunda hazır ve nazır olur. Hiçbir şey O'na karşı gelemmez. O'nun ulaşamadığı, gücünün yetmediği hiçbir şey yoktur. Hiçbir şey kendisini O'ndan gizleyemez. Yedi kat toprağın altındaki karıncanın nefes alıp verşi O'nun malumudur. Allah'tan kaçış yoktur. En disiplinli ordularda dahi sabah ve akşam olmak üzere erata yoklama yapılarak eksiksiz hazır oldukları tespit edilir. Hâlbuki kul günde beş defa Yüce Yaraticısının huzuruna çıkarak emrine hazır olduğunu tekrarlar, bu her gün Allah'ın kendisine verdiği ömür boyunca devam eder.

“İhdina's-sırata'l-müstakîm” Bizi müstakim yola, doğru yola yönlendirmeyi bize nasip et diyerek, arzu hâl ederek huzurundan ayrılırız. Teslimiyet kayıtsız şartsız Yüce Yaraticımızdır.

Hak şerhleri hayreyler,
Zannetme ki gayreyler,
Arif onu seyreyler;
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.
Erzurumlu İbrahim Hakkı

Yüce Allah'ım! Bu esmasından nasibini almış kullar arasına katsın bizleri inşallah.

AYETLERİN IŞIĞINDA VÂCİD İSMİ ŞERİFİ

Her yerde O'dur görünen
Her gözde O'dur hem gören.
Senai

Yüce Allah her şeyi bilir. O'ndan gizli ve saklı hiçbir şey olamaz. Yüce Allah, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı her şeyi bilir. Göklerde ve yerde zerre ağırlığı kadar bir şey olsa O'na gizli kalmaz.

Sebe suresi 2. ayette Yüce Allah buyuruyor ki: **“Yere gireni ve oradan çıkan, gökten ineni ve oraya yükseleni bilir. O, merhametlidir, mağfiret sahibidir.”**

Yüce Yaratıcımız bu ayeti ile bildiklerinin bazılarını bize açıklamaktadır. Şöyle ki Allah yerin içine kadar inen yağmuru ve ölüleri bilir. Yerden biten ekinleri, kuyulardan ve kaynaklardan çıkan suları bilir. Aynı zamanda yapılan iyi işler, samimi dualar gibi yapılan iyi amelleri de bilir. O kullarına karşı çok merhametlidir. Tövbe edenlerin günahlarını da bağışlayandır.

Yine Yüce Rabbimiz yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: **“Allah iki kalbe sahip bir kişi yaratmamıştır. O'nun için bir kalpte iki sevgi yaşayamaz.”**

Biz uyurken dahi hiç uyumayan, uyku tutmayan Yüce Yaratıcımızın her şeyden haberi vardır. Yaptığımız her şeyi bildiği gibi kalbimizden geçirdiğimiz her şey O'na malumdur.

Bir Allah dostu diyor ki: Padişaha en yakın kimse korkuları en çok olan kimsedir. En ufak bir yanlış bazen telafisi mümkün olmayan hadiselerle sebep olur. Bunu şöyle izah ediyor. **“İnsanlar Allah'a göre tek şahıs hükmündedir.”** Yani Yüce Yaratıcı kâinattaki bütün insanları bir insanmış gibi anında görür ve murakabe eder.

Bir anda bütün kâinattaki insanların ne düşündüklerini, niyetlerinin ne olduğunu bilen Rabbimizin El-VÂCİD esması bir kulda tecelli edince bakınız neler oluyor. Şu ibret verici hikâyeye kulak verelim.

BEYTİN SAHİBİNİ İSTEDİ!

Vaktiyle bir veli, hac farızasını yerine getirmek için Mekke-i mükerremeye gitmeye niyet etti. Henüz akıl balığ olmayan erkek evlâdı ona; **“Babacığım nereye gidiyorsun?”** diye sordu. Veli; **“Beytullahaya gidiyorum!”** dedi. Çocuk o evi gören, evin sahibini de görür sanarak, babasına; **“Ey Baba! Beni niçin götürmüyorsun?”** deyince, babası; **“Oğlum sen hacca mükellef değilsin!”** dedi. Çocuk ağlayıp ısrar edince, veli zat çocuğunu da hacca götürdü. Mîkâta vardıklarında, ihrama girip, telbiyede bulundular. Harem-i şerife girince Beytullah görüldü. Çocuk Kâ`be-i şerifi görür görmez; **“Allahu ekber!”** diyerek, orada ruhunu teslim etti. Babası bu duruma hayret edince, Kâ`be-i şeriften şöyle bir nida geldi:

Sen beyti istedin, beyti buldun. Çocuk ise beytin sahibini istedi. O da Allahu Teâlâ'yı buldu...

Her şeyin Yüce Rabbimizin bilgisi dâhilinde cereyan ettiğini, onu bilmenin kendisi için zor olmayacağını şu ayeti kerime ile bize açık ve seçik bildiriyor ve bizi uyarıyor: **“Hiçbir şey hariç olmamak üzere her şeyin hazinesi bizim nezdimizdedir. Biz onları malum bir miktar dışında indirmeyiz.”** (Hicr suresi, 21)

Ayetin anlamını şöyle izah edebiliriz. Her şeyin hazinesi bizim elimizdedir. Neyi, ne zaman, ne kadar indireceğimizin ölçüsünü de biz biliriz, diyerek burada bize birde uyarı, hatırlatma yapıyor. Onları siz bilemezsiniz, sizin teraziniz o sıkleti çekmez, siz benim işime karışmayın, ondaki hikmeti bilemezsiniz, siz kendi işinize bakın o işlerinizi daha düzgün yapmaya gayret gösteriniz, manasındadır.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-VÂCİD ESMASI

Her istediğini istediği zamanda bulan, bunu bulmak içinde hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, müstağni olan VÂCİD esmasının bu vasfını bakınız bir şairimiz ne güzel ifade ediyor:

Münezzehsin kusurlardan, hep müstağni olan sensin,
Dileyince verdiğini, isteyince alan sensin,
Murâd eylediğin her şey hazır olur huzurunda;
Kaçış yok senden ey Vâcid, gel deyince bulan sensin.
(Esmâ-i Hüsnâ'dan Esintiler say.131)

Evet, efendim veren de O, alan da O, istediğinde istediğini bulan da O, onun için insan her anda kendisinin gözlendiğini, göz önünde olduğunu bilmeli hal ve hareketleri ona göre ayarlamalıdır.

Kul kulluğunu bilip yaratıcısına her zaman şükranlarını arz etmelidir. Bu arzda ancak dua yolu ile olur.

Duanın faydası kulun fakr ve ihtiyacını Allah'ın huzurunda sadece arz etmesidir.

Bu bahsimizi nakledilen şu güzel kıssa ile noktalayalım:

Gencin biri Ka'be'nin örtüsüne yapışmış, yaşlı gözlerle şöyle dua ediyormuş. **"Ey Yüce Allah'ım! Senin ortağın yok ki sana şefaet için getirilsin. Senin vezirin yok ki rüşvet verilsin. Eğer ben sana itaat ettiysem, senin lütfunla ettim, sana hamdolsun. Eğer sana asi olduysam cehaletimden asi oldum. Bilmediğimden asi oldum. Sen benim aleyhimde birçok delile sahipsiz, elinde benim aleyhimde birçok delilin bulunuşu, benim ise durum karşısında hiçbir delile sahip olmayışım, bana aftan başka çıkar yol bırakmamıştır"** diye böyle dua ederken hafiften bir sesin kendisine şöyle hitap ettiğini işitmiştir: **"Bu genç Cehennemden azad edilmiştir."**

EL-VÂCİD İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Bir Allah dostunun şu veciz kelamı ile konuya girelim:

O'nu bulan her şeyi bulmuştur.

O'nu kaybeden neyi bulmuştur.

Maazallah bir insan O'nu kaybetmişse her şeyini kaybetmiş demektir.

Mümin kendisini hiçbir zaman Allah'a uzak zannetmemeli daima **“Ya Rabbi, huzurundayım, halim sana malumdur.”** demelidir.

İnsan bir derde düşerse, derdinin dermanını Allahu Teâlâ'dan aramalıdır. Derdi veren Allah şifasını da verir.

İşte bu teslimiyete erişmiş bir insan kendisini her an Allah'ın huzurunda hisseder ve Allah'ın huzurunda bulur. Bu da şereflerin en yükseğidir.

Bunun bilincinde olan mümin bir kul günde defa **“İyyâke na'bûdü ve İyyâke ne'staîn”** diyerek **“Yalnız sana ibadet ederiz, yalnız senden yardım dileriz.”** diye dua edişimizin sebebi hikmeti budur. Bunun farkında olmayanlar zayıf imanlıdır, bakar amma göremezler. Yani bakar körlerdendir. El-VÂCİD olan Yüce Allah kulunu günde beş defa huzuruna davet ediyor. O davete icabet etmeyen insan, işte o zaman kendisini fecaatin içinde bulur. General çağıracak er huzura gelmeyecek, o erin başına geleceği bir düşünün.

Allah'a dayanan, O'na güvenen yıkılmaz, O'na güvenen aldanmaz. Bir atasözü varya: **“Ağaca dayanma çürür, insana dayanma ölür. Dayanacaksan Allah'a dayan.”**

Bu dersimizde Yüce Rabbimizin El-VÂCİD esmasına misafir olduk, Allah'ım! bizleri bu esmanın feyzinden istifade eden, O'nun emri doğrultusunda yürümeği bizlere nasip etsin inşallah.

ŞİİR

MEVLÂ GÖRELİM NEYLER

Hak şerleri hayreyler,
Zannetme ki gayreyler,
Ârif onu seyreyler;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...

Sen Hakk'a tevekkül kıl,
Tefviz et ve rahat bul,
Sabreyle ve razı ol;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Kalbin O'na berk eyle,
Tedbirini terk eyle,
Takdirini derk eyle;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Hallâk-ı Rahim O'dur,
Rezzâk-ı Kerim O'dur,
Fa'âl-i Hâkim O'dur;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Bir işi murâd etme,
Olduysa inâd etme,
Hak'dandır o reddetme;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Hep işleri fâiktir,
Birbirine lâyıktır,
Neylerse muvâfıktır;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Sen adli zulüm sanma
Teslim ol oda yanma,
Sabret, sakın usanma;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Deme şu niçin şöyle,
Yerindedir o öyle;
Bak sonuna sabreyle,

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Hiç kimseye hor bakma,
İncitme gönül yıkma,
Sen nefsine yan çıkma;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

Her dilde O'nun adı,
Her canda O'nun yâdı,
Her kuladır imdadı;
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Naçar kalacak yerde,
Nâgâh açar ol perde,
Derman eder her derde;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Her kuluna her anda,
Gâh kahr-û gâh ihsanda,
Her anda O bir şanda;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Az ye, az uyu, az iç,
Ten mezbelesinden geç,
Dil gülşenine gel göç;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Her söyleyeni dinle,
Ol söyleyeni anla,
Hoş eyle kabul canla;

Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler.

Vallahi güzel etmiş,
Billahi güzel etmiş,
Tallahi güzel etmiş;

Mevlâ görelim netmiş
Netmişse güzel etmiş.
Erzurumlu İbrahim Hakkı

DİNİ HİKÂYE

ALTIN ÇEKİRGELER

Bir zamanlar bugünkü Suriye topraklarında yaşayan Eyyub isimli zengin ve iyi ahlâklı biri vardı.

Birçok insanı yoldan çıkararak dünya malı, Hz. Eyyub'u Yüce Allah'a daha çok yaklaştırıyordu. O zenginim diye şımarıyordu. Fakirlere her türlü yardımı yapıyor, Rabbine karşı görevlerini aksatmıyordu.

Bazıları Hz. Eyyub'u kışkırdılar: **“İnsan bu kadar zengin olursa elbette fakirlere yardım eder. Hiç sıkıntı çekmezse elbette dindar olur. Onun da bizim gibi derdi olsa şimdiki gibi olmaz.”** dediler.

Yüce Allah Hz. Eyyub'u denemek istedi.

Bir süre sonra Hz. Eyyub'un hayvanları hastalanmaya başladı. Kısa zamanda bütün hayvanları öldü.

Daha sonra bağlar ve bahçeleri kurudu. Hz. Eyyub her şeye rağmen Allah'a dayanıyor ve sabrediyordu.

Eskiden Hz. Eyyub'un zenginliğini kıskananlar şimdi: **“Bu kadar dindar olduğun için bunlar başına geldi.”** diyorlardı. Hz. Eyyub ise: **“Bana malı mülkü veren Allah'tı, alan da O'dur.”** dedi.

Hz. Eyyub'un imtihanı devam ediyordu. Bir gün Hz. Eyyub ve karısı Rahmet dışarıda iken evleri yıkılmış ve bütün çocukları ölmüştü.

Hz. Eyyub buna çok üzüldü ama sabretmeye devam etti. Hz. Eyyub aniden hastalandı. Bütün vücudunda yaralar çıktı. Hiçbir ilaç fayda vermiyordu. Hz. Eyyub, Yüce Allah'a dayanıyor ve hâline şükretmeye devam ediyordu.

Aradan aylar yıllar geçti. Hz. Eyyub'un derdi arttı. Kimselerin olmadığı uzak bir kulübeye yerleşti.

Hz. Eyyub'un hanımı Rahmet, eşine çok güzel bakıyordu. Fırsat buldukça başka evlere çalışmaya gidiyordu.

Bazıları onun bu hâline acıyor: **“Zavallı kadın, hanımlıktan hiz-**

metçiliğe, köşklere kulübeye düştü.” diyorlardı. Hz. Eyyub'e nasıl katlandığına şaşıyorlardı.

Rahmet, bu sözlere önem vermiyor, kocasına bakmaya devam ediyordu. Bir gün Hz. Eyyub acıdan duramaz olunca Allah'tan şifa istedi. Allahu Teâlâ: **“Eyyub, ayağını yere vur!”** diye emretti.

Hz. Eyyub bu emrin heyecanı ile kulübeden dışarı çıktı.

Evin önünde ayağını yere vurdu. Yerden berrak ve tertemiz bir suyun fışkırdığını gördü. Bu su ile yıkandı ve ondan kana kana içti. Allah'ın izniyle şifa bulup eski sıhhat ve afiyetine kavuştu.

Hz. Eyyub sabır imtihanını başarıyla bitirmişti. Ne zenginlik, ne fakirlik, ne sağlık, ne de dayanılmaz hastalıklar, hiçbiri ona gaflet vermemiş; Rabbine ibadetten döndürememişti.

Cenab-ı Hak daha sonra, ona eski zenginliğini geri verdi. Çoluk çocuğunu çoğalttı.

Peygamber Efendimiz, Hz. Eyyub'un hastalıktan kurtuluş anını şu şekilde anlatmışlardır: **“Eyyub mucizeli suda yıkandığı sırada önüne altından yapılmış bir sürü çekirge düştü. Eyyub bunları toplayıp elbiselerine doldurmaya başladı. Allah Telâlâ: “Ya Eyyub! Ben seni eski zenginliğine kavuşturmadım mı? Bunları toplamaya ne ihtiyacın var ki?”** buyurdu. Eyyub Peygamber de şu cevabı verdi: **“Evet, Allah'ım! Beni yine eski zenginliğime kavuşturdu. Ancak bu senin bereket hazinelerinden ilgisiz kalmamı gerektirmez. Senin tarafından ne ihsan edilirse kabulümdür. Çünkü veren Sen'sin. Senin verdiği bir şeyi ben nasıl reddederim.”**

Malın gerçek sahibi olan Allah'ı unutmadan, zekât ve sadaka gibi dini vazifeleri de aksatmadan zengin olmayı istemek ve bu yolda çalışmak, dinin uygun gördüğü bir davranıştır. Bunu, Hz. Eyyub'un bu sözlerinde görmekteyiz.

DUA

Allah'ım! Allah'ım! Yüce Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, bu güzel isimlerinle bizim yolumuzu aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır, 99 isminden olan VÂCİD (c.c.) ismine şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Biz ancak sana ibadet eder ve yalnız sana kulluk ederiz. Ancak senin için namaz kılar ve yalnız sana secde ederiz. Yalnız senden ister, sana yalvarırız. Sana kavuşabilmenin huzuru ve heyecanı ile ibadetlerimizi istekle yaparız. Senin azabından korkarız. Senden bizlere bol rahmet, bol ihsan isteriz, isteklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizlerden eksiksiz ibadet ve itaat bekliyorsun, bunları yapabilmemiz, senin hoşnutluğunu kazanmamız yine senin bize nasip etmenle mümkün olacaktır. Böyle ibadetleri bizlere nasip eyle, bahşeyle Allah'ım!

"Ol!" emriyle bilinen ve bilinmeyen, görünen ve görünmeyen sayısız âlemleri yaratan, **"Yok ol!"** emriyle de her şeyi bir anda yok etme gücüne sahip olan âlemlerin Rabbi, Rahim ve Rahim olan Yüce Allah'ımız **"Bana dua edin duanızı kabul edeyim!"** diye buyuruyorsun. Biz de bu sözüne istinaden huzuruna geldik, boynumuzu büktük, günahkâr ellerimizi sana açtık, seni Rahim, Gafur, Afüv, Şekur, VÂCİD olarak biliyoruz. Bu ismi şeriflerin yüzü gözü hürmetine ellerimizi boş çevirme Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kâinat kitabı olan Kur'an-ı Kerim'in bereketi ve âlemlere rahmet olarak gönderdiğin sevgili Peygamberimizin hürmeti ile bizleri affeyle, ey Kerim, ey Rahim olan Allah'ım! Bizleri Kur'an-ı Kerim'in ziyneti ile süsle, onun şerefi ile şereflendir. Dünyada Kur'an'dan, ahirette imandan, ruizi mahşerden Peygamberimizin şefaatinde bizleri de nasiplendir Allah'ım!

Allah'ım! Menfaati olmayan ilimden, huzuruna yükselmeyen amelden, kabul olmayan duadan, huşu bulmayan kalpten, doy-

mak bilmeyen nefisten, sana sığınırız, bizleri faydasız amellerden muhafaza buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Allah'ım! Bizlere dara düşünce sabır, sabrı bulunca şükür, şükre erince rahmet, rahmetine dalınca, sevgini ihsan et!

Yâ Rabbî! Hamdini sözümüze sartaç ettik, zikrini kalbimize miraç ettik, biz yokken sen var ettin, varlığından haberdar ettin, aşkınla gönlümüzü pir-i nur ettin, yardımına sığındık, kapına geldik, hidayetine sığındık lütfuna geldik, aç kapını girelim, kapının önünde bizi bırakma Yâ Rabbî!

Ey bağışlaması ve ihsanı sonsuz olan Allah'ım! Ayıplarımızı ört, kalplerimizi pak eyle, hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva, borçlularımıza ödeme fırsatları yarat Yâ Rabbî!

İş isteyene iş, aş, isteyene aş, eş isteyene hayırlı eşler, nasip et Yâ Rabbî!

Hükümeti cumhuriyetimiz payidar olması, ordularımızın karada, havada, denizde, her zaman ve her yerde muvaffak ve muzaffer olması, çoluk çocuğumuzun ailesine, vatanına, milletine faydalı olarak yetişmesini sen onlara nasip et Yâ Rabbî!

İllallâh-İllallâh dilimizde daima Lâ-İlâhe İllallâh, bizim daim zikrimizdir, dilimizden düşürme Yâ Rabbî! Âmîn.

EL-MÂCID
(C.C)

Mâcid, Yüce Allah'ın 99 isminden birisidir. Lügat manası şanı, şerefi, ihsanı ve müsamahası bol olandır.

Yüce Allah kendisini seven ve kendisini dost edinen kullarına keremi ve ihsanı kelimelerle anlatılmayacak derecede çoktur. Allah öyle şana ve şerefe sahiptir ki kulları günahlarından dolayı tövbe ederlerse onların bu dilek ve istediklerini kabul eder ve affeder. Onlara musallat olacak kötülükleri daha onlara bulaşmadan yok eder. Günahlarını affetmekle kalmaz onları sevapla mükâfatlandırır. Kullarının haklı mazeretleri varsa onları hemen kabul eder.

Yeter ki kul kendini yaratan ve El-Mâcid olan yaratıcısının büyüklüğünü, kendisinin ise kul olarak küçüklüğünü bilerek, onu candan severek, emirlerine uyarak şükretmesini bilsin af dilesin.

Tövbe edeni bağışlarsın, iyi işler yapmanı methedersin, hayır ve hasenat yapmanı seversin, bunlar senin El-Macid esmanın tezahürleridir. Bakınız bir şair kardeşimiz bunu şu mısraları ile ne güzel dile getiriyor:

Şanı büyük Allah'ım! Ne cömert, ne iyisin,
Kulu dardan kurtarır, nice nimet verirsin.

ZEYNEP

Esmamızın lügat manasına kısaca değindikten sonra bu esmayı ayetler yönünden incelemeye çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA MÂCİD İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de El-Mâcid ismi şerifi El-Mecid ismiyle birlikte mütalaa edilmektedir, eş anlamlı olarak kabul edilir.

Hud suresi 73. ayette şöyle buyrulmaktadır. **“O Hamîd'dir, Mecid'dir. Şüphesiz o övülmeye layıktır, iyiliği boldur.”**

El Külliyat sayfa 870 bahsedildiğine göre Resulullah'ın gece

namazının arkasından okuduğu duanın son cümleleri şöyledir.

Allah'ım! Bizi doğru yola kılavuzluk eden ve onu fiilen izleyen, hak yoldan sapmayan ve saptırmayan dostlarıyla barışık ve düşmanlarına dargın olan kimseler grubuna kat. Güç ve kudret örtüsüne bürünüp, bunu yarattıklarına beyan eden MECD ve şerefle vasıflanıp yücelten tesbih ve tenzihe yegâne layık olan lütuf, ihsan, Mecd, kerem ve azamet sahibi Allah'ım! Seni yüceltir, seni her türlü eksikliklerden tenzih ederim (Tirmizi)

Sonsuz iman ve ihsan sahibi olan Allah, kullarına sonsuz ih-sanda bulunduğu hâlde verdikleri için hiçbir zaman başa kakmaz. Kullarından cömert olanları sever. Cimrileri sevmez. Cömertlik kişinin manevi temizliğine sebep olan, onu ateşten koruyan bir kal-kandır.

Leyl suresi 17-18. ayetlerde şöyle buyrulmaktadır. **“Temizlenmek için malını hayra veren en muttaki (Allah'a karşı gelmekten korkan) kimse o ateşten uzak tutulacaktır.”**

Yine Münafikun suresi 10. ayette buyrulmaktadır ki: **“Sizden birinize ölüm gelip de “Ey Rabbim beni yakın bir zamana kadar geciktirsen de sadaka versem ve Salihlerden olsam demeden önce size, rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harca-yın.”**

İşte veren elin alan elden iyi olmasının sırrı burada yatmaktadır. Yüce Allah cömerttir. Cömertleri sever. Cömert insan verdikçe Allah da ona fazlasıyla verir.

Allah rızası için değil de gösteriş için veya herhangi bir menfaat karşılığı yapılan yardım menziline ulaşmadığı gibi verenin de cezalandırılmasına sebep olur.

Şu hikâyeye de olduğu gibi:

Çok zaman Ebu's-sü'ud Carihi'yi hâl kaplar kendisinden geç-di. Bir gün vali ona, bir sepet içinde muz ve nar getirdi. Fakat o kabul etmedi. Bunun üzerine vali; **“Bunu Allahu Teâlâ'nın rızası**

için getirdim.” dedi Carihi de; **“Niyetin öyle ise, onu fakirlere vermen daha iyidir.”** buyurdu. Vali, o muz ve nar sepetini alıp geri döndü. Evine gitti. Carihi, vali gittikten sonra, biri âmâ, iki fakiri ona gönderip; **“Muz ve nardan Allahu Teala'nın rızası için bize veriniz.”** demelerini söyledi. O iki fakir de valiye gidip, muz ve nar istediler. Fakat vali onları kovdu. Hiçbir şey vermedi. Fakirler geri geldiler ve durumu Carihi'ye söylediler.

Bunun üzerine Carihi, birini valiye gönderip, şöyle söylemesini tembih etti: **“Sen, muzun ve narın Allah için olduğunu söylerken yalan söyledin ve sen, Allah için bize bir şey ver diyenleri de kovdun. Bundan sonra sakın bizim dergâhımıza gelme!”** Sonradan o valinin bedeninde bir hastalık meydana geldi ve çok geçmeden de öldü.

Ebu's-sü'ud Carihi, vefatından önce bir talebesine şu tavsiyeyi yaptı: Rabbim gösteriştten uzak, riyaya kaçmadan hayırlı ameller işlemeyi bizlere nasip etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- MÂCİD ESMASI

Şanı, şerefi, müsamahası ve keremi bol olan Allah diyor ki: Ben dilediğimi, dilediğim zamanda bir (OL) emrimle yaparım, bir şeyi yapmak bana zor gelmez. Hiçbir güç O'na itiraz edemez, hiçbir güç O'nu mağlup edemez. O kendi dostlarını Cennet'e sokar ve buna kimse mani olamaz. Düşmanlarını Cehennem'e sokar, ona da kimse mani olamaz.

Muhakkak ki Allahu Teâlâ bütün işlerinde Hamîd, sözlerinde ise Mahmud'dur.

Buhari ve Müslim'ce sahih olduğu bildirilen bir hadise göre: Sahabe iki cihan selverine şöyle bir maruzatta bulunurlar. **“Selam sana ey Allah'ın elçisi senin üzerine nasıl dua edilir.”** diye sormuşlar. Resulullahda şöyle cevap buyurmuşlar **“Ey Allah'ım! İbrahim ve ailesine ihsan eyle. Nasıl İbrahim'in ailesini mübarek**

kılmışsan Muhammed ve Muhammed ailesini de mübarek kıl. Muhakkak ki sen Hamîd'sin, Mecid'sin deyiniz." İşte biliyorsunuz ki bunlar namazlarda okuduğumuz Salli ve Barik dualarıdır.

Hız. Peygambere salât getirme, Yüce Allah'ı övme, O'na saygı gösterme ve O'nu anma, O'na olan sevgiyi artırma ve O'na yakın olma demektir.

Namaz kılan kimse günde beş defa Rabbinin huzuruna çıkarak, sanki hamdinin ve mecidinin artması için Allah'a yalvarmasıdır. Allah, Allah diye diye O'nu anan kulunu mahrum etmez, memnun eder.

Allah ve Muhammed sevgisiyle hemhal olmuş, Allah'ın 99 esmasının sırrına vakıf olmuş, dünyada iken sıddık rütbesi ile şereflendirilmiş Hz. Ebu Bekir'in şu ibret verici cömertliğini beraber izleyelim. Resulullah buyuruyor ki: Sevdiğini sadece Allah için sevene, saf cömertlik ve asalet elbisesi giydirilir.

İşte bu elbiseyi giyenlerin şahı Hz. Ebu Bekir Sıddık (r.a)'dır. Peygamberin Allah rızası için yardım ediniz talebi üzerine kendisinde hiçbir şey bırakmayıp, bütün varlığını Hz. Peygambere getirdiğinde, vücudunun açıkta kalan kısmını örtecek kadar elbisesi vardı. Bu esnada Cebrail (a.s.) aynı elbise ile geldi. Peygamber bu nasıl bir elbisedir, ey Cebrail kardeş deyince, Cebrail (a.s) şu cevabı verdi: **"Ey Allah Resulü! Bu gün bütün melekler Ebu Bekir'e benzemek için aynı elbiseyi giymeleri Yüce Rabbimce emredildi."** Onun üzerine bütün melekler bu kıyafete bürünmüştü. Resulullah Hz. Ebu Bekir'e sordu. Ya Ebu Bekir peki kendine ve ailene ne bıraktın? Cevap: Allah ve Resulünü...

İşte saf cömertlik, asalet ve Allah ve Resulünü sevmenin tam bir örneği...

Yüce Allah'ım!

Fuzuli'nin şu mısraları ile dile getirdiği gibi yalvarmayı hepimize nasip etsin inşallah.

Bin can olaydı kaş men-i dil şikeste
Ta her biriyle bin kez olaydım feda sana.

Fuzuli

EL- MÂCİD İSMİ ŞERİFİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Bu ismi bilmenin mümine faydasını Er-Razi şöyle anlatıyor: Bu ismi bilen ve onu yaşantısına aktaran kimse daima Allah'ı yüceltir. Bu ismin sırrına vakıf olan kimse Zü'l-Celali Ve'l-İkrâm'ın kapsadığı bütün isimleri anlar. Allahu Teâlâ'nın iyiliğinin güzel, bağış ve ih-sanının bol, üstünlüğünün aşılmaz ve yaptığı hiçbir fiilin çirkin ol-madığına kesin bir bilgiyle inanır.

Mümin Allah'ı ve O'nun kullarını sever. Allah'ın emirlerini ba-şının tacı yapar. Allahtan korkar, Allahtan korkmak bile onu sev-menin onun kudret ve kuvvetinin bilinmesinden ileri gelmektedir. Allah'ı seven, O'nun kullarını sever, onlara yardım eder, iyilik eden cömert insan olur.

Ayetler kısmında değindiğimiz Yüce Allah Münafikün suresi 10. ayetindeki “Rabbimizin uyarısına bir daha dikkatinizi çekmek isti-yorum. Öldükten sonra fayda etmez iş ölmeden önce ölmektir.

“Sizden birinize ölüm alametleri gelip de : “Ey Rabbim, beni yakın bir zamana kadar geciktirsen de, sadaka versem ve salih-lerden olsam.” demeden önce size, rızık olarak verdiğimiz şeyler-den Allah yolunda harcayın.”

Rabbim hepimizi bu ayetten nasibini alan kullardan etsin in-şallah.

Ey zatı ve isimleri ile yüceler yücesi Allah'ım! Rahmetini ve bütün güzelliklerini alnını secdeye koyan kullarından esirgeme!

Bu sohbetimizde yüce yaratıcımızın El-Macid esmasına misafir olduk. Misafirliğimizi eksiğimizi, noksanımızı, tamamlayarak azı-mızı çoğa tutarak kabul buyur Yâ Rabbî!

ŞİİR

ALLAH'IM!

Sana yalvarırım canı gönülden,
Cümlemize doğru hâl ver Allah'ım!
Çiçekler kurudu, yaprak döküldü,
Kurumayan ağaç dal ver Allah'ım!

Bütün yaratılan hep sana muhtaç,
Rahmet kapılarını kullara aç,
Hastalara şifa yaraya ilâç,
Hayırlı bir servet, mal ver Allah'ım!

Ya Rab! Doğrulara sen verme zeval,
Üstümüzden eksik olmasın hilâl,
Kimseyi nefesine sen etme hamal,
Dergâhından rahmet bol ver Allah'ım!

Müslüman'a lâayık Muhammet dini,
Günahkâr kulunum bağışla beni,
Daim zikredelim aşk ile seni,
Kapanan ağza dil ver Allah'ım!

Sana yönelmişiz kenara atma,
Zalim zulmedenin içine katma,
Anaya babaya isyankâr etme,
Sen bizlere doğru yol ver Allah'ım!

Dergâhında boldur tükenmez varın,
Bilinmez çözülmaz sırrı esrarın,
Her yerde hazırsın yoktur izharın,
Arıya tertemiz bal ver Allah'ım!

Yeter yatma uyan, ey gafil insan!
 En son yerin olacaktır kabristan,
 Son günde nasip et din ile iman,
 Kanadımız kırık, kol ver Allah'ım!

Çobanoğlu sade yalvarır sana,
 Yardımını esirgeme insana,
 Günahkârız, bürünmüşüz isyana,
 İman bahçesinden gül ver Allah'ım!

Murat ÇOBANOĞLU

DİNİ HİKÂYE

Yüce Rabbim keremine layık kıldığı kullarını bakın nasıl mükâfatlandırıyor.

SALEVAT-I ŞERİFE VE DELAİL-İ HAYRAT

Meşhur salâvat kitabı Delail-i Hâyrat'ın yazarı Süleyman el Ce-zûlî Hazretleri bir gün bir sahrada namaz kılmak istemişti. O muhitte herhangi bir akarsu olmadığından abdest almak için su bulamadı. En sonunda bir kuyu görüp başına vardı. Fakat kuyudan su çekecek ne bir kovası ne de ipi vardı. Kuyunun başında beklerken orada evinin önünde kendisine bakmakta olan bir kız görüp ondan bir kova ile ip istedi. Kız: **“Bütün insanlar sizin ilminizden istifade eder, bir müşkili olduğu zaman hallini sizden beklerken, siz bir kuyudan suyu çıkaramıyor musunuz?”** dedi.

İmam-ı Cezli kıza: **“Kuyudan ipsiz, kovasız su çıkarılır mı, bu nasıl olur?”** deyince, kız kuyunun başına gelip kendi kendine bir şeyler söylemeye başladı. Fakat hikmeti ilâhî ki o andan itibaren kuyunun suyu da yükseliyordu, öyle oldu ki kuyunun suyu ağzından taşmaya başladı.

İmam-ı Cezli, rahat rahat abdestini aldıktan sonra: **“Kızım söyle**

Allah aşkına, bu kerameti sen ne ile elde ettin?” diye sormaktan kendini alamadı. Kız bol bol salâvatı şerife getirdiğini, başka da bir şey yapmadığını sadece ibadetini noksansız yerine getirdiğini söyledi.

İmam-ı Cezûli Hazretleri kızın bu kerametine şahit olunca daha çok salâvat getirmeye başladı. Akşam sabah salâvat getiriyordu. Bir gece yatarken uykudan uyanıp hangi salâvatı okuyayım diye düşünürken, bir de baktı ki, hanımı en güzel elbiselerini giydi, güzel kokular süründü, bütün hazırlığını yaptıktan sonra da kapıdan çıkıp gitti. Hanımının bu halinden şüphelenen imam, gizlice arkasından nereye gittiğini takibe başladı. Fakat iş onun, zannettiği gibi değildi. Hanımı kapıdan dışarı çıkar-çıkamaz onun etrafını dört aslan sardı. O ortalarında yollarına devam ediyorlardı.

Süleyman el Cezûlî'nin heyecanı bir kat daha artmıştı. Hanımı aslanlarla beraber deniz kenarına kadar vardı, denize vardikten sonra da elindeki seccadesini denizin üzerine serip sahile yakın تنها bir adacığa gitti. Aslanlar ise deniz kenarında onun gelmesini bekliyorlardı. Kadın geçtiği adada bir müddet ibadet ettikten sonra, su üzerinde yürüyerek sahile geldi. O gelir gelmez aslanlar yine hazır ola geçtiler, kadını aralarına alıp eve kadar getirdiler. Fakat İmam-ı Cezûlî Hazretleri, ondan ewel eve gelip hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi yatağa yatmıştı. Hanımı da gelip, geceliklerini giydi, yatağına yatıp istirahatına başladı.

O geceden sonra Süleyman el Cezûlî Hazretleri acaba sadece o gece mi oldu, ondan sonra da olacak mı diye aynı saatlerde karısını takip etmeye başladı. Üç gece takip etti, üçünde de, hanımı aynı şekilde yapıyordu. Üçüncü günü artık dayanamayıp o mübarek hanımına durumu açarak bunun sırrını sorduğunda, hanımı: **“Siz bunu yeni mi farkettiniz! Ben senelerdir böyle yaparım, Allah (c.c.) bu lütfunu bana seneler ewel ihsan etmiştir.”** dedi. Buna nail olmasına sebep olarak da, Peygamber Efendimize çok

salâvat getirdiğini söyledi.

Hazreti İmam, karısına: **“Hangi salâvata devam ediyorsunuz?”** diye sorduğunda da söylemek istemedi. Şeyh Hazretleri ısrar edip açıklamasını isteyince de: **“Şu anda söylemeye izinli değilim. Bu gece istihare yapayım, müsaade olursa söylerim.”** dedi.

Sabah oldu. Hatun şöyle anlattı: **“Açıkça anlatmama müsaade olmadı. Yalnız bütün salâvatı bir kitapta topla eğer içinde benim okuduğum varsa, söylerim.”** dedi.

Bu müjdeden sonra Hazreti İmam, kolları sıvadı, ne kadar salâvat varsa araştırdı, bütün ehli mâ'neviyata danıştı, ravilerin rivayetini inceledi: **“Delail-i Hayrat ve Şevanik-ül Envar”** ismiyle bir arada cem ederek hanımının tetkikine sundu. Hanımı baştan sona okuduktan sonra: Evet, bir kaç yerde benim okuduğum salâvat geçmektedir. Sen bunu okumaya devam et dedi.

Hazreti İmam ondan sonra o kitabı kendisi okuduğu gibi diğer Müslümanlara da okumalarını tavsiye etti, diyar diyar gezerek Delail-i Hayrat'ı tanıttı, bir çok kimse onu okuyarak Allah'ın lütfuna mazhar oldular. Allah cümle Ümmeti Muhammedi şefaata nail buyursun.

Delail-i Hayrat'ın hazırlayıcısı Şeyh Süleyman el Cezûlî Hazretleri, 870 yılında el'ân (şimdi) İspanya'nın elinde bulunan, o zaman diyarı İslâm olan Koval kasabasında vefat etti. 70 sene sonra talebeleri kabrini küfür çizmesi altında bırakmamak için açtıklarında cesed-i mübareklerinin, olduğu gibi durduğunu gördüler ve alıp Afrika kıtasına, Fas'a naklettiler...

DUA

Allah'ım! Seni tarif eder bütün güzel isimlerin, bu isimlerinle bizim yolumuzu aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır, Hamîd ve Mecid olan Allah'ım! Esmâ-ül Hüsnâ'na şahit yaz bizleri.

Ey cömertliğinin keremine nihayet olmayan Allah'ım! Biz kul-

larını da bu lütuflarından etme Allah'ım!

Ya Rabb! Bu dersimizde El-Mecid olan ismi celiline misafir olduk, divanına geldik yalvarıyoruz, dualarımızın makbul olmasını niyaz ediyoruz, Habibinin aşkına kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Bizi Kur'an'ın ziynetıyla ziynetlendir. Bize Kur'an'ın keremiyle ikram eyle, bizi Kur'an'ın şefaatiyle Cennet'ine dâhil eyle, dünyada Kur'an'dan, ahirette imandan ayırma Yâ Rabbî!

Allah'ım! Kalplerimizi temizle, ayıplarımızı ört, yüzümüzü ak eyle, derecelerimizi yükselt Yâ Rabbî!

Allah'ım! Allah'ım! Hamîdün Mecid olan Allah'ım! Muhammed Aleyhisselam efendimize O'nun evladı ayaline, O'na tabi olan akrabalarına ve O'na yakın olan ashabına, ceddi alası olan İbrahim'e ve ehli ayalinin tümüne salât ve selam olsun. O'nun ehli evladına, akraba ve ceddi alasına rahmet ettiğin gibi bize de rahmet et Yâ Rabbî!

Ey Yüceler Yücesi Allah'ım! Sen övülmüş ve övülmeye de layıksın, senin şerefın yücedir. Çünkü sen Hamîdün Mecisin. Şan ve şeref sana layıktır, sana yakışır. İşte o yüce şerefle sevdiğin, sen olmasaydın kâinatı yaratmazdım dediğin peygamberine, ehline, ayaline, ashabına ve bütün gerçek ümmetlerine neyi ikram ettin ve neye layık gördünse bizlere de onlar gibi rahmet ve ihsan eyle Allah'ım!

Onları nasıl mübarek kıldıysan, onların hürmetine bizleri de mübarek kıl Yâ Rabbî!

Âcizane ve fakirhane boynumuzu büktük, elimizi açtık, gözyaşlarımız ile kapına geldik. El-Mecid esmana misafir geldik aç kapını, bizi kapının önünde bırakma, misafir et Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! en sevgiline sevdirdi bizi, en sevgilini sevdiğin gibi sev bizi, Yâ Rabbî! yol göster aklımıza, Yâ Rabbî! Nur ver gönlümüze, Yâ Rabbî! yar ol kalbimize, bizi şaşırıp şaşkına dönmüşlerden etme Yâ Rabbî!

Ey Rabbim, sen dertlerimizi kendisine açacağımız en güzel dost ve ilahsın. Düşmanlarımıza ve nefsimize karşı senden yardım istiyoruz bize yardım eyle.

Ey Rabbimiz bizi yalnız bırakma, senin kapına geldik kabul buyur, bize başka kapı aratma Yâ Rabbî!

Ey ümit makamının en hayırlısı, dilek makamının en keremlisi, ey merhametliler merhametlisi, bizleri affeyle, rızana layık kul eyle Yâ Rabbî!

Şerlerin defi, hayırların celbi, ülkemizin selameti, çoluk çocuğumuzun sıhhati ve muvaffakiyeti için El-Fatiha.

EL-VÂHID
(C.C)

EL-EHAD
(C.C)

Vâhid, Allah'ın 99 isminden birisidir. Lügat manası O tekdir, zatında da, isminde de, sıfatında da, eşi bulunmayan demektir.

Yüce Allah zatında birdir. O'nun yarattığı ve yaşattığı, hiçbir şey O'na benzemez ve O'na denk olamaz.

İstedliğini yaratmada, istediğini yaşatmakta, istediğini istediği zaman yok etmek ve onları idare etmekte tekdir. Hiçbir yardımcısı yoktur, yardıma da ihtiyacı yoktur. Vermiş olduğu kararları yalnız kendisi verir, helali, haramı, sevabı, günahı kendisi tayin eder, takdir eder ve uygular. Hiç kimseye karşı sorumlu değildir ve hesap verme yükümlülüğü yoktur. O ancak sual eder, hiç kimse O'nu sual edemez. Kendisine bu hususta ortak ve eş kabul etmek, şirkidir. Hâlbuki Allah Ma'budu bi'l-Hak'tır ve tekdir. Bunun en güzel şekli Kelime-i Tevhid'dir. Yani, Lâ ilâhe illallâh (Allah'tan başka ilâh yoktur) cümlesiyle ifadesini bulur. Bir Allah dostu bunu ne güzel ifade ediyor:

El Vahid'sin çokları yaratan tek ilah sensin,
Yoktur zat ve sıfatın asla eşi benzeri

S. KAPLAN

AYETLERİN IŞIĞINDA EL VÂHİD - EL EHAD İSMİ ŞERİFLERİ

Dinin ve imanın temeli, Allah'ın birliğine inanmaktır. Böyle bir iman gösterişten uzak salih amellerle süslenirse ihlas ve samimi-yet derecesine yükselir ki asıl makbul olan amel de böyledir.

Ehad ile Vâhid tek olan kendisinden başka ilah olmayan, eşi ve benzeri bulunmayan anlamına gelmekle birlikte sadece aralarında biri genel biri özel olmak üzere fark ifade etmektedir.

Şöyle ki; EHAD (Ehadiyat) Allah'ın yarattığı her bir varlıkta kendine ait mührü, bir imzası, bir tecellisi bulunmaktadır. Güneş, güneşin ışığındaki yedi renk, gül ve gülün kokusu, birisi yanıcı diğeri yakıcı olan iki madde bir araya gelir ve suyu oluşturur (H2O). İşte

Ehad olan Allah'ın suya attığı imadır bu. Her ikisi de narenciyegil-lerden olan portakalın ve mandalınanın tadındaki fark Allah'ın mührünü taşımaktadır.

VÂHİD (Vahidiyet) Allah'ın yarattığı her şey birdir veya o birden türetilmiştir. Mesela güneş bir tanedir, ama ışığı bütün yeryüzünü kuşatır, aydınlatır. Güneşin ışınlarını gören herkes bunun güneşe ait bir özellik olduğunu bilir.

Kısaca Yüce Allah kâinatı EHAD sırrı ile yaratmış, o yarattığı kâinattaki gece, gündüz, yaz, kış vb. yönetimini de Vâhid ismi celilindeki sırla yürütmektedir.

Bir Allah dostu bakın bize şu mısraları ile nasıl sesleniyor:

Sabah doğan güneş akşam batıyor,
Kimi kalkıp yürüyor, kimi yatıyor,
Şöyle, böyle derken ömür bitiyor,
Hikmeti Hüdâ'ya akıl ermiyor.

Nazar ettim şu âlemi dünyaya,
Uçtan uca bir ulu han görülür,
Kimi gider, kimi gelir dünyaya,
Bu bir pazargahı insan görünür.

Kimi boş gider, çok yazık olur,
Kimi gayret eder, azığını alır,
Ne kazansa herkes burada kazansın,
Boş gidenler elbet pişman görünür.

Ömer Özkul Baba

Bakara suresi 163. ayet: **“O tek bir ilahtır. O'ndan başka ilah yoktur, O esirgeyen ve bağışlayandır.”**

Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in 112, suresi olan İhlâs

suresi 4 ayettir. Mealen:

- 1.Ey Muhammed deki: O Allah birdir.
- 2.Allah hiçbir şeye duymayan, her şey kendisine muhtaç olan-
dır.
- 3.O doğurmamış, doğrulmamıştır.
- 4.Hiçbir şey O'na denk değildir.

İhlâs suresi, İslâm'ın esasları olan Tevhid (Allah'ın birliği) ilkesini özlü bir şekilde ifade ettiği ve Allahu Teâlâ'yı tanıttığı için Hz. Peygamber tarafından Kur'an'ın üçte birine denk olduğu buyrulmuştur.

Tefsir âlimleri bu surede ağırlıklı olarak Allah'ın birliğini ifade eden EHAD terimi ile var oluş bakımından kimseye muhtaç olmadığını anlatan SAMED terimi üzerinde durmuşlardır. Bu sebeple EHAD sıfatının Allah'tan başkasına nispet edilemeyeceği izah edilmiştir. Aynı kökten gelen VÂHİD sıfatının ise bölünmesi, sayısının artması mümkün olmayan bir tek yegâne varlık anlamında kullanılmaktadır.

İhlâs suresinde Allahu Teâlâ'nın bazı sıfatları veciz bir şekilde ifade edilmiştir. Onun içindir ki bu surenin önemi ve fazileti hakkında Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur: **“Varlığım elinde olanda Allah'a yemin ederim ki bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir.”** (Buhari)

Yine Hz. Peygamber sevdiği için bu sureyi her namazda okuyan bir sahabeye **“O sureyi sevmen seni Cennet'e götürür.”** müjdesini vermiştir. (Tirmizi)

Bu surenin Kur'an'ın üç birine denk olduğu konusuna Gazali **“Cevahiru'l-Kur'an”** isimli eserinde (s.47-48) özetle şöyle bilgiler vermiştir:

Kur'an'da an hatlarıyla bilgiler üç grupta toplanmaktadır.

- 1.Grup: Allah hakkındaki bilgilerdir, buna **“Mârifetullâh”** denmektedir.

2.Grup: Ahiret hakkındaki bilgileridir.

3.Grup: Doğru yolun neler olduğu **“Sırât-ı Müstakîm”** hakkındaki bilgilerdir. İşte İhlâs suresi bunlardan birinci gruba giren marifetullah ve tevhid konusunu ihtiva ettiği için Kur'an'ın üçte birine denk görüldüğü belirtilmiştir.

Aynı zamanda İhlâs suresi Kelime-i Tevhid **“Lâ ilâhe illallâh'ın”** kısaca açıklamasıdır. Çünkü bir Müslüman'a **“Allah'ın birliğine delilin nedir?”** diye sorulduğunda Müslüman Kur'an'ın şu ayeti ile cevap verir: **“Kul hu vallâhu Ahad”**

Evet, kıymetli kardeşlerim bir gelecek dünya bitecek tek bir varlık Allah kalacaktır. Bu konumuzu bir Allah dostunun şu uyarıları ile noktalamak istiyorum:

Kur'an ne derse o olacaktır,
Bu dünya bir gün son bulacaktır,
Azrail kendi ruhunu kendi alacaktır,
Uyan gafletten ölüm geliyor.

Yüce Rabbim Allah'ın bir olduğuna, Muhammed'in onun kulu ve Resulü olduğuna inanarak, tekrarlayarak ve Kelime-i Şahadet getirerek ruhunu teslim eden kullarından etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-VÂHİD - EL EHAD ESMALARI

Kulun, Allahu Teâlâ'nın bir tek olduğunu, mutlak ve tek yaratıcı olduğunu, dilediği her şeyi yapmaya kadir olduğunu, Allah'ın takdir ettiği her şeyin zamanı geldiğinde gerçekleşeceğini, müşahade etmesi, onu daima Allah'a yaklaştırmaya, ona sığınmaya, onun himayesine girmeye, ihtiyaçlarını ondan istemeye sevk eder. İşte o kul içtenlikle, samimiyetle yaratıcısına layık kul olamaya çalışır.

Ebu Hureyre'den (r.a.) rivayet edildiğine göre Resulullah'ın (s.a.v) şöyle buyurduğu ifade edilir: **“Kim günde yüz defa Allah'tan**

başka hiçbir ilah yoktur, O tekdir, eşi yoktur, mülk O'nundur, hamd O'na mahsustur, O her şeye Kadir'dir" diye dua ederse, bu on köleyi azat eden insanın sevabına denk olur. Aynı zamanda ona yüz sevap yazılır ve yüz günahı da silinir. (Buhari-Müslim)

Fen ve din adamı Abdülmümin hazretleri: **"Kalbin tam bir ihlâs ile Lâ İlâhe İllallâh diyerek bir defa Allahu Teâlâ'ya yönelmesi gafil olarak yapılan yer dolusu ibadetten hayırlıdır."**

Netice olarak Kelime-i Tevhid'i, anlamı ile bilmek, inanmak ve her zaman söylemek lazımdır. Zira kalbin cilası odur. Kalp onunla parlar, onunla cilalanır. Onun içindir ki Resulullah: **"Mahşer günü bir kişi gelecek, doksan dokuz defteri olup, her bir defterin sathı, göz gördüğü kadar geniştir. Hiçbirinde iyiliği olmayıp, yalnız parmak kadar, o kimsenin dünyada söylediği Kelime-i Tevhid bulunur. O doksan dokuz defter terazinin bir kefesine ve bir Kelime-i Tevhid'i diğer kefesine koyarlar. Kelime-i Tevhid tarafı ağır gelir."** diye buyurmuşlardır.

Kulun Rabbinin değerini tam manasıyla kavrayabilmesi için kendisini çok iyi tahlil edip, tanıması lazımdır. Hz. Peygamberin şu sözü bize ışık tutmaktadır: **"Yeryüzünde Allah, Allah diyen insan kalmayınca dek kıyamet kopmaz."** Yani yeryüzünde Allah diyecek bir insan kalmayınca gökler ve yer ortadan kalkar ve kıyamet o zaman kopar.

Kıyamet günü amellerin nasıl tartılacağını bir velî şöyle anlatıyor:

Bir velî anlatıyor: Kıyamet günü, ameller tartılır. Bir kimsenin günahı ağır gelir. Melekler o kimseyi Cehenneme götürürler ama birden şaşırırlar. Çünkü kapı, bir kaya tarafından kapanmıştır.

"Bu nedir?" diye düşünürlerken, taştan ses gelir: **"Ey melekler! Onu geri götürün! Çünkü o, bir gün beni gösterip; Şu taş şahidim olsun ki, Allah birdir ve Muhammed Aleyhisselâm Onun Hak Peygamberidir"** demişti.

O anda hitab-ı ilahi gelir: **“Ey melekler! Kulumu geri götürün! Onu, bu taşın şehadetiyle affettim.”**

Bu kıssayı anlatıp; Cenâb-ı Hak bir **“taş”**ın şehadetiyle Cehennemlik bir kulunu affeder de, Habibinin şefaatiyle affetmez mi? buyurdu.

Sonra şunu anlattı: Bir Hıristiyan ile bir Müslüman, münakaşa ederler. Her biri kendi dininin hak olduğunu iddia etmektedir. Anlaşamayınca, Müslüman, döner Hıristiyana: **“Peki, sana bir teklim var!”**

“Söyle, nedir?”

“Ellerimizi ateşe sokalım. Hangimizin eli yanmazsa, anlarz ki onun dini haklır.”

Hıristiyan: **“Tamam, razıyım!”** der. Ve ateş yakıp, sokarlar ellerini.

Fakat ikisinin de eli yanmaz. Müslüman hayretler içindedir. Niyaz eder

kalbinden: **“Ya Rabbi, bu ne hâldir?”**

İlham olunur ki: **“Senin elin, bana olan imanın hürmetine yanmadı.”**

Mümin sorar: **“Ya onunki Ya Rabbi?”** **“Onun eli de senin hürmetine yanmadı.”**

O veli bunu anlatıp: **“Bir gayr-i müslimin eli, bir müminin hürmetine yanmazsa, Allahu Teâlâ, nice günahkârları Habibinin hürmetine elbette Cehennem’de yakmaz.”** buyurdu.

Konuyu toparlayacak olursak Yüce Allah nur suresi 35. ayette: **“Allah göklerin ve yerin nurudur.”** diye buyuruyor. Nasıl Yüce Allah yerleri ve gökleri nuru ile aydınlatıyorsa, bu surede senin kalbini aydınlatır, diyor ve şöyle buyuruyor: **“Her şeyin bir nuru vardır. Kur’an’ın nuru ise “Kul hu vallahu ehad suresidir.”**

Yâ Rabbim! Bizleri senin Ehâdiyet- Vâhidiyet sırlarından nasi-bini almış kullarından eyle inşaallah.

EL-VÂHİD - EL EHAD İSMİ ŞERİFLERİNDEN KULA VERİLEN MESAJ

Tek olan zatında, sıfatlarında, işlerinde, hükümlerinde ortağı, benzeri ve dengi olmayan Allah insanı da eşrefi mahlûkat olarak yaratmıştır. O hâlde yaratıcısının özenerek yarattığı ve mahlûkatın en şerefli yaptığı kul, yaşadığı müddetçe bu şerefi muhafaza etmek mecburiyetindedir. Bu da ne ile olur, kendini yaratan o yüce varlığı bilmekle ve ona layık bir kul olmakla olur.

Kulun gerçeği, bedeni değildir. O bir kalıptır, esas olan ruhu ve kalbidir. Ruh ve kalp ise Vâhid ve Ehad olan, kendisinden başka ilah olmayan gerçek ilaha, ibadet etmeyince düzelmez ve huzur bulmaz. İnsanın ne kadar malı mülkü olsa, Allah'ın adını zikretmedikçe, yalnız O'na inanıp ibadet etmedikçe ve rızasını kazanmaya çalışmadıkça, hayatının mutlu ve huzurlu geçmesi mümkün değildir.

İşte Yunus şu satırları ile kısa ve öz olarak bakın nasıl ifade ediyor:

Bunca varlık var iken,
Gitmez gönül darlığı.

Bu tip adamların malları vardır. Mülkleri vardır. Fakat doyum-suzlardır. Hepsi benim olsun isterler. Çünkü gönülleri dardır.

Gazali Cevâhir El-Kur'an adlı eserinde diyor ki: **“Kur'an'ın asıl görevi Allah'ı bildirmek, ahireti bildirmek, Sırat-ı Müstakîm'i bildirmektir.”** İşte yukarıda değindiğimiz gibi İhlas suresi bu üçten birini yani Allah'ı ve O'nun tek oluşunu, O'nun ortağının olmadığını, benzerinin bulunmadığını açıkladığı için İhlas suresini okumak Kur'an'ın üçte birini okumuş gibi olmak anlamına geldiği ifade edilmiştir.

Bu konumuzu yine Yunus'un şu veciz sözü ile noktalayalım.

“Sevdiğimi demez isem, sevgi derdi boğar beni.” Bizi yaratana

her zaman sevgimizi arz edeceğiz. Bu da ne ile olur, şükür ile dua ile. Dua ederken ruh huzura kavuşur. Yine Rabbim ne buyuruyor: **“Kulum bana dua edince ben ona karşılık veririm. Onlarda davetime uysunlar.”** Rabbim bizi dua eden ve davetine uyan kullardan olmayı nasip et. Sen nasip etmezsen biz hiçbir şey yapmayız.

ŞİİR

HAKTIR ÇIKMAZ FİKİRDEN

Haktır çıkmaz fikirden
Beş vakitte zikirden
Nefis aciz, şükürden
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

İhlâs, her işin başı,
Nefsi amelle taşı,
Akıt dur, gözden yaşı,
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

Kubbeler dolu mana,
Bir nazar kıl zaman
Diyelim yan yana
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

İslâm'ın yolu tek bir
Çiçek, arı petek bir
Getir aşk ile tekbir
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

Bir gör ki halin nice,
Hakka sarıl iyice,
Hem dahi gündüz gece
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

Ecel gelir vakta ki,
Kul ölür, Allah baki
Bülbüller gibi şaki
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

Kapıl tükenmez vecde,
Daim et hakka secde
Olsun dilinde müjde
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

Fayda gelmez ahına
Dua et Allah'ına
Var Muhammed şahına
Lâ ilâhe illallâh
Muhammed Resulullah

Feyzi HALICI

DİNİ HİKÂYE

Kölelikten Efendiliğe Yükselen Hz. Bilal-i Habeşî (R.A)

Hz. Bilal, ilk Müslümanlardandır. Babası ve annesi Habeşistan'dan esir olarak getirilmiştir.

Bilal-i Habeşî Mekke'de Ümeyye bin Halef'in kölesi idi. Uzun boylu, simsiyah tenli, zayıf kuru yüzlü bir kimse idi...

Bilal-i Habeşi, Müslümanlığını gizlemeyip açıklayan ilk müminlerdendi. Köle ve fakir olduğu için Allah (c.c) yolunda en ağır işkencelere uğradı.

Bilal'in iman ettiğini öğrenen azılı müşriklerden olan Ümeyye bin Halef ona işkence yapmaya başladı. Hz. Bilal'in ellerini, ayaklarını sıkıca bağlatırır, çölün öğle sıcağında, kızgın güneşin altında çıplak olarak sırt üstü yatırır, sonra güneşte iyice kızmış büyük bir kaya parçasını onun göğsünün üzerine koydururdu. Sonra: **“Vallahi ya Muhammed'i inkâr eder, Lât ve Uzzâ'ya taparsın ya ölünceye kadar böyle kalırsın!”** derdi.

Hz. Bilal ise bu sıkıntı içinde **“Ehad! Ehad!”** (Allah bir! Allah bir!) derdi. Bilal-i Habeşî: **“Vallahi onları kızdıracağım bundan daha ağır bir kelime bilseydim, muhakkak onu söyledim.”** diyor.

Bilal Habeşî'yi bir gün bir gece susuz bıraktıktan sonra, demir gömlek giydirip şiddetli sıcak altında tutar, vücudunun yağın eritirdilerdi. Bu işkence her gün tekrarlanıyordu. Putlarını iyi olarak anarsa onu serbest bırakacaklardı. Fakat Hz. Bilal, onların dediklerini kabul etmedi. Sürekli: **“Ehad! (bir)... Ehad! (bir).”** diyordu.

İşkence edenler: **“Lât ve Uzza'yı söyle...”** diyorlardı. Hz. Bilal ise:

“Benim dilim onu iyi söyleyemiyor!” diye cevap veriyordu. Allah (c.c) yolunda canını feda etmek, küfür sözünü söylemekten daha kolay geliyordu.

Akşam olduğunda onu ayağa kaldırırılar, boynuna bir ip takarlardı. Sonra çocuklara başka inananlara ibret olması için Mek-

ke'de dolaştırmalarını emrederlerdi.

Ve Bilal dilinden **“Ehad! Ehâd!”** i düşürmezdi.

Gece olunca onunla şöyle pazarlık ederler: **“Yarın, tanrılarımız hakkında iyi sözler söyle, Rabbim, Lât ve Uzza'dır, de. O zaman seni kendi haline bırakırız. Sana işkence etmekten usandık artık. Sanki bize işkence ediliyor!”**

Umeyye bin Halef onun yüzüne bir yumruk patlatır: **“Seni bana hangi uğursuzluk getirdi, ey pis köle! Lât ve Uzza'ya yemin olsun ki seni köle ve efendilere ibret olacak hale getireceğim...”** derdi.

Kendisine, ona acıyor rolünü oynama görevi verilen kimse konuşmaya başladı: **“Umeyye! Sen çekil! Lât bugünden sonra işkence etmeyecek, Bilal artık bizden. Annesi bizim cariyemizdir. Müslüman olmakla o bizi Kureyş'in dedikodusu ve maskarası yapmaya razı olmayacak...”**

Fakat Hz. Bilal onların yalancı ve sahte yüzlerine bakar, inancının verdiği güvenle: **“Ehad!.. Ehâd!”** dedi.

Yine sabah olur şiddetli öğle sıcağı yaklaşır, Bilal yine kızgın çöle götürülür. O her zamanki gibi sabırlı, dirençli ve azimlidir.

Bir gün yine Bilal-i Habeşîye işkence yaparlarken Hz. Ebu Bekir oradan geçiyordu.

“Sen, şu zavallıya işkence yapmaktan usanmadın mı? Daha ne zamana kadar bu işkenceye devam edeceksin!” dedi. Umeyye bin Halef:

“İstiyorsan onu satın al da gördüğün durumdan kurtar!” dedi. Ebu Bekir: **“Benim yanımda Bilal'dan daha güçlü siyah bir köle var. Hem o, senin dinindedir. Onu, Bilal'ın yerine sana vereyim.”** dedi.

Umeyye bin Halef **“Kabul ettim!”** deyince, Hz. Ebu Bekir Bilal-i Habeşî'yi ondan aldı ve âzâd etti.

Bütün işkencelere rağmen imanındaki samimiyet ve gayreti, Hz. Bilal'i İslâm büyükleri arasında yüksek bir yere getirdi. Onun

çektığı işkenceler dilden dile, nesilden nesile ibretle anlatıla gelmektedir.

Bu köle Bilal-i Habeşî'nin derisinin siyahlığı, soy ve sopunun düşüklüğü, İslâm'ın adaleti ve yüceliği sayesinde, yükseldiği makamı kazanmasına engel olmamıştır.

O, hiçbir zaman Rasulullah'ın yanından ayrılmamış, O'nun şerefli müezzini olmuştur.

Hz. Ömer, Bilal-i Habeşî'nin faziletini anlatmak için, **“Hz. Ebu Bekir efendimizdir ve o, efendimizi yani Bilal-i Habeşî'yi azat etmiştir.”** der...

DUA

Allah'ım! Kâinattaki her şey bize seni anlatmakta ve seni hatırlatmaktadır. Sen bu güzel isimlerinle aşikâr olmazsan bizim ruhumuz karanlıkta kalır, El-Vâhid ve El-Ehad isimlerine şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Sen teksin. Senin benzerin yoktur. Sana yürekten inandık ve iman ettik. Sen ki Ehad'sın, başkalarına muhtaç eyleme bizleri, sen ki Samed'sin, yalnız sana inanır, senden isteriz. Kullarının değil senin fakirin eyle bizleri.

Sen ki ne doğurdun, ne de doğruldun. Bizler ki doğrularak şu fani dünyaya geldik. Gözümüzü ve gönlümüzü dünya hırsıyla bürüyerek, senin cemalini görmemize mani olan nefis perdesini aramızdan kaldırdı. Cemalini göster bizlere Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! İçinde yaşadığımız şu yalancı, şu oyalayıcı dünyada Vâhidîyet ve Ehâdiyet sırrınla bizleri müşerref et, o sırrını bizlere göster, nefsimizin tuzağından uzak tut, aşk ve sevgi tohumunu saç yüreğimize Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Sevdiğini bize de sevdirdi, sevmediğini bize yerdir, dünyada dünya, ahirette ahiret selametini ver Yâ Rabbî!

Ey Yüceler Yücesi Allah'ım! Fayda vermeyen ilimden, korkma-

yan kalpten, doymayan nefisten, kabul olmayan duadan, haramdan, sana, sana sığınırız, dileklerimizi, tövbelerimizi ve dualarımızı kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî!, yardımına sığındık, kapına geldik, hidayetine sığındık, lütfuna geldik, kulluk edemedik, affına geldik, Afüv esmana şahit yaz bizleri.

Yâ Rabbî! Habibin olan Hz. Muhammed'i sevdin, kâinata sevdirdin, peygamberlik kaftanı giydirdin. Makam-ı İbrahim'den Makam-ı Mahmud'a erdirdin, peygamberler peygamberi Muhammed Mustafa (s.a.v) kıldın, salât ve selamlar, tahiyat ve ikramlar, her türlü saygılar O'na, O'nun mübarek nesline, dostlarına ve O'na tabi olanlara olsun Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Şerlerin def'i, hayırların celbi, hükümeti cumhuriyetimizin payidar olması, vatan ve milletimizin muasır milletler seviyesine ulaşması için bize yardım et.

Biz sana Samet'sin diye, biz sana Ahad'sın diye yalvardık, 99 ismini gönlümüze naksettik. Küffârın karşısında bizi mahcup etme, ordumuza ve güvenlik güçlerimize karada, havada, denizde ve her yerde başarılar nasip et Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! İş isteyene iş, aş isteyene aş, eş isteyene gönüllerinin sevebileceği eşler nasip et. Hiç kimseyi açıklıkla terbiye etme Yâ Rabbî!

Rızkımızı daraltma, hastalık verip şifa aratma, hastalarımıza sıhhat ve saadet nasip eyle Yâ Rabbî! Âmîn.

ES-SAMED
(C.C)

Samed, Allah'ın 99 isminden biridir. Lügat manası canlı ve cansız her varlığın kendisine muhtaç olduğu ancak kendisinin hiçbir şeye muhtaç olmadığı, aynı zamanda mahlûkatın ihtiyaçlarının bitirileceği tek merci O'dur demektir.

Maddi ve manevi sıkıntıya düşen bir müşkülâtle karşılaşan her insanın içinde bulunduğu bu sıkıntılı durumdan kurtulmak için bir kurtarıcı arar. İşte bu tek merci ancak Allah'tır.

Yerde ve gökte bütün ihtiyaç sahipleri ellerini açıp, yüzlerini O'na döndürüp, gönüllerini O'na yöneltip **“Yalnız sana ibadet eder, yalnız senden medet umarız”** diyerek sana yalvarırlar. Herkesin son müracaat yeri O'dur.

Yüce Allah hiç kimseye muhtaç değildir. Mülk O'nundur, her nimet O'ndan gelmektedir. Zat ve sıfatlarında benzeri, eşi ve ortağı olmayan tektir. Hazinesinde her şey boldur ve tükenmesi de mümkün değildir. Bütün mahlûkatın ihtiyacını o hazineden temin eder. Samed ismi celilinin lügat manasına kısaca değindikten sonra yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in bu isimle bize verdiği mesajı bakalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA SAMED İSMİ ŞERİFİ

Samed ismi Kur'an-ı Kerim'de sadece İhlâs suresinde geçmektedir. **“Allahü's Samed”** Allah Samed'dir. Yani ihtiyaç anında devamlı olarak kendisine başvuru olan O'dur. Canlı ve cansız her mahlûkat O'na muhtaçtır. O ise hiçbir şeye muhtaç değildir.

Bir sufi diyor ki: **“Dağda bir kuzu doğsa, Allah onun için ot bitirir.”**

Yine bir din bilgini diyor ki: **“Kendi üstünde hiç kimse bulunmayan, ihtiyaç anında ve işleri olduğunda insanların kendisine başvurduğu tek yüce varlık Allah'tır.”**

İhlâs suresi, müşriklere cevap olarak Allahu Teâlâ'nın ortağı olmadığını bizlere bildirmektedir:

1.(Ey Muhammed!) De ki: O tek Allah'tır. Gerçek ilahdır ve birdir.

2.Allah Samed'dir.

3.O doğurmamış ve doğmamıştır.

4.Ne de herhangi bir şey O'na denk oldu.

İşte Samed terimi yüce kitabımız Kur'an'da bir tek defa geçer, yalnız Allah için kullanılır.

Bu ayette Allah'ın her bakımdan tek ve benzersiz olduğu, başlangıç ve sonunun olmadığı, hiçbir şeyin O'na denk tutulamayacağı açık ve seçik olarak belirtilmektedir. Böylece O'nu tasvir etmenin ve O'nu tanımlamanın da mümkün olmadığı, zira O'nun varlığının, mahiyetinin, insan kavrayışının, tahayyülünün dışında olduğu gerçeğini bildirmektedir.

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de kesin deliller getirmiştir. Bunların en belirgin olanları şu dört delildir.

1.Nahl suresi 17. ayet: **“Yaratan Allah, yaratmayanlar gibi olur mu?”**

2.Enbiya suresi 22. ayet: **“Eğer yer ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı, yer ve gök kesinlikle fesada uğradı.”**

3.İsra suresi 42. ayet: **“eğer dedikleri gibi alla ile birlikte başka ilahlar da bulunsaydı. O taktirde bu ilahlar arşın sahibi olan Allah'a ulaşmak için çareler ararlardı.”**

4.İhlâs suresi 1. ayet: De ki: Allah birdir.

Hülasa edecek olursak Allah Ehad'dır, O tekdir, Allah Samed'dir. Yarattığı her şey O'na muhtaçtır. O ise hiçbir şeye muhtaç değildir. Bakınız bir mümin kardeşimiz şu güzel mısralarla Samed olan Allah'ı nasıl dile getiriyor:

Ya ilâhî yaratansın, yaratığın sana muhtaç,

Sensin veren derde deva, her yaraya uygun ilaç,

Ne doğdun, ne doğruldun, som bir kudretsin ilahi,

Muhtaç biziz, es-Samed'sin, senin için yok ihtiyaç.

Esmâ'dan Esintiler

Rabbim bu güzel isminden nasibin almış ve istikametini O'na yöneltmiş kullarından etsin bizleri.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-SAMED ESMASI

Yüce yaratıcımızdan bizi doğru yola yönlendirerek hidayet istemek, isteklerin en yücesidir. Yine yüce yaratıcımızdan istediğimiz şeyi elde etmek ise hediyelerin en şerefliisidir.

Çünkü Yüce Allah bizlere doğru yolu tarif etmiştir. Önce kendisine hamd ve övgü yaparak şanınin yükseltilmesini, sonrada Resulüne salât ve selam edilmesini, daha sonra nasıl ibadet ederek kendisine ulaşacağımızı bildirmiştir.

İşte tevhid ve ibadet, bizi maksada ulaştıran birer vesiledir. Bunlardan birisi Yüce Allah'ın isimleriyle ve sıfatlarıyla tevessül etmek, diğeri de O'na ibadet ederek, dua ederek şükranlarımızı arz etmektir. Bu iki vesile ile yapılan dua geri çevrilmez.

Abdullah b. Büreyde'nin babasından rivayet ettiği şu hadis bu görüşün en bariz bir misalidir:

Bir gün Hz. Muhammed bir adamın “Allah'ım! Senden başka ilah olmadığına, senin AHAD-SAMED olduğuna, doğmamış ve doğrulmamış ve hiçbir dengi olmayan Ahad olduğuna şahadet ederek senden istiyorum!” diye dua ettiğini işitir. Bunun üzerine Hz. Peygamber: “Nefsimin yedi kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, bu adam Allah'tan kendisine O'nunla dua edildiği zaman mutlaka kabul ettiği ve kendisinden onunla istendiği zaman mutlaka verdiği İsmi Âzam'ıyla istedi.” diye buyurdu. (Ebu Davut, Vitri)

İşte bu Allah'ı tevhid etmek, O'nun vahdaniyetine şahadet etmek ve dua eden kimsenin Allah'a tevessülüdür. Ayrıca Samed ismiyle de tevessülünün ikrarıdır.

İşte İhlâs suresine İhlâs isminin verilmesindeki hikmet budur. Bu sure, Allah'ı şirkten halis kıldığı ve azabdan halas ettiği içindir. Diğer bir ifadeyle içinde dünya ve ahiretle ilgili bir şey olmadığı hâlde yalnız Allah'tan bahsettiği için bu sureye İhlâs denilmiştir.

Onun içindir ki İhlâs suresi okuyucusunu ahiretin sıkıntılarında, ölüm sarhoşluğundan halas eder, kurtarır. Felak, Nas ve İhlâs surelerinin üçüne birden MUAVVİZAT denilir. Anlamı sığındırıcı, saklayıcı, koruyucu sureler demektir.

Buhar der ki: Bize Hz. Aişe'den (r.a.) nakletti ki: Resulullah her gece yatağına girdiğinde avuçlarını çar, İhlâs, Felak ve Nas surelerini okur. Sonra avuçlarına üfürür, sonra onunla önce başından ve yüzünden başlamak üzere vücudunun diğer azalarına sürermiş. Bunu üç kez tekrarlamış.

Rabbim hepimizi İhlâs, Felak ve Nas surelerinden nasibini almış, onların hikmetlerine nail olmuş kullarından eylesin inşallah.

EL-SAMED İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Her Müslüman, arzu ve ihtiyaçları sebebiyle her varlığın kendisine yöneldiği, ancak kendisinin hiçbir şeye muhtaç olmayan tek ve ulu Allah'tan başka Samed olmadığının idraki içinde olmalıdır. Onun tek ve eşsiz olduğunu bilerek O'na yönelmeli, bütün ihtiyaçlarını O'ndan istemelidir. Her sıkıntıda O'na sığınmalıdır. En emin liman O'nun limanıdır.

Bir Müslüman diğer Müslüman'ın ihtiyacını karşılamalıdır. Bir Müslüman'ın en büyük meziyeti yardıma muhtaç kimselere yardım elini uzatmaktır.

Allah, bu güzel hasretleri bahşettiği kişiye teşekkür etmekle beraber şöyle buyurmaktadır: **“Kula teşekkür etmeyen Allah'a şükretmez.”** Asıl verenin Allah olduğu, kulun bir vasıta olduğu hiç unutulmamalıdır. Şifayı veren Allah'tır, doktor ve ilaç birer vasıta-

dır. Bir mümin bunu bilmek mecburiyetindedir.

Allah rızası için yapılmayan hayır, hayır değildir ve insanın hayır defterine yapılmaz. Samimi gibi görünüp de özünde dünya menfaati olan, günün birinde cereyan eden şu ibret verici hikâyeyi beraber inceleyelim. Samed olan Allah samimiyetsizliği hiç sevmez.

Bir fırıncı Şeyh Şibli Hazretlerinin hayranı ve aşığı idi. Fakat şahsen tanıımıyordu. Cilve-yi rabbani: Şeyh Şibli o memlekete gelmişti. Tertib-i ilahi, sureta takva sahibi gibi görünen fırıncıdan itimatla: **“Bana Allah rızası için bir ekmeğe verir misin?”** deyince, bu söz iman eseri olan merhametine değil, nefsinin hazzından başka haz bilmeyen yönüne dokundu da: **“Eğer Allah rızasına her isteyene ekmeğe verse idik, fırını kapatırdık!”** diye reddetti. Geriden seyirci olan komşu esnaf: **“Gözün aydın! Aşığı olduğun Şeyh Şibli ile ne konuştun? Bu hikmetli tecelliyattan bizleri de nasipli kı!”** dediler. İmanın kelamı ile kendini avutan fırıncı taklid-i aşk ile fırından dışarı fırlayıp, Leyla’sını arayan sahte Mecnun misali Şibli Hazretlerini buldu. Elini bıraktı, ayağına sarıldı. Özür ve hatalarını tesbih etti de: **“Eşeklik ettim, malım, mülküm feda olsun, canım sana kurban olsun. Bilemedim, beni affet!”** dedi. Şibli Hazretleri ibret-i alem olsun diye, şartlı olarak kabul etti ve izah etti: **“Memleket halkına yemek ziyafeti vereceksin. Yemek yemedik kimse kalmayacak. O zaman seni bağışladığımı ilan edeceğim.”** Adam kabul edip, hemen her tarafa ilan etti. Memleket halkına duyuruldu. Davete hemen hemen gelmeyen kalmadı.

Yemekten sonra halk Şeyh Şibli Hazretlerinin etrafına toplandılar. Hikmet ve marifetullah hazinesinden az da olsa hisse almak, istifade etmek istediler. Bir uyanık kişi dedi ki: **“Efendi hazretleri bize bir dirhem bal için bir çeki odun çiğnetme, keçiboynuzu yedirme, sade bal ver. Kısa kelimelerle Cennet ve Cehennemlik göster bize!”**

Şeyh Şibli Hazretleri buyurdular: **“Gaybı ancak Hz. Allah bilir.**

İnsan bu sırrı bilmeye muktedir yaratılmadı. Ama gene Rabbimin lütfu ihsanı olan bildirgesi ile sizlere, Allah'ın affına sığınarak, bir tane Cehennemlik gösterebilirim. Hiçbir masraf ve fedakârlıktan kaçınmadan bir memleket halkına yemek yedirdi, içirdi, Allah'ın aciz kulu Şibli hürmetine. Fakat Allah rızası için bir ekmeğe vermedi. Allah'ı bilmeyen insanın Şeyh'i bilmesi ne ifade eder?"

Merhamet-i İlahiden Rahmet Damlaları

Rabbim bu sapıklıklardan bizleri korusun inşallah.

ŞİİR

Viran oluyor gönlüm senden ayrı kaldıkça,
Sözlerinin tadını unutmam yaşadıkça.
Helâl et de hakkını, öleyim ben rahatça,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Hasret, deryalar gibi, kesdi yolumu benim,
Yıllarca ayrı kalsam, seni daim severim.
Uzak yerlere düşdüm, bu mu benim kaderim,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Sizden ayrı kalınca, uyduk hep nefsimize,
Yanlış yollara düşdük, bilmem ne oldu bize.
Şeytan bakıp gülüyor, kararan kalbimize,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Ruhum çılgına döndü, göklere çıktı âhım,
Sizden pek uzak düşdüm, nedir benim günahım?
Yüzü kara olmakdan, kuru beni Allah'ım!
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Doğar gelir inşallah, gecelerin gündüzü,
Gariplerin o zemân, gülecek hemen yüzü.
Odalarda kısıldı, müminin tekbir sözü,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Pusu kurmuş hainler, yollarımı bekliyor,
Süslü, tatlı sözlerle, sen, bu yoldan dön diyor.
İmandan haberi yok, aptal bir şey bilmiyor,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Hiç uğraşma ey cahil, dönmem billâhi geri,
Hedefim, maksadım hep, iyi yoldan ileri.
Çok uğraşdı dünyada, senin gibi serseri,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Eserini görünce, önce kıymet vermedim,
On altı yaşındaydım, kötü şeyler söyledim.
Rahmet saçtı Allah'ım! Hakikati öğrendim,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Biçare gönül sen de, durma çalış ilerle!
Doğru yolu gösteren o zata bak ibretle.
Sizi çok sevdiğimi, yazıyorum kalbime,
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

Garib İhsan senin de, ağlıyan kalbin var mı?
Onun seveni çokdur, feryadını duyar mı?
Engeller çelik olsa, insan bundan korkar mı?
Biçare gönlüm her an, sizi görmek istiyor!

İhsan (Saadeti Ebediyye)

DİNİ HİKÂYE

ASIL GÜVENİLECEK OLAN

“Anne yetiş, babama bir şeyler oluyor!”

Bu acı çığılığı duyan Gülşen Hanım hemen oturma odasına koştu. **“Ne var, ne oluyor?”**

Beyini bulunduğu koltuğa adeta yığılmış ve yüzünü de kireç gibi bembeyaz olmuş görünce son derece telaşlandı.

“Ne oluyor Metin, neyin var?”

Yanına yaklaşınca onun nefes almakta zorlandığı fark etti ve yanı başındaki kızına dönüp: **“Koş hemen, Hızır acile telefon et,”** diye haykırdı.

Bir yandan eşinin kravatını gevşetiyor, bir yandan gömleğinin düğmelerini açarak rahatlamasını sağlamaya çalışıyordu.

“Sakin ol canım, şimdi ambulans gelir!” derken sesi titriyordu.

Birden aklına camı açmak geldi. Açık hava beyine iyi gelebilirdi. Hemen biraz ilerisindeki pencereyi açtı. Beyinin arkasına bir gırlend yerleştirdi. Böylece daha rahat bir pozisyonda oturmasını sağlamaya çalışıyordu.

“Nerede kaldı bu ambulans?” diye söylenerek kızının elindeki kolonyayı aldı. O beyinin bileklerini ovarken, kızı da babasının şakaklarını ovuyordu. Aniden ambulansın siren sesi duyuldu.

“Geldi!”

“Çok şükür geldi!”

Gülşen Hanım beyine masaj yapmaya devam ederken, kızı önce pencereye sonra da kapıya koştu.

Bir-iki dakika sonra hızla kapıdan içeriye giren görevliler Metin beyi dikkatli bir biçimde sedyeye koyup, hemen ambulansa indirdiler. Kızı ve hanımı da onunla birlikte ambulansa bindiler.

Bir yandan ambulans yol alıyor, bir yandan da doktor ilk müdahaleyi yapıyordu.

O ana kadar soğukkanlılığını korumaya çalışan Gülşen hanımın

gözlerinden yaşlar birbiri ardınca dökülmeye başladı. Eliyle ağzını kapatarak hıçkırıklarının duymasını önlemeye çalışıyordu. Kızı da aynı durumdaydı. Aniden ne olmuştu babasına? Kötü bir sürprizle karşılaşmak korkusuyla yüreği titriyordu.

Sonunda hastaneye ulaştılar. Metin beyi hemen acil servise aldılar.

Gülşen hanıma ve kızına dışarıda beklemek düşmüştü. Saniyeler saat, dakikalar gün gibi uzun geliyor onlara. Beklemek ne kadar da zordu şu an. Metin beyin korkulacak bir durumu olmadığını söyleyerek kendilerini rahatlatacak bir-kaç tatlı söz işitmek için neler vermezlerdi ki!

Onlara saatler gibi uzun gelen 20 dakikadan sonra içeriden çıkan bir doktor yanlarına geldi. Ve gözünüz aydın, dedi;

“Metin bey şu an tehlikeyi atlattığı durumda. Ama ciddi bir rahatsızlığı olduğu konusunda endişelerimiz var. Bu yüzden hastanede kalıp, bir “check-up”tan geçmesi gerekiyor!” Gülşen Hanım ve kızı şu an tehlikeyi atlattığına sevinmişler ama ciddi bir rahatsızlığı olduğu sözünden de son derece rahatsız olmuşlardı.

“Şimdi eve götüremez miyiz?”

“Hayır. Bugün burada kontrolümüz altında kalsın. Hemen yarın tetkik ve tahlillere başlarız!”

“Peki, şu an kendisini görebilir miyiz?”

“Ancak 2-3 dakika! Kendisini yormamaya dikkat edin!”

“Sağ olun doktor bey çok teşekkür ederiz!”

Aradan 1,5 ay geçmiş. Ve Metin Bey By-Pass ameliyatı olmuştu. Gülşen Hanım ve kızı ameliyattan biraz önce çıkan ve şu an kendine gelmeye çalışan Metin beyin başındaydılar.

Gözlerini aralayan Metin Bey hanımını ve kızını görünce bütün halsizliğine rağmen tebessüm etmeye çalıştı. Onlar da bu tebessüme bütün içtenlikleriyle karşılık verdiler.

Gülşen Hanım: Doktor, ameliyatın çok başarılı geçtiğini söyledi

diyerek onun moralini yükseltmeye çalıştı.

Hanımı bir elini, kızı da bir elini tutmuş, hafif hafif okşuyor, böylece sanki sevgi ve şefkatlerini aktararak onu bir an önce iyileştirmek istiyorlardı.

Metin bey yattığı yerde, **“insanın iyi gününde ve kötü gününde yanında olan bir ailesi olması ne güzel”** diye düşünüyordu.

Günler geçiyor ve Metin beyin sağlığı her gün biraz daha iyiye gidiyordu.

Zaman zaman aynı odayı paylaştığı arkadaşı Mücahit beyle sohbet etmekteydiler. Mücahit beyi de Metin beyi de ameliyat eden aynı doktordu.

Dr. Murat Bey mesleğinin ehli bir insandı, çok değerli bir cerrahı. Elleri şifa dağıtıyordu adeta.

Her ikisi de bir aya yakın bir süre içinde iyileştiler. Bu arada arkadaşlıkları da ilerlemişti. Bir gün Metin Bey arkadaşına;

“Sağlığımı Doktor Murat beye borçluyum. Ona nasıl teşekkür etsem bilmiyorum. Buradan çıkar çıkmaz ilk işim ona çok pahalı ve çok güzel bir hediye almak olacak!” deyince Mücahit bey sordu:

“Neden? Ona teşekkür etmek için mi?”

“Öyle de sayılır ama asıl neden onunla dostluğumu pekiştirmek istemem. Ne zaman hastalansam ona rahatlıkla ulaşmak istiyorum. Beni kıramasın, her an yardımımıza koşsun istiyorum. İçimde sanki hayatım onun varlığına bağlı gibi bir duygu var!”

-Ben sizin bu düşüncenize katılmıyorum Metin Bey.

-Neden?

-Elbette Murat Bey çok iyi bir doktor ve ona teşekkür etmemiz gerekir. Ama geçirdiğimiz bu tehlikeli ameliyattan sonra ondan çok daha fazla teşekkür etmemiz gereken başka biri var.

-O kim?

-Allah!

-Dr. Murat beyi de bizi de yaratan ve yaşatan Allah! Dr. Murat beye böyle iyi bir doktor olarak yetişecek akılı-fikri ve imkânları veren Allah! Bizi onunla karşılaştıran Allah!

Metin bey bu sözleri dinledi ama hiç cevap vermedi. Mücahit bey bu duruma üzülmüştü ama elinden gelen bir şey yoktu.

Aradan aylar geçti. Metin bey her fırsattan yararlanarak Dr. Murat beyi arıyor, değerli hediyeler sunuyor, aralarındaki dostluk ve samimiyeti daha da arttırmaya gayret ediyordu.

Hatta Dr. Murat beyin resmini çok değerli bir çerçeveye yerleştirip, aile büyüklerinin resimlerinin asılı olduğu duvara asmıştı. Böylece bir ziyafet için evine davet ettiği doktoruna çok ilginç bir jest yapmıştı.

Dr. Murat beye yaşamının garantisi gibi bakıyordu sanki. Günler böylece geçerken bir gün akşam eve geldiğinde kızını ve hanımını son derece üzgün buldu.

-Hayırdır, dedi. Ne var? Karadeniz'de gemileriniz mi battı?

Her ikisi de acı dolu gözlerle Metin beye baktılar ama hiç bir şey söylemediler.

-Ne oldu? Çabuk söyleyin, merakta bırakmayın insanı, diye gürledi.

Gülşen Hanım üzüntülü bir sesle konuştu:

-Sana kötü bir haberimiz var.

-Anladık! Neymiş onu söyleyin!

-Dr. Murat beyle ilgili...

-Ne olmuş Dr. Murat beye?

Gülşen Hanım yine bir şey söylemedi. Yalnızca o günün gazetesini uzattı Metin beye.

Metin bey, gözlerine inanamadı. Gazetenin iç, sayfasında; "ânî bir kalp krizi sonucu kaybettiğimiz değerli Doktor Murat Gençal'ın ailesine ve sevenlerine baş sağlığı dileriz, yazılıydı.

Metin beyin, başından kaynar sular dökülmüştü sanki. Ümitsiz

bir sesle:

-İsim benzerliği olmasın, dedi. Belki de bu doktor bizim doktor değildir. Hanımı ağlamaklı bir sesle;

-Baş sağlığı dilemek için evini aradım, ne yazık ki haber doğru, diye cevapladı onu.

Metin bey kala kaldı. Şimdi ne yapacaktı? Dağlar gibi güvendiği Dr. Murat Bey kendisinden önce ölmüştü. Hem de ani bir kalp kriziyle. Yandım, mahvoldum diye düşündü. Başım sıkışınca şimdi kime gideceğim ben? Biraz sonra Mücahit beyi aramak geldi aklına.

-İkimiz bir olup, bu konudaki en iyi doktoru bulmaya çalışırız, diye düşündü. Ama Mücahit Bey evde yoktu, cep telefonu da kapalıydı üstelik.

O gece onun için son derece sıkıntılı bir gece oldu. Ne yapacağını, ne edeceğini bilemiyor gibiydi.

Sabahleyin Mücahit Bey telefon etti.

-Nasılsın Metin Bey?

-Nasıl olayım ki? İyi değilim.

-Dr. Murat beyle ilgili haberi duydun herhâlde.

-Duydum, duymaz olsaydım. Kendimi kimsesiz kalmış bir çocuk gibi çaresiz hissediyorum. Şimdi kime güveneceğim ben?

-Bence en iyisi herkesin kendisine muhtaç olduğu ama kendisi kimseye muhtaç olmayan birine güvenmek. Daima yaşayan hiç ölmeyen, bizi hiç bir zaman terk etmeyen birine güvenmek. Her şeyin varlığı kendisi ile olan, her şeyi ayakta tutan ve hiç bir zaman bizi terk etmeyen birine güvenmek. O bize yine iyi bir doktorla karşılaşma imkânı verir, üzülmeye!

Metin bey bir düşündü kaldı. Doktor Murat beyi onların yardımına koşturan Allah dilerse daha nice doktorları onların yardımına koşturabilirdi.

Asıl güvenilecek olan kendisi gibi yardıma muhtaç "ölümlü" bir

insan değildi. Asıl güvenilecek olan tüm evreni ve insanları yaratan ve yaşatan Allah idi. Şu an bu gerçeği tüm benliğiyle hissediyor ve **“Allah var, keder yok”** sözünü tüm güzelliğiyle anlıyordu.

Yüce Allah'ın en güzel isimlerinden bir başkası ise **“ES SAMED** ismidir. **ES SAMED: HER ŞEY KENDİSİNDEN İSTENEN, HER ŞEY KENDİSİNE MUHTAÇ OLAN, AMA KENDİSİ ASLA HIÇBİR ŞEYE MUHTAÇ OLMAYAN”** demektir.

Her şey ve herkes var olmak ve varlığını sürdürebilmek için Allah'a muhtaçtır. Oysa Allah hiç kimseye ve hiç bir şeye muhtaç değildir.

O hâlde her zaman Allah'a inanmalı ve en çok O'na güvenmeliyiz. O'na sığınmalıyız. Çünkü O'na güvenen insan hiç bir zaman pişman olmaz.

Öykülerle Esmâ-ül Hüsna

DUA

Allah'ım! Kâinatta canlı ve cansız ne varsa seni tesbih etmektedir. Bütün isimler seninle güzeldir. Bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, Es-Samed ismine şahit yaz bizleri.

Ey herkesin ihtiyacını veren Allah'ım! Bizi zatından başkasına muhtaç eyleme, biz ancak sana ibadet eder, senden ister, sana secde ederiz, bizi şaşırtma, kendi kapının kuluyuz bize kapı aratma!

Bize doğruyu söylet, neşeni bize duyur, hakikati öğret. Sen duyurmazsan, biz duyamayız, sen söyletmezsen biz söyleyemeyiz, sen sevdirmezsen biz sevemeyiz, sevdire bize hep sevdiklerini, yerdir bize hep verdiklerini, dost et bize erdirdiklerini Yâ Rabbî!

Allah'ım! Lütfedip bizlere gönderdiğin Kur'an-ı Azimüşan'ı yakınımız kıl, kabirde dostumuz et, kıyamette şefaathimiz eyle, sırat köprüsünde nurumuz eyle, gerek dünyada gerek ahirette Kur'anın

nuruyla yolumuzu aydınlat Yâ Rabbî!

Allah'ım! Biz günahkârız ve günahlarımızı biliyoruz. Kalbimizi temizle, ayıplarımızı ört, hastalarımıza şifa ver, borçlarımızı ödemeyi bizlere nasip eyle.

Yüzümüzü ak eyle, derecelerimizi yükselt, ahirete intikal eden ana, baba ve diğer akrabayı taallukatımıza rahmet eyle, kabirlerini Cennet'ten bir köşe eyle Allah'ım!

Allah'ım! Çoluk çocuklarımıza parlak bir istikbal nasip et, iş isteyeneye iş, aş isteyeneye aş, evlenmek isteyenlere gönüllerinin seveceği eş nasip et inşaallah.

Allah'ım! Ordularımızı karada, havada, denizde ve her yerde muvaffak ve muzaffer eyle. Şanlı bayrağımızı şanına yakışır bir şekilde dalgalandırmayı nasip et Allah'ım!

Hükümeti cumhuriyetimizi muaf kıl, ülkemizin lehine kararlar aldırılmayı nasip et!

Hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva, borçlularımıza eda, yaptığımız ibadetlere zevki sefa getir Yâ Rabbî!

Allah'ım! Bu dersimizde Es-Samed esmana misafir olduk, misafirliğimizi kabul buyur Yâ Rabbî! Âmîn.

EL-KÂDIR
(C.C)

Kâdir, Yüce yaratıcımızın 99 isminden biri tanesidir. Lügat manası her şeye gücü yeten, kudret sahibi demektir.

Kâinatı, ol emri ile tek başına hiç kimseden yardım almadan yaratan O'dur. Uçsuz bucaksız sema boşluğunda, sayıları ancak yaratan tarafından bilinen milyarlarca yıldız parlamaktadır. Adetleri bilinmeyen gezegenler vardır. Yaratıcı bunları kendisine bir aynine olarak yaratmıştır. Dünya kuruldu, kurulu bunları birbirlerine çarptırmadan dolaştıran gücün adı KÂDİR olan Allah'tır. Her gün içtiğimiz suyun içinde adedi bilinmeyen ve gözle görülmeyen bakteriler vardır. Yine dünya üzerinde yüzleri, gözleri, sesleri, parmak izleri birbirine benzemeyen milyarlarca insan yaratmıştır.

Allah Kâdir'dir, kul ise Abdulkâdir'dir. Yani Allah'ın yarattığı kuldur. Onun için Abdulkâdir olan kul Kâdir olan yaratıcısına şükranlarını arz etmek için günde namaz içerisinde 80 kere secdeye varır. Sübhâne-Rabbiye'l-'alâ, diyerek Rabbinin yüceler yücesi, 'alâların en 'alâsı olduğunu tekrar ederek şükranlarını arz eder.

Bakınız bir Allah dostu bunu ne güzel izah ediyor: Gafil insan, secde edeceksen, kapkara topraktan nur topu gibi insanlar yaratan, kulak denen bir et parçasına işitme kuvveti veren, dil denilen bir et parçasına konuşma kudreti veren El-Kâdir'e, kudret sahibine secde et, senin yapabileceğin en şerefli iş budur.

Yine bir şairimiz diyor ki:

Padişahlar padişahı ebed devlet sana mahsus,
Akılların almadığı ulu hikmet sana mahsus,
Kadir sensin ilahi sonsuz kudret sana mahsus.

S. KAPLAN

AYETLERİN IŞIĞINDA KÂDİR İSMİ ŞERİFİ

Yüce Allah eksiksizliği ve mükemmelliği nedeniyle bütün kemal sıfatlara sahiptir. Her türlü eksiklik ve noksanlıklardan uzaktır. Bütün övgüler, hamd-ü senalar O'nadır. O Kâdir'dir, her şeye hük-

meder, Muktedir'dir.

Bir İslâm âlimi İbn Kayyım Allahu Teâlâ'nın kudretinin bazı görünümlerini şöyle sıralıyor:

1.Allah mükemmel kudret sahibi oluşuyla kimine hidayet verir, dilediği kimseleri de saptırır. Hz. İbrahim'i ve ailesini inançlı kılıp insanları hidayete davet etmelerini sağlayan O'dur. Buna karşılık firavun ve kavmini inkarcı kılıp insanları Cehenneme çağıran davetçiler yapan yine O'dur.

2.Allah mükemmel kudret sahibi olması hasebiyle kimse onun ilmine ulaşamaz. O ancak dilediği kadarını, ancak dilediği insanlara nasip ederek öğretir. Dünyayı altı günde ol emri ile yaratmış bu zaman zarfında hiç yorgunluk emaresi görülmemiştir.

3.Allah hiçbir şeye muhtaç değildir. Her şey O'na muhtaçtır. O'nun ortağı yoktur, arşının, kürsünün büyüklüğü nedeniyle yerleri ve gökleri kuşatmıştır.

4.Allah hiç kimseyi suç işlemeyen veya başkasının işlediği bir suç nedeniyle cezalandırmaz. Diğer bir ifade ile Allah hiç kimseye gücünün yetmeyeceği bir vazifeyi yükleyip de yapamadığı için cezalandırmaz.

5.Allah ismine El-Esmâü'l-Hüsnâ dediğimiz bütün isimlerini ve sıfatlarını sever, zaten sevdiği için kendisini o isimlerle isimlendirmiştir. Bu isim ve sıfatlarla kendisine hitap edenleri, isim ve sıfatlarla kendisine dua edenleri, ibadet edenleri, bu isimle kendisinden istekte bulunanları ve bunları kendi nefislerinde gerçekleştirmek isteyenler sever. Allah bu isim ve sıfatları bilip, okuyup, tanıyıp, manalarını düşünerek, bunları kendisine tesbih edip, övenleri sever. Allah'ın sevdiği kul olur, o kul hem dünya, hem ahirette mamur olur.

6.Allah bu isim ve sıfatlarını sevmesi nedeniyle, bu isim ve sıfatların gereklerini yerine getirmeyi ve bunlarla amel etmeyi emretmiştir. Nahl suresi 90. ayette Rabbu'l-Âlem'in kullarına diyor

ki: “Şüphesiz Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardımı emreder. Hayâsızlığı, kötülüğü ve azgınlığı da yasaklar, düşünüp tutasınız diye size öğüt verir.”

İşte bu ayette kullarına adaleti, iyiliği, ihsanı, yardımı emreden, bu isim ve sıfatları sevdiği için, insanlar içinde de en çok bu sıfatlara sahip olanları seviyor. Bu sıfatlara riayet etmeyenlere yasak getiriyor ve bu emirlere uymayı, düşünüp, tutun diye de emre uymaya davet ediyor.

Allah yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Ra'd suresi, 8-10. ayetlerinde her şeye kadir olduğunu, onun için hiçbir şeyin meçhul olmadığını şöyle açıklıyor.

Allah bütün kadınların ne taşıdığını ve rahimlerinin neyi azalttığını ve neyi artırdığını bilir. O'nun katında her şey bir miktarla takdir edilmiştir. Görünen ve görünmeyeni (gaybı) bilir. Büyüktür, yücedir. Sizden, sözü gizleyen kimse ile onu açıkça söyleyen kimse ve o geceleyin gizlenip, gündüzleyin yoluna devam eden kimse eşittir.

Ana rahminde olan bir cenin, bir damla suyun Allah'a malum ve bize meçhul olan hususları kısaca şöyle sıralayabiliriz. (Esmâü'l-Hüsnâ Dursun Abdullah)

1. Babası kimdir, karakteri nedir?
2. Cennetlik midir, Cehennemlik midir, yani Müslüman mı olacak, kâfir mi?
3. Dünyada ne kadar yaşayacaktır?
4. Kader çizgisi nedir, başarısı ne olacaktır?
5. Nerede dünyaya geldiğini biliyoruz, nerede öleceğiz?
6. Bu günü yaşadık, gördük, yarın ne olacak?
7. Ekin ektik, yağmur yağacak mı, yoksa yağmayacak mı, ne kadar mahsul alacağız?
8. Yarın ne kazanacağız, zengin mi veya fakir mi olacağız?
9. Kiminle evleneceğiz ve bu evlilikte mutlu mu yoksa mutsuz

mu olacağız?

10.Nerede ve ne zaman öleceğiz ve ne kadar yaşayacağız, bu yaşantımızda başımıza neler gelecek, nelerle karşılaşacağız?

Daha bilmediğimiz çok şeyler var, ama bizi yaratan hepsini baştan biliyor. Çünkü O bilendir, muktedirdir, Kadir'dir.

Bir şair mealen diyor ki:

Ecelin ne zaman gelecek, nerede, saat kaçta,

Bilmem biliyor musun?

Tabutuna çakılacak kereste şimdi hangi ağaçta.

Kadir-i mutlak olan Rabbim bu esmasından nasibini alan ve yaşantısını da ona göre ayarlayan kullarından etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-KÂDİR ESMASI

Allahu Teâlâ mahlûkatına tasarrufunu ve onlar üzerinde hükümün geçerli olduğunu haber vererek, hiç kimsenin hükmünden dolayı Allahu Teâlâ'yı mesul tutamayacağını ve O'nun kimi dilerse hidayete götüreceğini, buna kadir olduğunu ve hidayete götürdüklerinde saptıracak kimse bulunmadığını, ancak kendisinin bütün bunları yapmaya kadir olduğunu bildiriyor.

Bir damla suya hayat veren Yüce Allah, vakti ve zamanı gelince emanetini geri alır. Dünyaya gelip de, ahirete gitmeyen hiç kimse var mı?

Zaten yüce kitabımızda her canlı muhakkak ölümü tadacaktır, diyor. Yaratanda Kadir, öldüren de Kadir'in kendisidir. Bakınız bir şair bunu ne güzel dile getiriyor.

GÜCÜN VAR MI?

Ölmeyecekmiş gibi davrananlara;

Ecel gelir kapın çalar,

Açmamaya gücün mü var?

Azrail ister emanetini,

Vermemeye gücün mü var?

Ecel şerbetin içtin,

Ölmemeye gücün mü var?

Yaşadı ömür bitirdin,

Gitmemeye gücün mü var?

Ölmek ve öldükten sonra diriltmek Kâdir olan Allah'a mahsusur. Hep bu konuda merak sahibi sahabe Hz. Peygambere bu konu hakkında soru sorup açıklayıcı cevap beklemişlerdir. Enes b. Malik'ten rivayet edilen bir hadiste Resulullah'a şöyle sormuşlar. **“Ya Resulullah, kâfir kıyamet günü yüzüstü nasıl yürür? Biraz açıklar mısınız?”** Resulullah buyurdu ki: **“Dünyada iken onu ayaklarının üstünde yürüten Yüce Allah yüzüstü yürütemeye de kâdir olmaz mı?”**

Mutlak kudretin ve gücün sahibi Allah'tır. Kendinde başkalarını ezme gücü hissettiğin anda Allah'ın senin üzerinde kudretini ve gücünü düşünmelisin. Onun için padişahlar Cuma namazına giderken önlerinde bir grup **“Mağrurlanma padişahım, senden büyük Allah var!”** diyerek camiye giderlermiş. Bu debdebeli hayat bizi şımartıp da yanlış yollara sevk etmesin. En büyük Allah'tır, Allah'tan başka büyük yoktur.

Eğer sende bir başkasına yardım edecek güç varsa, işte o gücünü yardıma muhtaç insanlara yardım ederek kullanmalısın.

Çünkü vermeye Kâdir olan Yüce Allah, almaya da Kâdir'dir. Allah'ın nimetlerinden faydalanıp da O'nun gönderdiği kitaba ve

peygambere inanmayanların, Allah'ın gazabına nasıl uğradıklarına, en güzel örnekler Lut kavminin başına gelenler, Nuh tufanına uğrayanlardır.

Yâ Rabbî!m sen öyle Kâdir'sin ki ağaçlar kalem, denizler mürekkep olsa yaptıklarını yazmaya yetmez. Kâdir'sin, kıymeti bilenlerden eyle bizi.

EL-KÂDİR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Yüce Rabbimin bu isminin verdiği mesajın anlamını bilip de, o ismi şeriften nasibini alan kişi daima Allah'ı yüceltir ve O'na daha fazla saygı duymaya başlar. Yeri, göğü yaratanın yararlı ve zararlı olanı, iyiyi de kötüyü de yaratanın Kâdir Mevla olduğunun bilincine vakıf olan dünyada iken dünya ve ahirette ise ahiret hayatını düzeltmek ve ilahi güce sahip Kâdir-i Mutlak olan yaratıcısının emirlerine uymayı kendisine yol olarak seçer.

Bu sebepten mümin böylesine güçlü olandan, kendisinden nimet vermesini umarak, daha çok O'na yaklaşarak, O'nun sonsuz rahmetinden, sonsuz şefkatinden yardım diler.

Onun büyüklüğü karşısında kendi küçüklüğünün farkına varır. Bakınız bir Mevlevi şeyhi bu bilinçle Rabbine nasıl yalvarıyor.

Eli boş gidilmez gidilen yere,
Rabbim, boş gelmedim ben, suç getirdim.
Dağlar çekmezken o ağır yükü,
İki kat sırtımda pek güç getirdim.

Tahiri Mevlevi

Yâ Rabbî! Bir sufi diyor ki: **“Güzel Ahlak, Allah'ın isimlerine ayna olmaktır.”**

Biz de bu sohbetimizde El-Kâdir ismine misafir olduk, kalbimizin aynasını El-Kâdir istikametine döndür Yâ Rabbî!

ŞİİR

İlahi budur ki sana niyazım
Bizi Hak râhına gidenlerden et
Ya Allah çağırır kalb-i beyazım
Lisanı mücevher seçenlerden et

Allah, Allah diyerek kurtulak pastan
Gönlümüz uyansın gam ile yastan
Can ki pervaz edip gider kafesten
Bu burçtan o burca uçanlardan et

Muhammed'dir cümle kulların hası
İlm ile sadıklar çekerler yası
Göğsüne uğrarsa ecel pençesi
Elma ile candan geçenlerden et

Ebubekir Ömer Osman ol Ali
Hazret-i Resulün Çar-ı Yâdları
Orada görünür Hakkın cemali
Cemali, aşkına yananlardan et

Kavim kardaş seni yalnız koyunca
Uryan edip her libasın soyunca
Rabbin nebin kimdir diye sorunca
Orada Hak cevabı verenlerden et

Ben beni bilirim Hakkın kemteri
Öldür asi nefsin o şerden beri
Mahşerde dağılır amel defteri
Sağ taraftan açıp verenlerden et.

Sümmani söyledi kendi özünden
 Ders almış üç dervişin sözünden
 Ballar akar Bismillah'ın gözünden
 Kevser şarabın içenlerden et

Sümmani

DİNİ HİKÂYE

BELA ONA GELECEK

Adamın birisi Musa Aleyhisselam'a gelerek: **“Ya Musa, ne olur dua et de Rabbu'l-Âlemîn hayvanların dilinden anlamayı bana nasip etsin.”**

Hız. Musa: **“Peki, bunu niçin istiyorsun?”**

Adam: **“Belki bundan kendime ders çıkarırım da, o da benim için hayırlı olur, iyi insan olurum!”** diye cevap verdi.

Musa Aleyhisselam: **“Git kardeşim sen işine bak, bu hâlin senin için daha hayırlıdır, kaldıramayacağın bir yükün altına girmeye çalışma!”** diye cevap verdi.

Fakat adam dinlemedi ve ısrar etti: **“Ya Musa, ne olur hiç değilse kapımdaki köpekle horozun dilinden anlayayım!”** diyordu.

Sonunda Musa aleyhisselam dua etti. Duası kabul oldu ve adam sevinerek evine gitti.

Şimdi evdeki horoz ile köpeğin konuşmasını işiten evin sahibinin içinde bulunduğu haleti ruhiyeyi beraber yaşayalım:

Ertesi sabah, hizmetçisi sofrayı kurarken bir parça ekmek fırlayıp düştü. Horoz koşup hemen kaptı.

Köpek: **“Be horoz, yaptığın doğru mu? Sen buğday da, arpa da yiyebilirsin. Bense ekmekten başka bir şey yiyemiyorum. Ne için benim rızkımı kapıyorsun?”** diyerek horoza kızdı.

Horoz: **“Haklısın ama tasalanma, yarın bizim efendinin eşeği ölecek, sen de böylece bir güzel karnını doyurursun!”** dedi.

Adam bunu duyunca hemen eşeğini sattı. Ertesi gün, ne ko-

nuşacaklar diye köpekle horozu dinlemeye koyuldu. Köpek horoza sitem ediyor: **“Hani eşek ölecekti, ben de karnımı doyuracaktım!”** diyordun.

Horoz: **“Eşek öldü ama başka yerde öldü. Fakat hiç merak etme, yarın at ölecek, o zaman daha büyük bir ziyafete konacaksın!”** dedi.

Adam hemen atını da sattı. Hayvanların dilini anlayabilmenin onun için çok kârlı olduğunu düşünüyordu. Ertesi gün köpekle horozu dinlemeye gitti. Köpek yine horoza sitem ediyor, yalan söylemeye başladığından şüpheleniyordu.

Horoz: **“Ben yalan söylemedim. At ölecekti, sahibimiz sattı. Fakat sen merak etme, yarın sahibimizin en çok değer verdiği kölesi ölecek, o zaman onun hayrına yemekler verilecek, hepimiz doyacağız!”** dedi.

Bunu duyan adam kölesini de sattı. Ertesi gün yine aynı konuşmalara kulak kabartmak için gitti. Bu sefer köpek çok kızgındı. Günlerdir yalanlarla avutulduğunu söylüyordu.

Horoz: **“Ben yalancı değilim ve yalan söylemem!”** diye itiraz etti. **“Köle de öldü, ama başka yerde... Çünkü sahibimiz onu da sattı. Fakat hiç iyi etmedi. Zira ilkin kaza eşeğe gelecekti, böylece sahibimiz kaza ve beladan kurtulacaktı. Onu sattı, kaza ata gelecekti. Sahibimiz sanki açığözlülük yaparak atı sattı, kaza köleye gelecekti, köleyi de sattı. Şimdi bela sahibimize gelecek. Sıra onda, yarın sahibimiz ölecek, onun ruhu için yemekler hazırlanacak böylece sen de, ben de herkes doyacak!”** dedi.

Bunu duyan akılsız adam şaşırıp, korktu, başını dövmeye başladı, ama iş işten geçmişti.

İnsanlar şunu hiçbir zaman unutmamalıdır ki, El-Hâkim olan Allah yaptığı her işte ve her emirde hikmet sahibidir. O ne yaptı ise en iyisini yapmıştır. Kul onun hikmetini sorgulayamaz. Onun kendisine vermeyi uygun gördüğü ile yetinmelidir. Yoksa fazlasını

isterse işte başına bu işler gelir. İnsanlar başlarına gelen istemedikleri bir şeyi hayra yormalı, onun daha büyük bir belayı def ettiği, belalara kalkan olduğunu düşünmelidirler. Evet, perdenin arkasında neler olduğu ve hadiselerin hikmeti her zaman bilinmeyebilir. İnsan sık sık sadaka vererek belaları def etmelidir. Her şeyin sadakası vardır. Servetin, ilmin, iyi niyetin, sıhhatin, kuvvetin, zamanın...

DUA

Allah'ım, seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen bu güzel isimlerine aşikâr etmezsen bizleri ruhumuz karanlıkta kalır, El-Kâdir ismine celiline şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Senden ve senin ilim ve kudretinden hayır bekleriz. Senin büyük lütfünden talep ederiz. Sen Kâdir'sin, bizim gücümüz yetmez. Sen bilirsin, biz bilemeyiz, sen bütün güzellikleri bilirsin, biz bilemeyiz, sen bütün güzellikleri bilirsin, bizim için iyi olanı, güzel olanı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Ey her şeye Kâdir olan Allah, bize kulluk ve emirlerini yapma ve yaptırma gücü ihsan eyle. Bize emirlerini dinlemek ve yasaklarından sakınmak için kuvvet ver Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kâdir-i Mutlak'sın, senin her şeye gücün yeter, sen istersen akan sular durur, sen istemezsen deniz ve deryalar kurur, onun bilinci içinde açtık ellerimizi, büktük boynumuzu, senden diliyoruz ki;

“Kusuru görenlerden değil, örtenlerden et! Teselli arayanlardan değil, teselli edenlerden et! Anlayış bekleyenlerden değil, anlayış gösterenlerden et! Yalnız sevilmeyi isteyenlerden değil, sevenlerden olmamıza yardım et! Yağmur gibi hiçbir şeyi ayırt etmeyip aktığı her yere canlılık bahşedenlerden et! Güneş gibi hiçbir şeyi ayırt etmeyip ışığı ile kâinatı aydınlatanlardan et! Toprak gibi her şey üstüne bastığı hâlde hiçbir şeyi esirgemeyip nimetlerini her-

kese verenlerden et! Ve gece gibi ayıp ve kusurları sarıp, sarmalayıp örtenlerden et!”

Muhannetin kapısı güçtür, o kapılara bizleri muhtaç etme! Alan değil, veren ellerin affedici olduğu için affettiklerin Hak ile yaşayan ve Hak ile ölenlerin ve sonsuz yaşamda yeniden doğanların safına katılmayı bizlere nasip eyle Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Salihane ve safiyane olarak toplandık, boyunlarımızı büktük, gözyaşlarımızı döktük, günahkâr ellerimizi sana açtık yalvarıyoruz. Efendimiz Cebrail aleyhisselamın alnında yazılmış olan isimler hakkı için, efendimiz İsrail aleyhisselamın alnında yazılı isimler yüzü gözü hürmetine senden günahlarımızın bağışlanmasını istiyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Çoluk çocuğumuzu, kendimizi ve aile fertlerimizi, adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden koru ve muhafaza et!

Kur'an'ın faziletiyle derecemizi yükselt, bizi Kur'an'ın kerametiyle ateşten kurtar, dünyada dünya, ahirette ahiret muradı vermeyi nasip eyle Yâ Rabbî!

Şerlerin defî, hayırların celbi, vatan ve milletimizin huzur ve selameti, günahlarımızın affı, Kâdir esmanın gücü ile bizi hıfzı muhafaza et Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-MUKTEDİR
(C.C)

Muktedir, Yüce Allah'ın 99 isminden biridir. Lügat manası her şeye gücü yeten, kudretli, kuvvet sahipleri üzerinde istediği gibi tasarruf eden demektir.

Muktedir Allah'ın zati-subuti isim ve sıfatları içinde yer alır. Muktedir, Kâdir ve Kaviyy'den başka Cebbâr, Azîz ve Kakhâr isimleri ile de anlam yakınlığı içinde bulunmaktadır. Buna göre Muktedir zat-ı ilahiyeye kudret, kuvvet izafe eden kavramlar içinde muhtevası en zengin olan isimdir.

Yarattığı her varlıkta kudretinden bir zerre vardır. Eğer kuluna bir kuvvet, kudret veriyse muhakkak O'nun eseridir ve o kudret ve kuvvetini daima kontrol eder, hiç kimseye sonsuz, hudutsuz, ölçüsüz bir kuvvet vermemiştir.

Kainatı yaratan O'dur, O kainattaki ilimleri, ilim sahiplerine öğreten, bildiren yine Muktedir olan yaratıcının kendisidir.

Allah yarattığı mahlûklarında kuvvet ve kudret yaratmıştır. Bu yarattığı ve kuvvet verdiği mahlûkat üzerinde yine tasarruf hakkı Allah'ındır. Yoksa yaratıcı o gücü vermezse yaratılan hiçbir şey yapamaz. Yaratılana, yaratıcı göz vermezse göremez, kulak vermezse duyamaz, ayak vermezse yürüyemez, kanat vermezse uçmaz.

Muktedir olan Allah her şeyin üstünde sınırsız güç sahibidir, yarattığı mahlûkata verdiği gücünde daima sınırlı tutar ve her an onu kontrol eder.

Allah'ın yardımına erişmek için, Allah'a inanmak, O'na teslim olmak, her türlü emrini yerine getirmek, her türlü zulüm ve haksızlıklardan kaçınmak lazımdır.

Muktedir'in yanında haddini bilmek, insan olmanın en büyük şartıdır. Bakınız bir şair bunu ne güzel dile getiriyor:

Ey Gafil!

Topuğuna çıkmadan suyu deniz sanırsın,

Sen dereyi dahi geçmeden ummanı arzularsın.

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-MUKTEDİR İSMİ ŞERİFİ

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'in Kehf suresi 45. ayetinde şöyle buyuruyor: **“Allah her şeyin üzerinde kudret sahibidir.”**

Bu ayetinde Yüce Allah kullarına, kendisinin sonsuz izzet, büyük kudret ve kuvvet sahibi olduğunu bildiriyor.

Yüce Allah sevgili peygamberine şöyle buyuruyor: **“Ey Muhammed, bu insanlara dünya hayatını anlat ki, onunla gururlanıp, kibirlenmesinler, haktan yüz çevirmesinler.”**

Dünyanın yalancı ziyneti, güzelliği gökten indirdiğimiz su gibidir. Gökten indirdiğimiz su ile yeryüzündeki otlar yeşerir, bitkiler, ağaçlar, bağ ve bahçe, sebze ve meyveler oluşur. Her yer rengârenk çiçeklerle süslenir. İşte kâinattaki bu gücün kaynağı Muktedir olan Allah'a aittir. O'nun kudretinin eseridir.

Sonra bir an gelir yaratıcı bir rüzgâr, bir fırtına, bir sel, bir dolu felaketi getirir, bir anda o güzellikler çöp yığını haline gelir. Bu afeti durdurmaya kimsenin gücü yetmez. O ancak kudret ve kuvvet sahibi Allah'a aittir. O her dilediğini yapmaya muktedirdir. O hiçbir şeyden aciz değildir. Her şeye tam manasıyla gücü yeten, onun için akli başında olan hiçbir insan, bu yalancı dünya hayatına kapılmamalıdır. Bunu bir Allah dostu kardeşimiz ne güzel dile getirmiş:

Mal sahibi, mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi,
Mal da yalan, mülk de yalan,
Var biraz da sen oyalan.

Dünya hayatı bizlere uzun gibi görünse de, bunun sonu yoktur, bir gün gelir, ecel meleği kapımızı çalar. Onun için her an hazırlıklı olmalıyız, gafil avlanmamalıyız.

Biraz da Muktedir ismi celilinin azameti üzerinde duralım. Zuhur suresi 42. ayetinde Yüce Allah şöyle buyuruyor: **“Çünkü biz**

onlara karşı gücü yetenlerdeniz.”

Sonsuz güç sahibi Allah biz kullarını uyarıyor: **“Dikkat edin, bana ve emirlerime uyun, şayet uymazsanız iman etmemiş olursunuz, kâfirlerden sayılırsınız. Kâfirlerden hem bu dünyada intikamımı alır, hem de ahirette onları cezalandırarak Cehennemime atarım.”** diyor. Bu durumu sevgili peygamberine şöyle beyan ediyor: **“Ey Muhammed seni onlardan uzaklaştırsak da muhakkak ki biz onlardan intikam alınız. Yahut da onlara vaat ettiğimizi sana gösteririz. Çünkü biz onlara karşı gücü yetenlerdeniz.”**

Diğer bir açıdan bakacak olursak Kamer suresi 33. ayetinde Yüce Yaratıcımızın bir müjdesi var. İnanmayanları cezalandırmaya Muktedir olan Allah, bu gücünün daha fazlasını muttakiler (inanmayanlar) üzerinde kullanacağını bildirmektedir. **“Muhakkak ki muttakiler Cennetlerde ve ırmaklardadırlar. Doğruluk makamındadırlar.”** Bunlar Allah'ın emrettiği yolda yürüyen, O'nun yapın emrine uyan, yapmayın dediğini yapmayanlardır. İşte bu insanlar Muktedir olan güçlü bir yaratıcının katında ve O'nun himayesinde dirler.

Allah bir kişiye iki korkuyu birden vermez. Ya bu dünyada Allah'tan korkacaksın, ya da kıyamet gününde seni yargılarken korkacaksın. Allah hepimizi bu dünyada korkutup da emirlerine uyanlardan ve O'nun Muktedir esmasından nasibini alanlardan etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- MUKTEDİR ESMASI

Muktedir esmasının mesajından gerekli dersi çıkarabilmek için, Mervan halifesinin yedincisi olan Süleyman b. Abdulmelik ile Ebu Hazım arasında geçen şu konuşmaya bir göz atalım.

Abdulmelik sorar: **“Neden bizler dünyayı sevip, ahirette kaçıyoruz?”**

Ebu Hazım cevap verir: **“Çünkü sizler dünyayı imar, ahireti**

harap ettiniz. İmar edilen bir yerden harap edilen bir yere kim gitmek ister?” Bu cevap üzerine halife “Ya Ebu Hazım, doğru söylüyorsun!” der.

Halife sorar: “Yarın Allah katına çıkınca durumumun ne olacağını ah bir bilsem!”

Ebu Hazım: “Ey halife bunu çok merak edip, öğrenmek istiyorsan Allah’ın kitabına bakıver. Oradan öğrenirsin!” der ve Ebu Hazım şu ayeti okur: “İyi ikimseler Naim Cennetindedirler, kötüler ise ateştedirler.” (İnfitar suresi, 13-14)

Halife tekrar sorar: “Allah’ın huzuruna çıkmak nasıl olacak?”

Ebu Hazım şu cevabı verir: “İyiler, kaybolup da sonradan bulunan aileler gibi neşe içinde huzura çıkarlar, kötüler ise işlediği suçtan ötürü kaçıp da sonradan yakalanarak efendisinin huzuruna çıkarılan köle gibi boynu bükük, gözü yaşlı olarak çıkarlar.” Bu cevap üzerine halife gözyaşlarını tutamayarak ağlar.

Yine Kurtubi’den rivayet edilen bir hadiste:

Yüce Allah’ı iyice akletmiş, O’nun idrakine varmış Allah dostlarını Cennete götürmek üzere melekler gelir. Bu insanlar sorarlar: “Bizi nereye götürüyorsunuz?” diye. Melekler: “Cennete götürüyoruz!” diye cevap verirler. Bu insanlar: “Ya melekler, sizler bizi bizim istediğimiz yerden başka bir yere götürüyorsunuz!” deyince melekler sorar: “Peki siz nereyi istiyordunuz?” Cevap: Ayette bize haber verildiği şekilde “Onlar sıdk meclisinde gayet muteber bir melikin yanındadırlar.” buyruğunda olduğu yeri istiyoruz. Melekler: “Bizim de sizi götürdüğümüz yer o candan sevdiğinizle birlikte sıdk meclisidir” cevap verirler. Bu mutlu topluluk çok sevinir. (Terğib ve Terhib)

EL- MUKTEDİR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Bizleri yoktan yaratan, her yere ve her şeye hükmetmeye Muktedir olan Allah'tır. Hud suresi 88. ayette belirtildiği gibi: **“Başarmam ancak Allah'ın yardımıyla olur. Yalnız O'na dayandım ve yalnız O'na döneceğim.”** Yine Tekvir suresi 29. ayette buyuruyor ki: **“Âlemlerin Rabbi Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz.”**

Bu ayetlerin tetkikinden de anlaşılacağı üzere Allah her şeye muktedirdir. Ne dilerse, yapamayacağı hiçbir şey yoktur. Allah acizleri kavi, kavileri aciz kılar. Onun yardımını kazananlar asla yenilmezler. Canı gönülden insanlar buna inanmalıdırlar.

Bu günkü insanlığın ulaştığı bu büyük ve göz kamaştırıcı keşiflerin hepsi Allah'ın onlara güç vermesi ve bilmedikleri şeyleri onlara öğretmesi sayesinde olur.

Kul Allah'ın yardımına eriştikçe şımarmamalı, daha ziyade tevazu ile hamd etmeli, şükretmeli ve inayetini üzerimizden eksik etme, diye dua etmelidir.

Allah'ın yardımına erişmenin iki yolu vardır:

- 1.Allah'a inanmak, emirlerini yerine getirmek, sıdk olmak.
- 2.Her türlü zulüm ve haksızlıktan çekinmektir.

Hakiki kulluk yoluna bu yolla gidilir. Çünkü Allah zalimleri, zayıflara zulüm edenleri sevmez.

Allah galiptir, göklerde ve yerde ne varsa hepsi onun emrine boyun eğer. Çünkü Muktedir'dir.

ŞİİR

Dünya geçicidir, burda kalınmaz,
Ne kadar mal olsa, murad alınmaz,
Gafil olma sakın, geri dönülmez!

Yürü dünya yürü, sonun virandır,
Bin yılından sonra, ahir zamandır.

Hâlıkın dururken, mahlûka tapma,
Şeytana uyup da, yolundan sapma,
Haramlara dalıp, dinini yıkma!

Yürü dünya yürü, sonun virandır,
Bin yılından sonra, ahir zamandır!

Azık topladın mı yola çıkmaya?
Işık edindin mi aydınlanmaya?
İki melek gelir sual sormaya.

Yürü dünya yürü, sonun virandır,
Bin yılından sonra, ahir zamandır!

Ölünce, çözerler belin, kuşağın,
Gözüne görünmez, oğlun, uşağın,
Yakasız kefendir, örtün, döşeğın.

Yürü dünya yürü, sonun virandır,
Bin yılından sonra, ahir zamandır!

Paran, apartmanın arkada kalır,
Ummadığın gelir, hepsini alır,
Gayrılar yer, içer, senden sorulur.

Yürü dünya yürü, sonun virandır,
Bin yılından sonra, ahir zamandır!

DİNİ HİKÂYE

Katolik bir ailede yetişen Prof. Dr. Eva de Vitray-MEYERO-VİTCH'in Müslüman oluşunun öyküsüdür.

İkbal'in kitabını okuduktan sonra, İslâm'a ilk adımlarımı attığım zaman, tahmin edersiniz ki kolay bir şey değildi bu. Anglikan bir büyükanne tarafından Katolik mezhebinde yetiştirilmiştim. Kocam Yahudi idi. Delice bir şey yaptığım duygusuna kapılıyordum ve bana rehberlik edecek birisi de olmadığı için bazen iyiden iyiye şaşırıp kalıyordum. Yaptığım dualarda şöyle niyaz ettiğim olurdu: **"Bana ne yapmam gerektiğini sen söyle. Bana bir işaret gönder..."**

Bu işareti ben, bir rüya görerek aldım. Rüyamda kendimi kabre konulmuş gördüm ve bir tür kişilik ikileşmesiyle, kendi mezarımı kendim dışarıdan görüyordum. Hiç mi hiç görmediğim bir mezardı bu. Mezar taşımın üstünde ise Eva adımı Arapça veya Farsça bir yazıyla yazılmıştı ve bu da **"Hawa"** şeklinde idi. Bu bana çok garip görünüyordu ve hem uyuyor hem de **"Hadi canım sende, ben ölmedim ki,"** diyordum. Bundan emin olmak için de, ayak parmaklarımı oynatıyordum.

Uyandığım da, bana aynen şöyle denildiğini hatırladım: **"Bak yavrum, sen bir işaret istedin, işte senin işaretin: Sen Müslüman bir hanım olarak gömüleceksin."**

Bu rüyayı unuttum ve çok tabii bir şekilde İslâm yoluma devam ettim. On beş sene sonra, İstanbul'a ilk seyahatimi yaptım. Orada, birkaç yıl önce UNESCO'nun oluruyla (sema yapmaları için) Şehir Tiyatrosu'na getirdiğim semazenlerden biriyle karşılaştım. Mesleği mimarlıktı, çünkü biliyorsunuzdur elbette, keşişlere, rahiplere hiç mi hiç benzemeyen Mevlevi dervişleri, hayatlarını herkes gibi sürdürürler, aileleri ve meslekleri vardır. Bu dostum bana, **"Madem Mevlana ile bu kadar çok ilgileniyorsunuz, şimdi müze durumundaki eski bir Mevlevi tekkesinde yürüttüğüm çalış-**

maları gelip görseniz!” dedi. Oraya gittim. Moloz, çöp ve paslanmış demir yığınları üzerinde yürümek zorunda kaldım. Ahbabım yürüyüp geçmeme mecburen yardımcı oldu ve bütün bunları birlikte tırmanıp aştık. Bir avlu duvarlarını çevreleyen büyük demir parmaklıklar kırılmıştı. Bir çeşit avlunu ta dip tarafında işçilerin restore etmekte oldukları küçük bir köşk vardı. İtiraf edeyim, biraz endişeliydim, üstelik çoraplarımın yırtılmamasını ve bileğimin bükülmemesini düşünüyordum ki bir anda sanki kalbim durdu. Tam önümde, bana rüyamda gösterilmiş olan mezar taşı gördüm. Bunun tıpatıp aynısıydı, üzerinde sadece bir isim eksikti.

Mimara, **“Bu garip mezar taşı da ne?”** diye sordum. Bana onun bir kadına ait mezar taşı olduğu cevabını verdi. Ve ilave etti: **“Biz burada, hayatta iken Mevlevi dervişi olan ve buraya gömülme isteyen kadınların mezarlarını gün yüzüne çıkarmaya çalışıyoruz. Bu mezarlık asırlarca kendi hâline bırakılmış. Kabirlerin üzerlerini kaplayan toprakları buldozerle atıp, çiçekleri ekeceğiz.”**

Birkaç sene sonra, bu mezar taşı üzerindeki Havva ismi, artık tamamen resmi bir şekilde benim adım oldu. Hacca niyet ettiğim zaman, Ezher Üniversitesi’nden izin belgesi almaya gittim. Karşıma tanıdığım bir profesör çıktı, bana, **“Müslüman olduktan sonra hangi adı aldınız?”** diye sordu. Kendisine Müslüman adımın olmadığını söyledim. O bana bunu mutlaka edinmem gerektiğini ifade etti. Her şeyi öylesine kendi başıma öğrenmiştim ki bu durumu hiç bilmiyordum. Şaşırıp kaldım ve kendisi buna bir çözüm buldu: **“Şimdiki Eva adınızı İslâmleştirmeniz kâfi. Hem sonra bu, Kur’an’da geçen bir kelime!”** dedi. Böylece Eva’dan, ben Havva oldum. Zaten Havva, rüyamda mezar taşımın üzerinde gördüğüm kendi ismimdi.

Görüyorsunuz, beni Müslüman yapmak için sanki her şey birbirine ekleniyor. Ta en başlarda bile, bana bir öğreten olmadığı hâlde, İslâm adetlerini bilmekte olduğum duygusu taşıyordum.

Mesela bunlardan biri, üzerinde Allah adının yazılı olduğu bir kâğıdı asla çöpe atmamaktır. Eğer böyle bir kâğıttan kurtulunmak isteniyorsa, bunun çaresi onu yakmaktır. Müslüman olduğumda, Neden bilmem ben hep böyle yaptım. Daha sonra öğrendim ki zaten kural böyle imiş.

Sen Allah'ı seversinde her şeye Muktedir olan Allah seni sevmez mi?

Her şey kolaydır sana, senin için zor yoktur,
Her şeye gücün yeter, ol dersin her şey olur!

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen o güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, El-Muktedir ismine şahit yaz bizleri.

Ey Yüceler yücesi Allah'ım! Sen Kâdir-i mutlaksın, istediğini istediğine veren istediğin zamanda da geri alansın.

Ey fayda verici, ey kötülükleri geri çevirici, ey Rahman, ey Rahim, ey, Kadir, ey Muktedir, 99 ismin hürmetine bize güç ver, kuvvet ver, sağlık ver, sıhhat ver. Bizlere bereketli, helalinden bol rızıklar ver.

Yâ Rabbî! Yalnız sana inanır, yalnız sana dua eder, yalnız senden isteriz, bizlere huzurlu yürekler nasip eyle, kolay verilecek hesap nasip eyle, aydınlanmış kabirler nasip eyle.

Ey Muktedir olan Allah'ım! Asırlar var ki hiç gülemedik, gönlümüz ve kalbimiz hep kan ağladı. Her halükarda horlandık. Biz sana inanır, ancak seni tesbih eder, ancak sana secde ederiz. Sana inanmayanları, ehli İslâmı, ehli imanı, mümin kullarını horlayanları senin El-Muktedir ismi celiline havale ediyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Ey Daimi, ey Dehri, ey Ewel, ey Ahir, ey Bâtın, ey Muktedir, ey Zâhir, kalplerimize huzur, gönlümüze sürur ver. Kendine layık

kul, peygamberine layık ümmet eyle. Sana yalvarıyor, sana sesleniyoruz, yalvarıp yakarışlarımızı, sesimizi kulun Zekeriya'nın sesini duyduğun gibi duy!

Allah'ım! Bizi Kur'an'ın ziynetle ziynetlendir. Bize Kur'an'ın keremiyle ikram eyle, bizi Kur'an'ın şefaatiyle Cennetine dâhil eyle, bizi Kur'an'ın şerefiyle şereflendir. Kur'an'ın hürmetine bizi bu dünyanın bütün belalarından, ahiret azabından kuru ve kurtar, ümmeti Muhammed'im cümlesine merhamet eyle, ey Rahman, ey Rahim olan Allah'ım!

Sevdim, Habibin olan Hz. Muhammed'i kâinata da sevdirdin. Sevdim de, peygamberlik kaftanını giydirdin, makamı İbrahim'den makamı Mahmud'a erdirdin. Peygamberler peygamberi kıldın. Bizi de O'na ümmet kıldın. Sana layık kul, Muhammed'e layık ümmet, İslâm'a layık insan olmayı da bizlere nasip eyle. El-Muktedir ismi celilin hakkı için isteklerimizi sana arz ediyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Ya Rabbe'l-Âlemîn! Bizler, çocuklarımızı, anamızı, babamızı ve yakınlarımızı kuru, dünyada dünya, ahirette ahiret imanımızı ver, Kur'an'ın da övdüğün nimet sahiplerini amel defterleri kıyamet günü kitabı sağından verilen, kurtulan kulların arasında haşreyle!

Bütün yaratıklar, senin huzurunda rahmetini ümit ederek, azabından korkarak, hüküm vermeni beklerken, dünyada iken hakkı hak bilen, batılı batıl bilen, hak yolundan ayrılmayan kul eyle, iyiyi kötüden ayıracak gözümüze nur, gece gündüz dilimize zikir ve salih ameller ihsan etmeni senden istiyoruz, işte bunlarla bizi rızıklandır Yâ Rabbî!

Bu dersimizde El-Muktedir esmana misafir olduk, kapının önündeyiz, tövbe ettik, diz çöktük, el açtık, Muktedir ismi celilinden bizler için çoluk çocuğumuz, aile efradımız, vatan ve milleti-miz için hayırlara vesile olacak güzel ameller lütfetmeni istiyoruz kabul buyur, Muktedir ismine bizleri de şahit yaz Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-MUKADDİM
(C.C)

EL-MUAHHİR
(C.C)

Mukaddim ve Muahhir, Allah'ın 99 isimlerindedir. Lügat manası itibarıyla Mukaddim öne geçiren demektir. Bu kelime Allah'a izafe edildiğinde, Allah dilediğinde bir şeyi öne alır, ona hidayet vererek ön plana çıkarır.

Muahhir ise Allah istediği zaman varlıkları geride bırakır ve hidayetinden mahrum eder.

Gazali Mukaddim ve Muahhir'i kendisine yaklaştıran, kendisinden uzaklaştıran diye açıklamıştır ve şöyle devam etmiştir. Allah'a en yakın olan varlıklar melekler, peygamberler, veliler, âlimler şeklinde sıralanmıştır. Gazali'ye göre kulların Allah'a yaklaşması ilim ve amelle değil onun Mukaddim (takdim) ve Muahhir (tehiri) ile gerçekleşir.

Allah'ın bazı kullarının ilim, iman, ahlak ve başka meziyetlerde değerlendirilmesi, öne geçmesi, bazılarının da geri kalması gibi hususlar ise şer'i mevzularla ilgili takdim ve tehir örnekleridir. Hepsisi Allah'ın hikmetine tabidir. Yani kulların öne geçmesi ve geride bırakılması yüce yaratıcının hikmeti gereğidir.

Allahu Teâlâ yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Enam suresi 17. ayetinde şöyle buyuruyor:

Eğer Allah sana bir sıkıntı verirse, onu kendisinden başkası giderebilir. Ve eğer sana biri iyilik verirse onu da kimse engelleyemez. O her şeye Kâdir'dir.

Allah sevdiği dostlarını, diğer insanlardan üstün kılmış ve kendisine yaklaştırmıştır. Bir kısmını da geride bırakmıştır. Yani dilediği kimseleri başarılı kılıp onu taltif etmiş, öne çıkarmış, dilediklerini de geride bırakmıştır. Geride bıraktığı öne çıkamaz, öne çıkardığına da kimse mani olmaz. Bunun en bariz misali Hz. Peygamberi en üstün mertebeye çıkarmış, şöyle buyurmuştur: **"Senin şanını yücelttik"** (İnşirah 14). Buna karşılık Ebu Leheb'i en aşağı mertebeye indirmiştir.

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-MUKADDİM ve EL-MUAHHİR İSMİ ŞERİFLERİ

Rabbu'l-Âlemîn bu iki güzide ismi celili hakkında Gazali'nin delil olarak gösterdiği iki ayeti kerimeyi incelemeye çalışalım.

Yüce Allah Cennet ehlinin durumlarını beyan ederek şöyle buyuruyor. Enbiya suresi 101 ve 102. ayetler:

Daha önce tarafımızdan haklarında mutluluk takdir olunanlara gelince işte onlar Cehennemden uzak tutulacaklar, onun ne sıcağını hissedecekler, ne de azabını tadacaklardır. Cehennemi uğutlusunu bile duymazlar.

Yine bu konuda İbn Abbas der ki: **“onlar Allah’ın veli kullandır. Sırat köprüsü üzerinden şimşekten daha hızlı geçerler, kâfirler ise orada diz çöküp kalırlar.”**

Allahu Teâlâ kendisine ve Resulüne iman etmiş mutlu kişilere yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’in Rahman suresi 60. ayetinde şu müjdeyi verir. **“Güzel davrananlara daha güzel ve fazlası var, iyiliğin karşılığı ancak iyiliktir.”**

Nasıl ki onlar dünyada güzel ameller işlemişlerse, Yüce Allah da onların akıbetini ve mükâfatını güzel yapmış, onları azaptan kurtarmış, onlara bol sevap bahşetmiştir ki, onları Cehennemin narından uzaklaştırmış, Cenneti ile mükâfatlandırmıştır.

İbn Kesir eserinde şöyle demektedir. Kıyamet günü Cehennem ateşi müminlere şöyle seslenir. Çabuk geç, ey mümin! Çünkü senin ruhun benim alevimi söndürüyor.

Yüce Allah insanları renkleri ne olursa olsun bir yaratmıştır. Ancak insanların birbirlerinden üstünlüklerini kendine hakiki kul ve sevgili Resulüne gerçek ümmet olma, İslâmi ölçülerde faydalı olma şartına bağlamıştır.

Bakınız bir Allah dostu İsmail Hakkı Hazretleri şu nefis mısra ile bunu ne güzel dile getiriyor:

Salik-i Hakk olur isen,
Nefsi toprak kılar isen,
Hakkı-yı dost bilir isen,
Dostundan haber vereyim.

Demek oluyor ki Allahu Teâlâ'nın Mukaddim ve Muahhir olduğunun bilincine sahip olan bir kul ibadet ve iyiliklerinin çokluğuna güvenmez. Bir Allah dostuna soruyorlar. **“Seni hep ibadet ederken görüyoruz, ama sen yine de üzgünsün, neden korkuyorsun?”** Cevap veriyor: **“Yaptıklarım tamam da yapamadıklarım için üzülüyorum.”**

Yine Allah'ın Mukaddim ve Muahhir olduğuna inanan bir kul günah ve kötülüklerin çokluğu nedeniyle de Allah'tan ümidini kesmez. Zira Allah'a uzak gibi görünen nice kimseler yakın, yakın gibi görünen niceleri de gerçekte ondan uzaktır.

O irade sahibidir, dilediğini yapmaya Kâdir'dir. Yeter ki ne olduğunu, kim olduğunu bil ve kimden neyi, ne zaman isteyeceğini bil. Daima hazır ol, her an her gelecek hadiseye şükrü bil, sabrı bil. Bakınız şair Nabi bunu ne güzel ifade etmiş:

Ayine-i idrakini pak eyle sivadan,
Sultan mı gelir hane-i na-pake, hicab et.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-MUKADDİM ve EL-MUAHHİR İSMİ ŞERİFLERİ

Bu ismi şeriflerin izahı sırasında Resulullah efendimizin şöyle buyurduğu söylenmektedir: **“Sizden hiç kimse yoktur ki onunla bir şeytan ile bir melek yoldaş olmasın.”**

Bu konuşma üzerine o toplulukta bulunan Ashab söz isteyerek: **“Ey Allah'ın Resulü! Sizin içinde bu durum aynı mıdır? Sizin de şeytan yoldaşınız var mıdır?”**

Resulullah cevap verdi: **“Mukaddim olan Allah bana yardım**

etti, benim şeytanım da Müslüman oldu. O bana ancak hayır şeyler söyler.” (Buhari)

Mümin günahkâr dahi olsa, mümin olmayanlara karşı durumu değişiktir, farklıdır. Şöyle ki mümin olup da günah işleyerek günahkâr olan, cezalarını çekmek üzere Cehenneme atıldıkları zaman, onların imanlarının nuru, Cehennemin ateşinin şiddetini düşürür. Cehennemin öfkesini dindirir ve Cehennemi sakinleştirir.

İşte bu hadisi şerif bize bu manayı bildiriyor: **“Cehennem, günahkâr mümin oraya basıncaya kadar, daha fazlasını ister. Mümin olmayan, Allah’ın emirleri dışında kalanlara karşı Cebbar’dır, vakardır. Amma Allah’a karşı boynu bükük ve mütevazıdır.”**

Cennet ise kendisindeki paha biçilmez hikmetler sebebiyle Allah’ın lütfu ve fazlı olmadan, isteyenine ona sahip olmaya gücü yetmez. Bu konuda da Resulullah şöyle buyuruyor: **“Hiçbir kimse Allah’ın lütfu ve yardımı olmadan Cennete giremez.”**

Birisi sordu, **“Sende mi Resulullah?”** deyince, Resulullah cevap verdi. **“Evet, ben de!”** diye buyurdu.

Kıyamet suresi 13. ayetin yorumunda geçen bir hadiste Resulullah şöyle buyuruyor: **“Sizden her birinizle Rabbiniz konuşacaktır.”** O arada kendisi ile kulu arasında tercüman yoktur. O anda kişi sağ tarafına bakar, sadece dünyada iken hayır işleyip de gönderdiklerini görür.

Sol tarafına bakar, dünyada iken işleyip gönderdiklerini görür, utanır ve önüne bakar, karşısında yüzüne doğru bakan Cehennemi görür. O hâlde yarım hurma ile de olsa Cehennemden korununuz. (Ruhul Beyan)

Onun içindir ki İslâm ulemalarının bizlere tavsiyesi, Yüce Allah’a dua ederken Allah’ın Mukaddim ve Muahhir isimlerinin biri ile dua etmek caiz değildir. İki ismi birlikte zikretmek gerekiyor.

İbn-Abbas: **“Hazreti Peygamber teheccüt namazı için geceleyin**

kalktığında her iki ismi de zikrederek dua ederdi.” diye anlatıyor.

Yâ Rabbî! Öne alarak yüksek mertebeye çıkar, geri bakarak en aşağı seviyeye düşürenlerden etme bizi.

EL-MUKADDİM ve EL-MUAHHİR İSMİ ŞERİFLERİNDEN KULUN ALACAĞI DERSLER

El-Mukaddim-u esmasından kulun alacağı ders:

Bütün mahlûkatı yaratan Allah ancak içinden seçtiklerini ileri alır. İnsanları gerek dini, gerekse ahlaki yoldan düzelten, öne alan, onu yücelten, yaratıcının kendisidir. Her imanlı kul bunun bilincinde olarak ebediyen Allah’a verdikleri her nimet için şükür eder, hamd eder, yaratıcısına layık kul, Habibine layık ümmet olursa, işte Allah’ım! El-Mukaddimu esmasının lütfüne mazhar olarak öne çıkar ve makamını yükseltir.

Bakınız Allah’ın bu ismi celiline tam uyan şu iki Cennet hatununun çarpıcı durumuna göz atalım.

Hak Teâlâ İshak peygamberin annesi Sare annemizi ve İsmail peygamberin annesi Hacer annemizi amelleini ihya ederek bu günümüze ulaştırdı ve daha da devam edeceğini bizlere bildirdi.

Hazreti İbrahim gibi Sare annemizi de mümine olduğu ve İslâm’ı seçtiği hak peygamberinin yoluna girdiğini gören putperestler, onu ateşe atmak için soyduklarında utancından, iffetinden dolayı göğüslerini kapamak için ellerini göğüslerinin üzerine koyarak korumağa çalışmıştı. İşte bu güzel, bu iffetli davranışı namazda kadınların ellerini erkekler gibi kulaklarına değil de göğüslerinin üzerine konması bütün kadınlar için sünnet hâline gelmiştir. O günden bu güne kadınlar böyle namaz kılarlar.

Yine başka bir misal, İsmail peygamberimizin annesi Hacer annemiz Kâbe mahallinde oğlu İsmail’le tek başına terk olununca, su aramak için çocuğunun başından ayrılınca, orada bir koşar bakarmış, çocuğa bir zarar gelmesin diye, işte Sefa ile Merve ara-

sında, hacılar say yaparken iki yeşil direk arasını koşarak veya hızlı adımlarla geçerler. O günden bu güne bu yöntem takip edilmektedir.

Bu iki misalde de belirtildiği üzere hak yolunda, hakkın lütfüne mazhar olmak için, hakkın rızasını almak için yapılan her hareket Rabbi katında kabul buyrularak böylece takdir edilmiş oldu.

El-Muahhir esmasından kulun alacağı ders:

Sonunda her canlı doğar, yaşar ve ölür. Dünya fanidir. Amma tek Allah bakirdi, O'nun varlığının ne başlangıcı ne sonu vardır.

Onun için kul bir gün dünya hayatını bitirip de, Zül-Celal'in karşısına çıkacağını bilerek yaratıcısına kul olmayı bilip kulluk yolunda yürümelidir.

Yoksa Muahhir olan ruh onları geride bırakır, o sonsuz hidayetinden mahrum bırakır. Rabbim bizleri bu duruma düşürmekten muhafaza buyursun inşallah.

Bu dersimizde Yüce Rabbimizin bu iki ismi celiline misafir olduk. Yâ Rabbî! Bizleri El-Mukaddim ismine kabul ederek, senin rıza çeşmenden su içenlerden eyle bizleri inşallah.

ŞİİR

İŞİDİRDİM SÖZÜNÜ

İş bu vücut şehrine bir dem giresim gelir,
İçindeki Sultanın, yüzünü göresim gelir,
İşidirim sözünü, görmezem yüzünü,
Yüzünü görmekliğe, canım veresim gelir.

O! Sultanın halvetinin, yedi hücresi vardır,
Yedisinden içeri, varıp giresin gelir,
Her kapıda bir kişi, yüzbin çerisi vardır,
Aşk kılıcın kuşanıp, cümle kırasım gelir,

Erenlerin sohbeti arttırır marifeti,
 Cahilleri sohbetten, her dem süresim gelir,
 Leyli -i mecnun benem, Şeyda-yi Rahman benem,
 Leyli yüzün görmeye mecnun olasım gelir.

Dost oldu bize mihman, bunca yıl bunca zaman,
 Gerçek İsmail'leyin, kurban olasım gelir,
 Miskin Yunus'un nefsi, dört tabiat içinde,
 Aşkla can sırrına, pinhan varasım gelir

Yunus EMRE

DİNİ HİKÂYE

HZ. AZRAİL'DEN İZİN İSTEYEN HÜKÜMDAR!

Tabiin devrinde yetişen büyük âlim ve Celilerden Vehb bin Münebbih hazretleri, şöyle ibretli bir hadise anlatır: **“Kibirli hükümdarlardan biri, seyahate çıkacaktı. Giymek için bir kat elbise istedi. Birkaç elbise değiştirdikten sonra biri hoşuna gitti. Sonra bir binek istedi. Kendisine getirilen binek hoşuna gitmedi. Birkaç at getirildi ve en güzelini seçip bindi...”**

Yolda giderken, pejmürde kıyafetler içinde bir zat selam verdi. Selamı almadı. O zat bineğinin dizgininden tuttu. Sultan; **“Dizginini bırak!”** diye haykırdı. O da, **“Senden bir dileğim var!”** dedi. Sultan, **“Atımın dizginini bırak da ineyim. İhtiyacını o zaman arz et!”** dedi. Adam, **“Hayır, şimdi!”** diye ısrar etti ve böylece atının dizginini bırakmadı. Naçar kalan hükümdar **“ihtiyacını söyle!”** dedi. Adam da **“Benim ihtiyacım sırdır”** dedi. Bunun üzerine sultan kulağına fısıldaması için başını eğdi. Atın dizginini tutan zat sultanın kulağına **“ben ölüm meleği Azrail'im!”** dedi. Bunun üzerine sultanın beti benzi attı. Dili peltekleşti!

Sonra dedi ki: **“Aileme dönüp ihtiyacımı yerine getirinceye ve onlarla helalleşinceye kadar bana mühlet ver!”**

“Hayır! Allah'a yemin ederim ki, sen ne aile efradını ve ne de geride bıraktıklarını artık bir daha göremeyeceksin!”

Böylece onun ruhunu kabzetti...

Melekü'l-mevt, oradan ayrılıp salih bir kulun yanına gitti. Hasta olup, ölüme hazırlanan mümine selam verdi ve dedi ki: **“Senin katında bir ihtiyacım vardır. Kulağına onu fısıldayayım!”**

“Buyurun!” deyince kulağına **“ben ölüm meleğiyim!”** diye fısıldadı. Bunun üzerine o salih kul dedi ki: **“Gelmesi geciken bir kimseye merhaba! Yemin ederim ki, şu an yeryüzünde senden daha fazla kavuşmak istediğim bir kimse yoktur!”**

Bunun üzerine Azrail aleyhisselam **“yapmak istediğin ihtiyacını gör!”** deyince o mümin kul **“Allah ile mülaki olmaktan daha sevimli ve ondan daha büyük bir ihtiyacım yoktur.”** dedi.

Hazreti Azrail o zaman dedi ki: **“O hâlde hangi hâl üzerine ruhunu kabzetmemi istiyorsan o hâli seç!”**

“Senin buna yetkin var mı?”

“Bana bu emir verilmiştir.”

“O hâlde abdest alıp namaz kılayım, secdede olduğum hâlde ruhumu kabzet!”

Daha sonra abdest aldı ve namaza durdu. Bu sırada ruhu kabzedildi...

İşte biri dünya sultanı bir âhiret sultanı... Mühim olan netice değil mi?

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen o güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, El-Mukaddim ve El-Muahhir ismi celillerine misafir olduk, şahit yaz bizleri.

Ey Allah'ım! Bütün mahlûkatı sen yarattın, mahlûkatın bir kısmını diğerinden üstün kıldın.

Bir şairin dediği gibi:
 Aşkın ile doludur, gönlü nice kulların,
 En başta peygamberler, en öne aldıkların.

Bizleri de öne alarak taltif ettiğin kullarından et Allah'ım!
 Ey Yüceler Yücesi Allah'ım! Önce ve sonra yaptığımız günahlarımızı affet. Gizli ve açıktan yaptığımız günahları affet. İsrafımızı affet. Haddimizi aştık, bilerek veya bilmeyerek isyankâr olduk, sen rahmet yağmurunu üzerine saçarak bazı kullarını öne çıkarırsın, dilediğini de bir çul parçası gibi, kaldırır atarsın, atıp geriye bıraktıklarından değil de, ileri adım attırarak yol verdiklerinden, yüceltiklerinden et bizleri.

Yâ Rabbî! Nasip et ki bizi, yücelt ki bizi, nefret olan yerlere sevgi getirelim, savaş olan yerlere barış getirelim, kuşku olan yerlere inanç getirelim, ümitsizlik olan yerlere ümit getirelim, karanlık olan yerlere aydınlık getirelim, üzüntü olan yerlere sevinç getirelim.

Yâ Rabbî! Kusurları gören değil, kusurları örtenlerden et. Teselli arayan değil teselli edenlerden et. Anlayış bekleyenlerden değil, anlayış gösterenlerden et. Yalnız sevimli isteyenlerden değil, sevmeyi bilenlerden et. Alan değil, vermeyi bilenlerden et. Hak ile doğan, Hak ile yaşayan, Hak ile ölmeyi başaranlardan et. Yâ Rabbî!

Allah'ım! İki cihan selveri Hz. Muhammed (s.a.v) efendimize görmede itaat ettik ve iman ettik. Cennette onun cemalini görmeyi bize nasip et Yâ Rabbî!

Bizleri kıyamet gününde onun açtığı hamd sancağı altında toplamayı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Efendimiz Nebin, Resulün, Muhammed (s.a.v) efendimizin senden istediği hayırlardan bizde istiyoruz. Onun sana sığındığı ve şer olan şeylerin hepsinden sana sığınıyoruz, bizleri

muhafaza buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım!, Allah'ım!, Bizleri adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden, fitne ve fesatların şerrinden koru ve muhafaza et Yâ Rabbî!

Vatanımızı, milletimizi, bayrağımızı şerefli bir şekilde, şanına yakışır bir şekilde dalgalandır.

Allah'ım! Ordularımızı karada, havada, denizde ve her yerde daima muzaffer kıl. Hükümeti cumhuriyetimizi daima başarılı kıl, iyi kararlar alarak halkımızı refaha kavuştur Yâ Rabbî!

Hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva, borçlularımıza eda, iş isteyene iş, aş isteyene aş, eş isteyene sevdikleri eşleri almayı nasip et inşallah.

Şerlerin defi, hayırların celbi, ümmeti Muhammed'in sağlık ve sıhhati için yaptığımız esma sohbetimizi yüce katında kabul buyur Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-EVVEL
(C.C)

Ewel, Allah'ın 99 isminden biridir. Lügat manası varlığının başlangıcı olmayan, ilk demektir.

Yüce yaratıcının varlığı bütün mahlûkatın varlığından öncedir, kendi varlığının ise eweli yoktur. Onun için eweldir. Çünkü bütün varlıklar varlığını, hayatiyetini O'ndan alırlar. Her mahlûkatın bir başlangıcı vardır. Mesela bir tavuk önce yumurta yumurtlar, sonra oradan çıkar, civciv olur, sonra büyür tavuk olur. Fakat yüce yaratıcının ne eweli ne de sonu yoktur. O'nun varlığı kendi zatı ile birdir.

Yaratmayı ilkin başlatan ve onu sürdüren, bütün nene ve olaylarıyla birlikte tabiatı meydana getiren varlığın kendisi elbette yaratılmış olamaz.

Bir gönül dostu bu esmayı bakın şu satırları ile ne güzel dile getiriyor.

Önü yoktur, varlığının ezeli,
Sonu yoktur, ulu zatın ebedi,
Rahmetindir, her ilahi tecelli,
Görünen sen, bilinen sen, bilen sen.

Yusuf Kemalettin ÖZGÜR

AYETLERİN IŞIĞINDA EVVEL İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Hadid suresi 4-6 ayetlerinde şöyle buyrulmaktadır. **"Gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonradan da arş üzerinde saltanat ve kudretini kuran O'dur. Yerden ne çıkacak, gökten ne inecek, hepsinin ewelini bilir. Siz nerede olursanız olun, O mutlaka sizinledir."**

Bu ayette açık açık belirtildiğine göre:

1. Her varlıktan önce O vardır.
2. Hepsinin yaratıcısı O'dur.
3. Hepsinin Mevlası O'dur.
4. Kainatı yaratan O'dur.

5.O, sizi bilen ve görendir.

6.O'nun başlangıcı olmadığı gibi sonu da yoktur.

7.Dünyayı da ahireti de yaratan O'dur.

Yani Ewel'dir, ondan önce bir şey yoktur. Zâhir'dir, O'nun üstünde bir şey yoktur. Bâtın'dır, O'nun altında bir şey yoktur.

Yani yüce yaratıcıyı bu zincirin başlangıcı ve sonu olarak görebiliriz.

İbn-Kesir de ayetin yorumu için şöyle demektedir. Sariye'nin hadisinde işaret edilen ve bin ayetten daha eftal olduğu söylenen ayet budur.

Yine İbn-Abbas da içerinizde bir sıkıntı hissettiğiniz zaman Hadid suresi 3. ayeti olan **“O ilktir, sondur, varlığı ışıktır, mahiyeti gizlidir, O her şeyi bilir.”** ayetini okuyun diye buyurmuşlardır.

El-Ewel ismi celili aynı zamanda tevhidinde delilidir. Pek çok âlim Allahu Teâlâ'nın bir olduğunu ispat yolunda, ayetteki **“O hem eweldir.”** ifadesini delil olarak göstererek şöyle demişlerdir. **“Ewel aynı zamanda ilk ve tek olandır.”**

Toparlayacak olursak bu ismi celili ile Yüce Rabbimiz bize şu mesajı veriyor: **“Varlığının öncesi ve sonrası olmayan bir tek varlık vardır, O da Yüceler Yücesi Allah'tır.”**

Bir mümin kardeşimizde şu satırları ile El-Ewel'i bize şöyle tarif ediyor:

Her şey ölüp gidecek, yo olacaktır hepsi,

Ne senden sonrası var, ne de senen öncesi.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- EVVEL ESMASI

Ewel ismi celili birçok hadisi şerifte geçtiği gibi Tirmizi'nin ve İbn-Mace'nin eserlerinde de yer almaktadır.

Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Resulullah'ın kızı Fatıma babasının yanına gelip, ondan kendisine bir hizmetçi vermesini istedi. Resulullah Fatıma'nın bu isteği üzerine, **“kızım Fatıma**

sana bu istediğın yardımcıdan daha hayırlı bir yardımcı göstereyim mi?" dedi ve şöyle dua et diye tavsiyede bulundu:

"Ey yedi göğün ve yüce arşın Rabbi olan Allah'ım! Bizim ve her şeyin Rabbi sensin, Tevrat'ı, İncil'i ve Kur'an'ı indiren sensin, tane-yi ve çekirdeği yaratan sensin, her şeyin idaresi senin elinde, her şer sahibinin şerrinden sana sığınırım.

Ey Allah'ım! Sen Ewel'sin, senden ewel hiçbir şey yoktur. Sen Zâhir'sin, senin üstünde seni aşan hiçbir şey yoktur. Sen Bâ-tın'sın, sana gizli hiçbir şey yoktur." (Müslim)

İki cihan selveri bu buyruğunda Yüce Allah'ın Zâhir ismi celili ile her şeyin üstünde ve her şeyin galibi olduğunu, Bâtın ismi celili ile de âlim olduğunu, onun üstünde bir ilim sahibinin olamayacağına bize izah etmiş oluyor.

Yine bu konu ile ilgili olarak Taberani'den nakledildiğine göre Abdullah İbn. Ömer'den rivayetle Resulullah şöyle buyurmuştur:

"Bu ümmetin ilkinin iyiliği zühd ve yakın ile başladı, sonunun helak olması ise cimrilik ve çalışmaksızın boş ümitlerle olacaktır."

Bu sebepten kul bütün gücü ve anlayışı ile bu isimleri tanı-maya çalışmalıdır. Şu iyice bilinmelidir ki bir insanın bir başlangıcı, bir sonu, bir dış görünüşü, bir de gizlisi vardır. Biz buna insanın yol haritası dersek, Yüce Allah o insanın, doğumundan, ölümüne, icraatından, düşüncesine kadar ne varsa hepsini bilen ve gören-dir. Hiçbir şey O'na gizli kalmaz, O'nun için çözümü olmayan hiç-bir problem yoktur. Her şey O'na ayan ve beyandır.

EL- EVVEL İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Yeryüzündeki tüm insanlar Hz. Âdem ile Hz. Hawa'dan türediler. Başka bir ifade ile Hz. Âdem tüm insanların en büyük babası, Hz. Hawa ise en büyük annesidir.

Hz. Âdem ilk insandır, varlığının bir başlangıcı vardır. Yaşadı,

ömrü bitince öldü, bu da ömrünün sonu oldu.

Dolayısıyla dünyayı Allah yarattı. Yaratılan her şeyin sonu olduğu gibi dünyanın da bir sonu var. Güneş, ay, yıldızlar, benzeri her şey için durum aynı olacak.

Yani Allah'tan başka her canı var olur, yaşar, sonra ölür. Her canlı yaşlanır, her cansız eskir, tükenir ve sonunda yok olur. Daim olan ve olacak olan yalnız ve yalnız Allah'tır. Sonunda her şey, herkes ona dönecektir. Eninde sonunda O'nun huzuruna çıkarak hesap verecektir. Durum böyle olunca, eninde ve sonunda Allah'ın huzuruna çıkıp sorgu ve sual olunacağımıza göre İbn Kayyim'in şu tavsiyelerine dikkat edelim:

“Allah'ın bu isimlerinin manasını ve insanlara verdiği mesajı iyi düşünüp, iyi anlayıp ve ona göre Allah'a yönelmeliyiz. Sadece Allah'a yönelmenin ve O'na dayanıp güvenmenin bir zorunluluk olduğunu unutmamalıyız. Allah'ın dışındaki her şeyden yüz çevirip, daima O'na muhtaç olduğumuzu unutmamalıyız. Her şeyin O'ndan başladığı ve O'nun emriyle sonlanacağını bilerek dikkatli davranmalıyız. O'nun her şeyin sahibi ve idarecisi olduğunu bilerek hal ve hareketlerimizi düzenlemeliyiz. O istemedikçe mutluluğa kavuşup, kurtuluşa ermenin mümkün olmayacağını bilmeliyiz.”

Özetleyecek olursak Allah'tan geldik, yine Allah'a döneceğimize göre dünya yaşantımızı ona organize edip, O'na layık kul olmaya çalışmalıyız.

Bir sûfi'nin şu veciz uyarısını hiç unutmamalıyız.

Bir kitabullah-ı azamdır, seraser, kâinat

Hangi harfi yoklasan manası hep çıkar Allah.

Yüce Rabbim bu sohbetimizde misafir olduğumuz El-Ewel esmasına şahit yazsın bizleri inşaallah.

ŞİİR

BAYRAMDA MEZARA GİTTİM

Yemek götürme kabire
Bir tek lokman yiyeni yok
Selamünaleyküm dedim
Aleyküm selâm diyeni yok

Bir bülbül oldum şakıdım
Hakkın mutafça dokudum
Gönlümce dua okudum
Sağır gibi duyani yok

İnsanlığa uymadıysa
Tek kelamı duymadıysa
Takva esvap giymediyse
İpek şal giyeni yok

Fitne fesat burada kalmış
Hakkı özlerinde bulmuş
Hepsi bacı kardeş olmuş
Ne erkek ne bayanı yok

Ölçülü diyorlar sözü

Hepsinin kavrulmuş özü
Herkes sınırına razı
Yarım adım kayanı yok

Sarmaş dolaş yata yata
Kimse demiyor git öte
Ne mafya var nede çete

Birbirini soyanı yok
Arıyor mezarını
Mevlam etmiş nazarını
Kurmuşlar dost pazarını
Hiç kimsenin ziyanı yok

Sırrını diyemem ya da
Olsa da karanlık o da
Niye kalam bu dünyada
Hoşa giden bir yanı yok

Borani'yem vay gönlüme
Geldi söyledim dilime
Herkes razıdır yerine
Öte çekil diyeni yok

ÂŞİK BORANI

DİNİ HİKÂYE

PEYGAMBER BARIŞTIRDI

İstanbul'da Medresetü'l Kuzat (Hukuk Fakültesi) 'ta okuyan bir talebe, her zaman imtihanı birincilikle vermek için Allah'a dua ederdi. Çünkü o zamanlar Osmanlı idaresinde Medine-i Münevvere'ye medreseyi birincilikle bitiren kadıları tayin ederlerdi. Allah duasını kabul etmiş olacak ki, medreseyi birincilikle bitirip Medine Kadısı tayin edildi. Kadı İstanbul'dan yola çıkıp vazife mahalline doğru hareket etti.

Hareketinden önce: **“Allah’ım! Bu lutfunu bana ihsan ettiğin için önüme gelen ilk dilenciye üzerimde ne kadar param varsa vereceğim!”** diye ahdetmişti.

Vazife aşkıyla yoluna devam eden genç kadı Şam'a vasil oldu. Şam'da bir mescitte namazını kılıp çıkarken önüne pejmürde kılıklı bir adam çıkararak: **“Şey'en lillah (Allah için bir şey)”** dedi.

Kadı efendi elini cebine attığında eline bir beşibirlik geldi. Kadı bu paranın tamamını vermek niyetinde değildi, biraz daha az para vermeyi düşünürken **“Ahdini yerine getir!”** diye bir ses geldi. Kadı bu sefer cebinde ne kadar para varsa hepsini çıkarıp dilenciye verdi.

Kadı yoluna devam ederek Medine-i Münevvere'ye geldi. Hemen Ravza-i Mutahhara'ye girerek namaz kılmak istedi. Baktı ki, içerde bir adam ayaklarını uzatmış uyuyor. Kadı biraz sinirli bir hâlde ayakları ile adamın dizine vurarak uyandırdı: **“Resûlüllah'ın huzurunda böyle yatmaya utanmıyor musun?”** dedi.

Kadı Efendiye dik dik bakan adam uyanmış ve oturmuştu.

Kadı Efendi istirahat etmek için evine gitmişti, o gece bir rüya gördü. Rüyasında birçok eshab toplanmış, ortada bir kürsü kurulmuş, kürsüde Hazreti Resûl-ü Ekrem Efendimiz oturuyor.

Bir zat kalkarak: **“Ya Resûlallah! Yeni kadıdan şikâyetçiyim!”** dedi.

Peygamber Efendimiz kadıya: **“Bak senden şikâyetçi olduğunu söylüyor, ne diyeceksin?”** buyurdular.

O: **“Hatam neymiş ya Resûlallah? Söylesin de öğreneyim?”** dediğinde,

O zat: **“Dün benim istirahatımı bozdu, uykumdan uyandırdı beni...”** dedi.

Kadı Efendi dikkatlice baktı ki, kendisini Peygamberimize şikâyet eden zat, dün Ravza-i Mutahhara'da uyandırdığı adam. Hemen özür dileyip, kusurunun affını rica etti.

Peygamberimiz onları barıştırdı. Birbirlerinin boynuna sarılıp helâlleştikten sonra, kadı Peygamberimizin de elini öpüp geri çekilmek üzere iken uyandı. Hemen abdest alıp mescide gitti, baktı ki o zat yine orada ayaklarını uzatmış uyumakta. Kadı bu sefer rahatsız etmek şöyle dursun o zatın ayaklarına kapanıp öpmek istedi.

Fakat adam yine uyandı: **“Sen nasıl adamsın yahu! İki günden beri beni rahatsız edip duruyorsun. Dün vurmuştun, bugün de vurduğun ayağı öpmek istiyorsun. Bu nasıl şey böyle?”** dedi.

Kadı dün hata ettiğini söyleyerek hakkını helâl etmesini rica etti ve özür diledi.

O zat yine kadının yüzüne dik dik bakarak: **“Hakikaten sen tuhaf bir adamsın. Daha yarım saat ewel Resûlullahın huzurunda barışmadık mı?”** dedi.

Kadı iyice afallamıştı. Adam kadının yüzüne bakarak: **“Al dün verdiğin altını! Dün bana yaptığın iyilikten dolayı işte seni Resûlullah'la görüştürdüm, vazifem bitti.”** deyip bir anda gözden kayboldu.

Dini Hikâyeler Antolojisi'nden

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimler. Sen bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, El-Ewel ismi celiline şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Sensin bizim ewelimiz, sensin bizim ahirimiz, sanadır bizim kulluğumuz, sen Ewel'sin, sen Âhir'sin sen Ahadsın, sen Celil, sen Samed'sin, Esmâ-i Hüsnâ da tarif ettiğin o güzel isimlerine layık kul olmayı bizlere nasip et!

Yâ Rabbî! İçinde yaşadığımız şu dünyada ki karanlık yolları aydınlat, bizi sana ulaştıran, bizi sana kavuşturan ışıklı yollar et.

Muhabetin gönlümüzde hız olsun, güttüğümüz yol sana varan iz olsun, önümüzdeki uçurumlar düz olsun, yolumuzdaki dikenleri gül et Yâ Rabbî!

Bilmeden bilmiş eyleme, bilenlerden eyle Allah'ım! Ölmeden ölmüş eyleme, her gün sana şükreden, diri, akıllı, bilgili kul eyle Allah'ım!

Yâ Rabbî! Sen El-Ewel ve El-Âhir'sin, kalplerimize yerleştirdiğin muhabbet, âlemlere sevgili kıldığın Muhammed hürmetine, geceleri duaya duran dostları, seherde secdeye varan kulların, huzurunda damla, damla eriyen hastaların hürmetine, benim ve bizim gibi aciz kullarına güç ver, kimsesizlerin kimsesi sensin, bize de sahip çık, bizleri sahipsiz bırakma Allah'ım!

Allah'ım! Başarmamız, muvaffak olmamız, müberra olmamız, mücella olmamız, ancak senin yardımınla olur, bizler yalnız sana inanır, yalnız senin önünde secdeye varırız, yalnız sana döneceğimizi bildiğimiz için yalnız senden isteriz, bu isteklerimizin bizim için hayırlı olanlarını bizlere nasip et. Âcizane ve fakirane olarak isteklerimizi kabul eyle Yâ Rabbî!

Allah'ım! Yarın kabre vardığımızda, Münker ve Nekir meleklerinin bizlere sorular sorduğunda dillerimizi açmanı, dünyada iken bizlere salih ameller işlemekte muvaffak kılmanı, kıyamet günü

yerler sallanır ve insanlar ıstırap içinde kıvrılırken sıkıntılardan bizleri korumanı, senden başka hiç kimseden talep etmedik ve etmeyeceğiz. Ancak senden yardım isteriz, yardım isteyen ellerimizi boşa çıkarma Yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerhlerin defî, hükümeti cumhuriyetimizin ilelebet payidar olması, çoluk çocuğumuzun müreffeh bir ülkede refah içinde yaşamalarını, bizleri dünyada dünya ahirette de ahiret nimetlerinden faydalandırmanı senden istiyoruz. Ey izzet ve celal, ey El-Ewel ve Âhir olan Allah'ım! Gizlenmiş ve saklı olan ismi celilin, dua edince duasını kabul edeceğin ismin hürmetine senden talep ediyoruz kabul buyur Yâ Rabbî! Bu sohbetimizde senin El-Ewel isminin misafiri olduk, sana yalvardık, dua ettik, yaptığımız ibadetlerde azımızı çoğa tutarak kabul buyur Yâ Rabbî! Günahlarımızı affet, iyi işler yapmayı nasip et, hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva, borçlularımıza eda, iş isteyene iş, aş isteyene aş, eş isteyene hayırlı eşler, imtihana girecek yavrularımıza El-Ewel ismi celilin hürmetine başarılar nasip et Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-ÂHIR
(C.C)

Âhir, Allah'ın 99 isminden birisidir. Kelime manası varlığının sonu olmayan, sonsuz, ebedi demektir.

Allahu Teâlâ'nın dışındaki bütün varlıkların varoluşları, hayatını sürdürmeleri sonsuz ve ebedi değildir. Hepsinin bir sonu vardır. Kâinatta her ne varsa bir gün gelecek yok olacaktır. Yalnız noksan sıfatlardan uzak olan, daim olan, baki olan, Âhir olan Allah'ın sonu olmayacaktır.

Melekler dâhil bütün canlılar bir gün gelip bu dünyayı terk edeceklerdir. Öyle bir gün gelecek ki Azrail bile kendi canını kendi alacaktır. İşte o zaman gelince Yüce Allah şöyle seslenecektir: **“Mal-mülk şimdi kimindir?”** Cevap verecek hiçbir canlı o zaman hayatta olmadığı için yine kendisi cevap verecektir. **“Mal-mülk Vahid (tek olan) Allah'ındır.”**

İşte bunlardan da anlaşılıyor ki Allah her şeyden evvel olduğu gibi, her şeyden de sonradır. O'ndan sonra hiçbir şey yoktur.

O'nun için bakınız bir şair bunu şu satırları ile ne güzel dile getiriyor:

Mal sahibi, mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi,
Mal da yalan, mülk de yalan,
Var biraz da sen oyalan.

İşte bu gaflete düşmemek için, yalancı dünyada kalacağımız kadar bu dünyaya ve ebedi kalacağımız öbür dünyaya da azık götürmemiz için çalışmamız gerekmektedir. Bu dünya da ne yaptın, ömrünü nerede, nasıl tükettin, malını nerede, nasıl kazandın diye sorulduğunda O'na verilecek cevabımız olmalıdır. Şairin dediği gibi:

Bir gün umut, bir gün hülya tükenir,
Bir gün uyku, bir gün rüya tükenir,
Bir saat dünyaya sarılmak ne ki,

Bir gün mecal, bir gün dünya tükenir.
Var mı aksini iddia eden?

AYETLERİN IŞIĞINDA ÂHİR İSMİ ŞERİFİ

Varlığının sonu olmayan, Allahu Teâlâ var etmede ve yaratmada eweldir. Hidayete ve başarıya erdirmede de Âhir'dir. O kalplerdekini bilen ewel, ayıp ve kusurları örten Âhir'dir. Çünkü er geç dönüşümüz, varlığının sonu olmayan, her an Hayy olan Cenab-ı Allah'a olacaktır.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Rahman suresi 26-27. ayetlerinde buyruluyor ki: **"Yeryüzündeki her canlı ölümlüdür. Ancak Yüce ve ikram sahibi Rabbinin varlığı bakidir."**

Hak Teâlâ'nın buradaki beyanı, hayatı yaratanın ve ölümü takdir edenin, kendisi olduğunun açık ve seçik olarak bildirilmesi beyanındadır.

Hayat ile ölüm birbirine zıt iki şeydir. Nasıl ki hiç yoktan bizi yaratıyorsa, sırası gelince de hayatımızı sona erdiriyor.

Muhammed'e (s.a.v) şöyle sesleniyor. **"Deki şüphesiz hem evvelim, hem de Âhir'im."** Yine devam ediyor Yüce Allah Vakıa suresi 49-50. ayetlerinde: **"Muhakkak ki Âdemoğullarının önceleri de sonrakileri de, kıyamet gününde Arafat'ta toplanacaklardır, onlardan hiçbirisini bırakıp terk edecek değiliz."**

Özetleyecek olursak yeryüzündeki bütün insanlar, Hz. Âdem ile Hz. Havva'dan türemişleridir. Bir başka deyişle Hz. Âdem tüm insanların en büyük babası, Hz. Havva ise tüm insanların en büyük annesidir.

Hz. Âdem ilk insandır, varlığının bir başlangıcı vardır. Yaşadı, ömrü bitince de öldü.

Yüce Allah bir **"OL"** emri dünyayı tarattı, yaratılan her şey gibi onunda bir sonu var. Kıyametin kopmasıyla dünya sona erecektir. Güneş, ay, yıldızlar ve benzeri her şey yok olacaktır.

Yani Allah'tan gayri her canlı var olur, yaşar, sonra ölüp, tükenir, yok olur. Ancak başlangıcı ve sonu olmayan Allah baki kalır. Sonunda her şey yine O'na dönecek, O'nun huzurunda hesabı görülecektir. Her şeyden sonra kalacak ebed olan Yüce Allah olacaktır. Bir şair dizeleri ile bunu ne güzel izah ediyor:

Her şey dönüp gidecek, yok olacaktır hepsi,
Ne senden sonrası var, ne de senden öncesi.

A. ZEYNEP

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-ÂHİR ESMASI

Kâinatı yoktan yaratan Allah, onu en sonunda yine eski durumuna çevirecek, yo edecektir. Yo olmayacak hiçbir şey mevcut değildir. Dünyada da bütün canlılar doğar ve ölürler. Her şeyin bir ömrü vardır, sayılı günü vardır, o gün gelince ölürler. Sonra adına kıyamet dediğimiz o günde bütün canlılar yüce yaratıcısının karşısında toplanarak hesaba çekileceklerdir.

Ukbe b. Amir'den nakledildiğine göre bakınız Resulullah bu kıyamet gününü nasıl anlatıyor:

Kıyametten önce üzerinize batıdan kalmış gibi kara bir bulut doğar. O kara bulut gökyüzüne doğru yükselir. Gökyüzünü dolduracak kadar etrafa yayılır. Sonra Allah tarafından görevlendirilen bir melek şöyle seslenir. **“Ey müşrikler, Allah'ın emrini size bildiriyorum. Müminlerin zaferi ve müşriklerinde felaket zamanı gelip çatmıştır. O zamanı acele edip istemeyiniz.”** Kudret ve iradesiyle yaşadığım Allah'a yemin ederim ki, o anda iki adam elbisesini yere serer, fakat katlayamaz, devesini sağan kimse de o sütten içemez. (Tergib ve Terhib) İşte bu durumun feciatını bilen âlimler, bizleri uyarıyor ve diyorlar ki: **“Ölmeden önce ölünüz.”** O durumu ölmeden önce düşününüz ve o günün idraki ile yaşayarak hesap gününe kendimizi hazırlamalıyız. Yoksa son pişmanlık orada fayda vermez ve bizi kurtarmaz.

Peki, ölmeyen önce ölmek için ne yapacağız? İlim sahibi olacağız, ilmi sahibi insanların yazdığı kitaplardan okuyarak bilgimizi genişleteceğiz. Bu hususta kendini yetiştirmiş âlimlerin sohbetinde bulunacağız, onların feyzinden istifade edeceğiz.

Çünkü bir bilginin dediği gibi ilim aklın üzerindedir, insan ise bilmediğinin cahilidir. Bilmediğini bilmek en güzel meziyettir, bilmediğini bir bilene sorarak öğrenmek ise olgunlaşarak kemale er-mektir. Bakınız bir bilge kişi bu hususta bize ne güzel tavsiyede bulunuyor:

Erenlerin hikmeti ele giresi değil,
İkrar ile gelenler, mahrum olası değil,
İkrar gerek bir ere, göz açıp didar değil,
Sarraf gerek gevhere, nadan bilesi değil.

EL-ÂHİR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Dünya üzerinde canlı ve cansız, zerreden küreye ne varsa bir gün gelip hepsi yok olacaktır. Her şeyin bir sonu vardır. İnsanlar dünyada yaşarken bunu bilmek mecburiyetindedirler. Her şeyin sahibi Yüce Allah'tır. Hem Ewel'dir, hem Âhir'dir. O bakidir, bizler fani. Dünyadaki malımızın, mülkümüzün bir sahibi değiliz, ancak onun bekçisiyiz, o malın başında nöbet tutmaktayız. Nöbet bitince artık bizden sonrakiler, nöbeti devralırlar, onlarda bir gün gelir, nöbeti başkalarına devrederler. Bu olay kıyamet kopuncaya kadar böyle devam eder, kıyamet kopunca da mal ve mülkün ilk sahibi olan Cenab-ı Mevla'ya devrolunur.

İşte bu esma ile biz insanlara verilen mesaj şudur:

Bütün işler sonunda Allah'a döndürüleceğine göre, O'nun huzurunda hesabı görüleceğine göre, dünya yaşantımızda akıllı, bilgili olmak mecburiyetindeyiz. O'na kulluk etmek, O'nun rızasını kazanmak görevlerimizin en başında olmasını gerektirmektedir.

Yüce Allah'ım! Önümüzden sonumuzu daha hayırlı eylesin,

yarın huzuruna çıktığımızda hesabını veremeyeceğimiz malı mülkü dünyada bize nasip etmesin inşallah.

ŞİİR

Yarın hesap gününde mahcup olmamak istiyorsak, dünyada özümüze, sözümüze riayet etmemiz gerekiyor. Onun için Âşık Borani'nin şu uyarılarına kulak verelim.

BÜLBÜLÜN GAGASI

Gönüle tercüman olmuyon dilim
Gönül başka diyo, dil başka diyo
Riyakârlık girdi gönül bahçeme
Bülbül başka diyo, gül başka diyo

Bülbülün gagası elimde kalem
Hayatım bir sitem bitmiyor çilem
Yâre ulaşmıyor saldığım selam
Mektup başka diyo, pul başka diyo

Sanmayın derdime dermen arıyom
Sevdamı sürececek harman arıyom
Âşık nasıl olur ferman arıyom
Mecnun başka diyo, çöl başka diyo

Varıp Çamlıbel'e köşk mü kuram ben
Dadaloğlu gibi kılıç mı vuram ben
Yoksa Şirin için taş mı kıram ben
Ferhat başka diyo, yol başka diyo

Aç açık ta olsa aşğın karnı
 Elbet düşünür gelen yarını
 Başı dik bulutu çizmezse burnu
 Yaren başka diyo, el başka diyo

Boraniyem kim anlar ki halimden
 Hep çektiğim gönül ile dilimden
 Bir telgraf çeksem gönül telimden
 Hatlar başka diyo, tel başka diyo

Âşık Borani

DİNİ HİKÂYE

Bir gün Server-i Enbiyâ (s.a.v) mescidde oturmuş idi. Cebrail aleyhisselâm geldi. Sultan-ı Enbiyâ, hazret-i Cebrail ile söyleşirdi. Eshâb-ı kiram mescide gelip, Seyyid-i kâinatı meşgul görüp, bildiler ki, hazret-i Cebrail ile söyleşir. Sükût edip, oturdular. O sırada hazret-i Ali (r.a.) içeri girip, selâm verip, yerine oturdu. Hazret-i Osman (r.a.) gelip, selâm verip, yerine oturdu. Sonra Ebu Bekir (r.a.) gelip selâm verdik de, hazret-i Cebrail aleyhisselâm ayak üzerine kalktı. Sultan-ı Enbiya hazretleri de ayak üzerine kalktı. Eshâb-ı kiram, Server-i kâinatı ayak üzere kalktığını görüp, hepsi ayağa kalkıp, hayret ettiler. Zira Fahri âlem, Eshâb-ı güzînden kimseye ayak üzerine kalkmamıştır. Sonra bu hususu, hazret-i Resul-i Ekremden sordular.

Buyurdular ki: “Ebu Bekr-i Sıddîk mescide girip, selâm verdiği zaman, Cebrail aleyhisselâm Ebu Bekr-i Sıddîka ta’zîm için ayak üzerine kalktı. Ben de ayak üzerine kalktım. Sonra, ya kardeşim Cebrail, Ebu Bekre ne için ta’zîm ettiniz, diye sordum.”

Dedi ki: “Ya Resûlallah! Ebu Bekre ta’zîm bana vâcibdir. Zira Ebu Bekir benim hocamdır.”

Ben sordum: “Neden dolayı hocandır?”

Cebrâîl aleyhisselâm dedi ki: “Yâ Muhammed! 'sallallahü aleyhi ve sellem' Hak Sübhânehü ve Teâlâ, Âdem aleyhisselâtü vesselâmı yarattığı zaman, meleklerle, hazret-i Âdem'e secde ediniz, diye emretti. Benim hatırıma geldi ki, secde etmeyeyim. Ben ondan efdalim. Zira ki, o balçıktan yaratılmıştır.” dedim. Bunun üzerine olmaya niyet eyledim. O zaman ki, Ebu Bekrin ruhu arş altında nurdan bir köşk içinde idi. Köşkün kapısı açıldı, Ebu Bekrin ruhu çıktı.

Bana dedi ki: “Ya Cebrail secde eyle! Sakın muhalefet etme! Bunu üç kere tekrarladı. Arkama üç kere eliyle vurdu. O sırada kalbimden kibir ve enâniyyet ve inâd gitti. Âdem'e secde eyledim. Benden kibr ve enâniyyet, iblise intikal edip, Âdem'e secde etmedi. Ebedî tard edilip, mel'ûn oldu ve ben de ebedî saadete kavuştum. Ya Muhammed! 'sallallahü aleyhi ve sellem' Ebu Bekir bu şekilde bana hoca olmuştur.” dedi.

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, varlığın başlangıcı sen, sonu da sensin, varlığının sonu olmayan sonsuz El-Âhir ismi celiline şahit yaz bizleri.

Yâ Rabbî! Bizim başlangıcımızı, sonumuzu da bilen sensin, önümüzden ahirimizi hayreyle Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! İçinde yaşadığımız şu ahir zamanda, fitnelere düşmekten, cüret ehli kimselerin bizlere sataşmalarından ve bizleri zaafa düşürmelerinden bizleri koru, bizlere merhamet et Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Hiç ama hiç şüphemiz yok ki, seninle bizim aramızda, senin bildiğin başkalarının ise bilmediği günahlarımız var, Allah'ım! Bu günahlardan seninle bizim aramızda olanlarını bağışla. İnsanlarla aramızda cereyan eden günahlarımıza ise tekeffül eyle, o günahlarımızı da bizden al, fazlınla bizleri ihtiyaçsız kıl, şüp-

hesiz sen bağışlamasını seversin, bizleri de bağışla Yâ Rabbî!

Allah'ım! Adama benzer şeytan, şeytana benzer adamların şerinden bizleri korusun ve muhafaza eylesin.

Ey Rahman, ey Rahim olan Allah'ım! Şeytanın üzerimizde hiç yaptırım gücü kalmayınca kadar onu bizden uzaklaştır.

Yâ Rabbî! Ne olduğumuzu bildiğin gibi, ne olacağımızı da bilen sensin, sen fazilet ve kerem sahibisin, 99 ismin şahit olsun ki, bizler seni seviyoruz, sende bizleri sev Allah'ım!

Bizler yalnız sana inanır, yalnız senden ister, yalnız senden umar, yalnız sana secde ederiz, ruizi mahşer günü sıratı geçerken, sürünerek değil de koşarak, uçarak geçenlerden eyle Allah'ım!

Yâ Rabbî! Sen Halik'sin bizler ise mahlûk, sen Vâhid'sin, sen, Evvel'sin, sen Ahad'sin, sen, Ahir'sin, sen Vekîl'sin, sen Vedud'sun, senden, önce affını, sonra rızanı, sonrada Cennetini istiyoruz. Bizleri sevdiğin ve beğendiğin işler işlememize yönlendir. Kızdığın, hoşlanmadığın şeyleri yapmaktan bizleri uzaklaştır, kendine layık kul, Muhammed'e layık ümmet olmamızı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Şerlerin defini, hayırların celbi, devleti cumhuriyetimizin ilelebet payidar olmasını, çoluk çocuğumuzun, aile efradımızın, sıhhat, afiyet ve muvaffakiyetleri için, bu günkü dersimizde El-Âhir esmana misafir olduk, misafirliğimizi kabul eyle, önümüzden sonumuzu hayırlı Yâ Rabbî! ÂMİN.

EZ-ZÂHIR
(C.C)

Zâhir, Allah'ın 99 isminden birisidir. Kelime manası her şeyde görünen, aşikâr, varlığından şüphe edilmeyen demektir. Diğer bir ifadeyle; her yerde eserleri ve sanatlarıyla, tasarrufu ve gücüyle, azamet ve kibrasıyla tecelli eden apaçık görünen bilinen yalnız Zâhir olan Allah'tır.

Sanki kâinattaki her şey hâl diliyle bize şöyle seslenmektedir. Ben bir hiçim, beni var eden, elimden tutan, her an beni görüp gözeten Allah'tır ve ben her an O'nun yardımına muhtacım. Bende görünen güç, kuvvet, diğer kıymetlerin hepsi onun bende bir emanetidir, lütfudur, ihsanıdır.

Bakınız bir şair bunu ne güzel izah ediyor:

Yağan karda, açan gülde
Belirir, zuhur edersin
Yarattığın her güzelde
Senin nisbi cemalin var.

O zaman kula yakışan şey, Yüce yaratıcısının büyüklüğüne, varlığına, birliğine inanmak, her zerreinin şahadet ettiği Allahu Teâlâ'yı tasdik etmek ve her yaşadığı anın bilincinde olarak O'na şükretmektir.

Zâhir (c.c) ismi celilinin lügat anlamına kısaca değindikten sonra şimdi bu esmanın Kur'an penceresinden bize verdiği mesajı değinelim.

AYETLERİN IŞIĞINDA ZÂHİR İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Hadid suresi 3. ayetinde yüce yaratıcımız şöyle buyuruyor: **"O hem eweldir, hem âhirdir, hem zâhirdir, hem bâtıdır. O her şeyi kemaliyle bilendir."**

Zâhir O'dur, bütün varlıkların üzerindedir, O galiptir. İnsanları meydana getiren O'dur. Gizli, açık bütün varlığın bir tek yaratıcısı vardır. O'da Zâhir olan Allah'tır.

Allah'ın Zâhir ve Bâtın oluşu, bütün Zâhir ve Bâtınları kuşatır. O'na hiçbir şey gizli değildir. O her başlangıçtan önce vardır ve her sondan sonrada varlığı devan edecektir.

Nasıl ki bir gökdeleni görünce onun projesini çizen mimarı, onu yapan mühendisleri ve işçileri görmesek bile kesinlikle bu binayı yapan birileri var deriz. Üzerinde sayısız canlı ve cansız varlığın yer aldığı bu dünyaya bakınca da kesinlikle anlarız ki bu binayı yaratan var. İşte o varlıkta her şeyde Zâhir olan, yani kesin ve net görünen, bilinen, anlaşılan Allah'tır.

Bir Allah dostu diyor ki:

Her canlı haykırıyor, beni bir yaratan var,
Bana takılıp kalma, beni yaratan var.

Aysel ZEYNEP

Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Zuhuruf suresi 84. ayetinde yüce Allah şöyle buyuruyor: **“Gökteki ilah, yerdeki ilahta O'dur. Hikmet, ilim sahibi de O'dur.”**

Bu konu ile ilgili olarak bir filozof şöyle diyor: **“Allah'ı bilmek isteyen kimse yanında olan şeyi dışarıda aramak için dolaşan kimseye benzer.”**

Yine derviş Yunus şöyle söyleyerek konuya açıklık getiriyor:

Cümle yerde Hak nazır,
Göz gerekir göresi.

Yine bir âlim bakınız ders verirken talebelerine ne diyor: **“Sende gören göz, duyan kulak varsa daldaki her yeşil yaprak, Lâ-ilâhe İllallâh diye Allah'ı niyaz etmektedir.”**

Benim evlatlarım bu güzel nasihatlerime kulak verin, bu konuşmalarımda ibret verici dersler vardır. Bu dersleri okuyan, öğrenen yanlışlıklara düşmez. Ez-Zâhir olan Allah'tan hiçbir şey gizlenmez, o her şeyi bilen ve görendir.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-ZÂHİR ESMASI

Yüce Allah Hadid süresi 3. ayetinde şöyle buyurmaktadır: **“Ben Ewelim, Ahirim, Zâhirim, Bâtınım.”**

Ebu Hureyre'den rivayet edilen bir hadisi şerifte, Hz. Peygamber yatağına girince şöyle dua ederlerdi ve Rabbine şöyle yalvarırdı:

“Ey Allah'ım! Ey göklerin Rabbi! Ey yerin Rabbi, ey Rabbimiz, ey her şeyin Rabbi, ey taneyi ve çekirdeği yaratan, Tevrat'ı, İncil'i ve Kur'an'ı indiren, senin emrindeki zarar verecek her şeyden sana sığınırım. Sen Ewel'sin, senden önce hiçbir şey yoktur. Sen Âhir'sin, senden sonra hiçbir şey yoktur. Sen Zâhir'sin, senden üstün hiçbir şey yoktur. Sen Bâtın'sın, her şeyde gizlisin, senden gizli hiçbir şey yoktur. Ölüden diriyi, diriden ölüyü çıkarırsın. Borçları ödemede bize yardım et, bizi fakirlikten kurtar ve kimseye muhtaç etme. Allah'ım! Senden başka kimsenin gücü yetmez bunları yapmaya âmin.” Süneni İbn. Mace

Yine Müslim Sahih'inde de Hz. Ali'den nakledildiğine göre Hz. Peygamberin şöyle söylediği rivayet edilmektedir. Taneyi yarıp çıkartan ve canlıyı var eden, hakkı için, bu ümmi peygamberin bana söylediği söz şudur: **“Beni ancak mümin ola kimse sever ve bana ancak münafık olan kişi buğzeder.”** Müslim-İman

Yine başka bir rivayete göre Resulullah dua ederken şöyle diyordu: **“Sabahı yarıp çıkaran, geceyi sükûnet vakti kılan, güneş ve ayı hesaba işaret kılan Allah'ım! Borcumu bana ödet, beni fakirlikten, ihtiyaçtan kurtar. Senin yolunda kulağımdan, gözlerimden ve gücümünden güzel bir şekilde beni faydalandır.”** Muvatta-Kur'an

Burada açık ve seçik olarak verilen mesaj, Yüce Rabbinden şunu rica ediyor. Allah'ım! Ben hayatta kaldığım müddetçe bu duygularımı alma, bu duygularımı senin için, senin yolunda kul-

lanmamı bana nasip et. Bu hassas ve çok mühim Ez-Zâhir ismi şerifin anlamına sufilerde şöyle bir açıklık getirmektedirler.

Bu ismi şerifi iyice idrak eden kimse derin düşünceye dalacak olursa, ondan başka bir varlığın zuhur etmediğini anlamış olur. Onu ancak tayin edenin idrak edebileceği bilincine varır. Zira o nurun ta kendisidir. **“Gözler O’nu idrak edemez. İşte bu gözler senin gözlerindir ki O’na bırakırsan, O’nu görmüş olursun!”** diyen Tilmsani bu noktaya dikkatimizi çekiyor.

Rivayet edildiğine göre Malik b. Dinar der ki: Basra’da cenaze taşıyan bir grup insana rastladım. Beraberinde cenazeyi uğurlayan başka kimseler yoktu. Onlara cenazenin hayattaki durumunu sordum, günahkârların ileri gelenlerinden olduğunu söylediler. Ben, namazını kılıp kabrine koydum ve bir gölgeliğe çekilip uyudum. Gökten iki meleğin inip kabrini açtıklarını gördüm. Biri ölünün yanına indi ve diğer arkadaşına: **“Cehennemliklerden olduğunu yaz!”** dedi ve şöyle ilave etti: **“Günahlara bulaşmamış bir tek organı bile yoktur.”** Bunun üzerine arkadaşı dedi ki: **“Acele etme gözlerini incele!”** O da: **“Gözlerini inceledim Allah’ın yasakladığı şeylere bakmakla doludurlar.”** dedi. **“Öyleyse kulaklarına bak!”** **“Kulaklarına da baktım. Onlar da iğrençliklerle doludurlar.”** Böylece dili, elleri, ayakları bütün cevahir-i azası incelenir, hepsi günahlara batmıştır. Sonra tekrar **“Acele etme, müsaade et bir de ben bakayım”** dedi ve ikinci melek de kabrine inip yanında bir süre kaldı ve önceki arkadaşına: **“Bak kardeşim, ben onun kalbini inceledim ve imanla dopdolu olduğunu gördüm. Öyleyse onun, rahmeti hak etmiş ve bağışlanmış mutlu bir kimse olduğunu yaz”** dedi ve şöyle ilave etti: **“Yüce Allah’ın lütfu, onun hata ve günahlarını kuşatacak kadar geniştir.”** Ümitsizlik Ancak, bu husus iman sayesinde gerçekleşmişse de örnekleri azdır. **“Allah’ın ansızın yakalamasından, ancak hüsrana uğrayan bir topluluk emin olur.”**
Ruhul Beyan

EL-ZÂHİR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allah'ın Zâhir ismini bilmek kalbin, tek bir ilaha yönelmesini ve O'na ibadet edilmesini sağlar. Bu ismi usulüne uygun olarak içtenlikle okuyan kimse, kötü alışkanlıklardan kendisini kurtarır, öfkesini yumuşaklığa döndürür.

Bu isim insana, bütün içtenliğiyle yöneldiği, ihtiyaçlarını iletmediği ve sıkıntılı anlarda sığınıp dayandığı, hiçbir şeye muhtaç olmayan ve gerçek bir ilahın var olduğunu anlamasını sağlar. Tabiri caizse fırtınalı bir denizde, gemilerin sığındığı liman gibidir. Rabbinin Zâhir ismiyle tanıdığı ibadetleri bir düzene girer, ibadetleri ona tat verir zevk verir, ibadetleri kolaylaştırır. İşte o zaman kendisi için sığınacak, barınacak, korunacak yer olur. Dilediği zaman bu sığınağa girerek Rabbinin Ez-Zâhir esmasından nasibini olarak hayatına huzur girer.

Bu huzura erişebilmek için şu mümtaz insanın uyarısına dikkat etmemiz gerekir.

Nefsini kal etmedikçe, kendine hâl isteme,
Nar-ı aşka yanmadıkça nur-i ikbâl isteme.

İsmail Hakkı BURSEVİ

Özetleyecek olursak, insana yakışan şey, Müslüman'a yakışan şey, kendisini yoktan yaratan, her şeyden Zâhir olan Rabbinin ipine sarılarak, O'na iman ederek, O'nun hudutsuz lütuf ve kereminden istifade etmek olmalıdır. Rabbin bizleri de bu sonsuz lütüfünden nasibini alan kullarından etsin inşaallah.

ŞİİR

Gariplik tuttu boynumdan;
Büker Mevlâ'ya Mevlâ'ya.
Gözüm her derdi gönlümden,
Döker Mevlâ'ya Mevlâ'ya.
Dolaştım beldeler boylar,
Urum, Türkmen Arap köyler,
Pınarlar çeşmeler çaylar,
Akar Mevlâ'ya Mevlâ'ya.

İnandım, aşkı mutlak bir,
Gönül bir, sevgi bir, hak bir,
Dilim, doksan okuz tekbir,
Çeker Mevlâ'ya Mevlâ'ya.

İlahi, zincirin çözdür,
Kaçıp gitmem, sözüm sözdür,
Benim hürriyetim gözdür,
Bakar Mevlâ'ya Mevlâ'ya.

Musalla köşküdür karşın,
Nasibim üçbuçuk arşın,
Hedefsiz kurtulan kurşun,
Seker Mevlâ'ya Mevlâ'ya.

Senin yurdun Irak iller,
Mekân tutmaz garip kullar,
Bekir var git, bütün yollar,
Çıkar Mevlâ'ya Mevlâ'ya.

DİNİ HİKÂYE

Bir gün Hz. İsa evden çıktı. Bir gölün kenarına oturdu. Çevresine öyle bir kalabalık toplandı ki, bunu görünce o da bir kayığa binip oturdu. İsa bu kalabalığı görünce onlara benzetmeler yaparak nasihat vermek istedi.

Bakın çiftçinin biri tarlasına ekin ekmeğe çıkmış. Ektiği tohumların bir kısmı yol kenarına düşmüş, kuşlar gelip tohumları yemişler. Tohumların bir kısmı toprağı az olan kayalık yere düşmüş, toprak derin olmadığı için tohumlar hemen filizlenmiş, ne var ki, güneş doğunca tohumlar kavrulmuş, kök salamadıkları için kuruyup gitmişler. Kimi tohumlar diken arasına düşmüş, dikenler büyümüş, filizleri boğmuş, kimi tohumlar ise iyi yerlere düşmüş, bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı da otuz kat ürün vermiş. Bu anlatıklarımı kulağı olan işitsin.

Dinleyenlerden bir kısmı İsa'ya gelip: **“Ya İsa bunları bize neden anlatıyorsun.”** diye sormuşlar.

Göklerin egemenliğinin sırlarını anlamak Yüce Rabbimiz tarafından siz insanlara verildi. Siz canlıların en akıllısı, en inisiyatif sahibisiniz. Ancak aranızda öyleleri var ki, gördükleri hâlde görmezler, onlar bakar körlerdir. Duydukları hâlde duymaz ve anlamazlar. Bir peygamberin dediğı gibi duyacak, duyacak ama hiç anlamayacaksınız, bakacak, bakacak ama hiç görmeyeceksiniz.

Çünkü bu halkın yüreğı duygusuzlaştı, kulakları ağır işitir oldu. Gözlerini de kapadılar.

Öyle ki gözleri görmesin, kulakları işitmesin, yürekleri anlamasın ve bana dönmesinler. Şayet bana dönselerdi ben onları iyileştirdim.

Ama ne mutlu size ki gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor.

Şimdi ekini eken çiftçi misali ile neyi anlatmaya çalıştığımı size izah edeyim:

1. Her kim yeri göğü yaratan Rabbinin sözünü işitir, anlamazsa

şeytan gelir, onun yüreğine ekileni söker götürür. Yol kenarına düşen tohum işte budur.

2.Kayalık yere düşen tohum ise, işittiği sözleri hemen sevinçle karşılayan, kabul eden ama kök salmadığı için ancak bir süre dayanan, sonra kuruyan tohuma benzeyen kişidir. Böyle birisi başına gelen bir felaketten ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca sendeleyip düşer.

3.Dikenler arasına düşen tohum ise şudur. Sözü işitir, ama dünyevi kaygılar ve zenginliğin aldatmacası onu tutsak yapar, ürün vermesini engeller.

4.İyi toprağa ekilen ekin ise sözü işitir, dinler ve dinlediklerini de aynen yapar. Böyle bir kişi elbette kimi yüz, kimi yetmiş, kimi de otuz kat ürün veren tohuma benzer.

İşte size vermek istediğim nasihat budur. Lafı dinleyin, dinlediklerinizi yapın. İyi tohum olan verimli olur. Yoksa bu dünyada boşa atılan tohum gibi çürür, verimsiz bir hâlde dünyada boş yere yaşamış olursunuz.

DUA

Allah'ım! Kâinatta ne varsa hepsi bize seni hatırlatmaktadır. Bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, Zâhir ismi celiline şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Sen başı olmayan Ewel, sonu olmayan Âhir, görünmeyen Zâhir, gizlenmeyen Bâtın'sın. Bu dersimizde Zâhir ismi celiline misafir olduk, misafirliğimizi o cömertliğinle kabul buyur Yâ Rabbî!

Ey Rahman ve Rahim olan nurunla kâinatı kucaklayan Yüce Rabbimiz, intikamı gerektiren günahlardan sana sığınırız, verdiği nimetlere layıkıyla şükredemediğimiz için sana sığınırız, haram kıldığın şeylerin perdesini yırtan günahlardan san sığınırız. Gökyüzünden yağmur yağmasına mani olan günahlardan sana sığınırız.

Düşmanlarımızın bize galip gelmesine sebep olacak günahlardan sana sığınırız, zalimlere karşı bize yardım et, adama benzer şeytan, şeytana benzer, benzer adam şerrinden sana sığınırız, bizleri muhafaza buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Biz biliyoruz ki başkalarınca bilinmediği hâlde senin bildiğin hatalarımız ve günahlarımız var, bunları itiraf ederek senden affımızı diliyoruz, bizleri affet Allah'ım!

Biz biliyoruz ve inanıyoruz ki, senden başka ilah yoktur. Sen dirisin, her şeyin varlığı senin iradene bağlıdır. Sen Ewel'sin, sen Âhir'sin, sen Zâhir'sin, sen Bâtın'sın, bu ismi celillerin yüzü gözü hürmetine bizleri günahlarımızdan arındırarak hidayete kavuştur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Sen bakisin, biz faniyiz. Misafir olduğumuz şu geçici dünyada, elimizden geldiği kadar senin yolunda, senin habibinin yolunda yürümeye ve ibadet etmeye çalışıyoruz. Yaptığımız ibadetleri ekşiği ile noksanı ile sana arz ediyoruz, azımızı çoğa tutarak kabul buyur Yâ Rabbî! Kalbimizden gaflet perdesini kaldır Yâ Rabbî! Bizi salih kullarının saffına dâhil eyle Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kendine layık kul, peygamberine layık ümmet olmayı, Cennette cemalini görmeyi çok ama çok istiyoruz, 99 Esmâ-ül hüsnadaki ismi celillerin yüzü gözü hürmetine kabul buyur Yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerhlerin def'i, devleti cumhuriyetimizin ilelebet payidar olmasını, çoluk çocuğumuzun, aile efradımızın, sıhhat ve selameti için hastalarımızın şifa bulması borçlularımızın eda bulması, günahlarımızın affı için Ez-Zâhir esmana misafir olduk misafirliğimizi kabul buyur Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-BÂTIN
(C.C)

Bâtın, lügat manası itibarıyla zatının görülmesi, mahiyeti itibarıyla gizli olması demektir.

Yüce yaratıcının varlığı hem aşikâr, hem de gizlidir. Zatı itibarıyla bir sırdır. Aynı zamanda bilmek, bir şeyin iç yüzüne ve bir kimsenin sırlarına vakıf olmak anlamına gelmektedir.

Allah'ın bu esması üzerinde çalışma yapan din âlimleri şu yorumları getirmişlerdir:

1.Varlığı belgeleyen birçok delil bulunmakla birlikte duylardan gizli olup gözle görülemeyen, mahiyeti bilinmeyen kemiyet ve keyfiyetle nitelenemeyen, zihnin tasavvur sırlarına girmeyen bir yüce varlık.

2.İkinci bir yorum açık ve gizli bütün nimetleri verendir. Lokman suresi 31/20 Allah açık ve gizli nimetlerini sizlere bol, bol ihsan etti. Ayetine dayandırılarak belirlenen görüş.

3.Gazali'nin işaret ettiği ve bazı âlimlerinde teyit ettiği bir anlayışa göre Allah'ın Zâhir ve Bâtın isimleri, O'nun hem görünen, hem de görünmeyen âlemlerin yaratıcısı ve yönetici olduğu manalarını vurgulamaktadır.

Allah'ın bu ismi celilinin lügat manasına ve âlimlerin bu konuda getirdikleri yorumlara değindikten sonra Bâtın ismi celiline Kur'an penceresinden bakmaya çalışalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA BÂTIN İSMİ ŞERİFİ

Bâtın ismi celilinin iyice anlaşılması için yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Hadid suresi 3. ayetine bakalım: **“O hem eweldir, hem ahirdir, hem Zâhirdir, hem Bâtındır. O her şeyi kemaliyle bilendir.”**

Hem Bâtın'dır demekle Yüce Allah hem sizi her yerde ve her zaman görür ve bilirim, ama sizin beni görmeniz mümkün değildir. Size verdiğim göz, akıl ve duygu ile beni idrak etmeniz mümkün değildir, diyor.

Gerçekten Bâtın'dır, gizlidir. Akıl O'nun mahiyetini idrak edemez. Allah'ı gerçek mana da ancak Allah bilir. O'nun için denir ki o ayetleriyle Zâhir, zatiyla Bâtın'dır.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in En'am suresi 103. ayetinde buyruluyor ki: **"Gözler O'nu göremez; ama O gözleri görür, O, la-tiftir, her şeyden haberdardır."**

O'nun mahiyeti kesinlikle insan tarafından anlaşılabilir. İnsan her şeyin mahiyetini ancak içerek, tadarak, görerek beş duyuyla sayesinde hisseder, görür ve anlar. Böyle olmayan bir varlığın, bir gücün mahiyetini ise insanın tasavvur etmesi mümkün değildir.

İnsan şunu çok iyi bilmelidir ki, akıl onun mahiyetini anlamaktan acizdir. Zira şairin dediği gibi: **"Hiç uğraşmayın, sizin aklınızda kurulu o terazi bu kadar yükü çekecek sıklette değildir."** diyor.

Yine Hadid suresi 13. ayette buyruluyor ki: **"Nihayet onların arasına kapalı bir duvar çekilmiştir. (Öyle ki) onun içinde rahmet, dış yanında da azab vardır."** Bu Cennet ehli ile Cehennem ehli arasında bir engel, bir perde vardır. Müminlerin tarafında rahmet yani Cennet, kâfirlerin tarafında ise azap yani ateş vardır. (Sabuni)

Cenabı Hak her gizli yapılan şeyi bilir. Yarın kıyamet gününde gizli olduğumu sandığımız işler meydana çıkarılacak ve o işlerden dolayı sorgu ve suale çekileceğiz. Bu da Allah'ın Bâtın ismi ile isimlendirilmesi, bizim hissemize ve iç âlemimize vakıf olması ile dir.

İnsanın varlığı Allah'ın bir nimeti ve ihsanıdır. İnsanın iç ve dış organlarla donatılarak, bunca nimetleri kendisine bahşedilmesi birer ilahi lütuf ve ihsandır.

Kısaca, insanın aldığı her nefes, gördüğü her şey, kulağına gelen her sese, zihinden geçen her duygu, kafalarında gerçekleştirdiği ve geliştirdiği her bilgi Allah'ın bir lütfüdür. Şayet Allah isteseydi, insan bunların hiçbirine kavuşamazdı.

O kavuşma, o buluşma, o hesap günü Rabbu'l-âlemin'den hiçbir şey gizli kalmaz. Allah o anda kullarına seslenir: **“Bugün mülk kimindir?”** kimse bu suale cevap veremez. Cenabı Hak kendisi cevaplandırır. **“Bir olan, her şeyi kudret, saltanat ve tasarrufu altında tutan Allah'ındır.”** diye buyuruyor.

İşte yüce Rabbimiz yukarıda bahsettiğimiz ayetleri ile bizi uyarıyor. O kavuşma günü gelince Bâtın olan Allah'tan gizli hiçbir şeyimiz olamaz. Onun için dünyada fırsat varken dikkatli olun, yarın mahcup olup, sorguya çekileceğiniz suçları dünyada yaşarken yapmayın.

Allah her şeyi açık ve seçik gösterir,
Gönül gözüyle bakıp, görene,
Yazıklar olsun ki iki gözle bakıp ta,
Bu sırrı ilahiye yine de göremeyene.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-BÂTİN ESMASI

Bâtın esmasının hadisler yönünden tetkikine gelince Tirmizi diyor ki: İlahi isimlerle ilgili olarak ileri sürülen yorumların en doğrusunu yüce peygamberimiz şu duası ile bize izah ediyor: **“Allah'ım! Sen ewelsin, senden ewel hiçbir şey yoktur. Sen âhirsin. Senden sonra hiçbir şey yoktur. Sen zâhirsin, senin fevkinde hiçbir şey yok, sen Bâtın'sın senden öte hiçbir şey yoktur.”**

Hadid suresindeki üçüncü ayetin ihtiva ettiği dört ilahi ismi tekrar edip yorumlayan ve Allah'ın zaman ve mekâna nispet edilemeyeceğine işaret eden bu hadis ile Allah'ın birliği dile getirilmektedir.

Biraz daha açacak olursak, Allah burada ewel benim, benden ewel hiçbir şey yoktur demekle, ben ahirim, benden sonrada hiçbir şey yok, ben Zâhirim, benim üstümde hiçbir şey yok, ben Bâtınım, senden gizli hiçbir şey yoktur. Akıllar senin gizliliğine vakıf olamazlar.

Burada Rabbimiz bize her konuda tek olduğunu, ondan başka tek bulunmadığını, zatına ait bu isimler ve sıfatlarla yarattıklarına benzemediğini ifade etmiştir. (Maturidi Te'vilat)

Kısaca özetleyecek olursak, O bütün mevcudatın yegâne sebebidir, aynı zamanda yarattığı her varlıkta kendini hissettirir, bütün işler sonunda yine kendisine döndürülecektir. O her şeye başka bir şeyin yakın olduğundan daha yakındır. O hem Zâhir'dir, hem Bâtındır. O'nun varlığı, eylemlerinin etkisi ve sonuçları açıkça anlaşılmaktadır. Çünkü Zâhir'dir. O'nun bizatihi kendisi bizim duygularımızın kavrayamayacağı bir gerçektir. Çünkü Allah'ın zatının hakikati gizlidir. İnsan aklı O'nun bu gizli sırrının esasına vakıf olmaz. O'nun görünüşte aşikâr nurunun mükemmelliğine rağmen, hisler O'nu anlamaktan acizdir.

Allah'ın benzeri olmadığı gibi zıddı da yoktur. O Evel'dir, Âhir'dir, Zâhir'dir, Bâtın'dır ve O her şeyin aslını da gizli olanını da bilendir.

Her canlı haykırıyor, beni bir yaratan var,
Bana takılıp kalma, beni bir yaratan var,
Varsın, birsin, güçlüsün, görürsün, işitirsin,
Kimse bilmez nasılsın, onu bir sen bilirsin.

A. ZEYNEP

EL-BÂTIN İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Mümin bir insan şunu iyice bilir ki Yüce Allah'ın zatı mutlak bir sırrıdır. O sırrı ancak kendisi bilir. Çünkü Rabbu'l-âlemin'in bize uygun gördüğü akıl terazimiz, bu yükü çekmeye yetmez. Zira ona göre tasarlanmamıştır. Ona göre ayarlanmamıştır. Bu hakikate erişeceğim diye uğraşmak abesle iştigal etmektir. Çünkü imkânsızdır, imkânsız şeyle uğraşmak boşa vakit kaybetmektir. Aynı zamanda İslâm anlayışına da ters düşer, hatta İslâm anlayışında yasaktır. Dünya ve ahiret saadetini kazanmak istiyorsak O'nun yü-

celiğini, O'nun letafetini, O'nun eserlerini düşünüp, O'nun emirlerini öğrenip, O'na layık bir kul olma yolunda gayret sarf etmeliyiz. Şairin dediği gibi, Rabbu'l-âlemîn diyor ki: bana takılıp kalmayın, nasıl olsa benim sırrımı çöremezsiniz, siz, siz olun bana ulaşmaya bakın. Sizin için kurtuluş reçetesi budur. Rabbimiz benim için en makbul olanınız, beni seven, beni sayan, bana ve benim emirlerime riayet edenlerinizdir.

Bu ismin manasını bilen, bu ismin verdiği mesajı iyice anlayıp onu hayatına tatbik eden insan, Allah'ın her şeyden daha çok, hatta canından bile kendisine yakın olduğunu anlar.

İşte kurtuluşa ermenin ve tam teslimiyetin reçetesi burada gizlidir. Ne mutlu bu reçetenin ilacını içip de hem dünyada hem ahirette refaha erenlere.

ŞİİR

Eveli-Âhiri, Zâhiri- Bâtını bilen tek yüce varlık Allah'tır. O gören ve görünendir. O görünmeyen görendir. Evel bir dağda ağaçken kesilerek bir dolaba monte edilen odunun hikâyesini Yunus'tan dinleyelim.

DERTLİ DOLAP

Dolap niçin inilersin,
Derdim vardır inilerim
Ben Mevlâ'ya Âşık oldum,
Onun için inilerim.

Benim adım dertli dolap,
Suyum akar yalap yalap
Böyle emreyledi ÇALAP,
Derdim vardır inilerim

Beni bir dağda buldular,
Kolum kanadım kırdılar
Dolaba layık gördüler,
Derdim vardır inilerim

Ben bir dağın ağacıyım,
Ne tatlıyım ne acıyım
Ben Mevla'ya duacıyım,
Derdim vardır inilerim

Dağdan kestiler hezenim
Bozuldu türlü düzenim
Ben bir usanmaz ozanım
Derdim var inilerim

Dülgerler her yanım yondu,
Her azam yerine kondu
Bu iniltim Haktan geldi,
Derdim vardır inilerim

Suyu alçaktan çekerim
Dönüp yüksekte dökerim
Görün şu ben ne çekerim
Onun için inilerim.

Yunus bunda gelen gülmez,
Kişi muradına ermez
Bu fanide kimse kalmaz,
Derdim vardır inilerim.

DİNİ HİKÂYE

HZ. MUSA VE ÇOBAN

Hz. Musa yolda kendi kendine bir şeyler söyleyen bir çoban gördü. Çoban Cenabı Allah'a yalvarıyor ve şöyle diyordu:

“Ya Rabbi! Sen neredesin ki hizmetinde bulunayım, çarığımı dikeyim, başını tarayayım. Ey muhterem ve muazzam olan Allah! Senin elbiseni yıkayayım, bitlerini öldüreyim, önüne süt getireyim. Elinizi öpeyim, ayağınızı ovayım, uyku zamanın gelince yatacağın yeri süpüreyim. Ey bütün keçilerim yoluna kurban olası Allah'ım! Ey ayrılığına dayanamadığım Rabbim!”

Çoban hem söylüyor, hem ağlıyordu.

Hz. Musa dayanamadı: **“Ey çoban! Bunları kime söylüyorsun sen?”** diye sordu.

Çoban: **“Bizi ve bu yer ile gökleri kudretiyle yaratan Allah'a söylüyorum!”**

Hz. Musa: **“Hey! Kendine gel, çıldırdın mı? Bu lafları nasıl söylebiliyorsun? Sen Müslüman olmadan kâfir olmuşsun. Ağzından çıkana dikkat et! Bu sözler, saçma, küfür ve batıl sözlerdir. Bunları söylememek için ağzına pamuk tıka! Eğer bu sözleri söylemeye devam edecek olursan, Allah tarafından bir ateş gelir ve bütün mahlûkatı yakar. Allah'ın hâkim olduğunu biliyorsun bu münasebetsizlik ve terbiyesizlik de ne oluyor? Delinin dostluğu, hakikatte düşmanlıktır. Sen bu sözleri amcana mı, dayına mı söylüyorsun? Hiç cismiyet ve ihtiyaç Allahu Teâlâ'nın sıfatı olur mu? O böyle zikredilmeye muhtaç değildir. Büyüyecek varlık süt içer, ayağa muhtaç, olan da çarık giyer. El ayak sahibi olmak bizim için nimet ama Cenabı Hak için hürmetsizlik olur. Sözlerine dikkat et ya da sus!”** diye azarladı.

Çoban: **“Ey Musa! Sen bu sözlerinle beni perişan ettin, canımı yaktın. Bundan böyle hiç konuşmayacağım!”** dedi.

Çoban elbisesini yırttı ve derinden bir ah çekerek göle doğru

yöneldi. Cenabı Hak Musa'ya: **“Ey Musa! Bizim kulumuzu bizden ayırdın. Sen, kullarımı bana iletmek için mi geldin, yoksa benden ayırmak için mi? Mümkün oldukça ayrılık cihetine gitme! Çünkü benim indimde karısını boşamak, ayrılık olduğu için en hoşlanmadığım şeydir. Biz dile ve söze bakmayız, ruha ve yaşayışa bakarız.”**

Musa aleyhisselam Allahu Teâlâ'dan bu azarı işitince adamı aramaya başladı. Hz. Musa çobanı bulabilmek için her yerlere baktı, koştu. Nihayet türlü aramalardan sonra çobanı buldu. Çok sevindi.

Çobana: **“Müjdeler olsun sana ey çoban! Allah sana izin verdi, sözlerinde hata olsa da. Gönlünün temizliği, içten söylediğin sözlerle Allah seni temize çıkardı. Daralmış gönlün ne isterse onu söyle!”**

Çoban Hz. Musa'ya baktı ve şöyle dedi: **“Ey Musa! Artık önceki hâlimde değilim. Şimdi artık daha doğru bakabiliyor ve değerlendirilebiliyorum. Sen öyle bir şekilde beni yaraladın ki, bir daha bu sözleri kesinlikle söyleyemem!”**

“Ya Musa! Bende bulunan bu hâl, senin kemaline göre değil, benim kabiliyetime göredir. Eğer kabiliyetim daha fazla olsaydı senden edeceğim istifade daha yüksek olurdu.”

Mesnevi'den Hikâyeler

DUA

Yüce Allah'ım! Kâinattaki her şey seni tarif etmekte ve senin güzel isimlerini bize hatırlatmaktadır. Sen bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, El-Bâtın ismi celiline şahit yaz bizleri!

Ey Yüceler Yücesi Allah'ım! sen Ewel'sin, sen Âhir'sin, sen Zâhir'sin, sen Bâtın'sın. Her şeyin dış ve iç yüzünü bilen sensin. Sen hem gören, hem görünensin, sen görünmeyi görensiz, içimizi

islah eyle, içi ayrı dışı ayrı olmaktan bizi korusun, bize acı, bize yardım et, bizi mümin kullarına yoldaş et Yâ Rabbî!

Yüce Allah'ım! Üzerimize sabır yağdır, ayaklarımızı sağlam yere bastır. Rabbimiz işittik, iman ettik, biliriz, bildiririz ki dönüşümüz sanadır, bizleri bağışla, bizlere acı bizlere yardımını esirgeme Yâ Rabbî!

Rabbimiz unutur ya da yanılırsak bizleri sorumlu tutma! Rabbimiz bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme! Rabbimiz bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizleri affet, bizlere acı, bizlere yardım et Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Üzerine kendinden bir sevgi koyduğun, ondan razı olduğun ve onu da senden razı kıldığın **“Sen olmasaydın dünyayı yaratmazdım.”** dediğin iki cihan selveri Hz. Muhammed efendimizi biz çok seviyoruz, onun yüzü gözü hürmetine sende bizleri sev Yâ Rabbî!

Rabbimiz sen bizim içimizde gizlediğimizi de, açığa vurduğumuzu da hep bilirsin, ne yerde, ne gökte hiçbir şey senden gizli kalmaz. Onun için dünya yaşantımızda isteyerek veya istemeyerek elimizden, ayağımızdan, gözümüzden, dilimizden birçok günahlar işledik, pişman olduk, tövbe ettik, tövbe kâr olduk, Rabbimiz o hesap gününde bizleri, anamızı, babamızı ve bütün inanları bağışla Yâ Rabbî!

Rabbimiz gözümüzdeki perdeyi aç, göğsümüze sevgini saç, dilimizin düğümünü çöz, nefsimizi öldür, ilmimizi arttır, sen merhamet edenlerin en hayırlısı, bizlere de merhamet et Yâ Rabbî!

Ey Rahman ve Rahim olan Allah'ım! 99 Esmâü'l-Hüsnâ'daki isimlerin yüzü suyu hürmetine bizlere kazandırıcı bir güç ikram eyle, bizlere bereketli bol rızıklar, huzurlu yürekler, aydınlanmış kalpler, kolay verilen hesaplar, büyük ecirler ikram eyle Yâ Rabbî!

Allah'ım! Efendimiz Muhammed Sallahü Aleyhi ve selem efendimize, sahabelerine, bütün yakınlarına, akraba-i taallukatına,

muhacirin ve ensarina salât ve selam ediyoruz ulaştırıver Yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerlerin defî, çoluk çocuğumuzun, aile fertlerimizimizin muvaffakiyeti, hükümeti cumhuriyetimizin ilelebet payidar olması dileğiyle bu dersimizde El-Bâtın ismi celiline misafir olduk. Sen mükrimsin, ikram edersin, misafirleri seversin, bizimde kabul buyur Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-VÂLÎ
(C.C)

Vâlî, Kâinatın tek yöneticisi anlamına gelmektedir.

Bu muazzam kâinatı ve her an olup biten olayları tek başına kararlaştıran ve idare eden Yüce Allah'tır.

Yani yüce yaratıcımız bütün varlığı tek başına idare eden en büyük Vâlî'dir. Allahu Teâlâ öyle bir yüce Vâlî'dir ki bütün kâinatı tek bir emirle yokluktan varlığa çıkardı. Aynı zamanda yarattığı kâinatı başıboş bırakmayıp, düzen ve intizam içinde yürütmektedir.

Yüce Allah vâlileri, hükümdarları ve bütün varlığı idare eden biricik ve en büyük Vâlî'dir. O yüce yaratıcı öyle bir Vâlî'dir ki bütün kâinat daha yaratılmadan O'nun kudret ve tasarrufu altında idi. O'nun tek bir ol emriyle onları yokluktan varlığa çıkararak insanların kullanımına bahşetti. Vakit gelince yine O'nun bir emriyle de yok olacaktır. Her şey O'nun emriyle tekrar dirilecektir.

Yüce Allah'ın Vâlîliği bizim vilayetlerimizi idare eden vâliilere benzemez. O hem zatı ewel, hem de zatı ecedir.

Böylece Yüce Rabbimizin Vâlî ismi celilinin anlamına değindikten sonra, ayetler penceresinden bu ismi ile Yüce Rabbimizin bize verdiği mesaja bakalım.

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-VÂLÎ İSMİ ŞERİFİ

Vâlî ismi yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in bazı ayetlerinde geçmekle birlikte Rad suresi 11. ayette açıkça geçmektedir. **“Allah'ın azabından ve belasından onları koruyacak herhangi bir (Velileri) dostları yoktur.”**

Bu ayette yüce yaratıcımız biz insanlara şu mesajı vermektedir. İnsanların kendisini önden ve arkadan izleyen ve Allah o insan için neyi takdir etmişse onu yerine getiren, onu koruyup kollayan, gözeten refakatçileri (melekleri) vardır. Allah onları melekleri vasıtasıyla koruması altına almıştır. Ta ki insanlar kendi iç dünyalarını değiştirmeden, Allah onların durumunu değiştirmez. Ne zaman ki Allah o insanlara kendi işledikleri hatadan dolayı bir fe-

laket tattıracağı zamanda, onun önünde kimse duramaz. Çünkü o insanların, Allah'ın felaketini durduracak, O'na mani olacak, onları koruyacak kimseleri yoktur.

Peki, Rabbimizin bizi korumakla görevlendirdiği muhafızlar kimdir? Bunlar ne gibi niteliklere sahipler ve bu gözetimi nasıl yaparlar ve nerelerde bulunurlar?

Bu konuda bazı müfessirler ayette geçen **“Muakkıbâtun”** kelimesine **“Muhafaza melekleri”** demişleridir. Bu meleklerin bir kısmı gece bir kısmı da gündüz görev yaparlar. Görev değişimleri sabah ve ikindi vakitlerinde olur. Her iki melek nöbet tuttuğu zamanda o kulun yapmış olduğu amelleri, hayır ve şerri muhafaza ederler. Vazifeleri bittikten sonra Yüce Allah'a arz ederler.

Yüce Allah bir kavme, bir topluluğa vermiş olduğu nimeti alıp, yerine azap vermez. Ancak Ünsanlar, Allah'ın verdiği bu nimetlere şükretmez, nankörlük ederler, azgınlık ederlerse o zaman Allah o nimetini alır, yerine azabını gönderir. Ayetin sonunda belirttiği gibi Allah o azgınlıklardan dolayı onları cezalandırır. O cezayı durduracak, ona mani olacak Allah'tan başka onları koruyacak bir Vâîf de bulunmaz.

Allah bir toplum için azap ve helak dilediği zaman artık o kötülüğü engelleyecek hiçbir kuvvet yoktur. Çünkü her şeyin idaresi yalnızca O'na aittir. O'nun hükmünü sorgulayacak herhangi bir kuvvet yoktur.

İkinci ayetimiz (Araf suresi 196) **“Doğrusu benim koruyucum, bu kitabı indiren Allah'tır. Çünkü O'dur dürüst olanları koruyucusu.”**

Peygamberimiz putlara tapan putperestlere **“Sizin bu taptığınız putlar, hiçbir zaman işe yaramaz, bunların kendilerine faydası yok ki size faydası olsun!”** deyince münkirler **“Biz putlara söz söylemeyiz!”** diye onu tehdit etmişleridir. Peygamberimiz (s.a.v) **“Sizin taptığınız putlar bana asla zarar veremez, çünkü benim dostum,**

kitabı indiren Allah'tır. O iyileri dost edinir.” demiştir. Bundan dolayı salih kimselere düşman olan kimselerin düşmanlığı zarar onlara veremez.

Ayetin verdiği manayı toplayacak olursak: **“Evet, Allah iman edenlerin Vâî'sidir. Onları karanlıktan aydınlığa çıkarır. Hiç şüphe yoktur ki Allah müminlerin Vâî'si ve dostudur.”**

Ey kâinatın imparatoru
Ey yüce Vâî
Sen korumazsan şayet
Ne olur kullarını hâli.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-VÂLÎ ESMASI

Bir kimsenin velisi, onu koruyan, onu kollayan, ona gelecek kötülöklere karşı ona siper olan kimse demektir. Biz kullarına yardım etmeyi, bizi korumayı üzerine alan gerçek velimiz, dostumuz Allah'tır.

Amr. İbn. Cemuh'dan (r.a) rivayet edilen bir kutsi hadiste Resulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur. **“Allahu Teâlâ buyuruyor: Kullarım benim velim ve halkımdan dostlarım o kimseler ki benim zikirle zikrolunur veya zikirleri ile ben zikrolunurum.”**

Yine Sehl. B. Sa'd'dan (r.a) rivayet edilen bir hadiste Resulullah'ın şöyle buyurduğu rivayet ediliyor: **“Ben ve yetimi görüp gözetenle (Vekîl) Cennet'te böyle beraberiz.”** dedi ve işaret parmağı ile orta parmağının arasını ayırarak gösterdi.

Bilindiği üzere Vâîler Yüce Allah'ın isimlerinden birini taşıyorlar. Onun için bu vazifeyi yüklenenler çok dikkatli, çok müteyakkız olma durumundadırlar.

Hz. Hatice vâlidemizden rivayet edilen bir hadiste Efendimiz Vâîler hakkında şöyle buyuruyor: **“Hangi vâli ki vâliliğini yumuşaklık ile güler yüzle yaptı ise Allah'ta ona ahirette yumuşaklıkla güler yüzle muamele eder.”** (İbn. Ebu Dünya)

Şayet bunun aksini de yaparsa durumu şöyle olur: **“Bir sultan (devlet başkanı) veya vâli, kapısını ihtiyaç sahiplerine, fakirlere, miskinlere kapatırsa Allah'ta gök kapılarını onun fakirliği, haceti ve beceriksizliği anında kendisinin üzerine kaptır.”** (Tirmizi ve Ahmet İbn. Hambel)

Bakınız Yusuf Duran, veli bir kul olmanın, insanlara örnek olmanın yolunu şu dörtlüğü ile ne güzel dile getiriyor:

Bir yüreği serinletmek istersen,
Mendilinde hediyelik kar olsun,
Karanlığa ışık tutmak istersen,
Yedeğinde hiç sönmeyen kor olsun.

EL-VÂLÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

İnsan tesadüfen, gayesiz, başıboş yaratılmış bir canlı değildir. Allah iman edenlerin velisidir. Onları karanlıktan nura çıkarır. Allah müminlerin Vâlî'si, velisi ve dostudur. İnsan işte böyle bir Vâlî-i azamın idaresi ve gözetimi altındadır. İnsanın bütün hayatı, yaşantısı, ahvâli, ölçülü ve hesaplı yaratılmıştır. İnsanın çocukluk döneminden, ölünceye kadar yaşantısı hep zaptı rapt altındadır. Sicili düzgün ve eksiz tutulur. Bunun bilincine vakıf olan insan Yüce Yaratıcısına karşı zulümden, haksızlıktan, sadakatsizlikten, terbiyesizlikten ve vazifesini kötüye kullanmaktan son derece sakıncı ve dikkat etmelidir.

Bu evrenin tek yöneticisi, bu muhteşem evreni tek başına idare eden Vâlî diyor ki: **“Tek başıma yarattığım şu dünya evine bir gün bile kalmadan, kulumun gönlüne misafir oldum.”** Bize düşen vazife bu eşi emsali olmayan yüce misafire layık bir ev sahipliği yapmaktır. Zira bir şair dostumuzun dediği gibi **“Çingene çadırında, padişahın işi ne?”**

Günlük yaşantımıza şöyle bir göz atacak olursak; dünyada adedi milyonları bulan trafik polisleri var, trafik lambaları var, ona

rağmen dünyada her gün binlerce trafik kazası oluyor, bir türlü buna mani olunamıyor. Oysaki uzayda sayısız yıldızlar varken hiçbirini diğerine değmeden, çarpmadan görevlerini yapıyor. Çünkü Vâlî olan Allah her şeyi en güzel şekilde, disiplinli, planlı ve programlı olarak ayarlamış ve düzeltmiştir.

Özetleyecek olursak insan yeryüzünde Hakk'ın halifesi olarak gönderildiğini hiçbir zaman unutmamalıdır. Yüce Yaraticısının emirlerinden Kur'anın çizdiği yoldan, Yüce Resulünün gösterdiği çizgiden yürümeli, sağa sola sapıp da yaraticısının gözünden düşmemelidir.

Güzel ahlak Allah'ın isimlerine ayna olmaktır. Aynanın vazifesi aslını, aynen yansıtmaktır.

Yunus'un şu değerli sözleri bizim kulağımıza küpe olmalı ve hiç unutmamalıyız:

Kalp nazargahı ilahidir,
Her neye gözün baksa,
Çalap ondadır mutlaka.

ŞİİR

SUSAT

Dudaklarım kurusun, çöllerde Mecnun gibi,
Susat beni Ya Rabbi aşka bağı hun gibi..
Susat beni insana, pembe düşünle nisana,
Susat beni gecede doğacak gülgün tana...
Susat beni ağaca, daldaki tomurcuğa,
Susat beni zikzaksız dosdoğru yolculuğa...
Susat kalb kıymet bilsin gayri lûgattan silsin,
Susat ki öz pınara teşne olup eğilsin...
Susat yâre yârâna, aşka, vecde hep susat,
Beni tecrübe için gerekirse çöle at...
Ama bu yürek bir gün kumdan ateşten geçip,

Yere başını koyup, gözyaşıyla and içip
 Arasın feryad edip en zirveyi, en ucu,
 Gözlerinde tüllensin her an hakikat burcu...
 Susat İlahî beni sevgiye hoşgörüyü,
 Susat ki yüreğimi aşk ve sevda bürüye...
 Susat Ya Rabbi beni büyük zatlara susat,
 Susamayan kalbimi tekrar sahralara at...
 Susat ki bulduğumda sıkı tutayım nuru,
 Susat ki eriteyim çileyile pes gururu...
 Beni dostlara susat, ta ki bileyim susuz,
 Kalmak neymiş dost için senelerce uykusuz.
 Biteyim bu sahrada gerçek iman erini,
 O yürekte bulayım kalbin sönmez ferini...
 Bir kalbe girmek nedir, ne kadar ulvî iştir,
 Bileyim gönül yıkmak Cehenneme inıştır...
 Susat beni varlığa yokluğa zincirleyip,
 Coşayım zerre olsa **“şükür işte dost!”** deyip
 Ben bir israf deliği, ben nankör bir köleyim.
 Susat beni ya Rabbi kadru kıymet bileyim..
 Dosta, enîse susat, cana canana susat,
 Vuslatı bilmek için her bir dem sana susat..

Mehmet ERDOĞAN

DİNİ HİKÂYE

Tavus bin Keysan hazretleri yaşadığı devrin âlimlerindendir. Hazret hacca gitmişti. Hac kafilisinde bir çocuk vardı. O çocuğun yanında ne yiyeceği bir yemek, nede bineceği bir hayvan vardı. O çocuğun bu garip durumu, hazretin dikkatini çekti ve gerisini kendi ağzından dinleyelim.

Bir hac yolculuğunu şöyle anlatır: Hacca gitmiştim. Yanımda bir de çocuk vardı. Binecek bir hayvanı ve yiyecek bir şeyi olmayan

bir garipti. “Ey çocuk, senin yiyeceğin var mı?” dedim. Çocuk; “En iyi yiyecek takvadır. Kerimlerin evine giderken yiyecek götürmek uygun değildir” dedi. İhram kuşandığımızda hepimiz “Lebbeyk” dediğimiz hâlde, çocuk söylemiyordu. “Niçin söylemiyorsun” dedim. “Red cevabını duymamak için” dedi. Bu söz üzerine çok ağladım ve dedim ki: “Bu çocuk red olunmaktan korkarsa, biz red olunur, kabul edilmezsek halimiz nice olur?”

Mina'ya kurban kesmek için geldik. Kurbanlarımızı kestik, fakat çocuk kesmedi. O, “Ey benim Allah'ım! Herkes kurbanlarını kesiyor. Benim kurban kesecek hiçbir malım yok. Ancak, bu küçük vücudumu senin rızan için kurban etmek istiyorum, lütfen kabul buyurur musun Allah'ım!?” diyerek ağlıyordu.

Şiir:

SANA KAVUŞMAK İSTERİM...

“Canım kurban ederek, sana kavuşmak isterim. / Bir can için söz etmeğe senden hayâ ederim. / Bir değil yüz canımı sana feda ederim. / Allah'ım! Rızan için, canımı terk ederim.”

Çocuk, Kelime-i şahadet getirerek canını, canana teslim etti. Annesi hadiseyi öğrenince, çok üzülüp ağladı. Bir ses duydu: “Ey Hatun! Senin çocuğun, benim rızama kavuşmak için canını feda etmek istedi. Kabul ettim. Eğer istersen seninkini de kabul ederim.” diyordu...

DUA

Allah'ım! Bütün isimlerin seni tarif etmektedir. Bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, El-Vâfi ismi celiline şahit yaz bizleri.

Ey kâinatı bir tek ol emriyle yarata, istediğini, istediğine veren, istediği anda da geri alma yetkisine sahip olan kâinatın yüce imparatoru, bizi veli kullarının zümresine ilhak eyle, nefsimizi terbiye

etmekte, evlatlarımızı vatana ve millete hayırlı birer insan olarak yetiştirmede birer veli olarak veli yolunda yürümeyi bizlere nasip eyle Allah'ım!

Yâ Rabbî! Hatalarımızı biliyoruz, günahkâr dilimizle üzülerək, utanarak itiraf ediyoruz ki, sen teksin, senden başka ilah yoktur, senin bir benzerinde yoktur, bunun bilinci içerisinde yalnız sana inanır, yalnız sana yalvarır, yalnız sana secde ederiz. Onun içindir ki bizleri bağışlamayı, mağfiretinle bizleri hidayete erdirmeni El-Vâlî ismi celilin hürmetine istiyoruz, yalvarıyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Zira sen tövbeleri kabul eden, bağışlamayı seven Vâlî'sin, bizlere merhamet et, bizleri de bağışla Allah'ım!

Allah'ım! Sen kendisinden başka hiçbir ilahın olmadığı Yüce Allah'sın, bütün noksan sıfatlardan münezzehsin, hamd sana mahsustur, büyüklük, yücelik yalnız sana mahsustur. Sen ne güzel Vekîl'sin, sen bizlere yetersin, kendine layık kul, Muhammed'ine layık ümmet olmayı bizlere nasip eyle Yâ Rabbî!

Allah'ım! Nebin Efendimiz Muhammed Mustafa'nın (s.a.v) senin yanındaki mertebesi, senin O'na, O'nun sana olan muhabbetin ve seninle O'nun arasındaki sırrın hatırına, Peygamberimize, âline ve ashabına salât ve selam ediyoruz ulaştır Yâ Rabbî! O'na muhabbetimizi kat, kat artır, O'nun yolundan gitmeyi, O'nun sünnetini yaşamayı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Allah'ım! İçinde yaşadığımız şu dünyada bizleri iyi insanlarla karşılaştırdı, adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden bizleri ve çoluk çocuğumuzu muhafaza et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Şerlerin defi, hayırların celbi, ülkemizin muvaffakiyeti, ordularımızın karada, havada ve denizde muzafferiyeti için elimizi açtık, sana yalvarıyoruz arzu ve isteklerimizin kabulünü rica ediyoruz, kabul buyur Yâ Rabbî!

Sayılı nefeslerin biteceği ömür kandilinin bir gün gelip söne-

ceğini biliyoruz, şu âleme inanmış olarak geldik, aynı imanla dönmek istiyoruz, senin bizi gönderdiğin safiyetle, bizde sana aynı safiyetle dönmek istiyoruz, nasip buyur Yâ Rabbî!

El-Vâfi ismine misafir olduk, misafirliğimizi kabul buyur, kapının önünde bırakma aç kapını Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-MÜTEÂLÎ
(C.C)

Müteâîf, her türlü benzetmeden ve tasavvurdan uzak ve en üstün olan, her türlü kusurdan münezzehtir olan, akıl ve idrakin tarif edemeyeceği kadar yüce olan anlamına gelmektedir.

İnsan akılı ve idraki Allah'ın ululuk ve yüceliğini, kemalini ve cemalini kavramaktan ve anlatmaktan acizdir.

Yüce Allah, zatı itibarıyla çok yüce, sıfatları itibarıyla yarattıklarıyla mukayese edilemeyecek kadar üstündür. Evrendeki her şey en küçüğünden en büyüğüne kadar bize Allah'ın büyüklüğünü yansıtır. İnsanoğlu her yaz gelişinde en cansız, en halsiz gibi görünen sivrisinekleri öldürmek için adeta savaşır ve bir türlü onları yok edemezler, savaşın galibi yine onlardır, zamanı gelince ortaya çıkarlar. En küçük bir mikrobu insanlar öldüremezler, birisi ölse bir başkası, başka bir isim altında yine çıkar. Zafer daima onlarıdır. Çünkü onların yaratıcısı, ustası Müteâîf olan Allah'tır.

Allah her üstün ve yüksek makamın daha üstündedir. O hiçbir şeyden etkilenmediği gibi her canlı ve cansız O'nun etkisi altındadır. O bütün varlıkların daha üstünü ve yücesidir. Her canlı yaratığın her şeyi Yüce Allah tarafından ona lütfedilmiştir. Bunu bir şairimiz ne güzel dile getiriyor:

Önceden evel bir şey getirmedim ben,
Bende, her şeyimde sendendir, senden

İşte bunun bilinci içinde olan bir kimse, içinde bulunduğu her duruma şükreder, olur olmaz şeylere hemen tepki göstermez, sabreder, kötülüklerden ve yanlışlıklardan kaçınır. Neylerse Mevla'm eyler, eylerse de ne güzelini eyler diyerek her anında yaratıcısına şükrünü arz eder.

Sana inanır, sana secde eder ve şöyle sana yalvarır: **“Yüce sensin, yücelik sana yakışır, ey ilahi, ey Müteâîf!”**

AYETLERİN IŞIĞINDA MÜTEÂLİ İSMİ ŞERİFİ

Yaratılmışlar hakkında aklın mümkün gördüğü her şeyden, her hâl ve davranıştan daha yüksek ve daha yüce olan Müteâlif olan Allah'tır.

Milletini yönetmek üzere göreve gelen yöneticiler bile hatalar yaparak yönettikleri kimseleri çok müşkül duruma düşürmüşlerdir. Trafikçi idare etmek üzere birçok trafik polisi, birçok trafik ışığı olduğu hâlde her gün birçok trafik kazası yaşanmaktadır. Oysa ki uzayda sayısız yıldız varken hiçbirini bir diğerine çarpmaz. Dünya döner, güneş doğar, batır, ay doğar, batır, hep bir düzen içindedir. Yüce Allah onu en güzel biçimde ayarlamış ve düzenlemiştir.

Yüce Allah yemez, içmez, uyumaz, susamaz ve yorulmaz, asla hata yapmaz, kusuru ve eksiği yoktur. Yüce kitabımız Kur'ân-ı Kerim'in Secde suresi 5. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“Göklerden yere kadar bütün mevcudatı O düzenleyip yönetir ve sonunda tümü sizin hesabınızla bin yıl kadar süren bir günde yargılanmak üzere O'na yükselir.”**

Yine Kur'ân-ı Kerim'in Rad suresi 9. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“O görüneni de, görünmeyeni de bilendir. O çok büyük ve yücedir.”**

Bu ayette şu ifade edilmektedir: Her insanın önünde ve arkasında melekler vardır. O melekler Allah'ın emri ile o kulunu korurlar. O koruyucu melekler insanları bilinmeyen, görünmeyen birçok şeyden korurlar.

Yine Müminun suresi 116. ayette şöyle buyrulmaktadır: **“Öyleyse artık bilin ki Allah yüceler yücesidir. Mutlak hüküm ve egemenlik sahibidir. Nihai gerçektir, O'ndan başka tanrı yoktur, O çok yüce, çok cömerttir. Hükümlerlik makamının sahibi O'dur.”**

Ayetlerin tetkikinden de anlaşılacağı üzere Yüce Allah kendisini El-Müteâlif her şeyden üstün ve yücedir diye vasıflandırmaktadır.

Müfessirler Müteâlf ismi celilini her ne kadar yücelerin yücesi diye tarif etmeye çalışsalar da hiçbir müfessir bu kelimenin tam karşılığını ifade edememiştir.

Bize düşen görev büyük yaratıcının karşısında acimizi O'na arz edip, O'nun teveccühüne mazhar olmaktır. Bakınız bir Allah dostu nasıl yalvarıyor:

Yetiş imdadıma, al tut elimi,
Yitirdim kendimi, göster yolumu,
Göreym yüzünü, şâd et kulunu,
Medet senden, medet sultan Allah'ım!

Sarı Abdullah Efendi

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-MÜTEÂLÎ ESMASI

Bir hadisi şerifte El-Razi şöyle buyrulduğunu söylemektedir: **“Cennetin kapısının yanında durdum. Bir de ne göreym. Oraya girenlerin ekserisi fakirlerdir. Zenginler ise engellenmiştir.”**

Yine başka bir hadisi şerifte Ümmü'd-Derda (r.a) nakletmektedir. **“Bir zata sordum. Neden sen de falan filan kişiler gibi mal sahibi olmak istemiyorsun? dedim. O da bana Resulullahın (s.a.v) şöyle söylediğini işittim de ondan... Peki, Resulullah ne söyledi? Önümüzde tehlikeli ve çetin geçit vardır. Orayı yükü ağır olanlar, serveti çok olanlar aşamaz. Ben de o geçidi rahat geçmek için yükümü hafifletmek isterim.”**

Yine bir sohbetlerinde iki cihan selveri efendimizin şöyle buyurduğu ifade edilmiştir: **“Allah, bu ümmete fakir ve zayıfların duaları, namazları ve samimiyetleri (ihlâsları) sebebiyle yardım eder.”**

İbn. Ömer'den (r.a) rivayet edilen bir hadiste de şöyle buyrulduğu ifade edilmiştir: **“Müteâlf olan Allah için yok yoktur. Hepsi O'nundur, O'nun esridir. Zira koca kâinatı hiç yoktan bir ol emri ile yaratmıştır. Her şey O'na muhtaçtır, O hiçbir şeye muhtaç değildir.”**

Rivayet ettiklerine göre Malik b. Dinar namazda Fatiha suresinin 5. ayetinde buyrulan, “**Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.**” ayetini okurken bayılmıştı da sebebi sorulduğunda kendisi şu cevabı vermişti: Hem her namazda “**Yalnız sana ibadet ederiz.**” dediğimiz hâlde nefsimizin tesirinden bir türlü kurtulamayıp, heva ve heveslerimize kulluk ediyoruz. Yine senden yardım dileriz, diye dua ediyoruz. Yine O’nun kapısının karşısında, başka kapılardan medet umarız. İşte bu hâlimize üzü-lürüm de ondan dolayı o hâl başıma gelir, diye buyurmuşlardır. (Ruhul Beyan)

Bir kimse Allah’tan korkarsa, Allah ondan her şeyi korkutur. Kim de Allah’tan korkmazsa, Allah onu her şeyden korkutur. (Ramiz)

Sufilere göre El-Müteâlî:

Yeryüzünde büyülenmek isteyenlere ve sahip olmadığı şeyi sahibi imiş gibi iddia edenlere karşı bu ismi celil ile üstün olan benim, benden başka üstün olamaz demektir. Konevi Hazretleri bu konuya şöyle bir açıklık getirmektedir. Yüksek görünme, övünme, böbürlenme bunlar tedavisi mümkün olmayan hastalıklardır. Yüce Allah bu hastalıklara şifalı bir ilaç indirmiştir. Bu ilaç, Hakkın Kâbe’ye secde etmeyi emretmesidir. Bundan dolayı her kim bu ilacı özenle içmeye devam ederse hastalığından kurtulur.

Kâbe vuslat makamıdır. Gönlün Hakka yönelmesidir. Gönlün Allah sevgisine yönelmesidir. Hacılar Kâbe’yi tavaf ederler, Kâbe Hak âşkılarını tavaf ve ziyaret eder. Sufilere göre iki Kâbe vardır. Birisi Hazreti İbrahim’in yaptığı, hacıların tavaf ettiği bina, diğeri ise Hakkın nazar ettiği yerdir. Sufiler buna gönül Kâbe’si derler. Yunus Emre bunu şöyle ifade etmiştir.

Gönül mü yeğ, Kâbe mi yeğ, eğit ban akli veren,
Gönül yeğ durur, zira kim gönüdedir dost durağı.

Konuyu özetleyecek olursak Yüce Allah insanları kendisine kulluk etmeleri için yaratmıştır. Kulun görevi yaratıcısına itaat edip, O'na ibadet etmesidir. Allah ibadet ettikleri zaman kullarını mü-kâfatlandırır, ibadeti terk ettikleri zaman ise cezalandırır. Buhari'nin dediği gibi **“Varlık sahibinin varlığının sana karşı bir faydası olmaz, O'na ancak itaatinin faydası olur.”**

Allah hepimize helal mal kazanmayı, şükretmeyi, Allah'ın emrettiği yollarda sarf etmeyi nasip etsin. Gururu, kibri, ihtirası bizlerden uzak tutsun. El-Müteâîl ismi celiline layık bir kul olmamızı bize nasip etsin ve bizi öyle yönlendirsın inşaallah.

EL-MÜTEÂLÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

“Amentü billâhi” diyen bir kul Allahu Teâlâ hakkındaki imanın sahih, doğru, dürüst bir hâle getirmelidir. Bu da Kur'an'da ve hadislerde zikredilen isim ve sıfatları öğrenmekle olur. Akli olan kendisini düşünen, kendisini seven bir insan ne pahasına olursa olsun bunu elde etmeye çalışır. Çünkü dünya ve ahirette kendini kurtaracak geçer akçe ancak budur. İtikadı bozuk olan kişinin ne dünyası ne de ahireti mamurdur.

Bunu bilinci içinde olan veliler bu mübarek ismi çokça zikretmişlerdir. Çünkü bu mübarek ismin zikri, zikredenleri Allah'a yaklaştırır, kötülüklerden uzaklaştırır. Kısa sürede yüce makamlara ulaştırır. Bu yüce ismi sıkça zikredip, ismin emrettiği yolda yürüyen kimse her yerde ilgi, itibar görür. Sevilen ve sayılan insanlardan olur. Bizler de bu bahsimizde Rabbimizin El-Müteâîl ismi celiline misafir olduk, kabul görürüz inşaallah.

ŞİİR

TAKDİR

Bu âleme gelen insan
Sende bir gün gideceksin
Üç günlük yaşam için
Neden herkesi üzeceksin.

Bilir misin nolur sonun
Bırakır bir gün kızın oğlun
Mezarlığa düşer yolun
Dünya malı nideceksin.

Kim ağlar senin için
Evlat yanar için için
Bak mezarlar biçim biçim
Sen de bir gün gireceksin.

Kazarlar derin çukur
Hocalar yasin okur
Sorulacak soru çoktur
Nasıl cevap vereceksin.

Muzaffer'im garip kulum
Benim de bir gün gelir sonum
Haktan yana daim yolum
Sen de bunu bileceksin.

M. YILDIRIM

DİNİ HİKÂYE

BİR DE BENİM ÂŞIK OLDUKLARIM VAR.

Bir gün Hızır aleyhisselam, “**Biraz vaaz dinleyeyim...**” diye bir camiye gider. Bir yaşlının yanına oturur. Bakar ki yaşlı uyuyor, dürter onu, “**Amca, abdestin bozulabilir, uyuma!**” der. Yaşlı zat gözlerini açar, sana ne!, deyip tekrar uyumaya başlar. Birkaç dakika sonra Hızır aleyhisselam yine dürter, “**Amca abdestin bozulacak, az sonra namaz kılınacak!**” der. Yaşlı zat gözlerini açıp, “**Beni niye rahatsız ediyorsun öyle? Kalkıp millete derim ki, bu Hızır aleyhisselamdır. Saçından birer kıl koparın, Cennete gidin derim, saçın sakalın kalmaz, benimle uğraşma!**” der.

Bunun üzerine, “**Sen nerden biliyorsun benim Hızır olduğumu?**” diye sorunca, yaşlı zat “**Sen kendi işine bak!**” der. Bu defa Hızır aleyhisselam hemen cebinde bulunan defteri çıkartır bakar, evliya zatlar listesinde bu zatın ismini göremez. Ellerini açar ve Allahu Teâlâ'ya, “**Ya Rabbi, bunun evliya listesinde ismi yok; ama beni tanıyor, biliyor. Bu kulun kim, bunu ben bilmiyorum?**” der. Allahu Teâlâ bunun üzerine Hızır aleyhisselama, “**Sen bana âşık olanları bilirsin. Bir de benim âşık olduklarım var. Onları yalnızca ben bilirim. Sen benim âşık olduklarımı nerden bileceksin? Onlar gizlidir. O da bunlardan bir tanesidir.**” buyurur.

DUA

Yüce Allah'ım! Seni tarif etmekte ve seni hatırlatmaktadır bütün güzel isimlerin. Şayet sen o güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, El-Müteâlf ismi celiline şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Seni anmak, sana şükretmek, sana ibadet etmek, yine senin emrin, senin yardımınla olur, yardımını üzerimizden çekme! Allah'ım! Bütün güzel isimlerin hürmetine, zatına ait isimlerin en yüce, katında derece itibarıyla en şerefli, sevap yönüyle

en bol, kabul olunma açısından en süratli isimlerin hatırına dilek-lerimizi kabul, dualarımızı makbul eyle!

Yâ Rabbî! Sence malum olup da, bizce bilinmeyen gizlenmiş ve saklı olan ismin hatırına celaleti en yüksek, itibarı en büyük, azameti en yüce olan ve o isminle sana dua ettiğimizde duamızı kabul edeceğin ismin hatırına bizleri kendine layık kul, habibine layık ümmet olmayı talep ediyoruz, kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Ol emrinde yarattığın şu dünyada görüleni de görül-meyeni de sen bilirsin. Çünkü sen El-Müteâîl'sin. Adama benzer insan, insana benzer adam şerrinden sen korusun. İnatçı zalimler-den, hasetçi insanların hasedinden, bizleri çoluk çocuğumuzu, aile fertlerimizi, yakınlarımızı korusun, muhafaza et Yâ Rabbî! Ey can-larımızı, mallarımızı, **“Lâ-ilahe illallâh”** ile koruyan Allah'ım! İma-nımızı da **“Lâ ilâhe illallâh”** ile muhafaza et. Bize **“Lâ ilâhe illallâh'ın”** erdemini öğret, bizi **“Lâ ilâhe illallâh'ın”** ehlinde et!

Allah'ım! Dilimle ikrar edip, kalbimle tasdik ediyorum ki senden başka ilah yok, muhakkak ki biz cahiliz, biz faniyiz, biz aciziz, sen ise Rahman ve Rahim'sin. Sen ihsan edicisin, sen affedicisin, bi-lerek ve bilmeyerek ettiğimiz hata ve günahlarımızı affet Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Sen olmasaydın dünyayı yaratmazdım dediğin Re-sulünün kapısına intisap ettik, O'nu görmediğimiz hâlde görmüş gibi inandık ve iman ettik, bizleri o kapıdan uzaklaştırma, senin kapına geldik kovma, ancak senden yardım bekliyoruz bizleri mah-rum etme Yâ Rabbî!

Bizim için hayırlı olan arzu ve isteklerimizi gerçekleştir, ecelimizi saadetle, Kelime-i Şahadet getirerek sona erdir. Kendine lââyık kul, habibine lââyık ümmet eyle. Bu dersimizde senin El-Müteâîl ismi celiline misafir olduk, misafirlüğimizi kabul buyur, bu ismine bizleri layık et. Sıratı yıldırım hızıyla geçenlerden Cennette cema-lini görenler et. Hayırların celbi, şerhlerin def'i, günahlarımızın affı, yaptığımız ibadet ve dualarımızın kabulü için El-Fatiha. ÂMİN.

EL-BERR
(C.C)

Berr, ismi celilinin lügat manası Allah (c.c) yarattıklarına karşı daima rahmet, lütuf, bol ihsan lütfünde bulunandır.

Yüce yaratıcı kulları için daima kolaylık, rahatlık ister. Zorluk çıkartmaz ve zorluk çıkaranları da sevmez. Bütün yarattıklarına rızık vermesi, onlara rahmet muamele etmesi, muttaki ve itaatkâr olanlara kat, kat sevap yazması, iyilikte ve itaatte bulunmayı düşünmekle birlikte herhangi bir sebepten dolayı o niyetini yerine getiremeyenleri bile mükâfatlandırması, buna karşılık asileri sadece işledikleri günah nispetinde cezalandırması El-Berr ismi celilinin en bariz göstergesidir.

Yapılan kötülüklerin çoğunu bağışlar, örtbas eder. Yapılan bir iyiliği de on mükâfat vererek kulunu taltif eder.

Berr isminin muhtevası hakkında Fahrettin er-Razi şu yorumu getirmektedir: Berr isminin kapsamına giren ilahi ihsanı iki kısmda mütalaa etmektedir.

a.Dini

b.Dünyevi

Allah'ın kullarını, kendisine itaat etmeleri ve iman sahibi olmalarını için yaratıp, bunu gerçekleştirenlere kat, kat sevap vermesi dini, kullarına sağlık, sıhhat, afiyet, servet ve evlat gibi sayılamayacak kadar çok nimetler bahşetmesi de dünyevi mada bir ihsandır.

El-Berr isminin lügat manasına değindikten sonra bu ismi celili ayetler yönünden tetkike çalışalım.

Rivayet edildiğine göre: Hz. Musa (a.s) Rabbi ile konuştuğu zaman arşın en yüksek noktasında durmakta olan bir adam gördü. Onun derecesinin yüksekliğine hayret ederek, Rabbine müracaat etti. Yâ Rabbi! Bu kulun yüksek dereceye nasıl yükseldi. Cenabı Hak buyurdu: O benim kullarıma verdiğim nimetler hususunda onlardan hiçbirine haset etmezdi. Anne ve babasına da çok iyi davranırdı. (Gazali) İşte bu misal kulun yaptığı iyiliğe karşı

Rabbinin onu mükâfatlandırmasıdır. Allah'ın kullarına bahşettiği ihsan ve iyilikler yazmayla bitmez.

Allahu Teâlâ iyiliğini ve rahmetini yarattıklarına karşı merhametli davranan kullarına ulaştırır. Kim ki Allah'ın yarattıklarına iyi muamele eder, onlara şefkatle davranırsa Allah'ta merhamet eder. Çünkü her insanın yaptığı iyi bir amel fazlasıyla geri döner.

Allahu Teâlâ bir ayeti kerimesinde şöyle buyuruyor: **“Huzur (mutmain) içerisinde olan nefis, sen Rabbinden razı, Rabbin de senden razı olarak O'na dön!”**

İşte yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de bahse konu edilen huzur makamı Yüce Yaraticının kuluna bir ihsanıdır. Huzur erbabı, **“Aşışın her zaman mahbubuyla meşgul olması, namaz kılanında tam manasıyla mahbubuna yönelmesi gerekir.”** derler.

Yüce Allah'ım! Böyle huzur içinde çarpan bir kalbi hepimizi nasip etsin inşaallah.

AYETLERİN İŞİĞİNDA EL-BERR İSMİ ŞERİFİ

Berr ismi Kur'an-ı Kerim'de üç ayette tekil, yedi ayette çoğul olmak üzere on ayette geçmektedir. Örneğin, Meryem suresi 14. ve 32., Tur suresi 28. ayetlerinde tekil olarak, Âl-i İmran suresi 193. ve 198., İnsan suresi 5. ayetinde de çoğul olarak geçmektedir. Bakara suresi 177. ayetinde Berr'in ifade ettiği özellikleri taşımasına bağlıdır. Söz konusu ayette bu özellikler iman esaslarını benimsemek, en değerli serveti akraba, yetim, fakir, yolda kalmış, yardım talep etmiş kimseler için harcamak şeklinde sıralanmıştır.

Bakara suresi 177. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“İyilik, yüzünüzü doğuya ve batıya çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitap ve peygamberlere iman edenin; sevdiği mallardan akrabaya, yetimlere, yoksullara, yolda kalanlara, dilencilere ve (özgürlükleri için) kölelere verenlerin; namazı**

dosdoğru kılan, zekâtı veren, verdikleri sözlerini yerine getirenlerin ve sıkıntı, hastalık ve savaşın kızıştığı zamanlarda (direnip) sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır. İşte bunlar, doğru olanlardır ve takva sahipleri de ancak onlardır.”

Bu ayet açık ya da dolaylı olarak belli başlı bütün insani üstünlükleri kendisinde toplamıştır.

Yine Allah'ın Berr ismi celili ile ilgili olarak yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulmaktadır: **“Her kim bir hasene ile gelirse (yani bir sevap işlerse) onun için on sevap vardır ve her kim bir kötülük işlerse o işlemiş olduğu günahın karşılığı ile cezalandırılır. Onlara zulüm de edilmez.”**

Hatta bir kul bir sevap işlemek arzusunda bulunsa ve herhangi bir sebepten bu sevabı işleyemezse iyi niyetinden dolayı Allah (c.c) ona aynen o sevabın karşılığını o işi yapmış gibi verir. Yine aksine bir kul günah işlemek niyeti ile yola çıksa ve sonunda bu günah işleme niyetinden vazgeçse, Allah (c.c) o kuluna günah yazmaz.

Yüce Rabbim, ihsanı çok olan Rabbim, bizleri bu ismi celilinden nasibini alan ve çok, çok iyilik yapan kullarından eylesin inşallah.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-BERR ESMASI

Enes'tan (r.a) rivayet edilen bir hadiste Allah Resulü şöyle buyurmuştur. **“Cennetlikler Cennete girdiği zaman, kardeşlerini görmeyi arzularlar. Birinin tahtı, diğerinin tahtının hizasına ulaşıncaya kadar yaklaşır ve birbirleriyle konuşurlar. Her ikisi de tahtına yasanır ve dünyada iken içinde buldukları durumu konuşurlar. Biri diğerk arkadaşına şu soruyu sorar: Allah'ın bizi bağışladığı gün hangisidir biliyor musun? Diğerk cevap verir. Bir gün hatırlarsan filan, filan yerdeydik de Allah'a dúa etmiştik. İşte Rabbim o gün bizi bağışladı, der.”** (İbni Kesir)

Yine İbn Mesud'dan (r.a) rivayet edilen bir hadiste Resulullah şöyle buyurmuştur: **“Doğrulukta ayrılmayın, çünkü doğruluk insanı iyiliğe götürür. İyilikte Cennete kavuşturur.”** Hadiste ayrıca yalanın bütün kötülüklerin temeli olduğu vurgulanmıştır.

Yine başka bir hadislerinde de Resulullah: **“Birr, ahlak güzelliğidir.”** diye buyurmuşlardır.

Bu hadislerin tetkikinden anlaşılacağı üzere Birr'in insan vicdanını huzura kavuşturan, ruh dünyasını aydınlatan ve geliştiren her türlü iyilik ve güzellikleri kapsadığı görülmektedir.

Abdullah b. Ömer (r.a) Resulullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **“Şu dört huya sahipsen, elde edemediğin dünya nimetlerine aldırış etme!”**

- 1.Emaneti muhafaza etmek, emanete hıyanet etmemek,
- 2.Doğru sözlü olmak,
- 3.Güzel ahlaklı olmak,
- 4.Yiyecekler mevzuunda kanaatkâr olmak,

(Ahmet İbn Hanbel, Tergib ve Terhib)

Yüce Allah kullarının işlediği suçlardan, yaptığı yanlış işlerden dolayı kimsenin rızkını kesmez.

Allahu Teâlâ yarattığı kullar hakkında daima kolaylık ve rahatlık ister. Kullar hakkında zorluk çıkaranları asla sevmez. Kullar hakkında yapılan kötülüklerin çoğunu örtbas eder. Bu sonsuz hoşgörü O'nun El-Berru sırrının tecellisinde gizlidir.

Bir gün İbrahim Aleyhisselam'ın kapısı çalındı, gelen misafir karnının aç olduğunu söyleyerek yemek istedi. Kendi dininden olmayan bu adama Hz. İbrahim yemek vermedi. Adam da üzülerek oradan ayrıldı. Bu hadise üzerine Yüce Allah'tan İbrahim Aleyhisselam'a şöyle bir vahiy geldi:

“Ey İbrahim, ben bana iman etmeyen o kimsenin rızkını hiç kesmedim, yetmiş senedir hep veriyorum. Sen ise kapına kadar

gelerek aç olduğunu söyleyerek, senden bir defaya mahsus olmak yemek isteyen bir kişiyi dininden olmadığı için doyurmadın.” Bunun üzerine Hz. İbrahim o adamı arayarak buldu. Ona ikramda bulunarak iyice karnını doyurduktan sonra: **“Ey yabancı senin yüzünden ben Rabbimi darılttım.”** dedi. Bu laf üzerine adam çok üzüldü: **“Demek benim gibi bir insan yüzünden bir peygamberini üzen Allah’a benimde kulluk borcum var”** diyerek, hemen oracıkta Kelime-i Şehadet getirerek Müslüman oldu.

İki cihan selveri Peygamber efendimizin takva mevzuundaki duaları ile bu bölümümüzü noktalayalım:

“Allah takvayı azığın etsin, günahlarını mağfiret buyursun ve nerede olursan ol, Allah seni hayra doğru yöneltsin” (Ramiz)

EL-BERR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Yüce katından gelen büyük lutfuyle kullarına karşı çok şefkatli, çok merhametli olan, ikramı, ihsanı bol olan Yüce Allah’a tabii ki kullarının da vecibeleri vardır.

Kul Allah’ın bu âlicenaplığını görerek çok dikkatli, çok titiz, çok hassas davranmalıdır. Günah işlemeyi terk etmeli, Allah’ın ihsan ve keremini daima müşahede etmelidir. Daima Allah’ın yasak ettiği şeylerden kaçınmalı, onun emir ve yasaklarının dışına çıkmamalıdır.

Yüce Allah’ın El-Berr ismi celilinden nasibini alan insan daima şer işlerden kaçır, iyi işler işlemede adeta yarışa girer. İyi bir insan eziyet etmez, gönül kırmaz, daima yumuşak huylu ve güler yüzlü olur. Muhitini hep iyi ameller işleyen, güzel huylu, iyi ahlaklı kim-selerden oluşturur. Çünkü o insan bilir ki ahirette insana, sen kim-sin diye sormazlar, kiminle beraberdin, kimlerin yolunda idin, diye soracaklardır. Çünkü insanlar dünyada kiminle beraber olmuş, kimin düşüncelerini, hallerini benimsemiş ve onlar gibi olmuştur. Beraber olduğu insanlar Cennete giderse o da Cennete, Cehen-

neme giderse o da onlarla beraber Cehenneme gider.

Netice olarak Allahu Teâlâ'nın sevdiklerinin ve Allahu Teâlâ'yı sevenlerin dirilerini ve ölülerini seven bir kimse büyük saadete, iyiliklere kavuşur.

Mevlana'nın şu muhteşem şiiri hepimize bir yol haritası olur inşallah:

Taş yeşermez, gelmiş olsa nevbahar,
Toprak ol da bak, ne güller açar,
Taş gibiydin, çok gönül yıktın yeter,
Toprak ol da üstünde hoş güller biter.

ŞİİR

HAK YOL İSLÂM YAZACAĞIZ

Kör dünyanın göbeğine
Hak yol İslâm yazacağız...
Kuşların gözbebeğine
Hak yol İslâm yazacağız...

Yola, ağaca, pınara
Esen yele, yağan kara
Yağmur yüklü bulutlara
Hak yol İslâm yazacağız...

Koç burcuna yay burcuna
Bebeklerin avucuna
Minarelerin ucuna
Hak yol İslâm yazacağız...

Bucak bucak, köşe köşe
Kara taş, kor ateşe
Yıldıza, aya, güneşe
Hak yol İslâm yazacağız...

Askerlerin miğferine
Kağnıların tekerine
Buda'nın tunç heykeline
Hak yol İslâm yazacağız...

Her kapının eşliğine
Her sofranın kaşığına
Balaların beşiğine
Hak yol İslâm yazacağız...

Herkes duyacak, bilecek
Saklanmaz gayri bu gerçek
Yaprak yaprak, çiçek çiçek
Hak yol İslâm yazacağız...

Abdurrahim Karakoç

DİNİ HİKÂYE

HIZIR ALEYHİSSELAM ARAMAKLA BULUNUR MU?

Hızır Aleyhisselam aranmakla bulunmaz. Gerektiği zaman kendisi gelir... Atalarımız “Kul sıkışmayınca Hızır yetişmez” derler. Şeyh Sa'di Şirazi hazretleri Nasihat'ul Mülûk isimli kitabında şöyle bir hadiseyi anlatmaktadır:

Padişahlardan biri, memleketinde bozulan düzeni yeniden kurmak, milletine doğru yolu göstermek, aralarına sevgi saygı birlik ve beraberliği yerleştirip; insanca ve kardeşçe yaşamalarını temin edebilmekte güçlük çekiyordu. Padişah'ın, biri sadrazam olmak üzere üç veziri vardı. Ama hiçbirisi padişahın istediği gibi memleket ve millet için çalışarak gereken, rahat, sükûn ve refahı sağlamıyordu.

Memleketin kötü gidişatına çok üzülen padişah, Hızır Aleyhisselam'ı bulup gerekli aklı ondan almaya ve onun dediğini yapmaya karar verdi.

Memleketin her yanına haberciler gönderen padişah, Hızır Aleyhisselamı kendisine bulup getirene çok büyük ihşanda bulunacağını ve onları dünyalık olarak ihya edeceğini ilan etti.

Günler geçmesine rağmen Hızır Aleyhisselam bir türlü bulunmadı.

Padişah Sadrazamı çağırdı:

- Hızır Aleyhisselam yaşıyor mu?
- Yaşıyor.
- Nerede?
- Bilmiyorum.
- Mutlaka bulup getirmelisin?

Sadrazam bu güç emrin altından kalkmak için:

-Efendim, Hızır Aleyhisselam'ı bulmam mümkün değil... Zira ben günahkâr bir insanım. Hızır Aleyhisselam bizim gibi günahkâr ve zulüm ehliyle görüşmez. Hızır Aleyhisselam'ı getirse getirse

Şeyhülislâm getirebilir.

Padişah Şeyhülislâmı davet etti ve sordu:

-Hızır Aleyhisselam yaşıyor mu?

-Yaşıyor.

-Kimdir?

-Bir peygamberdir.

-Hiç görüştün mü?

-Benim ile görüşmesi mümkün değildir. Sizin sohbetlerinize katılmam ve sizinle birlikte çalışmamdan dolayı Hızır Aleyhisselam benim ile görüşmez. Hızır Aleyhisselam ehli takva, kimselerle görüşür. Müsaade edin memleketimizde araştıralım ilmiyle amel eden ihlâslı, âlimler ve şeyhlerden sorayım.

O muhitte bir âlim vardı. Bütün ilimleri okumuş olmasına rağmen sefalet içindeydi. Fakirdi.

Bazen günlerce evinde aş pişmediği olurdu. Ailesinin geçiminde son derece güçlük çekiyordu. Sefalet içinde yaşıyordu. Bu âlim zat Şeyhülislâmın huzuruna çıktı:

-Hızır Aleyhisselam'ı bulabilirim.

Şeyhülislâm sevindi heyecanla:

-Gerçekten bulabilir misin?

-İnşallah...

Şeyhülislâm, hoca efendiye alıp Padişah'ın huzuruna çıkardı.

-Bu zat Hızır Aleyhisselam'ı bulabileceğini söylüyor.

Padişah sevinir.

-Bana Hızır Aleyhisselam'ı getirebilecek misin?

-İnşallah efendim... Fakat bir şartım var.

-Nedir?

-İki at ve bir heybe dolusu altın istiyorum. Atın birine ben bineceğim diğerine Hızır Aleyhisselam'ı bindirip zati âlinize getireceğim. Hızır Aleyhisselam'ı bana göndermesi için, Cenabı Allah'a ihlâs ve salim bir kalb ile dua etmem için bu altınlara ihtiyacım

var. Üç ay sonra inşallah Hızır Aleyhisselam'ı getiririm.

Padişah âlim'in bütün istediklerini verir ve onu sevinçle kapıya kadar uğurlar...

Hoca, atları ahıra çeker, altınları da evinin ihtiyacında kullanır. Padişah'ın verdiği zaman yaklaştıkça hocanın hanımı korkuya kapılıyordu bir gün heyecanla sordu:

-Hoca efendi zaman yaklaşıyor, Sen hala evdesin ne zaman Hızır Aleyhisselam'ı aramaya çıkacaksın?

Hoca sakın sakın cevap verir:

-Hızır Aleyhisselam aranmakla bulunmaz... Eğer beni bulacaksa o eve gelir beni bulur.

Hoca normal işlerinin dışında bütün zamanını ibadete verir.

Üç ay doldu.

Hızır bulunmadı.

Hoca atın birine biner, diğerini de yedeğine alarak sarayın, yolunu tutar.

Padişah ise bütün saray erkânına **“Hazır olun bu gün Hızır Aleyhisselam gelecek...”** emrini vermiş ve o gün Hızır Aleyhisselam'ın geleceğini bildirmişti. Fakat Hızır Aleyhisselam'ı bulmak için giden âlim zatın yalnız geldiğini görünce karşılamaya hazırlanan başta padişah olmak üzere bütün devlet erkânı, ulema sınıfı, eşraf ve diğer zevat hayal kırıklığına uğradılar.

Hocaya Hızır Aleyhisselam'ı neden bulamadığını sordular. Hoca saygılı bir dil ile:

-Padişahım! Hızır Aleyhisselam aranmakla bulunmaz. Ben yıllarca okumama ve ilim tahsil etmeme rağmen fakr-ü zaruret içindeydim. Çevrem benim yüzümden çocuklarını tahsile göndermiyordu. Okuyanlar ailesini geçindiremiyorlar diye toplum ilim, irfan ve kültürden soğudu. Ben fakir bir kimseyim verdiğiniz paraları ev ihtiyaçlarıma harcadım. Hızır Aleyhisselam'ın gelmesi için gece gündüz iyi niyet ve ihlâs ile Cenabı Allah'a dua ettim ve

Hızır Aleyhisselam'ın gelip beni bulmasını bekledim. Fakat ne yazık ki, size verdiğim sözü tutamadım. Bu durum karşısında bana ne ceza verecekseniz verin, dedi.

Padişah mahkemeyi kurdurur.

Halka açık olarak mahkeme kurulur. Padişah, vezirler ve şeyhülislâm ve diğer resmi erkân mahkemede yerlerini alırlar. Halk ile birlikte mahkeme yerine bir gençte girmişti. Padişah önce sağ yanında oturan vezirin fikrini sordu:

-Padişahı aldatan ve devleti dolandıran bu kişiye nasıl bir ceza verelim.

Baş vezir bir biraz düşündü:

-Padişahım bu zat size söz verdiği hâlde sözünde durmamış ve ahidini yerine getirmek için de en küçük bir çalışma yapmamış ve sizden aldığı altınları şahsına harcamıştır. Bu hareketiyle sizinle alay etmiş sayılır. Bunu benim fikrime kalırsa, keşkek havanına koyup öyle ezdirmeli ki, görenlere ibret olmalı... Bunu görenler bundan sonra size karşı böyle bir hareket yapmaya cesaret edemezler, dedi.

Bu sözleri dinleyen genç:

-Küllü şey'in yerciu ilâ aslihî: Her şey aslına döner, dedi.

Padişah aynı soruyu ikinci vezire de sordu. İkinci vezir:

-Ey Padişahım! Baş vezirin fikri münasiptir. Ancak bence bu zatı canlı canlı fırına sokup kızartmalı ve vücudunu parçalara ayırıp memleketin her yanına göndermeli ki, halk suçlunun nasıl ceza gördüğünü bilsin, dedi.

Genç yine yüksek sesle:

-Küllü şey'in yerciu ilâ aslihî: Her şey aslına döner, dedi.

Padişah üçüncü vezirin fikrini sordu. Üçüncü vezir:

-Padişahım, bu adamı kasaba teslim, edip, diri diri derisini yüzdürmeli, ondan sonra etini parçalara ayırıp; kimini kuşbaşı, kimini pizola haline getirip bunları bütün vilayetlere dağıtmalı, herkes

göreyerek ders alsın... Padişahı ve devleti dolandırmanın ne demek olduğunu anlasınlar.

Genç biraz daha yüksek bir sesle:

-Küllü şey'in yerciu ilâ aslihî: Her şey aslına döner, dedi.

Padişah şeyhülişlâma döndü.

Hocam! Vezirlerin düşüncelerini dinlediniz. Zati-âlinizin fikri nedir?

Şeyhülişlâm ilmin kendisine vermiş olduğu olgunluk ile gayet merhametli ve insaflı konuşmaya başladı:

-Padişahım bu zat âlim bir kimsedir... Size karşı böyle yapmakla belki en büyük hatayı işlemiştir, ama büyüklerin şanına layık olan suçluların suçunu affetmektir. Takdir sizin olmakla beraber benim fikrime göre bu adam üç ay Hızır Aleyhisselam'ı bulmak için gece gündüz ihlâs ile Cenabı Allah'a dua ederek çaba harcamıştır. Verdiğiniz paradan bu üç ayın ücretini düşersiniz, geriye kalan kısmını eğer harcamamışsa iade eder, harcamışsa ve size de o parayı hazineден vermişseniz, hazineye ödersiniz. Eğer vezirlerinizin söylediği cezayı verirsiniz bu adamın dünya padişahı huzurunda mahkûm edilip ceza gördüğü gibi siz de yarın Allah huzurunda hesap vereceksiniz. En iyi yol bu zatı ilmi ve irfanından dolayı affedip bu işi kapatmanızdır. Bu zat yıllarca tahsil görmesi ve bütün ilimlerde söz sahibi olmasına rağmen kuru ekmeğe muhtaç bir şekilde fakirlik içerisinde yaşamaktadır. Onu bu hale sevk eden fakirliğidir. Onun işsizliğinden ve fakirliğinden idareci olarak siz sorumlusunuz...

Şeyhülişlâmın bu güzel konuşması padişaha tesir etti. Padişah uygulandı, gözlerinden yaşlar aktı. Akan yaşlar ile sakalı ıslandı.

Orada durmakta olan genç yüksek bir sesle:

-Küllü şey'in yerciu ilâ aslihî: Her şey aslına döner, dedi.

Padişah, gence döndü:

-Kimsin? Bu sözlerle ne demek istiyorsun?

Üstü başı pek düzgün olmayan ve hiç kimsenin tanımadığı bu meçhul genç padişaha ve millete döndü, hepsinin gözlerinin içine baktı ve ağır ağır konuşmaya başladı:

-Ben aradığınız Hızır'ım!

Padişahın, vezirlerin, şeyhülislâmın ve bütün milletin nutku tutuldu. Heyecandan şaşkırdılar, Hızır Aleyhisselam devam etti:

-Ey Hızır'ı arayan ve mülküne onun vereceği nasihate göre yön vermek isteyen iyi kalpli sultan! Bu söylediğim sözlerin manası şudur:

Senin vezirlerinden birincisinin yapacağı iş, vezirlik değildir. O, olsa olsa saraya iyi bir keşkekçi olur. Siz onu saray keşkekçisi yaparsanız iyi ve ağız tadıyla bir keşkek yemeye kavuşursunuz.

İkincisi ise anlaşıldığına göre güzel fırıncılık yapar. Siz onu da fırıncı başı tayin edin ki güzel ekmek ve et kızartsın.

Üçüncüsü ise söylediklerinden iyi bir kasap olduğu anlaşılıyor. Onu kasap başı tayin ederseniz o sıkıntınız kalmamış olur. Çünkü bunların üçü de ceza vermekte hak ve adaleti gözetmediler.

Şeyhülislâm ise almış olduğu ilim irfan kültür'e uygun, tam bir devlet adamına yakışır bir şekilde adaletle hükmetti. Vezirliğe layık olan şeyhülislâmdır. Siz onu bas vezir yapın diğerlerini o tayin eder.

Huzurunuzda suçlu duran bu zat ise ömrünü okumakla geçirmiştir. Peygamberlerin varisidir. İslâm'ın direğidir. Ama ne var ki tahsiline uygun bir vazife kendisine verilmediği için yokluğun pençesinde kıvrınmaktadır. Ona yakışan şeyhülislâm olmaktadır. Bu âlim ve ihlâs ile ilmiyle amel eden bu zati şeyhülislâm yaparsanız her şey yerine gelmiş olur.

Senin en büyük eksikliğin vazifeyi ehline vermemektir. Vazifeleri ehil insanların eline verdiği zaman memleketine sevginin, saygının, birliğin-beraberliğin, kardeşliğin, refah'ın, bolluk ve bereketin geldiğini göreceksin.

Hızır Aleyhisselam kapıya doğru ilerledi.

Herkes yerinden fırlayarak, Hızır Aleyhisselam'a doğru koştu; ama nereye gittiğini, o andan itibaren kimse göremedi.

Evliyalar Ansiklopedisi

DUA

Yâ Rabbî!, seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin. Sen o güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen bizim ruhumuz karanlıkta kalır, bütün isimlerinle birlikte El-Berr ismi celiline şahit yaz bizleri.

Sen Allah'ımızsın, sanadır kulluğumuz, seninledir varlığımız, sendedir çaremiz, her an seni arar ruhumuz, senin için çarpar kalbimiz, senden iman, selamet, sıhhat, rızık, bilgi ve hiç günah bırakmayacak rahmet istiyoruz. Rahmetini esirgeme üzerimizden Yâ Rabbî!

Allah'ım! Sen Rahman ve Rahim'sin. Günahları ancak sen bağışlarsın, sen Samed'sin, sen Ehad'sın, senden af diliyoruz, açtık ellerimizi, senin manevi cemaline diktik gözlerimizi, cemaline çevir yüzlerimizi, veqhine çevir kalplerimizi Yâ Rabbî!

Allah'ım! Senin varlığının ve teklîğinin en güzel delili olan iki cihan selveri Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) efendimize layık ümmet olmayı bizlere nasip et Yâ Rabbî! Çünkü O, sırlar fezasının güneşidir. Nurların kaynağı, celalini merkezidir. Senin katına varmak için yaptığı yolculuğun hürmetine bize acı, bizi sev, sevdiplerine de bizi sevdik, geçimimizi kolaylaştır, kötü huy ve alışkanlıklarımızdan bizi kurtar, bizleri nefsimize tutsak eyleme Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Şu mübarek geceler, şu mübarek gündüzler hatırına bizi Cehennem azabından koru, bilerek veya bilmeyerek elimizle, gözümüzle ve ağızımızla ne kadar günah işlemiş isek pişman olduk, tövbe ediyoruz, tövbelerimizi kabul buyur, Yâ Rabbî!

Ey ihsanı çok Rabbim, bizleri iyilik yapan kullarının cemaatine dâhil et!

Anlarımıza, babalarımıza, ahirete intikal eden bütün yakınlarımıza, mümin ve mümine kardeşlerimize merhametinle muamele et!

Allah'ım! Vatanımızı, milletimizi, bayrağımızı, ordularımızı ve güvenlik kuvvetlerimizi koru, gözet, daima muzaffer kıl Yâ Rabbî!

Hükümetimize bizlerin sağlığı, selameti için hayırlı, faydalı çalışmalar yapmalarını nasip et!

İş isteyene iş, aş isteyene aş, eş isteyene gönüllerinin sevdiği eşler nasip et. Berr esmanın sırrına vakıf olan kullarından etmeyi bizlere nasip et!

Hayırların celbi, şerlerin def'i, günahlarımızın affı, yaptığımız ibadet ve dualarımızın kabulü için el-Fatiha. ÂMİN.

ET-TEVVÂB
(C.C)

Tewâb, kullarını tövbeye teşvik edip, tövbelerini kabul eden anlamına gelmektedir.

Tewâb olan Allah (c.c) tövbe edenlerin tövbesini kabul eden, kendisinden af dileyenlerin günahını affedendir.

Yüce Allah tövbe edenlerin tövbelerini şu şekilde kabul eder:

1.Tövbesini kabul edeceği kulunun kalbini tövbeye yöneltir, tövbe etme arzusunu kalbine yerleştirir.

2.Sonunda kul tövbeye yönelerek, günahlarından kurtulmak için yaptıklarından pişman olarak ve bir daha o günahı işlememek üzere tövbesini yapar. İşte bu ikinci hususta yerine getirildikten sonra yüce yaratıcı kulunun günahını o tövbe ile siler. İslâm büyüklerinin ittifak ettikleri gibi: **“Şüphesiz ki yürekte ve samimi bir tövbe kendinden önce işlenen günahları yok eder.”** (Said el Kah-tani)

Er-Razi şöyle söylemektedir. Allah kulunun tövbesine onun günahlarını affetmek suretiyle cevap verir.

Ünlü bir dilbilimci El-Ahfeş der ki: **“Kulun tövbe etmesi, Allah’ın emir ve yasaklarına aykırı davranmaktan vazgeçip, bu emir ve yasaklara uygun hareket etmektir. İsyanı bırakıp itaate dönmektir.”** (Kurtubi)

Yüce Allah tövbe etmeyi biz kullarına şöyle emretmektedir: **“Hep birlikte Allah’a tövbe edin ey müminler, umulur ki felah bulursunuz.”** (Nur suresi 31. ayet)

Hatemi Asam asıl tövbekâr yani tövbesi kabul gören şu dört şeyi yapandır:

- 1.Dilini boş ve yalandan koruyan,
- 2.Allah’tan hayâ edip, onu seven,
- 3.Şeytan ve nefisten korunan,

Kötü arkadaşlardan uzak durandır. (Hikmetli Sözler)

AYETLERİN IŞIĞINDA ET-TEVVÂB İSMİ ŞERİFİ

Tewâb ismi yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde geçmektedir. Örneğin ilki Nasr suresinin üçüncü ayetidir. Bu sure Medine'de inmiştir. **“Rabbine hamd ederek O’nu teshib et ve O’ndan bağışlanmanı dile. Şüphesiz O tövbeleri çok kabul edendir.”**

Bu ayet Resulullah’a hitaben yapılmıştır. Rabbi, O’na ve diğer müminlere vermiş olduğu nimet ve ihsanı hatırlatmaktadır. Yüce Yaratıcı peygamberine adeta Mekke fethedilmeden önce Mekke’nin nasip olacağını müjdelemektedir. Mekke’nin fethedileceğinin haberini vermek gaybı haber vermektir. Bu peygamberlik alametlerindedir. Arapların bölük bölük İslâm’a girmeleri Mekke’nin fethinden sonra çoğalmıştır.

İşte Rabbil âlemin bu nimete karşı, Rabbini çokça tesbih et, O’nu an ve O’nu yücelt. Hem kendin, hem de ümmetin için O’ndan bağışlanmanı dile. **“Şüphesiz Rabbin tövbeyi çokça kabul eden, mümin kullarına merhamet edendir.”**

Burada Yüce Rabbimin kullarına mesajı **“O tövbeleri çok kabul edendir”** buyruğu ile kendisini çokça tesbih edenlere, mağfiret dileyenlere, ben tövbe etmeyi naip ederim sırrı saklıdır. Kendisini çok çok anan, O’ndan yardım dileyen kullarına O da tövbe etmeyi nasip ederek karşılık verir. Yani sen (Tewâb) çok tövbe edersen, ben de (Tewâb’ım) tövbeleri çokça kabul edenim demekle kulunun da çok tövbe etmesi gerektiğine dikkat çekerek kulunu uyandırıyor, kuluna tembihatta bulunuyor. Onun içindir ki Cenabı Hak tövbeleri çok kabul etme vasfından dolayı, O vasfa sahip olması dolayısıyla Tewâb diye isimlendirilmiştir.

İslâm âlimlerinden Er-Razi’nin görüşüne göre yüce yaratıcının tövbeleri kabul buyurması iki şekilde tecelli etmektedir:

1.Yüce Allah’ın tövbe edenlerin tövbesine karşılık sevap vermesi

2. Kuluna verdiği sevap dolayısıyla da kulunun günahlarını bağışlamasıdır.

Konuyu toparlayacak olursak tövbenin kabulü Allah'a mahsustur. Allah'tan başka hiçbir kimsenin tövbeyi yaratma kudreti yoktur. Çünkü alemleri yaratan O'dur. Yaratmakta, affetmekte yalnız ve yalnız Allah'a mahsustur. İlim adamlarımızın değindikleri gibi Yahudiler ve Hıristiyanlar dinin bu çok önemli vasfını inkâr ederek araya papazlar, rahipleri sokarak bir ücret karşılığında günah çıkartma adı altında günah bağışlamak gibi dinde olmayan, yetkilerinde olmayan uydurma sözlerle insanları kandırmalarından dolayı Allah ile kul arasına girdiklerinden dolayı kâfir olmuşlardır.

İmam Kurtubi der ki: Tövbe etmenin her an her Müslüman'a farz olduğu bütün İslâm âlimleri tarafından tartışmasız bir şekilde kabul edilmiştir.

Tüm insanlığın efendisi Hz. Peygamber günde en az yüz kere Allah'a tövbe ve istiğfar ettiğine göre bizim hâlimiz nice olur acaba?

Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Hucurat suresi 11. ayetinde yaratıcımız buyuruyor ki: **“Kim tövbe etmezse, işte onlar, zalim olanların ta kendileridir.”**

Çünkü günahlar ayırık otuna benzer, onu kesmezseniz çoğalır, her yeri sarar, keseceksiniz o da kâfi değil, sonra tekrar çıkar, onu kökünden koparıp kurutmak gerekir. Bir daha çıkamaz. İşte biz kullara düşen, yaptığımız hatalardan üzülüp, utanıp bir daha yapmayacağımıza karşı söz verip Allah'tan özür dileyip azabını rahmete çevirmek olmalıdır.

HADİSLERİN IŞIĞINDA ET-TEVVÂB ESMASI

Tevvâb ismi celili ile ilgili olarak çok sayıda hadis varid olmuştur. Rivayet edildiğine göre Nasr suresinin nazil olmasından sonra, Resulullah halkı toplayarak onlara şöyle hitap etmiştir: **“Şüphesiz**

bir kul var, Allah onu dünya ile kendisine kavuşma arasında muhayyer kıldı. O kul Allah'a kavuşmayı seçti." Bu konuşmayı dinleyen Hz. Ebu Bekir hislenerek ağlamaya başladı ve şöyle konuştuğu duyuldu. **"Canlarımız ve mallarımız ve oğullarımız sana feda olsun."** Bunun duyan ashap şaşkınlık içinde Ebu Bekir'e sordular. Bize göre ağlanacak bir şey yok, sen neden ağlıyorsun? Ebu Bekir cevaben buyurdular ki: Yüce Rabbimizin muhayyer bıraktığı şahıs Resulullah'ın ta kendisidir, dedi. Bundan sonra sahabe arasında bu sure Veda suresi olarak meşhur olmuştur.

İbn Ömer'den (r.a) rivayet edildiğine göre, bu surenin inişinden sonra Resulullah onun bir veda olduğunu anladı. Devesi Kusva'nın getirilmesini emretti, deve getirildi. Resulullah insanları toplayarak Veda Hutbesini irad etti. (İbn. Kesir)

Yine Hz. Ayşe Vâlidemizden rivayet edilen bir hadise göre bu sure nazil olduktan sonra Hz. Peygamber (s.a.v): **"Allah'ım! Seni hamd ile tesbih ve tenzih ederim. Allah'ım! Beni bağışla, sana tövbe ve istiğfar ediyorum"** demeyi çoğalttı. (Buhari)

Yine Hz. Ayşe Vâlidemizden rivayet edildiğine göre, Allah'ın Resulü ömrünün son demlerine doğru uyurken, kalkarken, yürürken, yatarken hep **"Allah'ı hamd ile tesbih ve tenzih ederim"** diye buyuruyordu. Ben de ya Resulullah sen bu tesbihatı çokça söylemeye başladın, diye nedenini sorunca, bana şöyle cevap verdi. Ya Ayşe ben Yüce Allah tarafından bununla emrolundum, diyerek Nasr suresi 3. ayetini okudu. Cabir İbn Abdullah'tan rivayet edildiğine göre, bu ayetin inzalından sonra Araplar kabile kabile İslâm'a girmeye başladılar. Öyle olduğu hâlde bir gün Resulullah'ın ağladığını gördüm ve ya Resulullah seni böyle üzüp de ağlatan nedir? Diye sorduğumda şu cevabı verdi. **"Ya Abdullah insanlar bölük bölük Allah'ın dinine giriyorlar, bölük bölükte ondan çıkacaklarda onun için ağlıyorum."**(Müsned)

Yine Ebu Bekir (r.a) bir toplantıda Hz. Peygamberin şöyle söy-

lediğini işittim, diyor: **“Herhangi bir günah işleyen bir kul güzelce abdest alıp, sonra kalkarak iki rekat namaz kılsa ve Allahu Teala’ya istiğfar etse, mutlaka günahı bağışlanır.”** Bundan sonra peygamberimiz Ali-İmran suresi 135 ayetini okudu.

Hız. Ömer’den rivayet edildiğine göre nasuh tövbesi yapan bir kimse günah işleyip tövbe eden, bir daha o günahı işlemeyi, ne de o günaha geri dönmeyi istemeyen kimsedir. (Mefatihul Gayb) Yüce Rabbim hepimize böyle tövbe yapmayı nasip etsin inşallah.

EL-TEVVÂB İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

İnsan her an isteyerek veya elinde olmayan sebeplerden dolayı günah işleyebilir. Ancak ne kadar günah işlerse işlesin, ne kadar hata yaparsa yapsın, bu hatalardan dönüş yolu daima açıktır. Şirk hariç Allah (c.c) bütün günahları affeder. Yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’in Zümer suresi 53. ayeti aynen şöyle buyurmaktadır: **“Resulüm! Müminlere şu emrimi söyle, ey kendilerine zulmedip aşırı giden kullarım, Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günahları bağışlar. O, muhakkak çok bağışlayan ve çok merhamet edendir.”**

Yüce peygamberimiz kendisi de bize örnek olması bakımından şöyle buyuruyor: **“Allah’a kasem olsun ki ben günde 70 kere Allah’a istiğfar ediyorum.”** (Buhari) Tövbede bulunuyorum diyerek, kendisinin günahı olmadığı hâlde bunu yapmakla, bu işin önemine, günah işleyenlerin günde 70 kerede olsa tövbeden geri kalmamalarına dikkat çekiyor.

Ancak bir İslâm âliminin buyurduğu gibi: **“Ancak kulun tövbedeki sadakati, kaçırıldığı farzları kaza ederek, yaptığı yanlışları tamir etmekle anlaşılır.”**

Tövbe edenler iki kısma ayrılır.

- 1.Taib
- 2.Tewâb

Taib, yalnız dış günahlardan tövbe edendir. Tewâb ise iç günahlar denilen kötü huylardan temizlenen kimsedir. Dış ve iç günahlardan pişman olarak dönmek, ayırık otunu kökünden söküp atmaya benzer. Bu yolda temizlenenleri Allahu Teâlâ kendi muhabbetiyle müjdelemiştir. Bakınız bir şairimiz şu mısraları ile bunu ne güzel dile getiriyor:

Ey hevasına tapan tövbeye gel tövbeye,
Hakk'a tap, Hak'tan utan, Tövbeye gel tövbeye.

Eşrefzade

Yüce Rabbimiz yaptığımız ve yapacağımız tövbelerimizi kabul ederek, affına mazhar olan kullarından etsin, inşallah.

ŞİİR

YARABBI

Senlik benlik ile kaybettik izi,
Bizi kendimize buldur Yâ Rabbî!
İz'ansız akılla şaş gözümüzü,
Hakikat nurunla gördür Yâ Rabbî!

Münkire, zalime bizi ezdirme,
Seraplar peşinde boşa gezdirme.
Hasret kırlarında koyup tezdirmeyi,
Muhabbet gülüne kondur Yâ Rabbî!

Şükür ile kapat aç günümüzü
Aratma bizlere hiç dünümüzü.
İlahi mekânın şu gönlümüzü
İnsanlık aşkıyla doldur Yâ Rabbî!
Duygusuz, görgüsüz halsiz bırakma,

İmansız, ikrarsız narına yakma.
Kulda kusur çoktur, kusura bakma,
Rahmin Rahmetinle güdür Yâ Rabbî!

“Rıza” der ki, haksızlığı, yalanı,
İsi, kiri, yolsuzluğu, gümanı,
Üstümüzden şu toz ile dumanı,
Lütfü ihsanıyla kaldır Yâ Rabbî!..

Bahaettin KARAKOÇ

DİNİ HİKÂYE

İHTİYAR ŞARKICININ HALİS TÖVBESİ

Mevlana Celâleddîn-i Rumi hazretleri, Mesnevî’inde anlatır: Hazret-i Ömer’in (r.a.) halifeliği zamanında bir çalgıcı vardı. Düğünlerde çalgı çalar, şarkı söylerdi. Zaman geçti, yaş ilerledi, çalgıcı ihtiyarladı. Sesi çirkinleştiği için itibardan düştü. Artık bir şey kazanamaz duruma gelmiş, bir dilim ekmeğe muhtaç olmuştu. Bir gün içi yanarak Cenabı Hakk’a şöyle niyazda bulundu:

“Yâ Rabbî!, benim gibi asi kulundan ihsanını eksik etmedin. Yetmiş yıl, çeşitli günahlar işledim. Ama sen bir gün olsun rızkımı kesmedin. Artık kazancım yok. Bugün senin misafirinim...”

O gün mezarlığa gitti ve orada da bir hayli ağladı. Sonra da çalgısını yastık yapıp uyudu. O sırada Halife Hazreti Ömer de uykuya daldı. Rüyasında bir ses duydu:

“Ey Ömer! Mezarlıkta has bir kulumuz var. Beytülmalдан 700 dinar götür ve ona de ki: Şimdilik ihtiyaçlarını bununla karşıla. Paran bittiğinde tekrar gel!”

Hazret-i Ömer rüyasında duyduğu sesin heybetiyle uyandı. Hemen mezarlığın yolunu tuttu. Mezarlığın çevresinde döndü dolaştı. Çalgıcı ihtiyardan başka kimseyi görmedi. Rüyasında bildirilen has kulun ihtiyar çalgıcı olabileceğine ihtimal vermiyordu.

Aradı, taradı, başka bir kimseye rastlayamadı. Kendi kendine **“Karanlık içinde nice nurlu gönüller vardır”** diyerek, ihtiyar çalgıcının yanına gitti. Öksürerek uyandırdı. İhtiyar çalgıcı sıçrayarak doğruldu. Karşısında Emirül-mü'minini görünce şaşırıldı! Hazret-i Ömer:

“Benden korkma, Sana Allahu Teâlâ'dan müjde getirdim. Selam edip, hatırını soruyor. İhtiyaçların için bu parayı vermemi istedi. Bunları harca, bittiğinde bana gel!” dedi.

Çalgıcı ihtiyar bunları duyunca utancından titreyip ağlamaya başladı. **“Rabbimle arama perde oldun”** diyerek çalgısını parçaladı. Rabbine şöyle yalvardı:

“Ya Rabbi! İsyarla geçen ömrüme acı. Bir günümün bile kıymetini bilemedim. Nefesimi şarkılar söyleyerek tükettim. Yazıklar olsun bana. Allah'ım! Bütün yaptıklarına tövbe ediyorum...”

Bunları söyledikten sonra **“Allah”** diye feryad ederek yere düştü ve ruhunu teslim etti. Hazreti Ömer hemen müminlere haber verdi ve onlara dedi ki:

“İşte görünüz, hakiki tövbe böyle olur. Cenab-ı Hak hepimize böyle tövbe nasib etsin...”

Sonra ihtiyarın cenaze hizmetini görüp namazını kılarak defnettiler...

Meşhurların Son Sözleri, Vehbi Tülek

DUA

Yâ Rabbî! Seni tanıtır, seni gösterir, seni hatırlatır bütün güzel isimlerin, bu güzel isimlerini bizlere aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, Tewvâb ismi celiline misafir geldik, kabul buyur Yâ Rabbî!

Sen bizim Allah'ımızsın başkasına kulluk etmeyiz, sen bizim Allah'ımızsın senden başkasından istemeyiz, sana yöneliriz, sana tevekkül ederiz, sana güvenir, sana secde ederiz kulluğuna kabul

buyur Yâ Rabbî! Sen tövbeleri kabul edensin, hatalarımızdan vazgeçtik, utandık, pişman olduk, affın için kapına geldik, af kapını bizlere aç Yâ Rabbî!

İbadetlerimiz kabul eyle, hamdımızı çok eyle, orucumuzu katında makbul eyle, nefsimizi kötülüklerden alıkoy, namazımızı miraç eyle, az verip şaşirtma, çok verip taşırma, senin ölçülerini bizlere ölçü eyle, bizleri Cennetinle müjdele Yâ Rabbî!

Ey Rabbimiz, bizi doğru yoldan ayırma, bizi adama benzer şeytan, şeytana benzer adamlarla karşılaştırma, bizleri doğru yola ilet, kalbimizi Hak'tan saptırma Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizlere kendi canibinden rahmet ver, şüphesiz sen bağışlayansın ve bağışlamayı en çok sevensin.

Yüceler yücesi Allah'ım! Bir gün gelecek bütün insanları toplayacaksın. O mahşer yerinde, o mahşer gününde senin karşına utanarak kapkara olmuş yüzle karşına çıkarma, af deryasına daldırarak, parlak yüzle huzuruna kabul etmeyi bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Ey Rabbimiz, unuttuk veya yanılarak hata ettikse bizleri sorguya çekme, bizden ewelki ümmetlere yüklediğin gibi ağır yükler bize yükleme.

Ey Rabbimiz, gücümüzün yetmediği yükleri bize yükleme, taşıyamayacağımız yükleri bize taşıtma, tövbelerimizi kabul ederek günahlarımızı siliver Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Sen bizim Allah'ımızsın, bizi esirge, bizi koru, sen bizim Mevla'mızsın, senden başka gideceğimiz yer, çalacağımız kapı yoktur. Bu sohbetimizde Tewâb ismi celiline misafir olduk, kapına geldik, tövbelerimizi kabul buyur Yâ Rabbî! Şerlerin defi, hayırların celbi, ümmeti Muhammed'in sıhhat ve saadeti, yaptığımız ibadetlerin kabulü için El-Fatih. ÂMİN.

EL-MÜNTEKİM
(C.C)

Müntekim, suçluları layık oldukları şekilde cezalandırandır. Al-lahu Teâlâ'nın intikamı vardır. Suç işleyen kimseyi Allah'ın cezalandırması çok acı ve elem vericidir.

Yüce Allah (c.c) buyruklarına isyan edenleri, yeryüzünde fesat çıkarıcıları, kullarına zarar verenleri, kâfirleri, müşrikleri ve kötü huyluları sevmez. Fakat asaleti gereği suç işleyenleri hemen cezalandırmaz, bir mühlet zaman verir. Bu zaman zarfında yüce Rabbinin af ve keremine sığınmayıp da o günahları işlemeye devam ederse cezası çok ağır olur. Şairin dediği gibi:

Allah'ın tokadının sedası olmaz,
Vurunca da devası olmaz.

Yüce Allah (c.c) dünyada iken suçluların, gariplerin, acizlerin intikamını, onların yerine zalimlerden alır. El-Müntekim ismi Kah-har, Cebbar isimleri gibi Allah'ın (c.c) kahredici isimlerindedir.

Zulme ve küfre kayan cemiyetler, örneğin Lud, Âd ve Semud kavimleri gibi her biri türlü felakete çarptırılarak yok olup gitmişlerdir. Bu dünyada iken cezalarını çekmişlerdir. Bir de bu suçluların ahiret hayatında cezalandırılmaları vardır ki; işte Cehennem denilen yer, suçluların cezalarını çekinceye kadar kalacakları mekânın adıdır.

Bir hadisi şerifte Cehennemi ateşi şöyle tasvir ediliyor:

“Dünyanın bir başında bulunması farz olunan kıvılcımın hararetini, dünyanın öbür başındaki insan duyacak ve hissedecektir.”

Müntekim olan Yüce Allah (c.c) mazlumların intikamını, mücrimlerden alacağım, diye buyurmuşlardır.

Yâ Rabbî! Zalimlerin zulmünden bizleri uzak tut. Rahmetinle kucakla, gazabından uzak tut, bizi nefsimizin tutsağı edip de cezana çarptırma!

AYETLERİN IŞIĞINDA MÜNTEKİM İSMİ ŞERİFİ

Müntekim olan Allah (c.c) er veya geç suçlulardan intikamını alır. Kimsenin yaptığını yanına bırakmaz. O, suçluların suçlarının cezasını verendir.

İbrahim suresi 42-47. ayetlerde buyuruyor ki:

Resulüm sakın Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma! Ancak onları cezalandırmayı korkudan gözlerinin dışarı fırlayacağı bir güne erteliyor. Zihinleri bomboş olarak kendilerine bile dönüp bakamaz durumda, gözleri göğe dikilmiş bir vaziyette koşarlar. Kendilerine azabın geleceği, bu yüzden zalimlerin **“Ey Rabbimiz!”** yakın bir müddete kadar bize süre ver de senin davetine uyalım ve peygamberlere tabi olalım” diyecekleri gün hakkında insanları uyar. Onlara denilir ki: Daha önce sizin için bir zeval olmadığına yemin etmemiş miydiniz? Sizden önce kendilerine zulmedenlerin yurtlarında oturdunuz. Onlara nasıl muamele ettiğimiz size apaçık belli oldu ve size misallerde verdik. **“Hilelerinin cezası Allah (c.c) katında (mazlum) iken, onlar tuzaklarını kurmuşlardı. Hâlbuki onların hileleriyle dağlar yerinden gidecek değildi. O hâlde sakın Allah'ın peygamberine verdiği sözden cayacağını sanma! Çünkü Allah (c.c) mutlak üstündür. Kimsenin yaptığını yanına koymaz.”**

Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Duhan suresi 16. ayetinde yüce Rabbim şöyle buyuruyor: **“Hatırla ki, bir gün kâfirlerden intikam almak için onları şiddetli bir şekilde yakalayacağız.”**

Peygamber efendimiz (s.a.v) Mekkelileri imana davet ettiği zaman, onlar bu daveti kabul etmeyip, O'na türlü türlü hakaretler yaparak adeta deli yerine koymuşlardır. Allah Resulü bu insanların iman etmeyişlerine çok üzülmiştir. Bunu üzerine yüce Allah (c.c) sevgili peygamberine şöyle buyurmuştur: **“Biz, az bir süre için azabı kaldıracağız. Yine de siz (Mekkeliler) eski hâlinize döneceksiniz. Onları çarptıkça çarpacağımız gün şüphesiz intikam alırız.”**

Bu konu ile ilgili ikinci ayetimiz Secde suresi sekizinci ayettir. **“Muhakkak ki biz, suçlulardan intikam alıcıyız.”**

Allah'ın ayetleriyle kendilerine öğüt verildikten sonra, onlardan yüz çeviren kimseden kim daha zalim olabilir. Allah'ın ayetlerini işitip, imanını ve küfrü, iyiyi ve kötüyü, hakkı ve batılı, hayrı ve şerri, Cennet ve Cehennemi, kıyamet günü hesaba çekileceğini öğrendikten sonra imandan yüz çevirip küfre dalan kimseden daha zalim olamaz, muhakkak ki Allah (c.c) onlardan intikam alacaktır. Kıyamet günü onlar, elim bir azaba uğrayacaktır. (Secde suresi 22.ayet)

Bu ayete Fahreddin Er-Razi diyor ki: Allah'ı inkâr eden kimse-den zalim kim olabilir. Çünkü Allah (c.c) basiret sahipleri için apaçıktır. İcini aydınlatıp, nurlandırmak isteyen kimse, Allah'ın varlığına dair bir şahide ihtiyaç duymaz. Tam aksine bütün her şeyi bilen, gören, her şeye şahid olan O'dur. Nitekim Cenabı Hak **“Senin Rabbinin her şeye şahid olduğu sana yetmez mi?”** (Fusilet 53) diye buyurmuştur ki bu da **“Ey icini aydınlatmak isteyen kimse! Senin delilin, senin şahidin Allah'tır. Dolayısıyla sen, Allah (c.c) hakkında herhangi bir delile muhtaç değilsin.”** manasına gelir, demektedir.

Allahu Teâlâ kullarına asla zulmetmez, O affedicidir. İmamı Rabbanî hazretleri buyuruyor ki: **“Bütün mahlûklara her nimeti, iyilikleri veren Allahu Teâlâ'dır. Her şeyi var eden, var olmak nimetini veren O'dur. Kamil, iyi sıfatlar insana O'nun rahmeti ile acıması ile verildi. Sayılamayacak kadar çok olan nimet O'nun eseridir. İnsanları sıkıntıdan kurtaran, duaları kabul eden, belalardan kurtaran hep O'dur. Günah işleyenlerin yüz karalarını meydana çıkartmayan, onları utandırmayan O'dur. Hilmi o kadar çoktur ki kullarının cezalarını vermekte acele etmez.”**

Netice olarak Allahu Teâlâ'nın kullarına olan merhameti, iyiliği, bir ananın yavrusuna olan merhametinden daha çoktur. Böyle ol-

duğu hadisi şerif ile de bildirilmiştir. Yalnız bu merhamete kavuşmak için, iman etmek, Allah'ın emirlerini yerine getirip, yasaklarından sakınmak gerekmektedir. Bir hadisi şerifte bu açık ve seçik olarak belirtilmiştir. Yüce Allah (c.c) buyuruyor ki: **“Benim rahmetim gadabımı aşmıştır.”**

Allahu Teâlâ kime hidayet ederse, yani kimi sırat-ı müstakime erİştirirse artık onu bu yoldan saptırmaya kimsenin gücü yetmez. Konuyu özetleyecek olursak, Allah (c.c) muhakkak ki güç sahibidir, o daima galiptir, kendisine ibadet edenleri, kendi buyurduğu yolda yürüyenleri, kendine kulluk etmekte hata yapmayanları mükâfatlandırarak, aksine hareket edenleri ise cezalandıracaktır. Çünkü El-Müntekim ismi celili ile açık ve seçik olarak suçluları layık oldukları şekilde cezalandırırım, mesajını bizlere vermektedir.

HADİSLERİN İŞİĞINDA EL-MÜNTEKİM ESMASI

Allahu Teâlâ buyruklarına isyan edenleri sevmez, yeryüzünde türlü fesat çıkarıcıları sevmez, Allah'ın kullarına eza, cefa çektiren zorbaları sevmez. Fakat yüceliği gereği sevmediği bu kimseleri hemen cezalandırmaz, kahredivermez. Bir zaman tanır onlara, bu zaman zarfında tövbe edip bu kötü huylarından vazgeçmeyip de devam ederlerse, onları cezalandırması çok şiddetli ve elem verici olmaktadır. Bu kimseler için hem dünyada, hem de ahirette büyük cezalar vardır.

Bir hadisi şerif mealinde Cehennem için şöyle söylenmektedir: **“Dünyanın bir başında bulunması farz olunan bir kıvılcımın hararetini, öbür başındaki insan duyacaktır.”**

Yine bir hadisi şerifte şöyle buyrulmaktadır: **“Cehennemde VEYL denilen bir dere vardır ki, kâfir oraya düşerde kırk sene sonra dibine erişemez.”**

İnsanoğlu dünyada yaşarken dünya güneşine, onun hararetine dayanamazken Cehennem ateşine, zebanilerin işkencelerine nasıl

tahammül edecektir.

Allah mahv ve helak edeceği zaman, çok defa onlara öyle imkânlar verir ki, her istediklerine zahmetsizce ulaşırlar, şımardıkça şımarırlar. İşte onlar için artık cezanın zamanı gelmiştir.

Zulme, küfre kayan cemiyetlerde böyledir. Firavun, Ad ve Semud isimli kavimler ellerindeki güce ve kuvvete güvenip Allah'ın elçilerini inkâr edip, Allah'ın ayetlerini hiçe saymışlardır.

Sonunda her biri bir türlü felakete maruz kalarak yok olup gittiler. Ellerindeki kuvvet, para, pul, servetleri kendilerini kurtarmadı.

Allahu Teâlâ dinsiz, imansız, merhametsiz kâfirleri terbiye eder. Onların başlarına türlü belalar musallat eder.

Huzeyfe b. El-Gırafi (r.a) bir sohbetinde şöyle buyurmuşlardır.

Bir gün biz aramızda toplandık sohbet ediyorduk ki bizi gördü ve bize ne konuşuyorsunuz dedi. Bizde kıyameti konuşuyoruz, Resulullah deyince şöyle buyurdular. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **“Kıyamet, kendisinden önce bir takım alametler görülmedikçe kopmayacaktır”** dedi ve şöyle devam etti. Allahu Teâlâ kullarına zulmedici değildir asla. Kul neyi hak etmişse onu verir, adaletten asla ayrılmaz, sevaba en az bire on, ikaba ise bire bir ceza verir. Küfür ve isyandan dönerek tövbe edenleri affeder. Emrine muti davrananlar ile Resulünü tasdik edip onun yolunda yürüyenleri de Cennetine sokar.

Yâ Rabbî! Senin intikamın büyüktür, biz korkarız, bizleri intikamınla terbiye etme, şefkatini üzerimizden esirgeme.

EL-MÜNTEKİM İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allah'ın (c.c) azamet ve ululuğunu bilen O'nun intikamından çekinir. Her Müslüman Allah'tan başka gerçek intikam sahibi olmadığını bilmelidir. İnsanın başına gelen herhangi bir musibet,

Allah'ın takdiri ile gerçekleşmiştir. Bunu hoşnutlukla karşılamak gerekir. Normal bir sebepten dolayı başına gelen musibeti de Allah'ın takdiri olarak bilmeli ve bunu sebebin bir etkisi olarak görmelidir. Çünkü fiili de, sebebi de bizzat yaratan Allah'tır.

Her Müslüman haklı olarak intikam alması gerektiğinde bile kesinlikle Allah'ın belirlediği sınırların dışına çıkmamalıdır. Rahmet için gönderilen peygamberimiz (s.a.v) hemen hiç kimseden intikam alma yoluna gitmemiştir ve beddua dahi etmemiştir. Kendisini çok bunaltan, çok üzen hallerde de Allah'a havale etmeyi uygun bulmuştur. Doğup büyüdüğü Mekke şehrini kendisine zindan edip de yurdundan, yuvasından ayrılıp hicret ettiğinde eline binlerce defa müşrikleri mahvetme fırsatı geçtiği hâlde affetmeyi tercih edip, intikam alma cihetine gitmemiştir. Biz de O Muhammed'in (s.a.v) ümmeti olarak her önümüze gelene ah edip, beddua ederek intikam almaya kalkmamalıyız.

Şu atasözünü hiç aklımızdan çıkartmamalıyız: **“İntikam almak her adamın işi, affetmek ise er adamın işidir.”** Rabbim bizleri korktuğumuzdan emin, umduğumuza nail etsin. Müntekim esmasının sırrından nasibini alan kullarından etsin inşallah.

ŞİİR

EY DOSTLAR ÖLSEM BENİM

Ey dostlar ölsem benim
Bilmem halim ne olur
Girsem yatsam mezarda
Bilmem halim ne olur

İletip lahde koysalar
Dönüp eve gelseler
Girip soru sorsalar
Bilmem halim ne olur

Girse karış adlı yılan
 Çürümüş tene o zaman
 Kalmaz bütün kemik filan
 Bilmem halim ne olur

Olsa kıyametin günü
 Sorsa orda Hüda beni
 Yaptığın işlerin hani
 Bilmem halim ne olur

Kul Süleyman koştun bugün
 Kıl ibadet geve ve gün
 Deme ömrümdür uzun
 Bilmem halim ne olur

Hâkim Süleyman Ata

İletip lahte koymak: Götürüp kabre koymak

DİNİ HİKÂYE EBREHE'NİN ORDUSU

-Öyle muhteşem bir kilise yaptıracağım ki, görenler hayran olacak

-İçine giren o görkemli yere bakmaya duyamayacak, öyle mi?
 -Evet, karıcığım.

-Peki, ama neden ihtiyaç duyuyorsun buna?

-Binlerce, yüz binlerce insan akın, akın Müslümanlar için kutsal olan Kâbe'ye gidiyor. Kâbe'nin içinde bulunduğu Mekke şehri bir kültür ve ticaret merkezi olarak tanınıyor ve gelişiyor. Şimdi oraya giden insanlar benim San'a şehrinde yaptırdığım kilise bitince oraya gelecekler. Böylece San'a şehri bir kültür ve ticaret merkezi olacak.

-İyi ama bunu nasıl sağlayacaksın?

Ebrehe'nin suratı asıldı. Karısı kendisinin her istediğini yapmaya gücünün yeteyeğinden şüphe mi ediyordu yoksa?

-Sen kocanın her dediğini yapan bir dahi olduğunu bilmiyor musun, diye sordu. Hanımı onun alındığını anlamıştı.

-Senin çok akıllı ve güçlü bir erkek olduğunu ve her istediğini yaptığını tabii ki biliyorum, hayatım, dedi. Sadece bunu nasıl yapacağını merak ettim.

Ebrehe'nin cevabı kısa ve kesin oldu:

-Bekle de gör. Hemen Yemen'in başkenti olan San'a'da kilisenin yapımına başlandı. Yüzlerce, binlerce insan kan ter içinde sürekli çalıştırılıyordu. İşçiler daha gün yeni yeni ışıırken çalışmaya başlıyor ve hava tamamen kararınca kadar harıl harıl çalışıyorlardı. İşinde en ufak bir hatası görülen kişi kırbaçlarla dövülüyordu. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi zalim Ebrehe sabah gün ışıırken kalkıp da işe başlayamayan işçilerin ellerini kestiriyordu.

Duvarları çeşitli değerli taşlarla süslenen kilisenin inşaatı her geçen gün biraz daha ilerliyordu. Ebrehe kendisi bizzat bu inşaatla ilgilenerek onun en güzel şekilde ve en kısa zamanda yapılmasını sağlamaya çalışıyordu.

Günler ayları, aylar yılları kovalamış ve sonunda kan ve gözyaşı üzerine kurulan bu kilise bitmişti. Gerçekten çok görkemli bir binaydı. Duvara gömülen değerli taşlar içerisine giren kişinin gözlemini kamaştırıyordu. Her yer ışıllı ve pırıl pırıldı.

Yaptırdığı bu muhteşem kiliseyi yardımcıları ve kumandanlarıyla birlikte gezen Ebrehe kendinden çok emin ve çok neşeliydi.

-Dört bir yana haber salacağız. Herkes bu görkemli kiliseye gelecek akın akın. Bundan böyle kilometrelerce öteden Mekke'deki Kâbe'ye değil, San'a'daki kiliseye gelinecek.

Çevresindekiler onun bütün sözlerini onaylıyor ve

-Haklısınız, diyorlardı. Bu kadar görkemli bir yer dururken sa-

dece dört duvardan ibaret bir yapı olan Kâbe'ye gidilir mi hiç?

Onlar tüm bunları konuşurken Allah'ın emri üzerine Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in bizzat kendi elleriyle yaptıkları Kâbe'yi kutsal kılının Yüce Allah olduğunu göz ardı ediyorlardı. Bir insan tarafından Kâbe'nin yerine bir başka yerin kutsal kılınmasının mümkün olmadığını anlamıyorlardı.

Kilise bitince Ebrehe dört bir yana insanlar çıkarıp, herkesi davet etti. Ancak bütün çabalarına rağmen insanlar akın akın gelmiyorlardı buraya. Kâbe'nin yerini alsın diye yaptırdığı kilise amacına ulaşamamıştı. Buna çok kızıyor, öfkeleniyordu.

Düşündü, taşındı, sonunda korkunç bir karara vardı. Kâbe'yi yıkmadığı sürece insanlar oraya gideceklerdi. Ama ya Kâbe yıkılırsa ne olacaktı? İşte o zaman başka. Seçenekleri kalmadığı için bu kiliseye gelmek zorunda kalacak ve zamanla da buraya gelmeye alışacaklardı.

En kısa zamanda çok büyük bir ordu hazırlanmasını emretti. Bu ordunun önünde filler bulunacak ve bugün tankların yaptığı göreve benzer bir görevi yerine getireceklerdi. Önlerine gelen her şeyi yıkıp, devireceklerdi kısacası.

Ebrehe altmış bin kişilik bir ordunun başında yola çıktı. En önde Mamut adı verilen fil vardı. Orduda toplam 13 tane fil bulunuyordu. Gerek asker sayısının çokluğu gerekse silah araç ve gereçleri bakımından çok güçlü bir orduydü bu. Ebrehe hiç kimsenin karşı koyamayacağına inandığı ordusunun başında, kendinden emin ve mağrur bir tavırla Kâbe'ye doğru yol alıyordu.

Önüne çıkan herkesi ezip geçerek, Mekke yakınlarına kadar geldi. Ordusunun bir kısmını öncü göndererek Mekkelilerin hayvanlarını yakalatıp, getirtti. Yakalanan bu hayvanların içinden iki yüz deve kadarı Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib'e aitti. Ebrehe elçisini Mekke'ye göndererek kendisinin Kâbe'yi yıkmasına karşı çıkmazlarsa Mekkelilerin mallarına ve canlarına dokunma-

yacağını bildirdi. Yine Mekke'nin başkanının kendisi ile görüşmek üzere getirilmesini emretti.

Mekke'nin başkanı olan Abdülmuttalib çok asil ve saygın bir insandı. Ebrehe onu görünce etkilendi ve yanına oturup, ne istediğini sordu. Abdülmuttalib;

-Adamlarının yakalayıp, sana getirdiği develerimi isterim, dedi. Bu sözler Ebrehe'nin hoşuna gitmemişti;

-Ben seni asil bir insan olarak görüp, çok etkilenmiştim. Ama söylediğin bu sözlerle gözümden düştün. Biz yüzyıllardır atalarınızın dini merkezi olan Kâbe'yi yıkmak için geldik. Oysa sen buna hiç aldırıyor, develerinin peşine düşüyorsun, dedi.

Abdülmuttalib bir an düşündü. Kâbe'ye zarar verilmesini asla istemiyordu ama bu kadar kalabalık ve güçlü bir orduya birkaç saat bile karşı koymaları mümkün değildi. Çünkü düzenli ve güçlü bir orduları yoktu. Üstelik sayıları da son derece azdı. Bu yüzden Abdülmuttalib;

-Ben yalnız kendi develerimin sahibiyim ye onları istiyorum. Biz size oranla bir avuç insanız. Kâbe'yi senden ve ordudan korumaya gücümüz yetmez. Kâbe'ye gelince onun sahibi Allah'tır ve mutlaka bu evi koruyacaktır, dedi.

Ebrehe gurur ve kibir içinde cevap verdi:

-Allah, elimden Kâbe'yi kurtaramayacaktır.

Abdülmuttalib'in cevabı kısa oldu:

-O seninle O'nun arasındaki mesele! Yerinden kalktı, yürüdü. Ebrehe ona develerini geri verdi.

Abdülmuttalib Ebrehe'nin karargâhından geri dönünce Kureyşlileri topladı. Onlara çocuklarını alıp, dağlara çekilmelerini ve böylece canlarını kurtarmaya çalışmalarını söyledi. Kureyş'in ileri gelenleri Kâbe'ye giderek Allah'a yalvardılar.

-Burası senin kutsal kıldığın bir ev. Bizim korumaya gücümüz yetmiyor, sen koru, diye dualar ettiler ve sonra çoluk çocuklarını

alıp, dağlara çekildiler.

Ertesi gün Ebrehe Kâbe'yi yıkmak üzere yola çıktı. Ama ordunun en önündeki Mamud adı verilen fil bir türlü Kâbe tarafına doğru yürümüyordu. Yere oturan hayvanı yara bere içinde kalana kadar kırbaçladılar, demir kargırlarla dürttüler ama bir türlü Kâbe üzerine yürümesini sağlayamadılar. Başka yöne çevirince yürüyor ve koşuyordu. Ama Kâbe yönüne döndürülünce oturuyor ve asla yerinden kıpırdamıyordu.

Bu sırada gökte sürüler halinde kuşlar belirdi. Gagalarında ve pençelerinde küçük taşlar bulunan bu kuşlar Ebrehe'nin ve ordusunun üzerine gelince onların üzerine yağmur gibi taş yağdırdılar. Bu taşlar insanları kurşun gibi delip geçiyordu.

Ebrehe de üzerine düşen taşlar nedeniyle perişan durumdaydı. Çünkü bu taşlar kime değerse onun bedeninden bazı kısımlar parçalanarak düşüyor ve yerinden kan ve irin akıyordu.

Ebrehe ve ordusu dehşet içinde Yemen'e doğru kaçmaya çalışıyorlardı. Birbirlerini çiğneyerek bir an önce buralardan uzaklaşmak istiyorlardı. Her taraf ölülerle dolmuştu.

Allah'a meydan okumak cahilliğinde ve küstahlığında bulunan Ebrehe ve ordusu böceklerin yediğı ekinler gibi delik deşik olmuşlardı. Allah bile onu yıkmamızı engelleyemez dedikleri Kâbe dimdik ayaktaıdı ama kendileri acı ve ıstırap içinde yerlerde sürünerek ölüyorlardı. Yüce Allah kutsal kıldığı bu mübarek evi korumuş ve onu yıkmak isteyenleri bin pişman etmişti.

Bu olay o kadar büyük bir olaydı ki Araplar arasında son derece meşhur olmuş ve bir tarih başlangıcı gibi kabul edilmiştir. Bu olayın yaşandığı seneye fil senesi denmiştir. Sevgili Peygamberimiz bu olaydan elli gün sonra doğmuştur.

Bu olayda Yüce Rabbimizin EL MÜNTEKİM isminin tecellisini görüyoruz. EL MÜNTEKİM: DÜŞMANLARINI ADALETİ İLE HAKETİKLERİ CEZAYA ÇARPTIRAN anlamına gelir. Yüce Allah kendisine

ısrarla ve inatla isyan eden, insanlara zulüm, eziyet ve işkence ederek onları canlarından bezdiren zalim ve cani kulları sevmez. Ve gerektiğinde de bunlardan intikamını alır.

DUA

Yâ Rabbî! Kâinatta ne varsa hepsi seni ve senin isimlerini zikretmektedir, sen bu isimlerinle bizleri aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır, güzel isimlerine bizleri aşîkâr ederek ruhumuzu aydınlat.

Allah'ım! Sen bizim Rabbimizsin senden başka ibadete layık ilah yoktur. Sen bizi yarattın, biz senin kulunuz. Ezelde sana verdiğimiz sözümüze ve vaadimizde hala gücümüzün yettiğince durmaktayız. İşlediğimiz günahların şerrinden sana sığınıyoruz, bağışlayiver Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizler yapmış olduğumuz günahları inkâr etmiyoruz, başkalarına da yüklemiyoruz. Senin Afüv esmana sığınıyor, günahkâr ellerimizi affına mazhar olmak için açıyoruz, günahlarımızı bağışlayiver Yâ Rabbî!

Sen suçları cezalandırarak intikamını alırsın. Biz seni çok seven aciz kullarınız, senin huzurundayız. Senden başkasından yardım istemez, ancak sana inanır, senden isteriz, senin azabından korkarız, bizleri Müntekim ismi celilinde değil de Rahman sıfatını Rahmete çevirerek kabul buyur Allah'ım!

Yâ Rabbî! Azabından affına, gazabından şefkatine sığınarak kulun, Resulün Muhammed (s.a.v) efendimizin senden istediği hayırları istiyoruz. Onun sana sığındığı şeylerden biz de sana sığınıyoruz, bizi koru, bizi kucakla, kulluğuna kabul buyur.

Senden medet istiyoruz, senden merhamet istiyoruz, senden af diliyoruz, bütün yaptıklarımızdan, işlediğimiz günahlardan pişman olarak tövbe ediyoruz, tövbelerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizi helal rızıkla geçindir, açlıkla terbiye etme, az

verip taşıma, haramından kuru, kereminle kucakla, bizleri muh-
annete muhtaç etme.

Şerlerin defî, hayırların celbi, ümmeti Muhammed'in af ve se-
lameti için El-Fatiha. ÂMİN.

EL-AFÜVV
(C.C)

Afüv, Allah'ın isimlerindedir. Kullarının günahlarını kolayca affeden, günahlarını silen, cezalarını kaldıran anlamına gelmektedir.

İslâm âlimlerinin büyük bir kısmı Yüce Allah'ın ilahi affını, Allah'ın kullarına ait günahlarının izlerini tamamen yok etmesi “**Kiramen Kâtibin**” meleklerinin kayıtlarından sildirmesi, kıyamet günü bu günahlardan dolayı hesap sormaması, kullarının hatırlayıp mahcup olmasınlar diye kullarına da unutmaması ve günah yerine sevap yazması şeklinde yorumlamışlardır.

İbn Kayyim nazım şeklinde Afüv esmasını şöyle izaha çalışıyor:

“Allah El-Afüv’dür. Dolayısıyla O’nun affı yeryüzü sakinlerini yönetmek için onların başına geçen insanı kuşatmıştır.”

O öyle yüce Allah'tır ki kâfirleri, fasıkları ve isyan edenleri dahi içine alan kâmil hilme sahiptir. Onlara karşı mühlet verir ve tövbe etmelerine fırsat vererek, onlara ceza vermede acele etmez. O isteseydi, onları günah işledikleri anda hemen cezalandırırdı. Hâl-buki yüce Allah'ın hilmi onlara mühlet verip belki tövbe ederler diyerek, birden cezalandırma yönüne gitmemektedir.

Allah içtenlikle kendisine yönelip tövbe eden kullarını affeder. Herkes O'nun merhamet ve keremine muhtaç olduğu gibi affına, bağışlamasına da muhtaçtır. Razi diyor ki Allah Afüv'dür. Her varlığa sayısız bağışta bulunur. İyilik ve ihsanını dilediğine verir. Kendisine nimet verilen asla bir yorgunluk hissetmez.

El-Afüv'sün bağışlarsın, bir tövbeye bin günahı,
Nail edip rahmetinde affına mazhar edersin.

Sadettin KAPLAN

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-AFÜVV İSMİ ŞERİFİ

Afüv ismi Kur'an-ı Kerim'de beş ayette geçmektedir. Bunların dördünde ilahi affı pekiştiren bir muhteva içinde Gafur ismiyle bir-

likte kullanılmıştır. Nisa 13-Hac 60 Mücadele 2 gibi. Bir yerde de Kadir ismi ile birlikte kullanılmıştır.(Nisa 149)

Kadir ismine birleşik olarak kullanıldığı bir ayette **“Kullarını adliyle cezalandırmaya Kadir olan Allah’ın onları lütfuyla bağışladığına”** işaret edilmektedir. Burada ceza vermeye muktedirken, affetme faziletine davet vardır. Ayrıca hadislerde de Allahu Teala’nın Afüv olduğu ve affetmeyi sevdiği ifade edilmiştir.

Kâinatın yaratıcısı Yüce Allah sevgili peygamberine Hac suresi 60. ayetinde şöyle buyurmuştur: **“Bu böyledir. Kim kendine yapılan kötülüğe misliyle mukabele eder de sonra yine zulüm ve tecavüze maruz kalırsa, and olsun ki Allah ona yardım edecektir. Şüphesiz ki Allah iman edip salih ameller işleyen kullarını çok bağışlayıcıdır.”**

Burada Yüce Allah af ve bağışlamayı teşvik ediyor. Çünkü Yüce Allah cezalandırmaya, ölç almaya gücü yettiği hâlde affedip bağışlıyor, biz insanlara da böyle yapmamızı emrediyor.

Yine yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’in Şura suresi 40. ayetinde şöyle buyruluyor: **“Fakat kim affeder ve barışı sağlarsa mükâfatını Allah’a aittir.”** Haksızlık yapanları bile affedersiniz. Onun mükâfatını ben veririm, diyor.

Netice olarak bu ayetlerle biz kullarına yüce yaratıcı şu mesajı veriyor.

Kul ne kadar büyük günah işlerse işlesin, eğer tövbe edip, Allah’a yönelerek pişmanlığını Allah’a arz ederek affını isterse, Allah o kulunun günahlarını affederek onu bağışlarım, diye buyuruyor. Bu da Yüce Allah’ın affının çerçevesinin ne kadar büyük olduğunu gösteriyor. Allah af ve mağfiretine ulaşmanın yollarını açık tutuyor. Bu yolların tövbe, istiğfar, iman, salih amel, insanlara iyilik yapmak olduğunu, Bu yollardan gidenlerin hatalarının bağışlayacağını bizlere söylüyor. Bunları yapmamızı bizlere tavsiye ediyor, öğüt veriyor. Bir Allah dostu şairin dediği şu söze kulak verirek:

Sen dilerse sevdiğine sırrını izhar edersin,
Gazabınla kullarına kâinatı dar edersin.

Şöyle yalvaracağız. Allah'ım! Senin gazabın büyüktür, biz ondan çok korkuyoruz, affın ise gazabından daha büyüktür. Ona da inanıyoruz. Onun için gazabından affına sığınyoruz, bizi affet bizi bağışla.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-AFÜVV ESMASI

Hadis âlimlerinin üzerinde ısrarla durdukları şey ilahi affı sınırlandırmak mümkün değildir. Çünkü Allah'ın affının sınırı yoktur. Ancak Kur'an-ı Kerim'de beyan edildiği üzere şirk istisna teşkil etmektedir.

Allah'ın gücünün yanında hiçbir güç, güç sayılmaz. Kul kusursuz olamayacağına göre herkesin hata yapabileceği imkân dâhilindedir. İnsanın yaşı, mevkii, cinsiyeti ne olursa olsun, hata yapabilir. Burada önemli olan husus, hata yapmak değil, yapılan hatayı tekrarlamamaktır. Yapılan hatadan pişmanlık duyup, özür dilemektir. Özür dileyenin de özrünü kabul etmektir. Ömer b. Abdülaziz hazretlerinin şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir. **“Gücüne, kuvvetine, varlığına güvenerek başkalarını ezmeye kalktığın anda hemen Allah'ın kuvvet ve kudretini hatırla. Kendi gücünün, O'nun gücüne karşı ne derecede olduğunu düşün.”**

Affi büyük olan Allah'ın gazabının da büyük olduğunu hiç unutmamalıyız. Bakınız bir Allah dostu bu konu da şu mısraları ile bizleri nasıl uyarıyor.

Çekildi kalmadı ehli diyanet,
Zalimler zulmeder, yoktur siyanet,
Haklar sayılmayıp, kalktı kanaat,
Şu işler bizlere mehal değil mi?

Âşık Kâmili

Diyanet: Dindar olanlar

Siyanet: Korumak

Allah zulmedenleri sevmez, bağışlayanları ve affedenleri sever. Şayet Allah'ın affediciliği olmasaydı, hiçbir insanın Cennete girmesi mümkün olmazdı.

Resulullah efendimizin bir hadisi şerifte şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir: **“Kıyamet günü bir münadi şöyle seslenir. Dikkat, dikkat Allah'tan alacağı olanlar kalsın. Bu nida üzerine ancak affedici olanlar ayağa kalkar.”**(Kaynak: Müsned)

Sonunda da şu ayeti okur: **“Bir kötülüğün karşılığı onun gibi kötülüktür. Bu durumda kim bağışlar ve barışsarsa artık onun mükâfatı Allah'a aittir. O zalimleri sevmez.”** (Şura 40. ayet)

Yine sahih bir hadisi şerifte şöyle buyrulmuştur: **“Sadakadan dolayı mal eksilmez. Affi sebebiyle, Allah ancak bir kulun izzetini artırır. Kim Allah için mütevazı olursa, Allah o kişiyi yüceltir.”**

Özetleyecek olursak Afüv esması ile bize verilen mesaj cezalandırmaya gücü yeterken onu affedeni Allah yüceltir ve mükâfatlandırır.

EL-AFÜVV İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allah (c.c) ezelde kendi ismiyle yaratacağı insanların hangi ortamda, neler işleyeceğini önceden bildiği için onları bir, bir tespit ederek ona göre kader yazısını yazmıştır. O insanın işlediği müspet ve menfi işler kaderinde yazıldığı için o işleri işlemez. O işleri yapacağı, daha önceden bilindiği için kader yazısı azılır.

Bunun için başımıza gelen bir kötülüğü Allah'tan değil kendi nefsimizden bilmeliyiz. Çünkü yüce alla hiçbir zaman kullarının kötülüğünü istemez. Şu atasözünde ifadesini bulduğu gibi: **“Kim ne yapar kendine, herkes kendi kendine.”**

Büyüklerimiz, önderlerimiz buyuruyorlar ki insan bir günah, bir

kötü şey işlediği zaman her yaptığı o kötü işten dolayı kalbinde karanlık bir leke oluşur. Bu işlenen günahlar çoğaldıkça kalpteki o kara lekelerde çoğalır. Nasıl senelerce dumanda kalmış bir evin duvarları is tutar kararır, insanın kalbide öyle kararır. İs tutan evi badana, boya yaparak eski haline getirmek mümkünse, tövbe ederek, af dileyerek, pişman olarak Allah'a yalvardıkça Allah'ta o kara lekeleri birer, birer silerek kalbimizi temizler. Demek oluyor ki kalbin is kurumdan temizlenmesi ancak tövbe ile mümkün oluyor. Tövbe ile Allah üzüntüyü sevince, zilletini izzete, karanlığı nura, Allah ile arasındaki perdeyi de manevi keşiflere dönüştürür. (Tacül-Arüs).

Biz insanların Afüv esmasından alacağımız mesaj affetmek güzel, affa mazhar olmak daha güzel. O hâlde bizlerde her fırsatta yüce yaratıcımızdan af dileyeceğiz.

Yüce Allah bizleri de Afüv esmasından nasibini almış ve büyük affına da mazhar olmuş kullarından etsin, inşallah.

ŞİİR

Ne şemmed bülbülün verdin, ne de hardan incin,
 Ne gayrın yârine meylet, ne de sen ağyardan incin,
 Ne sen bir kimseden ah al, ne ahu zardan incin,
 Ne sen bir kimseden incin, ne senden bir kimse incinsin.

Pertev Paşa

DİNİ HİKÂYE

TÖVBE EDEN FASİK GENCİN DERECESİ!

İsrailoğulları arasında fasık bir genç vardı. Günah işlemekten bir türlü vazgeçmiyordu. O beldenin halkı kötü yoldan onu vazgeçirmekten ümit kesince şerrinden kurtulmak için Allah'a yalvarmaya başladılar.

Allahu Teâlâ Musa aleyhisselama vahyetti ki: "İsrailoğulları ara-

sında fasık bir delikanlı var, onu beldelerinden sür ki, onun kötülüğü yüzünden üzerlerine ateş yağmasın.” Musa aleyhisselam da o beldeye vararak delikanlıyı sürdü. Delikanlı beldesinden çıkarak bir köye sığındı. Bunun üzerine Allahu Teâlâ’dan, o köyden de onu kovma emrini alan Musa aleyhisselam, delikanlıyı yeni yurdundan da çıkardı. İkinci sefer sürgüne çıkan delikanlı bu defa kuş uçmaz kervan geçmez bir dağdaki mağaraya sığındı...

Bu genç, çok geçmeden hastalandı. Toprağın üzerine yığıldı, başını da yere koydu ve şöyle dua etti:

“Annem başucumda olsaydı, halime acır ve zilletime ağlardı... Babam yanımda olsa yardımına koşar, başımın çaresine bakardı. Hanımım burada olsa ayrılığımızın acısına ağlardı... Çocuklarım yanımda olsalar, cenazemin arkasından gözyaşı döker ve babamızı sen affeyle Allah’ım diye dua ederlerdi. Ya Rabbi! Beni ana-babamdan, evladımdan, hanımımımdan ayrı düşürdün, fakat rahmetinden mahrum etme. Onların acısı ile kalbimi yaktın, fakat günahıma karşılık beni ateşinde yakma!”

Delikanlının bu samimi, acıklı yalvarmaları üzerine Allahu Teâlâ; anası ve hanımı kılığında birer huri, çocukları ve babası kılığında girmiş melekler gönderdi...

Gelen huri ve melekler yanı başına oturarak ağladılar. Delikanlı da **“İşte anam, babam, hanımım ve çocuklarım, sonunda bana gelmişler!”** diyerek ölçüsüz bir sevince boğuldu, gönlü feraha kavuşarak günahattan arınmış ve affa uğramış bir hâlde Allah’ın rahmetine kavuştu...

Bunun üzerine Allahu Teâlâ Musa aleyhisselama bildirdi ki: **“Fılan yerdeki falan kuytu mağaraya git! Orada velilerimden bir veli vefat etti. Ona karşı yapılacak görevleri bizzat yerine getir!”**

Musa aleyhisselam mağaraya gitti ve tanıdığı o delikanlının ölüsü ile karşılaşınca şaşırıldı! Allahu Teâlâ vahyetti ki: **“Ya Musa! Ben onu rahmetimin şemsiyesi altına alarak affettim. Çünkü top-**

rak üzerine uzanıp bana yakardı. Memleket, ana-baba, eş ve çocuk hasretine katlandı. Garip biri öldüğü zaman yer ve gök ehlinin hepsi ona acır. Ben merhametlilerin en merhametlisi iken ona nasıl acımam!.”

Meşhurların Sözleri Vehbi TÜLEK

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, bu isimlerine bizleri aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, El-Afüv esmana misafir olduk, kabul buyur Yâ Rabbî!

Ey kullarının tövbesini kabul ederek onların günahlarını affeden Afüv olan Allah, bizimde tövbemizi kabul buyur, üzerimize mağfiretini indir. Ey Mevla'mız muhakkak ki sen Tewâb'sın, sen Rahim'sin tövbeleri kabul eder ve merhamet edersin, bizlere hakka götüren, hidayete erdiren yolda yürümeyi nasip eyle.

Ey kullarını affetmeyi seven ulu Allah, her dakikası rahmet ve mağfiret, her saniyesi fazilet ve inayet, her kelimesi hikmet ve hidayet, her cümlesi kanunu medeniyet olan, yüce kitabın Kur'anı Kerim yüzü gözü hürmetine günahlarımızı affet Yâ Rabbî!

Ey Rabbimiz âlemlere rahmet olarak gönderdiğin Resulün Muhammed Mustafa (s.a.v) hürmetine, mağfiret eyle bize, ey Kerim mağfiret eyle bize, ey Rahim bizi Kur'anın ziyetiyle ziyetlendir ey Ekrem'ül Ekremin.

Allah'ım! Bizleri, çoluk çocuğumuzu, akraba-i taallukatımızı adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden koru ve muhafaza et.

Bizleri kusurları görenlerden değil, kusurları örtenlerden et. Teselli arayanlardan değil, teselli edenlerden et. Anlayış bekleyenlerden değil, anlayış gösterenlerden et. Yalnız sevilmeyi isteyenlerden değil, sevenlerden olmayı nasip et.

Büyüklerimiz buyuruyorlar ki; **“Veren el alan elden iyidir.”** Yalnız

almayı sevenlerden değil de vermeyi de sevenlerden et.

Allah'ım! Hak ile doğan, hak ile yaşayan, hak yolunda ölerek Allah'ın huzuruna akı-pak olarak çıkanlardan et.

Yâ Rabbî! tövbe etmek bizden, af ise sendendir. Bugün misafir olduğumuz Afüv ismin hürmetine af defterine bizlerinde ismini yazdır Yâ Rabbî!

Vatan ve milletimizin selameti, çoluk çocuk ve aile fertlerimizin sıhhati ve muvaffakiyeti, sofralarımızın bereketi, günahlarımızın affı için El-Fatiha. ÂMİN.

ER-RAÛF
(C.C)

Raûf, şefkati, merhameti en ileri olandır. Arapçada rahmet ve şefkat kavramının en ileri safhası anlamına gelen Allah'ın isimlerindedir.

Kur'an-ı Kerim'in çeşitli ayetlerinde Allah'ın vasfı olarak geçmektedir.

Yüce Allah mümin dostlarına ve salihlere karşı şefkatle doludur. Onları günah işlemekten muhafaza eder. Günahkâr kullarına şefkati ise onların yaptıklarından pişman olarak tövbe etmelerini bekler. Zira günahlarından tövbe eden, o günahı işlememiş gibidir. Böylece onların dünyevi ve uhrevi âlemde uğramalarına mani olur.

Raûf olan Allah'ın gerek insanlara gerekse diğer mahlûkata karşı acıması ve esirgemesi de çoktur. Şayet Allah'ın merhameti, esirgemesi böyle bol olmasaydı, yeryüzünde ve toprağın altında binlerce küçük mahlûklar nasıl yaşar, hayatiyetini nasıl devam ettirebilirlerdi.

Örneğin arının iğnesi olmasa kendini nasıl muhafaza ederdi, kovanına nasıl rahatça girip bal yapardı. Yılan zehiri olmasa o sürüngen haliyle nasıl hayatiyetini devam ettirebilirdi. Bir deveyi öldürecek kadar tesirli olan akrep, kendi zehiri ile yaşıyor, kendisine bir şey olmuyor. Aynı zamanda o zehiri ile başkalarına karşı kendini koruyor.

İşte yaratıcı Er-Raûf olan Allah hem şefkatli, hem merhametli, hem de koruyucudur.

Sonu yoktur, senin sonsuz rahmetinin,

Bal tatsız kalır, yanında şefkatinin.

AYETLERİN İŞİĞİNDA ER-RAÛF İSMİ ŞERİFİ

Allah, kuluna ne zaman merhamet yapmak isterse, o kuluna rahmet nimetine verir.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Bakara suresi 143. ayetinde

Raûf olan Allah buyuruyor ki: **“Şüphesiz ki Allah insanlara çok şefkatli (Raûf), çok merhametli (Rahim)'dir.”**

Yine Kur'an-ı Kerim'in Hadid suresi 9. ayetinde buyruluyor ki: **“Sizi karanlıktan aydınlığa çıkartmak için kuluna (Muhammed'e) açık seçik ayetler indiren O'dur. Şüphesiz ki Allah size karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.”**

Burada şu mesaj verilmektedir. İnsan ruhunu, aydınlatan, ona gıda veren, ona doğru yolu gösteren eser Kur'an'dır. Çünkü yüce Allah o kitabı insanların yararına uygun biçimde hazırlayarak indirmiştir. O kitabın içindeki her şey insanın lehinedir, aleyhine tek bir cümle yoktur. Her yönü ile ferdi, ailevi ve toplumu sağlam temellere oturtmayı planlayan o ilahi bir kudrettir. İşte yukarıda bahsettiğimiz ayette Kur'an'ın bu mümtaz ve uyarıcı özelliği hatırlatılıyor ve dikkatimize sunuluyor.

Bir din âlimimiz diyor ki: **“Allah Kur'an vasıtasıyla kulları ile konuşur, kulları ise duaları vasıtası ile Allah'a ulaşabilir.”**

Yüce yaratıcı peygamberine şöyle buyuruyor: **“Senin yöneldiğin kibleyi; peygambere uyanları, cayanlardan ayırmak için kible yaptık.”** (Muhyiddin İbn El Arabî Tefsir-el Kur'an)

Yarattığı kullarına karşı çok müşfik olan Allah, mümin dostlarına ve salihlere karşı şefkatle doludur. Çünkü Rahman esması ile yarattığı bütün kullarını, Rahim esması ile de mümin kullarını kucaklamaktadır. Bu ayetin özet olarak manası size gönderdiği peygambere harfiyen uyun, çünkü o sizi karanlıktan aydınlığa çıkartacak Kur'anı en iyi bilen, en iyi anlayan ve en iyi anlatandır. Çünkü o peygamber rahmet ve şefkat peygamberidir. Zira yüce Allah kendi isimlerinden olan RAÛF ve RAHİM Muhammed (s.a.v) diyerek bu iki ulvi ismi efendimizin dışında başka hiçbir peygambere vermemiştir.

Bakara suresi 207. ayette buyrulmaktadır ki: **“Ama insanlar arasında öylesi var ki, Allah'ın rızasını kazanmak için kendisini**

fedâ eder. Allah ise kullarına karşı daima şefkatli (Raûf ve Rahim)'dir."

Yüce Rabbimiz bu ayeti ile bize şu mesajı veriyor. Allah'ın rızasını dileyen kimse, onun rızasını kazanabilmek için öyle gerekiyorsa onun uğruna bütün şahsi menfaatlerini terk eder.

Allah kullarına karşı Raûf'tur" ayetinin şu hadise üzerine nazil olduğunu İbn Abbas ve Enes b. Malik'ten rivayeten anlatıyorlar. Daha önce Müslüman olmadığı hâlde Mekke'de Müslümanlığı kabul eden Hz. Süheyl Mekke'den Medine'ye hicret etmek istediğinde, kâfirler onun malıyla birlikte hicret etmesine mani oldular. İstersen malından, mülkünden vazgeçerek hicretine müsaade ederiz, dediler. O da hiç düşünmeden bunu kabul etti, Kureyşlilerden kurtuldu. Malını ve bütün servetini onlara bıraktı. İşte bu ayetin, onun bu hareketi üzerine nazil olduğu söylenmektedir.

Hatta bu hadise vuku bulduğunda Hz. Ömer'in Hz. Süheyl'e **"Kârlı alışveriş Süheyl, kârlı alışveriş Süheyl"** dediği bildirilmektedir.

Yüce Rabbim hepimizi son derece şefkatli, merhametli olan (Er-Raûf) olan Allah'ım! Bizleri de bu ismine layık kullarından etsin inşaallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA ER-RAÛF ESMASI

Yüce Yaratıcımız kullarını şefkatli bir ananın, şefkatli bir babanın çocuğunu sevmesinden daha çok sever ve daha çok korur. Sevgili peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Merhamet ediniz (Siz Allah'ım! yarattıklarına karşı şefkat ve merhametle davranınız) ki, merhamet olunacaksınız. (Allah da size karşı şefkat ve merhamet gösterecek)" buyurmuştur.

Yine sevgili peygamberimiz ve arkadaşları bir savaş sonrasında bebeğini kaybeden bir anne gördüler. Kadıncağzı yavrusunun hasretinden ne yapacağını şaşırmişti. Hangi kadının kucağında bir

çocuk görse **“acaba benim çocuğum mu?”** diye koşup, bakıyordu.

Gördüğü bebekleri oksuyor, kokluyor;

-**“Benim yavrum gibi kokuyor.”** diyerek sarılıp, öpüyordu.

Her önüne gelene;

-**“Ben bebeğimi kaybettim, onu arıyorum. Bir gören, bir bilen olursa Allah rızası için bana haber versin.”** diyordu. Bıkmadan usanmadan yavrusunu arıyordu.

Peygamber Efendimiz ve arkadaşları onun bu halinden çok etkilendiler. Sevgili peygamberimiz arkadaşlarına;

-Bu kadının yavrusuna olan şefkat ve merhametine hayret mi ediyorsunuz? **“Allah’ın kullarına olan şefkat ve merhameti bu anenin çocuğuna olan şefkat ve merhametinden çok daha fazladır.”** buyurmuştur.

Bu mevzuda Tirmizi ve İbn Mace’den peygamberimizi şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir.

“Ey şefkatli, ikram ve celal sahibi olan Allah’ım! Doğu ile batı arasını açtuğun gibi, benimle günahımın arasını da aç. Beyaz elbisenin kirden temizlendiği gibi beni de hatalarımdan arındır ve beni soğuk kar suyu ile yıka. Allah’ı ona layık olan hamd ile tesbih ederim. Yüce Allah’tan bağışlama dilerim ve ona tövbe ederim.” (Ruhu’l Beyan)

Şüphesiz ki Rabbimiz çok şefkatli ve çok merhametlidir.

Yine Hz. Ömer’den rivayet edildiğine göre: Resulullah (s.a.v) bir savaş meydanında arkadaşları ile dolaşırken, buldukları bir kuş yavrusunu ellerine aldı. Bunu gören yavru kuşun anne ve babasından biri tuttukları eline saldırdı, küçücük gagasını kullanarak yavrusunu Resulullah’ın elinden düşürdü. Bunun üzerine peygamber efendimiz şöyle buyurdular:

“Bu kuşa hiç mi hayret etmiyorsunuz? Yavrusu alınca o küçük cüssesiyle ellerimize saldırdı. Allah (c.c) yemin ederim ki Allah (c.c) kullarına bu kuşun yavrusuna gösterdiğinden daha

merhametlidir.” (Ebu Davut Cami-ul Usûl)

Resulullah bu hadiselerle hep bizi uyarmakta, her vesile ile bize mesaj vermektedir. Nitekim Ebu Zerr'den rivayet edildiğine göre şöyle söylemişlerdir. **“Allah Resulü gökte kanat çırpın kuş-tan, yerdeki karıncaya kadar her şeyden bize haber vermiş olarak bizden ayrılmıştır. Allah Resulü buyurmuştur ki: “Cennete yaklaş-tıran ve ateşten uzaklaştıran hiçbir şey yoktur ki size açıklanma-mış olsun.”** (İbn Kesir)

ER-RAÛF İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Yüce yaratıcının bu ismi celilinden nasibini almış bir kul, Allah'ın (c.c) şefkat ve merhamet ettiği gibi o da nefsine acımalı, ona gücünden fazla yük yüklememelidir. Nefse acımak demek Allah'ın emirlerini yerine getirmek, yasaklarından ve tehlikelerden onu korumaktır.

Hikmet ehli zatlar buyuruyorlar ki Allahu Teâlâ'nın çok merhametli olduğunu bildiren ayeti kerimeler azap ayetleridir. Yüce Allah (c.c) kulları yanmasın diye bir emri defalarca bildiriyor. **“Yapmayın, böyle yaparsanız şöyle azap çekersiniz”** demek suretiyle bizleri ikaz ediyor.

Dünya bir imtihan yeridir. Burada herkes imtihanıdır. Bu imtihanın sorularını da cevaplarını da önceden bildiriyor. Şu suali soracağım, cevabı da budur, diyor. Yani öyle bir imtihan ki soruları da belli cevapları da belli, buna rağmen bu imtihanı vermemek çok acıdır, çok acı.

Özetleyecek olursak bizlere çok merhametli olan Er-Raûf Allah'ın bu merhametine ve şefkatine layık bir kul olmak, O'nun bize sunduğu tüm nimetlere karşı O'na şükretmektir. Onun bize gösterdiği şefkati bizde zayıflara, düşkünlere göstererek, onların huzurlu bir hayat yaşamalarına imkân sağlamaktır.

O! Raûfur Rahim olmasa idi,

Ne gül olurdu, ne arı, ne ipek,
Ne çift olurdu, ne de tek ah,
Sadece çift ile teki düşünebilsek.

Feridun Yılmaz YÜCESER

Allah (c.c) hepimizi bir Allah (c.c) dostunun buyurduğu **“Bak iki göz, bir görüyor.”** sırrının manasına erenlerden etsin inşallah.

ŞİİR

**BU KAPIDAN KOL VE KANAT,
KIRILMADAN GEÇİLMEZ.**

Bu kapıdan kol ve kanat,
Kırılmadan geçilmez.
Eşten, dosttan, sevgiliden,
Ayrılmadan geçilmez.

İçeride bir has oda,
Yeri samur döşeli,
Bu odadan gelsin diye,
Çağrılmadan geçilmez.

Eti zehir, yağı zehir,
Balı zehir dünyada,
Bütün fani lezzetlere,
Darılmadan geçilmez.

Varlık niçin, yokluk nasıl,
Yaşamak ne, topyekûn?
Akli yele saliverip,
Çıldırılmadan geçilmez.

Kayalık boğazlarda,
Yön arayan bir gemi;
Usta kaptan kılavuza,
Varılmadan geçilmez.

Ne okudun, ne öğrendin,
Ne bildinse berhava;
Yer çökmeden, gök iki şak,
Yarılmadan geçilmez.

Geçitlerin, kilitlerin
Yalnız O'nda şifresi;
İşte, işte o eteğe,
Sarılmadan geçilmez!

Necip Fazıl KISAKÜREK

DİNİ HİKÂYE

Kullarına karşı son derece şefkatli ve merhametli olan Allah'ın, bu şefkat ve merhametine nail olabilmek için insanlarda başkalarına karşı şefkat ve merhametli olmalıdır.

Allahu Teâlâ'nın duamızı kabul edip bizi sevmesi, şefkatle kucaklaması için bizlerde O'nun kullarını sevindirmeliyiz.

Bir bölgede yağmur yağmıyordu, kuraklık çok sıkıntı vermeye başlamıştı. Herkes yağmur yağması için dua ediyorsa da; yağmur yağmıyordu. Evliyadan bir zat, ne yapacağını şaşırان insanlara dedi ki:

-Bunun çaresi vardır. Sebeplerine yapışmadan yağmur yağmaz.

-Aman hocam, çaresi ne ise söyleyin! Şu felaketten bir an önce kurtulalım.

-Vermeden istemek olmaz. Allah için de, vermeden istemek

olmaz. Benim bu cübbemden başka bir şeyim yok, ben cübbemi veriyorum, herkes bir şeyler getirsin.

Bunun üzerine herkes verebileceği şeyleri getirip ortaya koydu, çok şey yığıldı. Bu mübarek zat, birkaç kişinin bunları, bölgedeki fakirlere dağıtmasını istedi. Oradakiler hepsini fakir fukaraya dağıtıp geri gelince, mübarek zat şöyle dua etti:

-Ya Rabbi! Kullarını sevindirenlerin dualarını kabul edeceğini bildiriyorsun, biz de senin fakir kullarını sevindirdik, sen de yağmur ihsan edip, bizleri sevindir!

Bunun üzerine yağmur başladı. Sonra mübarek zat dedi ki:

-İşte gördüğünüz gibi, sadaka vermeyenin, insanları sevindirmeyenin duası kabul olmaz.

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir kâinattaki her şey, sen o sırlarına bizi aşikâr etmezsen, baksak da göremeyiz, kâinatta gördüğümüz her şey seni bize hatırlatmaktadır. Bu güzel isimlerine, bizi aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, bu dersimizde Er-Raûf ismi celiline misafir olduk, kabul buyur Yâ Rabbî!

Yüceler yücesi Allah'ım! Bizler Er-Raûf ismi celilinin sırrına ermek istiyoruz, bunun için senden sevgini, seni sevenlerin sevgisini ve bizleri senin sevgine ulaştıracak ameller istiyoruz. Allah'ım! senin sevgini bizlere nefsimizden, ailemizden, neyimiz varsa her şeyden üstün tutmak istiyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Acizlikten, tembellikten, korkaklıktan, ihtiyarlıktan, cimrilikten, sana sığınyoruz. Kabir azabından sana sığınyoruz. Hayatın ve ölümün fitnesinden sana sığınyoruz. Korktuğumuz şeylerden emin et, umduğumuza nail et Allah'ım!.

Ey Hayy, ey Rahman, ey, Rahim, ey Kayyûm, ey Raûf olan Allah'ım! Sadece senden yardım dileriz, yalnız sana inanır, sana secde ederiz, hayatımızı düzelt, bizi sırat-ı müstakimden ayırma,

gözümüzü açıp kapayınca kadar bile olsa, bizi nefsimizle baş başa bırakma.

Allah'ım! Sen dilersen sevdiğine sırlarını izhar edersin, gazabınla kullarına kâinatı dar edersin, gazabından affına, sığınıyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Bu dersimizde Er-Raûf ismi celiline misafir olduk, şefkatlilerin en şefkatlisi, merhametlilerin en merhametlisi, bizleri bağışla, anemizi, babamızı, bütün akraba-i taallukatımızı, bütün Müslümanları bağışla, azabından, Cehenneminden çok korkuyoruz, şefkatle bizleri kucakla.

Yâ Rabbî! Vatanımızı, milletimizi, çoluk çocuğumuzu görünür ve görünmez, kaza, bela ve felaketlerden koru, adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden muhafaza buyur.

Hayırların celbi, şerlerin defi, bütün inananların affı için, Er-Raûf ismi celilinin hürmetine Ya Rab şefkatine nail eyle. ÂMİN.

MÂLIKU'L-
MÜLK
(C.C)

Mâlikü'l-mülk, kelime manası mülkün ebedi sahibi demektir.

Allahu Teâlâ mülkün hem sahibi, hem de hükümdardır. Hem öyle sahibidir ki 'O'na ne bir ortak, ne de bir denk yoktur.

Kullarından bazılarına muvakkaten mülk verir, hükümdar yapar, bazılarına da emlak, arazi verir, onları mülk sahibi yapar. Fakat bu sahiplik ebedi değildir, geçicidir. Yüce Allah (c.c) sadece onlara yaşadıkları müddetçe bu sahipliği veriyor. Öldükten sonra bu sahiplik ve maliklik bitiyor. Diğer bir ifade ile o malın hakiki sahibi değil ancak onun bekçisidir, mülkün yegâne, değişmeyen sahibi yüce Allah'tır. O'ndan başka mülkü idare edecek hiçbir kuvvet yoktur. Allahu Teâlâ verdiği bu hükümlerlik veya mal ve servet kuvvetini kullanma ve onlardan faydalanma yollarını da bildirmiştir.

İnsanlar Allah'ın kendilerine nasip edip verdiği, bu maddi varlıkları yalnız fani dünyanın keyif ve heveslerine göre kullanır ve harcarsa, ecel geldiği vakit bunların hepsi kendilerine Nereden buldun, nasıl buldun? diye tek, tek sorulacaktır. İşte bu bilince sahip olan Yunus emre bu durumu ne güzel dile getiriyor:

Mal sahibi mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi,
Malda yalan mülkte yalan,
Var birazda sen oyalan.

Yüce Allah ister ki kulları nefislerinin havai hevesine uyup, sonunda zarar ve ziyana uğramasınlar, tam tersine bu geçici servetleri sayesinde büyük kârlar elde ederek hem dünyalarını hem de ahiretlerini mamur etsinler. Sufinin dediği gibi: **“Hüner, bu fani sermaye ile baki saadet kazanmaktır.”**

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK İSMİ ŞERİFİ

Allahu Teâlâ yüce Resulüne, bütün müminlere şöyle seslenmesini emrediyor:

“De ki mülkün sahibi olan Allah’ım! Sen, mülkü dilediğine verirsin, sen mülkü dilediğini elinden alırsın. Sen dilediğini aziz edersin. Sen dilediğini zelil edersin. Hayır yalnız senin elindedir. Sen, hiç şüphe yok ki her şeye kadırsın.” (Ali İmran 26. ayet)

Bu ayette Rabbimizin kullarına bir seslenişi, bir uyarışı var, mülkün tek sahibi olan Allah’ım derken, Allah’ın tek ulûhiyet geçeceğinden doğan tek bir ilah vardır. O tek ilah hiç şüphe yok ki ortaksız mülkün sahibidir. O mülkten istediğine, dilediğine verir. Verilen bu mülkiyet emanet olarak verilen bir mülkiyettir. Dilediği zamanda, dilediği kimseden geri alır. Zira onlar emanetçidir. Zira malın, mülkün yegâne, tek sahibi O’dur. Demek ki insanoğlunun benim sandığı mülkiyet kendisine emanet olarak verilmiştir. Sen dilediğini azizedesin, dilediğini zelil edersin. Yani veren sensin, vermeyen, alan da sensin.

Bu ayette Resulullah (s.a.v) ve ümmetinin, Allahu Teâlâ’nın nimetlerine şükretmeleri gerektiğine işaret ve tembihte bulunmaktadır. Zira Allahu Teâlâ peygamberliği İsrailoğullarından almış, Kureyş kabilesinden peygamberlerin sonuncusu, bütün insan ve cine Allah’ın elçisi olan Muhammed’e vermiştir. Hem de hiçbir peygambere vermediği özellikler, yetkilerle mücehhez ederek vermiştir. Bu ayette biz insanlara verilen mesaj, bir mümin kardeşimizin dediği gibi **“Allah kendi mülkünü yine kendi mülki ile satın alıyor.”**

Malın ve mülkün sahibi olan Allah olduğuna göre, Allah kuluna mal veriyor, mülk veriyor, şayet o kul onu iyi yolda, iyi işlerde, Allah’ın rızası istikametinde kullanıyorsa, Allah ona sevap verip, Cenneti ile müjdeleyerek adeta kendi mülki ile satın alıyor. İşte bunun bilincine olan insan, yüce yaratıcısının kendisine verdiği bu

imkânların bilincinde olup, bu imkânları kendisine, ailesine ve başkalarına hayır ve menfaat sağlayarak kullanılmalıdır. İşte o zaman EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK olan malın sahibi Allah, faniyi baki ile değiştirerek kulunu mükâfatlandırıyor.

Bu sufi şu mısraları ile bu sırrı ne güzel dile getiriyor.

Önceden evden bir şey getirmedim ben,
Bende, her şeyimde sendendir senden.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK ESMASI

İbn Zekeriya'dan (r.a) rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurmuşlar: **“Kendisiyle dua edildiğinde, Allah'ın icabet ettiği ismi Azamı Ali İmran suresi 26. ayeti kerimesindedir.”** (İbn Kesir c.3 s.1207)

Bu ayette Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: **“Ey Muhammed deki, mülkün sahibi olan Allah'ım!, mülkü dilediğine verir, dilediğinden alırsın, dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltırsın, iyilik senin kudret elindedir. Doğrusu sen her şeye kadırsın.”**

Bir hadislerinde Resulullah (s.a.v) efendimiz: **“Dua ibadetin özüdür, iyiliğidir”** diye buyurmuşlardır. Burada duanın ne kadar önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Cebel (r.a) anlatıyor. Resulullah (s.a.v) bir gün elimden tuttu, sonra **“Ey Muaz, vallahi ben seni seviyorum”** diye buyurdu. Ben de ya Resulullah anam, babam sana feda olsun, vallahi ben de seni çok seviyorum, dedim. Bunu üzerine **“Ey Muaz, sana tavsiye ederim. Her namazın sonunda Allah'ım!, Allah'ım! Seni zikretmeye, nimetlerine şükretmeye ve sana güzel ibadet yapma hususunda bana yardımcı ol”** diye etmeyi ihmal etme, dedi.

Yine EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK'le ilgili olarak Ebu Hureyre'den (ra.) rivayet edildiğine göre, Allah Resulü (s.a.v) şöyle buyurmuşlardır: **“Kul malım, malım diyerek övünür. Hâlbuki kulun şu üç şey malıdır, diğerleri onun malı değildir.”**

- 1.Yiyip tükettiği,
- 2.Giyip eskittiği,
- 3.Verip ebedi hayat için kazandığı.

Bunun dışındakiler yok olacak ve geride bıraktığı mirasçılarına kalacaktır.

Yine İbn Mesud'dan (r.a) rivayet edilir ki Resulullah bir toplantıda şöyle buyurdular: **“İnsanın önce gönderdiği kendi malı, geriye bıraktığı da varisinin malıdır.”**

Demek oluyor ki, Yüce Allah bu ismi celili ile bize bir mesaj veriyor, adeta bizi uyarıyor. Malım, mülküm var diye gururlanma, o malı mülkü iyi yerlerde kullan, Allah'ın rızasını kazan. Aksi hâlde o malı veren almasını da bilir. Onun için çok dikkatli olmak mecburiyetindeyiz. Hadislerin ışığında esma sohbetimizi Resulullah'ın şu dualarıyla noktalayalım.

“Allah'ım! Senden tertemiz bir yaşayış, iman üzere ölmemi, ahirette rezil, rüsva olmamamı isterim.”

EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Tüm evrenin biricik sahibi, biricik ve sürekli sahibi Yüce Allah olduğuna göre, biz O'nun mülkünde misafiriz. O hâlde bir eve misafir olduysak, ev sahibinin kurallarına uymak mecburiyetindeyiz. Ev sahibinin istemediği şeyleri yaparak, ona ve evine zarar vermemiz doğru olur mu? Tabii ki olmaz. Böyle davranırsak ev sahibi bizi misafir etmek istemez. Bu yüzden biz ev sahibini rahatsız etmeyecek, aksine memnun edecek şekilde davranmak mecburiyetindeyiz.

Mademki onu yarattığı, yaşattığı mülkü üzerinde yaşıyoruz, onun emir ve kumandasına riayet etmek zorunluluğundayız. Aksi takdirde yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Şura suresi 40. ayetinde buyrulduğu gibi: **“Bir kötülüğün karşılığı, onun gibi kötülüktür.”**

kötülüğün karşılığı da ceza olduğuna göre cezalandırılırız.

Dikkatli, müteyakkız davranıp bu cezalara muhatap olmamalıyız. Zira akıllı bir kul için nimetler azdırıcı değil, düşündürücü olmalıdır. Kul şunu hiçbir zaman unutmamalıdır ki, kulun elindeki mal ve mülk O'nundur, hatta kulun bizzat kendisi de O'nundur. İşte bunun bilincinde olanlar, Rablerinden başkasına sığınmazlar. O'nun dışında kimseden yardım istemezler, Allah kendisinden yardım isteyenlerin sığınacağı en emin limandır. Zaten kendisi o kulunu dünyaya getirmeden önce onun bütün işlerini üstlenmiş ve himayesine almıştır. Onun içindir ki Allah'ın verdiği bu emanet servet ile başkalarına zulüm yapan kuvvet ve salahiyet sahibi olanlar, bir gün bunların hesabını vereceğinin bilinci içinde olmalıdırlar. Menfaatleri de bunu icap ettirir.

Ayrıca şahsımıza verilen akıl, el, ayak, dil ve göz gibi bize Rab-bimizin bedelsiz olarak lütfettiği bu güzel nimetleri, güzel huylar ve iyi sıfatlarla süsleyerek Allah'ın emrettiği yolda kullanmalıyız. Çünkü verdiği mal ve mülk gibi, beden de, can da emanettir. Yarın sual yerinde bunların hepimizin yaşantısının canlı şahidi olacağını hiç unutmamalıyız.

Bu nimetleri Allah yolunda kullanırsak, Rabbimiz bize Cennette bunların çok daha güzellerini verecektir, hem de sonsuza dek.

Öyleyse mülkün sahibini çok sevelim, sayalım, O'nun mülkünde, O'nun sevdiği gibi yaşayalım.

Ne yaparsan, elin ile

O gider, senin ile

ŞİİR

Mal senin,
Mülk senin,
Kul senin,
Aşk senin,
Sevda senin,
Ol geçici
Dünya senin,
Böcek senin,
Kuş senin,
Bülbül senin,
Gül senin,
Beden senin,
Baş senin,
Göz üstünde
Kaş senin,
Damardaki kan
İçimdeki can senin,
Ey MÂLİKÜ'L-MÜLK
Bedendeki ten
Bendeki sen olmazsan
Bilmem nem kalır, benim.

Yüksel ŞENEL

DİNİ HİKÂYE

Eskiden Belh hükümdarlarından biri vardı. Adı İbrahim Ethem'di. İyi kalpli ve akıllı bir insandı. Bir gece sarayında atlastan yapılmış yataklar içinde yatıyordu. Uykusu sırasında tavandan gelen gürültüler işitti. Damda birileri mi var, diye düşündü, çok öfkelenmişti. Pencereyi açıp, yukarıya doğru seslendi;

-Heeyy, kim var orada?

Damdan bir erkek sesi cevap verdi;

-Ben varım

Hükümdar iyice sinirlenmişti;

-Sen kimsin be adam, diye bağırdı. Gecenin yarısında ne arıyorsun çatıda?

-Ben yabancıyım, devemi yitirdim de onu arıyorum.

İbrahim Ethem öfkeyle bağırdı;

-Sen delirdin mi be adam? Damda deve aranır mı hiç?

Bu defa yukarıdaki adam;

-Hükümdarım demiş, hiçbir gayret ve caba göstermeden, atlas yataklarda yatarak Allah'ın rızası aranır mı hiç?

Padişah onun bilge bir insan olduğunu anlamış ve

-Aşağıya gel, demiş. Konuşalım seninle.

Adam aşağıya inmiş;

-Padişahım demiş, bu saray çok güzel, bunun sahibi kim?

Hükümdar bu da soru mu dercesine cevaplamış onu;

-Bu sarayın sahibi benim. Bu defa adam;

-Sizden önce burada kim oturuyordu, diye sormuş.

-Babam oturuyordu.

-Ondan önce kim oturuyordu padişahım?

-Dedem.

-Peki, ondan önce kim oturuyordu burada?

-Dedemin babası...

Adam padişaha anlamlı anlamlı bakıp;

-Desene padişahım demiş, sen de bu sarayda bir emanetçisin.

Padişah onun bu sözlerini düşünürken o yine sözüne devam etmiş;

-Sakin unutma padişahım. Mülkün gerçek sahibi ancak Allah'tır. Biz hepimiz gelip geçiciyiz.

-İbrahim Ethem akıllı bir padişahmış. Bu bilge adamı dinlemiş ve sözlerine değer vermiş.

-Bundan sonra İbrahim Ethem'in hayatı değişmiş veli yani Allah dostu bir insan olarak yaşamış.

Öykülerle Esmâ-ül Hüsnâ

DUA

Allah'ım! Kâinatta ne varsa hepsi senin ve senin eserin, bu eserlerini bizlere açık ve seçik aşikâr etmezsen, ruhumuz karanlıkta kalır EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK ismi celiline şahit yaz bizleri.

Ey yerleri, gökleri döşeyen, donatan bizler için enva-i çeşit nebat yaratan, sen her şeyin ötesinde veren ve alansın. Sen her şeye kadirsin, bizi yarattıklarına muhtaç eyleme, bizleri gördüklerimizden geri bırakma, bizleri hayır rızıklarınla rızıkla, bizleri muhannete muhtaç eyleme.

Allah'ım! Sen Rabbil Âleminsin, celaleti en yüksek, itibarı en büyük, azameti en yüce olan isimlerinle sana dua edildiğinde, dua edeni seveceğin, razı olacağın, duasını kabul edeceğin ismin hürmetine talep ediyoruz, dileklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! 99 ismin içinde mevcut olan, sana dua edildiğinde, duasını kabul ettiğin, senden bir şeyler istendiğinde verdiğin, yüce ismin hatırına bizlerde senden hayırlı rızık, hayırlı kısmet, hayırlı rahmet, hayırlı sıhhat ve selamet istiyoruz, isteklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Şüphesiz sen bir ol emri ile kâinatı yaratansın. Yarattığın canlı

ve cansız her şeye azametle muamele ederek boyun eğdirirsin, bizde açtık ellerimizi, eğdik boynumuzu günahlarımızın affını istiyoruz, kabul buyur Yâ Rabbî!

Ey senden başka yaratıcı olmayan EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK, yaratıklarının kalbi senin kudretin elindedir. Onlara dilediğin şekilde hükmedersin, dilediğine hayır verir, hayırlı yolda yürümeyi naip edersin, bizleri de şerli kulların şerrinden, belalı kulların belasından muhafaza ederek doğru yolda yürümeyi, rızana uygun işleri yapmayı bizlere nasip et.

Ey mülkün gerçek sahibi, ey kâinatın tek imparatoru, bizlere dünyada dünya, ahirette ahiret muradı ver. Bizleri azdıracak, helak etmeye götürecek mal ve mülkten sana sığınıyoruz, bizleri muhafaza et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Senden tertemiz bir yaşayış, helal rızık, sağlıklı ömür, ana babasına bağlı evlatlar istiyoruz, ömrümüzün nihayetinde imanlı bir şekilde emanetini sana gönderdiğin tertemiz şekli ile sana teslim etmek istiyoruz. Ahirette tertemiz yüzle karşına çıkmak istiyoruz, bizi utandırma, bizi rezil rüsva etme Yâ Rabbî!

Bu dersimizde EL-MÂLİKÜ'L-MÜLK olan, her şeyin yegâne sahibi ve koruyucusu olan anlamındaki ismine misafir olduk, istek ve dileklerimizi, dualarımızı sana arz ediyoruz, azımızı çoğa sayarak kabul buyur Yâ Rabbî!

Şerlerin defî, hayırların celbi, ümmeti Muhammed'in selameti, topraklarımızın bereketi, ülkemizin bekası için El-Fatiha. ÂMİN.

**ZÜL-CELÂLI
VE'L-İKRÂM**
(C.C)

ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM: Allah'ın yücelik, ululuk ve izzet vasıflarına sahip olması bakımından Kemal sıfatına işaret etmektedir. Onun içindir ki ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM zati sıfatıdır.

İKRAM sıfatı ise Er-Rahman ismi şerifi gibi Allahu Teâlâ'ya mahsus bir sıfattır, mecazen de olsa başkası için kullanılamaz. Yani O zatında yüce, büyük ve ulu olduğu gibi kullarına karşı da ikram ve ihsan sahibidir. Celal sahibi ancak Allah'tır. O'nun karşısında her şey ve herkes acizdir. Azamet ve celaliyle, her şeyi bir anda yok etme gücüne sahiptir. O öyle bir güce sahiptir ki ne en küçük yarattığı mikroba, ne en büyük yarattığı deveye, file, ne de yıldırımına, seline güç yetirmek mümkün değildir. O hâlde kime ve hangi kuvvetine güvenerek insanlar O'na isyan edebilirler. Bu mümkün mü? Büyüklük alameti ancak Allah'a (c.c) mahsustur. Şöyle ki kâinata bir bakacak olursak, büyük dağlar, büyük okyanuslar, büyük canlı ve cansız yaratıklar var. Peki, onları kim yarattı? İşte sorunun cevabı kendiliğinden mi çıktı? Hayır, onlardan daha büyük olan ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM yarattı. Hem de yaratıklarını hiç benzeri, emsali olmadan yoktan yarattı. Güneş vardı da, ay vardı da, yıldızlar vardı da tekrar yaratmadı ki, onların hiçbirini yokken, kendi büyük gücünü kullanarak yarattı. Peki, canlıları ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM ismine müsemma olarak yaratmakla kalmadı, onları rıziksız bıraktı mı? Tabii ki hayır, onların hayatiyetlerinin idamesini için onlara, neler neler yaratarak ikramda bulundu. Dünya üzerindeki, bütün sebzeler, bütün meyveler, namütenahi gıdalar yaratarak, biz yiyelim, içelim diye bize ikram etmedi mi? Çölde yürürken susuz kalan bir insan için bir bardak suyun değeri ölçülür mü? Cebindeki parası, altını onun susuzluğunu giderebilir mi? Aldığımız bir nefesin kıymetini ancak bir yerde havasız kaldığımız zamanda anlayabiliriz. İşte bunların hepsi Vel-İkram sahibinin bize lütuflarıdır. Şair bunu ne güzel dile getirmiş:

Olmaya devlet cihanda, Bir nefes sıhhat gibi

AYETLERİN IŞIĞINDA ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM İSMİ ŞERİFİ

Celal Allahu Teâlâ'nın güç, kuvvet, azamet ve aynı zamanda gazabına da delalet eden isim ve sıfatlar için kullanılan bir tasavvuf terimidir.

Mutasavvıflar Allah'ın (c.c) isim ve sıfatlarını celal ve cemel olmak üzere ikiye ayırırlar. Allah'ın azamet, kuvvet, hiddet ve gazabına delalet eden isim ve sıfatlarını Celal, lütuf, ikram, ihsan ve rızasına tekâmül eden isim ve sıfatlarını da Cemal tabiriyle ifade ederler.

İbnü'l Arabî, Kur'an'dan verdiği örneklerle âlemdeki her şeyin celal ve cemale bağlı olarak tezahür ettiğini bildirmiştir.

Mesela **“Allah'ın azabının şiddetli olduğunu bir bilselerdi”** (Bakara 165) ayeti Celal sıfatını, **“Allah tövbeleri kabul eder”** (Şura 25) ayeti ise Cemal sıfatını ifade eder.

“Allah'tan gereği gibi korkun”(Ali İmran 50) ayeti Celal sıfatını ifade etmektedir.

ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM ismi şerifi yüce kitabımız Kur'anı Kerim'in iki ayetinde yer almaktadır. Rahman suresi 27. ayet:

“Ancak yüce ve ikram sahibi Rabbinin varlığı bakidir.”

Rahman suresi 78. ayet:

“Kudret ve ikram sahibi Rabbinin adı ne yücedir.”

Rahman suresi için din uleması şu tabiri kullanmaktadır: **“Her şeyin bir süsü (gelini) vardır. Kur'anın süsü de Rahman suresidir.”** (Savi Haşiyesi C.4 S.152)

Rahman suresi, İslâm inancının esaslarını ele alan Mekki surelerdendir.

Bu mübarek sure yüce Allah'ın kullarına lütfettiği sayılamayacak kadar çok ve açık nimetleri sayarak başlar. Bu nimetlerin başında Kur'an'ı öğretme nimeti gelir. Zira yüce Allah onu insana verilmiş en büyük nimet olarak nitelendirmiştir. Bu surede Allah'ın

sayılamayacak kadar çok ve güzel nimetlerini ve büyük alametlerini anlatan varlık sayfaları insanların önüne açılır. Kâinatın durumu sayfa-sayfa, satır-satır insanlara sunulduktan sonra, artık bu sayfalar kapatılır (dürülür). Mahlûkat tümüyle yok olur. Ölümün korkunç gölgesi onları kuşatır. Yokluk onları artık bir bohça gibi dürer. Sadece Hayy ve Kayyûm olan Allah (c.c) kalır.

Rahman suresi 27. ayet: **“Ancak yüce ve ikram sahibi Rabbimin varlığı bakidir.”** Burada her şeyin bomboş, olduğu, fanilik tablosu ne güzel insanın gözünün önünde canlanıyor. Ölümün verdiği sükût her tarafı sarıyor. Artık hayat ve hareket dolu kâinat susmuş, yok olmuş. O canlı, canlı tabiat yaşantısından bir tek ses bile çıkmıyor.

İşte bu ayetler insanların fani ve beşer, Allah'ın daim ve baki olduğunu açık ve seçik bize anlatıyor.

Bu mübarek sure sonunda son hükümler geliyor. Celal ve ikram sahibi Zat-ı Bari'yi teşbih ederek, her şeyin ve her canlının bir gelip yok olacağı, yalnız o yüce zatın (Allah'ın) baki kalacağını belirterek sure şu ayetle sona eriyor: **“Azamet, saltanat ve ikram sahibi Rabbinin adı ne yücedir.”**

ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM olan Rabbim hepimize bu ismine layık kullar olmayı nasip etsin ki, bu ikramından bizlerde müstefit olalım inşallah.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM ESMASI

ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM sıfatı yüce Allah'a mahsus bir sıfat olup, O'ndan başkası için kullanılamaz. Bu sıfat Allah'ın en hususu vasıflarını bildiren bir sıfattır. (Ragıp El-İsfahani s.94).

Enes (r.a)'dan nakledilen bir hadiste şöyle buyrulmaktadır. Rebia b. Amir peygamberimiz (s.a.v) ile beraber bulunuyordu. Bu arada arka tarafta bir zatta namaz kılıyordu. Namaz sonunda bu

zat şöyle dua ediyordu: **“Ey Allah’ım! Senden istiyorum. Hamd sanadır. Senden başka ilah yoktur. Sen ihsanı bol olan, semavati ve arzı yaratan celal ve ikram sahibisin. Ey Hayy ve Kayyûm olan Allah’ım!”** bunu işiten Resulullah etrafındakilere buyurdu ki **“Biliyor musunuz? Bu zat ne ile Allah’a dua etti.”** Sahabe Allah’ın Resulü en iyisini bilir ve bize izah eder, dediler. Bunun üzerine Resulullah buyurdu ki: **“Nefsim yed-i kudretinde olan Allah’a yemin ederim ki o Allah’a en büyük ismiyle dua etti. O ismi azam ki onunla çağrıldığı zaman cevap verir. O isimle istendiği vakit ih-sanda bulunur.”** (Ebu Davut Vitir 23).

İbn-Kesir diyor ki: bu ifadeden anlaşıldığına göre, yüce Allah’a sen celal ve ikram niteliği ile seslenmeye ısrarla devam edelim. Yüce Allah bu yakarışlarımızı inşallah geri çevirmez.

Yine Resulullah (s.a.v) buyuruyor ki: **“Şanı yüce Allah’ı celaline layık anınız. O da size mağfret buyursun.”**

El-Razi (r.a) buyuruyor ki: Celal, Allah’ın dışındaki varlıkların bir gün gelip yok olacağı gerçeğine dayanır. İkrâm, lafz-ı celili ise Allah’ın baki olduğuna dayanan birer vasıftır. (El-Razi s.204).

Dersimizin bu kısmını Resulullah’ın (s.a.v) Hz.Aişe (r.a) Vâlf-demizden rivayet edilen bir hadisle tamamlayalım. **“Melekler, sofranız kurulu oldukça size dua eder.”** Bu sofrâ müminlere ikramda bulunan kişilerin sofrasıdır. Bir atasözünde ifade edildiği gibi **“Veren el, alan elden daima hayırlıdır.”**

ZÜL-CELÂLİ VE’L-İKRÂM İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Büyüklük, ululuk alameti olarak ne varsa ancak Allah’a aittir. Hiçbir şey Allah’ın karşısında büyüklük taslayamaz. Çünkü O yaratmak ve sonra yarattıklarını yok etmek gücüne ve kudretine sahiptir. Yalnız yaratmakla da kalmaz, onlara ikramda bulunarak fazl-u kerem sahibi olduğunu gösterir. Bu yarattığı nimetleri say-

mak mümkün değildir. Bu da yetmiyor. Yarattığı nimetleri yiyerek, içerek, yaşayarak şükreden kuluna, ahirette de sonsuz ikramda bulunuyor. Çünkü **“O En büyük ikram sahibidir.”** O hâlde biz insanlara düşen görev, ne isteyeceksek Allah'tan isteyeceğiz. Onun lütfuna nail olabilmek için Onun emir ve buyruklarına uyacağız. Ona karşı gelmek şöyle dursun, hep şükredeceğiz. Onun için yüce Allah Kur'anın kaç yerinde bizi uyarıyor: **“Ne kadar az şükrediyorsunuz,”** diyor. Bu uyarıyı dikkate almalıyız.

Sana şükretmemek mümkün mü? Ey ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM şairin dediği gibi: **“Yeşil ota, beyaz ayran, bir damla suya ateşi suzan gizlersin.”**

Bize öyle yakınsın ki can damarımızdan daha yakın, yakınlığını azametle hissettirirsin. Bizi celalinle muhafaza et. İkramınla sevindir Yâ Rabb!

ŞİİR

LEYLİMİZ NEHAR OLUR

Sultanlara taç yakışır gedâ tacı neylesin
Kulum deyip lütfedersen kışımız bahar olur
Serde bunca belâ varken kim inayet eylesin
Eğer imdad eylemezsen gülistanlar hâr olur

Sinemde dağılı yaram var sanma şâd u handânım
Öyle bir hâle düştüm ki meded Şâh-ı devrânım
Akılımı bî-karar kıldın Sen'de benim dermanım
Kerem kılmazsan ilahî sekiz Cennet nâr olur

Bir canı var gedaların fakirlik sermâyesi
Nazar eyle mücrimlere kullukları pâyesi
Başka bir şey istemezler bendelerin gâyesi
Muhabbetin lütfedersen Habibullah yâr olur

Meramını anlatamaz ahVâlînden âr eder
 Kimse bilmez tenhalarda gizli gizli zâr eder
 İnsanlığın gam yükünü yüreğine bâr eder
 Bir tebessüm lütfedersen leylimiz nehâr olur

Rahmetin gazaptan aşkın rahmetini isterim
 Mağfiret Sen'in şanıdır beraatımı isterim
 Ümidimsin muradımsın Sen'i Sen'den isterim
 Nazar kıalarsan İlahî kullar bahtiyar olur

Muhammed Adnan KIZILOĞLU

DİNİ HİKÂYE

“BEN KİM OLUYORUM Kİ!”

Ahmed Namîki Cami “**kuddise sirruh**” hazretleri, bir gün evden çıkıyordu ki, kalbine; **“Gitme, dertli bir Müslüman sana geliyor. Seni evde bulamazsa, üzülür”** diye ilham olundu.

Ve az sonra geldi misafirleri... Anne, baba ve çocukları... Adamcağz arz etti:

-Efendim, biz filan yerden geliyoruz. Bir derdimiz var da onu size arz edecektik.

-Hayırdır, nedir derdiniz?

-Efendim, Allah bize çok mal mülk verdi. Çok şükür bir de erkek evlat verdi, ama doğuştan âmâdır çocuğumuz.

-Doktora gösterdiniz mi?

-Çok gösterdik, ama çare bulamadılar. Mecburen size geldik efendim. Bir dua etseniz de açılrsa gözleri evladımızın.

Ahmed Namîki Cami hazretleri;

-Çok isterdim, ama buna gücüm yetmez. Zira ölüleri diriltmek ve âmâ gözleri açmak, İsa Nebî'ye ait bir mucizedir. Ahmed kim oluyor ki, Onun duasını almak için buralara geldiniz? buyurdu.

Böyle deyince, adam mahzun oldu. Kırıldı ümidi. O üzülünce,

büyük veli;

-Yaklaştırın bir bakayım, buyurdu.

Sevinerek verdiler kucaktaki çocuğu bu **“Allah dostu”**na.

Büyük veli, iki başparmağını çocuğun gözlerine Zül Celali Vel İkrâm diyerek, sürüp;

-Allah'ın izni ile açılın, buyurdu.

O anda açıldı gözleri çocuğun. Babası çok sevinip;

-Efendim! Şu anda dünyalar benim oldu sanki. Fakat merak ettim. Önce, **“Bu işe gücüm yetmez”** dediniz. Sonra dua ettiniz. Hikmeti neydi acaba?

Buyurdu ki:

-Evet, önce öyle dedim. Ancak ben öyle deyince, Hak Teâlâ kalbime; **“Ey Ahmed! Ölülerî İsa mı diriltmişti? Körleri, dilsizleri, o mu iyi etmişti? Bütün bunları elbette biz yapmış, Onu da sebep kılmıştık. Bu çocuğun şifası için de seni sebep kıldık. Sen dua et, şifasını biz veririz”** diye ilham eyledi. Onun için dua ettim.

Adamcağız teşekkür etti. Sonra çocuklarını alıp, sevinç ve huzur içinde ayrılıp gittiler...

Menkıbeler Abdülatif Uyan

DUA

Yâ Rabbî! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, bu isimlerine bizi aşikâr etmezsen, ruhumuz karanlıkta kalır ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM ismi celiline şahit yaz bizleri.

Allah'ım! Cömertlik senin en güzel vasfındır, bizi yoktan var eden sensin, bizi sayısız nimetlerle taltif eden sensin, bu nimetleri Cennetinde de ikram etmeyi, yüce cemalini doya, doya seyretmeyi bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Büyüklük sana hastır, sen kusursuz yücesin, bize sonsuz, sayısız nimetler ikram edersin, dünyada dünya, ahirette ahiret nimetleri bizlere ikram eyle Yâ Rabbî!

Ya Allah! Ya Allah! Ya Allah! Ya Rabbim! Ey vermeyi, daima almaya tercih eden, kötülükleri geri çeviren, kazadan, beladan bizleri koruyup kollayan, 99 Esmâ'ül Hüsna'nın yüzü gözü hürmetine bizlere kazandırıcı bir güç ikram eyle, bizlere bereketli, bol rızıklar, huzurlu kalpler, aydınlanmış kabirler, kolay verilen hesaplar ve büyük ecirler ikram eyle Yâ Rabbî! Allah'ım! Sen bizim Rabbimizsin, bizde senin kullarınız, senden başka ilah yoktur. Bizleri sen yarattın ve bizleri kulun yaptın, bizlerde elimizden geldiği kadar kulluk vazifesini ifaya gayret ediyoruz.

Yâ Rabbî! Yaptığımız ibadetlerin noksan olduğunu biliyoruz, azımızı çoğa tutarak, tama iblağ ederek, kulluğuna kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Yaptıklarımızın şerrinden, yapamadıklarımızın üzüntüsünden sana sığınıyoruz. Senin bizlere karşılıksız olarak verdiğin nimetlere şükrediyor, kendi kusur ve günahlarımızı da ikrar ve itiraf ediyoruz.

Yâ Rabbî! Sen bizleri affeyle, bizlere mağfiret eyle. Çünkü senden başka günahları kimse affedemez, zaten bizimde başka gi-deceğimiz kapımız yok, Afüv ismin hatırına bizleri de affet.

Yâ Rabbî! Sen buyuruyorsun ki, veren el, alan elden iyidir. Öyleyse alanlardan değil, verenlerden et, sen af etmeyi seversin, bizleri de affedenlerden et. Hak ile doğan, hak ile yaşayan, hak ile ölenlerden et.

Yâ Rabbî! Sen ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM'sın, ikramında celalin gibi büyüktür, biz bunu biliyoruz. Çünkü bizi Müslüman bir ülkede, Müslüman olarak yarattın, kalbini Celal, gözünü Cemal sıfatınla doldurduğun efendimiz Hz. Muhammed Mustafa'ya (s.a.v) ümmet ettin, O'na âli ve ashabına salât ve selam ediyoruz, ulaştırıver Yâ Rabbî! Hayırların celbi, şerlerin defii, günahlarımızın affını ZÜL-CELÂLİ VE'L-İKRÂM ismin hürmetine istiyoruz, bizleri affınla sevindir Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-MUKSIT
(C.C)

Muksit, adaletle hükmeden, herkese hakkını veren, mazlumun hakkını zalimden alan demektir.

Allah her işini yerli yerince yapar. Her şeyi de yerli yerince yaratmıştır. Yarattığı her şeyde bir düzen, bir intizam, bir ahenk vardır. Varlık âlemi mutlak bir düzen içinde yaratılmıştır. Her şey ince bir hesap, değişmeyen bir kanuna bağlıdır. Her olay bir sebebe bağlı bulunmakta, her sebepte mükemmel bir plana bağlanmıştır.

Üzerinde yaşadığımız şu dünyayı bir düşünelim. Dünya bugünkü mevkiinden güneşe biraz daha yakın olsaydı yanar, kavrulurduk. Ya da biraz daha güneşten uzak olsaydık bu defa da soğuktan donar, buz kesilirdik. Dünyanın her tarafı denizlerle çevrili olsaydı, ne yerdik, ne içerdik. Ya da dünyanın her tarafı dağlarla, kayalarla çevrili olsaydı, ne eker, ne biçerdik. Eğer hava olmasaydı ve yahut havanın içinde bulunan maddelerden biri eksik olsaydı, nasıl teneffüs ederdik. Ciğerlerimize çektiğimiz temiz hava içimizi temizliyor, hayatımıza hayat kattıktan sonra vücudumuza zararlı olan maddeleri de alıp çıkararak sağlıklı, sıhhatli yaşamamızı temin ediyor. Bu ne büyük bir nimettir.

Velhasıl onun havası, suyu, taşı, toprağı, yazı, kışı, gecesi, gündüzü hep insanın ihtiyacını karşılayacak özellikte yaratılmıştır.

Bu durum Allahu Teâlâ'nın birliğine, adalet ve merhametine apaçık delalet etmekte olan, bu ahenk, bu nizam, bu intizam insanlarında yaşantılarında, muamelelerinde hak ve adalet, nizam ve intizam içinde yaşamaları için apaçık bir örnektir.

O güneşi, o havayı, o suyu bila beden yaratıp, kullanmamız için bizim emrimize veren Allah, bizlerinde âdil olmamız için Kur'anı indirmiştir. O Kur'an bize adaleti emreder. Son peygamber olarak Hz. Peygamberi Muhammed'i göndermiştir. Onun hayatı Kur'an'dır. Yaşantısı ile de hâza adalet timsalidir.

İslâm teslimiyet demektir. Şüphesiz Allah'a kayıtsız ve şartsız

teslimiyet imanın önde gelen şartlarındandır. Teslimiyet şüpheden uzak bir iman gereğidir. İman ise tasdiktir, ikrardır. Bu da ancak çok güzel bir amelle olur. Mehmet Akif şu dizeleri ile bunu ne güzel izah etmiştir:

İman o cevherdir ki ilahi ne büyüktür,
İmansız paslı yürek, sineye yüktür.

AYETLERİN İŞİĞİNDA EL-MUKSİT İSMİ ŞERİFİ

Allah (c.c) âdildir. Adaletle davrananları sever. Hucurat suresi 10. ayette: Eğer müminlerden iki grup birbiriyle vuruşursa, hemen aralarını düzeltin. Şayet biri diğerine saldırırsa, Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar saldıran tarafla savaşın. Eğer dönerse, artık aralarını adaletle düzeltin ve âdil olun. Şüphesiz Allah (c.c) âdil davrananları sever.

Yüce Allah (c.c) varlık âlemini öyle yaratmıştır ki, mutlak bir düzen içinde ezelden ebede kadar hiç şaşmayan kanunlarla hareketini sürdürmektedir. Her şey ince ince düşünülmüş, hesap edilmiş, değişmeyen bir kanuna bağlanmıştır. Her olayın bir sebebi, her sebebinde bir planı vardır. Kâinatta sebebi olmayan hiçbir şey yoktur.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Âl-i İmrân suresi 19-21. ayetleri ile ilgili olarak Kurtubi ve diğer büyük müfessirlerimiz şu yorumu getirmişlerdir. **“İslâm hakka teslim olmaktır. Teslimiyet ise şüpheden uzak bir iman gereğidir. İman tasdik etmektir. Tasdik ikrar demektir. İkrar gereğini yerine getirmektir. Bu da ancak güzel bir amel sayesinde olur.”**

İmanı olup da ameli olmayan, yani biliyor ama yapmıyor. Bu kanatsız kuş benzer, kuşu kuş yapan kanadıdır. O bu kanat sayesinde uçar, yoksa uçamaz. İşte amelsiz imanda olmaz, olursa kanatsız kuş gibi uçamaz.

Yine İmam Gazali imanı şöyle açıklıyor: **“İman bir ağaç gövde-**

sine benzer, o gövdeyi kökler ayakta tutar ve onlar sayesinde gıdasını alır. Gıdasını alan ağaçta büyür, dallanır, yapraklanır ve meyvesini verir. İşte imanda meyve veren bir ağaç gibidir.”

Beydavi Allah'ın hükümlerine uymayanları şu üç grupta müta-laa ediyor:

Kâfirler: Allah'ın hükmüne uymayıp başka hükümlere uyanlar ve inkâr edenlerdir.

Zalimler: Allah'ın hükmüne aykırı hareket ederek hüküm verenlerdir.

Fasıklar: Allah'ın hükmünün dışına çıkmış, dolayısıyla Allah'ın buyruklarına karşı gelmiş kimselerdir. Sonunda Beydavi şu yorumu getiriyor: **“Kâfirler hükmünün Müslümanlara, zalimler hükmünün Yahudilere, fasıklar hükmünün de Hıristiyanlara ait olduğunu söylenebilir”** (Beydavi, Envarüt Tenzil c.2 s. 292-293).

İmam-ı Gazali'de Muksit ismini “Mazlumun hakkını alan” şeklinde yorumlamıştır. Allah âdildir, adaleti sever ve adaletli davranır. Bunun en mükemmel şeklinin ise önce mazlumun kendisinde bulunan hakkını vermek, ardından da başkaların da olan hakkını alıp ona teslim etmektir.

Şairin dediği gibi:

Alma mazlumun ahını,

Çıkar aheste, aheste.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-MUKSİT ESMASI

Ayetlerde buyrulduğu üzere Allah (c.c) âdil olanları sevdiği gibi yüce peygamber efendimizde (s.a.v) adaletli olanları çok severdi. Bunu da pek çok Hadislerinde methetmiştir.

Ebu Hureyre'den nakledildiğine göre, yüce peygamberimiz bir Hadiste şöyle buyurmuşlardır: **“Allah (c.c) kendi gölgesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı günde şu sınıf insanları gölgelendirir.”**

1.Âdil devlet başkanı, Müslümanların işleriyle meşgul olurken adaletli davranan,

2.Allah'a ibadetle gününü geçiren genç,

3.Kalbi mescide bağlı olan kişi,

4.Allah için birbirini seven ve bu sevgi ile bir araya gelen ve bu sevgi ile birbirinden ayrılan iki kişi.

5.Gerek verdikleri hükümlerde, gerek aile fertleri hakkında ve gerekse üzerine aldıkları işlerde âdil davrananlar.

Yine İbn. Abbas'dan (r.a) nakledilen bir Hadiste Resulullah'ın şöyle buyurduğu rivayet olunur.

“Adaletli devlet başkanının bir günü altmış sene (NÂFİ'le) ibadetten daha hayırlıdır.”

EL-MUKSIT İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allah'ın (c.c) bu ismi şerifinden nasibini alanlar, işlerinde adaletli olarak hareket ederler, sözleri doğrudur, fikirleri müspettir, hiçbir zaman ifrat ve tefride kapılmazlar, her şeyi itidalle karşılarlar. Onların fikirleri ne ise zikirleri de odur. Özü sözüne, sözü özüne uygun kimselerdir. Mevlana bunu ne güzel dile getiriyor: **“Ya olduğun gibi görün, ya da görüldüğün gibi ol.”**

İşi sözüne, sözü işine, fikri ise hiçbirine uymayan bir insan samimi değildir.

Allah âdildir, kullarının da âdil olarak hareket etmesini ister.

Bu ismi şerif hükmünü kendine örnek tutanlar, kendilerine yapılmamasını istemedikleri şeyleri, kendileri de başkasına yapmazlar.

El-Muksit olan yüce Rabbim, bizlere daima adaletli olmamızı ve bu ismi celilinin verdiği mana ile hayatımızı idame ettirmeyi bizlere nasip etsin inşallah.

ŞİİR**BİR ÜMİD DAHA VAR**

Türlü kirlî işlerden
Günahlardan karardım
Katran rengini aldım
Yeis olmaz rahmetten

Bin ok yedim nefisten
Kevgire döndü ruhum
Kanlı gözyaşı sundum
İki damla özümnden,

Tövbe O'na merdiven
Nefis deve hörgücü
Nasıl taşır bu göçü
Pür günahlı bir beden.

Gaye tuttum öteden
Koştum da varamadım
Çatladı kaldı atım
Sonsuzluk seferinden.

Bir ses gelir gaibten
Bu sefili götürün
Günahların süpürün
Cennetin kevserinden

Ona bu ikram neden
Şaytana uyup durdu
Tutkulara tutuldu
Kalmıştı seferinden

Nida yine Rahim'den
Günahkâr aciz kulum
Kutlu Nebi yolunun
Tutmuştu eteğinden

Mustafa AKÇAY

DİNİ HİKÂYE ALLAH GÖRÜR

Allah Muksit'tir. Adaletle hükmeder, herkesin hakkını kendine teslim eder.

Meşayıhtan Cüneyd-i Bağdadî (k.s.) bir kış gününde Bağdat CÂMİ'lerinin önünde bir mecûsînin kuşlara yem dağıttığını görüp ona:

-Sen hayır yapıyorum diye kendini boşuna aldatıyorsun. Allah ewelâ imanı farz kılmış, geri kalan hayır-hasenatı ondan sonra emretmiştir. İman etmedikçe senin bu yaptığın iyilik Allah indinde makbule geçmez, dedi.

Hazreti Cüneyd'in bu sözlerine mecûsînin cevabı şöyle oldu:

-Ben de biliyorum kabul olunmayacağını. Fakat Allah bu yaptığımı görmez, bilmez mi? dedi. Cüneyd (k.s.):

-Elbette görür ve bilir, deyince, mecûsî:

-Öyleyse o da bana yeter, deyip kendi bildiğine devam etti. Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri bundan sonrasını kendisi şöyle anlatıyor:

-Aradan zaman geçti. Ka'be-i Muazzama'yı çok arzulamıştım. Hac mevsiminde Mescid-i Haram'a gelip tavaf etmekte idim. Bu esnada, bir adamın ellerini açmış Allah'a yalvarmakta olduğunu, hatta gözlerinden sel gibi yaşlar akıttığını gördüm. İyice dikkat ettim, o zat karlı bir havada kuşlara yem veren mecûsî idi. Tavaf-tan sonra yanına yaklaşım hemen kollarından yakaladım. Mecûsî beni tanımişti.

-İşte Allah gördü ve bildi, deyip hayretle yüzüme bakarak: **"Al-lahu Ehad, Resûlühû Ahmed,"** dedi ve ruhunu gözümün önünde orada teslim etti.

O anda bana Allah tarafından şöyle ilham olundu:

-Ya Cüneyd! Sen Beytimi arzu ederek geldin ona kavuştun. O ise beni arzu ederek geldi bana kavuştu.

Bir mecûsînin mübarek bir ayda Allah rızası için hayırda bulunması onun ahirete imanla gitmesine vesile olmuştu. Allah cümlemizin sonunu hayır eyleye!

Dini Hikâyeler

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, bu isimlerinle yolumuzu aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır, bu der-simizde El-Muksit ismi celiline misafir geldik, kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Bütün şükürler, hamdler sanadır. Sen yerin, göğün ve onlarda bulunan her şeyin sahibi ve nurusun. Hamd daima sanadır.

Allah'ım! Bütün mevcudiyetimizle sana teslim olduk, sana inandık, sana yöneldik, tövbe ettik, senin emrettiğin yolda yürümeye çalıştık, seni hakem edindik, gelmiş, gelecek, gizli ve açık günahlarımızı bağışla Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Sen bizim ilahımızsın, bizler senin kullarınız, senden başka ilah olmadığına, senin gönderdiğin hak kitaplara, peygamberlere, ahiretine, meleklerine tayin ettiğin kadere inandık, iman ettik, tek dileğimiz kusurlarımızın affı ve senin kulluğuna talip olmaktır, kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Gökleri ve yeri yaratan, adaletle hükmeden, herkesin hakkını herkese veren, mazlumun ahını zalimden alan El-Muksit(c.c) olan Allah'ım! Şerhilerin şerrinden, belalılardan belasından, şeytan ve şeytana benzer insanları bize musallat olmalarından sana sığınırız, muhafaza buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizi nefsimize uydurup da nefsimizin esiri yapma, kalbimizi karatma, muhannetin kapısı güçtür, bizi muhannete muhtaç bırakma, hayırlı sıhhatler, hayırlı kazançlar nasip et Yâ Rabbî!

Yüceler yücesi Allah'ım! Dünyada iken evlialık makamına erişenlerden et, Cennette cemalini görenlerden et. Sıratı kuş gibi uçarak geçenlerden et. Beratı sağ elinden alanlardan et. Kendine layık kul, iki cihan selveri peygamberimize ümmet olanlar et, Allah'ım!

Yâ Rabbî! Kalplerimize yerleştirdiğin muhabbet, âlemlere sevgili kıldığın Muhammet (s.a.v) hürmetine, gecelerde duaya duran, seherde alnını secdeye koyan, huzurunda damla, damla eriyen mübarek kullarının arasında olmayı bizlere de nasip et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Bu dersimizde Muksit ismi celiline misafir olduk, onunla birlikte 99 isminle sana yalvardık, ellerimizi açtık, boynumuzu büktük, tövbe ettik. Yaptığımız bütün günahları affederek, yüzümüzü kara bırakma Yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerhlerin defi, vatan ve milletimizin selameti, çoluk çocuğumuzun afiyeti ve dualarımızın kabulü için el Fatiha. ÂMİN.

EL-CÂMI'
(C.C)

Câmi', istediğini, istediği yerde toplayan anlamına gelmektedir.

Bütün övgüleri ve erdemleri zatında topladığı gibi, evrendeki bütün varlıkları toplayıp, tam bir ahenk içinde düzenleyendir. Aynı zamanda bütün mahlûkatı hesaba çekmek üzere kıyamette, o mahşer gününde bir araya getirip toplayandır.

Allahu Teâlâ vücutlarımızın çürüyerek suya, havaya, toprağa dağılmış olan zerrelerini tekrar birleştirerek, bedenlerimizi yeni baştan tekrar yaratacaktır.

Dünya âleminde milyarlarca insanın sayısı hesap edilemeyecek kadar zerreleri birbirine karıştığını düşünerek bunların tek bir emirle tekrar herkesin kendi bünyesinde toplanması ancak Allah'ın El-Câmi' ismi celilinin sırrında gizlidir. Bu güç, bu kuvvet, bu kudret yalnız ve yalnız yüce Allah'a mahsustur. Yalnız O'nun tek bir emrine bakmaktadır. Nasıl ol emri ile dünya olmuşsa, toplanın, birleşin, bir araya gelin, cem olun emri ile de bu toplanmalar meydana gelir.

Allahu Teâlâ insanoğlunun bu mevcut bedenini, içinde sayısı hesaplanmayacak kadar çok olan hücreleri, zerreleri bir araya getirerek oluşturmuştur. Bunların her biri, bir fabrika gibi işler. Her birinin ayrı bir görevi vardır. O görevini eksiksiz yerine getirir. Onların birinin noksanlığı veya fazlalığı insanın yaşayış düzenini bozar, hatta yaşamasını imkânsız hale getirir.

Mülk Allah'ındır ve Allah'ın kudreti, mülkünün her noktasında aynı kuvvetle müessirdir, O hâkimdir, her şey O'nun iradesiyle dağılır, yine iradesiyle toplanır. Çünkü O Câmi-i Zül Celâl'dir.

Sanadır cümle övgüler, senindir yüce erdem,
Toplayıp ahenk içinde, yaşatırsın kulu her dem.

S.KAPLAN

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-CÂMÎ' İSMİ ŞERİFİ

CÂMÎ' yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Âl-i İmrân suresi 9. ayetinde şöyle zikretmektedir.

“Rabbimiz sn geleceğinden şüphe olmayan bir günde insanları toplayacaksınız. Allah sözünden dönmez.”

Yine CÂMÎ' (cem) Nisa suresi 140. ayetin son cümlesinde şöyle geçmektedir.

“Doğrusu Allah münafıkların ve kâfirlerin tamamını Cehennemde toplayacaktır.”

Yani yukarıdaki ayetlerin tetkikinden de anlaşılacağı üzere, bize şu mesaj verilmektedir. Yüce Allah (c.c) ölüp yok olan maddi varlıklar, gözle görünemeyecek hale gelen insanları ahiret hayatında bedenlerinin aslı unsurlarını bir araya getirmek, toparlamak suretiyle yeniden canlandıracaktır. Onları hesaba çekmek ve aralarındaki anlaşmazlıkları gidermek için huzurunda toplayacak ve sonunda müminler Cennete, günahları ağır basanlarda Cehenneme gidecektir.

“Ya Rabbi! Senin vaadin haktır. Sen vaadinden dönmezsın.”(Âl-i İmrân 9)

Bu ayetlerde inkârcılara dikkatimiz çekilmektedir. İnkârcıların tek gayesi, midesini helal ve haram demeyip dolduran, sanki dünyaya geliş maksadının şehvet ve şöhret olduğuna inanarak yaşantısını ona göre dizayn edenler olduğunun altı çizilmektedir. İmanı zayıf olan kimselerde bu gibi insanların yaşantılarına imrenip, onların yaşantılarını taklit etmeye çalışsınlardır.

Bu zavallılar, dinsizliği inkârcılığı adeta moda imiş gibi sanıp, her fırsatta din aleyhinde konuşma yapmayı bir maharet gibi lanse ederler. İşte yüce Allah (c.c) onlara hitaben bu ayeti indiriyor ve diyor ki: **“Allah (c.c) münafıklarla, kâfirlerin hepsini Cehennemde toplayıp bir araya getirecektir.”** Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Maide suresi 109. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“Allah**

(c.c) peygamberleri topladığı gün size ne cevap verildi? Diye sorar. Onlar bizim bir bilgimiz yoktur, doğrusu görünmeyenleri bilen ancak sensin derler.” Bu kıyamet gününde kendilerine sorulan bu suale peygamberler aldıkları terbiye gereği, biz bilmeyiz, ne karar verilecekse bunu ancak sen verirsin, der.

Kıyamet gününde bütün insanlar, büyük hesap gününde Arasat meydanında toplanacaktır. Bu yeniden dirilme gününde, mahkeme-i kübrada herkes toplanacak, muhakeme edilerek yaptığı, yapamadığı her şeyin sualini verecektir. Bu hesap meydanında hiç kimseye hak etmediği ceza verilmeyecek ve hiç kimseye zerre kadar haksızlık yapılmayacaktır. İşte yukarıda bahsettiğimiz bu ayetle bu imtihan yeri ve bu imtihanda sorulacak sualler bizlere ölmeden ewel duyuruyor ki dünya yaşantımızda, la-yüsel değilsiniz, bir gün hesaba çekileceksiniz, dünya yaşantınızı ona göre ayarlayın, yoksa son pişmanlık fayda etmez, deniliyor.

Tegabün suresi 9. ayette buyruluyor ki: **“Toplanma günü için sizi bir araya getirdiği zaman, işte o aldananın ortaya çıkacağı gündür. Kim Allah’a inanmış ve yararlı bir iş yapmışsa, Allah onun kötülüklerini örter, onun içinde ebedi kalacağı ve altından ırmaklar akan Cennetlere koyar. İşte büyük kurtuluş budur.”**

Üryan geldim gene üryan giderim
Imemeğe elde fermanım mı var
Azrail gelmiş de can talep eder
Benim can vermeğe dermanım mı var

Er isen erliğin meydana getir
Kadir Mevla'm noksanımı sen yetir
Bana derler gam yükünü sen götür
Benim yük götürür dermanım mı var

Karacaoğlan

Yâ Rabbî! Sen CÂMÎ''sin. Sen bizleri yeniden, baştan yaratacağın o haşir gününde amel defterini sağ elinden almak üzere toplanan kullarından et inşaallah.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL-CÂMÎ' ESMASI

Konevi hazretlerine göre El-Câmi' varlığı ile bütün mevcutları kendinde toplayan demektir.

CÂMÎ' isminin en büyük özelliği sürekli toplamaktır. **“Üç kişilik bir grup yoktur ki dördüncüsü o olmasın. Beş kişilik bir topluluk olsun ki, altıncısı o olmasın.”**(Mücadele suresi 7. ayet)

Yani yüce Allah (c.c) beraberlik hükmüyle ben her şeyle beraberim. O hâlde CÂMÎ', hem çokluğun, hem de o çoklukta birliğinin ismidir. İkiyi üç yapan birdir, dördü beş yapan yine birdir, bu son-suza kadar böyle gider.

Nisa suresi 140. ayet **“Allah, muhakkak ki münafıkları da kâfirleri de Cehennemde toptan bir araya getirecek olmandır.”**

Hazreti Ayşe vâlidemizden rivayet edildiğine göre Resulullah bu ayetle ilgili olarak şöyle buyurmuşlardır. **“Kur'an mevzuunda mücadele edenleri gördüğünüzde bilin ki bu ayette bahsedilen onlardır ve onlardan sakının.”** İşte İslâm'da ortaya çıkarılan ilk fitne hariciler fitnesidir. Hareket noktası ise hep dünyalıklar iledir.

Şöyle ki Resulullah (s.a.v) Huneyn Gazvesi bittikten sonra elde edilen ganimetleri taksim ederken bu taksim sırasında adaletli davranmamıştır. Hemen arkasından konuşup, dedikodu etmeye başlamışlardır. Hatta içlerinden birisi Zü'l Hüveysıra, adaletli davranmadın, adaletli ol diye seslenince, Allah Resulü ona şöyle cevap verdi. **“Âdil olmadıysam yazık bana, Allah bana bütün yer-yüzü halkı için güveniyor da, sen mi güvenmiyorsun?”** diye bu-yurdular. Bu cevabı duyunca adam bırakıp gitti. Bunu işiten Hz. Ömer adamı öldürmek için Resulullah'tan izin isteyince, Resulul-

lah müsaade etmedi, bırakın gitsin, dedi. Bunun arkasından da şöyle buyurdu: **“Onun neslinden öyle bir kavim çıkacak ki, onlarla namaz kılmak, oruç tutmak, Kur’an okumak istemeyeceksiniz. Okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkacaklardır.”** Sonra Resulullah (s.a.v): **“Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacak, onlardan biri hariç, hepsi Cehennemliktir.”** diye buyurdular. O bir hariç olanlar kimlerdir, hangi fırkadandır? Ey Allah’ın Resülü sorusu üzerine de **“Benim ve ashabımın hali üzere olanlar.”** diye cevaplandırdı.

Yine Hz. Ayşe’den rivayet edilen bir Hadiste Resulullah’ın şöyle buyurduğu ifade edilmektedir: **“Kim şu dinimizde olmayan bir şeyi ihdas ederse (uydurursa) o reddedilir.”** (Kabul edilmez) (Buhari Müslim C.1 s.105)

CÂMÎ’ aynı zamanda İslâm’ın mabedi, ibadet yeri, ibadet edilmek için toplanılan ulvi bir makamdır. Bunun için CÂMÎ’ yaptırmak çok sevaptır, çok faziletli bir iştir. Resulullah’ın bu konuya dair bir Hadisini Osman b. Affan (r.a) şöyle nakletmiştir: **“Allah rızasını kazanmak amacıyla bir kimse bir CÂMÎ’ yaparsa, Allah o kimse için Cennette bir köşk yapar.”**

EL-CÂMÎ’ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allah’ın CÂMÎ’ ismi celilini bilen bir insan, kendisini toparlayıp, aklını başına alıp Rabbine ibadet edip, yarın mahşer gününde Yüce Rabbinin huzurunda toplanınca veremeyeceği bir cevabın cürümünü dünyada işlememeye gayret etmelidir.

Azalarını dikkatle kullanmalı, edep kurallarına hakkıyla riayet etmelidir. Eskiler bu konuda şöyle demişlerdir: **“Üstün ahlaklı ve güzel davranışları kendinde toplayan, başkasını kendine tercih eden CÂMÎ’ sıfatını kazanmıştır.”** (Kurtubi 1/480-481).

Marifette ve ahlakta kemale erip, sirette güzelleşen bir kimse El-Câmi’dir. İşte böyle kimselere halk arasında kalbinin güzelliği yüzüne vurmuş, derle.

Yâ Rabbî! Malum sana gönlümdeki emelim,
Yöneldim dergâhına, açıktır sana elim.

S.KAPLAN

Yâ Rabbî! Bizleri bu ismi celilinin verdiği manadan nasibini alarak Cennette cemalini görmek üzere toplanan Muhammet (s.a.v) ümmetinden etmeyi bizlere nasip et.

ŞİİR

HEP İKİLİK, BİRLİK İÇİN

Hep ikilik, birlik için,
Bak iki göz, bir görüyor!
Birlik ise, dirlik için,
Bak iki göz, bir görüyor!

Ruh ve ceset, arş ve felek,
İns ve peri, cin ve melek!
Birlik için hep bu emek,
Bak iki göz, bir görüyor!

Şirkten eyle hazer,
Vaktini boş etme güzer!
Âleme bir eyle nazar,
Bak iki göz, bir görüyor!

Sen de seni, sen de seni
Bil ki budur **“Allemenî!”**
Birliğe gör can ve teni,
Bak iki göz, bir görüyor!

Amak-ı Hayal

Allemenî: Allem olan Allah'ın 99 isminden biridir.

DİNİ HİKÂYE

EBU MUALLÂK'IN KISSASI

Enes b. Malik anlatıyor: Ashab-ı Resulullah'tan, Ebu Muallâk adlı bir zat vardı. Ebu Muallâk, ticari ortaklık kuran, dürüst ve muttaki biriydi. Bir gün, yola çıkmıştı. Karşısına silahlı bir haydut çıkıverdi. Haydut: **"Neyin varsa çıkar, seni öldüreceğim!"** dedi. Ebu Muallâk: **"Amacın mal ise al götür hepsini."** dedi. Bu kez haydut: **"Hayır, ben yalnızca senin canını istiyorum!"** deyince Ebu Muallâk: **"Bana izin ver de bir namaz kılayım."** dedi. Haydut: **"İstedığın kadar namaz kılabilirsin!"** dedi. Ebu Muallâk, namazını tamamladıktan sonra Rabbine teveccüh ederek üç kere şöyle niyaz etti:

"Ey kalplerin mahbubu ve sevgilisi, ey büyük arşın sahibi, ey dilediğini yapan Allah'ım! Ulaşlamayan izzet ve şerefın, olağanüstü saltanatın ve arşını ihata eden nurunun yüzü suyu hürmetine, beni şu hırsızın ve haydudun şerrinden muhafaza etmeni diliyorum. Ey darda kalanların imdadına yetişen Allah'ım! Yetiş imdadıma, kurtar beni!"

Ebu Muallâk duasını bitirir bitirmez, elindeki mızrağı kulağının hizasında tutan bir atlı çıkageldi. Süvari o haydudu yakaladı, öldürdü ve Ebu Muallâk'a döndü. Ebu Muallâk: **"Sen kimsin, kimsin sen; yoksa Allah senin vesilenle mi beni bu hayduttan kurtardı?"** dedi. Süvari şöyle cevap verdi:

"Ben, dördüncü kat semadanım. Sen ilk duanı yapınca, semanın kapılarının çatırdadığını duydum. İkinci dua ettiğinde, gök sakinlerinin arbedesini işittim. Üçüncü kere dua ettiğini duyunca, 'Zorda kalan biri dua ediyor.' denildi. Bunu duyduktan sonra Cenab-ı Allah'tan, beni o zalim adamı öldürmeye memur etmesini niyaz ettim. Allahu Teâlâ da, isteğime: 'Bilesin ki; abdest alıp dört rekât namaz kılan ve bu duayı yapanlara darda kalsa da kalmasa da yardım ederim.' buyurdu."

Hayatu's-Sahabe

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen o güzel isimlerin ile bizi aydınlatmazsan ruhumuz karanlıkta kalır, 99 ismine layık kıl bizleri.

Yâ Rabbî! Sen CÂMÎ'(c.c)'sun. Sen bizi bir damla sudan yarattın, sonra eti kemiğe büründürüp dünyalı yaptın, sonra toprak olduk, şimdi bizleri bütün zerelerimiz toplayıp, tekrar huzuruna getirdin. Yüceler yücesi Allah'ım! Amel defterini sağ elinden alacak olan kullarının topluluğuna bizleri de dâhil et.

Yâ Rabbî! Sen CÂMÎ'(c.c)'sun. Yaptıklarımızdan da, yapamadıklarımızdan da senin haberin var. İlk haber sana gelir, senin haberin olmadan, güneş doğmaz, yağmur yağmaz, gül açmaz, hepsi sende toplanır. Cennete, ismin ile beraber ismini yazdığın Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) hatırına, toplam günahlarımız için, tövbe ettik, af diledik, günahlarımızı bağışla Yâ Rabbî!

Ey izzeti, azameti zatına mahsus olan, gayb ve varlık âleminin sahibi, ölmeyen canlı olan, Hay olan Rabbim, yalnız sana inanır, yalnız dayanır, yalnız sana secde eder, yalnız senden isteriz, işte şimdide açtık günahkâr ellerimizi toplam işlediğimiz günahlardan pişman olduk, af diliyoruz, affımızı kabul buyur Yâ Rabbî!

Ey karşılığı bulunmaz iyilikleri bize nasip eden, her türlü noksan ve kusurdan münezzehe olan Allah'ım! Senden başka ilah yok ki bize imdat etsin, senden el aman diliyoruz, Cehenneminin narından çok korkuyoruz, bizi azabına affına mazhar et. Yarın huzurunda toplanıp, sorgu sual ettiğinde terazimizin sevap tarafını yükselterek, huzurunda bizi sevindir Yâ Rabbî!

Allah'ım! Dünyada gönderdiğin Kur'ana ve gönderdiğin Resulullah'ın emirlerine elimizden geldiği kadar uymaya çalıştık, azımızı çoğa tut, bizleri kendine layık kul, Muhammed'e (s.a.v) layık ümmet etmeyi bizlere nasip et, Yâ Rabbî! Dünyada dünya, ahirette ahiret nimetlerinden bizleri mahrum etme.

Hayırların celbi, şerhlerin defî devletimizin payidar olması için çoluk çocuğumuzun kendisine, ailesine ve milletine faydalı evlatlar olması için, bugün CÂMÎ' ismi celiline misafir olduk, misafirliğimizi kabul buyurarak bizleri sevindir, Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-ĠANIYY
(C.C)

Ğaniyy, hiçbir şeye muhtaç olmayan, kendi dışında her şeyin ona muhtaç olduğu yüce varlık anlamına gelmektedir.

Allah'ın Ğaniyy olması; zat ve sıfatları itibarıyla başkasından müstağni olması anlamındadır. Gerek zat ve sıfatlarında, gerek işlerinde hiçbir zaman, hiçbir surette, hiçbir şeye muhtaç olmayan, bunun yanında her şeyin kendisine muhtaç olduğu tek zengin O'dur.

Allah'ın, başkasının kendisine ibadet etmesine de ihtiyacı yoktur. İnsanların O'na inanıp ibadet etmelerinin kendisine bir yararı olmadığı gibi, inanmayanların, itaat etmeyenlerin de kendisine bir zararı yoktur. Allah rahmet sahibidir, Allah Ğaniyy'dir.

Kula yakışan, Rabbini iyi tanıması, O'na muhtaç olduğunu hiç hatırdan çıkarmaması, bütün arzu ve ihtiyaçlarında O'na yönelmesidir.

Öyle Gani, öyle zengindir ki ilk yaratıldan son yaratılana kadar bütün insanlar, genişçe bir yerde toplansa ve O'ndan her biri bir takım isteklerde bulunarak bir şeyler isteseler, bu isteklerinin hepsini yerine getirmesi ve bunlar ne kadar olursa olsun O'nun deryasından bir damla dahi eksilmez. Çünkü O'nun zenginliği zatından gelmektedir. Bakınız İbn Kayyim, Tariku-l Hicreteyn'de buyuruyor ki: **“Muhtaçlık, benim ebedi olan zati bir vasfımdır. Gınanın (zenginliğin), onun ebedi olan zati bir vasfı olduğu gibi.”**

Kulun Rabbine muhtaç olması bu muhtaçlığı gerektiren bir nedenden dolayı değil, bizatihi varlığının bir gereğidir. Onun içindir ulema diyor ki: Allahu Teâlâ'nın gani olması, gani olmasını gerektiren bir nedenden dolayı değil, kendi zatının bir gereğidir. O öyle bir Allah'tır ki inanan ve inanmayan kullarını Rahman ve Rahim sıfatıyla kucaklar. Bazen günahkâr olsun, mümin olsun, onları yumuşak ifadelerle azarlar, onları uyarır. Bununla birlikte onların birçok hata ve kusurlarını bağışlar. Onları bazı sıkıntılardan, bazı

belalardan korur ve muhafaza eder. Hiçbir zaman onları aç ve açıkta bırakmaz, her türlü nimetleri onların emrine verir. Çünkü O İbn Kayyım'ın dediği gibi **“Ne güzel Mevla ve ne güzel yardımcıdır.”**

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-ĞANIYY İSMİ ŞERİFİ

Ğaniyy ismi ve sıfatı yüce ki kitabımız Kur'an-ı Kerim'de yedi yerde Allah (c.c) için kullanılmıştır. Allah'ın Ğaniyy olması, zat ve sıfatları itibarıyla başkasından müstağni olması anlamındadır. Gerek zat ve gerekse sıfatında, gerek işlerinde hiçbir zaman, hiçbir surete, hiçbir şeye muhtaç olmayan, bunun yanında her şeyin kendisine muhtaç olduğu tek zengin O'dur.

Allah'ın bizim ibadetlerimize bir ihtiyacı yoktur. Kur'an-ı Kerim bunu gayet açık bir şekilde ifade etmektedir. Hac suresi 37. ayette **“O'nun rızası için kesilen kurbanlık hayvanların ne etleri, ne kanları Allah'a ulaşmaz. O'na ancak sizin takvanız ulaşır.”** buyrulmuştur.

Kula yaraşanı Rabbini bu şekilde tanıması, her zaman, her yerde O'na muhtaç olduğunu hatırlından çıkarmaması, bütün arzu ve ihtiyaçlarından O'na yönelmesidir.

Yüce Allah (c.c) kendisini mükâfatlandırınlar veya kendisine bir zararları dokunmasın diye kullarına ihsanda bulunmaz. Onu için şöyle buyuruyor: **“Sizler asla bana zarar verecek bir dereceye ulaşamazsınız ki bana zarar veresiniz. Ve keza sizler asla bana fayda verecek bir dereceye ulaşamazsınız ki bana fayda veresiniz.”** Çünkü ben, siz hidayet istediğiniz zaman size hidayet ettiğimde, sizi doyurmamı istediğinizde sizi doyurduğumda, sizi giydirmeyi istediğinizde sizi giydirdiğimde, susayıp su istediğinizde susuzluğunuzu giderdiğimde, düşmanlarınızdan kurtulmayı istediğinizde düşmanınızı sizden uzaklaştırdığımda, bağışlanmanızı istediğinizde sizi bağışladığımda sizden herhangi bir menfaat talep edecek de-

ğilim. Çünkü ben El- Ğaniyy ve El-Hamîd'im. Sizin böyle bir gücünüz yoktur ve asla böyle bir güce de sahip olamazsınız.

Yüce Allah (c.c) ulvi kitabımız Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde Ğaniyy ismi şerifine dikkatimizi çekmiştir. Örneğin Ankebud suresi 6. ayette şöyle buyurmuştur: **"Şüphesiz Allah âlemlerden müstağnidir."** Yani Allah (c.c) âlemlere muhtaç değildir. Öyleyse kullarını yaratan Allah kullarının itaatine ve cihat etmelerine hiçbir zaman ihtiyacı yoktur. Ancak yüce Allah (c.c) itaati ve cihadı onlara lütufta bulunmak, bol mükâfat kazanmalarını sağlamak için emretmiştir. Bazı tefsir âlimleri bu konuya şöyle bir tefsir getirmişlerdir: **"Kim (Allah yolunda) cihat ederse ancak kendisi için cihat etmiş olur."** Yani kim ne yaparsa, yine kendisi için yapmış olur. Çünkü Allah'ın onların ibadetlerine, hayır işlemelerine ihtiyacı yoktur. Çünkü Allah kullarının yapmış olduğu bütün amellerden müstağnidir.

Şayet yüce Allah (c.c) müminleri imtihana tabi tutuyorsa, onları zorluklarla, meşakkatlerle, nefisleri ile mücadeleye zorluyorsa, bu kendilerinin iyiliği içindir. Bu fiilleri onların ahirette kurtuluşlarına sebebiyet verir.

Asıl cihat: **"Nefis ve nefsi tutkular için yapılan mücadeledir."** (Ankebut 6)

Yoksa farzı mahal Hasan Efendinin namazı, Mehmet Efendinin orucu, Ali Efendinin haccından yüce Allah'ın istifade etmesi veyahut bu kullarının bu ibadetleri yapmamasından Allah'ın zarar görmesi imkânsızdır, açık seçik olarak bilinir.

Allah'a iman edip, onun verdiği nimetlere şükrederseniz, o bundan hoşnut olur. Üzerinizdeki nimetleri artırır, bu nimetlere şükretmeyip onun emirlerine karşı gelerseniz nimetleri alır ve azabı çok elim olur.

Hülasa edecek olursak Ğaniyy olan Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. O tahmin ve tahayyül edilemeyecek şekilde zengindir. Kul

ise daima Allah'a muhtaçtır, onun verdiği sağlığa, sıhhat, havasına, suyuna, yiyeceğine, giyeceğine daima muhtaçtır.

Yüce Allah'ın kullarından istediği, yaratıcısına yakışır şekilde kulluk etmesidir. O da buna karşılık lütuf ve yardımıyla, onları rahmet ve keremine nail kılmak ister. Onlar ise her zaman zayıf, her zaman güçsüz ve her zaman muhtaçtırlar.

Bakınız bir şairimiz Allah'a her an, her zaman muhtaç olduğumuzu ne güzel dile getiriyor:

Olmaya devlet cihanda

Bir nefes sıhhat gibi

Yâ Rabbî! Bizleri Ğaniyy isminin lütfünden mahrum bırakma.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- ĞANIYY ESMASI

Hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah (c.c) âlemlerden müstağni (ihtiyacı olmayan) oluşunu bir kutsi Hadiste şöyle ifade buyuruyor:

“Ey kullarım! Ben kendi nefsimde zulmü haram kıldım ve onu sizin aranızda da haram kıldım.”

Ey kullarım! Sizin dünyaya ilk gelenleriniz ve sonra gelenleriniz, beşer cinsinden olanlarınız ve cinler, tümünüz, içinizden en muttaki olan bir kimsenin kalbinden daha muttaki bir kalbe sahip olmanız bu benim hükmüme hiçbir şey katmaz.

“Ey kullarım! Dünyaya ilk gelenlerinizden, en son geleninize kadar hepinizin, insanların ve cinlerin hepsinin kalbi, içinizden en günahkâr olanın kalbi gibi olsa, bu benim mülkümde hiçbir şey eksiltmez.” Hadisin sonu şöyle bitiyor: **“Herhangi bir kimse bir iyilikle karşılaşsa Allah'a hamd etsin. Bundan başka bir şeyle karşılaşsa sadece kendi nefsinin kınasın.”** (Müslim ve Tirmizi)

Yine İbn Mesud'dan (r.a) nakledilen bir Hadiste Resulullah'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir.

Şu iki kimseyi gıpta edilmeye layık görmüşümdür.

1. Allah'ın kendisine mal verip, iyi işlere harcamaya muvaffak kıldığı kimselerdir.

2. Allah'ın kendisine hikmet (Kur'an ve sünnet) verip de onunla hükmeden ve öğreten kimselerdir. (Buhari, Müslim).

Yine başka bir Hadisi şerifte Resulullah'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmektedir:

“Allah'ın katında en değerli ve en mükemmel olan varlık, O'na eksiksiz bir şekilde ibadet eden, O'na muhtaçlığını hiçbir zaman unutmayan, daima Rabbine muhtaç olduğunu düşünen, bir an bir olsa O'ndan ayrılmayı, O'na yüz çevirmeyendir.” (İbni Mace)

Bu konumuzu Kuşeyri'nin şu veciz duası ile noktalayalım:

“Allah'ım! Beni dilediğin gibi cezalandır, ancak (cemalini temaşaya MÂNİ' olan perde ve) hicap cezası ile cezalandırma.”

EL- ĞANIYY İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Mümin bir kul iyi bilmeli ki mahlûkat içinde Allah'a ihtiyacı olan en çok insanlardır. İnsanların sosyal yaşantıları içinde maddi ve ruhi o kadar ihtiyaçları vardır ki, bunları tatmin etmek Allah'tan başkasının yapacağı iş değildir. Yüce Allah (c.c) kendi yarattığı insanların her türlü ihtiyaçlarını bildiği için bu ihtiyaçlara göre ahkâm tesis etmiştir.

Mümin şunu da iyi bilmelidir ki, gerek zat ve sıfatlarında gerek işlerinde hiçbir şeye muhtaç olmayan, bununla beraber her şeyin kendisine muhtaç olduğu tek (Ğaniyy), tek zengin O'dur. Allah'ın (c.c) hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. Allah'a kulluk vazifesi yaparken bunun bir Allah (c.c) emri olduğunu, kendisine ibadet etmek, bütün emirlere kayıtsız ve şartsız boyun eğmenin bir kulluk vazifesi olduğunun idraki içinde bulunmaktır. Zira yaradan o derdi veren, o derdi bilen, o şifayı, dermanı hazırlayanda O'dur.

Yâ Rabbî! El- Ğaniyy ismine layık bir kul eyle bizleri.

ŞİİR**SANA YÖNELDİM**

Dünya nimetleri, başım döndürdü,
Gönül gözlerime, perde indirdi,
Yüreğimde, ne fenerler söndürdü,
Birer birer yakıp, sana yöneldim

Kimi uykulara, derince dalmış,
Kimisi kararsız, ortada kalmış,
Kimi, seni arar, kimi de bulmuş,
Bulanlardan oldum, sana yöneldim.

Âlimin ilmini, zalim bilir mi?
Yol sokak bilmeyen, seni bulur mu?
Bilenle bilmeyen, eşit olur mu?
Bilenlerden oldum, sana yöneldim.

Kâbe'de şahlanan, elleri gördüm,
Yalvarıp yakaran, dilleri gördüm,
Önünde durulmaz, selleri gördüm,
Kapıldım sellere, sana yöneldim.

Ne yaralar gördüm, ilâç kâr etmez,
Ne hastalar gördüm, gecesi bitmez,
Yine de; sabreder, isyana gitmez,
Hayran, hayran bakıp, sana yöneldim.

Aylar döner, mevsim döner, yıl döner,
Dünya döner, devran döner, yol döner,
Bir gün gelir, tövbe eder, kul döner,
Döndüm, döne döne, sana yöneldim.

Mahşerde çözüür, diller konuşur,
Diller inkâr etse, eller konuşur,
Göz, kulak, parmaklar, kollar konuşur,
Ben, nice ikrarla, sana yöneldim.

Bunu anlatması, zor gelir dile,
Nedir ki, dünyada çekilen çile,
Kabir azabını, düşünmek bile,
Kuluna yetti de, sana yöneldim.

Şehit kula yüce rütbe vermişsin,
Ayağına hazineler sermişsin,
Dile benden, ne dilersen demişsin,
Nasip eyle deyip, sana yöneldim.

Yıllar geçer, ömür geçer aheste,
İstemem, gözüm yok, altın kafeste,
Bana, bir servet ver, o son nefeste;
İman, diye diye, sana yöneldim.

Cengiz NUMANOĞLU

DİNİ HİKÂYE HÜKÜMDARLIĞIN MÜDDETİ

Behlül Dâna, Bağdat'ta Halife Hârûn Reşit zamanında yaşamış bir Allah dostudur. Hârûn Reşit'le akrabalığı olduğu söylenir. Behlül, uyarılarını insanlara farklı bir şekilde gösterdiği için meczup (yarı deli) olarak anılır. Üzerinden asırlar geçmesine rağmen onun sözleri ve hareketleri bütün canlılığıyla yaşamaktadır.

Bir gün Halife Hârûn Reşit sözlerinden pek hoşlandığı Behlül Dâna'yı görmek ister. Adamlarına Behlül'ü huzuruna getirmelerini emreder. Halifenin adamları, Behlül'ü her yerde aradıkları hâlde

bir türlü bulamazlar. Onu bulmak için şehir içine ve şehrin civarına dağılırlar. Her tarafı ararlar. Behlül'ü Bağdat mezarlığında boş bir kabir içinde uyurken bulurlar. Behlül'ü uyandırıp kendisini halifenin çağırdığını söylerler. Behlül Dâna uykudan uyanınca:

-Behey adamlar! Beni bulunmuş olduğum emirlik mevkiinden indirdiniz, ne hakla bunu bana yaparsınız? der.

Askerler bu sözlere gülüp geçerler. Sonra halifenin huzuruna gelirler. Behlül'ün sözünü halifeye aktarırlar. Hârûn Reşit işin esasını öğrenmek için Behlül'e sorar:

-Adamlarıma seni emirlikten alıkoyduklarını söylemişsin. Kabir içinde nasıl bir emirlik bu?

Behlül Dâna halifenin sorusu üzerine ciddi ciddi anlatmaya başlar:

-Boş bir mezar içinde yatarak derin bir uykuya dalmıştım. Rüyamda hükümdar olmuş, mükellef bir tahtta oturuyordum. Etrafımda bir sürü köle, vezir ve paşalar el pençe divan durmuş, iki dudağımın arasından çıkacak emirleri bekliyorlardı. Ben tam bu saltanat ve ihtişamın tatlı tatlı keyfini sürerken senin adamların ani olarak beni uyandırdılar ve zevkine doyamadığım o güzel makamdan ettiler.

Hârûn Reşit, gülerek şu cevabı verir:

-Hay Allah iyiliğini versin. Rüyadaki hükümdarlığa itibar olur mu?

Behlül, halifenin ağzından bu sözlerin çıkmasını bekliyormuş gibi taşı gediğine koyar:

-Benim hükümdarlığım ile senin hükümdarlığın arasında ne fark var? Ben gözlerimi açınca saltanatımı kaybettim. Sen ise gözlerini kapayınca bu tantanalı saltanat ve hükümdarlığı kaybedeceksin.

Saltanatı hiç bitmeyen yüce bir varlığa kul ol ki yücelesin.

Dini Hikâyeler Kitabı

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen bu güzel isimlerine bizleri aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, El- Ğaniyy ismi celilinden nasibini almış kullarından eyle bizleri.

Yâ Rabbî! Sen Ğaniyy'sin. Herkes fakir, herkes muhtaç sana, sen Ğaniyy'sin yoktur hiçbir ihtiyacın, eşin yok, emsalin yok, benzerin yok, sensin kâinatın tek sahibi, kullarına MUĞNÎ'sin, lütfün çok, merhametin çok, çok Ğaniyy'sin. Ğaniyy esmanın sırlarına vakıf kullarından eyle bizleri.

Allah'ım! Şahitlik ederiz ki; sen kendisinden başka ilah olmayan tek Allah'sın. Sen Ğaniyy'sin, zenginliğin için bir başkasına ihtiyaç olmayan yegâne yaratıcımızsın.

Allah'ım! Sen güç, kuvvet, kudret sahibisin, sen günahları bağışlayansın. Efendimiz Muhammed Mustafa (s.a.v) yüzü gözü hürmetine bizi Cehennem azabından koru, günahlarımızı bağışla, Cennete girmemizi, Cennette cemalini görmemizi bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Ey semaları, yeri göğü ol emri ile yaratan, ey Rahman ve Rahim olan, ey ebedi diri olan, ey mülkünde yegâne söz sahibi olan, herkesin hesabını en iyi bilen, Hannan, Mennan, Varis, Zülcelâl-i vel ikram, Ğaniyy olan Allah'ım! Yarattığın kullarının kalpleri, senin kudretin elindedir. Onlara dilediğin gibi tasarruf edersin, onlara dilediğin gibi hayır verir, istediğinde şerleri onlardan giderirsin. Bizim kalplerimizi de 99 güzel ismin hatırına, kalplerimizi doğru yola yönelt, bize rahmet et, bereketini üstümüzden eksiltme, daima doğruyu, daima hikmeti, bizlere ilham eyle Yâ Rabbî!

Allah'ım! Arşın rükünlerini dolduran, cemalin hatırına nasıl olmamız gerekiyorsa, o şekilde marifetinin hakikatini bizler bilinceye, bizler öğreninceye kadar kalbimize mağfiret tohumunu ekmeni, kendine layık kul, habibine layık ümmet olmayı senden istiyoruz, isteklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Bizler fakirlikten, zatından başkasına zelil olmaktan, senden başkasından korkmaktan, yalan söylemekten, haram yemekten, harama bakmaktan, velhâsıl bütün günah çeşitlerini işlemekten, dermansız dertlerden, adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden sana sığınyoruz, dileklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Ey Ğaniyy, ey çok zengin, ey her şeyden müstağni, ey hiçbir şeye muhtaç olamayan, ey herkesin ve her şeyin muhtaç olduğu yüce Allah'ım! Bu dersimizde misafir olduğumuz Ğaniyy ismi celilin hürmetine bizi muhannete muhtaç etme, kulunun fakiri değil, kendi fakirin eyle bizleri.

Şerlerin defî, hayırların celbi, devletimizin muasır devletler seviyesine ulaşmasını, çoluk çocuk, eş, dost velhasıl ehli İslâm'ın ihyası için el açtık. Sana yalvarıyoruz, istek ve dileklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-MUĞNÎ
(C.C)

MUĞNÎ: Allah'ın 99 isminden bir tanesi de MUĞNÎ'dir. Lügatteki manası zengin olmak, hiçbir şeye ihtiyacı bulunmayıp istediğini zengin eden, zenginlik veren demektir.

MUĞNÎ, Allah'ın fiili sıfatları ve isimleri grubu içinde mütalaa edilmektedir.

Allah (c.c) kendiliğinden zengindir. O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. O'nun dışındaki her şey kendiliğinden O'na muhtaçtır. O'nun fazlı ve rahmeti olmadan bir kimsenin iyilik yapması ve iyilikte zirveye ulaşması mümkün değildir.

Allah kendi zatında ve sıfatlarında ve fiillerinde vacibu'l vücud, yani varlığı zorunlu olandır. Bu yüzden Ğaniyy'dir. Kendisinin dışında hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. O'nun dışında her şeyin varlığı ise Allah'ın var etmesi ile ancak mümkün olabilir. Başkasının yardımına muhtaç olan Ğaniyy (zengin) olmaz. Onun için Allah mutlak Ğaniyy (zengin) aynı zamanda da MUĞNÎ (zenginlik veren)'dir.

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'in Fatır suresi 15. ayetinde bakınız bu durumunu nasıl izah ediyor:

“Ey insanlar, siz Allah'a (karşı fakir olan) muhtaçlarsınız; Allah ise, Gani (hiçbir şeye ihtiyacı olmayan)'dır ve Hamîd (övmeye layık)'tır.”

Yaratılan her şeye yaratana muhtaçtır. Kulun Rabbine muhtaç olması, bu muhtaçlığı gerektiren bir nedenden dolayı değil, yaratanın kulu olması sebebiyledir. Bu gerçeği şeyhülislâm İbn Teymiye şu satırlarla ne güzel dile getiriyor:

“Muhtaçlık benim ebedi olan zati bir vasfımdır. Ğinânın (zenginliğin), onun ebedi olan zati bir vasfı olduğu gibi.” (Tarikul- Hicreteyn s.23)

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-MUĞNÎ İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de on sekiz ayette Allah'a izafe edilen Gani isminden başka, yedi ayette de geçen MUĞNÎ sıfatı-

nın tecellisinin daha çok maddi anlamda zengin kılma şeklinde olduğu görülmektedir.

Ed-Duha suresi 8. ayette belirtildiği gibi **“Hz. Peygambere hitaben “Allah seni ihtiyaç içinde bulup zengin etmedi mi?”** mealindeki yer alan iğna (zengin etme) kavramı Taberi tarafından maddi manaya alınırken, Matüridi tarafından ise manevi-uhrevi zenginliğe ve gönül zenginliğine dayanan görüşe yer vermiştir.

Yine başka bir ayette (Hac suresi 64.) buyruluyor ki: **“Göklerde ne varsa, yerde ne varsa hepsi O’nundur. Ve doğrusu Allah çok zengindir ve çok övülmeye layıktır.”**

Allah mülkün yegâne sahibidir. Her şey onun kudretinin eseridir. O hiçbir şeye muhtaç değildir. Asıl muhtaç olan insandır. O hâlde Allah’ın mülkünde yaşayan O’nun verdiği nimetlerle yiyip, içip hayatını idame ettiren insana düşen vazife, mülkün sahibine hamd ve şükür etmektir.

Yeryüzündeki varlıkların her çeşidi insanoğlu için yaratılmıştır. İçinde binlerce balık türünü yaşatan deniz, yine binlerce ton ağırlığı olan gemileri yüzdüren deniz, insana hizmet etmektedir. Sabah doğan, akşam batan güneş, ay, yıldızlar, bütün nebatatı bizlere sunan toprak, hava, su ve daha anlatmakla bitmeyen bütün bu nimetler tümüyle yüce Allah (c.c) tarafından halk edilerek insanların emrine sunulmuştur. Bütün bunlardan istifade ettikten sonra Allah’a şükür etmemek mümkün mü? Bunun farkında olmayan aciz bir kul, geçici olarak bütün bu nimetlere sahip olduğunu görünce kendisinin de mülk sahibi olduğu düşüncesine kapılır. Kendisine muhtaç bir gözle değil de, zengin bir gözle bakar. Kendisinin yoktan yaratıldığını unuttur. Sanki muhtaç ve fakir olan o değil de başka biriymiş gibi davranır. İşte kaybeden burada kaybeder. Kendi hakikatini fakirliğini, muhtaçlığını unutan, haddini aşır isyan eden kimse acizdir, zavallıdır. Bunun tersi malın mülkün her şeyin sahibinin Allah (c.c) olduğunu bilen, ihtiyaçla-

rını, isteklerini yalnız Allah'a arz eden, O'ndan isteyen daima kazanır, Allah'ta o kullarını sever. O kendine kalkan elleri boş çevirmez. O sonsuz hazine sahibidir. O EI-MUĞNÎ'dir.

Nimetler, insanlara üzerlerine oturulsun, yalnız kendileri müstefit olsun diye verilmemiştir. Her fakirin zengin üzerinde hakkı vardır. **“Mallarınızda fakir ve fukaranın hakkı vardır.”** bu yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in bir buyruğudur. Yine **“Komşunun aç olduğunu bilerek, ona yardım etmeyen bizden değildir, diyen yine bizim peygamberimizdir.”**

Yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Leyl suresinin 5-10. ayetlerinde buyruluyor ki:

“Her kim (başkaları için) harcar ve Allah'a karşı sorumluluk bilincini taşırsa ve nihai güzelliğin, iyiliğin gerçekliğine inanırsa, işte onun için (nihai) huzur ve rahatlığa giden yolu kolaylaştıracacağız.” Cimrilik yapana ve nihai güzelliği yalan sayana gelince, onun için zorluğa ve sıkıntıya giden yolu kolaylaştıracacağız. Bakalım serveti onu koruyacak mı mezarına girdiği zaman.

Cömert ve cimrilik yapanlar için din âlimleri diyor ki:

Cömert demek, verilmesi gereken yerde malını severek harcayan, cimri demek ise verilmesi gereken yerde malını vermeyen, sakınan kimse demektir. Diğer bir ifade ile verdikleri dolayısıyla, ilahi mükâfat ve övgü hak eden herkes cömerttir. Vermediği için yergî ve cezayı hak eden herkes de cimridir.

Rabbim bizleri alan el değil de veren ve vermeyi bilen kullarından etsin inşaallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-MUĞNÎ ESMASI

Ebu'd Derdâ'dan (r.a) nakledilen bir Hadiste Resulullah (s.av) şöyle buyurmuşlardır.

“Güneşin battığı her gün mutlaka iki melek çıkar şöyle seslenirler. Bu sesi Allah'ın yarattığı bütün yaratıklar duyar. Ancak in-

sanlar ve cinler duymazlar. Allah'ım! İnfak edene arkasından artış ver. Tutana da telef ver."

Yüce Rabbimiz bu hususu Kur'an-ı Kerim'in Leyl suresi 5.-11 ayetlerinde şöyle buyurmuştur:

Artık kim Allah için verir ve Allah'tan korkarsa

-En güzel olanı da tasdik ederse,

-Biz de onu en kolaya yöneltip, onda başarı kılarız.

-Kim cimrilik eder, sevaba ihtiyaç duymazsa ve güzel olanı da yalanlarsa,

-Bizde onun güçlüğe uğramasını kolaylaştırırız.

-Cehennem çukuruna yuvarlandığı zaman onun malı kendisine hiçbir fayda vermez.

Yine İbn Abdullah'ın rivayet ettiği bir Hadiste Resulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: **"Zulümden sakının, çünkü zulüm kıyamet günün zulümat (karanlık) olarak karşınıza çıkacaktır. Cimrilikten sakının çünkü cimrilik eden, sizden öncekileri helak etmiştir."**

Yine bir Hadisi şerifte Resulullah şöyle buyurmuşlardır: **"Bir kulun kalbinde cimrilikle iman, ebediyen birleşmez."**

Bu sohbetimizi kısaca toparlayacak olursak, Allah'ın (c.c) en çok sevdiği şeylerden birisi kulunun malından, mülkünden, parasından bir kısmını yine Allah (c.c) yolunda infak etmesidir. Bu durumu yüce Allah (c.c) Kur'an-ı Kerim'in Ali-İmran suresi 92. ayetinde şöyle dile getiriyor: **"Sevdiğiniz şeylerden Allah için harcamadıkça asla iyiliğe kavuşamazsınız."**

Yüce Rabbim hepimize alan el değil veren el olmayı nasip etsin inşallah.

EL-MUĞNÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Zenginleri zengin eden Allah'tır. Tüm zenginler Allah'ın dilemesiyle ve vermesiyle zengin olmuşlardır.

Kimse beni Allah zengin etmedi, ben kendim çalıştım, zengin

oldum, diyemez. Eğer Allah ona çalışma becerisini, azmini vermeseydi, nasıl zengin olacaktı. O hâlde tüm zenginler, zenginliklerini Allah'a borçludurlar. Bu yüzden de zekât ve sadakalarını bol bol vererek mülkün esas sahibine şükretmeleri gerekir.

Servet sahipleri, yemekle dünyasını, yedirmekle de ahiretini kazanmış olur. El-MUĞNÎ ismi celilinin mesajını iyi alan bir insan, israf etmemek şartıyla yedirmekten çekinmemelidir. Mali yardıma muhtaç, darlığa düşmüş hakiki yoksullar cemiyet içinde her zaman vardır. Dün vardı, bugünde var, yarında var olacaktır. Bir Müslüman'a düşen görev o fakiri arayıp bulmaktır. Bunun en eftali de fakirin sana gelmesini beklemeden, senin fakire gitmendir. Bir Allah (c.c) dostu kardeşimiz bakınız bu fakirler için ne diyor: **“Fakirler ahiret postacılarıdır. Ahirete gönderilecek şeyler, onlar vasıtasıyla gönderilir. Böyle bir postanenin bulunması da büyük bir nimet değil midir?”** (Ali Osman TATLISU)

Zira fakirlerin cömerde muhtaç oldukları gibi cömertlerde fukaraya muhtaçtır. Bunu hiçbir zaman unutmamamız gerekir.

Yine Allah'ın bu sırrına vakıf olmuş bir kardeşimiz diyor ki:
Her şey senin Allah'ım! Sahibisin her şeyin,
Öyle zenginsin ki sen, zengin senin eserin.

Aysel ZEYNEP

İnsanlar arasında en zengin kimse, Allah'a en çok muhtaç olduğunun bilinci içinde olan kimsedir.

Allah'a muhtaçlık zenginliğin bizzat kendisidir.

Bir sufinin şu güzel mısraları ile sizleri baş başa bırakıyorum, kıymetli okuyucularım. Allah bizleri **“Fukara için de ağlayan göz, sızlayan yürek”** olmayı hepimize nasip etsin inşallah.

ŞİİR

Bir yüreği serinletmek istersen,
Mendilinde hediyelik kar olsun.
Karanlığa ışık tutmak istersen,
Yedeğinde hiç sönmeyen kor olsun.

Her gecede bir aydınlık bulmayı,
Her gönülden ayrı selam almayı,
Dilersen kuşlarla hemhal olmayı,
Bütün mevsimlerin ilkbahar olsun.

Bir tebessüm üzere dünya kurmaya,
Cümle kurda kuşa düzen vermeye,
Niyetliysen her gönüle girmeye,
Yüreğinde el değmemiş yer olsun.

Bir kapıdan diğerine geçmeyi,
Âşıklar yurdunda Pazar açmayı,
İstiyorsan abı hayat içmeyi,
Gönüller sultanı sana yar olsun.

Yusuf DURSUN

DİNİ HİKÂYE

MALI SEVEN AMASYA KADISI

Amasya kadısı Nureddin bin Hamza, Osmanlı padişahlarından Kanuni Sultan Süleyman devrinde yetişen büyük âlimlerimizdendir. Kâdılığı esnasında son derece adaletli dünyadan uzak biri olarak bilinirdi. Kendisiyle sohbet edenler, ondan zühd ve takva dersi alır, dünyaya olan muhabbetlerini terk ederlerdi.

Kadı Nureddin Efendi, hizmet devresini bitirip emekliye ayrılınca İstanbul'a yerleşti. İstanbul'da ticarete atıldı. İşleri iyi gitti ve

oldukça yüksek bir servete sahip oldu. Fakat Nurettin Efendi'nin bu zenginliği, hakkında birçok dedikodunun çıkmasına yol açtı:

“Amasya kadısı, İstanbul'da mala mülke bağlanan bir dünya adamı oldu. Ne yemek yiyor ne de sırtına iyi bir elbise giyiyor. İş gücü, daha çok para kazanıp servet sahibi olmak...” gibi konuşmalar insanlar arasında yayıldıkça yayıldı.

Bir ara Kadı Efendi'nin dünyaya bu kadar fazla meyli, Vezir İbrahim Paşa'ya da ulaştı. Paşa, Amasya kadısının böyle bir dünya adamı oluşuna hayret etmekten kendini alamadı.

Nihayet bir gün Paşa'ya bir kişi gelerek şöyle dedi:

-Eski Amasya Kadısı Nureddin bin Hamza Efendi, filan yere bir CÂMÎ' yaptırdı. Yanında da talebelerin ilim öğrenmesi için medreseler inşa ettirdi. Yine filan yerdeki çeşmeyle, filan yerdeki hamamı da o yaptırdı. Şimdi sizden rica ediyor: Filan günkü merasime teşrif edip, bu hayratları vakfın ana defterine kaydettiresiniz!

Vezir İbrahim Paşa, hayretler içerisinde merasime gelir ve dünya malını çok sevdiği yolunda rivayetler çıkan Kadı Efendiye sorar:

-İşittiğime göre, sizin mala mülke sevginiz fazlaymış; dünya malını çok seviyor, servete fazla muhabbet ediyormuşsunuz. Sevdiğiniz serveti nasıl böyle vakfediyor, bu kadar malı nasıl hayır için sarf ediyorsunuz?

Kadı Efendi, herkese ibret dersi olacak şu karşılığı verdi:

-İşte bu muhabbetimden dolayıdır ki, onların dünyada kalmasını istemedim; Allah yolunda harcamak suretiyle, malımı yanımda götürmeyi düşündüm. Eğer vakfetmeseydim bu servet yine dünyada kalacak, mirasçıların keyfine hizmet edecekti. Yani vebali bana, harcaması da mirasçılara kalacaktı. Onları yanımda götürmek istediğimden dolayı, hepsini Allah rızası için hayır yoluna vakfettim. Seven sevdiğinden ayrılmak ister mi?

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin. Sen bu isimlerine bizleri aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, EL-MUĞNÎ ismi celiline şahit yaz bizleri.

Ey vücudu ile mevcut, asarı ile meşhud olan, varlığı ile ezele Ğaniyy, lütfüyle kullarını MUĞNÎ eden yüce Allah! Yalnız sana kulluk eder, yalnız senden yardım dileriz. Dergâhına el açan bu kullarını iman, Kur'an nihayetinde rızana ulaşan doğru yoldan ayırma Yâ Rabbî!

Ey Mal sahibi, ey mülk sahibi, sensin bütün maddi ve manevi varlıklarımızın, ilk ve son sahibi! Bizi sensiz, seni sevgisiz bırakma, senin kullarına vereceğin en büyük nimet seni bilme ve sana layıkıyla kulluk etmektir, bizi bu zenginlikten mahrum etme Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Nefeslerin bir gün biteceğini, ömür kandilin söneceğini biliyoruz, şu âleme inanmış olarak geldik, aynı imanla huzuruna dönmek istiyoruz, iman zenginliğinden bizleri ayırma Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Zatına layık emeller edemedik, kulluğumuzda sayısız kusurlar işledik. Sen Rahman ve Rahim'sin, rahmete açılan kapının, bu kapı olduğunu öğrendik, onun için huzuruna toplandık, elimizi açtık, boynumuzu büktük, niyaza geldik, yaptığımız eksik ve noksan ibadetlerimizi tama iblağ ederek kabul buyur Yâ Rabbî!

Sen Afüvv'sün, af etmeyi sevensin, af kapının, tövbe edenlere açık olduğunu ilan ediyorsun, işte bizde şu anda senin kulların ile bir araya geldik, sen, anıyor, seni arıyoruz, af kapının önünde kuyruk olduk sıralandık, af kapını açta bizleri içeri aliver Yâ Rabbî!

Allah'ım! Sağ elin sol ele, sağ gözün sol göze faydası yoktur. Muhannetin kapısı güçtür, bizleri senin fakirin eyle, muhannete muhtaç eyleme Yâ Rabbî!

Dertlerine deva bekleyenlere, hastalarına şifa bekleyenlere

Şafi isminden şifalar eyle Yâ Rabbî!

Vatanımızı, milletimizi, cumhuriyetimizi daima yücelt, daima yükselt, her zaman ve her yerde payidar eyle Yâ Rabbî!

Bu sohbetimizde EI-MUĞNÎ esmana misafir olduk, misafirliğimizi kabul eyle Yâ Rabbî!

Dualarımızın kabulü, milletimizin birlik beraberliği, çoluk çocuğumuzun sağlık ve selameti maddi ve manevi zenginliğimizin devamı için el-Fatiha. ÂMİN.

EL-MÂNI'
(C.C)

MÂNÎ', sözlük anlamı mahrum etmek, vermemek, engel olmak manasındaki men kökünden gelmektedir. Diğer bir ifadeyle kötü şeylere engel olan bunların gerçekleşmesine müsaade etmeyen Allah'ın isimlerinden biridir.

İslâm âlimleri genellikle MÂNÎ' ismini, onun karşıtı olan Mu'ti (lütfedip veren) ismi ile birlikte yorumlamışlardır. Onun için MÂNÎ' ismini müellifler **“Yarattıklarından dilediğine dilediği şeyi vermemen, istediğini de istediğine veren.”** şeklinde geniş bir çerçevede açıklamışlardır. Diğer bazı âlimlerde şöyle bir yorum getirmişlerdir. **“O dostlarını, onların düşmanlarından koruyup, kendilerine gelebilecek kötülöklere engel olandır.”** Aynı Resulullah (s.a.v) ile Hz. Ebu Bekir'i bir mağarada koruduğu gibi.

Yüce Allah istedikten sonra kulunun dileğini çeşitli kolaylıkları onun önüne getirerek dileğinin tahakkuk etmesine yardımcı olur. İşte burada Mu'ti ismi tahakkuk etmiş olur. Yeter ki kul istemiş olsun, istediği şeyde kendi hayrına olsun. Mu'ti olan Allah (c.c) yoktan var eder. O isteğini yerine getirir. Bir dün büyüğümüz bu durumu şu satırlar ile ne güzel dile getirmiş:

Hak şerleri hayr eyler
Zannetme ki gayr eyler
Arif onu seyreyler
Mevlam görelim neyler
Neylerse güzel eyler

İbrahim Hakkı

Halk arasında şöyle bir söz vardır. **“Kul dara düşmeyince Hızır yetişmez.”** diye. Çünkü kul dara düşünce Allah'tan yardım diler, Allah da Hızır (a.s) yardımına gönderir.

Her arzumuz yüce yaratıcımızın emir ve fermanına bağlıdır. Bu bakımdan yüce Allah (c.c) kulunun bazı isteklerinin yerine gelmesine müsaade etmez. O zaman isteyenin, isteklerinin önüne zor-

luklar koyar, aksilikler çıkarır, o istek yerine gelmez. Çünkü o işin ya vakti zamanı gelmemiştir ya da o istek, istek sahibinin lehine değildir. Çünkü Allah (c.c) her şey için bir vakit tayin buyurmuştur. Hiçbir şey vaktinden evvel meydana gelmediği gibi, vakti gelince de bir an bile geriye kalmaz. Yahut da o iş hiç mukadder değildir. Bu takdir de EI-MÂNİ' ismi şerifinin hükmü zuhur eder.

Bu ismi şerifin lügat manasını kısaca toparlayacak olursak, eğer Allahu Teâlâ kulunun arzusunu yerine getirmek isterse o kuluna Mu'ti ismi şerifi ile yaklaşarak işini kolaylaştırır. Şayet kulunun arzusunu isaf etmeyecekse onun önüne mânialar getirerek maksadına nail olmasına MÂNİ' olur.

İbn Mace'nin rivayet ettiği Esmâ-i Hüsnâ listesinde ise EI-MÂNİ' ismi EI-Mu'ti ismiyle beraber geçmektedir. Çünkü **"hikmetine binaen dilemediği şeylerin gerçekleşmesine izin vermeyen"** şekilde tanımlanmıştır. Diğer bir ifade ile vermemesi o şahsın lehine olduğu için vermemiştir. Zira Mu'ti ismi burada MÂNİ' isminin içinde tahakkuk etmiştir.

Rabia'ya sormuşlar. Gününü nasıl, ne şekilde geçiriyorsun? Cevap **"bu dünyanın ekmeğini yiyor, öbür dünyanın işini yapıyorum."**

İşte MÂNİ'nin, Mu'ti'ye dönüşmesinin sırrı burada gizlidir.

AYETLERİN İŞİĞİNDA EL-MÂNİ' İSMİ ŞERİFİ

EI-MÂNİ' mevzuu ile ilgili olarak yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Zummer suresi 38. ayetinde şöyle buyrulmaktadır.

"Ey Muhammed! Andolsun ki, onlara gökleri ve yeri yaratan kimdir? Diye sorarsan, elbette ki Allah'tır, derler. Deki öyleyse söyleyin bana eğer Allah bana bir sıkıntı (zarar) verirse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız onun verdiği sıkıntıyı giderebilir mi?"

Yahut bana bir rahmet dilerse onun rahmetine mani olabilir mi?" İşte o zaman onları susturabilmek için **"De ki öyleyse bana**

haber verin, Allah bana bir zarar vermek isterse, Allah'ı bırakıp da taptıklarınız onun verdiği zararı gıderebilir mi?"

Burada Allah (c.c) onları şöyle kınıyor, elinizle yaptığınız cansız, aciz bu eşya ile Allah'a nasıl ortak koşabilirsiniz? Bu hayattan haberi olmayan, bilgiden, kudretten yoksun, yemeyen, içmeyen, yaratma gücü olmayan eşyaları nasıl olurda Allah'a ortak koşarsınız? Bundan hiç utanmaz mısınız?

İşte bunlara karşı ey Muhammed(s.a.v) **"De ki bana Allah (c.c) yeter."** yani yüce Allah tutmuş olduğum bütün hayırlı işleri bana nasip etmek suretiyle verir. Benim zararına olacak kötü işleri benden uzaklaştırarak mani olur.

Bu konuda Semerkandi'nin açıklaması şu yoldadır. **"Müşrikler hiçbir zaman gökleri ve yeri bizim putlarımız yaptı demezler. Çünkü onlarda biliyorlar ki putların böyle bir şey yapmaya ne güçleri yeter ne kuvvetleri, nede bilgileri. Ancak inatlarından dolayı bu fikirlerinden vazgeçmiyorlar. Ancak o kâfirler bu putlarımız bizleri Allah'a götürecek ve O'nun huzurunda bize şefaah edecek derler."**

Allah (c.c) kullarına yetmez mi ki? Gafiller O'ndan başkasından şefaah bekliyorlar. Yeri, göğü bir emri ile yaratan, yürüten, rızık veren, bekleyen, koruyan varken cansız varlıklardan umut bekleyenler vakti gelince hatalarını anlayacaklar ve layık gördükleri cezaya çarptırılacaklardır.

El-MÂNÎ' ve El-muti esmalarının yer aldığı ikinci ayetimiz ise Fatır suresi 2. ayetidir. Bu ayette yüce yaratıcımız şöyle emrediyor: **"Ey insanlar! Allah'ın size verdiği rahmeti ve nimeti hiç kimse önleyemez. Sizden aldığı ve tuttuğu şeyleri de hiç kimse salıveremez."**

Yani Allah'ın size verdiği rahmeti ve nimeti hiç kimse önleyemez. Sizin için uygun gördüğü şeyleri de yapmasına kimse mani olamaz. Hiç kimse gökten yağmur indirip, yerden bir şey bitirebilir mi? Kimse kimsenin rızıkını artırıp veya eksiltebilir mi? Kimse kim-

senin ömrünü azaltıp çoğaltabilir mi? Bütün bunları yapan yüce Allah'tır. Bunu şöyle ifade buyuruyor: **“O güçlüdür, hikmet sahibidir.”** (Fatır suresi 2. ayet)

Allah'ın ihsanı mutlaktır. Onun birliğine, gönderdiği kitaba ve içindeki hayat prensiplerine inananlar, Allah'tan geleni kabul ederler. Çünkü bu iman gereğidir. Rabbim bizleri dünyada Kur'an'dan, ahirette imandan ayırmasın inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-MÂNİ' ESMASI

Bazı âlimler MÂNİ' isminin koruyan, kuşatan ve yardım eden anlamında kullanıldığını söylemişlerdir. Yani MÂNİ' olan Allah düşmanlarına karşı dostlarını koruyup, kollayan, himaye eden ve onlara yardım edendir.

El-Hattabi der ki: Allah (c.c) nimet verme ve vermemeye kadir olandır. Onun vermemesi cimriliğinden değil, bir hikmetin gereğidir. Vermesi ise merhametinin ve cömertliğinin gereğidir.

Muğire b. Şu'be'den rivayet edildiğine göre, Allah Resulü her farz namazından sonra şöyle tekrar ederdi: Lâ ilâhe illallâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehül-mülkü ve lehül-hamdü yuhyî ve yumîtu ve hüve alâ külli şey'in kadîr. Manası **“Allah'tan başka ilah yoktur. O tektir. Hiçbir ortağı yoktur. Mülk ve hamd O'na aittir. O her şeye kadirdir.”** Ey Allah'ım! Senin verdiklerine MÂNİ' olacak kimse yoktur. Senin yardım ve ihsanın olmadıkça hiç kimsenin yardımı fayda etmez. (Buhari 744-Müslim 593)

Yine yüce peygamberimizin **“Ey Allah'ım! Senin verdiklerine MÂNİ' olacak, vermediklerini de verecek kimse yoktur.”** Duasındaki maksadı budur.

İşte onun içindir ki âlimler genellikle MÂNİ' isminin karşıtı olan Mu'ti (lütfe vereni) ismi ile birlikte kullanmışlardır.

Allah'ın Resulü efendimizde sahabesi Ebu Bekir (r.a) ile beraber bu rahmeti mağaranın içinde buldular. Düşman kendilerini

adım, adım takip ediyor, izlerini sürüyordu. Her şeyden ümidini kesip de ona yalnız, o rahmete sığınan her kul o yaratıcıyı muhakkak yanında bulur. O'nu yeter ki şüpheden, şaibeden, her türlü menfi şeyden arındırsın. Bütün kapılardan yüzünü çevirip onun kapısına koşsun, işte yüce Allah (c.c) bu iki kulunu mağarada bir güvercin ve bir örümcek ağı gibi iki nazık, iki kendisini müdafaadan uzak iki yaratığı ile korudu.

Bizim için neyin hayır, neyin şer olduğunu biz bilemeyiz, bize düşen bütün emirlerine boyun eğmek ve her yerde, her zaman şükretmek olmalıdır.

Şu hâlde Allah'tan bir şey umarak, Allah'tan korkarak sevenler, taklit defterinden ders çalışmaktadırlar. Nerede hakkı ancak hak için seven, gazezlerden, maksatlardan sıyrılmış âşık. (Minhac s.306)

EL-MÂNİ' İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

İnanan her Müslüman, Allah'tan başka verenin olmadığına inanarak, arzusu yerine geldiği zaman elini açıp veren Allah'a (c.c) "Mu'ti olan" şöyle şükranda bulunmalıdır: **"Çok şükür işim oldu, demek mukaddermiş, çalıştım, çabaladım, sonunda Rabbim de ihsan buyurdu."**

Şayet arzu ettiği iş olmadıysa, yine elini açıp verilmesi uygun bulunmadığı zaman da: **"Allah'ım! Benim bu işim mukadder değilmiş ki sen uygun görmedin."** diyerek hakkın takdirine razı olmalı ve bunda onun mutlak bir hikmeti olduğunu düşünerek işin sonun sabırla beklemelidir. Yüce yaratıcımız isteklerimizin bir kısmını veriyor, bir kısmını da uygun görmeyerek vermiyor. Verdiği zamanda vermediği zamanda muhakkak ki bir hikmeti vardır. Zira:

- 1.Allah kulun istediğinden haberdardır.
- 2.Kulun istediği o şeyin cinsinden hazinesinde fazlasıyla mevcuttur.

3.Kulunun istediğini yerine getirmeye kadirdir.

4.Allah (c.c) kendisinden bir şey istenenlerin en zenginidir, en cömerdidir, en kuvvetli, en kudretlisidir. Hal böyle olunca kulunun bu arzusunu yerine getirmemesindeki sebep nelerdir?

a.Kulun istediğinden haberi olmamasından mı? Hâşâ!

b.Kulun istediği şey kendinde bulunmamasından mı? Hâşâ!

c.İşinin çok olduğu için yetiştirememesinden mi? Hâşâ!

ç.Cimrilikten mi? Hâşâ!

Bunların hepsinden o münezzehdir. Peki, neden?

Hikmetinden mi? Evet hikmetindedir. Hepsine razı olacağız, zira nedenini sormaya ve bir netice alamaya bizim akıl terazimizin gücü yetmez. Hikmetinden sual etmeye gücümüz yetmez.

ŞİİR

Hak şerleri hayr eyler

Ârif anı seyreyler

Zan etme ki gayreyler

Mevlâ görelim neyler.

Neylerse güzel eyler

Sen Hakk'a tevekkül kıl

Sabreyle ve râzı ol

Tevfiz et ve rahat bul

Mevlâ görelim neyler.

Neylerse güzel eyler

Kalbin ona berk eyle

Takdirini derk eyle

Tedbirini terk eyle

Mevlâ görelim neyler.

Neylerse güzel eyler

Bir işi murâd itme
 Hak'dandır O red itme
 Olduysa inâd itme
 Mevlâ görelim neyler.
 Neylerse güzel eyler

Hem dem onu zikreyle
 Hayran-ı Hak ol söyle
 Zirekliği koy şöyle
 Mevlâ görelim neyler.
 Neylerse güzel eyler

Vallah güzel etmiş
 Tallah güzel etmiş
 Billâh güzel etmiş
 Allah görelim netmiş.
 Netmişse güzel etmiş.

Erzurumlu İbrahim Hakkı

DİNİ HİKÂYE

SALEBE'NİN ACI SONU

Resulü Ekrem ve nebiyi Muhterem efendimizin en yakın komşusu ve önceleri malen çok fakir ve sonraları aşırı zengin olan Salebe ismindeki ashabın durumu ne oldu? Evet, azamı ısrar da bulundu ki:

-Ey Allah'ın Resulü! Yüce Allah bana mal versin siz duada bulunun ben bakacaksın bana verilen mallarla nasıl hayırlar yapıp yoksullara bakacağım, dedi.

Resulü Ekrem efendimiz bu adama şöyle cevap verdiler:

-Ey Salebe! Bak bana en yakın komşusun Allah'ın sana verdiği şükret bu sana yeter.

-Hayır, yetmez ben gerçekten çok mal istiyorum bu malını korumasını ve Allah'ın emrettiği yerlere istediği kadar harcamasını bilirim diye sevgili Resulümüze ısrarda bulundu.

Hâsılı kelâm Salebe'nin istediği mal mülk kısa zamanda kendisine verildi.

Koyun sürüleri arttı Medine'nin dışına çıktı oraya bir koyun ağılı yaptı. Deve sürüleri arttı. Yine Medine'nin başka bir yerine deve barındırmak için ayrı ayrı yerler zaptetti. Nihayet malının ve parasının hesabını bilemeyecek kadar mal ve mülk verildi. Bir gün efendimiz Salebe'ye zekât toplama memurlarını gönderdi. Memurların aldıkları cevap şu oldu:

-Ben kazandım, bu kadar paramı, pulumu fakirlere ve İslâm'ın kalkınması için de vergi veremem, dedi.

Zaten bir vakit namaza bile artık gelemiyordu. Mübarek mes-cidi Nebevîyyeden de uzaklaşmıştı. Tamamen ayrı bir hülyalar dünyasına dalmış hesabı kitabı unutmuştu.

Resulü Ekrem efendimiz Ebu Bekir Sıddık efendimize vasiyet buyurdular ki:

-Salebe artık benden sonra zekât ve vergi malından getirirse kabul etmeyin.

Hakikaten efendimizden sonra çevresinden utanarak ve yeneden itibarını kazanmak için bir miktar zekât parası aldı ve Ebu Bekir Sıddık efendimize geldi. Fakat Ebu Bekir Sıddık Hazretleri ise aynen Resulü Ekrem efendimizin kendine verdiği talimatı uyguladı ve getirdiği parayı alamayacağını Salebe'ye söyledi. Zaten canına minnet sayan Salebe de almadığına sevindi ve oradan ayrıldı. Resulü Ekrem efendimizin vasiyetini aynen Hazreti Ömer halife olunca o da Salebe'nin getirdiği zekât parasını ve vergi bedelini almadı ve şöyle dediler:

-Ey Salebe! Allah'ın Resulünü bu hususta çok üzdün ve saygısızlık ettin. Sonra Allah'ın Resulü Ebu Bekir Sıddık hazretlerine

bunun artık getirdiği zekât parasını almayın, buyurdular. Öylece ta ki Hz. Ali kerremellâhu zamanı saadetlerine kadar gerçekten vermek istemedi. Ancak son zamanlarında ve ölümüne yakın yaptıklarına pişman olduğu rivayet ediliyor.

Bu tövbe ve pişmanlık, demek oluyor ki öleceğini anlayınca olduğu için fakat bu türlü pişman olanların tövbelerini yüce Allah kabul etmeyeceğini bildirdiği için Salabe'nin imansız gittiği söylenmektedir.

Dursun Abdullah MURAT

El-Esmâü'l-Hüsnâ s.265

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen o bu güzel isimlerine, bizi aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, doksan dokuz ismi celiline şahit yaz Yâ Rabbî!

Allah'tan murat isteyen kullarına şöyle seslenmesini emreder-sin: **“Ey hayır isteyen, gel hayır yap, ey şer talihlisi şerden uzaklaş. Yok mu? Günahının affını isteyen gelsin bağışlansın. Yok mu? Tövbe eden, tövbe edenin tövbesi kabul edilsin. Bir dilekte bulunan kişi hani nerede? Gelsin dileği kabul olsun.”**

Yâ Rabbî! Bizlerde bu dileklerde bulunuyor, sana yalvarıyoruz. Mu'ti ismi celilin hürmetine bizler için uygun olan dileklerimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

MÂNÎ' ismi celilin hürmetine bizim için iyi olmayacak dilekleri-mizi uygun görme, bizlerden uzak tut Yâ Rabbî!

Allah'ım! Sen MUĞNÎ'sin, Allah'ım! Sen MÂNÎ''sin, Allah'ım! Sen Kadir'sin. Bizler Kadir değiliz. Sen bilirsin, biz bilmeyiz. Sen bütün gizli işleri olduğu gibi bilirsin.

Ya Rabbim! Şu tuttuğumuz dilekler, istediğimiz işler bizim din dünyamız için hayırlara vesile olacaksa kabul buyur, bunları yap-maya kuvvet ve kudret ver Yâ Rabbî! Sonra bizi bunda mübarek

kıl. Eğer bu istek ve dileklerimiz bizim din ve dünyamız için şer ise bizleri o işten vazgeçir, bizleri uzaklaştır Yâ Rabbî!

Allah'ım! Senin gönderdiğin peygamberlere, senin gönderdiğin kitaplara inandık. Ey yüceler yücesi Allah'ım! Kusurlarımızı ört, bizleri kendine layık kul, Muhammed'e layık ümmet et, kıyamet günü yüzümüzü kara çıkarma, sen duaları duyan ve kabul eden-sin, bizlerin ettiği duaları kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Yalnız sana kulluk ediyor, sadece senden dilekte bulunuyoruz, yalnız senden yardım diliyoruz. Dergâhında el açan kullarına iman ve Kur'an'dan, nihayeti rızana uygun olan doğru yoldan bizleri ayırma Yâ Rabbî!

Sayırsız nimetler içinde bulunuyoruz, seni gönlümüze yerleştirdiğin iman nuru ile tanıyoruz, bizi nurundan mahrum etme Yâ Rabbî!

Sayılsız nefeslerin biteceğini, ömür kandilinin söneceğini biliyoruz, şu âleme inanmış olarak geldik, aynı imanla dönmek istiyoruz kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Yapma dedin yaptık, sana layık ameller edip, kulluğumuzda sayısız kusurlar işledik. Rahmete açılan kapının bu kapı olduğunu öğrendik, huzuruna bu sebeple geldik, bu dersimizde EI-MÂNİ' ve EI-Mu'ti esmana misafir olduk, misafirliğimizi kabul buyur Yâ Rabbî!

Biz istemesini de yalvarmasını da bilemeyiz, bizim için çoluk çocuğumuz için, memleketimizin selameti için neler istememiz, nasıl istememiz gerekiyorsa, bizlerin dilek ve temennilerini istemiş, kabul ederek, kuvveden fiile çıkar Yâ Rabbî!

Dualarımızın kabulü, Allah rızası için EI-Fatiha. ÂMİN

ED-DÂRR
(C.C)

DÂRR, zarar vermek anlamındaki DÂRR veya durr masterından sıfat olup, zarar veren veya elem ve zarar verici şeyleri de yaratan manası ile Esmâ-i Hüsna içinde yer alır.

Güzel şeyleri, iyi şeyleri yaratan yüce Allah (c.c) olduğu gibi acı, elem verici, ıstırap verici şeyleri de yaratan O'dur. Çünkü yaratmak yalnız Allah'a mahsustur. Allah'tan başka kimse yaratıcı olmaz günlük hayatımızda yaşadığımız acı-tatlı, olumlu ve olumsuz her şeyi yaratan, organize eden O'dur. Onun bu yüce hikmetine kimsenin akli ermez. O öyle bir dünya ve öyle bir düzen yaratmıştır ki, dünya durmadan kendi ekseninde döner, dünya güneşin etrafında döner ama bu görevi hiçbir zaman inkitaya uğratmadan yapar. Bu dönüşte günler, aylar, mevsimler meydana gelir. Bu görevi yaparken hiç zorlanmaz, çünkü Allah (c.c) hep bu işleri kendi kudreti ile yapmaktadır. Allah (c.c) her şeyi yaratan ve yaratığına bir ölçü ve etki koyandır. İlaçlara yarar ve zarar veren, canlıya ölüm, acıya acı etkisi veren, yiyecek ve içeceklerle doyurma etkisi kanma etkisi Allah'a mahsus bir ulûhiyettir. Her şeyin olumlu olumsuz etkileri onun yed-i kudretinde mevcuttur. Onun idaresi, emri ve izni olmadan ağacın dalındaki yaprak oynamaz. Bazı İslâm âlimleri örneğin El-Halimi der ki: Allah'a Darr ismi ile dua etmek caiz değildir. Bu nedenle Allah'a Dârr-NÂFİ' isimleri ile dua edilmelidir. Zira Allah'a bu iki ismin birlikte zikredilmesi, Allah'a dilediğine yarar, dilediğine zarar vermeye kadir olduğunu gösterir. Zira zarar verme, yarar verme veya yarar sağlama gücüne sahip olmayanın varlığı ve etkisi olmaz.

Kısaca kâinatta hayır ve şer, yaralı ve zararlı, şeytan ve melek iç içe yaşamaktadır. Ancak zararı ve zararlıyı yaratmak zarar, şerri ve şerliyi yaratmak da şer değildir. Bunlar bir denge unsuru olarak vardır. Çünkü eşya ancak zıddıyla bilinir. Gece olmasa gündüzü, kötü olmasa iyiyi bilemez ve takdir edemeyiz. Örneğin yılanın içindeki zehir öldürdüğü gibi bazı yerlerde şifa olarak kullanılmaktadır.

Yani zehirin içinde şifa gizlidir. Nasıl yeşil otun içinde beyaz ayran gizli ise zehirin içinde de şifa gizlidir.

Hülasa edecek olursak bu kötü şeylerin yaratılması değil, işlenmesi şer ve kötüdür. Şeytan kötüdür, ama uyana kötüdür. Onun isteklerine uymayana şeytan kötülük yapamaz. Ancak hiç yaratılmamış olsaydı, imtihanda olmazdı. O zaman melekle şeytanın, Ebu Bekir ile Ebu Cehil'in arasındaki farkı anlayamazdık.

Ya Rab! Şüphesiz ki senin emrine uymayan, senin emrettiğin yolda yürümeyeni kahredersin, gazabınla ilahi terbiye edersin Ed-Dârr ismi celilinde. Onun için senin şerrinden korkar, şefkatine sığınırız.

Bir şair kardeşimiz şu satırları ile bu durumu ne güzel izah etmiş:

Bazen acıyla dener, bazen de hastalıkla,
Çünkü yüce Allah'ın sınav yeridir.

Dert vermekle kalmamış, deva da vermiş Rabbim!
Kulu darda koymamış, şifa göndermiş Rabbim!

Aysel ZEYNEP

AYETLERİN İŞİĞİNDA ED-DÂRR İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an'ın bize verdiği mesajı iyi anlayan, peygamberlerin tavsiyesine kulak verip uyanlar, melekle şeytani, hayırla şerri, imanla inkârı, sıhhatle hastalığı, gül ile diken, su ile ateşi yaratanın da Dârr ve Nâfi olan Allah (c.c) olduğunu bilirler.

“Sana kul olmak, dünyaya sultan olmaktan evladır dediler.”

Ed- Dârr esması ile ilgili birkaç ayeti kerime üzerinde duralım.

Furkan suresi 55. ayet: **“onlar Allah'ı bırakıp da kendilerine ne fayda nede zarar vermeyen şeye inanır ve taparlar. Kâfir, Allah'a karşı isyan hususunda şeytanın yardımcısıdır. Çünkü onun putlara tapması şeytana yardım etmesi demektir.”**

Cahiliye devrindeki müşrikler Allah'ı bırakıp kendi elleri ile yaptıkları, kendilerine ne fayda ne de zarar veremeyen putlara taparlar ve ona kulluk ederlerdi ve hâşâ Allah'a savaş açarlardı. İşte yukarıdaki bahsettiğimiz ayet bu putperestler için indirilmiştir ve yüce Allah (c.c) onların bu çirkin davranışlarını cezalandıracağını, onların kâfir olduğunu ve şeytanın onların yanında ve yardımcıları olduğunu bildirmektedir.

Yine Yasin suresinin 74-75. ayetlerinde yüce yaratıcı şöyle buyurmaktadır:

“Kendilerine yardımları dokunur diye Allah'ı bırakıp başka tanrılar edindiler. Oysa o tanrı edindiklerinin onlara yardım etmeye güçleri yetmez. Aksine kendileri bu tanrılar için hazır askerdirler.”

İslâm âlimlerinin bir kısmı ayette geçen kâfir kelimesi ile Ebu Cehil'in kastedildiğini, çünkü ayetin onun için nazil olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bir kısmı da bu ayetin umumi mana taşıdığını bütün kâfirlere hitap ettiğini belirtmişlerdir.

Başka bir ayette (Yunus suresi 107. ayet) de yüce Rabbim şöyle buyuruyor:

“Eğer Allah (c.c) sana bir zarar vermek isterse, bu zararı ondan başka kimse geri çeviremez. Eğer sana bir nimet veya bolluk ihsan etmek isterse onun sana gelmesine de hiç kimse engel olmaz. O lütuf ve ihsanı dilediği kuluna verir.”

Yüce Rabbim bu ayeti ile de nimetleri kullarına ihsan eden ve musibetleri giderenin yalnız kendisi olduğunu beyan ediyor. Bu ayet ile mümin kullarını bağışlayan, ahiret nimetleriyle mükâfata landırarak olan, kâfirleri ise ebedi cezaya uğratacak olanın yalnız ve yalnız kendisi olduğunu başka hiçbir şeyin buna gücünün yetmeyeceğini bildiriyor.

İbn. Abbas (r.a) bu ayetin manasına şöyle bir yorum getiriyor. **“Şayet Allah (c.c) sana bir hastalık ve bir fakirlik verirse, onu kendisinden başka geriye çevirecek kimse yoktur. Eğer sana bir hayır**

dilirse de onu da çevirmeye kimsenin gücünün yetmeyeceğini bildiriyor.”

Yaratan sen, yaşatan sensin, senin iznin olmadan kim kimseye zarar veremez, zarar vermek isterse de kimse MÂNÎ' olamaz, Ed-Dârr isminden korkuyoruz. En-NÂFÎ' isminle kucakla bizleri Allah'ım!

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL-DÂRR ESMASI

Hz. Musa (a.s.) bir defasında, Ya ilahi bir kavme belalar gönderiyorsun. Acı ve elem verici acılar içinde onları terbiye ediyor ve uyarıyorsun. Fakat hiç isyan etmeyen insanlarda o belaların içinde zarar görüyor, acı çekiyorlar. Bunun hikmeti sebebi nedir?

Bu sual üzerine yüce Allah (c.c) buyurdu ki: Ya Musa bu sualinin cevabını yarın geldiğin zaman vereceğim. Ertesi günü merakla bekleyen Hz. Musa peygamber Tur Dağına çıktı. O sırada yüce Allah (c.c) bir karınca ordusuna emir verdi. Ey karıncalar Hz. Musa'nın bacaklarını iyice sarın, fakat içinizden bir tanesi onun bacağına, canını acıtacak şekilde ısırın. Bu emri alan karıncalar Hz. Musa'nın bacağına iyice sardılar, içlerinden bir tanesi de aldığı emir gereği Hz. Musa'nın canını yakacak şekilde ısırıldı. Acı çeken Musa (a.s) derhal iki eli ile bacağındaki karıncaları sıkarak hepsini öldürdü.

Hemen yüce Allah'tan hitap geldi. Ya Musa senin bacağına bir karınca ısırmişti, neden hepsini öldürdün? Yâ Rabbî! O bir tanesi onların sözüne uyup, onların peşinden gelme idi, bir tanesi bana o kadar acı vermezdi. Ey Musa şimdi anladın mı? Neden belaları insanlara umumi gönderiyorum. Eğer yeryüzündeki olacak ve olan bütün kötülükler inanan ve iman eden insanlar MÂNÎ' olsalar ve nemelazım demeseler, onlar o kötülüklere razı olmasalar, elbette ki yeryüzünde cereyan edecek bazı felaketleri önlerler. Hz. Musa bunun nedenini anladı ve yüce Mevla'dan özür diledi.

Yine bu konuda Hz. Peygamberimizin Hadislerinden de anlaşılacağı üzere, bir memlekette kötülüğü yayıp, salgın önlenemez hale gelmeden önce iyi ve dürüst önderlerin kötülük yapanlara MÂNİ' olması lazımdır. Şayet bu işler küçükken önlenmezse kötülüğün ve anarşinin kangren hale geleceği açık ve seçik olarak bildirilmiştir. Rabbimizin emirlerine, peygamberimizin tavsiyelerine kulak verenler ise meikle-şeytanı, hayırla-şerri, imanla-inkârı, sıhhatle-hastalığı, gülle-dikeni, geceyle-gündüzü, suyla-ateşi yaratanın DÂRR ve NÂFİ' olan Allah (c.c) olduğunu bildiler. Sana kul olmak dünyaya sultan olmaktan evladır, dediler.

Hayır ve şerrin Allah'tan geldiğinin farkına varmayan zavallılar, şükür yerine daima şikayet ederler.

EL-DÂRR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allah (c.c) bir kuluna elem, tasa, korku, hastalık, fakirlik gibi bir sıkıntı verirse, onu yine Allah'tan başka çözecek yoktur veya sağlık, sıhhat, lezzet, muvaffakiyet gibi nimetler verecek olursa, ona kimse mani olamaz. O hâlde her iki hâlde de müdahale etme gücü bizim elimizde olmadığına göre yapacağımız şey ferahlık zamanında olsun, ıstırap zamanında olsun, yalnız ve yalnız Allahu Teâlâ'ya teslim olup, onun hükmüne, onun emrine rıza göstermek olmalıdır. Çünkü her iki olayda bir merkezden yönetiliyor. Haktan geliyor. Öyleyse yerindedir, her birinde bizim bilmediğimiz, bizim aklımızın eremeyeceği gizli sırlar, birçok hikmetler vardır.

Bakınız bir din büyüğümüz şu satırları ile bu durumu ne güzel izah ediyor:

Kimi kimden etmeliyim şekvayı

Kim görüp de bitirecek davayı?

İbn. Abbas (r.a) anlatıyor:

Bir gün Hz. Peygamberin terkindeydim. Bana hitapla buyurdu ki: "Ey oğul, Allah'ın seni kendisiyle faydalandıracağı bazı sözler

öğreteyim mi?” dedi. Bende “Evet, ey Allah’ın Resulü öğret” dedim. Hz. Peygamber şöyle buyurdu:

“Allah’ı (emir ve yasaklarını) koru ki, O’da seni korusun. Allah’ı gözet ki, O’nu kendi önünde (bir rehber olarak) bulasın. Bollukta O’nu hatırla ki, O’da şiddet ve sıkıntıda iken seni hatırlasın. Bir şey dilediğinde yalnız O’ndan dile. Bir yardım istediğinde yalnız O’ndan yardım iste. Bil ki kalem olacak şeyler yazıp, artık kurumuştur. Bunda böyle eğer bütün varlıklar Allah’ın sana takdir ettiği bir yarar sağlamak isteseler buna güçleri yetmez. Zarar vermek isteseler de buna da güçleri yetmez. Nimet anlarında şükrederek Allah’a ibadet et. Bil ki kesin ve sağlam bilgi hoşlanmadığın şeylere de sabretmektir. Zafer (yardım) sabırla, sıkıntıyla, kolaylık da zorlukla birlikte dir.” (Tirmizî 2516).

Bu Hadisin doğru bir Hadis olduğunu Ebu Bekir b. Sabit El-Hatib “El-Faslu’l Musil” adlı eserinde sahih olarak tahrir etmiştir. Ayrıca Tirmizî’de sahih Hadis olduğunu söylemiştir.

Bu konuyu İbrahim b. Ethem’in şu duası ile noktalayalım:

“Ey benim Allah’ım! Beni senin kazana karşı rıza gösterenlerden, ibtilâlarına sabreden ve nimetlerine karşı şükredenlerden eyle.” ÂMİN.

ŞİİR

BENİ SENSİZ BIRAKMA

Kahrın içine lütfü,
Lütfün içine kahrı,
Gizleyen sensin.

Gören sen,
Görünen sen,
Gördüren sensin.

Yerde sen,
Gökte sen,
Her yerde sensin.

Seven sen,
Sevilen sen,
Sevdiren sensin.

Aslında sen bensin,
Tenim sen, canım sen,
Soluduğum nefessin.

Ed-Dârr sen,
En-NÂFİ' sen,
El-Mu'ti sensin.

Sen bende iken,
Ben bir şeyim,
Sen bende yokken,
Ben bir hiçim.

Seccademde namaz,
Duamda niyaz,
Dilim de Allah,
Tesbihimde
LÂ İLAHE İLLALLÂH'SIN.

Sensiz dünya zindan bana,
Beni sensiz, seni bensiz,
Bırakma ya Mevla.

Yüksel kulunum,
Aşkına vurgunum,
Biçareyim,
Mecnun olup düştüm yollara,
Avareyim,
Ben seninle varım,
Sensiz dünyayı ben neyleyim.

Yüksel ŞENEL

DİNİ HİKÂYE

BAHÇE SAHİPLERİ

Çok eski zamanlarda Yemen topraklarında dürüst ve güzel ahlâklı yaşlı bir adam, üç oğluyla birlikte yaşardı.

Yaşlı adamın türlü meyve ağaçları ve sebzeliklerle dolu büyük bir bahçesi vardı.

Yaşlı adam bahçenin mahsullerini topladığı zaman ürünün bir kısmını yoksullara, bir kısmını da kendi yakınlarına ayırır, kalan ürünü de pazara götürerek satardı.

Bir gün büyük oğlu babasına:

-Babacığım, siz diğer bahçe sahiplerinden hiçbirinin yapmadığı bir şey yapıyorsunuz. Ürünleri devşirip topladıktan sonra yoksullara, yakınlara ve dostlarınıza pay ayırıyorsunuz. Kimseye bir şey vermeyip ürünümüzün tamamını satsak daha fazla kazanmaz mıyız?

Küçük oğlu ağabeyini destekledi:

-Doğru söylüyor baba! Yoksullara niye veriyoruz ki? Onlar hiçbir çaba harcamadan malımıza ortak oluyorlar...

Cömert adam:

-Yanlıı düşünöyorsunuz çocuklar! Yüce Allah mal veya ürün sahibi herkese, sahip olduklarının bir bölümünü yoksullara ve ihtiyaç sahiplerine' dağıtmalarını emretmiştir. Böylece, veren kişinin hayatı ve sahip oldukları şeyler daha bereketli, daha bol olur. Ayrıca ahirette de büyük sevaplar verilir. Bu sayede Allah'ın öfke ve gazabından da korunmuş rahmetine sığınmış oluyoruz. Gördüğünüz gibi herkesin hakkını verdiğimiz için bahçemiz her zaman bereketli ve kasabanın en güzel bahçesidir, dedi.

Günler geçti ve yaşlı adam Allah'ın rahmetine kavuştu.

O yıl bahçenin hasat vakti gelince üç kardeş toplandılar ve mahsulü ne yapacaklarını tartışmaya başladılar. Ağabeyleri:

-Bu yıl kesinlikle babamın yaptığı gibi yapmayacağız. Bahçenin

ürünlerinden yoksullara ve akrabalarımıza vermeyeceğiz!

Kardeşlerden biri buna karşı çıktı:

-Bence babamızın yaptığı gibi yapmalıyız. Yoksulların ve ihtiyaç sahiplerinin paylarına dokunmamalıyız. Böylece bahçemizin ve malımızın bereketi her zamanki gibi artacaktır.

Ağabeyi ona tepki gösterdi:

- Hayır! Kesinlikle öyle yapmayacağız. Biz ikiyiz, sense teksin. Çoğunluk ne derse o olur. Bu yıl ürünün tamamını satacağız, kimseye bir şey vermeyeceğiz.

Üç kardeş gecenin karanlığında herkes uyurken yola koyuldular. Kimseye görünmeden meyveleri toplayıp satacaklardı.

Bahçeye vardıklarında gözlerine inanamâdılar...

Ağaçlar tamamen karamıştı. Yemyeşil bahçeleri sanki yangından çıkmış gibiydi. Ne yaprak kalmıştı, ne de toplayacak meyve...

Büyükleri haykırdı:

-Olamaz! Burası bizim bahçemiz olamaz! İmkânsız! Herhâlde yolu şaşırdık!

Küçük kardeş de ağlayarak konuşuyordu:

-Gözlerime inanamıyorum! Dün giderken bahçemiz meyve doluydu. Dallar, meyveleri çekemeyecek kadar doluydu.

Ortancaları onlara acı gerçeği hatırlattı:

-Yolu kaybetmedik. Burası bizim bahçemiz. Daha dün gece yoksulların payını vermemeyi kafaya koymuştunuz. Kötü niyetinizden dolayı Allah bahçeyi perişan etti. Size kaç kere söyledim, babamızın yaptığı gibi yapalım diye...

Diğer kardeşler pişmanlık içinde karşılık verdiler:

-Daha çok kazanma hırsı gözümüzü kör etti. İyilik yapmanın güzelliğini, bereketini göremez olduk. Keşke seni dinleseydik!

Üç kardeş keder ve üzüntüyle evlerine döndüler. Olanlara bir türlü inanamıyorlardı.

Bahçeyi yeniden ekmeye ve çıkan ürünlerden yoksulların ve

yakınların payını ayırmaya karar verdiler. Tıpkı yaşlı babalarının yaptığı gibi...

Kur'an-ı Kerim işte bu olayı bizlere Kalem suresi 17-32 ayetlerinde bildirmiştir:

DUA

Allah'ım! Kâinattaki yarattığın her şey seni zikretmekte, seni tesbih etmekte ve bize seni hatırlatmaktadır. Bu güzel isimlerinle, bizi aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, Ed-DÂRR ismi celiline misafir olduk, kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! En-NÂFİ' ismi celilinle dilediğime fayda veririm, Ed-DÂRR ismimle dilediğimi zarara uğrattırım diyorsun, biz seni sever, seni sayar, hem de senden korkarız, bizleri Ed-DÂRR'ın menfi tavrından muhafaza buyurarak; En-NÂFİ' ismi celilinin lütfüyle mükâfatlandır Allah'ım!

Merhametlilerin en merhametlisi olan Allah'ım! Bizleri, ana ve babalarımızı da bağışla, kadın, erkek, bütün müminleri, Müslümanları da bağışla, onlardan hayatta olanları da ahirete intikal etmişleri de bağışla Allah'ım!

Yâ Rabbî! Tabiinden ve hanım velilerin büyüklerinden olan Rabia-i Adiviyye hazretleri şöyle dua edermiş: **“Yâ Rabbî! Bana neyi takdir etmiş isen, onların hepsini düşmanlarıma ver. Ahirette benim için hangi nimetleri ihsan etmeyi takdir etmiş isen onları da dostlarına ver. Ben sadece seni istiyorum.”** Biz de aynı duaya iştirak ederek âmin diyoruz, kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Kendi sevgini, sevdiğilerinin sevgisini, sevgine kavuşacak işlerin sevgisini bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Allah'ım!, Allah'ım!, Allah'ım! Senden, senin büyüklüğünden, ilim ve kudretinden hayır bekleriz. Senin büyük lütfünden talep ederiz. Sen kadirsin, sen muktedirsin. Biz ise aciziz, gücümüz yetmez. Sen bilirsin, biz bilemeyiz. Sen bütün gizlilikleri bilersin. Bize

korkulu anlar yaşatma, çekemeyeceğimiz yük taşıtma, bizi muhannete muhtaç etme, muhannetin kapısı güçtür. Senin kapına geldik, sana ellerimizi açtık, yalnız sana inanıp, senden istiyoruz, bize başka kapılar aratma Allah'ım!

Allah'ım! Nefsimizi ıslah et, geçimimizi sağlayan dünyamızı ıslah et, dönüp varacağımız yer olan ahiretimizi ıslah et. Hayatımızı, yaşantımızı hayra yönlendir, dünyada dünya, ahirette ahiret muradımızı ver Yâ Rabbî!

Senin hışmından, senin Ed-DÂRR isminden korkarız, bizleri korkutma, sonunda korkacağımız, üzüleceğimiz işleri yapmayı bizlere nasip etme Yâ Rabbî!

Şeytanın şerrinden, ateşinin narından bizleri muhafaza buyur, yüce peygamberimiz (s.a.v) efendimizin Cennette açacağı Liva-ül Hamd bayrağı altında toplanmayı bizlere nasip et, Yâ Rabbî!

Şerlerin defi, hayırların celbi, çoluk çocuk, evladı ayalimizin sıhhat ve selameti, hükümeti cumhuriyetimizin devamı, günahlarımızın affı için El-Fatiha. ÂMİN.

EN-NÂFI'
(C.C)

NÂFÎ': Sözlükte fayda vermek anlamındaki **"nef"** kökünden türeyen **"NÂFÎ"** kelimesinden yani fayda veren anlamına gelmektedir. Yüce Allah'a atfedildiğinde dilediği mahlûkata, hayırlı ve faydalı şeyi veren yaratan Allah'tır, anlamındadır.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in çeşitli El-Fetih suresi 11. ayetinde En-NÂFÎ' ismi celili en açık ve seçik anlamını bulmuştur. **"Allah, size bir zarar vermeyi dilemiş ya da size bir yarar sağlamayı istemiş olsa, O'na karşı kimin hangi şeye gücü yeter? Kaldı ki, Allah yaptıklarınızdan haberdardır."**

Bu ayetin tetkikinden de anlaşılacağı üzere, Allah'ın mutlak anlamda yarattığı bütün varlıkların idaresini elinde tuttuğu ve bu güç ve kuvvetin yalnız kendisine ait olduğuna delalet etmektedir. Yani Allah (c.c) yarattıklarında her istediğini yapma gücüne sahip bir yüce kuvvettir.

Allah (c.c) her şeyi yaratan ve yarattığına bir ölçü ve etki koyandır. İlaçlara yarar veya zarar etkisi veren, ölüme ölüm, acıya acı, yiyecek ve içeceklere doyurma, kandırma etkisi koyan yegâne güç Allah'ın gücüdür. Bu güçte NÂFÎ' olan yalnız Allah'ta mevcuttur.

Yüce Allah'ın bize lütfettiği nimetleri saymak mümkün değildir. Mesela vücudumuzdaki her bir hücre, doku, organ, duyu, duygu bizim için birer nimettir. Ayrıca her birisi, yine Allah'ın nimeti olan hayat şartları ve rızıklarla varlıklarını sürdürmektedirler. Toprak ayrı, deniz ayrı, su ayrı bir nimettir. Bize öyle nimetleri karşılıksız olarak veren ve bizim faydalanmamıza sunan Zat-ı Bari(c.c) bağış, ihsan ve lütfünün nihayeti yoktur.

Hülasa edecek olursak, bizi yaratan o yüce varlığın lütfettiği nimet, inayet, ihsan ve yardımların tek ve tek gerçek sahibi olan Rabbimiz, zatını bize En-NÂFÎ' diye tanıtmakta, her türlü zarar, bütün fayda ve menfaatlerin de elinde olduğunu hatırlatmaktadır.

AYETLERİN İŞİĞİNDA EN-NÂFİ' İSMİ ŞERİFİ

NÂFİ' ismi İbn. Mace ile Tirmizi'nin rivayet ettiği Esmâ-i Hüsnâ listesinde yer almış, birçok Hadis metninde NEF kavramı Allah'a nisbet edilmiştir.

Ebu Hureyre'den rivayet edilen bir Hadisten Hz. Peygamber dualarından birinin şöyle olduğu anlaşılmaktadır: **“Allah'ım! Öğrettiğin şeylerden beni faydalandır, bana fayda verecek şeyleri öğret ve bilgimi artır.”** (İbni Mace-Tirmizi 128)

Yüce yaratıcımız sevgili peygamberine şöyle buyuruyor: **“Ey Muhammed! Kavmine İbrahim'in kıssasını anlat. O, babasına ve milletine sormuştu. Sizler nelere tapıyorsunuz?”** Onlarda cevaben **“Putlara tapıyoruz.”** demişlerdi. İbrahim (a.s) de **“Onlar, dua ettiğinizde sizi duyuyorlar mı? Size bir fayda veya zararları dokunuyor mu?”** demişti. (Şuara suresi 73). Onlarda demişlerdi ki **“Hayır, ancak atalarımızı yaparken gördük.”** Böylece onlarda bu putların hiçbir şey yapamayacağını itiraf etmiş, oluyorlardı. Hz. İbrahim'de kendilerine bu putlar mademki konuşmıyorlar, hiçbir arar ve fayda vermiyorlar. **“O hâlde Allah'ı bırakıp da, size hiçbir fayda veya zarar veremeyecek şeylere ne diye taparsınız? Daha akıllanmayacak mısınız? Ellerinizle yaptıklarınıza mı ibadet edip, onlardan yardım bekleyeceksiniz? Yazıklar olsun sizse, siz ne beyinsiz insanlarsınız.”** der. Bu soruların cevabını veremeyeceklerini anlayan bu puta tapanlar, ancak kurtuluşu onu aralarından yok etmekte ararlar(Enbiya 66).

Bu tartışmadan aciz kaldıklarını anlayınca çareyi onu ateşe atarak yok etmekte buldular. Büyük bir ateş yakarak onu ateşin ortasına attılar. **“Biz de ey ateş, İbrahim'e serin ve selamet, esenlik ol, dedik.”** (Enbiya 69). Bunun üzerine ateşte bulunan hararet ve yakma özelliği hemen kayboldu. Sadece ışık saçan, aydınlık ve parlaklığı kaldı. O ateş çemberi bir anda gül bahçesine dönüverdi. İşte her an yakan ateşi o anda Allah'tan aldığı emirle birden

yakma fonksiyonunu kaybetti. İşte burada Hz. İbrahim'e Allah'ın En-NÂFI' ismi imdada yetişiverdi.

İşte bu durum yüce yaratıcının eşi ve benzeri görülmemiş mucizelerindedir. Çünkü burada bugüne kadar hiç emsali olmayan, adetlere aykırı bir şey vardır. Çünkü ateş daima yakar, kar daima üşütür.

Deniliyor ki İbrahim ateşe atılırken Cebrail (a.s) Cennet ipeğinden bir gömlek getirerek onu giydirdi. İbrahim (a.s) dedi ki: **“Rabbimin ateşi, dostlarına zarar vermez dediğini bilmez miyim?”** bu söz üzerine Nemrud köşkünden çıkararak İbrahim'e şöyle dedi: **“Sen oradan yanmadan çıkabilir misin?”** İbrahim (a.s): **“Allah'ın izniyle çıkacağım elbet”** dedi. İbrahim (a.s) ayağa kalkarak yürüye, yürüye çıktı. Büyük bir şaşkınlık içinde olan Nemrud İbrahim'i karşılayarak ona ikramda bulundu ve kendisine Rabbinin sana yaptığı bu muameleden dolayı ve kendisinde gördüğüm bu kudret ve iz-zetten dolayı senin Rabbine dört bin sığır kurban edeceğim, dedi. İbrahim (a.s) ise sen şu inandığın dinde kaldığın müddetçe Allah (c.c) senin ikramını kabul etmez, dedi. (Fizilal c.10 s.152-153).

Maverdi'nin naklettiğine göre Hz. İbrahim ateşe atıldığında, yirmi altı yaşında idi. Bir Allah dostu bu durumu şu satırlarıyla ne güzel dile getiriyor:

Hakikat hak ile hak olanlara
Dost yolunda ölenlere
Kendi özün bilenlere
Nirani Cehennem gülistan olur.

Yine Yunus da Rabbimizin nelere kadir olduğunu bakın şu mısra ile bize nasıl ulaştırıyor:

İki cihan zindan ise gerek bana bostan ola
Ayruk bana ne gam gussa, çün inayet dosttan ola.

Rabbim bizleri hışmıyla korkutmasın, En-NÂFI' lütfüyle kucaklasın inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EN-NÂFİ' ESMASI

İnsanların tek ve yegâne yardımcısı, velisi, gözeteni yüce Allah'tır. Allah yarattığı her kulluna sonsuz faydalar verir, onları her türlü nimetlerle taltif eder. Yeter ki on insan yüce yaratıcısının verdiği, o nimetlere, sağlığa, zenginliğe, ömre, akıl ve bilgi gibi nimetleri yerinde ve zamanında kullanmasını bilsin. Dilediğine EN-NÂFİ' ismi celili ile verdiği o nimetler onu azgınlaştırmamasın. Onun yolunu şaşırmasın. Zira zarar ve musibetlerinde, faydalı şeylerinde insanlara imtihan için verildiğini hiçbir zaman aklından çıkarmasın. Hayrın ve şerrin yegâne sahibinin Allah (c.c) olduğunu unutmasın. Örneğin Musa (a.s) bir gün dişinin ağrısından dolayı canının çok yandığını bildirerek Cenab-ı Hakka dişinin ağrısının geçmesi için dilekte bulundu. Bunun üzerine yüce Rabbinden kendisine şöyle bir mesaj iletildi. **“Ya Musa! Falan otu al, dişinin üzerine koy!”** diye emir buyruldu. Hz. Musa hemen bu buyruğu yerine getirdi ve dişinin ağrısı geçti. Aradan bir müddet geçti. Musa'nın başka bir dişi ağrımaya başlayınca, Musa hemen o otun yanına koşarak otu koparıp bir parçasını dişinin üzerine koydu. Hayret edilecek bir olay cereyan etti. Dişinin ağrısı gitmediği gibi daha da şiddetlenerek ağrımaya başladı. Bunun üzerine Hz. Musa tekrar Hak'tan yardım dileyerek şöyle niyazda bulundu.

“Ey Rabbim! İlk dişim ağrdığında dişimin üzerine koyduğum o şifalı otu sen emir buyurmuştun. Bu sefer aynı otu koydum, ağrı geçmediği gibi şiddetlendi. Bunun hikmeti nedir?”

Bunun üzerine Cenab-ı Hak şöyle buyurdu:

“Ya Musa! Şifa, sağlık, zarar ve fayda hep bendendir. Sen ilk hastalanınca müracaatı bana yaptın. Ben de şikâyetini giderttim. Şimdi ilk müracaatını bana değil ota yaptın. Şifayı veren benim.” diye buyurdu. Burada bize verilen mesaj, şifayı ancak Allah (c.c) verir, ilaçlarda birer vasıtaadır. Bizlerde ilaç içerken şöyle dua ederek Rabbimin bu talimatına uygun hareket etmiş oluruz. Allah'ım!

şifa senden, ilaç vasıta, diyerek Rabbimin En-NÂFİ' olduğunu hatırdan çıkarmamalıyız. Bilmeliyiz ki bütün faydaların kaynağını O'dur ve onun izniyle olur. Onun izni olmaksızın kimsenin kimseye faydası olamaz.

Bahsimizin bu kısmını İbn. Abbas'tan rivayet edilen şu dua ile noktalayalım. Resulullah zor zamanlarda şu duanın okunmasını tavsiye etmiştir:

“Allah'tan başka tanrı yoktur, halim ve Hâkim O'dur. Allah'tan başka tanrı yoktur, göklerin ve yerin Rabbi ve arşın kerim olan Rabbidir.” (Tirmizi c.6 s.56)

Rabbim duaları işiten ve kabul edendir. Bizimde dualarımızı kabul buyursun inşallah.

Güzel âşık cevrimizi çekemezsin demedim mi?

Bu bir rıza lokmasıdır, yiyemezsin demedim mi?

Pir Sultan

EN-NÂFİ' İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Mümin bir kul bilmedir ki dünya ahiretin arka bahçesidir. Dünyada iken kişiye fayda sağlayan şeylerden, ahiret içinde fayda çıkarmalı ve kalp bu gayeye doğru yönelmelidir.

Her inanan kişi şunu iyice bilmelidir ki, Allah'tan başka yarar sağlayan veya zarar veren biri olmadığına inanmalı, bu her iki durumun onun iradesi ve fiilleriyle gerçekleştiğini bilmelidir.

Gerek dünya hayatı, gerekse ahiret hayatı yarar ve zararı esasında taksim edilmiştir. Buna göre Cennet tam yarar, Cehennem ise tam zarardır.

Dünyada fayda sağlayan her şey ahirette bize yine fayda sağlayacak şekilde, dünyada bize ve başkalarına zarar verecek eylemlerimizde ahirette karşımıza zarar olarak çıkacaktır.

Müslüman yalnız Allah (c.c) dostlarına yarar sağlamalıdır. Allah'tan başkasından korkmamalı ve kimseye umut bağlamamalı-

dır. Bir büyüğümüzün dediği gibi “**Duvara dayanma çöker, insana dayanma ölür, dayanırsan Allah’a dayan.**” Çünkü ne çöker, ne de ölür.

Bir Müslüman En-NÂFİ’ esmasından gerekli dersi almalıdır.

Meğer hayır ve menfaat verici olan şeylerin yaratıcısı Allah olduğuna göre, bizde onun kulu olduğumuza göre bize düşen görev düşkün ve yoksullara yarar sağlamak, onların bir problemini çözmek, onları ferahlatmak bizim de görevimiz olmalıdır.

Bu dini sohbetimizi şu atasözü ile noktalamak istiyorum.

Yap bir iyilik at bir köşeye

Mahlûk bilmezse Halik bilir.

ŞİİR

BANA SENİ GEREK SENİ

Aşkın âşıklar öldürür
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni.

Aşkın şarabından içem
Mecnun olup dağa düşem
Sendin dünü gün endişem
Bana seni gerek seni.

Cennet Cennet dedikleri
Birkaç köşkle birkaç huri
İsteyene ver anları
Bana seni gerek seni

Eğer beni öldüreler
Külüm göğe savuralar
Toprağım anda çağıra
Bana seni gerek seni.

Yunus'dur benim adım
Gün geçtikçe artar derdim
İki cihanda maksudum
Bana seni gerek seni

Yunus EMRE

DİNİ HİKÂYE

ÇOBANLIKTAN SÜRÜ SAHİPLİĞİNE

Hz. Ömer'in oğlu Abdullah, hurmalıkta oturmuş, yemek yiyordu. O sırada önünden sürüsüyle geçmekte olan bir çobanı, sofrasına davet etti.

Çoban yemeğe gelmeyince, ısrarda bulundu. Çaresiz kalan çoban:

-Ey yabancı, daha fazla ısrar etme, gelemem. Çünkü ben oruçluyum, dedi. Abdullah hayretle sordu:

-Bu sıcakta nasıl oruç tutuyorsun?

-Cehennem sıcaklığına göre bunun sözü mü olur? Yarın ahiret sıcaklığından korunmak için bugün dünya sıcaklığında yanmayı tercih ederim.

Abdullah çobana şu teklifte bulundu:

-Koyunlardan birini bana satar mısın?

-Koyunların hiçbiri benim değildir. Ben fakir bir çobanım, sürü sahibi başkasıdır. Sahibinin haberi olmadan kimseye koyun veremem.

-Canım sürü sahibinin nereden haberi olacak?

-Sürü sahibinin haberi olmazsa, Allah'ın da mı haberi olmaz?

Sözün burasında duraklayan çoban, Abdullah'a şu ikazı yapar:

-Allah'tan kork ey yabancı, Allah'tan ..

Fakir çobanın Allah korkusu ve sorumluluk duygusu Abdullah'ın dikkatini çeker. Birlikte koyunları otlata otlata gezerler. Abdullah, çobanın karakterini çok beğenir.

Akşam olunca sürü sahibinin yanına gelirler. Abdullah sürünün fiyatını sorar. Adam yüklüce bir para isterse de Abdullah, istenen parayı ödeyerek koyunların hepsini satın alır. Sonra çobana dönerek:

-Senin hakkın başkasının koyunlarını otlatacak bir çoban olmak değildir. Sen kendi sürünü otlatan bir efendi olmaya layıksın. Bundan böyle, bu sürü senin. Doğruluğunun karşılığını Allah bu dünyada verdiği gibi ahirette de seni mükâfatlandırır, der.

Mürşide UYSAL

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen bu güzel isimlerine, bizi aşîkâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, En-NÂFÎ' ismi celiline misafir olduk, kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Her hayır senin elindedir, Rabbim bizleri hayırına, senin selametine alet eyle. Kin olan yere merhamet ekmeyi, hakaret olan yere af götürmeyi, şüphe olan yere iman götürmeyi, keder olan yere ümit götürmeyi, karanlık olan yere ışık götürmeyi, hüznün olan yere sevinç bizlere nasip ve müessir eyle, Allah'ım!

Sen Ed-DÂRR sıfatınla bizi koru, başımıza gelecek zararlardan, NÂFÎ''sin hayırları yaratan NÂFÎ' sıfatından nasibini almış kullarından ey Allah'ım!

Yüceler yücesi Allah'ım! Sen şerleri hayırlara tebdil eden, sen dertlerimizi kendisine direkt olarak açacağımız en güzel dost ve ilahsın, dostluğuna bizleri kabul buyur Yâ Rabbî!

Düşmanlarımıza karşı, nefislerimize karşı boyun eğmemek için

senden yardım istiyoruz, bizlere yardımını esirgeme Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Fazlına güvenerek ıslahımız, günahlarımızdan arınmamız için sana yalvarıyor, sana inanıyoruz. Ey Rabbim! Senin kapına geldik, kovma bizi, aç kapını, bize başka kapı aratma Yâ Rabbî!

Allah'ım! İşte acınacak halimizle, uçuk benzimizle, bükük boynumuzla, yaşlı gözümüzle, yüzsüz yüzümüzle karşına çıktık, sen emrettin biz terk ettik, sen yasakladın biz yaptık, bizleri ancak senin affın kurtarır. Afüvv esmanın yüzü gözü hürmetine affeyle bizleri.

Her menfaat senin iznin ile tecelli eder, çoluk çocuğumuzu, aile fertlerimizi bütün Müslümanları lütfünden faydalandır Yâ Rabbî!

Vatanımızı, milletimizi, hükümeti cumhuriyetimizi hayırlara vesile kıl, bayrağımızı daima dik ve gururlu olarak gönderde dalgalandır, düşmanlarımıza fırsat verme, kötü niyetlerini alevlendirmeden söndür Yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerlerin defi, ümmeti Muhammed'in sıhhat ve selameti, dualarımızın kabulü için El-Fatiha. ÂMİN.

EN-NÛR
(C.C)

Nûr, Allah'ın isimlerinden biridir. Sözlük manası **“aydın ve ışıklı olmak”** manasındaki nevr kökünden türemiştir. Nûr aydınlık ışık demektir. Allah'a nispet edildiğinde Nûr kaynağı olarak açıklanmaktadır. Sıfat olarak ele alındığında da **“nurlandıran, her şeyi aydınlatan”** diye açıklanmaktadır.

Ragıb el-İsfahani nuru iki kısımda mütalaa etmektedir.

1.Dünyevi olan nur

2.Uhrevi olan nur

Dünyevi olanı ay, güneş gibi aydınlık saçan ve gözle görülen zihin ve kalp yoluyla idrak edilen nurdur.

Uhrevi olan nur ise yüce Allah'ın Kur'an-ı Kerim'in el-Hadîd 57/12 ve Et-Tahrim 66/8 ayetlerinde kendisini Nur diye isimlendirmiştir. Gökleri ve yerleri nurlandıran o'dur, fiiliyle açıklanmıştır.

Nur ile nâr (ateş) aynı kökten gelmektedir, birbirinin yerine kullanılır. Nâr insanların dünya hayatı, Nur ise ahiret hayatı için faydalıdır(el-Müfredat nur md.).

İbni Abbas'a göre Allah göklerdeki ve yerlerdeki her şeyi kendi nuruyla yaratmıştır ve yine kendi nuruyla her tarafı kuşatmıştır. O doğru yola yönlendiricidir, bu yerleri ve gökleri aydınlatıcı nurundan ancak yüce Allah'ın gönderdiği hak peygambere ve doğru yolu apaçık bildiren Kur'an'a inanan salih, takva ve Allah'tan çok korkarak gece ve gündüz ona kulluk yapan insanlar anlar ve bu tadı, bu feyiz ve bereketi tadarlar. İlahi nurların ışığı altından manevi gıdayı alarak Tevhid'in yüceliğine ererler. İşte dünyada iken bu nurdan istifade etmesini bilmiş Abidun, Zahidun, Kânitun takımından olan bu Allah dostları, yüzleri ak, gönülleri pak ayın on dördü gibi ve temiz olarak huzuru ilahiyenin ve Resulü kibriyanın yanında ve arşın gölgesinde kendilerini bulurlar.

İşte dünya yaşantısında iken bu nurdan nasibini almayanlar ise kalp körlüğü içinde hayatlarını idame ettirirler. Hâlbuki kalp körlüğü göz körlüğünden kötüdür. Çünkü göz körlüğü dünya hayatı

ile ilgili geçici bir körlüktür, kalp körlüğü ise ebedi hayatımızı yani ahiret hayatımızı ilgilendiren bire körlüktür ki Rabbim o körlükten bizleri muhafaza buyursun inşallah.

Hülasa edecek olursak En-Nur ismi celili evreni ay ve güneşle, gönülleri ise iman ve ilim güneşi ile aydınlatan, nurlandıran demektir.

AYETLERİN IŞIĞINDA EN-NÛR İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de Nur suresi müstakil olarak yer almaktadır.

Nur suresinin otuz beşinci ayetinde aynen şöyle buyrulmaktadır:

“Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nuru içinde ışık bulunan bir kandil yuvasına benzer. O ışık bir cam fanus içindedir; o cam fanusta inci gibi parlayan bir yıldız gibidir ki, doğuya da, batıya da mensup olmayan bereketli zeytin ağacından tutuşturulur. Onun yağı neredeyse kendisine ateş dokunmasa bile ışık saçar. Nur üstüne nurdur. Allah, dilediğini nuruna kavuşturur ve insanlar böyle misaller verir. Allah, her şeyi bilir.”

Bu konu ile ilgili olarak İsmail Hakkı Bursevi (r.a) şu yorumu getirmektedir:

Bu ifade açıktır, ayrıca tanımlanmasına gerek yoktur. Çünkü Nur Esmâ-ül Hüsnadandır. Bu sebeple Allah'ın bizatihi kendisi nurdur. Buna göre ayetteki nur, nurlandıran anlamındadır. Allah varlığının nurları ile henüz hayat bulmamış olan unsurları lütfü sayesinde ortaya çıkarmaktadır.

Nur ışık demektir. Işık tarif edilemez, çünkü o görene gizli değildir. Yüce Allah mahsusatı(gözle görüneni) görmek için ışık yaratılmıştır. Ma'kulatı(akıl ile anlaşılabilen) anlayabilmek içinde ışık, iman ve irfan nuru ve onu idrak eden de basiret yani kalp gözüdür.

Güneş yeri ve göğü aydınlatmaktadır. Bu aydınlık sayesinde etrafımızdakileri görür ve tanırız. Demek ki yaratıcımız güneşi bize dünyevi yaşantımızda faydalı ve tehlikeli noktaları gösteren bir nur olarak bağışlamıştır.

Yine bunun gibi maneviyat âleminde de bizim için faydalı şeyleri görmek, tehlikeli noktaları görerek ondan sakınmak için **“iman nuru”** ihsan buyurmuştur. İşte yüce Rabbimizin biz insanlara en büyük lütuflarından biri de gönlümüzde uyandırdığı iman güneşidir. Çok şükürler olsun ki bu iman güneşinin nuru sahibinin yüzüne düşünce, o yüzü güzelleştirir, letafetini artırır, siretini de parlatır, onu bütün kötülüklerden korur. Halk arasında nur yüzlü diye tarif edilen, diğer bir ifade ile kalbinin güzelliği yüzüne vurmuş denilen kimseler, iman güneşinden nasibini almış kimselerdir.

İşte iki cihan selveri efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

“Allah’ım! Kalbimi nurlandır. Gözümü nurlandır. Arkamı ve önümü aydınlatacak nur kıl. Allah’ım! Ban nur ihsan eyle.”

Yüce Allah’ın yarattığı ilk şey peygamber efendimizin nurudur. Bütün varlıklar onun nurundan yaratılmışlardır. Onun için peygamberimize Muhammed-i Nur denilmektedir.

Allah’ın lütfettiği bu nurdan nasibini almamış olanlar, karanlık içine düşerler ve bu karanlıktan kurtulamazlar.

İkinci ayetimiz En’am suresi 125. ayet:

“Allah kimi doğru yola ulaştırmak isterse kalbini İslâm nuru ile ferahlatır. Kiminde sapmasına izin verirse onun kalbini de daraltır ve sıkıştırır, adeta göklere tırmanıyormuş gibi. Allah inanmayanlara böyle eda eder.”

Malik bin Dinar’ın şöyle dediği rivayet edilmektedir. Herhangi bir kul kalp katılığına düşmüşse, bundan büyük bir ceza olamaz. Zira yüce Allah herhangi topluluğa gazap etti mi, onlardan rahmetini çeker.

Yüce Allah buyuruyor ki: **“Resulüm! Bir takım kimselerin seni**

inkâr ederek delalete düşmekte olduklarını görerek müteessir olma. Onların haklarında kendi yaşantılarına göre ilahi irade tecelli edecektir.”

İşte Allahu Teâlâ'ya iman etmeyenler imandan mahrum kalacak, işte onlar her türlü pislikten, felaketten kurtulamayacaklardır.

Yüce Rabbim bizi böyle felaketlerden muhafaza buyursun. Nur suresinden nasibini almış, kalbi nurlarla dolmuş, mümin kullarından olmayı nasip etsin inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EN-NÛR ESMASI

Yüce peygamberimiz (s.av.) şöyle buyurmuşlardır. Dört çeşit kalp bulunmaktadır:

1.Tertemiz ve parlak olan kalpler: Bu kalpler tertemizdir. İçinde nur parlar, bunlar müminlerin kalpleridir. Ondaki ışık nurdur.

2.Örtülü kalpler: Örtülü olan kalp kâfirin kalbidir. Sanki bir örtünün altında kalmış gibidir.

3.Ters çevrilmiş kalpler: Ters çevrilmiş kalbe gelince bu münafiğin kalbidir. Önceden Allah'ı bilip onun yolunda yürürken, sonradan inkâra yeltenerek tamamen doğru yolu bırakıp ters yola girmiş kalplerdir.

4.İkiyüzlü kalp: Bu kalpte hem iman, hem de münafıklık vardır. Eyyamcı bir kalptir, işine ne geliyorsa ona göre hareket eder. B.r bakarsınız imanlı gibi görünür, bir bakarsınız inkârcı gibi görünür.

Yine yüce peygamberimiz bir Hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuşlardır: Allah'ım!' Hamd senin içindir. Sen göklerin ve yerin ve ikisi arasındaki şeylerin nurusun. (Buhari c.11 s.116).

Müminin kalbi, kendisine ilim gelmeden önce, kendisinde mevcut olan hidayetle amel eder. Ama ona ilim geldiğinde o kalp nur üstüne nurlanır. Hidayet üstüne hidayet eklenir. **“İşte böyle kullar için Hz. Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: Mümin fera-**

setinden sakınınız, çünkü o Allah'ın nuruyla bakar ve onun nuruyla görür.”

Bu konu ile ilgili bir ayeti kerime nazil olmuştur. Zummer suresi 22. ayette mealen şöyle denilmektedir: “Allah kimin göğsünü İslâm'a açmışsa, o Rabbinden bir nur üzerinde olmaz mı? Allah'ı anmak hususunda kalpleri katılaştırmış olanların vay haline! İşte onlar apaçık bir sapıklık içindedir.”

Bu ayeti kerime nazil olunca sahabe: “Bu nasıl olur ey Allah'ın Resulü?” diye sormuşlardır. Resulullah(s.a.v): “Nur kalbe girince o kalp açılır ve genişler.” diye buyurmuşlardır. Sahabe tekraren: “Peki, Resulullah bunun alameti nedir, bu nasıl olacaktır” deyince, Resulullah (s.a.v) cevap verir: “Ebediyet yurduna dönmek, daru'l gurur olan dünyadan uzaklaşmak, ölüm gelmeden önce onun için hazırlık yapmaktır.” İşte o kalp nur üstüne nurla kaplanır.

Onun için Resulullah hazretleri buyuruyor ki: “Müminin kalbi, Hakkın iki kudret parmağı arasındadır. Nasıl isterse öyle döndürür.” Bu iki parmaktan anlatılan Celal ve Cemal'dir. Yani Hakkın kahır ve lütuf sıfatlarıdır.

İşte bir Hadisi şerifte de şöyle buyruluyor: “Gönül evini benden başkasına açmayan kulumun söyleyen dili, işiten kulağı, gören gözü olurum.”

Bir kimsenin kalbi, Hak'tan gayri her şeye kapalı ise o kalp Allah'ın nuruyla dolmuş demektir. Rabbim hepimize Allah'ın nuruna açık kalp nasip etsin, kalbimizi o yola yönlendirsın, inşallah.

EN-NÛR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Gönülde gözle görülmeyen bir nur vardır, o nur iman nurudur. O nuru söndürmek son derece tehlikelidir. Çünkü onun sonu bizleri kalp körlüğüne götürür. Bir kör düşünelim, vücudu ne kadar sağlam olursa olsun, her yere giderse gitsin, gezer ama göremez.

Bir otun yeşilliğini, bir gülün pembeliğini bilemez. Dünyası zifiri bir zindan içindedir. Fakat kalp gözünün körlüğü, göz körlüğünden daha da kötüdür. Dünyada iken dini İslâm'dan feyiz ve bereket alarak, İslâm'ın tadıyla ve sönmeyen kandiliyle yaşayalım. İşte o kandil ilahi bir ışıktır. Bu bahtiyar insanlar dünya da edindikleri bu ilahi nurla etraflarına ışık saçarak, yüzleri ak, gönülleri pak, ayın on dördü gibi parlak bir şekilde Resulü kibriyanın yanına çıkarlar. Rabbim bizlere de öyle nurlu bir iman nasip etsin inşallah.

ŞİİR

BIRAKMA BENİ

Heva'ya ne kadar, etsem de yemin,
Olmadım bir lahza, kendimden emin.
Ey! Yüce sahibim, Rabbül Âlemin,
Nefsimle baş başa bırakma beni!

Son buldu, kibirle büyük savaşım,
Önünde eğildi, o mağrur başım.
Gördün... Beytullah'ta seldi gözyaşım,
Rahmetinden mahrum, bırakma beni!

Kişi gafil ise, kelam NÂFİ'le,
Kalpler mutmaindir, zikrullah ile.
Şu fani dünyada, bir nefes bile.
Kur'an'dan nasipsiz, bırakma beni!

İbadet tahtımdır, hidayet tacım,
Başka hiçbir taca, yok ihtiyacım,
Her an, her mekânda sana muhtacım,
Kapında secdesiz, bırakma beni!
Artık avutmuyor, ne söz ne beste,

Emrini bekliyor, ruhum kafeste.
Vuslat kapısında, o son nefeste,
Şehadetten gafil, bırakma beni!

Affin azabından, bilirim yüce,
Doksan dokuz ismin, dilimde hece.
Sorgu sual, başlayınca o gece,
Kabirde cevapsız, bırakma beni!

Yaklaşan bir gün var, şartları yaman,
Kur'an derki, O gün, verilmez aman.
Ey! Sıfatı Rahman ve Rahim olan,
Mahşerde gölgesiz, bırakma beni!

Gerçi söyleyecek, sözüm çoksa da,
Geçtim her birinden, geldim maksada,
Son bir dileğim var, yüzüm yoksa da,
Cemaline hasret, bırakma beni!...

Cengiz NUMANOĞLU

DİNİ HİKÂYE

AĞAÇTAKİ NUR

Hz. Musa, Mısır Firavunu'nun zulmünden kaçarak Medyen'e gitti. Medyen'de Hz. Şuayb'ın yanında 10 sene kaldı. Daha sonra ailesini alarak Mısır'a dönmek istediğini bildirdi.

Hz. Şuayb, Hz. Musa'ya biraz koyun, birazda yiyecek verdi. Dualar ederek Medyen'den uğurladı. Hz. Musa ve ailesi Allah'ın yardımına güvenerek bir kış mevsimi çölde yol almaya başladı. Günlerce yürüdüler. Çok soğuk ve zifiri karanlık bir gecede, çoluk çocuk üşüdüler. Soğuk çok şiddetliydi. Üstelik yolu da şaşırılmışlar, nerede olduklarını bilmiyorlardı.

Yollarını kaybetmenin sıkıntısı neredeyse soğuşu unutturmuştu. Tur Dağı'na yaklaştıkları sırada Hz. Musa'nın gözüne ateş ilişti. Sevinçle hanımına ve çocuklarına:

-Siz burada durun! Ben ilerde bir ateş gördüm, o tarafa doğru gideyim. Belki oradan bir parça ateş getiririm de onunla beraber ısınır, yemeğimizi pişiririz. Hem orada birileri varsa yolu öğrenir, yolumuza devam ederiz, dedi. Hz. Musa gördüğü ateşe doğru gitmeye başladı. Gittiği yol büyük bir vadiye çıkıyordu.

Hz. Musa vadiye ayak basar basmaz o âna kadar duymadığı bir ses işitti:

-Ya Musa! Ben senin Rabbinim. Şimdi pabuçlarını çıkar. Çünkü sen, mukaddes Tuva Vadisinde bulunuyorsun.

Duyduğu ses Hz. Musa'yı derinden ürpertti. Derhal pabuçlarını çıkardı ve heyecan içinde olup bitecekleri beklemeye başladı. Ses vadinin sağ tarafından gelmişti. Hz. Musa oraya bakınca bir ağaç gördü. Ağaç ateşler içindeydi. Fakat yanmıyor, sadece ışıklar saçıyordu. Ateşle ağacı böyle iç içe görünce, Hz. Musa bunun sıradan bir ateş olmayıp ilahi bir nur olduğunu anladı ve kalbine nur ve huzurun dolduğunu hissetti. Kısa süren bir sessizlikten sonra, ilahi ses tekrar yükseldi:

-Ey Musa! Ben seni insanlar içinden seçerek peygamber yaptım. Öyle ise sana vahyedeceklerimi dinle ve başkalarına da tebliğ et. Ben kendisinden başka, ibadete layık hiçbir ilah olmayan Allah'ım! İbadet, sadece ve sadece bana layıktır. Öyle ise sen yalnızca bana ibadet et ve beni sık sık hatırlaman için namazını dosdoğru kıl. Kıyamet günü mutlaka gelecektir. Sakın ola ki kıyamete inanmayan, nefis ve hevasına tabi olan kimseler, seni bu gibi hakikatleri söylemekten men etmesin. Aksi takdirde helâk olur gidersin. (Taha sur. 14-16)

Böylelikle Hz. Musa'ya peygamberlik görevi verilmiş oluyordu.

Mürşide UYSAL

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen bu güzel isimlerine, bizi aşikâr kılmazsan, bizim ruhumuz karanlıkta kalır, Nur'unla aydınlat bizleri.

Yerin, göğün nuru sensin, güneş, ay bütün, gezegenler senin, nurunu bize taşıyarak dünyamızı aydınlatırlar, ışık senden, nur senden, senin lütfünle aydınlanır tüm evren, her iki cihanda nurunu üzerimizden eksiltme Yâ Rabbî!

Sen her türlü kusurdan uzak, bütün güzelliklerin sahibisin, sende başka ilah yok, bizi Cehenneminin narından koru Yâ Rabbî!

Ey Gaffar ve ey Afüv olan Allah'ım! Bu isimlerin yüzü gözü hürmetine günahlarımızı bağışla, bilerek veya bilmeyerek ettiğimiz günahlarımızı affet. Bizi iyi kullarıyla beraber mukaddes kıldığın Cennetine kabul et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Yüce hakkın ve nur cemalin hatırına, yüce arşın, azamet, celalin, celalin, kudret, güç ve kuvvetin ile arşını taşıyan kürsinin doksan dokuz ismi celilin hürmetine senden talepte bulunuyoruz, bilmediğimiz, görmediğimiz kötülüklerden muhafaza et, kendine layık kul ve Muhammed'ine layık ümmet olmayı bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Hilmin affetmek ve günahları bağışlamak anlamındadır. Çoluk çocuğumuzu, aile efradımızı, adama benzer şeytan, şeytana benze adam şerrinden koru, karanlık yolumuzu nurunla aydınlat, affetmeyi seversin, bizleri de affet Yâ Rabbî!

Bize sayısız nimetler verdin, ismini saymakla bitiremeyiz, verdiği bütün nimetlere hamd ediyoruz, şükür ediyoruz, nimetlerini üzerimizden esirgeme, muhannetin kapısı güçtür, bizi o kapıya muhtaç eyleme Yâ Rabbî!

Sayıli nefesimiz bitmeden, ömür kandilimiz sönmeden, şu âleme inanmış olarak geldik, elest meclisinde verdiğimiz söze sadık kalmaya çalıştık, yaptığımız ibadetleri, yardımları kabul buyur, azı-

mızı çoğa tut, senin karşına yüzümüz ak, gönlümüz parlak dönmek istiyoruz, öyle dönmeyi bizlere nasip et Yâ Rabbî!

Divanına açılan elleri boş çevirmem buyuruyorsun, dünya dolusu günahla gelseniz bağışlamak için bana niyaz etseniz bağışlarım, diyorsun. Bizde bu dersimizde Nur ismi celiline misafir olduk, bu güzel ismin hatırına bizleri de bağışla Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Vatanımızı, milletimizi düşmanlarımızın kötü niyetlerine karşı koru, rengi kanımızdan alan bayrağımızı göklerde dalgalandır, hükümetimize, ordumuza ve güvenlik güçlerimize güç ver, kuvvet ver, kudret ver. Ülkemizi her türlü bela ve tabii afetlerden koru Yâ Rabbî!

Dualarımızın kabulü, ümmeti Müslüman'ın sıhhat ve selameti için Nur ismi celilinin hürmetine açtık ellerimizi, diktik gözlerimizi, büktük boyunlarımızı, bizi kapından çevirme Yâ Rabbî! ÂMİN.

EL-HÂDÎ
(C.C)

HÂDÎ, doğru yolu gösteren, rehberlik eden, hayır ve mutluluk veren, hidayete erdiren anlamına gelen Allah'ın 99 isminden biridir. Allah'a nispet edilen hidayet kavramının kullanılmasını göz önünde bulunduran âlimler HÂDÎ isminin manasını **“İnsana hayatını sürdürebilmesi için gerekli olan akıl, muhakeme ve zaruri bilgileri veren, ebedi mutluluğu sağlayacak manevi yolu gösteren”** şeklinde iki noktada yorumlamışlardır.

Ragıp el-İsfahani hidayete lütufla rehberlik etme anlamını verdikten sonra, Kur'an terminolojisinde yer alan hidayeti dört grupta mütalaa etmektedir.

- 1.Allah'ın her mükellefe verdiği akıl, zekâ ve zaruri bilgiler,
- 2.Gönderdiği peygamberler ve kitaplar vasıtası ile hak yoluna çağırması,
- 3.Çağrısına uyana, benimseyene lütfettiği Tevfik (neticeye ulaşmaya kadar yol göstermeye devam),
- 4.Sadık kullarını ahiret hayatında Cennete koyması,

Hidayet kavramı birçok ayette fiil olarak Allah'a nispet edilmektedir. HÂDÎ ismi geçtiği on ayetin ikisinde Allah'a, ikisinde Hz. Peygambere izafe edilmiş, diğer yerlerde belli bir merci zikredilmemiştir.

Hidayeti de, dalaleti de ancak Allah (c.c) yaratır. Yani gönüllere imanı sevdiren sebepleri Allah yarattığı gibi, küfür tarafını seçen sebepleri de yaratan O'dur. Yani Allah'ın hidayet ettiği kimse sapıtmaz. Allah2ın saptırdığını da kimse doğru yola getiremez. Yalnız şuraya dikkat çekmemiz gerekmektedir. Allah kul istemedikçe, sapıklık yolunu seçmedikçe, Allah onu cebren dalalete sevk etmez.Bir şair bakın bu konuyu şu satırları ile nasıl güzel ifade ediyor:

Hidayet ve dalaleti önümüze seren sensin,
İdrak edip, lütfun ile hak yolu gösteren sensin.

S. KAPLAN

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-HÂDÎ İSMİ ŞERİFİ

HÂDÎ, doğru yolu bulmak, yol göstermek, rehberlik etmek manasındaki Hûda kökünden türemiş bir sıfattır. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de, birçok ayette fiil sigasıyla Allah'a nispet edilmiştir. Örneğin Tegabün suresi 11. ayette şöyle buyrulmuştur: **“Allah'ın izni olmadıkça (insanın başına hiçbir musibet gelmez, o hâlde kim Allah'a inanırsa kendi kalbini (bu hakikate) açmış olur ve Allah, her şeyi bilendir.”**

Yani burada verilen mesaj, iyi kötü ne gelirse, Allah'ın izniyle geldiğine bizi inandıran imandır. Bu gerçek kabul edilmeden iman oluşmaz. Razi şöyle bir yorum getiriyor: **“Allah'ın iradesine teslimiyette ve rahatlık zamanlarında şükretmeye, felaket zamanlarında ise sabır göstermeye inanan kişi kalbini bu hakikate açmış olur.” “Kim Allah'a inanırsa, onun kalbini doğruya götürür.”**

İbni Abbas bunun mutlak manada bir hidayet olduğunu belirtmiştir, burada Allah'ın izni olmadan maksat Allah'ın emri olmadan anlamındadır. Hülasa edecek olursak, Allah'ın emri olmadan ne müspet nede menfi hiçbir olay meydana gelmez, bunun bilincinde olan insanın kalbini de Allah (c.c) doğruya yönlendirir. Çünkü Allah her şeyi bilendir. Şu hususu hiçbir zaman unutmamalıyız ki insanlarda hidayet ve iman asıldır, dalalet ve küfür sonradan arız olmuştur. Buna da sebep cüzi iradenin zaafa uğramasından meydana gelmesidir.

İkinci ayetimiz Kasas suresi 56. ayette mealen şöyle buyrulmaktadır: **“Gerçek şu ki, sen, her sevdiğini doğru yola yöneltemezsin, fakat yönelmek isteyen, doğru yola yönelten Allah'tır. Doğru yola girecekleri en iyi bilen O'dur.”**

Müfessirlerin büyük çoğunluğunun tercihine göre bu ayet Hz. Muhammed'in amcası Ebu Talip hakkında inmiştir. Burada sevdiğinden maksat Ebu Talip olmaktadır. Hz. Peygamberin çok sevdiği, kendisini hayatı boyunca sevip, koruyup, kollamış olan ölüm

döşegindeki amcası Ebu Talip'e atalarının müşrik inancını bırakıp tek Allah inancını benimsemesi yönünde yaptığı telkinlerden sonuç alamaması ile ilgilidir. Bu da bize şunu ifade etmektedir. Bir kişinin başka kişiye, bu kişi çok sevdiği biri de olsa, kendi istek ve eğilimi olmadıkça doğru yola sokmaya, doğruya inandırmaya ya da yanlış ve hatalı olan çizgiden uzaklaştırmaya çalışmasının bir noktadan sonra yararsız olduğunu işaret etmektedir. Bu konudaki Muhammed Esed'in yorumu şöyledir: **“Allah'ın hidayeti, ancak buna ulaşmak isteyenlere vaat ettiği rahmetin nihai belirtisinden ibarettir.”**

Yine bu konudaki üçüncü ayetimiz Hac suresi 54. ayet: **“Şüphesiz Allah iman edenleri doğru yola mutlaka iletir.”**

Yüce Rabbimden bizi sevdiği ve razı olduğu şeylere hidayet etmesini diliyoruz. Yardım istenecek olan O'dur, güven ve itimat O'ndadır, güç ve kuvvet ancak onun ile mümkündür. Bu hidayete kavuşabilmek için, bizi yoktan yaratan Allah'a çok yalvarmalıyız. Bunun içinde Fatiha suresini çok okumalıyız. Çünkü orada **“Ya Rab bizi doğru yola hidayet et”** dileği vardır.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA EL- HÂDÎ ESMASI

Ebu Hureyre'den nakledilen bir hadiste Allah Resulü şöyle buyuruyor:

“Bir kimse birini (bir insanı) hidayet olan bir yola davet etse, ona girenlerin, yani hidayete erenlerin işlediği bütün hayırlar kendisine yazılır. Onların ecirlerinden de bir şey eksilmez. Kimde bir kimseyi sapıklığa davet ederse, ona da kendisine tabi olanların günahlarının bir misli verilir. Bu diğerlerinin günahlarından da bir şey eskitmez.”(Ramiz c.2 s.420)

Yine bir başka Hadiste şöyle buyrulmaktadır: **“Allahu Zül Celal hazretlerinin, senin elinden bir kimseye hidayet vermesi senin için güneşin üzerine battığı her şeyden daha hayırlıdır.”**(Ebu Refiğ c.2

s.344)

İbni Abbas'dan, Resulullah'ın Bakara suresinin 156 ve 157. ayetleri hakkında şöyle buyurduğu rivayet olmuştur.

“Allahu Teâlâ, emrine teslim olan, kendisine yönelen (felaket anında)”

Biz Allah'ın kuluyuz, yine ona döneceğiz, diyen kulları için hayırdan üç haslet yazılacağını bildiriyor.

- 1.Allah tarafından affedilmek
- 2.Rahmete (Cennete) kavuşturarak
- 3.Doğru yolu gösterip, doğru yolu buldurmak.

Felaket anında Allah'a yalvarıp, Allah'tan ricada bulunan kim-senin Allah felaketini hayra çevirir, sonunu güzel eyler, onu razı olacağı şekilde mükâfatlandırır. (Taberani Kebir Terhib c.7 s.7)

Hülasa edecek olursa, şu Hadisi şerifte buyrulduğu üzere: **“Allah'a yemin ederim ki iman etmedikçe Cennete giremezsiniz. Bir-birinizi sevmedikçe iman etmiş olamazsınız.”** (İmam Gazali İhya-u Ulumiddin c.3)

Kalpte iman çırası yanınca bak o ışık nura nasıl çevriliyor.

KALBE GELEN İMAN

İbrahim Havas, başından geçen bir hadiseyi şöyle anlatıyor: **“Bir sene İstanbul'a gitmeye karar verdim. Şehre girdim. Yüksek bir köşk gördüm. Kapı önünde bir kısım insanlar, bir araya toplanmışlardı.”** Yaklaştım ve sordum: **“Niçin toplandınız?”**

“Rum Kayseri'nin kızı delirdi. Çare bulmak için doktorlar toplandı.”

“Bunda bir hikmet olsa gerektir, dedim ve içeri girdim. Orada Kayser'in kızını ondördüncü ay gibi gördüm. Bana baktı ve dedi ki: “Hoş geldin, ey İbrahim Havas!”

“Beni nereden tanıyorsunuz?”

“Canımı, Canana teslim ederken Hak Teâlâ'dan sevdiği bir ku-

lunu yanımda bulundurmasını istedim. Rüyamda buyruldu ki: “Yarın İbrahim Hawvas sana gelecek!”

“Hastalığınız nedir?” “Bir gece dışarı çıkıp ibret nazarıyla gökyüzüne baktım. Kendimden geçtim. Allahu ehad ve resulü Ahmed” kelimesi dilime, manası kalbime geldi. Bu kelimeyi dilimden düşürmez oldum. “Bu sebepten hâlime delilik alameti, bana da deli dediler.” (Bu sözlerin manası, “Allah birdir ve Peygamberi Ahmed (yani Muhammed aleyhisselam)’dır.”

“Bizim diyara gelmek ister misin?”

“Sizin diyarda ne var?” “Mekke, Medine ve Mescid-i Aksa oradadır.”

“Sağ’ına bak!” dedi. Baktım bir düzlükte Mekke, Medine ve Mescid-i Aksa karşımda duruyor gördüm. Az sonra dedi ki: “Vakit yaklaştı. İstek ve arzu haddi aştı. Kelime-i şehadet getirip ruhunu teslim etti.”

Rabbim hepimize böyle bir iman nasip etsin inşallah.

EL-HÂDÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Hidayet, Allahu Teâlâ’nın lütuf ve keremiyle kuluna sonu hayır ve saadet olacak isteklerinin yollarını göstermesi veya onu doğru yolda yönlendirip muradına erdirmesidir. Hidayetin zıddı ise dalalettir. Dalalet, doğru yoldan bile bile veya kandırılarak sapmaktır. Hidayetin neticesi iman, dalaletinki ise imansızlıktır.

Bizim rehberimiz, yol haritamız, bize doğru yolu gösteren Kur’an’dır. Yüce Rabbimiz bakınız Zummer suresi 23. ayetinde Kur’an’ı nasıl tarif ediyor: “Allah’ın dilediğini kendi yoluna yönlendiren doğruluk rehberidir, Allah kimide saptırırsa artık ona yol gösteren olmaz.”

Kul, Allahu Teâlâ’ya iman edip, emirlerine itaat ettiği zaman, Allah onun kalbine, kulağına, gözüne ve sair organlarına ışık koyacaktır. Bakınız bir yazar arkadaşımız şu satırlarla EI-HÂDÎ ‘ye

nasıl sesleniyor: **“Ey közleri tutuşturan yüce HÂDÎ, istediği kuluna muradını tez veren, istediği kulunu hidayete erdiren, gönül sofralarına bereket verdiren!”** sensin diyor.

Dünyaya gelen her insan imanlı olarak gelir, zira insanlara iman yaratılırken yüce Rabbimizin bizlere lütfettiği en büyük ikramdır.

Zira Bezm-i Eleste, yani ruhlar meclisinde bizden söz aldı. Bizlerde daha dünyaya gelmeden, onun huzurunda doğru yola gideceğimize hep bir ağızdan söz verdik.

İşte her Müslüman, kendisini Allah'ın yarattığını bildiği gibi, verdiği bu sözü hiç unutmamalı, dünya hayatını ona göre yönlendirmelidir. Zira ahiret hayatımızda bu verdiğimiz söz hatırlatılacak, bu söze ne kadar riayet edip etmediğimizden imtihan olacağız. Yine şu husus hiç unutulmamalıdır ki merhameti ile hidayete erdiren veya dalaleti ile sapıranın da Allah olduğunu bilmesi gerekir.

Mümin Müslüman, peygamberlerin, âlimlerin ve Allah dostlarının insanları hidayete çağırdıklarını, onların birer hidayet rehberi olduklarını bilerek, onların yolunda gitmelidirler.

Fatiha suresinde her gün, beş vakit namazda okuduğumuz **“Ya Rab! Bizi doğru yola ilet, nimet verdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğramışların, sapıkların yoluna değil”** dileğimizi tekrarlayarak nimetine, hidayetine ulaşmak istediğimizi Rabbimize arz etmeliyiz. Çünkü o duaları kabul edendir.

ŞİİR**BORÇ VER ALLAH'A**

Hakk yolunda, boşa gitmez emekler,
Bir tebessüm bile, kabirde bekler,
Karşılıksız çıkmaz, orada çekler;
Sermayen bitmeden... Borç ver Allah'a.
Şu mal mülk hırsını, gel düşün biraz;
Kıyamet gününde, kimindir miras?
Karun batırdı... Gör ki ihtiras,
Zenginlik istersen ... Borç ver Allah'a.

Şeytanın bir yandan, nefsin bir yandan;
Şehveti sunarken, san ekrandan,
Hayâ imandandır, diyerek candan,
Güzel ahlakınla... Borç ver Allah'a.

Görünmez kaza, seni bulsa da,
En yakının, bir yatalak olsa da,
Ömrüne binlerce, çile dolsa da,
Bitmeyen sabrınla... Borç ver Allah'a.

Gönül pencereni, Arş'a açarak,
Ezeli andını, her gün içerek,
Günde beş kez, yedi sema geçerek;
Miraç sofrasında... Borç ver Allah'a.

Deniz damlaları, çöl kumlarınca,
İnsanlar dirilip, Haşre varınca,
Yürekleri, korku dehşet sarınca;
Müjde istiyorsan... Borç ver Allah'a.

Cengiz NUMANOĞLU

DİNİ HİKÂYE

Hidayete erdirdiği kulunu ameliyat masasındaiken bile Beytullah'ını ziyaret ettirir.

KALP AMELİYATINA GİTTİ, KENDİNİ TAVAFTA BULDU.

İbrahim Bey, camimizin cemaatindendi. Bir sene hacca gitti. O'nun nasıl bir Resulullah aşığı olduğunu gelince anladım. Ne zaman, hacdan, Kâbe'den ve Resulullah'dan bahsedilse, İbrahim Bey'de derinden bir feryat işitiyordum:

-Bir daha nasip olacak mı acaba?

Hep bir fırsat ve imkân arıyordu bir daha gitmek, Kâbe'ye yüz sürmek, Resulullah'ın huzurunda namaz kılmak için...

Bir gün CÂMÎ'de bizimle helalleşmeye başladı.

-Hayırdır inşallah İbrahim Bey, bu ne ayrılık düşüncesi? Dedim. Yorgun ve mecalsiz cevap verdi.

-Bu hafta kalp ameliyatı olmak üzere hastaneye yatacağım. Doktorlar çok riskli bir ameliyat olacak diyorlar. Zorluğu muhakkak. Dönüş ihtimali de çok uzak. Bu son görüşmemiz olabilir. Hakınızı helal edin!

Tabii üzüldük. Bizi de endişe kapladı. Hep birlikte dualar ederek, O'nu kalp ameliyatına yollamış olduk. Aradan bir müddet geçti ve İbrahim Beyi yine arkamda namazda gördüm. Oturduğu yerden kılıyordu namazı.

Onu görünce sevindik, kucaklaştık, geçmiş olsunlardan sonra korkulu ameliyatın nasıl geçtiğini sorduk.

-Anlat bakalım, nasıl oldu bu riskli ameliyatın?

Ellerini havaya kaldırdı, boynunu büktü:

-Söyleyecek bir şey bulamıyorum, sadece Allah diyorum, Resulullah diyorum. Kâbe, diyorum. Başka izahı yoktur bunun, diyorum.

-Yani ameliyatının nasıl geçtiğinin mi izahı yoktur?

-Evet, çok korkulan ameliyatımın izahı yoktur. Sadece Allah derim, başka bir şey söyleyemem.

-Şimdi sen ameliyatının nasıl geçtiğini anlatmayacak mısın?

-Anlatacağım anlatmasına da, sizin nasıl karşılayacağınızı bilemiyorum.

-Biz iyi karşılırsınız, sen anlat nasıl olduğunu...

İbrahim Bey, yine derinden bir iç çektik, pırl pırl gözyaşları beyaz sakalına aşağı inerken başladı anlatmaya:

-Doktorlar beni ameliyat masasına aldılar, üzerime de büyük elektrik ışığını çevirdiler. Ben hep dua okuyor, salâvat getiriyordum. Nasıl oldu ise bilemedim, birden hacda okuduğum Lebbeyk'...lere başladım. Ben Lebbeyk... derken, birden Kâbe de karşımda belirdi. Başladım Kâbe'yi tavafa. Öyle aşk ve şevk içinde tavaf yapıyordum ki, adeta kendimden geçmiştim. Bunun ne kadar sürdüğünü bilemiyorum. Ama çok yoruldum. Tavaftan sonra iki rekât namaz kıldım. Artık sıra zezem içmeye gelmişti. Ancak, zezem yerinde çok kalabalık vardı. Yaklaşmadım, zaten yürümeye mecalim de kalmamıştı. İyice susamıştım. Susuzluğumun şiddetinden olacak:

-Ne olur bir bardak zezem! Diye bağırdım. Bu sırada kulaklarıma sesler gelmeye başladı.

-Ayılıyor galiba, ayılıyor galiba! Diyorlardı.

Neden sonra gözlerimi açtım, başımda yakınlarım vardı. Bir-birlerine bakıştılar, fısıldamalar oldu. Bunların hacca gitmediklerini düşündüğümünden, yanımda bulunmalarına bir mana veremedim. Bir de baktım ki, bir yanımda doktorlar, bir yanımda beyaz gömlekliler hasta bakıcılar, bir şeyler yapıyorlar... Ancak o zaman hatırladım kalp ameliyatı için hastanede bulunduğumu ve ameliyatımın yapıldığını bittiğini...

Gördüklerim, Yaşadıklarım/Ahmet SAKİN

DUA

Allah'ım! Kâinattaki her şey seni tarif eder, seni anar ve seni arar, her şey senin adını tesbih eder, bu güzel isimlerine, bizi aşîkâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, bu dersimizde HÂDÎ ismi celiline misafir olduk, kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! HÂDÎ sensin, yol gösteren, istediği kulunu hayırlı ve kârlı yollara muvaffak kılan sensin, hidayet lütfeden, muradına erdiren sensin, muradına erdirdiğin kulların kategorisine bizleri de ilhak et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Kalbimizi ilminle nurlandır, bedenimizi taatinde kullan, ruhumuzu fitnelerden temizle, fikrimizi muteber işlerle meşgul eyle, şeytanın vesveselerinden bizleri koru, ey Rahman ve Rahim olan Allah'ım! Bizleri üzerimizde şeytanın hiçbir gücü kalmayınca kadar bizi ondan kurtar. Adama benzer şeytan, şeytan benzer adamların şerrinden bizleri muhafaza buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Lütfettiğin hidayetle kalplerimizi nurlandıran sensin, kalplerimize yol gösteren sensin, inayetine kâr eyle bizi, hidayetine yâr eyle bizi, yoluna yol eyle bizi, lütfünü bol eyle bizlere.

Yâ Rabbî! Yolumuzu karatma, rızığımızı daraltma, devasız derman verip de derman aratma Allah'ım!

Allah'ım! Bizleri fakirlikten, yoksulluktan, borçlu olmaktan kurtar. Senin yüce katından, kudretinden, kuvvetinden af ve mağfiyetten yardım diliyoruz, sana dayanıyoruz, sana güveniyoruz, açtığımız elleri, döktüğümüz gözyaşlarını geri çevirme Yâ Rabbî!

Ey yüce mülkün tek ve yegâne sahibi Allah'ım! Sen mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de hemen geri alırsın, sen dilediğini aziz, dilediğini zelil edersin. Hayır, şer, sağlık, sıhhat, Cennet Cehennem, senin kudretin elindedir. Senin her şeye gücün yeter, bizi zulmüne değil, şefkatine layık görerek, bizleri kucakla Yâ Rabbî!

Çoluk çocuğumuzu hidayete erdir, vatana, millete, ailesine

kendisine yararlı olarak yetişmelerine hidayet eyle Yâ Rabbî!

Ordumuzu, kolluk kuvvetlerimizi, himmetinle koru, vatanımızı, milletimizi, cumhuriyetimizi, hükümetimizi her yerde, her şekilde muvaffak ve muzaffer kıl Yâ Rabbî! Muasır medeniyetler seviyesine ulaştır Yâ Rabbî!

Şerlerin defî, hayırların celbi, hidayetin lütfü, günahlarımızın affı, sağlık ve sıhhatimizin devamı için El-Fatiha. ÂMİN.

EL-BEDÎ'
(C.C)

BEDÎ', Allah'ın güzel isimlerindendir. Örneği, eşi, emsali olmayan bir şeyi yapmak icat etmek, ilk olmak, eşsiz ve benzersiz olmak anlamındaki **“bed”** kökünden türemiştir. Bedî' de hiçbirinin örneği olmayan, misali dahi yokken sayısız şekilde icat ve ihtira eden, düşünmeye, araştırmaya muhtaç olmadan kolaylıkla icat etmek ancak Allahu Teâlâ hazretlerine mahsus bir keyfiyettir.

Bu itibarla gökler ve yer, ay, güneş ve yıldızlar hiç emsali olmadan Allah tarafından yaratılmış ve ne kadar bedi, ne kadar emsalsizdir.

Yüce Allah ortada hiçbir zerre yokken, ortada örnek yokken yarattığı insan Bedi isminin tecelliyatındandır. Hiç yokken yarattığı insan gibi, yarattığı insanların hiçbirine benzememektedir. O zaman şu demektir ki **“her insanın her zerrenin yaratılışı başlı başına bir bediadır.”**

Gazali ise bu isme şöyle bir açıklık getirmektedir: **“Zatında, sıfatlarında ve fiillerinde Allah'a benzeyen hiçbir varlık olmadığı gibi kaynağı O'na gelip dayanan hiçbir şeyde kendisine benzemez. O mutlak Bedî' 'dir.”** (örneksiz yaratan).

Kim neyi güzel yapsa doğadan örnek alır,
Hiçbir örnek olmadan ancak Allah yaratır.
Sen yarattın hiç yoktan, gördüğümüz her şeyi,
Hiç örneksiz var ettin, bunca güzellikleri.

Aysel ZEYNEP

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-BEDÎ' İSMİ ŞERİFİ

Bedi ismi celili Kur'an-ı Kerim'in iki ayetinde şöyle geçmektedir:

1. Ayet göklerin ve yerin yegâne yaratıcısı anlamında O gökleri ve yeri herhangi bir örnek olmadan yaratandır. Bir şeyin olmasını dilediğinde ona sadece ol der. O da oluverir, diye buyrulmaktadır. Yani Allah (c.c) bir şeyi yaratmak istediğinde, o şey emre itaat

ederek hemen oluverir. Bir şey istediğinde göz açıp kapayacak kadar bir zaman geçmeden o şey hemen vücuda gelir.

Yüce yaratıcı yerleri ve gökleri yoktan var etmiştir. Bu varlıkları önceden var olan bir şeye bakarak yaratması söz konusu değildir. O nasıl, ne şekilde yaratmak istediye öyle yaratılmıştır. Onun müsaadesi olmadan hiçbir şey ne yok olabilir, ne de var olabilir.

Allah (c.c) bu ayeti kerime ile yani **“göklerin ve yerin yaratıcısı”** anlamında Allah’a nispet edilmekte ve yüce yaratıcıya oğul veya kız izafe eden Yahudi, Hıristiyan ve Arap müşriklerinin inancı reddedilerek Allah ile kâinat arasındaki münasebetin baba evlat münasebeti değil, yaratan ve yaratılan ilgisinden ibaret olduğu vurgulanmaktadır.

Allah (c.c) Hz. İsa’yı sadece **“ol”** sözüyle yarattığına dikkatleri çekmektedir ve Allah’ın emrettiği gibi o da oluvermiştir. Nitekim bu konuda şöyle buyuruyor: **“Allah’ın katında İsa’nın durumu kendisini topraktan yaratıp, sonra “ol” demesiyle oluşmuş olan Âdem’in durumu gibidir”** (Â-i İmrân 16).

2. Ayetimiz Enam suresinin 151. ayetidir. Bu ayette de şöyle buyrulmaktadır: **“Gökleri ve yeri yoktan var edendir. O’nun hiçbir zaman bir eşi olmadığı hâlde nasıl olur da çocuk sahibi olabilir ki her şeyi yaratan o iken yalnız O her şeyi bilirken.”**

Burada her şeyi iyi bilen, her şeyi hiç yoktan yaratanın kendisi olduğunun altı çiziliyor ve deniliyor ki O’nun yarattıklarından, O’na uygun bir eş, arkadaş nasıl olabilir? O’nun bir benzeri yokken, O’nun nasıl bir eşi, nasıl bir çocuğu olabilir? Allah bunlardan son derece yüce ve münezzehtir. Allahu Teâlâ’nın bir çocuğu olduğunu söylemek batıl ve geçersizdir. Çünkü Hz. İsa’yı babası olmadan yaratan ve varlık emrine çıkartan El- Bedî’ olan Allah’tır. Böyle düşünenlerin şirke girdiklerini, yaratılmış olan birinin ebediyen yaratana eş olamayacağını altı çizilmektedir. Allah (c.c) böyle çarpık düşünenlerden hepimizi korusun inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- BEDİ' ESMASI

Yüce Allah yarattığı her şeyi örneksiz olarak ilk baştan yaratandır, demiştik. Yani biz insanlar kuşlara bakarak uçakları, balıklara bakarak gemileri yaptık. Gözleri kör olduğu hâlde hiçbir yere çarpmadan yolunu bulabilen yarasaları inceleyerek radarları yaptık, kaplumbağalara bakarak otomobilleri yaptık, pervane böceğinden ilham alarak helikopterler yaptık. Yaptık ama her şeyin bir örneği vardı. O örnekten ilham alarak yaptık. Oysa yüce Allah her yarattığı şeyi hiçbir örnek olmadan yoktan var etmiştir.

Allahu Teâlâ'nın ilmi sınırsızdır. Yüce Allah dilemiş ve **"ol"** emriyle atomlardan, moleküllerden, hücrelerden, canlılardan, gezegenlerden, yıldızlardan, galaksilerden oluşan kusursuz bir sistem oluşturmuştur. Oluşturduğu bu sisteme, adına insan denilen bir canlı göndermiştir. Kâinat üzerinde düşünmeyi, orada yaşayan canlıları keşfedip, tanıyarak kendisini bulmamızı emretmiştir.

Örneğin milyonlarca kilometreden yeryüzüne inen kar tanelerinin hiçbiri birbirine benzememektedir. Yine o kar tanecikleri yağarken hiç birbirlerine yapışmamaktadır. Ama yere düşen kar taneciklerini yuvarlayarak bir kütle oluşur, o karlar kütle halinde yere düşse ne olurdu bir düşünelim? İşte bunu düşünen yüce Allah bu kar taneciklerini usta ressamla ilham verecek kadar güzel şekillere bürümüş, üstelik bu kar tanelerini hiçbiri birbirine benzemeyen motiflerle süslemiş ve dünyamıza adeta bir kelebek zarafeti içinde ağır ağır uçarak yavaşça inmesini sağlamıştır.

Ne sesimiz, ne yüzümüz, ne parmak izlerimiz, ne de saçımızın bir teli birbirimize benzemiyorsa, bu kar tanelerinin de hiçbiri birbirine benzememektedir.

Bu gerçek 1885 yılında, Amerikalı Wilson Bentley isimli bir bilim adamı 50 yıl boyunca uğraşarak çekmiş olduğu 6000 fotoğrafla başlayan çalışmalar sonucunda kesinleşmiş ve kar tanelerinin fotoğraflarını çekmek adeta bir sanat dalı haline gelmiştir.

Hiçbir zebranın üzerindeki çizgilerinin diğer zebralarınkine benzememesi, hiçbir leoparın üzerindeki beneklerin bir diğerine benzememesi, yavrularının bu ayrıcalıklardan dolayı analarını tanımaları, yine koyunların kokularından dolayı bir sürüdeki yavrunun anasını böylece bulması Bedî' olan yüce yaratıcının birkaç misalinden birisidir.

İnsanı varlık âleminin bir parçası olarak yaratan yüce kudret, bir tek ilah olmanın açık belgelerini onda izhar etmiştir. İnsanın her organı, her hücreyi Allah demektir. Cennet mekân Dr. Haluk Nurbaki hocamızın yazdığı Kalbe Atılan İmza kitabında belirtildiği üzere, insan kalbinde Allah ismi celili yazmaktadır. Bu da bize gösteriyor ki nasıl yoktan dünyaya geldiysek, öldükten sonra dirilerek yüce Rabbimizin huzuruna çıkacağımız gerçeğini hiç aklımızdan çıkarmayacağız.

Bu bahsimizi yine yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Ankebut suresi 19-20. ayetleri ile noktalayalım. Yüce Allah buyuruyor ki:

19. Ayet **“Görmediler mi ki, Allah, yaratmaya nasıl başlıyor, sonra da onu öldürüp tekrar diriltiyor, geri çeviriyor. Elbette ki bu Allah'a göre çok kolaydır.”**

20. Ayet **“Ey (peygamber) deki yeryüzünde gezip dolaşın, (Allah'ın) yaratmaya nasıl başladığına dikkatli bir bakın, seyir edin. Sonra ahirette tekrar yaratmaya öyle başlayıp, tekrar getirecektir. Şüphesiz ki Allah'ın, kudreti her şeye yeter.”**

EL- BEDÎ' İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Allahu Teâlâ dilediği kuluna hikmet verir. Kendisine ilim ve hikmet bağışlanan, hakikaten büyük hayra ulaşır. Bir kul anlayışı nispetinde Allah'ın her şeyde parlayan hikmetlerini görmeye, bu bahtiyarlığa katılmaya çalışmalıdır.

Onun için gönül kapısını daima iyiliğe, güzelliğe, tevazuya, ibadete açık tutup, gönül aynamızı da bir şairin dediği gibi:

Gönül ayinesinin sufi eğer kılar isen safi
Açılır sana bir kapı ayan olur Cemalullah.

Kuşeyri s.456

Bir büyük din âlimi bakınız ne güzel söylemiş:

- Hikmetle uğraşanlar IŞIK
- İlimle uğraşanlar YOL GÖSTERİCİ
- Öğüt verenler LAMBA
- Akiller DİRİ
- Cahiller ÖLÜDÜR.

Bu dünyada herkes beğendiği sınıfı seçsin. (Tatlısu s.254).

Onun içindir ki kendi eşsiz olan ve bizleri de eşsiz, hiç benzeri olmadan yaratan dünya üzerindeki bu güzellikleri tefekkür edip, ona ibadet edip, şükür ederek, yaratılanı seveceğiz, yaratandan ötürü diyerek, yaratıcımıza layık bir kul, habibine layık ümmet olmaya çalışacağız.

Sür çıkar gayrı gönülden ta tecelli kıla Hak,
Padişah konmaz saraya hane mamur olmadan.

ŞEMİ

İslâm büyükleri bir kimsenin bir müşkülü varsa günde yetmiş defa **“Ya bediasselavati vel ard”** okuyan kimsenin Allah müşkülünü halleder, diye buyurmuşlardır.

Rabbim hepimizi El- Bedî’ ismi celilinden nasibini almış kullarından etsin inşaallah.

ŞİİR

NEYLEYİM

Bir kır çiçeğinin, ince teninde,
O kelebeklerin, şal deseninde,
Can verdiğin, bir küçücük ceninde,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Sabahların, nurlu yelpazesinde,
Her yağmur damlası, kar tanesinde,
Bir kör yarasanın, pervanesinde,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Sararıp, dalından düşen yaprakta,
Cami avlusunda, o son durakta,
Er geç girilecek, kara toprakta,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Yeşilde, mavide, alda, sarıda,
Çiçek çiçek bal toplayan arıda,
Aklın yetmediği, binbir soruda,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Her lokma rızkında, her nimetinde,
Verdiğin her lütuf, her afetinde,
Kur'an-ı Kerim'in, her ayetinde,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Dünya dedikleri, şu dar kafeste,
Sensiz, ne şiir var, ne de bir beste,
Azat kapısında, o son nefeste,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

DİNİ HİKÂYE

Hiçbir kimsenin parmak izi nasıl birbirine benzemiyorsa huyları da benzemez. İşte iyi huylu bir insanın hikâyesi:

MÜSLÜMAN, HİRİSTİYAN YARDIM EDİNCE

Ali bey fakir ama iyi bir dini terbiye almış bir Anadolu çocuğuydu. Ama dindardı. Ana babası ona iyi bir terbiye vermiş, sık sık gittikleri camideki vaazlardan, okudukları kitaplardan da tam dindarlık elde etmişti.

Ama ekmek parası onu Almanya'ya gitmeye zorlamıştı. Nitekim ailesiyle birlikte gittiği Almanya'nın Köln şehrinde üç katlı bir binanın alt katına kiracı olarak yerleşmişlerdi. Evin sahibi Hıristiyan bir kadındı. Oğlu kendisini terketmiş olan kadıncağız yapayalnız tek başına yaşıyor, yalnızlığın bütün ıstırabını hissediyordu. Zaten Almanya'da çocuklar hep öyledirler. İş bulanlar kendi hayatlarını yaşıyor, yaşlı ana baba da ya huzur evine, ya da ölümü bekleme hücrelerine itiliyordu. Oralara gidemeyenler de birer kedi köpek alıp evlat yerine bu hayvanları bağrılarına basarak yaşamaya çalışıyordu. İşte ev sahibi ihtiyar kadında bunlardan biriydi. Hep yalnız, hep kimsesizdi. Ali Bey onun bu haline acıyor, İslâm'ın ana babaya itaat ve hürmeti emretmesinin ne kadar yerinde olduğunu tekrar edip duruyordu. Bir gün yaşlı hanımın ahlaya pufllaya merdivenden çıkışını görünce bir merhamet ve şefkat seline düşer gibi oldu. Hanımına hatırlatmada bulundu:

-Bu kadın Hıristiyan da olsa yaşlı bir annedir. Hizmette muhtaç. Oğlu kendisini her Alman çocuğu gibi terketmiş, yazıktır. Sen buna hizmet et sevaptır. Ben de arada sırada yanına çıkayım, teselli vereyim.

Aynı merhamet ve şefkati duyan hanımı bu teklife olumlu baktığından Hıristiyan kadınla Müslüman aile arasında oldukça yakın bir komşuluk bağı kuruldu. Artık yaşlı ana yalnız değildi. Oğlunun

yapması gereken hizmeti Müslüman aile yapıyordu.

Etraftan duruma vakıf olan Müslümanlardan bazıları bunların bu hizmetlerini yadırgâdılar:

-Gâvurun tekidir, neye hizmet ediyorsunuz, diye çıktılar. Ama Ali Bey meşhur atasözünü tekrarlıyordu:

-Sen iyilik et de denize at. Balık bilmezse Hâlık bilir!

Aradan geçen zaman içinde ev sahibesinin yaşlılıktan kaynaklanan rahatsızlıkları artmaya başladı. Derken bir gün sessizliğin hâkim olduğunu sezen Ali Bey birde baktı ki kadıncağz yalnız odasında sayılı nefeslerini tüketmiş yolun sonuna varmıştı. Hemen oğluna telefon etti:

-Annen öldü, gel cenazesine bari sahip çık! Cevap:

-Ben ölü yüzü görmek istemiyorum. Siz defnedin. Beni meşgul etmeyin, şeklindeydi.

Aynen öyle oldu. Kadının defni de Ali bey'in hizmeti ile gerçekleşti.

Bir müddet sonra vergi dairesinden gönderilmiş bir kâğıt uzatılar Ali Beye:

-Bina verginizi verin, diyordu kâğıtta. Hemen kâğıtla vergi dairesine giden Ali Bey:

-Ben burada kiracıyım, ev sahibi değilim ki bina vergisini vereyim, deyince aldığı cevap kendisini şoke etti. Şöyle diyordu ilgili memur:

-Hizmetinde bulunduğu kadın bu evin mülkiyetini hayatta iken sizin üzerinize geçirmiş. Artık sen bu evde kiracı filan değil tam bir ev sahibisin. Lütfen vergini öde!

Aziz dostum İhsan Atasoy bu Hadiseyi anlatırken:

-Köln'de Bahnhof'a yakın bir yerden geçerken bana binayı gösterdiler. Şehrin en işlek yerinde üç katlı mükemmel bir apartmandı, diyor ve ilave ediyordu:

-Sen iyilik et de denize at. Balık bilmezse Hâlık bilir!

DUA

Allah'ım! Kanattaki her şey seni hatırlatır bize, o güzel isimlerine bizi aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, Esmâ-ül Hüsnâna layık kıl bizleri.

Allah'ım! Sen El- Bedî' (c.c)'sun, bütün varlıkları eşi ve örneği olmadan, sanatkârane bir şekilde yaratan, örneksiz bir şekilde bizim hizmetimize sunan sensin, bu dersimizde bu güzel ismine misafir olduk kabul buyur Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Sevginle doludur yüreğimiz, her şeyi sen yarattın, yoktan var ettin, yalnız sana inanır, senden yardım bekleriz, her yerde sen varsın, her şey senin eserin, her şeyi sen görürsün, koruyansın, bağışlayansın. Bizi Müslüman olarak yarattın, hamd sanadır, şükür sanadır, secde sanadır. Ruhumuzu yine Müslüman olarak teslim istiyoruz, bu dileklerimizi kabul Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Hem bu dünyada hem de ahirette tek dayanağımız sensin, dayanılmayacak dertten, insanı helake götürecek talih-sizlikten, başa gelecek fenalıklardan, düşmanlarımızı sevindirecek felaketten sana sığınırız, bizi koru, bizi kucakla, bizi nefsimize bırakma, bizi sensiz, seni bizzat bırakma Yâ Rabbî!

Bir Allah dostu diyor ki: Güzelliği görmeyen gözü söküp atarım, kaç mihrabının altında nasıl günah yaparım, bizi günah işleyen değil, hakkı gözleyen kullarından et Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Tüm kötü mekânlardan, tüm çirkin işlerden, tüm kötü arkadaşlardan, tüm kötü niyetlerden sana sığınır, senden af dileriz, affımızı kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Her ne kadar hayırlısını bilemesek de, amelimiz kuru ise de bütün dileklerimizi sana arz eder, yine senden yardım dileriz. Yalnız senin rahmetine muhtacız. Ey gönüllere şifa verip bütün dertlere deva olan Allah'ım! Bizleri kendine layık kul, Habibine layık ümmet etmeyi nasip et Allah'ım!

Allah'ım! İslâm'ı güçlü kıl, bütün Müslümanlara fedakârlık,

kahramanlık ruhu içinde birlik ve beraberlik nasip et. Vatanımızı, milletimizi, ordumuzu ve güvenlik güçlerimizi karada, havada, her yerde muzaffer et Yâ Rabbî!

Rengini kanımızdan alan ay yıldızlı bayrağımızı daima göklerde dalgalandır Yâ Rabbî!

Çoluk çocuğumuzu, doğru yoldan ayırma, vatanına, milletine ailesine ve kendisine faydalı olmayı nasip et Allah'ım!

Yâ Rabbî! Sen men ettin biz yaptık, ya ilahi bilerek veya bil-meyerek yaptıklarımızı affet, bizi aklıselim sahibi kıl, sen Rabbi-mizsin, sana inandık, sen, anmak, seni tesbih etmek, senin sen olmasaydın dünyayı yaratmazdım dediğin Hz. Muhammed Mus-tafa (s.a.v) hürmetine bizleri affet, bizleri bağışla.

Günahlarımızın affı, ümmeti Muhammed'in selameti, duaları-mızın kabulü, günahlarımızın affı için El-Fatiha. ÂMİN.

EL-BÂKÎ
(C.C)

BÂKÎ, sözlükte sebat ve devam etmek, kesintiye uğramadan geleceğe doğru sürüp gitmek anlamındaki **“beka”** kökünden türeyen bir sıfattır. Allah'ın (c.c) isminden biri olarak **“gelecekte varlığının sona ermesi düşünülmeyen”** anlamına gelir. Allah'tan başka her şeyin gelip geçici olduğu manasını ifade eden faninin tam zıddıdır.

Bekanın en sade ve veciz tarifini, Hz. Peygamberimizin (s.a.v) yapmış olduğu şu duasında görmek mümkündür.

“Allah'ım! Sen ewelsin, senden önce hiçbir şey yoktur. Sen ahirsin, senden sonra hiçbir şey olamaz.”

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de her canlının öleceği ve her şeyin helak olacağı ifade edilmektedir. Ölümsüzlük ve değişmezlik anlamına gelen beka ise sadece Allah'a mahsustur.

Beka tasavvuf ilminde, kulun Allah'ı her şeyin üzerinde olduğunu görmesidir. Diğer bir ifade ile kulun kendisinde olandan Allah'a ait olanla bekaya ermesidir.

Bu makam nebilerin makamıdır. Sufiler, bu manada olmak üzere kişinin kendi özelliklerinden vazgeçip, Allah'ın özelliklerinde bekaya ermesini esas olarak kabul ederler. Yani **“Allah ile baki olan kişi, nefsinde fenaya ermiş, nefsinden geçmiştir.”** Bir şey yaptığı zaman nefsinde menfaat temin etmek veya zarar geldiğinde ona engel olmak için yapmaz, sadece Allah (c.c) rızası için yapar.

El Halimi bu isim hakkında şu yorumu getirmektedir. **“Baki Allah'ın kadim isminin bir gereğidir. Allah, öncesi olmayan bir varlık olduğuna göre varlığının sona ermesi de mümkün olmamaktadır. Kadim olan Allah'ın varlığı, herhangi bir sebebe bağlı olmadığına göre varlığının son bulması ve yok olması da düşünülemez.”**(Beyhaki Esmâ ve Sıfat s.11-12)

Her şey yalan, her şey rüya, her şey fani,

Bir tek sensin varlığının sonu olmayan El-Bâkî

Y.ŞENEL

AYETLERİN IŞIĞINDA EL-BÂKÎ İSMİ ŞERİFİ

Allah'tan başka kâinatta kim varsa, ne varsa hepsi fanidir, hepsi ölüme mahkûmdur. Ölmeyecek olan hiçbir varlık yoktur. Ölmeyecek baki kalacak olan yalnız Allah'tır. Hamd yalnız ona yapılır, ibadet yalnız ona yapılır. O büyük yaratıcının kullarının yaptığı her şeyden haberi vardır.

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Furkan suresi 58. ayetinde El- Bâkî ismi celilinden şöyle bahsedilmektedir:

“Hiçbir zaman de ölmeyecek, daima diri olan Allah'a güven duyan ve O'nu överek tesbih et, kullarının günahlarından O'nun kadar kimse haberdar değildir.”

Bu ayetin açıklamasını Er-Razi şöyle yapıyor. Allah sana yeter. Yani O varken sen başkasına muhtaç olmazsın. Çünkü O, kâfirlerin hallerini bilmektedir ve onları cezalandırmaya gücü yeter. Bu ifade şiddetli bir tehdit içermektedir. (Sabuni c.4, s.288)

Sen kötülüklerden kurtulmak istiyorsan, ölümsüz olan Allah'a güven, O'na dayan, O sana yeter. Halk arasında konuşulan şu mısralar tam sanki bu ayeti bize hatırlatmaktadır:

Ağaca dayanma çürür,
İnsana dayanma ölür,
Dayanırsan Allah'a dayan,
O ne çürür, ne de ölür.

Öyleyse bu ayet bize şu mesajı veriyor. Sonu fani olacak, çürüyüp, ölüp kaybolacak şeylere ümit bağlamayın, yalnız Allah'a güvenin, O'nu tesbih edin, O'na teslim olun.

Bu ismi şerif ile ilgili olarak ikinci ayetimiz Kasas suresi 88. ayet:

Yüce kitabımız bu ayette şöyle buyurmaktadır:

“Allah ile beraber başka bir tanrıya ibadet etme. O'ndan başka tanrı yoktur. O'nun zatından başka her şey yok olacaktır. Hüküm

O'nundur ve O'na döndürüleceksiniz.”

Burada Hz. Peygamberin şahsında müminlere hitap edip Allah'ın gönderdiği Kur'an sayesinde doğru ile eğri açıkça belli olduğu için müminlerin yanlış yolda giden inkârcılara destek olmamaları, Allah'ın birliğine imanda sebat etmeleri, şirk içinde yaşayıp ölenleri ümitlendirecek yolların doğru ve kurtarıcı olduğu kanaatini verecek söz ve davranışlardan sakınmaları istenmektedir.

Allah hepimizi doğru yoldan ayırmasın, bizi doğru yola çıkaracak yol Allah'ın yoludur. O'nun ipine sarılacak olursak hem dünyamız, hem ahiretimiz mamur olur inşaallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- BÂKÎ ESMASI

Şu husus iyi bilinmelidir ki Allah'ın kulu ve O'nun Resülü olan Muhammed (s.a.v)'den daha iyi hiç kimse Allah'ı onun kadar bilemez ve tanıyamaz. O hiçbir zaman kendi bildiği gibi nefsinin hevesine kapılarak ne bir iş yapmış ne de konuşmuştur. Konuşması, ancak kendisine yüce Allah (c.c) tarafından vahyedilen vahiyden ibarettir. O'nun söylediği doğrudur. Onun söylediği gerçektir. O emin Muhammed'dir. Onun yolu iman yolu, onun yolu Kur'an yoludur. Bir İslâm büyüğümüz buyuruyor ki Hz. Muhammed (s.a.v.) **“Yürüyen bir Kur'an'dır.”**

Tirmizi'nin Enes(r.a)'dan rivayet ettiği şu Hadis de bize bunu işaret etmektedir: **“Ya zül celali ve'l ikram'a devam ediniz. Dualarınızda bunları çok söyleyiniz.”**

Yine Enes(r.a)'dan rivayet edilen bir Hadiste bir sahabe Resul-i Ekrem (s.a.v) ile beraber bulunuyordu. Bir adamda orada namaz kılıyordu. Namazdan sonra adam şöyle dua etti: **“Ey Allah'ım! Senden istiyorum, hamd sanadır. Senden başka ilah yoktur. Sen ihsanı bol olan semavatı ve arzı yaratan celal ve ikram sahibisin. Ey Hayy ve Kayyûm olan Allah'ım!”** bunun üzerine Resulullah(s.a.v) buyurdu ki: **“Nefsimin kudret elinde olan Allah'a**

yemin ederim ki, o Allah'a en büyük ismiyle dua eti. O ismi azam ki onunla çağrıldığı zaman cevap verir ve onunla istendiği vakit ihsanda bulunur.”

Mümin daima Allah'a güvenir ve dayanır. O'nu hamd ile tesbih eder. Uzunca bir Hadisin bir bölümünde şöyle buyrulmaktadır: **“Kim, her gün yüz kere ‘Sübhanallah ve bihamdih’ yani Rabbim! Noksanlıklardan münezzehsin, sana hamd ederim derse günahları -deniz dolusu da- olsa bağışlanır.”** (Tirmizi Tergib c.3 s.382)

Yesar b. Süleyman (r.a.), Resul-i Ekrem'in ashabından birinin, Resulullah'ın şöyle buyurduğunu rivayet etti:

“Nuh (a.s.) oğluna şöyle dedi: Sana bir nasihatte bulunacağım ve unutmaman için nasihatimi kısa keseceğim. Sana iki şeyi tavsiye ederim ve iki şeyden de seni men ederim. Sana tavsiye edeceğim şeyden Allah razı olur ve salih kulları sevinir. Bu ikisi insanı Allah'a yaklaştırır.”

“Sana ‘Lâ İlâhe İllallâh’ demeyi tavsiye ederim. Şüphesiz ki, gökler ve yer bir halka teşkil etseler ‘Lâ İlâhe İllallâh’ onları tartar. Sana bir de ‘Sübhanallahi ve bihamdih’ demeyi tavsiye ederim. Çünkü insanın dışındaki diğer yaratıkların duası bunlardandır. Ve yaratıklara bunlar sebebiyle rızık verilir. Her yaratık Allah'ı mutlaka hamd ile tesbih eder. Fakat sizler, onların tesbihlerini anlayamazsınız. O, hakikaten Halim'dir, kullarına yumuşaklıla muamele eder ve gerçekten yargılayıcıdır. Tövbe edip ibadet eden kullarını bağışlar.” (İsra 44)

“Seni, Allah ve salih kullarının hoşlanmadığı iki şeyden de men ederim. Seni, Allah'a eş koştuktan ve kibirlenip büyülenmekten men ederim.” (Tergib c.3, s.383)

Bunun bilincinde olan İslâm büyüklerimiz buyurmuşlardır ki, dünya bir misafirhanedir. Yolcular oraya gelir, birkaç gün eğlenir ve sonra bırakıp giderler. Bu misafirhaneye binlerce asırdan beri kimler geldi, nereye gitti, şimdi neredeler, onların yerlerinde yeller

esiyor. Bir şairimizin dediği gibi:

Birçok gidenin her biri memnundu ki yerinden,
Birçok seneler geçti dönen yok seferinden.

Yahya Kemal

Dünya kimseye kalmadığı gibi, dünyanın kendisinde kalmayacaktır. Her şey fanidir. Baki olan ancak Allah'tır. Bize düşen görev fani hayatta yaşarken baki hayatı kazanmaktır.

EL- BÂKÎ İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Her şeyin gerçek sahibi yüce Allah'tır. Mümine gereken şey bu geçici hayata aldanıp ömrünü boşa harcamamaktır. İnsanlar niçin geldiklerinin ve sonunda nereye gideceklerinin bilinci içinde olarak dünya hayatını ona göre değerlendirmelidir.

Kâinatta ki en akıllı ve en güçlü varlık insandır. İnsanlar binalar yapıp, tüneller açıp, denizlerde gemiler yüzdürüp, havada uçaklar uçuruyor, aya seyahat ediyorlar. Ancak bir şeye çare bulamıyorlar, o da ölüme. Demek ki insanın aklıda bir yere kadar gidiyor, daha ilerleyemiyor. Bakınız bir din büyüğümüz bu sırrı nasıl dile getiriyor:

İnsanlar bir bir gelir,
Bir bir gider,
Kalan birdir.
Gelen gider,
Giden dönmez,
Bu bir sırdır.

Gidenin dönmeyeceği bu sırlı ve daimi olan âleme elimiz boş gitmemeliyiz. Dünyada yiyip, içip, eğlenip, uhrevi âleme boş gitmek akli başında bir insanın yapacağı iş değildir.

Bir Allah dostu şu mısralar ile bakınız bizi nasıl uyarıyor: **“Bu dünyada öyle insanlar gördüm ki, üzerlerinde elbise yoktu. Yüne**

öyle insanlar gördüm ki, elbiseleri vardı içinde insan yoktu.”

Bu dünyayı dopdolu yaşayıp insanlara faydalı işler yapıp, Allah'ın rızasını kazanıp, dopdolu ahirete gitmekte var, hayatı boş boş yaşayıp, yiyip, içip, gülüp, eğlenip eli boş gitmekte var. Ahmet Şahin Hoca Efendinin **“Gördüklerim, Yaşadıklarım”** isimli kitabında naklettiği şu ibret verici misali beraberce izleyelim.

Meşhur misaldir. Bir caminin musalla taşına konan tabutun başına gelen çevrenin deli görünüşlü meczup velisi, tabutun içindekinin bomboş gidişini keşfedince eğilerek:

-Yuh olsun sana ey koca ihtiyar yuh! demekten kendini alamaz.

Meczubun bu yuh çekişini geriden duyan oğlu da, içinden söylenir:

-Koca meczup, senin yaşın da babamdan az değil. Yakında sen de geleceksin buraya, o zaman ben de sana yuh çeker, babamın intikamını alırım...

Gerçekten de bir müddet sonra meczup da gelir aynı musalla taşına.

İntikam için bekleyen oğul, meczubun tabutuna eğilerek:

-Sana da yuh olsun ey koca meczup, yuuuh! der.

Bu sırada kulağında bir ses yankılanır:

-Eğer baban gibi bomboş gidiyorsam bana da yuh olsun!

Evet, aziz okuyucularım asıl mesele burada, yuh çekilecek bir hayat yaşayarak bomboş gitmekte var işin içinde. Fani hayatta güzel yaşayıp, güzel şeylerin altına imza atmakta var. Allah bizleri baki hayata yüzümüz ak, gönlümüz pak, imanımız parlak olarak gitmeyi nasip etsin inşallah.

ŞİİR

Kaç trilyon hücreden, yaratırsın bedeni,
Her bedene yüklersin, bir varoluş nedeni.
Evrendeki her zerre, tesbih ederken seni,
Baş eğerken emrine, bu kâinat, bu mîzan;
Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

Ömür yetmez, verdiğin bir nefesin şükrüne,
Ne mümkün bedel biçmek, yaşattığın bir güne,
Cennetleri vâdettin, hem de Kur'ân üstüne.
Haykırıırken tabutlar, musallada an be an;
Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

Mucizeler verirsin; kulak duyar, göz görür,
Kalp atar, dil konuşur, el tutar, ayak yürür.
Mal, mülk, evlât verirsin; hepsi de yüz güldürür,
Sağnak sağnak yağarken, bunca rahmet ve ihsan;
Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

Fırtınalı denizden, kurtarırsın kulunu,
Bir şans daha verirsin ve açarsın yolunu,
Lâkin Sana eş koşar, cübbesini, çulunu,
Bu büyük nankörlüğü, reddederken o vicdan,
Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

İçki, zina ve kumar, birer şeytan oltası,
Dünyaya hükmediyor, cehaletin sultanı,
Din, cahilin elinde, oldu zulüm baltası,
Peygamber ahlâkını, emrederken o Kur'ân,
Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

Şeytan ki; unutturur, o mahşer dehşetini,
 Gıybet ile yedirir, ölmüş kardeş etini.
 Cehenneme yol eder, bu dünya servetini;
 Davul zurna çalarak, gelirken bunca hüsrân;
 Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

Çok şükür! Rahmetinin, farkındayım nicedir,
 Sensiz geçen saniye, sabahsız bir gecedir.
 Bilirim... Senin affın, azabından yücedir;
 Yetmiyor kudretine, hiçbir söz, hiçbir lisan;
 Nasıl olur da Sana, secde etmez bir insan!

Cengiz NUMANOĞLU

DİNİ HİKÂYE **HÜDHÜD'ÜN FİKRİ**

Süleyman Aleyhisselam'a hem dünya hem de ahiret saltanatı verilmişti.

Dünyadaki saltanatı, çok zengin oluşu, insanlardan başka cinlere de hükmedişi, hatta hayvanlara bile hâkim oluşuydu. Onun yanında kurtlar, kuşlar itaatli birer hizmetçi gibiydiler. Ne emrederse hemen yerine getirirler, ne isterse derhal yaparlardı.

Bir gün bir melek elinde bir bardak su ile geldi ve şöyle dedi:

-Ey insanların ve diğer canlıların sultanı, şu elimdeki suyun adına "**ab-ı hayat**" denir. Bunu içersen çok uzun ömürlü olacaksın, asırlarca yaşama imkânına kavuşacaksın. Nice kavimler ölecek, yerlerine yenileri gelecek, ama sen hepsinin zamanında da ömür sürecek saltanatta olacaksın.

Yeter ki bu sudan iç!

Süleyman Peygamber düşünmeye başladı:

-Ben bu söylediklerini, kuşları toplayıp bir istişare edeyim de sonra kararımı bildireyim, dedi.

Bir gün bütün kuşların hazır bulunduğu bir zamanda durumu anlattı:

-Bana, bir melek ab-ı hayatı getirdi. İçersem çok uzun zaman yaşayacak, asırlarca saltanat sürecekmışim, ne dersiniz, ab-ı hayattan içeyim mi?

Hepsi de sevinçle cevap verdiler:

-İçiniz efendim, içiniz de, asırlarca yaşayınız.

Ancak o sırada Hüdühüd kuşu yoktu. Geldiğinde diğer kuşlar dağılmak üzereydi. Onun yeni geldiğini gören Süleyman Aleyhissalam:

-Bakın, dedi, bir kardeşiniz toplantıda yokmuş. Bir de Hüdühüd'ün fikrini soralım, belki ufkumuzu genişletecek görüş ileri sürebilir.

Durumu ona da anlattı. Hüdühüd yavaş yavaş konuşurdu. Fakat bu sefer heyecanla ve aceleyle konuşmaya başladı:

-İçmeyiniz efendim, ab-ı hayattan içmeyiniz!

-Neden içmeyeyim, sebebini de söyler misiniz?

-Neden olacak Efendimiz, siz bu sudan içince asırlarca yaşayacaksınız, ama sizin emsal ve akranlarınız ölmüş, bu âlemde göçmüş olacak. Emsal ve akranlarınızın hepsinin de ölümlerinin acısını tadacak, aranızdan ayrılışının ıstırabını duyacaksınız. Sonra yeniden dost ve emsaller edineceksiniz. Onlar da bir müddet sonra ölümü tadacak, aranızdan ayrılacak. Siz, onların da ölümlerinden acı duyacak, üzüntü hissedeceksiniz. Bu nasıl bir hayat ki, daima emsal ve akranlarınız durmadan ölüp gidecek ve siz de durmadan onların ölümlerinin acısını tadacak, hasretini hissedeceksiniz?

Düşünmeye başlayan Süleyman Aleyhissalam dağılmak üzere olan kuşlara sordu:

-Ne dersiniz, kardeşiniz Hüdühüd'ün söylediklerine?

Hep birlikte cevap verdiler:

-Katılıyoruz, kardeşimiz Hüdühüd bizden isabetli görüş ileri sürdü. Kararımızı onun söylediği şekilde düzeltmemiz gerekir.

Süleyman Aleyhisselam ab-ı hayat getiren meleğe seslenip kararını bildirdi:

-Ab-ı hayatı içmekten vazgeçtim, herkes gibi zamanı gelince ölmeyi daha hayırlı olarak görüyorum. Az yaşa çok yaşa, akıbet ölüm gelecek başa... Al götür ab-ı hayatını. Herkes gibi sınırlı ömür yeter bana.

Kuşlar uçup dağıldılar. Süleyman Aleyhisselam da oradan ayrılıp köşküne gelirken yolda bir gence rastladı. Gencin derdi büyüktü. Diyordu ki:

-Ey Allah'ın Resulü, dedem çok yaşlandı, ekmeğini yiyemiyor, suyunu içemiyor, tuvaletini de kendi başına yapamıyor. Aile halkımız ona hizmette kusur etmemek için çırpınıyoruz. Ama artık dayanma gücümüz bitti. Ne olur, bir dua et de, derdimize bir çare bulunsun...

Süleyman Aleyhisselam ellerini açıp şöyle dua etti:

-Ya Rab, sonu rezil ömürden sana sığınırım. Bana ve başka bir kuluna rezil ömür verme, ele düşecek hale gelince emanetini kolaylıkla al. Bu, yaşamaktan daha güzeldir.

Bu sırada koşa koşa biri gelip gencin kulağına fısıldadı:

-Yaşlı deden Hakkın rahmetine kavuştu. Evden seni istiyorlar...

DUA

Allah'ım! Kâinatta ne varsa hepsi seni anar, senin 99 ismini tesbih eder, bu güzel isimlerine, bizleri aşikâr et, şayet aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, 99 isminle birlikte El- Bâkî ismi celiline şahit yaz bizleri. Ey Allah'ım! Sen bakisin, biz faniyiz, bizleri hidayete erdirici insanların hidayete erdirmesine bizi vesile kıl, kendine layık kul habibine layık ümmet eyle Allah'ım!

Allah'ım! Cehalet perdesini yırtarak, hakikat perdesini bizlere açan karanlıklara ışık olup nur saçan dünyada Kur'an'dan, ahirette imandan ayırma Yâ Rabbî!

Allah'ım! Şu fani dünyada yaşarken bize kara gün gösterme, günahlarımızı bağışla, maddi ve manevi her türlü borçlarımızı ödemeyi bizlere nasip eyle. Halimizi ıslah eyle. Emellerimize ulaştır. Tövbelerimizi kabul eyle, günahlarımızdan bizleri arındır. Zavallılığımıza merhamet eyle Allah'ım!

Ey Rahman ve Rahim olan Allah'ım! Sen dertlerimizi kendisine açacağımız en güzel dost ve ilahımızsın. Düşmanlarımıza karşı bizi yenik düşürme Allah'ım! Yâ Rabbî! Az verip şaşırtma, çok verip şımartarak taşıрма, fazlına güvenerek ıslahımız konusunda sana tevekkül ediyoruz, senin kapına geldik bizleri geri çevirme, bize başka kapı aratma Yâ Rabbî!

Allah'ım! Sen olmasaydın bu cihanı yaratmazım dediğin iki cihan selveri Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) efendimizi bizler görmediğimiz hâlde ona inandık, ona iman ettik. Allah'ım!, sende bizleri dünya ve ahirette onun cemalini görmekle şereflemdir, kalplerimizi onun muhabbetiyle nurlandır. Bizleri kıyamet günü onun hamd sancağı altında toplanan zümreden et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Şüphesiz biz senin bildiğin şeylerin en güzeline yapışmak, yine senin kötü bildiğin şeyleri terk etmek istiyoruz, bizi çoluk çocuğumuzu, bütün aile fertlerini adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden muhafaza buyur Yâ Rabbî!

Yüceler yücesi Allah'ım! Vatanımızı milletimizi yücelt, muasır medeniyetler mertebesine ulaştır. Ordumuzu, güvenlik kuvvetlerimizi daima yücelt, hükümeti cumhuriyetimizi gelişmiş ülkeler seviyesine ulaştır Yâ Rabbî! Bu aziz vatan uğruna canlarını seve seve vermiş şehitlerimize rahmet, gazilerimize şifa ver Yâ Rabbî!

Hayırların celbi, şerhlerin def'i, günahlarımızın affı için El-Fatiha. ÂMİN.

EL-VÂRIS
(C.C)

Vâris, bütün varlığın, servetlerin gerçek sahibi anlamına gelmektedir. Yüce Allah (c.c) mülkün gerçek sahibidir ve sonunda mülkün varisidir. Eninde sonunda O her şeye varis olacaktır.

Yüce yaratıcı mülkünden istediği miktarı, istediği insanlara verir. O insanlar o servetin muvakkat bir zaman içinde tasarruf hakkına sahip olurlar. Fakat bu geçicidir. Fakat kendisine verilen bu mallar, kendi uhdesinde kalacakmış gibi hareket edenler aldanırlar. Kendileri öldükten sonra malları ile maddi bir alakaları kalmaz, varislerine intikal eder. Böylece herkes bir müddet tasarruf edip malı başkasına bırakarak göç ederler. Hepsi her şeyin varisi ve hakiki hak sahibi olan Allah'a kalır.

İnsanlar bu serveti yaşadıkları müddet içinde ancak kendi keyiflerine göre değerlendirerek kullanırlar. Sonra emaneti kendilerinden sonrakine bırakırlar. Bir şairimizin ifade ettiği gibi:

Mal sahibi, mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi,
Malda yalan, mülkte yalan,
Var birazda sen oylan.

Servetin geçici sahipleri elleri boş olarak uhrevi hayata döndükten sonra o mallar, malın ilk sahibi olan Evel, Ahir, Baki ve Malik olan Allah'a kalır. Çünkü yegâne değişmez varis o'dur.

AYETLERİN İŞİĞİNDA EL-VÂRİS İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Hadid suresi 10. ayetinde şöyle buyrulmaktadır: **“Size ne oluyor da, göklerin ve yerin tek mirasçısı olan Allah olduğu Allah yolunda harcamıyorsunuz?”**

Ayeti kerimeyi dikkatle tetkik ettiğimizde yüce yaratıcı soruyor. Sizi, Allah yolunda ve Rabbine yaklaşmanızı sağlayacak hususlarda harcamaktan alıkoyan şey nedir? Siz bu malların esas sahibi olmadığınızı, bir emanetçi olduğunuzu bildiğiniz hâlde, o malları harcamaktan neden imtina ediyorsunuz? Çünkü bir gün gelecek

öleceksiniz, bu mallar mirasçınıza kalacak, diyerek mallarımızın bir kısmını Allah yolunda harcamamızı emrediyor. Bu aynı zamanda Allah'ın kullarına bir teşvikidir. Burada vereceksin ki baki dünyada kat kat fazlasıyla alacaksın.

Kelbi bu ayetle ilgili şu yorumu getirmektedir. Bu ayet Hz. Ebu Bekir(r.a) hakkında inmiştir. Çünkü o ilk Müslüman olmuş, malını Allah yolunda harcayan ve Resulullah'ı savunan ilk insandır. Gerek Mekke'nin fethinden önce, gerekse fetihten sonra mallarını bu yolda harcayan kimselerin her birine derecelerine göre Cennet vaat edilmiştir. Çünkü Allah yaptıklarınızı bilen, niyetlerinizden haberdar olandır, denilmektedir.

Bu ayetle ilgili bir yorumda Semerkandi hazretlerinden gelmektedir. O da şöyleyor. Siz ne oluyorsunuz da elinizdeki emanet maldan Allah'ın rızasını kazanacak olan yolda harcamaktan imtina ederek cimrilik gösteriyorsunuz. Hâlbuki öldükten sonra, o bıraktığınız malların size bir faydası olmaz o hâlde hayatta iken size o malın kullanma hakkını veren Allah'ın emrettiği yolda harcıyıp da, iyilik yapıp da, insanları memnun ederek sevap kazanmıyorsunuz? **“Hâlbuki göklerin ve yerin mirası Allah'ındır.”**

Birde manevi varislik vardır. Manevi varislik ilimdir. İlim sahibi kendisinden sonrakilere (varislere) ilim mirası bırakırsa, ondan faydalanılır, sevabına nail olur, miras sahibinden de hiçbir şey eksilmez.

Peygamberler, ilimden ve Hakk'ın kendilerini varis kıldığı şeylerden başka bir miras bırakmamışlardır. Buna göre peygamberler, Hakk'ın varisleridir. Âlimler ise peygamberlerin varisleridir.

Buna göre meşru bir iş ile amel edip, bu amelden kendisi için, **“Allah'a dair”** ilim meydana getiren herkesin ilmi varis olunan ilim demektir.

Yüce Allah bizleri ilimle teçhiz etmeyi nasip etsin, bizlerde varislerimize o ilimleri miras olarak bırakalım inşallah.

HADİSLERİN IŞIĞINDA EL- VÂRİS ESMASI

Bir Hadisi şerifte şöyle buyrulmaktadır: “Kabir, ya Cennet bahçelerinden bir bahçe, ya da Cehennem çukurundan bir çukurdur.” (Ruhu'l Beyan c.2, s.133)

Abdullah b. Amr (r.a) rivayet etti: “Dünya tatlı ve çekicidir. Kim helalinden kazanırsa, Allah malına ve kazancına bereket verir. Nefsinin arzularına uyup ahiretini ihmal eden birçok kimseler için kıyamet gününde ateşten başka bir şey yoktur.” (Taberani, Tergib ve Terhib c.6, s.215)

Yine Resulullah buyuruyor ki: “Malın zekâtını ver. Çünkü zekât seni tertemiz yapar. Akrabalarına harca, muhtaçların, komşu ve fakirlerin hakkını gözet.” (İmam Ahmet b. Hambel Tergib ve Terhib c.2, s.182)

Enes b. Malik (r.a) bir sohbetinde Ashaptan biri bana Resulullah (s.a.v) Efendimizin şöyle buyurduklarını anlattı: “Kıyamet gününde müminin gölgeliği sadakasıdır.”

Evet, insanoğlu dünya yaşantısında ne kadar mala, mülke, paraya sahip olsun, bu servetini sonuna kadar koruyamaz. Çünkü emanetçidir. Esas sahip olduğu sağlığında Allah rızası için verdiğidir, geride kalan kısmı varislerindir. Onun için halk arasında konuşulan bir atasözü vardır.

Ne yaparsan elin ile o gider senin ile.

Dünya fani ahiret bakidir. Biz insanlara düşen görev fani dünyada yaşarken ahiretimizi kazanmak olmalıdır. Bu sohbetimizi Hz. Süleyman peygamberin baykuş ile aralarında geçen şu ibret verici hikâyeyi anlatarak noktalamak istiyorum.

BAYKUŞUN KISSASI

Süleyman aleyhisselam bütün hayvanlarla konuşurdu. Bu onun mucizelerinden biriydi. Gökte tahtı ile gezerdi. Bir gün baykuş Süleyman aleyhisselama selam verdi. Süleyman aleyhisse-

İlam selamını alıp ona sordu ki:

- Niçin buğday yemezsin?
- Âdem aleyhisselam onun yüzünden Cennetten çıktığı için.
- Niçin su içmezsin?
- Nuh aleyhisselamın kavmi suda boğulduğu için.
- Niçin hep harabelerde bulunursun?
- Harabeler Allahu Teâlâ'nın mirasıdır.
- Niçin evlerde ötersin?
- İnsanları ikaz için. Önlerinde şiddetli tehlikeler varken nasıl gafletle uyurlar. Böylesine yazıklar olsun!
- Gündüzleri niçin çıkmazsın?
- İnsanlar bana zarar verebilirler.
- Öterken ne dersin?
- Tesbih okur bir de **"Ey gafiller, çıkacağınız uzun sefer için azık hazırlayın!"** derim.

Süleyman aleyhisselam baykuştan daha nasihatçi kuş olmadığına söylemiştir. Böyle olduğu hâlde insanlar seni nasıl uğursuz sayarlar anlamadım, der.

EL- VÂRİS İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

İnsanlar şu hususu iyice bilmelidirler ki varlığı mümkün olan bütün varlıkların maliki ve sahibi Allah'tır. Yüce Allah (c.c.) kerem ve ihsan sahibi olduğu için, bu serveti geçici olarak biz kullarının mülküne vermiştir.

Bunun idraki içinde olan insan kendi uhdesinde tevdi edilen bu servetin geçici olduğunu bilerek bu servetini nefsanî arzularına göre değil Allah'ın emir ve buyruklarına, Resulullah'ın gösterdiği, emrettiği doğrultuda kullanmalıdır. Bu şekilde hareket insanlara hem dünya yaşantılarında müreffeh bir hayat geçirmelerine, hem de ahiret hayatında rahat etmelerine vesile olur.

Aksi takdirde Allah'ın sevmediği, hoş karşılamadığı bir şekilde

kullanmaları hem dünyada, hem de ahirete onları ağır bir mesuliyet altına sokar.

Yüce yaratıcımız ulvi kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Mümin suresi 16. ayetinde bakınız bizi nasıl uyarıyor: **"Bugün mülk kimindir? Bir ve Kahhar olan Allah'ındır."**

Bu ismin sırrına vakıf olan kul, peygamberlerin gerçek varisi olur. İlimde, irfanda, marifette ve hidayette vesile olmakta onlarla birleşir.

Yüce yaratıcının birlik bekasına erer. Allah'ın sevdiği kul, Muhammed'e layık olma mertebesine ulaşır. Böylece El- Vâris esması ona her iki cihanda hidayet rehberi olur.

ŞİİR

BIRAKMA BENİ

Heva'ya ne kadar, etsem de yemin,
Olmadım bir lahza, kendimden emin.
Ey! Yüce sahibim, Rabbül Âlemin,
Nefsimle baş başa bırakma beni!

Son buldu, kibirle büyük savaşım,
Önünde eğildi, o mağrur başım.
Gördün... Beytullah'ta seldi gözyaşım,
Rahmetinden mahrum, bırakma beni!

Kişi gafil ise, kelam nafile,
Kalpler mutmaindir, zikrullah ile.
Şu fani dünyada, bir nefes bile.
Kur'andan nasipsiz, bırakma beni!

İbadet tahtımdır, hidayet tacım,
Başka hiçbir taca, yok ihtiyacım,
Her an, her mekânda sana muhtacım,
Kapında secdesiz, bırakma beni!

Artık avutmuyor, ne söz ne beste,
Emrini bekliyor, ruhum kafeste.
Vuslat kapısında, o son nefeste,
Şehadetten gafil, bırakma beni!

Affin azabından, bilirim yüce,
Doksan dokuz ismin, dilimde hece.
Sorgu sual, başlayınca o gece,
Kabirde cevapsız, bırakma beni!

Yaklaşan bir gün var, şartları yaman,
Kur´an derki, O gün, verilmez aman.
Ey! Sıfatı Rahman ve Rahim olan,
Mahşerde gölgesiz, bırakma beni!

Gerçi söyleyecek, sözüm çoksa da,
Geçtim her birinden, geldim maksada,
Son bir dileğim var, yüzüm yoksa da,
Cemaline hasret, bırakma beni!

Cengiz NUMANOĞLU

,

DİNİ HİKÂYE

Zülkarneyn: Kur'an-ı Kerim'in Kehf suresi 86. ayetinde ismi geçen nebi mi, veli mi olduğu bilinmeyen bir zat.

Zülkarneyn, doğudan batıya, batıdan doğuya seferlerini yaparken bir gün yolu Kaf Dağı'na düştü. Kaf Dağı som zümrütten yapılmış gibi muhteşemdi. Zülkarneyn ona hayran kaldı ve sordu:

-Sen nesen?

Kaf Dağı:

-Ben, Tanrı'nın yarattığı gerçek dağım. Senin gördüğün diğer dağlar benim damarlarımdır, dedi ve ekledi:

-Benim damarlarım her yere yayılmıştır. Bir yerde deprem olması isteniyorsa Yaratıcı bana emreder, bende o yöndeki damarımı depreştiririm. Ve her taraf yerle bir olur...

Kaf Dağı Zülkarneyn'in hayretle kendini dinlediğini görünce;

-Ama dedi, ben bunların hiçbirini kendi başıma yapamam. O dilemezse ben hiçim.

Zülkarneyn hayret etti. Kaf Dağı ondaki hayreti gidermek için ona karınca kıssasını anlattı:

"Bir karınca beyaz kâğıt üzerine türlü şekiller çizen bir kalem gördü bir gün ve hayret etti.

Yanındaki diğer karıncaya şöyle dedi:

-Şu kaleme bak. Ne muhteşem! Şu beyaz kâğıdı ne güzel de süslüyor.

Diğer karınca ona şöyle dedi:

-Ne kalemi! Görmüyor musun, o kalemi parmaklar tutuyor. O kalem değil, bütün o nakışları yapan, parmaklardır.

Bu iki karıncanın konuşmasını izleyen üçüncü bir karınca söze karıştı:

-Ne münasebet! O parmaklar, kol olmadan ne yapabilirler ki! Siz kolu görmüyorsunuz ki parmaklar onun uzantısından ibarettir? Kol o parmakları hareket ettiriyor.

Bir başka karınca atıldı:

-O kol bir vücuda aittir. Biz cesametinden dolayı vücudu göremiyoruz ama o kol bir vücudun uzantısıdır ve o vücut bütün bu güzellikler yapıyor.

Sonra bir başka karınca söze girdi. O daha da bilge idi. Dedi ki:

-O vücut kendi adına bir hiçtir. Onu idare eden bir akıl var. Bütün bu tasarımları yapan, o hareketleri yaptıran o akıldır. Asıl onu görmemiz gerekir...

Bir başka karınca, görmüş geçirmiş, uzun yaşayıp bütün sebep ve sonuçların, birer perdeden ibaret olduğunu anlamış yaşlı bir karınca, genç karıncaların sohbetine katıldı ve şöyle dedi:

-Akıl o yaptıklarınızı yapacak kabiliyette değildir. O sadece iki uzunluğun hangisinin kısa veya uzun olduğunu anlamak için kullanılan bir ölçü birimi değildir. Çünkü akılda o parmak ve kol gibi bir araçtır, bir düzenektir. Bütün bunları tasarlayan ve o akla bunları yaptıran 'ruh'tur, asıl onu görmek lazım dedi."

Kaf Dağı, sonra durdu ve Zülkarneyn'e şunu sordu:

-Ya o ruh nedir? O neyin yansımasıdır. Onu kim hareket ettiriyor?

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, bu güzel isimlerine, bizleri aşikâr kıl, şayet aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, bugünkü misafirliğimiz El- Vâris ismi celilinedir, bizleri kabul buyur Yâ Rabbî!

Allah'ım! Yerin ve göğün, bütün kâinatın sahibi sensin, dönüşümüz sanadır, yalnız senden ister, sana ibadet eder, sana secde ederiz. Bizlere helal kazanmayı helal rızık yedirmeyi nasip et Yâ Rabbî!

Allah'ım! Şüphesiz ki biz senin bildiğin şeylerin en güzelini yap-

mak, en güzeline yapışmak isteriz, yine senin kötü dediğin, haram dediğin şeyleri yapmak istemiyoruz, nefsimizle bizi baş başa bırakıp da senin istemediğin şeyleri bizlere yaptırma Yâ Rabbî!

Ya Rabbi! Rızıkımıza kefil olmanı, yeterli olana kanaat edebilmeyi, her şeyin doğrusunu yapabilmeyi, öfke ve rıza halinde âdil olmayı, kadere teslim olabilmeyi, zenginlikte ve fakirlikte iktisatlı olmayı, sözde ve fiilde tevazu göstermeyi, her türlü hareketlerimizde dosdoğru olmayı, korktuğumuzdan emin, umduğumuza nail olmayı sende talep ediyoruz, kabul buyur Ya Rabbi.

Allah'ım! Sen Rahman ve Rahimsin, bağışlarsın ve bağışlamayı da seversin. Hiç şüphemiz yok ki biz günahkârız, bazı günahlarımız seninle bizim aramızdadır. Bir de yüne insanlarla bizim aramızda olan günahlarımız var. Ya Rabbi bu günahlardan seninle bizim aramızda olanı bağışla, diğer insanlarla olan günahlarımıza ise tekeffül eyle, o günahları bizden al, fazlınla bizleri ihtiyaçsız kıl, şüphesiz sen bağışlamayı seversin.

Allah'ım! Kalbimizi ilminle doldur, bedenimizi taatinde kullan, ruhumuzu fitnelerden temizle, fikrimizi muteber işlerle meşgul eyle, şeytanın şerrinden, şeytanın vesvesesinden, adama benzer şeytan, şeytana benzer adam şerrinden bizleri muhafaza buyur Ya Rabbi.

Ya Rabbi! Bizleri, çoluk çocuğumuzu, eş, dostumuzu, bütün ümmeti Müslüman'ı senin tarafından sevilen kullarından, sana yaklaşmış zatlardan ve sana tutkun âşıklardan eyle.

Allah'ım! Kendine layık kul, Muhammed (s.a.v) efendimize layık ümmet olmayı bizlere nasip et.

Allah'ım! Bu sohbetimizde El- Vâris ismine misafir olduk, helal rızık kazanıp, varislerimize helal mal, mülk bırakmayı bizlere nasip et, yarın huzuruna vardığımızda cevabını veremeyeceğimiz malları, mülkleri kazanmayı dünyada bizlere nasip etme Ya Rabbi.

Vatanımızı, milletimizi, bayrağımızı daima yücelt, düşmanların

şerrinden korusun ve muhafaza etsin, hayırlı istikballer nasip etsin Allah'ım!

Allah'ım! Ömür lambamızda kandilimiz söndüğünde, ne rütbe kalır, ne de mal, bizleri taşıyamayacağımız yükün altına girerek etme beyhude hamal.

Şerhlerin def'i, hayırların celbi, ehli imanın sıhhat ve selameti, dualarımızın kabulü için El-Fatiha. ÂMİN.

ER-RASHÎD
(C.C) 5

RAŞÎD, doğru yolu bulup onda sebat etmek anlamındaki “rüşd” kökünden gelen doğru ile yanlış ayırt edebilecek çağa giren anlamındadır.

Allah’a teşmil edildiğinde bütün işleri isabetli ve hedefine ulaşıcı manasına geldiği gibi doğru yolu gösteren, irşad eden manasını da içermektedir.

Küçük büyük işlerin kumandası ancak yüce yaratıcının elindedir. Her iş onun irade ve tedbiriyle meydana gelir ve yine onun takdiri dâhilinde neticeye ulaşır.

Hikmeti ve rahmeti sonsuz olan yüce Allah istediği kullarını irşad ederek onları doğru yola ulaştırır. Dilediği kulunun kalbini mağfirete açar. Başka bir ifade ile ER-RAŞÎD bir mürşidin irşadı, bir yol göstericinin dahli, bir işaret edenin işareti olmadan yüce yaratıcının sayesinde hedefe ulaşan anlamındadır. Bu da yüce yaratıcının kendisine lütfettiği hidayet nispetinde olur.

Her Müslüman bütün varlıkların mutlak yol göstericisinin yüce Allah (c.c) olduğunun bilinci içinde olmalıdır.

Yüce Allah mümin kullarını, melekler, peygamberler ve onların yolunda yürüyen mürşitler vasıtasıyla irşad eder. İşte bunun bilincinde olan her Müslüman rabbinin kendisine emrettiklerini yapmalı, yasaklarından kaçınmalıdır.

Eğer Müslümanlar kendilerini bu özelliklerle donatırlarsa ve bu özelliklere sahip olurlarsa Allah’ın yüce katında RAŞÎD rütbesine ulaşırlar. Böylece de büyük sevaba ulaşırlar. Allah işte bu mertebeye ulaşmış kullarına bağışta bulunur. Örneğin Hz. İbrahim’e buyurduğu gibi: **“Andolsun biz, bundan önce de İbrahim’e rüştünü vermiştik”** (Kurtubi s.373).

Bir yazarımız Er-RAŞÎD’i şu cümlelerle ne güzel ifade etmiştir.
Gösterirsin doğru yolu kullarına ey RAŞÎD
İlahi nizam içinde yön verip irşad edersin.

S.KAPLAN

AYETLERİN IŞIĞINDA ER-RAŞİD İSMİ ŞERİFİ

RAŞİD (rüşd) kavramı yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de hem Allah'a, hem de insanlara nisbet edilmektedir. Bakara suresi 186. ayette Cenab-ı Hak şöyle buyurmaktadır:

“Eğer kullarım sana benim hakkımda sorular sorarlarsa (bilinler ki) Ben, çok yakınım. Dua edenin yakarışına her zaman karşılık veririm. Öyleyse onlar da bana karşılık versinler ve bana inansınlar ki doğru yolu bulabilsinler.”

Yani yüce Allah bu ayeti ile kullarına nasıl yakın olduğunu ve isteklerine olumlu cevap verdiğini, kendileri de ilahi bu davete olumlu cevap verip iman etkileri takdirde doğru yola girmiş olacaklarını açık ve net olarak bildirmektedir. Daha da hülasa edecek olursak yüce Allah buyuruyor ki bana dua edin, benden isteyin, karşılık vermeye ve sizi doğru yola yönlendirmeye hazırım. Yeter ki siz isteyin.

Yine RAŞİD ismi şerifinin en vurucu örneklerinden biri de Kehf suresinin 10 ve 17. ayetinde geçmektedir. (Kehf suresi 10. ayet) Kendilerini şirke zorlayan Dekyanusu'a karşı direnerek, imanlarını kurtarabilmek için mallarını ve mülklerini terk ederek mağaraya sığınıp Allah'a şöyle yalvarmışlardır. **“Ey Rabbimiz bize katından bir rahmet bahşet ve içinde bulunduğumuz harici şartlar ne olursa olsun bizi doğruluk bilinciyle donat. Senin rahmet hazinelerinde bulunan özel rahmetten bizlere de ihsan eyle. İçerisinde bulunduğumuz şu durumdan da bize bir çıkış yolu nasip eyle.”**

Bu ayeti kerime, insanın dinini kurtarmak için ailesini, çocuklarını, yakın akrabalarını, malını, mülkünü, dininde fitneye fesada düşürülmek korkusuna karşı, dini inancını koruyup kurtarabilmek için kaçıp mağaraya sığınma gerçeğini bize anlatmaktadır. Peygamber Efendimizin dinini kurtarmak için Mekke müşriklerinden kaçıp Medine'ye hicret ettiği gibi.

İkinci ayetimiz Kehf suresi 17. ayet:

“Onlar mağaranın genişçe bir yerinde uyurken, güneşin doğarken mağaranın sağına meylettiği, batarken de sol taraftan onlara dokunmadan geçtiğini görürdün. Bu Allah’ın mucizelerinden biridir. Allah kime hidayet ederse, o doğru yolu bulmuştur. Kimi de saptırırsa artık sen onu aydınlatacak bir kılavuz (mürşid) bulamazsın.”

Yüce yaratıcı onları bu uzun süre içinde ölümden ve yok olup gitmekten korumuş olarak kalmalarının, kendisinin lütfü ve keremi sayesinde olduğunu beyan ettiği gibi, onları ta başta küfürden dönüp, imana arzu duymalarından dolayı onlara lütfedip yardım ettiğini beyan ederek **“Allah kime hidayet ederse, o doğru yola erişirilir. (Ashab-ı Kehfler gibi) kimini de şaşkırtırsa, (Kâfir Dekyanus ve onun kavmi gibi) artık onları doğru yola iletecek bir dost, bir mürşit bulamazsınız”** diye buyurmuştur.

Er-RAŞİD olan Allah bizleri doğru yoldan ayırmasın inşallah.

HADİSLERİN İŞİĞİNDA ER-RAŞİD ESMASI

Mümin kullarını, melek ve peygamberlerin dini olan kendi dine irşad eden, onlara ilahi kitapların açıkladığı yolu gösteren O’dur. İşte içinde eğrilik olmayan dosdoğru din budur. Böyle bir dine inanan her Müslüman, Mevla’sının kendisine emrettiklerini yapmalı, yasaklarından kaçınmalıdır. İşte asıl rüşt, doğruluk ve olgunluk budur.

Hz. Peygamber(s.a.v) bir hutbesinde Rüşt üzerine şöyle bir hiapta bulunmuştur: **“Kim Allah’a ve Resulüne itaat ederse, işte o doğru yola(rüşte) erişmiştir. Kim de Allah’a ve Resulüne isyan ederse kendine eder, Allah’a asla zarar veremez”**(Müslim 870)

Enes b. Malik’ten rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (s.a.v.) bir iş için evinden çıktığında **“Ey doğru olanı seçen, işini başaran Ya Raşid gibi sözler söyler ve böyle söyleyenlerden de çok hoşlanırlarmış.”** (Tirmizi47-48)

Yine yüce Peygamberimizin İmran'ın babası Husay'a şöyle dua et diye tavsiye ettikleri bildirilmiştir. **“Allah'ım! Bana rüştümü ilham et ve beni nefsimin şerrinden koru.”** (Tirmizi Ba'avat 69)

Bir kutsi Hadiste şöyle buyrulmaktadır. **“Hastalandım, beni ziyaret etmedin.”** Yani o anda ben hasta iken beni ziyarete gelse idin, işte ben o kulumla beraberdim, beni ziyaret etmiş gibi olur-
dun.

Yine bir kutsi bir Hadiste şöyle buyrulmaktadır: **“Kim benim dostum olan kimseye eziyet ederse bana savaş ilan etmiş olur.”** (İbn.Mace, Fiten,16)

Allah veli kullarını böyle sever ve böyle kollar. Onlar için korku yoktur, onlar mahzunda olmazlar.

Yüce Allah bir kulunu diğer bir kulunun karşısına çıkartarak onu, günahkârken tövbe ettirip irşad olmasına sebep olur. Şu hi-kâyede olduğu gibi.

DOĞRULUK İNSANI HİDAYETE ERDİRİR.

Büyük âlim Abdülkadir Geylânî -Allah rahmet eylesin- anlatı-
yor:

Çocukluğumdan beri işlerimde hep doğruluğu esas aldım. İlim tahsil etmek için Mekke'den Bağdat'a gitmek üzere bir kervana katılarak yola çıktım. Annem bana harçlık olarak kırk altın ve ben-den doğruluktan ayrılmayacağıma dair söz aldı.

Yolda varınca bize eşkiyalar saldırdı. Eşkiyadan biri bana doğru geldi ve:

-Neyin var? Diye sordu. Ona:

-Kırk altınım var, dedim. Kendisiyle alay ettiğimi sandı ve be-nimle ilgilenmedi.

Daha sonra başka bir eşkiya beni gördü. O da:

-**“Neyin var?”** dedi. Ona da kırk dinarımın olduğunu söyledim. Beni reislerine götürdü. O da aynı şeyi sordu ve ben yine aynı ce-

vabı verdim bunun üzerine:

-“**Seni doğru olmaya sevk eden nedir?**” diye sordu. Ona:

-“**Annem doğru olacağıma dair benden söz aldı. Ben de ona verdiğim söze hıyanet etmekten korkuyorum**” dedim.

Eşkiyaların reisini bir korku sardı. Bana: “**Sen annene verdiğin sözden dönmeye korkarken, ben Allah’a verdiğim söze hıyanet etmekten korkmuyorum!**” dedi.

Daha sonra diğer eşkiyalara kafileden aldıklarını geri vermele-rini emretti.

Eşkiya başı gözyaşları içinde: “**Ben senin vasıtanla Allah’a tövbe ediyorum.**” dedi.

Onun birlikte olan diğer eşkiyalar: “**Biz de sana uyuyoruz. Sen yol kesme konusunda bizim reisimizdin. Şu anda, tövbe etme ko-nusunda da reisimiz oldun**” dediler.

Böylece hepsi doğruluğun verdiği bereketle tövbe ettiler.

İşte bu hikâyede görüldüğü gibi şu ayeti kerimenin bizlere me-sajı tahakkuk etmiş oldu. Kehf Suresi 17. ayet: “**Allah kime hi-dayet ederse, işte o hakka ulaşmıştır.**”

Yüce Allah’ım! Bizlere lütfettiği akıl nimeti ile doğru yolu bulup, doğru yolda yürümeyi bizlere nasip etsin inşallah.

ER-RAŞİD İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Eğer bir Müslüman nefsini akıl süzgecinden geçirerek, nefsine uymayarak aklın gösterdiği yoldan giderse, aklının eli ile nefis diz-ginini tutacak olursa Müslüman kendisini donatır ve Allah katında Reşit olarak adlandırılma mertebesine ulaşır. Büyük bir sevap ka-zanır, Allah o kuluna Hz. İbrahim peygambere başışta bulunduğu gibi başışta bulunur. Yüce Allah Hz. İbrahim’e nasıl buyurmuştu? Enbiya suresi 51. ayet: “**Andolsun, biz daha önce İbrahim’e de doğru yolu bulma yeteneğini vermiştik. Biz onu iyi bilirdik.**”

Doğru yolu bulmak içinde bir mürşide, bir rehber ihtiyacı var-

dır. Mürşitlik Allah'a davet yolunda peygamber vekilliğinin en yüksek derecesidir. Mürşide ulaşmanın mükâfatını Yunus ne güzel anlatıyor:

Doğru yola gittin ise er eteğin tuttun ise
Bir hayırda ettin ise birine bin az değil.

Mürşidin, Allah'ı kullarına sevdirmesi, mürşit müridi nefisini kötülüklerden temizler. Nefis temizlenince kalbin yansıtıcı aynası parlar, artık o insandan nurlar aksetmeye başlar.

İşte Allah'ın Er-RAŞÎD ismi celili o kulda tecelli etmiş olur.

Rabbim hepimizi Er-RAŞÎD ismi celilinin mesajından nasibin almış kullarından eylesin inşallah.

ŞİİR

NEYLEYİM

Bir kır çiçeğinin, ince teninde,
O kelebeklerin, şal deseninde,
Can verdiğin, bir küçücük ceninde,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Sabahların, nurlu yelpazesinde,
Her yağmur damlası, kar tanesinde,
Bir kör yarasanın, pervanesinde,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Sararıp, dalından düşen yaprakta,
Cami avlusunda, o son durakta,
Er geç girilecek, kara toprakta,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Yeşilde, mavide, alda, sarıda,
Çiçek çiçek bal toplayan arıda,
Aklın yetmediği, binbir soruda,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Her lokma rızkında, her nimetinde,
Verdiğin her lütuf, her afetinde,
Kur'an-ı Kerim'in, her ayetinde,
Seni görmeyen, gözü neyleyim.

Dünya dedikleri, şu dar kafeste,
Sensiz, ne şiir var, ne de bir beste,
Azat kapısında, o son nefeste,
Seni söylemeyen, sözü neyleyim.

Cengiz NUMANOĞLU

DİNİ HİKÂYE

Hazreti Ali vefat ettikten sonra, Hazreti Hasan ve Hazreti Hüseyin babalarını defnedip geri dönerken, yolda bir fakire rast geldiler. Hazin ses ile figan ediyordu. Halini sorduklarında, Cevap verdi ki:

-Ey azizler! Ayrı düşmüş bir garibim. Mihnetim çok. Gamımı paylaşacak kimse yok.

Dediler:

-Ya bu ana kadar gamını kim ile paylaştırdın.

Dedi ki:

-Bir seneden beri, her gün bu şehirden bir şahıs gelip, benim ile ünsiyet eder, alakalanırdı. Bütün ihtiyaçlarımı temin edip, giderdi.

-İsmi nedir, dediler.

-İsmini bilmiyorum. Sordum, cevap vermedi ve benim merha-

metim Hak içindir, dünya şöhreti için değildir.

-Yüzü, vücudu nasıldı, dediler.

Dedi ki:

-Ben amayım, görmüyorum. Amma, bu kadar bilirim ki, iki gündür yanıma uğrayıp, ahVâlîmi sormuyor.

Dediler:

-Davranışları nasıldır.

Dedi ki:

-Meşguliyeti tesbih ve tehlil ile idi. Belki, kapı ve duvarların tazim ettiğini de hissederdim. **“Miskin miskin ile garib garib ile oturur”** buyururdu.

Şehzadeler bu haberden giryan olup, dediler ki:

-Ey derviş! Bu dediğin nişanlar, Ali bin Ebi Talib`in nişanlarıdır.

Dedi ki:

-Ey oğullar. Ona ne oldu.

Dediler;

-Bir bedbaht onu şehid etti. Biz onun kabrinden geliriz.

Derviş o haberden mustarip olup, figana başladı. Dedi ki:

-Ey şehzadeler! Büyük ceddiniz hürmeti için olsun, beni o ser-verin mezarı yanına götürün.

Hazreti Hasan ve Hüseyin merhamet edip, bir elini Hazreti Hasan ve bir elini Hazreti Hüseyin tutup, emir-ül mü`minin Ali'nin kabr-i şerifine götürdüler. O derviş, kabir üzerine düşüp, dedi ki:

-Ey Allah'ım! Bu kabir sahibinin hürmeti için, ben fakiri, hor ve zelim, kimsesiz bırakma. Bu dertlerime ortak olana kavuşturun!

Duası Allahu Teâlâ'nın kaza hükmüne uygun olup, o an ruhunu teslim etti. Şehzadeler o dervişin teçhiz ve tekfinini yapıp, namazını kılıp, oraya defnettiler.

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, sen bu güzel isimlerine, bizi aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, Er-RAŞÎD ismi celiline layık kıl bizleri Yâ Rabbî!

Yâ Rabbî! Bizlere rüştümüzü ilham eti rüştümüzü ihsan et, nefsimizin şerrinden muhafaza buyur Allah'ım!

Yâ Rabbî! Bizleri sırat-ı müstakime ulaştır. Bizleri bataklığa düşenlerden etme, Cennette cemalini görenlerden eyle.

Ey sen çağırдың da ben gelmedim mi diyen, bizi bizden daha çok düşünen, bizi bizden daha çok seven Allah'ım! Bizlere merhamet et, bizlere acı, bizlere imdat eyle, bizleri zorda kalanlardan değil de şükredenlerden eyle.

Ey isyankâr kullarına da her zaman rahmetiyle muamele eden, onlara dönüş yollarını hazırlayan ulu yaratıcı! Biz de isyan üstüne isyan işledik, bilerek veya bilmeyerek işlediğimiz cürümlerin haddi hesabı yok, sen Rahmansın, sen Rahimsin, sen Gafursun, rahmetini bizlerden esirgeme Yâ Rabbî!

Ya Rabbena, ya İlahena ve ya Mevlana işlerimizi kolaylaştır, anne ve babalarımızı, büyüklerimizi, hocalarımızı, arkadaşlarımızı, dostlarımızı, üzerimizde hakkı bulunan kimseleri ve cümle ümmeti Muhammedi mağfiretinle mükâfatlandır Ya Rabbim.

Ey feyiz sağanaklarıyla sürekli tecelli üstüne tecelli de bulunan, rahmeti sonsuz, şefkati hudutsuz Allah'ım! Bizleri bilimum belalardan, hastalıklardan, görünür görünmez felaketlerden koru ve muhafaza et Allah'ım!

Ya Rabbi! Ya Rabbi! Ya Rabbi! Bizlere kereminle nazar kıl. Biz kullarımdan ancak hata olur. Senin rızkınla beslendik, senin nefesinle seslendik, senin ihsanıyla yaşadık, senin ihsan lütfüne alıştık Ya Rabbi. Bizi bu dünyaya sen gönderdin, lütfedip bizi aziz kıldın, halifen yaptın, öbür dünyada da bizleri aziz kılmanı umuyoruz, senin aziz kıldığın kimse horluk görmez, Ya Rabbi. Lütfedip

bizleri ümmeti kıldığın, her anda, her nefesinde ümmeti, ümmeti, ümmeti diye bizi dilinden düşürmeyen iki cihan selveri Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v) hürmetine günahlarımızı bağışla bizleri utandırma Ya Rabbi.

Bu sohbetimizde Er-RAŞÎD esman misafir olduk, ismi celiline kul olmayı bizlere nasip et, bizleri irşad et, yolunu şaşırana da doğru yolu gösterebilecek mürşit olmayı bizlere nasip et Ya Rabbi.

Hayırların celbi, şerlerin defi, ümmeti Muhammed'in selameti çoluk çocuğumuzun muvaffakiyeti için El-Fatiha. ÂMİN.

ES-SABÛR
(C.C)

Sabûr, sözlükteki manası tahammül etmek, kendini tutmak, sızlanmamak anlamındaki sabır kökünden gelmektedir. Diğer bir ifade ile sabır aklın ve dinin yapılmasını gerekli gördüğü şeyleri yerine getirebilmek, yapılmamasını istediği şeylerden uzak durmak için nefsi kontrol altında tutmaya gayret göstermek diye açıklanabilir. Sabûr ismi celili Allah'a atfedildiğinde günahkârları cezalandırma konusunda acele etmeyip lütfüyle muamele eden manasına gelir.

Cüneyd-i Bağdadi hazretleri **“Sabır yüzü ekşitmeden, acıyı yudum yudum içine sindirmektir.”** diye buyurmuşlardır.

Es-Sabûr Allahu Teâlâ'nın Esmâü'l-Hüsna'sından yani güzel isimlerindendir.

Her şeyi vakti gelince yaratan, bu hususta acele etmeyen, kendisine şirk, ortak koşan ve başka günahları işleyerek isyan edenleri cezalandırmaya kadir iken ceza vermekte acele etmeyen anlamındadır.

Âlimler, günahkârları cezalandırmada acele etmeyen anlamındaki sabur ile sabırlı ve temkinli olup, kızgınlıkla muamele etmeyen anlamındaki Halim isminin muhtevalarında yakın bir ilişki görmüştür. Netice olarak Sabûr insanla ilgili kevnî isim ve sıfat grubunda yer almakla ve Halim ismiyle anlam yakınlığı içinde bulunmaktadır.

Yüce Allah'ın Sabûr sıfatı kullarının sabrından farklıdır. Misal verecek olursak:

1.Yüce Allah'ın sabrı tam bir kudrete sahiptir. Kulların güçleri ve kuvvetleri sınırlıdır. Bu sebeple her dilediklerini

2.Yüce Allah yardım etmekten çekinmez. Kulun yardımını ise sınırlıdır, bazı ahvalde yardım etmek istese de şartlar müsait olmadığı için edemez.

3.Sabretme nedeniyle Allah hiçbir acı ve üzüntü duymaz. Ancak sabır kullara acı, üzüntü ve sıkıntı verir. Onun içindir ki:

“İşittiği ezaya Allah’tan daha sabırlı hiçbir kimse yoktur.” diye buyrulmaktadır.

Bakınız kul ile Allah arasındaki sabır ilişkisini bir Allah dostu kardeşimiz ne güzel izah ediyor:

Senden geldim, yine dönüşüm sana,
Şükürümü kabul et, verdiğin cana,
Ne kadar vursam da nefsimi taşa,
Sabrını vermezsen, çıkamam başa.

AYETLERİN IŞIĞINDA ES-SABÛR İSMİ ŞERİFİ

Yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’in Asr suresinde şöyle buyrulmaktadır:

1. Asra yemin ederim ki,
2. İnsan gerçekten ziyandadır.
3. Ancak iman edip iyi işler yapanlar, hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler zararda değildir.

Burada ziyanla ahiret azabı kastedilmektedir. Çünkü zamanı ve ömrü boşa geçirmiş insan için en büyük ziyan odur. Surede bu ziyandan ancak şu dört özelliğe sahip olanların kurtulacağı ifade edilmiştir:

1. Samimi bir şekilde iman etmek,
2. İyi işler yapmak, yani akıl ve vicdanın emrettiklerini yapmak, yasakladıklarını yapmamak,
3. Hakkı tavsiye etmek,
4. Sabrı tavsiye etmek,

Sonuç itibarıyla kul, surede sıralanan dört ilkedan iman ve salih amel sayesinde Allah’ın hakkını, hakkı ve sabrı tavsiye ile de kullarını hakkını ödemiş olur.

Görüldüğü gibi Asr suresi en kısa surelerden biri olmakla birlikte Kur’an-ı Kerimdeki bütün dini ve ahlaki yükümlülüklerin, öğütlerin özü sayılmaya değer bir anlam zenginliğine sahiptir. Bu

sebeple İmam Şafi hazretleri bu sure hakkında şöyle buyurmuşlardır: **“Şayet Kur’an’da başka bir ayet nazil olmasaydı, şu pek kısa sure bile insana yeterdi.”** Çünkü bu sure Kur’an-ı Kerim’in bütün ilimlerini içine alıyor.

Ebu Huzeyfe hazretleri Ashab-ı Kiram birbirleriyle karşılaşınca Asr suresini okumadan ve selam vermeden ayrılmazlardı, buyuruyor.

Ayette geçen;

Hak: Dinimizin bildiği hakikatleri, yani İslâmiyet’in esasını,

Sabır: İbadet etmekte ve günahtan kaçınmakta sebat sahibi olmaktır. Yani yüce Allah’ın emirlerini yapmakta ve yasaklarından kaçınmakta sabırlı olmaktır.

HAKKI VE SABRI TAVSİYE

Gelecek bütün sıkıntılar ve musibetlerin, fakirliğin, hastalığın Allahtan geldiğine inanarak O’na sabır ve saygı göstermektir. Mehmet Akif Ersoy bu konu ile şöyle bize seslenmektedir:

Başta iman-ı hakiki geliyor, sonra salah,
Sonra hak sonra sebat, işte kuzum insanlık,
Dördü birleşti mi, yoktur sana hüsrân artık.

Safahat 419

Sabır konusundaki ikinci ayetimiz Bakara suresi 153.ayette yüce Allah buyuruyor ki:

“Ey iman edenler, sabırla namazla (Allah’tan) yardım isteyiniz. Şüphesiz ki Allah’ın yardımı sabredenlerle beraberdir.”

Kur’an-ı Kerim’de sabırla namazı aynı paralelde zikrediyor. Namaz, kurumayan bir kaynak, bitmeyen bir hazinedir. Kalbi sükûnete ulaştırır ve azmi artırır. Sabır ipi yalnız namazla uzar ve namazla birlikte olduğu müddetçe kopmaz. Namaz sabra Allah’ın rızasına layık olmayı, tatlı ve güler yüzü, iç huzurunu, güveni ve yakini ekler.(Fizilal c.1, s.293-294)

Bir kişinin namazı Allah (c.c) indinde kabul oluyorsa, diğer namazın hürmetine kabul edilir. Bedeni ibadetlerin en üstünü sabırdır. Bunun için yüce Allah (c.c) sabırla ve namazla, Allah'tan yardım isteyin, buyuruyor.

Zeynel Abidin (r.a) der ki: **“Yüce Allah ruz-i mahşerde insanları topladığında bir münadi Sabredenler nerede ise gelsinler, hesaptan önce Cennete girsinler”** diye seslenir. İnsanlardan bir grup kalkar, melekler onları karşılayarak derler ki: **“Ey âdemoğulları nereye gidiyorsunuz?” Onlar Cennete gidiyoruz”** derler. Melekler **“Ya hesap, ne olacak”** dediklerinde, onlar **“Evet (tamam)”** derler.

Melekler **“Neye sabrettiniz de bu makamı elde ettiniz?”** dediğinde, onlar **“Allah'a itaat konusunda sabrettik, Allah'a isyan etmeme konusunda sabrettik. En sonunda Allah bizim canımızı aldı”** derler. Melekler **“Evet, sizler aynı dediğiniz gibisiniz, buyurun Cennete girin, çalışanların mükâfatı ne güzeldir”** derler.

İbni Kesir diyor ki: bu mevzuda delil, Allahu Teâlâ'nın şu ayeti celilesidir. **“Doğrusu sabredenlere ecirleri hesapsız olarak ödenecektir.”**(Zümmer 10)

Yüce Rabbim bu âli dereceleri kazanan bahtiyar, şanlı kimselerden olmamızı, kendisine layık kul ve habibine layık ümmet olmayı nasip etsin.

HADİSLERİN IŞIĞINDA ES- SABÛR ESMASI

Sabrın mükâfatı çok iyi bilinir ki Allahu Teâlâ hazretleri bize âlemlere rahmet olarak, peygamberimiz, Allah'ın habibi Muhammed Mustafa (s.a.v) efendimizi gönderdi. O'na Kur'an-ı Kerim'i indirdi. Bize de ona tâbi olmayı emretti. Bizim görevimizde Kur'an'ı en iyi şekilde anlayıp, onun emirlerine uymak, peygamber efendimizin bize gösterdiği uygulamalarına aynen riayet edip, onun yolunda yürümek olacaktır.

Ümran İbn-i Hüseyin (r.a) rivayet ettiği bir hadisi şerifte Resu-

İlallah şöyle buyuruyor:

Şu üç şey kul tarafından yapıldığı takdirde, o kul dünyanın ve ahiretin her türlü mükâfatına nail olur.

1. Belaya sabretmek,
2. Allah'ın yazdığı alın yazısına, başına gelecek olaylara isyan etmeyip rıza göstermek,
3. İhtiyaç zamanında değil de sıhhatli, keyifli olduğu genişlik zamanında Allah'ı unutmayıp O'na dua etmektir.

Bu üç şeye riayet eden insan dünyadan ve ahiretten en büyük nasibi almış olur. (Prof. Dr. Esat ÇOŞAN, İslâm'ın Korunması s.131-132)

Yine Resulullah (s.a.v) buyuruyor ki: **“En büyük mükâfat büyük belalarla birlikte olur. Yüce Allah (c.c) herhangi bir topluluğu sevdiği zaman onları imtihan eder: Kim hoşnut olursa, hoşnutluk kazanır, kim kızarsa kızgınlık elde eder.”** (Tirmizi Riyazü's Salihin s. 226)

SABREDEN DERVİŞ MURADINA ERMİŞ

Çok yüksek talebeler yetiştiren bir tasavvuf büyüğü vardır. Bir talebesi **“Levh-i mahvuz”**a baktığında hocasının ismini şakiler arasında görür! Üzüntüden deli divane olur, yataklara düşer.

Talebe çok üzüntülüdür fakat hocasına bu konudan hiç bahsedememektedir. Ancak daha fazla tahammül edemez ve bir gün durumu hocasına anlatmaya karar verir. Huzuruna varır ve yutkunarak şöyle der:

-Efendim, maalesef durumunuza vakıf oldum. İsminiz şakiler defterinde yazılı!

Hocası acı bir tebessümle cevap verir:

-Oğlum, senin gördüğünü, ben tam kırk yıldır görüyorum.

Talebe bu sefer daha büyük bir hayretle sorar:

-O hâlde nasıl ümitsizliğe düşmüyor da yine tam bir sebatla

devam ediyorsunuz efendim?

Hocasının cevabı bir ibret vesikasıdır:

-Ne yapayım evladım, gidecek başka kapım mı var?

Ve şöyle devam eder sözlerine:

-Biliyorum ki O, yanlış yazı yazmaz. Bir insan neye layıkta onu yazar! Demek ki benim layığım şimdilik budur. Ben halimi değiştirir de iyiye layık olursam yazı da halime göre değişir, iyi yazılabilir. Onun için iyiye layık hale gelmeyi bekliyor, ümidimi kaybetmiyorum.

O sırada gözyaşları içinde hocasını dinleyen talebe **“Levh-i mahvuz”**a bakar ki yazı değişmiş! Cehennemlikler listesinden çıkarılan hocası Cennetlikler listesine yazılmış. Şöyle deniyor yazıda.

-“Bu sebatı hürmetine onu artık şakiler listesinden çıkarıp sadidler listesine kaydettik. Sebatıyla buraya layık olduğunu gösterdi, biz de adaletimizle onu layık olduğu yere yazdık!”

Talebesinin gördüğü yazıyı zaten o anda hocası da görmüş ve şükür secdesine kapanmıştır. Ama ne kapanış! Bir daha doğrulamaz. Orada ruhunu teslim eder...

Vehbi TÜLEK (Meşhurların Son Sözleri)

Yahya b. Muaz âşıkların sabrı, zahidlerin sabrından daha çetindir. Bu manada Hızır Ağazade Said şöyle diyor mısralarında:

Söylemem derdimi hemdemim olan aha bile,

Ehl-i dil söylemez derdini Allah’a bile.

ES- SABÛR İSMİ ŞERİFİNDEN KULUN ALACAĞI DERS

Her Müslüman, karşılaştığı zorluklara sabretmesini bilmelidir. Mümin bir insan kendisine yapılan kötülöklere hemen cevabını vermeyip, sabır silahı ile kendisini müdafaa etmelidir. Zira Allah (c.c) sabırlıdır, sabır edenleri de sever. Her türlü işlerinde onlara

yardım eder. Onların mükâfatını hesapsız bir şekilde bol, bol verir.

Her Müslüman, Allah'tan başkasına güvenmemeli, O'ndan başkasına dayanmamalıdır. Yalnız O'ndan yardım dilemeli, sadece O'ndan korkmalı ve O'ndan ümit beklemelidir. Bir zaafın, bir belanın defini veya bir hayrın celbini O'ndan istemeli, O'ndan dilemelidir.

Sabır acı ise de meyvesi tatlıdır. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in şu ayetleri bize ışık tutmalı, yolumuzu aydınlatmalıdır:

-Sabredenlere mükâfatları hesapsız verilir(Zümmer 10).

-Sabredenlere ihsanımı müjdele(Bakara 155).

-Allah sabredenlerle beraberdir(Bakara 153).

-Allah sabredenleri sever(Âl-i İmrân 146).

Birkaç Hadisi şerifle dersimizi bitirelim.

-Sabreden kuldân Allah razı olur(Deylem).

-Sabırlı ve ihlâslılar hesaba çekilmeden Cennete girer(Taberrani).

-Sevmediklerinize sabretmedikçe, sevdiklerinize kavuşamazsınız.

Ey Allah'ım! Senin öfke kızgınlığından rızana ve hoşnutluğuna sığınırım. Cezalandırmandan, bağışlamana sığınırım, hırstan, öfkeden sabrına sığınırım, "**Ben kendime sabrı huy edindim,**" diyorsun, bizi de o huydan nasibini almışlardan eyle, inşallah.

Hizmet tezgâhında sabır ipliği ile dokunan kumaşlarda

Atkılar, çözümler motif yapmak için uğraşırlar.

Sufi

ŞİİR**NE KADAR SABIRLISIN YA RABBİ!**

Mal senin... Mülk senin... Buyuran sensin,
 Hükmünü, apaçık duyuran sensin,
 Yaratan... Yaşatan... Doyuran sensin,
 Yine de kulların, şeytana tâbî;
 Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...
 Kur'ân'a cür'et var, göz göre göre,
 Ayaklar altında, örf, âdet, töre,
 "İslâm" türetmişiz, herkese göre;
 Olmuşuz... Para, pul, putlara tâbî;
 Ne kadar da sabırlısın Yâ Rabbî...

Cezâ ve mükâfat, Kur'ân'da çok net,
 Kimsede ne korku... Ne de bir gayret.
 Sanki... Bize değil, Cehennem Cennet;
 Olmuşuz... Fal, büyü, cinlere tâbî;
 Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Dünyayı boğarken, zulmün tekeli,
 Terâziyi tutan, eller lekeli.
 Çatıları basmış, cehâlet seli;
 Olmuşuz... Bir kara vicdâna tâbî;
 Ne kadar da sabırlısın... Ya Rabbî...

Fakirdik.. Ve lâkin haddi bilirdik,
 Secdede hamd ile vecde gelirdik.
 Üç kuruş gördükçe, sanki delirdik;
 Kıldık.. Her güzeli, çirkine tâbî;
 Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Uygarlığın, harcı sandık şehveti;
Sunduk sahnelerde, boy boy iffeti...
“San’at” dedik.. Savunduk zilleti;
Kıldık.. Mahremleri modaya tâbî;
Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Delik deşik olmuş, âhlak yasası,
Sülûklerle dolmuş, devrân kasası.
Mahşermiş... Mîzanmış... Kimin tasası;
Artık.. Rüşvet bile, rüşvete tâbî;
Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Yüz yüze ikramda, sahte bir yarış,
Dostun arkasından, diller bir karış.
Lâfta kalmış... Sevgi, saygı ve barış;
Olmuşuz... Selâmsız bir nesle tâbî;
Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Bir yanda milyonlar, aç, sefil bekler,
Bir deri bir kemik, üryân bebekler,
Bir yanda el bebek, kaniş köpekler;
Olmuşuz.. Bencil bir nesle tâbî;
Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Her şeyi uydurduk, hâşâ kitaba,
Haram ve helâli, koyduk bir kaba;
Çorbamıza bile, karıştı ribâ,
Sana ve Resul’e, açmışız harbi,
Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Nasıl da bastırmış.. Küfrân sisleri,
 Kaybolmuş... Nebî'nin, nûrlu izleri.
 Bunca belâ... Uyarmıyor bizleri;
 Olmuşuz.. Kör, sağır bir nesle tâbî;
 Ne kadar da sabırlısın... Yâ Rabbî...

Anlatmaya, dilde lisan yetmiyor,
 Utancından, durdu kalem gitmiyor,
 Ne yapsak da, bizde kusur bitmiyor;
 Olmuşuz.. Bir kere isyâna tâbî;
 Kurtar bizi... Kurtar bizi... Yâ Rabbî...

Cengiz NUMANOĞLU

DİNİ HİKÂYE

GEYLANLI BÜYÜK VELİ SEYYİD CEMALEDDİN

Seyyid Cemaleddin hazretleri, İran'da, Hazar Denizi'nin güneybatı sahili boyunca uzanan Geylan bölgesinde yetişen büyük velilerdendir. 1360 (H.762) senesinde Geylan bölgesinde bulunan İsar köyünde vefat etti. Kabri oradadır. Kıymetli nasihatleri vardır. Bir sohbetinde buyurdu ki:

“Kıyamet günü ‘fazilet sahipleri kalksın’ diye çağılır. İnsanlar arasında bir grup kalkar. Onlara ‘hadi Cennete’ giriniz denilir. Onlar Cennete giderken meleklerle karşılaşırlar. Melekler;

- Nereye gidiyorsunuz derler.
- Cennete derler.
- Hesaptan önce mi Cennete giriyorsunuz? derler.
- Evet, cevabını verirler.
- Sizler kimlersiniz? dediklerinde
- Biz fazilet ehliyiz derler.
- Sizin faziletiniz nedir? diye sorarlar. Onlar da;
- Dünyada bize hakaret edildiğinde tahammül ederdik. Bize zul-

medildiğinde sabrederdik ve bize kötülük yapıldığında affederdik derler.

Bunun üzerine melekler

-Hadi Cennete giriniz. Salih amel işleyenlerin mükâfatı ne güzeldir derler.”

Sonra sabır ehli kalksın diye nida olunur. Bir grup insan kalkar. Onlara da, ‘Hadi Cennete giriniz,’ denilir. Onlar da meleklerle karşılaşırlar. Melekler onlara da aynı şeyi sorarlar.

-Biz sabır ehliyiz dediklerinde

-Sizin sabrınız ne idi? derler.

-Biz Allahu Teâlâ’ya ibadet etme hususunda zorluklara katlandık. Nefsimize uymayıp, günahlardan sakındık ve bu hususlarda sabrettik, derler.

Melekler onlara da,

-Hadi Cennete girin, salih amel işleyenlerin mükâfatı ne güzeldir, derler.

Sonra bir nida daha gelir. Allahu Teâlâ’nın komşuları kalksın, denir. Bir grup insan kalkar, fakat bunların sayıları azdır. Onlara da, Hadi Cennete giriniz, denilir. Melekler karşılayıp aynı şeyleri onlara da sorarak:

-Sizin ameliniz nedir? dediklerinde,

“Biz Allah rızası için birbirimizi ziyaret ederdik. Allah rızası için oturup sohbet ederdik ve Allah rızası için birbirimize mallarımızı bol bol verirdik,” derler.

“Bunun üzerine melekler salih ve iyi amel işleyenlerin mükâfatları ne güzeldir. Hadi girin Cennete, derler.”

Vehbi TÜLEK (Meşhurların Son Sözleri)

DUA

Allah'ım! Seni tarif etmektedir bütün güzel isimlerin, bu güzel isimlerinle, bizleri tanıştırmazsan seni göremeyiz, seni anlayamayız, bu güzel isimlerine aşikâr etmezsen ruhumuz karanlıkta kalır, 99 ismi celiline şahit yaz bizleri

Bu dersimizde Sabûr ismi celiline misafir olduk, sen **“Sabrı kendime huy edindim”** buyuruyorsun bizleri de bu güzel huyundan nasibini almış kullarından eyle Ya Rabbi.

Ya Rabbi! Bizi huysuzlarla, sabırsızlarla karşılaştırma, bizlere belâsız bir din, riyasız bir emel, azapsız bir af, cezasız bir mağfiret, hesapsız bir Cennet, perdesiz bir rüyet, sonsuz bir sabır nasip et Allah'ım!

Ya İlahi! İhsan ettin, ikram ettin, 99 ismin ile bizlere kendini tanıttın. Nimetlerin deryasına bizleri daldırıp, gark ettin. Her an nimetlerin deryasında yüzmekte, onlardan istifade etmekteyiz. Bizleri razı olduğun, beğendiğin yer olan Cennetine davet ettin, seni hatırlamak, emirlerini yerine getirmek sebebiyle, bizlere sonsuz nimetler hazırladın, ihsan ettin, ne büyüksün, büyüklüğün bize her an küçüklüğümüzü hatırlatır, yaptığımız hataları bağışla, bizleri affınla sevindir Ya Rabbi.

Yüceler yücesi Allah'ım! İsyanimız ve günahımız senin azabını bilmediğimizden, duymadığımızdan değildir. Lâkin asi nefsimiz bizi azaba düşürecek işler yaptırdı ve günahlar işletti. Senin bu hataları yüzümüze vurmaman sebebiyle şımarık, bu yüzden çok günah işledik. Senin af ve mağfiretine güvenip günahlara daldık, şimdi pişman olup huzuruna geldik, tövbe tokmağımızla, af kapını çalıyoruz, bizlere af kapını aç Yâ Rabbî!

Ey İlahi! Sen Rahman'sın, sen Rahim'sin, sen Afüv'sün, sen Sabır'sın, bizler senin şımarık amma seni çok seven kullarınız, senden başka bize kurtuluş ipini kim uzatır, ahiret günü küm elimizden tutup huzuruna getirir. İndirdiğin Kur'ana, gönderdiğin

peygamberlerin hepsine inandık, iman ettik, onların yüzü gözü hürmetine bizleri bağışla, Cennette cemalini görmekle bizleri sevindir Yâ Rabbî!

Ey Allah'ım! Ölmeden önce tövbelerimizi kabul et. Ölüm sırasında bizlere acı, o son nefesimizde Kelime-i Şahadet getirerek ruhumuzu teslim etmeyi bizlere nasip et. Ölüm sarhoşluğunu üzerimizden hafiflet. Rahmetini hiçbir zaman üzerimizden eksik etme, merhametinle bizleri kucakla, huzuruna kabul buyur Yâ Rabbî!

Şerlerin defî, hayırların celbi, ümmeti Muhammed'in sağlık ve sıhhati, vatan ve milletimizin selameti, dualarımızın kabulü için El-Fatiha. ÂMİN.

SON SÖZ

Kıymetli okurlarım, Yüce Rabbimizin güzel isimlerinin zikredildiği 99- Esmâü'l Hüsna kitabını lütfetti, kerem buyurdu, Şubat 2011 tarihinde bitirerek iki cilt hâlinde sizlere sunmayı bana nasip etti, şükrediyorum, hamd ediyorum. Kitabımın hazırlanma safhasında çalışmalarımı yürütürken güvenilir kaynaklardan istifade ettim. Daha önce bu konuda emek sarf etmiş, eserler bırakmış, değerli müelliflerin de görüşlerinden kaynak göstererek zaman zaman alıntılar yaparak faydalandım. Rabbim, hepinizden razı olsun inşaallah! Kıymetli okurlarım, Bu eseri hazırlamaktaki gayemiz; Rabbimizin bu güzel isimleriyle biz kullarına verdiği mesajları ayetlerle, hadislerle, şiirlerle, hikayelerle ve çeşitli tanımlarla dilimizin döndüğü kadarı ile bildiğimiz dahilinde siz okuyucularımızın istifadesine sunmaktır. Bu çalışmalarımız esnasında mutlaka hatalarımız, yanlışlarımız, noksanlarımız olmuştur. Hatadan münezzehtek Allah'tır. O, bağışlayan ve bağışlanmayı sevenidir. Gayemiz Rabbimizin rızasını kazanmak, hedefiniz ise kullarına O'nun mucizesi isimlerini anarak faydalı olabilmektir. Bunu başarabildiysem bu benim mutluluğumun en doruk noktasıdır.

Kitabı hazırlama safhasında hiçbir maddi menfaat gözetmeden emek veren kardeşlerimden Allah razı olsun, Rabbimizin bu güzel isimleri her iki cihanda yâr ve yardımcıları olsun inşaallah.

Kendi isimlerini, yine kendisine kendi koyan, rahman ve rahim olan, bağışlayan ve bağışlamayı seven Allah'ım! Bu kitabın yazarı Yüksel ŞENEL'i de bağışla, O'na merhamet et, güzel isimlerin hatırına O'nu da cennette cemalini gören salih kullarından eyle!

Yüce Rabbimizin salât ve selamı, kıyamete kadar Hz. Muhammed (S.A.V.) efendimizin üzerine olsun. Hayatımızın her kademesinde 99 Esmâü'l-Hüsna yâr ve yardımcımız olsun.

Yüksel ŞENEL

Ankara – 2011

DİPNOTLAR

1. Tâhâ suresi, 114. ayet
2. El-En'âm suresi, 62. ayet
3. Buhari-Müslim
4. Müslim
5. Buhari
6. Nahşebi
7. Nahl suresi 26. ayet
8. Enbiya suresi, 57-67. ayetler
9. Ali İmran suresi 173. ayet
10. Mücadele suresi 21. ayet
11. Sura suresi 19. ayet
12. Tabarânî
13. Buhari-Müslim
14. Buhari
15. Ruhul Beyan s.16
16. İsrâ suresi 50-51.ayetler
17. Yunus suresi 34. ayet İbni Kesir
18. İbni Kesir s.546
19. Kurtûbî
20. Tirmizî
21. Rum suresi 50- Fussilet 39
22. İbn.Mace c.1 s.422
23. Tirmizi c.4 s.639
24. Tezbih c.6 s.327
25. İbn. Kesir c.4 s.1498
26. Ali İmran suresi 144. ayet
27. Semerkandi c.4 s.195
28. Müslim
29. Buharî
30. Müslim, İmâre, 46